

*James
Fenimore
Cooper*

POSLEDNÍ
MOHYKÁN

KAPITOLA I

Koloniální války v Severní Americe se vyznačovaly tím, že dříve než se protivníci střetli, museli překonat útrapy a nebezpečí divočiny. Hluboké a napohled neproniknutelné lesy oddělovaly znepřátelené kolonie Anglie a Francie, takže ostrý kolonista a evropský voják, který válčil po jeho boku, často museli celé měsíce bojovat s přejeji vodních toků nebo těžce se prodírat horskými průsmyky, než našli příležitost, aby mohli prokázat odvahu v opravdovém boji. Poněvadž se však co do trpělivosti a sebezapření vyrovnali zkušeným domorodým válečníkům, naučili se překonávat kdejakou obtíž. A brzo se zdálo, že v lesích není zákoutí tak temného ani úkrytu tak odlehlého, kam by se nedostali ti, kteří byli odhodláni prolít vlastní krev, jen aby uspokojili svou pomstychtivost nebo aby sloužili chladné a sobecké politice vzdálených evropských monarchů.

Snad nikde jinde po celé délce dlouhé hranice nebyly boje v těch časech tak kruté, urputné a divoké jako na území, které leží mezi horním tokem řeky Hudson a přilehlými jezery.

Výhody, které zde příroda nabízela vojskům na pochodu, byly příliš zjevné, než aby zůstaly nepovšimnuty. Protáhlé jezero Champlain, které sahalo od kanadských hranic hluboko do území sousední provincie New York, bylo opravdu výhodnou cestou. Pokud se po něm Francouzi při svých nepřátelských zájezdech plavili, zkrátili si cestu víc než o polovinu. Na jižním konci se do jezera vlévaly vody jiného jezera, které byly tak čiré, že zde jezuitští misionáři prováděli symbolickou očistu křtem. Proto také jezero dostalo jméno Lac du Saint Sacrement čili jezero Svaté svátosti. Angličané, kteří byli méně pobožní, si řekli, že jeho neposkvřeným zdrojům prokázali dostatečnou čest, když jim dali jméno svého panovníka, druhého z rodu hannoverského. Oba národy se však spojily, aby oloupily prostě majitele lesnatých krás na březích jezera o jejich přirozené právo nadále nazývat jezero starodávným jménem Horican.

Vtěsnáno mezi hory, vinulo se jezero Sacrement mezi nesčetnými ostrovy a táhlo se ještě dvanáct mil na jih. Na náhorní planině, která se zde postavila vodě v cestu, začínala několik mil dlouhá stezka. Vedla dobrodruha k břehům Hudsonu, k místu, kde byly sice obvyklé překážky v podobě přejeji neboli riftů, jak jim říkali domorodci, kde se však řeka za přílivu stávala splavnou.

Francouzi podnikali své odvážné výpady bez přestání, a pokoušeli se dokonce proniknout do vzdálených a těžce přístupných průsmyků Alleghanských¹ hor. Lze si tedy lehce představit, že jejich příslovečná bystrost nepřehlédla přirozené výhody území, které jsme právě popsali. Stalo se doslova

krvavou arénou, v níž byla vybojována většina bitev o nadvládu nad koloniemi. Na nejvýhodnějších místech podél cesty byly vybudovány pevnosti, byly dobývány a zase ztráceny, srovnávány se zemí a znovu stavěny, jestliže se vítězství přiklonilo na stranu nepřítele. Zatímco zemědělec opouštěl nebezpečná místa a stěhoval se do klidnějších oblastí už dříve osídlených, armády větší než ty, které často rozhodovaly ve svých rodných zemích o královských trůnech, vnikaly do lesů. Málokdy se z nich vracely jinak než s prořídými řadami vojáků, útrapami vyzábělých a porážkou zkormoucených. Právě proto, že mír byl v těchto osudných končinách něčím neznámým, byly lesy plny mužů.

Na mýtinách a v roklicích zněla válečná hudba a ozvěna hor vracela smích nebo opakovala veselý křik mnoha statečných a smělých mladých mužů, kteří plni mladistvého zápalu spěchali, aby nakonec usnuli dlouhým spánkem zapomnění.

V třetím roce poslední války, kterou vedly Anglie a Francie o tuto zem, se právě na těchto krvavých bojištích odehrávaly události, jež se pokusíme vylíčit. Ani Francouzům, ani Angličanům však nebylo souzeno natrvalo toto území podržet.

Hloupost vojenských velitelů za hranicemi a osudný nedostatek energie úředních míst doma srazily prestiž Velké Británie z hrdé výše, na kterou ji vynesly schopnosti a iniciativa starých válečníků a státníků. Poněvadž se nepřátelé Velké Británie už nebáli, ti, kdož ji zastupovali, rychle ztráceli sebevědomí a úctu k sobě. Toto umrtvující pokoření se přirozeně dotýkalo i kolonistů, přestože za všechny ty neschopnosti nemohli a byli příliš bezvýznamní, aby na napáchané chyby měli nějaký vliv. Nebylo tomu dávno, co viděli, jak elitní armáda jejich vlasti — kterou ctili jako matku a v jejíž nepřemožitelnost slepě věřili — jak tato armáda² vedená velitelem vybraným mezi tolika zkušenými válečníky pro jeho neobvyklé vojenské nadání, byla hanebně poražena hrstkou Francouzů a Indiánů. Před zničením ji zachránila jenom chladnokrevnost a odvaha chlapce z Virginie. Sláva tohoto chlapce se od té doby ještě zvětšila a díky bezpečnému vlivu mravních zásad rozšířila se do nejzazších končin světa. ³Po této neočekávané porážce zůstala bez ochrany velká část hranice a tisíce hrůzných a pomyslných nebezpečí se staly předzvěstí ještě větších pohrom. Poděšení kolonisté slyšeli pokřik Indiánů v každém závanu větru, který vanul z nekonečných lesů na západě. Hrůzyplná pověst o nelítostném nepříteli ještě jen zvyšovala přirozené útrapy války. Ve vzpomínkách kolonistů stále ještě žila nesčetná vraždění nedávných časů a také daleko široko byste nenašli nikoho, kdo by ochotně nepopřál sluchu děsivým historkám o půlnoční vraždě, v nichž domorodci hráli hlavní a ukrutnou roli. Když některý lehkověrný a vzrušený pocestný líčil nebezpečí

divočiny, bojácným tuhla krev v žilách a matky se úzkostlivě ohlížely po svých dětech, držímajících v bezpečí velkých měst. Krátce řečeno: strach, který má velké oči, způsobil, že lidé začali opovrhovat rozumnými úvahami, a z těch, kteří se v prvé řadě měli chovat jako muži, udělal otroky nejnižších vášní. Dokonce i ti nejdůvěřivější a nejstatečnější začínali věřit, že výsledek zápasu je pochybný, a počet opovržení hodných, malomyslných lidí, kteří předpovídali, že všechna území anglické koruny v Americe budou podmaněna nepřátelskými Francouzi nebo zpusťošena vpády jejich indiánských nemilosrdných spojenců, každou hodinu vzrůstal. Proto když do pevnosti, která střežila jižní konec cesty mezi Hudsonem a jezery, přišla zpráva, že Montcalm⁴ táhne podél jezera Champlain s armádou, která má lidí jako listí na stromech, uvěřili jí spíše ze zbabělé ustrašenosti, než aby se plni odhodlání radovali, jako se raduje bojovník, když zjistí, že nepřítel je na dosah jeho úderu. Zprávu přinesl vpozdvečer jednoho dne uprostřed léta indiánský běžec, který také vyřizoval naléhavou žádost velitele pevnosti na břehu tohoto jezera Munroa o rychlou a účinnou posilu. Bylo už řečeno, že vzdálenost mezi těmito dvěma místy byla sotva pět mil. Málo schůdná stezka, která původně spojovala pevnost a řeku, byla rozšířena, aby po ní mohly jezdit vozy. Vzdálenost, kterou uběhl syn lesa za dvě hodiny, mohl oddíl vojska se svou nezbytnou výzbrojí lehce urazit mezi východem a západem letního slunce. Věrní služebníci britské koruny pojmenovali jednu z těchto lesních pevností jménem Williama Henryho a druhou nazvali pevností Edwardovou. Obě pevnosti nesly jméno oblíbených princů panujícího rodu. Velitelem první byl právě jmenován Vysloužilý skotský důstojník, který velel pluku pravidelného vojska a malému počtu bílých, v Americe usazených vojáků. Byla to příliš malá posádka, která nebyla s to čelit strašlivé síle, se kterou táhl Montcalm k hliněným naspům pevnosti. V druhé pevnosti však byl generál Webb, který velel královým armádám v severních provinciích, a ty čítaly víc než pět tisíc mužů. Kdyby byl spojil oddíly, které byly pod jeho velením, byl by tento důstojník mohl postavit proti nebojácnému Francouzovi, jenž se odvážil tak daleko od svých záloh, ačkoli měl armádu jen o málo početnější, dvakrát tolik bojovníků.

Zdalo se však, že se důstojníci i vojáci pod dojmem neúspěchů rozhodli raději vyčkat příchodu strašlivého protivníka uvnitř pevnosti, než aby podle úspěšného příkladu Francouzů u Fortu du Quesne jeho postup zarazili a udeřili na nepřítele ještě za pochodu.

Když se první překvapení, které zpráva vyvolala, trochu zmírnilo, rozšířila se po táboře obehnaném zákopy — a ten sahal až k břehům Hudsonu a tvořil řetěz vnějších opevnění — pověst, že vybraný oddíl patnácti set mužů má na úsvitě

odpochodovat do pevnosti William Henry. Pevnost ležela na severním konci cesty, která spojovala řeku Hudson s jezerem. To, co bylo zpočátku pouhou pověstí, stalo se brzo jistotou, když vrchní velitel nařídil několika vybraným oddílům, aby se rychle připravily k odchodu. Všechny pochybnosti o Webbových úmyslech se teď rozplynuly a hodinu dvě bylo slyšet chvatné kroky a vidět ustarané tváře. Nováčkové pobíhali z místa na místo a pro samou přemíru neukázněné a poněkud neohrabané horlivosti se v přípravách zpožďovali. Zkušenější vojáci se však připravovali promyšleně. Opovrhovali sebemenším náznakem spěchu. Vážný výraz jejich tváře a úzkost v očích sdostatek prozrazovaly, že nenacházejí nějaké zvláštní vojácké zalíbení ve válčení v divočině, kterou neznali a které se báli. A když závoj tmy zahalil osamělou pevnost, hluk příprav utichl. Konečně zhaslo poslední světlo, které svítilo v jednom z důstojnických srubů. Stromy vrhaly ještě temnější stíny na valy a na zčeřenou řeku a na tábor se sneslo hluboké ticho. Ticho, které vládne v okolních rozsáhlých lesích.

Podle rozkazů, které byly vydány včera večer, hluboký spánek vojáků přerušilo poplašné dunění bubnů. Jejich rachot se vracel jako ozvěna vlhkým ranním vzduchem z kdekákeho lesního průseku ve chvíli, kdy za prvního rozbřesku den začínal na jasnou, bezmračnou oblohu kreslit rozsochaté obrysy nejbližších štíhlých sosen. V okamžiku byl celý tábor na nohou a i ten nejlínější voják vyletěl ze svého pelechu, aby se podíval, jak odcházejí jeho kamarádi, a aby prožil napětí této vzrušující chvíle. Ve chvíli byl proveden nástup vybraného oddílu. Královi vycvičení vojáci nastoupili sebevědomě na pravém křídle, skromnější kolonisté se postavili na levé křídlo — poslušně, jak je tomu naučil život. Zvědové vyrazili před rachotícími povozy, které vezly zavazadla, a za nimi šly silné hlídky. A dřív než se šedé ráno rozplynulo v slunečních paprscích, oddíl bojovníků opustil tábor spořádaně, jak se na vojáky patří. Jejich počínání mělo zahnat dřímající obavy nováčků, na něž čekal první válečný křest. Dokud nezmizeli z dohledu svých obdivujících druhů, kráčeli v sevřených řadách. Pak zvuky píšťal slábly v dálce a nakonec les jako by pohltil živoucí masu, která pomalu mizela v jeho lůně.

Vánek už přestal donášet k těm, kteří ještě naslouchali, slábnoucí zvuky vzdalující se a neviditelné kolony. I poslední opozdilec, který ji doháněl, zmizel. Avšak před srubem neobvykle prostorným a nezvyklého tvaru, před nímž se procházely hlídky, jaké bývají přidělovány anglickému generálu, bylo pozorovat přípravy k odjezdu. Čekalo tam asi šest koní. Dva z nich byli osedláni tak, jako by měli nést ženy vysokého společenského postavení. Třetí kůň, podle výstroje a zbraní, které nesl, patřil štábnímu důstojníkovi. Ostatní koně měli jednoduchý postroj a byli ověšeni zavazadly. Podle všeho

patřili sluhům, kteří už jen čekali na rozkaz svých pánů. V uctivé vzdálenosti od této neobvyklé podívané se shromáždilo několik zvědavých zahálečů, někteří obdivovali nádherného vojenského plnokrevníka, jiní civěli na přípravy s přihloupným úžasem zvědavých lidí. Stál tu však muž, který se svým zjevem a chováním značně lišil od ostatních diváků. Nebyl to ani zahaleč, ani se nezdálo, že by byl hlupák.

Byl neobyčejně nevzhledný a přitom nebyl jinak zvlášť znetvořen. Vypadal jako jiní lidé, jen rozměry jeho končetin byly neobvyklé. Když stál, převyšoval všechny ostatní. Když seděl, jako by se zmenšil do obvyklých rozměrů obyčejných lidí. Stejně nesrovnalosti jako u jeho končetin bylo možno pozorovat na celé jeho postavě. Hlavu měl velkou, ramena úzká, paže dlouhé a klátivé, jeho ruce však byly malé, skoro ženské. Nohy a stehna měl tenké, skoro vyzáblé a dlouhatánské. Jeho kolena byste mohli pokládat za ohromná, kdyby nebyla překonána ještě ohromnějšími podstavci, na nichž tato podivná nadstavba tak neobvyklých součástí lidského těla rouhavě spočívala. Nevzhlednost toho člověka ještě jen zdůrazňoval ledabylý a nevhodný oblek. Nebesky modrý kabát s krátkými, širokými šosy a krátká pláštěnka vystavovaly jeho dlouhý tenký krk a ještě delší a tenčí nohy nejhorším posměškům zlomyslných lidí. Jeho kalhoty byly ze žlutého nankinu, k noze přiléhaly těsně a u kolenou byly svázané širokou bílou stuhou, častým používáním značně ušpiněnou. Tmavé bavlněné punčochy a boty — na jedné z nich byla postříbřená ostruha — doplňovaly oblečení dolní části těla toho člověka, na němž jediná křivka, jediná hrana nezůstala utajena. Naopak, všechno to bylo buď z marnivosti, nebo z prostoduchosti vystaveno na odív. Zpod klopky obrovské kapsy špinavé vesty z hedvábného brokátu, bohatě ozdobené zčernalou stříbrnou krajkou, trčel jakýsi nástroj, který v téhle vojácké společnosti by snadno mohl být omylem pokládán za nějakou neznámou, nebezpečnou zbraň. Nástroj byl malý a vzbudil zvědavost mnohých Evropanů v táboře, třebaže věděli, že mnozí z kolonistů takového nástroje užívají nejen beze strachu, ale běžně. Široký občanský třírohý klobouk, jaký v posledních třiceti letech nosili duchovní, korunoval celek. Dodával také důstojnosti dobromyslné a trochu nevýrazné tváři, která zřejmě takovou umělou pomoc potřebovala, měl-li ten člověk splnit nějaké neobvyklé a vážné poslání.

Zatímco hlouček prostých lidí čekal stranou ze samé úcty k Webbovu obydlí, člověk, kterého jsme právě popsali, stál uprostřed služebnictva a nenuceně haněl nebo chválil vlastnosti koní, podle toho, jak se mu který kůň líbil.

„Tak si myslím, příteli, že tohle zvíře není z domácího chovu. Bude asi z ciziny. Možná že dokonce pochází z toho malého ostrova za modrou vodou,“ řekl hlasem neobyčejně lahodným

a jemným, který se tak lišil od nezvyklých rozměrů jeho těla. „O těchto věcech já mohu mluvit, a nebude to žádné chvástání, protože jsem tam dole v jednom i druhém přístavu byl. V tom, co leží u ústí Temže a který pojmenovali podle hlavního města Staré Anglie, i v tom, který se jmenuje Haven a jehož jméno doplnili slovem New. Viděl jsem plachetnice o dvou stěžních a rychlé čluny brigantiny, jak se shromažďují v konvoje jako za biblických časů, když vezly zvířata k arše Noemově. A potom celé to loďstvo zamířilo k ostrovu Jamajce, aby tam nakoupilo nebo vyměnilo čtvernohá zvířata za jiné zboží. Nikdy v životě jsem však neviděl koně, který by se tolik podobal válečnému oři, jak ho popisuje Písmo a jak se mu podobá tento kůň. „Kopytem svým údolí tepe a silou svojí se obveseluje. Ozbrojencům běží vstříc. Při hlasu trub říká Ha! ha!, bitvu zdálky větrí, právě tak jako hněv velitelův svých a ryk válečný. Vypadá to, jako by se rodokmen koně Izraele zachoval do dnešních časů, nemyslíte, přáteli?“

Když mu nikdo neodpovídal na tento podivný proslov, který po pravdě řečeno by si byl zasloužil alespoň trochu pozornosti, poněvadž byl pronesen silným, zvučným hlasem, muž, který takto promluvil jazykem Písma, se obrátil k mlčící postavě, která si ho nevšímala, a našel si nový a zajímavější předmět svého obdivu. Jeho pohled spočinul na nehybné, vzpřímené postavě „indiánského běžce“, který včera večer přinesl do tábora nedobré zprávy. Ačkoli se ani nehýbal a se stoicismem vlastním jeho lidu jako by si ani nevšiml vzrušení a hluku kolem sebe, byla v klidu toho Indiána jakási posupná divokost. Byla by však asi upoutala pozornost mnohem zkušenějších očí, než byly ty, které se teď na něho upíraly s neskrývaným údivem. Indián byl ozbrojen tomahavkem a nožem svého kmene, a přece v ničem nepřipomínal válečníka. Naopak, působil dojmem netečnosti, kterou mohla vyvolat velká nedávná námaha, z níž neměl dosud kdy se vzpamatovat. Válečné malování na jeho sveřepém obličejí se rozmazalo v tmavé šmouhy a jeho snědé rysy se tak staly ještě divočejšími a odpornějšími. A tak náhoda udělala víc, než by bylo dokázalo umění malířské. Jen v jeho oku, které se lesklo jako ohnivá hvězda mezi temnými mraky, bylo vidět divokost Indiána. Na okamžik se jeho pátravý, a přece ostražitý pohled setkal s očima toho druhého. Potom se jeho zrak, napůl lstivý, napůl pohrdavý, odvrátil. Indián se zahleděl do dálky.

Těžko povědět, jakou nepředvídanou poznámku by tato krátká a tichá výměna pohledů mezi dvěma tak zvláštními muži byla vyvolala u bělocha, kdyby jeho živou zvědavost nebylo upoutalo cosi jiného. Náhlý ruch mezi služebnictvem a tiché, jemné hlasy oznamovaly příchod těch, na něž ostatní čekali, aby mohli vyrazit. Prostoduchý obdivovatel vojenského koně hbitě přiskočil k malé, hubené kobyle, která švihala ohonem a přitom ukusovala kolem rostoucí zvadlou travu.

Loktem se opřel o pokrývku, jež nahrazovala sedlo, a díval se, jak odjíždějí. Po druhém boku klisny se klidně páslo hřibě.

Mladý muž v důstojnickém stejnokroji doprovázel ke koním dvě ženy, které, soudě podle oděvu, byly připraveny na obtížnou cestu lesem. Ranní větřík poodhalil zelený závoj, který splýval z plstěného klobouku jedné z dívek. A tak se bezděky objevila krásná tvář mladší dívky — obě byly mladé —, její rusé vlasy a jasné modré oči. Červánky, které se stále ještě vznášely na západním nebi nad sosnami, nebyly o nic růžovější ani něžnější než barva jejích tváří. Ani ranní rozbřesk nebyl vlídnější než milý úsměv, kterým se usmála na mladíka, když jí pomáhal do sedla. Druhá dívka, která se zřejmě těšila stejné pozornosti mladého důstojníka, pečlivě skrývala své půvaby před pohledy vojáků, tak jak se to sluší na ženu o čtyři až pět let starší. Byla stejně pěkně rostlá jako mladší dívka a její půvaby nijak neutrpěly jezdeckým oblekem. Její postava byla však plnější a zralejší než postava její společnice.

Sotva se dívky posadily na koně, jejich průvodce se lehce vyšvihl do sedla, všichni tři se uklonili Webbovi — který ze zdvořilosti čekal na prahu srubu, až odjedou —, obrátili koně a pomalu, následováni svým doprovodem, zamířili k severní bráně tábora. Než projeli tuto krátkou vzdálenost, nikdo z nich nepromluvil. Když se však indiánský běžec neočekávaně mihl kolem mladší ženy, aby se dostal do čela hloučku, který měl po vojenské cestě vést, dívka polekaně vykřikla. Druhá dívka při tomto náhlém a neočekávaném pohledu na Indiána ani nehlesla. Byla však tak překvapena, že se ani nesnažila stáhnout závoj. Ten se rozhrnul a v dívčiných temných očích, které sledovaly Indiánovy ladné pohyby, bylo vidět nepopsatelný soucit, obdiv a hrůzu. Její rozpuštěné vlasy se černě leskly jako havraní peří. Pleť byla hnědá, byla však prosycena barvou ohnivě krve, která jako by se chystala vytrysknout. A přece v té tváři nebylo ani stopy po tvrdosti — byla pravidelná, ušlechtilá a nesmírně krásná. Dívka se usmála, jako by litovala, že byla na okamžik roztržitá. Její úsměv odhalil řadu zubů bělejších než slonovina. Znovu si stáhla závoj přes obličej, sklopila hlavu a jela dál a svého okolí si ani nevšimla.

KAPITOLA II

Zatímco jedna z dívek, které jsme čtenáři tak zběžně představili, jela dál hluboce zamyšlena, druhá, která prve leknutím vykřikla, se rychle vzpamatovala, zasmála se a obrátila se na mladíka po svém boku.

„Je takových strašidel po lesích mnoho, Heywarde? Anebo jste tuhle zábavu objednal schválně kvůli nám? Jestli ano, musíme vám za to být vděчны. Jsou-li zde však strašidla, budeme muset s Corou sebrat všechnu odvahu, kterou jsme zdědily, ještě dřív než se setkáme s tím hrozným Montcalmem.“

„Ten Indián je armádní, běžec¹. Takové lidi pokládají Indiáni za hrdiny,“ odpověděl důstojník. „Nabídl se, že nás dovede k jezeru stezkou, která není příliš známá, rychleji a pohodlněji, než kdybychom jeli za pomalu pochoduujícími vojáky.“

„Nelíbí se mi,“ řekla dívka a zachvěla se napůl předstíranou, napůl opravdovou hrůzou. „Musíte ho dobře znát, Duncane, jinak byste mu nemohl tak důvěřovat.“

„Spíš bych nedůvěřoval vám než jemu, Alice. Znímá ho, jinak bych se na něho nespolehal. A nejméně právě nyní. Patří prý ke kmeni, který je na straně Francouzů, přesto však bojoval po boku našich přátel Mohawků. Jak víte, Mohawkové patří k šesti indiánským kmenům, které jsou našimi spojenci.⁵ Slyšel jsem, že se mezi nás dostal po nějaké divné příhodě, které se účastnil váš otec. Tenkrát prý s tím rudochem krutě naložili. Ale už jsem tuhle bezvýznamnou historku zapomněl. Hlavně že je teď naším přítelem.“

„Jestliže byl nepřítelem mého otce, líbí se mi ještě míň.“ Dívka se teď už opravdu polekala. „Nechtěl byste na něho promluvit, majore Heywarde, abych slyšela jeho hlas? Snad je to hloupé, ale vy víte, že já lidi posuzuji podle jejich hlasu.“

„To by bylo marné. Nejspíš by odpověděl nějakým výkřikem. Přestože snad mluví anglicky, dělá — jako většina Indiánů —, že anglicky neumí. A zrovna teď v době války, kdy musí zachovávat co největší důstojnost, by byl nejméně ochoten mluvit anglicky. Zastavil se. Jsme asi blízko tajné stezky, po které se máme dát.“

Major Heyward měl pravdu. Když dojeli k místu, kde se Indián zastavil a kde ukazoval do houštiny kolem cesty, uviděli úzkou, sotva viditelnou stezku, po níž by s trochou obtíží mohli jet jeden za druhým.

„Tudy pojedeme,“ řekl tiše mladý muž. „Nedejte najevo nedůvěru, nebo přivoláte nebezpečí, kterého se asi obáváte.“

„Co říkáš, Coro?“ zeptala se nerozhodná plavovláska. „Kdybychom byly jely s vojskem, možná že by to bylo nepříjemné, bylo by to ale bezpečnější.“

„Neznáte zvyky Indiánů, Alice, a proto nevíte, kde číhá skutečné nebezpečí,“ řekl Heyward. „Jestliže nepřítel už

dorazil k cestě spojující řeku s pevností — a to je sotva pravděpodobné, máme přece všude své zvědy —, jistě se budou Indiáni snažit dorážet na vojenský oddíl. To je přece pro ně příležitost, jak získat co nejvíce skalpů. Vědí, kudy půjde vojenský oddíl, ale o naší cestě, pro niž jsme se rozhodli teprve před hodinou, jistě ještě nikdo nemá ani tušení."

„Máme tomu člověku nedůvěřovat jen proto, že se chová jinak než my, nebo proto, že má jinou barvu pleti?“ zeptala se chladně Cora.

Alice už neváhala. Švihla svého narraganseta⁶ bičem. První rozhrnula křoviny a po zšeřelé a zarostlé stezce se rozjela za běžcem. Mladý muž se podíval na dívku, která právě promluvila, s neskryvaným obdivem, a dokonce dovolil, aby její světlovlasá, nikoli však krásnější společnice jela dál sama, bez doprovodu. Sám galantně uvolňoval cestu Coře. Sluhové zřejmě už předtím dostali rozkazy, neboť místo aby vnikli do houštiny, jeli dál po cestě, po které táhl vojenský oddíl. Toto opatření, jak prohlásil Heyward, bylo diktováno prozíravostí indiánského běžce, který se snažil, aby na stezce zůstalo co nejméně stop pro případ, že by se Indiáni ve službách Francouzů náhodou dostali až sem dřív než nepřátelská armáda. Cesta byla několik minut tak obtížná, že ani mluvit nebylo možno. Potom se dostali z širokého pruhu podrostu podél silnice pod vysokou, temnou klenbu lesa. Zde se už nejelo tak zle, a jakmile jejich průvodce zpozoroval, že ženy své koně pevně ovládají, začal napůl kráčet, napůl klusat, takže mu ostatní pohodlně stačili. Mladý muž se otočil, aby promluvil s tmavookou Corou. Vtom se za nimi ozval vzdálený zvuk koňských podkov, klopýtajících o kořeny nerovné cesty. Heyward zastavil. A poněvadž obě jeho společnice ve stejnou chvíli také přitáhly otěže, zastavila se celá společnost, aby zjistila, co se vlastně stalo.

Za několik okamžiků uviděli, jak mezi vysokými kmeny sosen běží hříbě. Vypadalo jako kolouch. Hned nato se objevil nevzhledný muž, o kterém byla řeč v předešlé kapitole. Svou hubenou herku hnal tak rychle, že se div nezhroutila. Nikdo z výpravy si ho předtím nevšiml. Jestliže dovedl upoutat zvědavost kdejakého zvlouna svou podivnou postavou, když stál na zemi, to, jak si počínal na koni, vyvolávalo ještě větší pozornost. Přestože jedinou ostruhou bodal kobyly do boku, donutil ji jenom k tomu, že občas poskočila na zadních nohou, chvílemi si pomohla předníma, ty však většinou dovedly udržet jen drobný klus. Snad právě toto rychlé měnění kroku vyvolalo mylné zdání, že kobyly má větší schopnosti, než ve skutečnosti měla. Heyward rozuměl dobře koním, a přece nedovedl určit, jakým to vlastně krokem se s takovou úpornou vytrvalostí a tak klikatou cestou za ním řítí jeho pronásledovatel.

Jezdcovo úsilí a pohyby jeho koně byly opravdu

pozoruhodné. Kdykoli kobyla změnila krok, jezdec nadnesl v třmenech svou dlouhou postavu a nohy se mu ještě víc vytáhly. Jako by chvílemi vyrůstal, pak se zase zmenšoval, takže nikdo nemohl odhadnout, jak je jezdec vlastně vysoký. Dodáme-li, že právě proto, že používal jediné ostruhy, vypadalo to, jako by jedna strana kobyly šla rychleji než druhá, a že slabinu, do které kobyly bodal, neustále ometal rozčuchaný ohon, obraz koně i jezdce je úplný.

Vrásky, které se objevily na hezkém, hladkém a hrdém čele Heywardově, pomalu mizely a na rtech se mu objevil slabý úsměv. Alice se příliš nenamáhala, aby ukryla svou veselost. I v očích temnooké, zamyšlené Cory se objevil záblesk šibalství, které se snažila potlačit spíš ze zvyku než proto, že by neměla dost smyslu pro humor.

„Hledáte někoho?“ zeptal se Heyward, když se muž přiblížil a zmírnil rychlost. „Snad nepřinášíte zlé zprávy?“

„Tak jest,“ odpověděl cizinec a prudce zamával svým třírohým kloboukem, aby se ochladil. Svě posluchače nechal na pochybách, na kterou otázku mladého muže vlastně odpověděl. Když si konečně zchladil obličej a když se mu uklidnil dech, pokračoval: „Slyšel jsem, že jedete do pevnosti William Henry. Já tam jedu taky, a tak mě napadlo, že vám i mně bude dobrá společnost vyhovovat.“

„Zdá se, že jste k tomuto názoru přišel bez nás,“ odpověděl Heyward. „My jsme tři, a vy jste se asi radil jen sám se sebou.“

„Tak jest. Člověk nejdřív musí vědět, co chce. Když to ví — u žen je to už horší —, musí jednat podle svého rozhodnutí. Udělal jsem jedno i druhé, a tady mě máte.“

„Jestliže se chcete dostat k jezeru, nejedete správně,“ řekl povýšeně Heyward. „Asi o půl míle jste přešel silnici.“

„Tak jest,“ odpověděl cizinec. Chladné přijetí ho nezarazilo. „Týden jsem se zdržel v pevnosti Edward a musel bych být němý, abych se nezeptal na cestu. A kdybych byl němý, to by byl konec mého povolání.“ Upejpavě se usmál, jako by mu skromnost nedovolovala otevřeně vyjádřit obdiv nad tím, co považoval za vtip a čemu jeho posluchači vůbec nerozuměli. Potom pokračoval: „Není moudré, aby se člověk jako já příliš skamarádil s těmi, které má učit. Proto jsem se nedal stejnou cestou jako vojáci. Navíc se domnívám, že člověk vašeho postavení se výborně vyzná v cestování, a proto jsem se rozhodl, že se k vám přidám, aby se vám jelo příjemněji.“

„To je ovšem rozhodnutí velice jednostranné a ukvapené,“ odpověděl Heyward. Nevěděl, má-li dát najevo svůj vzrůstající hněv nebo má-li se tomu chlapovi vysmát do obličeje. „Říkal jste něco o tom, že učíte, a mluvil jste o svém povolání. Nepřidělili vás snad k některému útvaru zdejšího vojska, abyste tam učil ušlechtilému válečnickému umění jak bránit a jak útočit? Nebo jste snad jedním z těch, kteří čmárají a malují úhly a přitom tvrdí, že vykládají matematiku?“

Cizinec si chvíli Heywarda udiveně prohlížel a potom, jako by pozbyl poslední špetky sebevědomí, odpověděl vážně a skromně:

„Já o tom nevím, že by někdo na někoho útočil. A nevím taky, proč bych se měl hájit, vždyť jsem se nedopustil žádného těžkého hříchu od poslední zpovědi. Tomu, co povídáte o čmárání a o úhlech, nerozumím. A učené výklady ponechávám těm, kdož byli povoláni a vybráni k tomuto posvátnému úkolu. Nechci víc, než abych dovedl skromně vyjádřit zpěvem vznešené prosby a díkůvzdání, jak jsou uloženy v žalmech.“

„Ten člověk je rozhodně žákem Apollónovým,“ zvolala vesele Alice, „a já si ho беру pod svou zvláštní ochranu. Ne, nemračte se, Heywarde. Mějte ohled na to, že mám ráda hudbu, a dovolte, aby jel s námi. Navíc,“ dodala tichým, naléhavým hlasem a přitom se podívala na Coru, která pomalu jela za mlčenlivým a zamračeným Indiánem, „mohl by nám pomoci, kdyby bylo třeba.“

„Myslíte, Alice, že bych dovolil, aby ty, které miluji, jely po této opuštěné stezce, kdybych si myslel, že bychom mohli potřebovat něčí pomoc?“

„Ne, ne, o tom vůbec nepochybuji. Ale ten zvláštní člověk mě baví, a jestliže opravdu má hudbu v duši⁷, neodmítejme nezdvořile jeho společnost.“ Aby dodala důrazu svým slovům, ukázala jezdeckým bičikem na stezku. Jejich oči se setkaly v pohledu, který mladý muž toužil alespoň o chvíli prodloužit. Potom, obměkčen jejím něžným hlasem, nasadil svému koni ostruhy a několika skoky dohonil Coru.

„Jsem ráda, že se s tebou setkávám, příteli,“ řekla Alice, vyzvala cizince rukou, aby jel s nimi, a pobídla narraganseta ke klusu. „Shovívaví přátelé mě skoro přesvědčili, že dovedu docela dobře zpívat v dvojzpěvu, a tak si můžeme zpříjemnit cestu tím, že si zazpíváme. Budu opravdu ráda, když uslyším mínění tak zkušeného mistra, poněvadž sama nejsem ve zpěvu tak vzdělaná.“

„Duše i tělo se osvěží, když si člověk občas zazpívá žalmy,“ odpověděl mistr pěvec a bez váhání se zařadil za ni, „a nic neulehčí duši víc, než když si lidé spolu zazpívají. Ale k tomu, aby žalm vyzněl v celé své kráse, je třeba čtyř hlasů. Vy podle všeho máte měkký a zvučný soprán. Já mám tenor, a když si dám záležet, dovedu vyzpívat ty nejvyšší tóny. Chybí nám však alt a bas! Důstojník, který nechtěl, abych jel s vámi, by mohl zpívat bas. Usuzuji na to alespoň podle intonace jeho hlasu, když mluví.“

„Nesuďte příliš ukvapeně podle povrchního a klamného zdání,“ řekla dívka a usmála se. „Major mluví někdy hlubokým hlasem, má však spíš měkký tenor než bas.“

„Umí tedy dobře zpívat žalmy?“ zeptal se její prostoduchý společník.

Alice by se byla nejraději zasmála, podařilo se jí však potlačit veselost, dříve než odpověděla:

„Myslím, že major zpívá raději světské písničky. K vojenskému životu se vážné věci příliš nehodí.“

„Pánbůh dal člověku hlas, aby ho k dobrému užíval, a ne aby ho zneužíval. O mně nikdo nemůže říci, že jsem své nadání někdy zanedbal. Jsem šťasten, že přestože jsem se od samého dětství, abych tak řekl, věnoval hudbě stejně jako mladý král David, jediné slovo světského verše neposkvřnilo mé rty.“

„Věnoval jste se tedy jen nábožnému zpěvu?“ „Tak jest. Jako Davidovy žalmy jsou nad každý jiný slovní projev, tak verše, do nichž byly přebásněny našimi zbožnými mudrci, jsou lepší než kdejaká bezduchá báseň. Já naštěstí neříkám nic jiného než to, co si myslel a přál sám král Izraele. Přestože si snad doba vyžádala některé malé změny, přece jen jsou tyto verše, tak jak my je zpíváme v koloniích Nové Anglie, svou uměleckou hodnotou, svým přesným přebásněním a svou srozumitelností nade všechny ostatní a velmi se blíží nádhernému dílu velkého básníka. Ve dne v noci mám u sebe výtisk tohoto znamenitého svazku. Je to dvacáté šesté vydání, vydané v Bostonu léta Páně 1744, a nese název: „Žalmy, hymny a zpěvy duchovní Starého i Nového zákona, věrně veršem přeložené do jazyka anglického, k užitku, poučení a pro potěchu lidí pobožných ve shromáždění i soukromě, zvláště v Nové Anglii¹.“

Za této chvály vzácného výplodu básníků své rodné země vytáhl cizinec z kapsy knížku, nasadil si brýle v ocelových obroučkách a šetrně a s úctou hodnou jejího posvátného poslání ji otevřel. Potom bez zdráhání a bez jakéhokoli úvodu řekl jenom: „Standish“⁸, přiložil k ústům záhadný nástroj, který jsme už popsali, z toho vyrazil vysoký pronikavý tón, za ním následoval další, o oktávu nižší, který vyloudil svým vlastním hlasem. Jeho zvučný, lahodný a melodický hlas překonal všechno: nápěv, verše, ba i nemotorné pohyby ubohé herky. Začal zpívat:

Aj, jak jest vznešené
a jak, utěšené,
když je mezi bratřími mysl svorná.
Jest to jako mast převýborná,
vylitá na hlavu,
stékající na bradu, bradu Aróna,
řinoucí se pod jeho kolena.

Při prozpěvování těchto podivných veršů cizinec pravidelně zvedal a zase spouštěl pravou ruku. Její prsty pak na chvíli spočinuly na stránkách otevřené knihy. A když ruku znovu zvedl, bylo v tom tolik prudkosti, že cosi podobného by napoprve sotva dovedl kdokoli napodobit. Tento ruční doprovod byl asi výsledkem dlouhé praxe. Nepřestal, dokud nedozněl poslední verš.

Toto porušení lesního ticha nemohlo uniknout pozornosti

těch, kteří jeli v nevelké vzdálenosti před zpěvákem. Indián cosi řekl Heywardovi a ten se zase obrátil k cizinci, rychle zarazil jeho počínání a pro tuto chvíli pěvecké vystoupení ukončil.

„Přestože nám nehrozí nebezpečí, měli bychom už ze samé opatrnosti jet tímto pustým lesem co nejtíšeji. Prominete mi proto, Alice, jestliže vaši příjemnou zábavu pokazím a požádám tohoto pána, aby odložil svůj zpěv na nějakou bezpečnější příležitost.“

„Zábavu jste mi opravdu pokazil,“ odpověděla dívka vesele, „protože jsem nikdy neslyšela tak krásně zazpívat tak mizerné verše. Právě jsem přemýšlela, jak je možný takový rozdíl, a vy jste tím svým basem, Heywarde, ukončil mé kouzelné snění.“

„Nevím, čemu říkáte můj bas,“ odpověděl Heyward, kterého její poznámka mrzela, „vím však, že vaše a Cořina bezpečnost je mi milejší než nejkrásnější Handlův koncert.“ Odmlčel se, prudce se obrátil směrem k houštině a potom se podezřívavě zadíval na Indiána, který klidně a důstojně stejnoměrným krokem kráčet před nimi. Musel se v duchu usmát: byl přesvědčen, že omylem pokládal lesknoucí se lesní bobuli za svítící oči číhajícího Indiána. Jel dál a pokračoval v rozmluvě, kterou na chvíli přerušilo jeho podezření.

Jenom v tom se dopustil major Heyward omylu, že dovolil, aby jeho mladistvá a ušlechtilá hrdost utlumila jeho ostražitost. Nedlouho potom, co jezdci přejeli, opatrně se rozhrnuly větve křovin a lidský obličej, hrůzný a odporný, jak jej mohlo znetvořit jenom malířské umění Indiánů a rozpoutané vášně, vyhlédl z houští a pozoroval vzdalující se jezdce. Záblesk radosti se mihl po temně pomalované tváři tohoto obyvatele lesa, když očima sledoval své vyhlédnuté oběti. Ty nic netušily a jely dál. Štíhlé a půvabné postavy žen mizely mezi stromy v zákrutech stezky a za každou zatáčkou se stále více a více ztrácela i statná postava Heywardova. Konečně i nevzhledná postava mistra pěvce se ztratila mezi nesčetnými temně se tyčícími stromy.

KAPITOLA III

Zanechme nic netušícího Heywarda a jeho důvěřivé společnice ve chvíli, kdy vnikají stále hlouběji do lesa plného proradných Indiánů. Použijme výsady, která náleží spisovateli, a přenesme se o několik mil na západ od místa, kde jsme je naposled viděli.

Toho dne se po břehu nevelké, prudce tekoucí řeky, asi hodinu cesty od Webbova tábora, potloukali dva muži. Jako by na někoho nebo na nějakou událost čekali. Obrovský baldachýn lesa sahal až ke břehům řeky, visel nad vodou a ještě víc stínil její beztak už temný proud. Sluneční paprsky již tolik nehřály a prudký denní žár slábl. Chladný mlžný opar nad prameny a studánkami naplnil vzduch nad zemí pokrytou listím. Bezdeché ticho, kterým se vyznačuje ospalá, horkem umořená americká krajina v létě, vládlo nad tímto osamělým místem. Přerušovaly je jenom tlumené hlasy mužů, občasné líné ťukání datlovo, pronikavý křik rozdováděné sojky nebo temný hukot vzdáleného vodopádu.

Tato směs nejrozličnějších zvuků, které zálesáci dobře znali, nedovedla odvést jejich pozornost od rozhovoru, který musel být asi velmi zajímavý. Jeden z nich měl rudou pleť a byl oblečen po indiánsku. Druhý měl na sobě hrubý, napolo indiánský šat, jeho pleť byla světlejší, avšak sluncem osmahlá, větrem ošlehaná, a bylo vidět, že je Evropan. První muž seděl na konci poraženého kmene porostlého mechem tak, jak sedávají Indiáni, když chtějí zdůraznit vážnost své řeči klidnými, avšak výmluvnými gesty. Na jeho nahém těle byl černou a bílou barvou namalován strašidelný symbol smrti. Na hladce oholené hlavě měl jen pověstný skalpovací chumáč vlasů. Jedinou ozdobou hlavy bylo orlí péro, které si Indián prostrčil chumáčem a které sahalo až k levému rameni. Tomahavk a skalpovací nůž, vyrobený v Anglii, měl za opaskem. Vojenská ručnice, jakou běloši ozbrojovali své indiánské spojence, ležela jen tak na jeho nahých, svalnatých kolenou. Klenutá hrud', svalnaté paže a nohy a vážný výraz tohoto válečníka svědčily, že je to muž středních let. Nebylo na něm však vidět nejmenší příznaky stáří.

Ty části bělochova těla, které nebyly zakryty oděvem, svědčily o tom, že běloch od nejranějšího mládí zažil četná strádání a mnoho útrap. Byl svalnatý a přitom štíhlý a každý jeho nerv a sval byl silný a zocelený neustálým nebezpečím a námahou. Měl na sobě loveckou halenu, jejíž barva se podobala barvě lesa, s žlutými trásněmi, a letní čepici z vydělané kůže. Za pasem vyšívaným korálky — takový pás patří ke skromnému oblečení Indiána — měl také on nůž, ne však tomahavk. Jeho mokasíny byly pestře, po indiánsku vyšívané. Pod loveckou halenou bylo vidět jen kamaše z jelení kůže, ty byly po stranách sešněrovány a pod kolenem

připevněny proužky z jeleních šlach. Jeho výstroj doplňovala lovecká brašna a roh. Velmi dlouhou pušku⁹, která, jak chytřejší běloši poučili Indiány, byla ze všech zbraní nejnebezpečnější, měl opřenu o blízký stromek. Oko lovce, nebo zvěda, ať to byl kdokoli, bylo malé, jasné, bystré a těkavé. Když mluvil, díval se kolem sebe, jako by vyhlížel zvěř nebo jako by čekal, že se náhle objeví zrádný nepřítel. Přes všechnu tuto navyklou podezřívavost nebylo v jeho tváři nejmenší známky úskočnosti. V této chvíli byl v ní však výraz mužné poctivosti.

„I to, jak vy si to vykládáte, to všechno mluví v můj prospěch, Čingačgúku," řekl jazykem Indiánů, kteří kdysi žili na území mezi Hudsonem a Potomakem. Pokusíme se tuto řeč svým čtenářům volně tlumočit, budeme se však přitom snažit zachovat některé zvláštnosti tohoto jazyka i výrazy, kterých používal běloch. „Vaši otcové přišli z krajů, kde zapadá slunce, překročili velkou řeku¹⁰, pobili lid, který tam žil, a celou zem zabrali. Mí otcové přišli přes slané jezero¹¹ ze země, kde se obloha barví ranními červánky, a jednali tak, jak se od vás naučili. Ať nás tedy bůh rozsoudí a přátelé nechtě šetří slovy."

„Mí otcové bojovali s nahými rudochy," odpověděl trpce Indián stejným jazykem jako běloch. „Což není rozdíl, Sokolí oko, mezi kamenným šípem válečníka a olověnou kulkou, kterou zabíjíte vy?"

„Indián není hloupý, i když příroda zbarvila jeho kůži rudě," řekl běloch, pokyvuje hlavou jako člověk, který má smysl pro spravedlnost. Chvilí se zdálo, že si uvědomuje, že nemá pravdu. Okamžik uvažoval a pak odpověděl na námitku svého odpůrce tak, jak mu to jen dovolily jeho omezené vědomosti. „Nejsem člověk zvláště vzdělaný a je mi jedno, co si kdo o tom myslí. Ale podle toho, co jsem zažil při lovu na jeleny a při honu na veverka, bych řekl, že puška v ruku našich předků nebyla tak nebezpečná jako luk z hikorového¹² dřeva a šíp v ruku rozvázně mířícího Indiána."

„Tak to vykládají tví předkové." odpověděl Indián a pohrdavě mávl rukou. „Co říkají vaši otcové? Jestlipak vykládají mladým válečníkům, že se bledé tváře bily s rudými muži, na jejichž obličejích bylo válečné malování a kteří byli ozbrojeni jen kamennou sekerou nebo dřevěnou ručnicí?"

„Nemám rasové předsudky a nepatřím k lidem, kteří se dovolávají svého původu, i když ani mí nejhorší nepřátelé, jaké mám — a jsou to Irokézové —, by se jistě neopovážili popřít, že jsem čistokrevný běloch," odpověděl zvěd a se skrytým uspokojením si prohlížel světlou barvu své kostnaté a šlachovité ruky. „Musím přiznat, že naši lidé si často počínají způsobem, který jako poctivý člověk nemohu schvalovat. Píší knihy o tom, co dělali a co viděli, místo aby o tom rozprávěli po svých osadách. Potom by zbabělý chvastoun mohl být na

místě usvědčen ze lži a statečný voják by se lehce dovolal svědectví svých kamarádů. Právě díky tomuto špatnému zvyku muž, kterému jeho statečnost nedovolí, aby zůstal za pecí a tam se učil znát písmenka, se nikdy nedoví o činech svých otců a nikdy také nepocítí hrdou touhu činy svých otců překonat. Já sám jsem přesvědčen, že všichni Bumpové dovedli střílet. Myslím si to proto, že i já mám vrozené nadání zacházet s ručnicí, a taková zručnost se určitě musí dědit z pokolení na pokolení. Svatá příkázání nás přece učí, že všechny dobré i špatné vlastnosti se dědí. Ale o těchhle věcech bych nechtěl mluvit za jiné. Všechno má svůj rub a líc. Proto se tě ptám, Čingačgúku, co se stalo podle vyprávění rudých mužů, když se naši otcové prvně setkali?"

Indián mlčel dlouhou chvíli jako němý. Potom důstojně, jak to vyžadovalo jeho postavení, a s vážností, která měla zdůraznit jeho pravdomluvnost, začal vyprávět svůj krátký příběh.

„Poslouchej dobře, Sokolí oko, a tvé uši se lži nenapijí. O tom, jak si počínali Mohykáni, vyprávěli naši předkové toto." Zaváhal, opatrně se podíval na svého společníka a potom pokračoval, jako by se napůl ptal a napůl ujišťoval: „Neteče tato řeka pod námi tak dlouho k jihu, dokud se její vody nestanou slanými a dokud se její proud neobráť?"

„Nedá se popřít, že pokud jde o tyto dvě věci, vaše vyprávění je pravdivé," řekl běloch. „Byl jsem tam a viděl jsem jedno i druhé. Přesto jsem si nikdy nedovedl vysvětlit, proč voda, která je ve stínu tak sladká, na slunci hořkne."

„A co proud?" zeptal se Indián, který čekal na bělochovu odpověď s napětím, které se zmocňuje člověka při potvrzení toho, čemu se nepřestává divit, v co však věří. „Čingačgúkovi otcové nelhali."

„Ani bible není pravdivější, a to je přece nejpravdivější věc na světě. Proudů, který teče vzhůru, říkají příliv. To se dá lehce vysvětlit a je to celkem jasné. Šest hodin voda stoupá a šest hodin klesá. Důvod je tento: když je hladina v moři vyšší než v řece, voda teče z moře do řeky tak dlouho, až je opět hladina v řece vyšší, potom se zase vrací zpět."

„Vody v lesích a v jezerech tečou dolů, až jsou rovné jako má dlaň," řekl Indián a napřáhl vodorovně ruku, „a potom už přestávají téci."

„To žádný slušný člověk nepopře," řekl zvěd poněkud podrážděně, poněvadž se mu zdálo, že Indián příliš nedůvěruje jeho vysvětlení tajemství přílivu a odlivu.

„Připouštím, že je to do jisté míry správné, jde-li o rovinu. Ale všechno záleží na tom, jak se na věci díváš. Když pozoruješ jen malý kus země, jeví se ti země jako rovina. Ve skutečnosti je kulatá. Proto tůně a rybníky, ba dokonce i velká jezera — jak oba víme, protože jsme je viděli — stojí. Ale když rozleješ vodu po obrovské ploše, na které je moře a kde je země kulatá,

jak by tam voda mohla zůstat klidně stát? Právě tak by sis mohl myslet, že řeka tam, kde začínají černá skaliska, mílí nad námi, se ani nehne. A přitom na vlastní uši slyšíš, jak se právě teď přes ně valí."

Jestliže ho neuspokojily úvahy jeho druha, byl Indián příliš důstojný, než aby projevil svou nedůvěru. Poslouchal, jako by byl uvěřil všemu, co slyšel, a zase tak vážně jako prve pokračoval ve vyprávění.

„Přišli jsme ze země, kde se slunce v noci skrývá, šli jsme přes velké pláně, kde žijí bizoni, až jsme dorazili k velké řece. Tam jsme bojovali s Alligevy, až půda zrudla jejich krví. Od břehů velké řeky až k břehům slaného jezera se nikdo neodvážil postavit se nám do cesty. Makvajové nás sledovali zpovzdáli. Řekli jsme si, že nám bude tato země patřit od místa, kde se voda v řece už nevrací proti proudu, až k jiné řece, vzdálené dvacet dní cesty na jih. Zem, které jsme dobyli jako válečníci, jsme hájili jako muži. Makvaje jsme zahnali do lesů, kde žijí medvědi. Sůl chutnali jen tam, kde ji nacházeli na povrchu země. Z velkého jezera nevylovili ani jedinou rybu. Házelí jsme jim kosti."

„To všechno jsem slyšel a věřím tomu," řekl běloch, když si všiml, že se Indián odmlčel, „ale to bylo dávno předtím, než sem přišli Angličané."

„Kde teď stojí tento kaštan, rostla sosna. První bledé tváře, které k nám přišly, nemluvily anglicky. Připluly na velké kánoe, když mí předkové a rudí muži, kteří žili blízko nás, zakopali tomahavk. Tenkrát, Sokolí oko," pokračoval Indián a jeho hlas prozrazoval hluboké pohnutí, neboť poklesl k tichým, hrdelním tónům, jež někdy činily jeho řeč tak melodickou, „tenkrát, Sokolí oko, jsme byli jednotní a šťastní. Slané jezero nám dávalo ryby, les zvěř a povětří ptáky. Brali jsme si ženy, které nám rodily děti. Uctívali jsme Velkého ducha a Makvaje jsme udržovali tak daleko, že ani zvuk našich vítězných zpěvů k nim nedolehl."

„Víš, co tehdy dělali tví předkové?" zeptal se běloch. „Ale ty jsi poctivější než ostatní Indiáni, a poněvadž jsem přesvědčen, že jsi po svých otcích zdědil jejich vlastnosti, museli tví předkové být v boji udatní a při poradách u ohňů moudří."

„Můj kmen je praotcem všech kmenů a ve mně není cizí krev. V mých žilách koluje krev náčelníků a zůstane tam navěky. Když sem připluli Holanďané, dali mému lidu ohnivou vodu. A ten pil, až se mu zdálo, že nebesa se země dotýkají, a bláhově věřil, že našel Velkého ducha. Potom se mí předkové museli rozloučit se svou zemí. Krok za krokem byli vytlačováni z mořského břehu, až já, náčelník a sagamor, jsem nikdy neviděl slunce než skrze stromy a nikdy jsem nenavštívil hroby svých předků."

„Hroby probouzejí v duši posvátné pocity," řekl zvěd, hluboce dojat tichou bolestí svého druha, „a často pomáhají

člověku v jeho dobrých úmyslech. Víím, že mé kosti zůstanou nepochovány, vybělí v lese nebo je vlci roznesou. Kde však jsou ti z tvého rodu, kteří před tolika lety přišli ke svým příbuzným do země Delawarů?"

„Kam se poděly květy minulých let? Jeden po druhém opadaly. Právě tak všichni z mého rodu, jeden po druhém, odešli do země duchů. Jsem na vrcholu hory a musím sejít do údolí, a až Unkas odejde za mnou, nebude už nikoho z krve sagamorů¹³, poněvadž můj chlapec je poslední z Mohykánů."

„Unkas je zde," ozval se docela blízko jiný hlas týmž měkkým, hrdelním tónem. „Kdo mluví o Unkasovi?"

Běloch při tomto nenadálém vyrušení povytáhl z kožené pochvy nůž a bezděčně sáhl po ručnici. Indián se však ani nehnul, ani se neohlédl.

Hned nato mezi nimi tiše prošel mladý náčelník a sedl si na břeh rychle plynoucí řeky. Otec nijak nedal najevo své překvapení a po několik minut se nikdo na nic neptal a nikdo neodpovídal. Oba Indiáni jako by čekali na okamžik, kdy budou moci promluvit. Nikdo z nich neprojevil zvědavost, která sluší ženám, nebo netrpělivost, která je vlastní dětem. I běloch se přizpůsobil jejich zvykům, a když zase odložil ručnici, zůstal i on tichý a zdrženlivý.

Konečně se Čingačgúk zadíval na svého syna a zeptal se:

„Odvážili se Makvajové zanechat v těchto lesích otisky svých mokasínů?"

„Stopoval jsem je," odpověděl mladý Indián, „a víím, že jich je jako prstů na obou mých rukou. Ale poněvadž jsou zbabělí, skrývají se."

„Chystají se ti darebáci skalpovat a loupit?" zeptal se běloch, kterému budeme říkat Sokolí oko, tak jak mu říkal Čingačgúk. „Ten čiperný Francouz Montcalm pošle své špehy až do našeho tábora, jen aby se dozvěděl, kudy půjdeme."

„To stačí," odpověděl otec a zadíval se na zapadající slunce. „Vyženeme je jako jelena z houští. Sokolí oko, povečeřme a zítra ukažme Makvajům, jak se chovají muži."

„Obojí udělám rád. Ale abychom se mohli utkat s Irokézy, musíme ty zbabělce najít, a abychom se mohli najíst, potřebujeme zvěřinu — já o vlku a vlk za humny. Tamhle je pár největších parohů, jaké jsem letos viděl. Vidím, jak se pohybují v houštině pod skálou. Unkasi," pokračoval napůl šeptem a smál se jakýmsi vnitřním smíchem, jako se směje člověk, který se naučil opatrnosti. „O tři mírky prachu proti hrstce korálků, že ho trefím mezi oči, blíž k pravému než k levému."

„Vyloučeno," řekl mladý Indián a vyskočil pln mladistvého zápalu. „Vždyť není vidět nic než špičky parohů."

„Je ještě mladý," řekl běloch, pokýval hlavou a obrátil se k otci. „Myslí, že když lovec vidí jenom špičky parohů, nedovede povědět, kde má jelen hlavu."

Namířil a chystal se dokázat svou dovednost, na které si tak zakládal. Čingačgúk mu však ručnici srazil a řekl:

„Sokolí oko! Chceš, aby nás přepadli Makvajové?”

„Tihle Indiáni se vyznají v lesích, jako by to měli v krvi,” řekl lovec, sklonil pušku a odvrátil se jako člověk, který ví, že se dopustil chyby. „Budeš muset skolit jelena šípem, Unkasi, nebo opatříme zvěřinu pro ty zlodějské Irokézy.”

Jakmile otec na souhlas pokynul rukou, vrhl se Unkas na zem a opatrně se začal plížit k zvířeti. Když se dostal na několik kroků k houštině, nasadil do luku šíp. Jelen jako by věřil nebezpečí. Vtom zazvonila tětiva, v houštině se bíle zablesklo a raněný jelen vyrazil přímo k nohám svého skrytého nepřítele. Unkas uskočil, aby se vyhnul parohům rozzuřeného zvířete, a nožem mu prořal krk. Jelen udělal skok ke břehu řeky, padl a zbarvil vodu krví.

„Udělal jsi to dobře. Jako pravý Indián,” řekl lovec tiše a pln obdivu se usmál. „Radost se podívat. Luku se však dá použít s úspěchem jen na kratší vzdálenost a musíš k tomu mít ještě nůž.”

„Uf!” vykřikl jeho druh a rychle se obrátil jako pes, když zvětří zvěř.

„Je jich celé stádo,” vykřikl lovec a v očích mu blesklo jako vždy, když se hnal za zvěří. „Jestli se přiblíží na dostřel, jednoho složím, i kdyby ten výstřel mělo slyšet všech pět indiánských kmenů, co se daly k Francouzům. Slyšíš něco, Čingačgúku? Pro mé uši jsou lesy němé.”

„Je tu jediný jelen, a ten je mrtvý,” řekl Indián a sklonil se tak nízko, že se jeho ucho skoro dotklo země. „Slyším kroky.”

„Snad toho jelena zahnali do houští vlci a teď se ženou po jeho stopě.”

„Ne. Blíží se koně bělochů,” odpověděl Indián, důstojně vstal a s obvyklým klidem znovu usedl na kládu. „Sokolí oko, jsou to tví bratři. Dej se s nimi do řeči.”

„Dám. Promluvím s nimi takovou angličtinou, na jakou by se ani král nemusel stydět odpovědět,” řekl lovec jazykem, jehož znalostí se tolik chlubil. „Nic však nevidím a neslyším, ani člověka, ani zvíře. Je divné, že Indián dovede zachytit zvuky bělochů lépe než člověk, kterému i jeho nepřátelé musí dosvědčit, že není míšenec. Takové podezření by mohlo být na místě, poněvadž žil dlouho mezi rudochy. Ha! Teď jsem zaslechl, jako by zapraskala suchá větev — slyším, jak něco šustí v houšti — ano, ano, je slyšet dusot, který jsem omylem považoval za hučení vodopádu — a — už jsou zde. Bože, chraň je před Irokézy!”

KAPITOLA IV

Lovec ještě nedomluvil, když se objevil vůdce skupiny, jejíž blížící se kroky zachytilo bystré Indiánovo ucho. Ušlapaná stezka, jedna z těch, po jakých pravidelně chodí zvěř, se vinula blízkou roklinou a končila u řeky, tam, kde se usadil běloch se svými indiánskými druhy. Jezdci, kteří způsobili toto překvapení, zde v hlubokých lesích tak neobvyklé, se pomalu blížili po stezce k lovcovi.

Ten stál před svými druhy a chystal se příchozí přivítat.

„Kdo jste?“ zeptal se zvěd a přehodil si nedbale ručnici na levou paži. Ukazováček pravé ruky přitom držel na spoušti. Jeho počínání však nevypadalo jako hrozba. „Kdo se odvažuje přijít sem mezi zvěř a do tak pusté a nebezpečné krajiny?“

„Ti, kteří ctí zákon a krále,“ odpověděl muž, jenž jel v čele. „Lidé, kteří jedou ve stínu lesa od východu slunce bez jídla a jsou k smrti unaveni.“

„Zabloudili jste asi/“ přerušil ho lovec, „a je vám jako člověku, který neví kudy se dát, vpravo nebo vlevo.“

„Tak jest. Ani kojenci nejsou víc závislí na svých rodičích než my, dospělí lidé. Opravdu si v této chvíli nevíme rady. Nevíte, jak daleko ke královské pevnosti, které říkají William Henry?“

„Jeje!“ vykřikl zvěd a hlasitě se rozesmál. Hned však ztichl. Vždyť ho mohl slyšet číhající nepřítel. „Pěkně jste sešli z cesty. Jako pes, když se mezi něho a jelena položí jezero Horican a on ztratí stopu. William Henry, člověče! Jestli jste věrní poddaní krále a jestli máte co činit s armádou, uděláte nejlíp, když se dáte podél řeky do pevnosti Edward a všechno vyložíte Webbovi. Ten, místo aby vyrazil k průsmykům a zahnal drzé Francouze přes jezero Champlain zpátky do jejich doupat, se povaluje právě v pevnosti Edward.“

Dřív než cizinec mohl odpovědět na tento neočekávaný návrh, jiný jezdec vyjel z houští na stezku a zastavil se před svým společníkem.

„Jak je tedy daleko do pevnosti Edward?“ zeptal se nový příchozí. „Místo, kam nám radíte jet, jsme opustili dnes ráno. Chtěli bychom se dostat k horní části jezera.“

„To jste teda museli ztratit oči, dřív než jste ztratili cestu. Protože cesta mezi Hudsonem a jezerem je dobrých deset metrů široká a podle mne ani jedna silnice, která vede do Londýna nebo až k paláci samého krále, není lepší.“

„Nebudeme se přít o to, jestli je ta cesta dobrá, nebo ne.“ odpověděl s úsměvem Heyward — čtenář si jistě už domyslel, že to byl on. „Teď už víme, že jsme věřili Indiánovi, který nás ujišťoval, že nás povede kratší, méně známou stezkou, a že jsme jeho znalosti přecenili. Zkrátka a dobře, nevíme, kde jsme.“

„Indián, a zabloudit v lese!“ řekl zvěd a nedůvěřivě potřásl hlavou. „Když slunce ozařuje vrcholky stromů, když potoky

jsou plné vody a když mech na každém buku mu řekne, v kterých místech v noci zazáří Severka! Po lesích je plno stezek, kudy chodí vysoká k potokům a k místům, kde nachází sůl. Kdekdo je dobře zná. Dokonce ani divoké husy ještě neodletěly ke kanadským vodám! Je to neuvěřitelné, že by Indián mohl zabloudit mezi Horicanem a zákrutem řeky. Je ten váš Indián Mohawk?"

„Rodem ne, avšak Mohawkové ho přijali za svého. Myslím, že se narodil dál na severu. Patří ke kmeni, kterému říkáte Huróni."

„Uf!" vykřikli oba zvědovi druhové, kteří až do této chvíle nehybně seděli, a jak se zdálo, ničeho si nevšimli. Teď však prudce vyskočili plni zvědavosti, která zřejmě náhle zvítězila nad jejich sebeovládáním.

„Hurón!" opakoval vážně zvěd a znovu nedůvěřivě potřásl hlavou. „Je to samý zloděj, ať je přijal za své kdo chtěl. Z Huróna jaktěživo nebude nic jiného než lotr a vandrák. Jen se divím, když jste se svěřili jednomu z Hurónů, že jste jich nepotkali víc."

„Myslím, že nám takové nebezpečí nehrozí. Pevnost William Henry je ještě daleko. Zapomínáte, že jsem vám řekl, že náš průvodce teď patří k Mohawkům a že slouží v našem vojsku."

„A já vám říkám, že kdo se narodil jako Mingo, jako Mingo taky zemře," trval na svém zvěd. „Mohawk! Ne, jen Indián z kmene Delawarů nebo Mohykán je poctivý. A jestliže budou bojovat — všichni se do boje nepouštějí, poněvadž jejich lstiví nepřátelé Makvajové z nich udělali baby —, ale jestliže budou ochotni vůbec bojovat, pak si hledejte spojence mezi Delawary nebo u Mohykánů."

„Tak už dost/' řekl netrpělivě Heyward. „Nebudu zde rozebírat charakter člověka, kterého znám a o kterém vy nic nevíte. Ještě jste mi neodpověděl, na co jsem se ptal: jak daleko jsme od velitelství armády v pevnosti Edward?"

„Záleží na tom, kdo vás povede. Řekl bych, že takovýhle kůň urazí pěkný kus cesty od rána do večera."

„Nechrne těch planých řečí, přáteli," řekl Heyward už mírněji a snažil se potlačit svou rozmrzelost. „Jestli mi řeknete, jak je daleko do pevnosti Edward, a jestli mě tam dovedete, nezůstane vaše námaha bez odměny."

„Kdybych to udělal, jak budu vědět, že jsem nedovedl do pevnosti nepřítele a Montcalmova špeha? To, že někdo mluví anglicky, neznamená ještě, že je poctivý člověk."

„Jestliže jste ve vojsku, kde, jak si myslím, sloužíte jako zvěd, musel jste určitě slyšet o šedesátém královském pluku."

„Šedesátníci! Moc málo byste mi mohl povědět o královském americkém pluku, co bych nevěděl, přestože mám na sobě loveckou halenu, a ne červený kabát¹⁴."

„Jistě tedy víte, jak se jmenuje major toho pluku."

„Major?" přerušil ho okamžitě lovec a napřimil se jako

člověk, který je hrdý na svou funkci. „Je-li v této zemi jediný člověk, který zná majora Effrnghama, stojí ten člověk před vámi.“

„Je to vojenský útvar, který má mnoho majorů. Důstojník, o kterém jste se zmínil, je z nich nejstarší. Ale já mluvím o nejmladším, který velí oddílům v pevnosti William Henry.“

„Ano, ano, slyšel jsem, že to místo dostal nějaký mladý muž, velice bohatý, odněkud z jihu. Je příliš mladý, aby zastával takové postavení a aby velel vojákům, jejichž hlavy začínají už šedivět. Říkají však o něm, že je to zkušený voják a statečný důstojník.“

„Ať je jaký chce a ať má pro tu hodnost jakoukoli způsobilost, mluví teď s vámi a samozřejmě nemůže být nepřitelem, kterého byste se měl bát.“

Zvěd se překvapeně podíval na Heywarda, potom nadzvedl čepici a odpověděl už uctivěji. Přesto vše je z jeho hlasu zněla pochybnost.

„Slyšel jsem, že dnes ráno měla z tábora odejet k jezeru nějaká společnost.“

„To je správné. Rozhodl jsem se však pro kratší cestu, poněvadž jsem věřil Indiánovi, o kterém jsem už mluvil.“

„A ten vás oklamal a zmizel.“

„Ani jedno, ani druhé. Rozhodně nezmizel, poněvadž jde za námi.“

„Rád bych se na toho výtečníka podíval. Jestli je to opravdu Irokéz, poznám to podle jeho podlého výrazu a podle malování,“ řekl zvěd. Prošel kolem Heywardova koně na stezku za klisnou mistra pěvce. Její hříbě využilo zastávky k tomu, aby se na své matce domáhalo jídla. Když rozhrnul křoví a ušel několik kroků, uviděl ženy, které dychtivě a ne zcela bez obav čekaly na výsledek porady. Za nimi stál Indián, opřen o strom. Když si jej zvěd začal důkladně prohlížet, ani se nehnul. Jeho pohled byl však tak posupný a plný nenávisti, že byl s to v člověku vyvolat strach. Když si lovec Indiána prohlédl, vrátil se. U dívek se zastavil, chvíli obdivoval jejich krásu a na Alicin úsměv a kývnutí odpověděl pohledem plným upřímného obdivu. Potom přistoupil ke klisně, a když se chvíli marně snažil zjistit, co je zač její pán, potřásl hlavou a vrátil se k Heywardovi.

„Mingo zůstane Mingem, a ani Mohawkové, ani žádný jiný indiánský kmen z něho nemůže udělat něco jiného. Kdybychom byli sami a kdybyste chtěl nechat dnes v noci tohoto ušlechtilého koně na pospas vlkům, mohl bych vás dovést do pevnosti Edward. Neleží dál než hodinu cesty. Poněvadž jsou však s vámi ženy, je to vyloučeno.“

„Proč? Jsou unaveny, ale těch několik mil ještě ujedou.“

„Vyloučeno,“ opakoval zvěd. „I kdyby mi někdo nabízel tu nejlepší ručnici v celé Americe, ani míli cesty bych nešel za tmy těmito lesy s tím vaším Indiánem. Lesy jsou plné

čihajících Irokézů a váš falešný Mohawk ví docela dobře, kde je najít, aby mě k nim zavedl."

„Myslíte?" řekl Heyward, naklonil se v sedle a skoro šeptal. „Přiznávám se, že jsem sám tajně Indiána podezříval. Jen z ohledu na své společnice jsem dělal, jako bych mu věřil. Právě proto, že jsem mu nevěřil, rozhodl jsem se, že už nepojedeme za ním, ale nařídil jsem mu, aby on šel za námi."

„Jak jsem se na něho podíval, hned jsem viděl, že je to podvodník," odpověděl zvěd a položil si prst na nos na znamení opatrnosti. „Ten lotr se opírá o javor tamhle nad houštinou. Jeho pravá noha stojí těsně u stromu a —" zvěd poklepal na ručnici — „z tohoto místa bych ho mohl střelit hned první ranou mezi kotník a koleno a nejmíň na měsíc bych udělal konec jeho toulání po lese. Kdybych se však k němu vrátil, bylo by to tomu mazanému darebákovi podezřelé a hned by zmizel v lese jako vyplašený jelen."

„To nemůžete udělat. Možná že je nevinný. Takové jednání se mi nelíbí. Kdybych si však byl jist, že nás zradil — "

„U Irokéza můžete vždycky počítat s nějakým darebáctvím," řekl zvěd a instinktivně namířil ručnici.

„Počkat!" zarazil ho Heyward, „to nejde — musíme si vymyslet něco jiného — přestože mám mnoho důvodů, abych věřil, že ten chlap mě podvedl."

Lovec, který už upustil od svého rozhodnutí Indiána zmrzačit, chvíli přemýšlel a potom znamením rukou přivolal k sobě oba své indiánské druhy. Mluvili spolu vážně, avšak tiše, delawarským nářečím. Z posunků bělocha, který několikrát ukázal na vrcholek javoru, bylo zřejmé, že vysvětluje, kde je ukryt jejich nepřítel. Oba Indiáni brzo pochopili, co si přeje. Odložili ručnice, rozdělili se tak, že každý šel po jedné straně stezky, a pak vnikli do houštiny tak opatrně, že jejich kroky nebylo ani slyšet.

„Teď se vraťte," lovec se znovu obrátil k Heywardovi, „a mluvejte s tím darebákem, jako by se nic nestalo. Mohykáni se ho zmocní a ani mu přítom malování nepoškodí."

„Ne," řekl pyšně Heyward. „Zmocním se ho sám."

„Prosím vás! Co byste vy se svým koněm chtěl v těch houštinách pořídít proti Indiánovi?"

„Ale já slezu z koně."

„A vy si myslíte, až Indián uvidí, že jste vytáhl jednu nohu z třmene, počká, až vytáhnete druhou? Kdo vkročí do lesa, aby se tam setkal s Indiány, musí jednat jako oni, když chce mít úspěch. Jděte, promluvte s tím lotrem přátelsky a snažte se, aby vám uvěřil, že ho pokládáte za nejvěrnějšího přítele na světě."

Heyward si řekl, že zvěda poslechne, třebaš cítil silnou nechuť k jednání, k němuž byl přinucen. Čím dál tím víc si však uvědomoval kritickou situaci, do níž přivedl svou důvěřivostí ty, které mu byly svěřeny. Slunce už zapadlo a

lesy, zbavené jeho paprsků, náhle potemněly¹⁵. To připomnělo Heywardovi, že se rychle blíží hodina, kterou Indiáni obvykle volí pro své hrůzné a kruté činy pomsty a nepřátelství. Pln obav opustil zvěda, který ihned začal hlasitě rozprávět s cizincem, jenž se ráno bez velkých cavyků přidal ke společnosti. Když Heyward šel okolo obou dívek, řekl jim několik povzbudivých slov. Byl rád, když zjistil, že přesto, že je celodenní jízda unavila, nemají nejmenšího podezření, že nezabloudili jenom náhodou. Řekl jim jen, že se radili o tom, jak pojedou dál. Potom pobídl koně ostruhami a uzdu mu přitáhl, teprve když jej kůň donesl na několik kroků od místa, kde opřen o strom stál zamračený Indián.

„Jistě vidíš, Magu o,“ řekl nenuceně, jen aby vzbudil Indiánovu důvěru, „jistě vidíš, že se stmívá, a přece nejsme o nic blíž pevnosti William Henry, než když jsme za východu slunce opustili Webbův tábor. Zabloudil jsi, ale ani já jsem nenašel správnou cestu. Naštěstí jsme se setkali s nějakým lovcem — slyšíš, jak si právě povídá se zpěvákem — a ten zná stezky, kudy chodí zvěř, a jiné cesty lesem. Slíbil, že nás dovede na místo, kde bychom si mohli do rána v bezpečí odpočinout.“

Indián upřel pronikavé oči na Heywarda a zeptal se lámanou angličtinou: „Je sám?“

„Sám!“ odpověděl váhavě Heyward, pro něhož lež byla něčím novým. Proto byl v rozpacích. „Ach, samozřejmě že není sám, Maguo, vidíš přece, že jsme s ním my.“

„Lstivý lišák tedy odejde,“ odpověděl Indián a klidně zvedl malý tlumok, který ležel u jeho nohou, „a bledé tváře neuvidí nic než bledé tváře.“

„Odejde? Komu říkáš Lišák?“

„Toto jméno dali bílí kanadští otcové Maguovi,“ odpověděl Indián a v jeho obličejí se objevil výraz pýchy. „Pro Lstivého lišáka je jedno, je-li noc, nebo den, když na něho čeká Munro.“

„A jakou zprávu přinese Lišák veliteli pevnosti William Henry o jeho dcerách? Bude mít odvahu povědět tomu horkokrevnému Skotovi, že nechal jeho děti bez průvodce, přestože Magua slíbil, že je povede?“

„Šedá hlava má silný hlas a dlouhou ruku, ale Lišák ho v lesích neuslyší ani nepocítí jeho ruku.“

„Ale co tomu řeknou Mohawkové? Ušijí mu sukně a nařídí mu, aby zůstal ve vigvamu s ženami, poněvadž už mu nebude možno svěřit úkol hodný muže.“

„Lstivý lišák zná cestu k velkým jezerům a dovede najít místo, kde leží kosti jeho otců.“ zněla klidná odpověď.

„Tak už dost, Maguo,“ zarazil ho Heyward. „Cožpak nejsme přátelé? Proč máme spolu tak mluvit? Munro ti slíbil, že tě odmění. I já tě odměním. Odpočiň si tedy, otevři tlumok a jez. Ještě máme trochu času, nepromarněme jej povídáním jako hašteřivé báby. Až si dívky odpočinou, budeme pokračovat v

cestě."

„Bledé tváře dělají ze sebe psy, jen aby se zalíbily svým ženám," zabručel Indián ve své rodné řeči, „a když ženy chtějí jíst, válečníci musí odložit tomahavk, aby nakrmili jejich lenost."

„Co to povídáš, Lišáku?"

„Lstivý lišák říká, že je všechno v pořádku."

Indián se zkoumavě podíval do Heywardovy upřímné tváře, když se však setkal s jeho pohledem, rychle sklopil oči. Klidně si sedl na zem, vytáhl zbytky jídla a začal jíst. Dříve se však pomalu a opatrně rozhlédl kolem.

„Tak je to dobře," pokračoval Heyward, „a Lišák bude mít zase dost síly a bystré oči, aby ráno našel správnou cestu." Heyward se odmlčel, poněvadž z blízké houštiny se ozval zvuk podobný zapraskání suché větve. Jako by listí zašustilo. Hned se však vzpamatoval a pokračoval: „Musíme vyrazit před východem slunce, protože bychom mohli narazit na Montcalma a pak bychom se asi sotva dostali do pevnosti."

Ruka, kterou měl Magua u úst, klesla, a ačkoli Indiánovy oči byly upřeny k zemi, nachýlil hlavu, chřípí se mu rozšířila a uši jako by se vztyčily. V té chvíli se podobal sově znázorňující napjatou pozornost.

Heyward, který ostražitě pozoroval jeho pohyby, nenápadně vytáhl jednu nohu z třmene a ruku posunul k medvědí kůži, kterou měl přehozenou přes pouzdro na pistole. Všechna jeho snaha zjistit, co nejvíc upoutalo běžcovu pozornost, byla marná. Indiánovy oči neustále těkaly z místa na místo. Zatím Heyward uvažoval, co má dělat. Lstivý lišák opatrně, pomalu vstal. Nezpůsobil přitom nejmenší hluk. Heyward cítil, že teď musí jednat. Přehodil levou nohu přes sedlo a slezl z koně. Byl rozhodnut skočit na proradného Indiána. Úplně spoléhal na svou sílu. Aby však Indiána zbytečně nepoplašil, tvářil se klidně a přátelsky.

„Lstivý lišák nejí." Heyward použil oslovení, které, jak poznal, nejvíce lichotilo Indiánově marnivosti. „Jeho kukuřice není dobře upražená. Bude asi suchá. Dovol, abych se podíval. Snad najdu mezi svými zásobami něco, co ti přijde k chuti."

Magua podával Heywardovi tlumok. Dokonce dovolil, aby se jejich ruce setkaly. Přitom nedal najevo nejmenší vzrušení a ani jeho napjatá pozornost se nijak nezmenšila. Když však pocítil, že Heywardovy prsty se pomalu sunou po jeho nahém zápěstí, odstrčil ruku mladého muže, pronikavě vykřikl a jediným skokem zmizel v protější houštině. V té chvíli se vynořila z houští Čingačgúkova pomalovaná tvář. Vypadala jako zjevení. Čingačgúk přeskočil stezku a začal Lstivého lišáka pronásledovat. Současně se ozval Unkasův výkřik, a náhlý záblesk, doprovázený výstřelem z lovcovy ručnice, ozářil lesy.

KAPITOLA V

Nenadálý útěk průvodce a divoký pokřik jeho pronásledovatelů způsobily, že Heyward, strnulý překvapením, se chvíli ani nepohnul. Jakmile si uvědomil, že je uprchlíka nutno za každou cenu chytit, vrhl se do houštiny a hnal se kupředu, aby pomohl při pronásledování. Neuběhl ani sto kroků, když potkal oba Indiány a zvěda. Vraceli se z neúspěšné honby.

„Proč se tak brzo vracíte?“ vykřikl. „Ten darebák se jistě ukryl za nějakým stromem a mohli bychom ho ještě chytit. Dokud bude na svobodě, nebudeme bezpečni.“

„Chtěl byste, aby mrak honil vítr?“ odpověděl zklamaný zvěd. „Slyšel jsem, jak se ten lotr plazí suchým listím jako had. Když jsem ho uviděl za tamhletou velkou sosnou, vystřelil jsem jen tak nazdařbůh. Ale minul jsem se. Na jiného by to byla dobrá rána. Už jsem něco zažil a tak trochu tomu rozumím. Podívejte se na tuhle škumpu¹⁶. Je červená, a přece kdekdo ví, že v červenci kvete žlutě.“

„To je krev Lstivého lišáka! Je raněn, a možná že leží někde nablízku.“

„Ba ne,“ odpověděl zvěd, který s tímto názorem rozhodně nesouhlasil. „Možná že jsem mu sedřel kůži z nohy, proto si ten darebák pospíšil. Náboj z ručnice, který jen škrábne prchajícího jelena, působí tak jako ostruhy na koně. Zvíře běží ještě rychleji, jako by do něho vlil nový život, místo aby umdlelo. Ale když náboj vnikne do těla, obvykle po jednom nebo po dvou skocích začne běžet pomaleji. Stejně je to s Indiánem.“

„Jsme čtyři zdraví na jednoho raněného!“

„Omrzel vás život?“ přerušil ho zvěd. „Ten ďábel by nás přilákal až k tomahavkurn svých druhů, dřív než byste se honbou zahřál. Od člověka s takovými válečnickými zkušenostmi bylo rozhodně neuvážené vystřelit. Každý z nás ví, že nás mohl uslyšet číhající nepřítel. Ale pokušení bylo tak velké! Opravdu velké. Pojďme, přátelé, odejděme odtud. Musíme toho zchytralého Minga zmást, nebo zítra v tuto dobu se budou naše skalpy sušit na větru před Montcalmovým stanem.“

Toto hrůzné prohlášení, které zvěd pronesl s chladnokrevnou jistotou člověka, jenž plně chápe nebezpečí, kterého se však nebojí, připomnělo Heywardovi důležitost úkolu, kterým byl pověřen. Marně se rozhlížel kolem, jako by chtěl očima proniknout tmou, která houstla pod listnatou klenbou lesa. Byl přesvědčen, že jeho bezmocné společnice, zbavené pomoci, budou brzo vydány napospas barbarským nepřátelům. Ti jako dravá zvěř čekají, jenom až se ještě víc zešeří. Pak budou moci jistěji vraždit. Heywardova podrážděná obrazotvornost v klamném svitu měnila každé

hnutí křovin nebo pahýl vyvráceného stromu v lidskou postavu. Dvacetkrát se mu zdálo, že vidí, jak strašlivé tváře číhajících nepřátel nepřestávají ze svých úkrytů sledovat každý pohyb jeho druhů. Zvedl hlavu. Obláčky, které večer nakreslil na modrou oblohu, už ztrácely svou narůžovělou barvu. Řeku dole bylo možno vytušit jenom podle temných obrysů jejich lesem porostlých břehů.

„Co teď?“ zeptal se. Cítil, jak je v nebezpečné situaci naprosto bezmocný. „Prosím vás, neopouštějte mě! Zůstaňte a zachraňte ty, které doprovázím. Řekněte si, jakou odměnu žádáte.“

Lovec a jeho druhové, kteří stáli stranou a hovořili spolu delawarským nářečím, si této náhlé a tak naléhavě pronesené prosby Heywardovy ani nevšimli. Přestože mluvili tiše a opatrně, skoro šeptem, Heyward, který se teď k nim přiblížil, snadno rozeznal vzrušený hlas mladšího Indiána od klidnější řeči obou starších mužů. Bylo zřejmé, že se radí o tom, jak nejlépe cestovatelům pomoci. Heyward byl zvědav a také se obával, že by další průtahy mohly nebezpečí ještě zvětšit, proto se ještě víc k nim přiblížil. Chtěl odměnu, kterou před chvílí slíbil, definitivně dohodnout. Vtom běloch udělal rukou pohyb, jako by ustupoval od svého názoru, odvrátil se a prohodil tiše anglicky:

„Unkas má pravdu. Nezachovali bychom se jako muži, kdybychom takové bezbranné bytosti ponechali jejich osudu, i když nás to bude stát střechu nad hlavou. Jestliže chcete, páriové, zachránit tyto něžné květy před uštknutím hrozných hadů, nesmíte ztrácet ani čas, ani odvalu.“

„Jak můžete pochybovat, že bychom si přáli něco jiného? Vždyť jsem vám už nabídl —“

„Nabídněte svou odměnu tomu, který nám může vnuknout, jak obelstít chytrost ďáblů, jichž jsou tyto lesy plny,“ přerušil ho klidně zvěd, „a své peníze si nechte. Možná že se nedožijete toho, abyste mohl svou nabídku splnit, a já možná zemřu, dřív než by mi k něčemu byla. Udělám s Mohykány všechno, co si jen člověk může vymyslet, aby těmto květům — které jsou tak sladké, které však nebyly stvořeny pro tuto pustinu — nebylo ublíženo. Nečekáme na jinou odměnu, než jakou Bůh poskytuje těm, kdo jednají správně. Nejdříve mi musíte jménem svým i jménem svých přátel slíbit dvě věci. Jinak nejenže bychom vám nepomohli, ale uškodili bychom sami sobě.“

„Jmenujte je.“

„Za prvé musíte zůstat potichu jako tyto spící lesy, ať se děje cokoli. Za druhé nesmíte povědět o místě, kam vás odvedeme, nikomu na světě.“

„Udělám všechno, aby obě vaše podmínky byly do písmene splněny.“

„Pojďte tedy, ztrácíme čas. A ten je pro nás právě tak

drahocenný jako zasaženému jelenu krev jeho srdce."

Heyward viděl mezi prodlužujícími se večerními stíny, jak sebou zvěd netrpělivě pohnul. Rychle se vrátil k místu, kde zanechal ostatní členy své družiny. Když došel k dívkám, které na něho už netrpělivě čekaly, stručně je seznámil s podmínkami, o kterých hovořil jejich nový průvodce. Řekl jim také, že se nesmí bát a že další cesta bude velmi obtížná. Vyslechly jeho znepokojující sdělení s utajovaným strachem. Avšak Heywardovo vážné a jisté vystupování a nakonec i nebezpečí, v němž se octly, to všechno je přinutilo, aby sebraly celou svou odvalu a aby se připravily na další nepředvídané útrapy. Mlčky a bez váhání dovolily Heywardovi, aby jim pomohl ze sedel. Rychle sestoupily na břeh řeky, kde zvěd shromáždil zbytek družiny spíš znamenitými rukou než slovy.

„Co uděláme s koni?“ zeptal se tiše běloch, který podle všeho měl rozhodovat, co budou dále podnikat. „Ztratili bychom příliš mnoho času, kdybychom jim prořízli krky a naházeli je do řeky. A kdybychom je nechali tady, Mingové by hned poznali, že jejich majitelé nejsou daleko.“

„Hoďme jim tedy otěže a nechť je běhat po lesích,“ odvážil se navrhnout Heyward.

„Ne. Bude lépe, jestliže ty darebáky přelstíme. Ať si myslí, že musí být tak rychlí jako koně, chtějí-li dohonit svou kořist. Ano, ano, to jim vytře zrak. Čingač — Pst! Co se to hýbe v křoví?“

„Hříbě.“

„Alespoň to hříbě musí zemřít,“ řekl zvěd a uchopil za hřívu hbité zvířátko. To mu však lehce vyklouzlo z ruky. „Unkasi, připrav si luk!“

„Počkat!“ vykřikl majitel odsouzeného zvířete a nic se neohlížel na to, že ostatní mluvili šeptem, „nezabíjejte Miriamino hříbě! Je to hezoučký potomek věrné klisny a vědomě nikomu neublížil.“

„Když lidé bojují o holý život,“ řekl přísně zvěd, „pak ani jejich nejbližší neznamenaají pro ně víc než lesní zvěř. Ještě slovo, a nechám vás tu na milost a nemilost Makvajům. Napni dobře luk, Unkasi, nesmíme ztrácet čas.“

Ještě nedozněl zvuk jeho tlumeného hlasu, když se raněné hříbě nejdříve vzepjalo na zadní nohy a potom kleslo na kolena. Čingačgúk k němu přiskočil, bleskurychle mu prořízl krk a shodil zvíře, zmítající se v smrtelném zápasu, do řeky. Proud odnášel hříbě, jež v posledních chvílích života hlasitě lapalo po dechu. Tento zdánlivě krutý, avšak opravdu nutný čin těžce dolehl na cestovatele, jako by byl strašlivou předzvěstí nebezpečí, které jim hrozí. Chladnokrevné a pevné odhodlání Sokolího oka a obou Indiánů toto nebezpečí jen ještě zvětšovalo. Sestry se chvěly, tiskly se k sobě a Heyward, který se postavil mezi obě dívky a temné stíny, zahalující les neproniknutelným závojem, instinktivně položil ruku na

jednu z pistolí, jež právě vyňal z pouzdra u sedla.

Indiáni však ani na okamžik neváhali. Uchopili otěže a vedli polekané a vzpouzející se koně k řece.

Než k ní došli, zahrnuli a brzo je zakryl vyčnívající břeh, pod jehož okrajem se dali proti proudu. Zatím zvěd vytáhl z úkrytu pod nízkými keři, jejichž větve se dotýkaly vířícího proudu, kánoi z kůry a dal dívkám mlčky znamení, aby do ní vstoupily. Bez váhání poslechly. Několikrát se však bojácně a plny úzkosti ohlédly. Podél břehu řeky ležela jako temná hradba houstnoucí tma.

Jakmile se Cora s Alicí usadily v kánoi, zvěd, bez ohledu na to, že bylo nutno vlézt do vody, nařídil Heywardovi, aby uchopil jeden konec křehkého plavidla, sám se postavil k druhému konci, a oba táhli kánoi proti proudu. Za nimi kráčel zdrcený majitel zabitého hříbete. Takto šli dosti dlouho v tichu, přerušovaném jen čeřícími se víry a sotva slyšitelným šploucháním, které působily jejich opatrné kroky. Heyward bez váhání přenechal vedení zvědovi. Ten se přibližoval k břehu nebo se zase od něho vzdaloval, aby se vyhnul balvanům nebo hlubším místům. Jistota, s jakou si počínal, svědčila o tom, jak dobře zná cestu. Chvillemi se zastavoval a uprostřed ticha, které ještě zdůrazňoval temný a stále se zesilující hukot vodopádu, napjatě naslouchal, zda nezaslechne nějaký zvuk z drímajícího lesa. Když se přesvědčil, že všude vládne ticho, a když jeho vycvičené smysly nezjistily, že by byl nepřítel nablízku, opatrně a pomalu zase kráčel dál. Konečně se dostali k místu v řece, kde Heyward uviděl několik tmavých předmětů na jediném místě. Byly právě tam, kde vysoký břeh vrhal na ztemnělé vody hlubší stín než jinde. Heyward chvíli váhal, má-li jít dál, pak ukázal lovcí na ono místo.

„Ano,“ odpověděl zvěd, „Indiáni tam ukryli koně. Jen oni to tak dovedou. Na vodě nezůstávají stopy a ani soví oči by je v takové tmě nenašly.“

Všichni se zase shromáždili a zvěd a jeho noví přátelé se znovu začali radit. Během porady měli ti, jejichž osud závisel na poctivosti a důmyslu neznámých zálesáků, na chvíli čas, aby si podrobněji prohlédli místo, kde se octli.

Řeka byla sevřena vysokými, rozervanými skalisky. Jedno z nich se tyčilo nad místem, kde zastavila kánoe. Poněvadž nad skalisky čnely ještě vysoké stromy, z nichž některé jako by rostly na samém okraji propasti, zdálo se, že řeka teče hlubokým, úzkým žlebem. Všechno, co bylo pod podivnými větvemi a rozsochatými vrcholky stromů, které se tu a tam rýsovaly na hvězdnaté obloze, bylo ponořeno v hluboké tmě. Temné obrysy lesů nad zákruty řeky bránily v dalším rozhledu. Avšak vpředu jako by se voda zvedala k oblakům a odtud jako by se vrhala do propasti, z níž vycházely ony temné zvuky naplňující večerní ovzduší. Byl to osamělý kout

světa, a sester se zmocnil uklidňující pocit bezpečí, když se dívaly na tu romantickou, avšak děsivou krásu. Brzo však ruch, který nastal mezi jejich průvodci, odvrátil pozornost dívek od divokých půvabů, jež noc pomohla propůjčit onomu místu. Obě mladé ženy si znovu uvědomily hrozící nebezpečí.

Koně byli přivázáni k nízkému porostu, který tu a tam rostl v trhlinách skal. Měli zde, stojíce ve vodě, strávit noc. Zvěd požádal Heywarda a jeho zdrceného společníka, aby si sedli na předeek kánoe, a sám se postavil na její druhý konec. Stál tam zpříma a klidný, jako by to byla loď daleko důkladnější než kánoe z kůry. Indiáni se opatrně vrátili tam, odkud přišli, a zvěd opřel pádlo o skálu a prudce odrazil křehké plavidlo přímo do středu vířícího proudu. Nějakou chvíli lehká skořápka, ve které pluli, těžce a nejistě zápasila s prudkým proudem. Báli se pohnout rukou, ba i dýchat se báli, jen aby nevystavili křehký člun zuřivosti proudu. Cestovatelé pozorovali lesknoucí se hladinu s horečným napětím. Dvacetkrát byli přesvědčeni, že je kroužící vír pohltí, pokaždé však mistrná ruka jejich lodivoda přinutila kánoi plout proti proudu rychle tekoucí řeky. Dlouhé, těžké a — jak se dívkám zdálo — zoufalé úsilí ukončilo tento zápas. Právě ve chvíli, kdy si Alice, plna hrůzy, že budou strženi vodopádem, zakryla oči, kánoe se zastavila poblíž ploché skály, ležící v jedné rovině s hladinou řeky.

„Kde to jsme? A co bude dál?“ zeptal se Heyward, když viděl, že zvěd přestal pádlovat.

„Jste pod Glennem,“ odpověděl zvěd. Mluvil teď uprostřed hukotu vodopádu hlasitě, bez obav. „Při přistávání musíme dát velký pozor, nebo se kánoe převrhne a dostaneme se stejnou cestou tam, odkud jsme vypluli, jenže mnohem rychleji. Když voda v řece trochu stoupne, dá se těžko proplout tímto úskalím. A pět lidí, to je příliš mnoho, aby se při takové mele nezmáchali, a ještě k tomu, když plují na kousku březové kůry slepené smolou. Tak, vylezte všichni na skálu a já dojdu pro Mohykány a pro zvěřinu. Lepší je spát bez skalpu než uprostřed hojnosti hladovět.“

Cestovatelé rádi vyplnili tyto rozkazy. Když se poslední z nich dostal na skálu, kánoe se zmocnil vítr a unášel ji z místa, kde zastavila. Na chvíli bylo vidět, jak štíhlá postava zvědova klouže nad vodou. Potom však zmizela v neproniknutelné tmě ležící nad řekou. Opuštění svým průvodcem, zůstali cestovatelé několik minut bezradně stát. Báli se hnout na rozervaných skaliskách, aby je chybný krok nestrhl do některé z četných řvoucích propastí, do nichž se ze všech stran valila voda. Brzo se však jejich obavy rozptýlily. Dík obratné pomoci Indiánů se kánoe dostala z vírů a zase se objevila u vystupující skály. Cestovatelé neměli ani čas uvědomit si, jak rychle se to stalo.

„Teď jsme opevnění, ubytováni a zásobeni,“ vykřikl vesele

Heyward, „a můžeme se Montcalmovi a jeho spojencům vysmát. Tak co, můj bdělý strážce, vidíte na pevnině někoho z těch, kterým říkáte Irokézové?“

„Říkám jim Irokézové, protože pro mne každý Indián, který mluví cizím jazykem, je nepřítel, i kdyby předstíral, že slouží mému králi. Jestliže Webb hledá věrné a poctivé Indiány, ať si vybere Delawary a ty lakomé a prolhané Mohawky a Oneidy i s jejich šesti kmeny ničemů ať pošle tam, kam skutečně patří, totiž mezi Francouze.“

„Měli bychom tedy vyměnit přitele, který je výborným bojovníkem, za přitele, který není k ničemu? Slyšel jsem, že Delawaři odložili válečnou sekeru a že jsou spokojeni s tím, že jim říkají staré baby.“

„Hanba Holanďanům i Irokézům, kteří Delawarům svými ďábelskými intrikami vnutili takovou smlouvu! Ale já je znám dvacet let a pro mne je lhářem každý, kdo tvrdí, že Delawaři jsou zbabělci. Vyhnali jste jejich kmeny z mořského pobřeží a věříte tomu, co říkají jejich nepřátelé, jen abyste mohli klidně spát. Ba ne. Pro mne je každý Indián, který mluví cizím jazykem, Irokéz, ať je jeho hrad¹⁷ v Kanadě nebo blízko New Yorku.“

Když Heyward zjistil, že zvěd bude tvrdošijně hájit věc svých delawarských přátel a Mohykánů — jedni i druzí patřili ke stejnému kmeni Indiánů — a že by z toho mohla vzniknout dlouhá neúčelná hádka, změnil předmět rozhovoru.

„Smlouva nesmlouvá, já vím velmi dobře, že oba vaši přátelé jsou stateční a ostražití bojovníci. Slyšeli nebo viděli někoho z našich nepřátel?“

„Indián je člověk, kterého spíš cítíte, než vidíte,“ odpověděl zvěd. Vystoupil na skálu a shodil jelena ze svých beder. „Když jdu po stopě Mingů, věřím víc jiným znamením než těm, která jsou vidět.“

„Říká vám váš sluch, že vystopovali náš úkryt?“

„Mrzelo by mě, kdybych si musel myslet, že nás vystopovali. Ale toto místo se s trochou odvahy dá dobře bránit. Nemohu vám však zapřít, že koně, když jsem šel kolem nich, se chovali, jako by věřili vlky. A vlk se rád potuluje kolem indiánských úkrytů, protože čeká na vnitřnosti jelena, kterého Indiáni zastřelili.“

„Zapomínáte na jelena u svých nohou. Neměli bychom poděkovat za jejich návštěvu zabitému hříběti? Co je to za hluk?“

„Ubohá Miriam,“ řekl tiše cizinec, „tvému hříběti bylo souzeno, aby se stalo kořistí dravé zvěře!“ Potom náhle pozvedl hlas a začal uprostřed věčně hučícího vodopádu zpívat:¹⁸

Všechna v Egyptě pobíl novorozeňátka
od člověka po hovádka.
Zázraky poslal z nebe

pro faraóny, služebníky, ó Egypte, i tebe.

„Bolí ho pro to hříbě srdce/' řekl zvěd. „Ale člověk je rád, když se setká s někým, kdo si váží svých němých přátel. Věří, že se stane, co se má stát. A zanedlouho uzná, že bylo nutné zabít zvíře, aby bylo možno zachránit lidské životy. Snad máte pravdu," odpověděl zvěd na poslední Heywardovu poznámku. „Tím větší důvod máme k tomu, abychom si každý uřízl kus masa a zbytek jelena pustili po vodě. Za chvíli by se kolem skal mohla objevit smečka vyjících vlků. A ta by nám pak záviděla každé sousto. I když Irokézové nerozumějí jazyku Delawarů, mají ti mazaní darebáci dost rozumu, aby pochopili, proč vlci vyjí."

Při své řeči zvěd sbíral náčiní, které potřeboval k přípravě masa. Když domluvil, prošel mlčky kolem skupiny cestovatelů doprovázen Mohykány, kteří instinktivně pochopili jeho úmysl.

Potom všichni tři, jeden po druhém, zmizeli, jako by se rozplynuli na temné stěně kolmé skály, několik yardů vysoké a vzdálené několik stop od vodní hladiny.

KAPITOLA VI

Heyward a jeho společnice pozorovali toto záhadné počínání se skrytou úzkostí. Bělochovu chování až dosud nebylo možno nic vytknout. Avšak jeho prosté oblečení, drsná řeč a silné antipatie, které vyvolávalo jeho jednání i chování jeho mlčenlivých druhů, to všechno bylo příčinou neklidu a nedůvěry těch, kterých se před chvílí tolik dotkla indiánská proradnost.

Jen cizinec si ničeho nevšimal. Posadil se na skalní výčnělek a jako by ani nebyl živ. Jen občas zhluboka vzdychl. Bylo slyšet tlumené hlasy, jako by v útrokách země na sebe volali lidé. Pak znenadání padlo světlo na ty, kteří stáli opodál, a odhalilo tolik ukrývané tajemství.

Na zadním konci úzké, hluboké skalní jeskyně, která se v tomto osvětlení zdála ještě delší, seděl zvěd a držel hořící louč. Silná zář ohně padala na jeho drsný, větrem ošlehaný obličej a na jeho zálesácký oděv. A člověk, který byl ve střízlivém denním světle nápadný svým neobvyklým oblečením, přímým držením těla, který byl bystrý, opatrný a prozíravý a přitom neobyčejně prostý, vypadal v záři plamenů divoce a romanticky. O něco dál ve světle hořícího ohně stál Unkas. Cestovatelé se udiveně dívali na mladého Mohykána, jak tu stál přirozeně a nenuceně, vzpřímený a pružný. Měl na sobě zelenou loveckou halenu jako běloch. Bylo to oblečení na Indiána neobvyklé. Jeho temné, nebojácné oči se leskly. Byly hrozivé, ale klidné. Tvář čistokrevného rudocha byla výrazná

a plná hrdosti. Čelo měl vysoké a celý tvar jeho hlavy, na níž až na skalpovací chumáč nebyl jediný vlas, byl ušlechtilý. Poprvé si tak mohli Duncan a jeho společníci prohlédnout výrazné rysy obou svých indiánských průvodců. A při pohledu na hrdou, odhodlanou, třebaže divokou tvář mladého Indiána všichni pocítili, že se zbavili těžkých pochybností. Věděli, že ten člověk snad nemá velké vědomosti, že se však nesníží k tomu, aby užil svého přirozeného nadání k hanebné zradě. Alice, plna upřímného obdivu, se dívala na hrdou tvář a ušlechtilou postavu Indiána jako na drahocenné dílo řeckého sochaře. Dílo, jemuž zázrakem byl vdechnut život. Heyward, třebaže často vidával dokonale rostlé čistokrevné Indiány, projevil hlasitě obdiv nad touto nádhernou ukázkou dokonalých tělesných vlastností člověka.

„Budu moci klidně spát,“ odpověděla šeptem Alice, „když nás bude hlídat takový nebojácný a ušlechtilý mladík. Všechna ta strašlivá mučení, o kterých jsme toho už tolik četli a slyšeli, se určitě, Duncane, nikdy nemohou odehrát v přítomnosti takových lidí, jako je on.“

„Je to jistě vzácný a skvělý příklad ušlechtilých vlastností, kterými vyniká tento zvláštní lid,“ odpověděl Heyward. „Souhlasím s vámi, Alice, že takové čelo a takové oči jsou spíše stvořeny k tomu, aby naháněly strach, než aby klamaly. Nedejme se však sami mýlit tím, že ctnost znamená pro Indiána totéž co pro nás. Jsou-li vynikající příklady ušlechtilých vlastností velmi vzácné u bělochů, u Indiánů jsou ještě vzácnější. Ke cti jedněch i druhých budiž řečeno, že běloši i Indiáni jsou schopni si tyto vynikající vlastnosti osvojit. Doufáme tedy, že tento Indián nezklame naše očekávání a dokáže, že je skutečně statečným a spolehlivým přítelem.“

„Tak jako major Heyward promluvil teď, měl by mluvit vždycky,“ řekla Cora.

Po této poznámce následovalo krátké a zřejmě rozpačité mlčení, které přerušil zvěd. Vyzval je, aby vstoupili.

„Oheň se už začíná příliš rozhořivat,“ pokračoval, když ho poslechli, „a mohl by Mingům posvítit na cestu, až by nás přišli pobít. Unkasi, spusť pokrývku a ukaž těm lotrům její tmavou stranu. Tohle není večere, jakou by si major královského amerického pluku zasloužil. Viděl jsem však mnoho statečných vojáků, kteří byli rádi, když dostali k jídlu syrovou zvěřinu, a k tomu ještě bez příchuti.¹⁹ My, jak vidíte, máme soli dost a maso rychle opečeme na rožni. Slečny si sednou na tyto čerstvé větve kašty²⁰. Nebude to snad tak pohodlné posezení jako na mahagonových židlích, na jaké jsou zvyklé, ale zato krásně voní. Pojděte, přáteli, a už se pro to hříbě netrapte. Byl to nevinný tvor a mnoho se na tomto světě nenatrápil. Smrt to zvířátko zachránila, nepozná alespoň, co je to bolavý hřbet a unavené nohy.“

Unkas udělal, jak mu zvěd poručil, a když zmlkl hlas

Sokolího oka, znělo hučení vzdáleného vodopádu jako vzdálené hřmění.

„Jsme v této jeskyni úplně bezpečni?“ zeptal se Heyward. „Nemohou nás zde přepadnout? Stačil by jediný ozbrojený muž u vchodu jeskyně, a mohl by si s námi dělat, co by chtěl.“

Prízraku podobná postava se vynořila ze tmy za zvědem, uchopila hořící louč a osvětlila druhý konec jeskyně. Alice tlumeně vykřikla. I Cora vstala, když se objevilo toto hrůzné zjevení. Heyward však dívky ihned uklidnil. Vysvětlil jim, že to není nikdo jiný než jejich průvodce Čingačgúk, který poodhrnul druhou pokrývku, aby jim ukázal, že jeskyně má dva východy. Potom, stále s loučí v ruce, Čingačgúk překročil hlubokou, úzkou skalní rozsedlinu, která přetínala v pravém úhlu chodbu, ve které právě byli. Rozsedlina vedla do jiné jeskyně, která se ve všem podobala jeskyni první.

„Takoví staří lišáci jako Čingačgúk a já se nedají často chytit v doupěti, které má jediný východ.“ zasmál se Sokolí oko. „Vidíte sami, jak je to místo báječné — skála je z černého vápence a ten, jak známo, je měkký. Když je nouze o chrastí a o dřevo, spí se na této skále docela pohodlně. Vodopád byl kdysi o několik yardů níž a troufám si říci, že tenkrát byl stejně velký a krásný jako kterýkoli vodopád na Hudsonu. Ale stáří ubírá na kráse, jak to i tyto milé dívky jednou poznají. Toto místo se žalostně změnilo. Skály jsou plny trhlin, někde jsou příliš měkké a voda v nich vymlela hluboké prolákliny, až musela ustoupit o nějakých sto stop. Někde skálu vylámala, jinde ji vyhlodala, a tak vodopády jsou zde teď menší a také vypadají jinak, než vypadaly kdysi.“

„Ve které části vodopádů jsme?“ zeptal se Heyward.

„Jsme blízko místa, kde bývaly kdysi. Byly však, jak se zdá, příliš prudké, a tak zde nezůstaly. Skála po obou stranách je měkká, a proto vodopády nechaly střed řeky prázdný a suchý. Vydlabaly však jeskyně, ve kterých jsme právě teď.“

„Jsme tedy na ostrově?“¹

„Ano. Po obou stranách máme vodopád. Nad námi a pod námi teče řeka. Kdyby byl den, stálo by za to vystoupit na skálu a podívat se, jak si voda dělá, co chce. Teče si beze všech pravidel. Někdy skáče, jindy se valí, poskakuje, pak se zase řítí úžasnou rychlostí. Na jednom místě je bílá jako sníh, jinde zelená jako tráva. Někde se vrhá do hlubokých propastí, až země duní a třese se, a jinde se zase čeří a zpívá si jako potůček, dělá víry a stružky ve starém kamení, jako by to byla ušlapaná hlína. Jako by celý tok řeky byl zmatený. Zpočátku plyne prudce, jako by chtěla téci, jak jí to dovoluje její spád, potom se otočí prudce ke břehu. Na několika místech se zdá, jako by se jí nechtělo z téhle divočiny do moře. Věřte, slečno, že ta jako pavučina jemná látka, kterou máte kolem krku, je hrubá jako rybářská síť v porovnání s místy, která bych vám mohl ukázat. Řeka tam tká nejroztodivnější obrazy, jako by

bez ohledu na pořádek věcí chtěla dokázat, co všechno dovede. A nakonec — k čemu je to všechno? Když jí bylo na chvíli dopřáno, aby si počínala jako člověk, který si nedá říci, uchopí ji ruka, která ji stvořila, a o něco dál uvidíte, jak řeka klidně plyne k moři, jak jí to bylo určeno od počátku světa."

Posluchači uvěřili zvědovu povzbuzujícímu ujištění, že jejich úkryt je bezpečný, na divoké krásy Glennu²¹ měli však jiný názor než Sokolí oko. Nebyli v situaci, která by dovolila kochat se půvaby přírody. A poněvadž zvěd za svého vyprávění nepřestal vařit, leda když ukázal polámanou vidličkou na nějaké zvlášť zajímavé místo ve vzpouzející se řece, věnovali teď celou pozornost věci všednější, avšak příjemně nutné — večeři.

Jídlo, zpestřené několika lahůdkami, které Heyward moudře vzal s sebou, když opouštěli koně, unavenou společnost neobyčejně posílilo. Unkas obsluhoval při jídle dívky a snažil se být úslužný, jak jen dovedl. Jeho důstojnost a horlivá ochota Heywarda bavily. Věděl totiž, že Unkas v této chvíli nedbá indiánských zvyků, podle nichž se muž nesmí snížit k jakékoli práci, zvláště ne k posluhování ženám. Poněvadž však pohostinnost byla u Indiánů pokládána za cosi posvátného, tento malý prohřešek proti mužské důstojnosti nevyvolal žádnou hlasitou poznámku. Nestranný a bedlivý pozorovatel byl by si pak všiml, že své služby nerozděloval mladý náčelník stejně. Alici podával vydlabanou tykev s pitnou vodou a zvěřinu na dřevěné míse, vyřezané z tupelového²² dřeva, s náležitou dvorností. Když však prokazoval tutéž službu její sestře, nemohly se jeho temné oči odtrhnout od půvabné Cořiny tváře. Jednou nebo dvakrát musel promluvit. Chtěl na něco upozornit ty, které obsluhoval. Řekl to lámanou, špatnou angličtinou, ale dívky mu rozuměly. Jeho hluboký hrdelní hlas činil tuto řeč²³ tak měkkou a melodickou, že obě dívky k němu vzhledly plny neskrývaného obdivu. Přitom si vyměnili navzájem několik zdvořilých vět, jako by byli dobrými přáteli.

Čingačgúk se nepřestal tvářit vážně. Sedl si na místo, kam dopadalo víc světla, a tak mohli znepokojení hosté, kteří nepřestali Indiána pozorovat, lépe poznat, co je jeho skutečná tvář a co hrůzné válečné malování. Tvrдост jeho obličeje jako by se zmírnila a místo ní nastoupil klidný, skoro lhostejný výraz, kterým se vyznačuje indiánský bojovník, když se neděje nic důležitého. Z občasných záblesků, které se mihly po jeho snědé tváři, byste však lehce poznali, že by stačilo, aby byly vzbuzeny jeho vášně, a hned by ožilo ono strašné malování, které si vybral k postrachu svých nepřátel. Zato zvěděv bystrý zrak nepřestal bděle pozorovat okolí. Lovec jedl a pil s chutí, bez ohledu na nebezpečí, avšak ani na chvíli nepřestal být ostražitý. Dvacetkrát se tykev s vodou nebo sousto zvěřiny zastavilo u jeho rtů, když naklonil hlavu, jako by naslouchal vzdáleným a podezřelým zvukům. A právě toto jeho počínání

zнову připomnělo hostům nebezpečí, ve kterém se octli, i důvody, které je sem přivedly. Poněvadž však nikdo po takovém zvědově odmlčení nic neřekl, neklid, který se při něm hostů na chvíli zmocnil, rychle zmizel a na okamžik bylo nebezpečí zapomenuto.

„Pojď, příteli.“ řekl Sokolí oko, když ke konci večere vytáhl soudek přikrytý listím a obrátil se na cizince, který seděl vedle něho a jedl s chutí, sloužící ke cti zvědovu kuchařskému umění. „Okus kapku sosnového piva²⁴. To odplaví všechny smutné myšlenky na hřibě a vzpruží tě. Připíjím na naše opravdové přátelství a věřím, že kvůli kousku koňského masa se nebudeme na sebe hněvat. Jak se jmenuješ?“

„Gamut — David Gamut,“ odpověděl mistr pěvec a chystal se spláchnout lítost dlouhým douškem zálesákova vonícího a chutného nápoje.

„Velmi hezké jméno. Jsem přesvědčen, že jsi je zdědil po poctivých předcích. Velmi se zajímám o jména a musím říct, že indiánský způsob pojmenování je daleko lepší než náš. Největší zbabělec, jakého jsem kdy poznal, se jmenoval Lev a jeho ženě říkali Miroslava, a přitom ti vynadala, že jsi nevěděl, čím jsi, než jsi řekl švec. V tomto ohledu jsou Indiáni přesní — jak se Indián jmenuje, takový obyčejně je. Ne že by Čingačgúk, což znamená velký had, byl opravdu had, ale rozumí všelijakým těm obrátům a kroucení lidské povahy, dovede mlčet a udeřit na nepřátele, když to nejméně očekávají. — A čím jsi?“

„Obyčejným učitelem zpěvu žalmů.“

„Co to má být?“

„Učím zpěvu mladé vojáky z Connecticutu.“

„To bys teda mohl mít lepší zaměstnání. Ta štěňata se i bez toho dobře baví a zpívají si, když jdou lesem, místo aby se snažila ani nedýchat, jak to dělá liška v doupěti. Dovedeš zacházet s nožem nebo s ručnicí?“

„Nikdy jsem bohudík neměl co dělat s vražednými nástroji.“

„Rozumíš snad kompasu a dovedeš zakreslit řeku, aby člověk věděl, kde je, až se tam dostane?“

„Takovými věcmi se nezabývám.“

„Máš pěkně dlouhé nohy, měl bys umět pořádně běhat. Nosíš snad někdy zprávy pro generála?“

„Nikdy. Věnuji se jen svému vlastnímu povolání, to jest, vyučuji zpěvu nábožných písní.“

„To je ale divné zaměstnání.“ zabručel Sokolí oko a tiše se zasmál, „chodit světem jako drozd a dělat si legraci z vysokých a nízkých tónů, které se náhodou někomu vyderou z hrdla. Co dělat, příteli. Máš k tomu nadání. Někdo zase dovede střílet nebo dělat něco užitečného. Nikdo ti nesmí bránit v tom, abys dělal, co dovedeš. Ukaž nám, co umíš. Tím bychom se mohli pro dnešek rozloučit. Je už čas, aby dívky znovu načerpaly síl. Časně ráno, než se Makvajové začnou

hýbat, musíme vyrazit na obtížnou a dlouhou cestu."

„S největší radostí." řekl David. Nasadil si brýle v ocelových obroučkách a vytáhl svou milovanou knížku a podal ji Alici.

„Co může být vhodnější a co dovede člověku přinést víc útěchy než večerní modlitba po dni plném nesmírného nebezpečí?"

Alice se usmála. Když se však podívala na Heywarda, začervenala se a zaváhala.

„Jen řekněte ano." zašeptal, „jak byste mohla odmítnout přání váženého žalmistova jmenovce právě teď?"

Povzbuzena učinila Alice to, k čemu ji zbožnost a veliká záliba v ušlechtilém zpěvu dnes už jednou přiměla. Otevřela knížku u písně, která se celkem dobře hodila k situaci, v níž se octli. Básník, který se už tolik nesnažil vyniknout nad básnického krále Izraele, projevil v tomto žalmu jisté a opravdu pozoruhodné schopnosti. Také Cora se rozhodla připojit se k sestře, a když metodický David udal píšťalou tón, zazněl posvátný zpěv.

Nápěv byl vážný a pomalý. Dívky se skláněly ve zbožném vzrušení nad knihou žalmů a jejich melodické hlasy zazněly vysokými tóny. Pak znovu klesly do nízkých poloh, až splynuly s dunivým doprovodem vodopádu. David s vrozeným vkusem a dokonalým hudebním sluchem dirigoval zpěv, jak to vyžadoval nevelký prostor jeskyně. Každá její štěrbina a puklina se naplnila rozechvělými tóny. Indiáni pozorně naslouchali, jako by zkameněli. Nepřestali však pozorovat skálu. Zvěd si podepřel hlavu a zpočátku naslouchal lhostejně. Čím dál tím víc však mizely z jeho tváře tvrdé rysy a lovec cítil, jak jeho chlapecká povaha se vzdává vzpomínkám na dětství, kdy slýchal doma stejné chvalozpěvy. Neklidné oči mu zvlhly, a než píseň dozněla, horké slzy, které dávno už nikdo u něho neviděl, pomalu tekly po tvářích, jež častěji poznaly útrapy než slabost. Zpěváci právě končili jedním z těch táhlých, tichnoucích tónů, jež ucho vnímá tak dychtivě a s takovým zanícením, jako by vědělo, že je za chvíli už neuslyší. Vtom se venku ozval skřek. Nebyl to lidský hlas a jako by ani nebyl z tohoto světa. Pronikl nejen jeskyní, ale i všemi, kteří jej slyšeli. Následovalo hluboké ticho, jako by voda při tom hrůzném a neobvyklém zvuku přestala s rachotem padat do hlubin.

„Co je to?" zašeptala Alice po chvílce strašného napětí.

„Co je to?" opakoval hlasitě Heyward.

Ani Sokolí oko, ani Indiáni neodpověděli. Naslouchali, jako by čekali, že skřek se bude opakovat. I na jejich tvářích bylo vidět, že jsou překvapeni. Konečně začali spolu vážně hovořit delawarským nářečím. Potom Unkas prošel vnitřním a nejméně viditelným otvorem a opatrně opustil jeskyni. Teprve když odešel, promluvil zvěd anglicky.

„Co to je nebo co to není, nevíme, přestože dva z nás se

touláme těmito lesy déle než třicet let. Byl jsem dosud přesvědčen, že ani Indián, ani zvíře nedovede vyloudit zvuk, který bych byl dosud neslyšel. Ale tohle dokazuje, že jsem jenom bláhový a domýšlivý smrtelník."

„Nekřičí tak Indiáni, když chtějí zastrašit nepřítele?" zeptala se Cora. Vstala a klidně si zahalila tvář závojem. Její sestra však byla rozčilená.

„Ne, ne, ten skřek byl zlověstný a hrůzný. Bylo v něm cosi nelidského. Kdo však slyšel válečný pokřik Indiánů, vždycky jej pozná. Tak co, Unkasi," zeptal se delawarským nářečím mladého náčelníka, který se právě vrátil, „cos viděl? Prosvítá pokrývkou světlo?"

Unkas odpověděl krátce a také delawarským nářečím.

„Zvenku není nic vidět," pokračoval Sokolí oko a starostlivě potřásl hlavou. „Světlo z naší skrýše neprosvítá. Kdo je ospalý, ať jde do druhé jeskyně a ať se snaží usnout. Budeme muset vyrazit ještě před východem slunce, abychom se dostali do pevnosti Edward co nejdříve, ještě dřív, než se probudí Mingové."

Cora ochotně poslechla a dala tak nerozhodné Alici příklad. Dřív než odešla, pošeptala Duncanovi, aby šel s nimi. Unkas nadzvedl příkrývku, aby mohli projít, a když se sestry obrátily, aby mu poděkovaly za jeho pozornost, viděly, jak zvěd už zase sedí u uhasínajícího ohně. Obličej si opřel o ruce a vážně přemýšlel o nenadálém vyrušení, jež tak rychle ukončilo jejich večerní pobožnost.

Heyward vzal s sebou hořící louč, jež vrhala matné světlo na úzký prostor jejich nového příbytku. Vhodně ji umístil a vrátil se k dívkám, které prvně od chvíle, co opustily bezpečné hradby pevnosti Edward, se s ním octly o samotě.

„Neopouštějte nás, Duncane," zaprosila Alice. „Tady bychom neusnuly. Stále nám ještě zní v uších ten strašlivý skřek."

„Nejdříve se musíme přesvědčit, jak je naše pevnost bezpečná," odpověděl Heyward, „a potom si promluvíme o ostatním."

Šel k východu na konci jeskyně. Ten, stejně jako ostatní východy, byl zakryt tlustou pokrývkou. Když ji odhrnul, ovanul ho chladný osvěžující vzduch, který proudil od vodopádu. Jedno rameno řeky protékalo přímo pod ním hlubokou, úzkou roklinou, kterou voda vymlela v měkké skále. Byl přesvědčen, že z této strany jsou chráněni proti jakémukoli nebezpečí. Několik desítek metrů nad nimi se voda divoce a s hrozným hlukem vrhala do propasti.

„Z této strany vytvořila příroda neproniknutelnou hradbu," pokračoval, a než spustil pokrývku, ukázal dolů na temný proud. „Před jeskyní jsou na stráži stateční a spolehliví lidé, a tak nevím, proč bychom neměli poslechnout svého poctivého hostitele. Jsem přesvědčen, že Cora bude se mnou souhlasit, že

se obě potřebujete vyspat."

„Možná že Cora s vámi souhlasí, ale sotva se jí podaří usnout," odpověděla starší sestra, která si sedla vedle Alice na lůžko z větví. „Neusnuly bychom, ani kdyby toho výkřiku nebylo. Dovedete si představit, jakou úzkost asi prožívá náš otec, když si pomyslí, že jeho dcery musí přenocovat někde v lese, kde jim hrozí tolik nebezpečí, a ani neví, kde jsou?"

„Je voják a ví, jaké výhody poskytuje les."

„Ale je také otcem."

„Jak býval ke mně shovívavý! Jak byl něžný a jak se snažil splnit všechna má přání! Bylo sobecké, sestro, když jsme trvaly na tom, že ho navštívíme. Věděly jsme přece dobře, jaká nebezpečí nám cestou hrozí."

„Snad jsem příliš umíněně vymáhala jeho souhlas, a to ještě v tak těžké době. Chtěla jsem mu však dokázat, že když ho ostatní opouštějí, jeho děti mu zůstávají věrné."

„Když se dověděl, že jste přišly do pevnosti Edward," řekl mírně Heyward, „bojoval v něm strach o vás a láska k vám. Dlouhé odloučení rozhodlo, že rychle zvítězila láska. Na návrh mé odvážné a ušlechtilé Cory, Duncane, se rozhodly, že mě navštíví/ řekl, „a já jim v tom nebudu bránit. Kéž ten, kdo má hájit čest našeho krále, projeví aspoň polovinu statečnosti, jakou má moje nejstarší dcera/"

„A o mně se nezmínil, Heywarde?" zeptala se Alice žárlivě. „Určitě nezapomněl na svou malou Elsii!"

„Jistěže nezapomněl," odpověděl mladý muž. „Dával vám tisíce něžných jmen — netroufám si je opakovat —, ale podle mne si je všechna zasloužíte. Jednou dokonce řekl — "

Duncan se odmlčel. Když se zadíval do očí Alice, která plna lásky k otci mu dychtivě naslouchala, ozval se tentýž silný, strašlivý skřek jako před chvílí. Následovalo dlouhé, bezdeché ticho. Dívali se jeden na druhého a každý s hrůzou čekal, že se výkřik bude opakovat. Konečně se pomalu poodhrnula pokrývka a objevil se zvěd. Záhada, která snad byla předzvěstí nebezpečí, na němž mohla ztroskotat všechna jeho chytrost a zkušenost, zanechala v jeho tváři výraz neklidu.

KAPITOLA VII

„Měli bychom si vzít k srdci varování, které jsme právě slyšeli, a nezůstávat dál v úkrytu, když se z lesa ozývají tak podivné zvuky," řekl Sokolí oko. „Dívky mohou zůstat v jeskyni, ale Mohykáni a já budeme na stráži na skále. Předpokládám, že major šedesátého pluku půjde s námi."

„Hrozí nám opravdu bezprostřední nebezpečí?" zeptala se Cora.

„Jen ten, kdo vydává tyto zvláštní zvuky, aby nás upozornil, ví, jaké nebezpečí nám hrozí. Bylo by nesprávné, kdybych nedbal jeho varování a schoval se. I ten človíček, který si celý den zpívá, je znepokojen těmi podivnými zvuky, a jak tvrdí, je ‚k boji připraven‘. Kdyby se jednalo o boj, tomu bychom rozuměli všichni a lehce bychom si poradili. Říká se, že když se ozývají takové výkřiky mezi nebem a zemí, znamená to docela jiný druh boje."

„Kdybychom se jenom báli nadpřirozených věcí, přáteli, nemuseli bychom se příliš znepokojoval," pokračovala klidně Cora. „Nenapadlo vás, že si snad naši nepřátelé vymysleli nějaký nový, důmyslný způsob, jak nás postrašit, aby nás lehčeji přemohli?"

„Slečno," odpověděl vážně zvěd, „třicet let naslouchám kdejakému zvuku v lese, jako mu naslouchá člověk, jehož život závisí na dobrém sluchu. Neoklame mě ani kňučení kuguára, ani hvízdání drozda, ba ani nějaký ten výmysl ďábelských Mingů. Slyšel jsem naříkat les, jako když člověk někoho oplakává. Znova a znova jsem naslouchal hudbě větru ve větvích stromů poznamenaných lidskou rukou. Slyšel jsem také praskot hromu, jako když hoří houští, z něhož vyletují jiskry a šlehají plameny. Vždy jsem si myslel, že ten, jenž stvořil věci, si s nimi zahrává. Ale ani Mohykáni, ani já, čistokrevný běloch, nedovedeme vysvětlit ten podivný zvuk, který jsme slyšeli. Věříme proto, že je to znamení, jež nás má varovat."

„Je to zvláštní," řekl Heyward a vzal pistole z místa, kam je položil, když vešli do jeskyně. „Ať je to dobré nebo zlé znamení, musíme zjistit, o co jde. Veďte nás, přáteli. Půjdu za vámi."

Když vyšli z dusného úkrytu, všichni pocítili, jak je ovanul chladný osvěžující vzduch, který stoupal z řeky plné vírů hluboko pod nimi. Nad hladinou vanul silný vítr. Jako by zanášel hukot vodopádu do jeskyně, a ten se odtud neustále vracel jako dunivý rachot hromu za vzdálenými vrchy. Vyšel měsíc. Jeho světlo se už lesklo tu a tam na hladině, ale skála, na níž stáli, byla stále ještě ponořena do stínu. Kromě šumění vody a občasného závanu větru všude panovalo ticho, jaké dovede vyvolat jen noc a samota. Marně se snažili objevit na protějším břehu nějakou známku života, která by mohla

vysvětlit původ výkřiku, jež zaslechli. Jejich ustrašené a zvědavé oči buď šálil klamavý svit měsíce, nebo viděli jenom pusté skály a štíhlé nehybné stromy.

„Nic není vidět. Jen tmu a klidnou, krásnou noc,“ zašeptal Duncan. „Jak bychom se tomu všemu jindy obdivovali, Coro! Představte si, že jste v bezpečí a že to, co teď snad ještě zvyšuje vaši hrůzu, byste sledovala s radostným zájmem.“

„Poslouchejte!“ přerušila ho Alice.

Její upozornění bylo zbytečné. Znovu se ozval onen podivný zvuk, jako by vycházel z hloubi řeky a zmíral v dálce.

„Víš z vás vůbec někdo, co je to za zvuk?“ zeptal se Sokolí oko, když poslední ozvěna zanikla v lesích. „Jestliže ano, ať to řekne. Já si myslím, že to není ani z tohoto světa.“

„Já vám to vysvětlím/“ řekl Duncan. „Znám ten zvuk až příliš dobře. Často jsem ho slýchal na bojišti, a k tomu za okolností, které jsou v životě vojáka velmi obvyklé. Takový hrůzný křik vydává kůň, když dodělává. Nejčastěji je to výraz bolesti, někdy však i hrůzy. Mého koně buď přepadly šelmy, nebo se octl v nebezpečí, proti němuž je bezmocný. Mohl bych se mýlit, kdybych zůstal v jeskyni, ale pod širým nebem ho poznávám zcela bezpečně.“

Zvěd a jeho druhové naslouchali tomuto prostému vysvětlení se zájmem lidí, kteří se dovídají o nových věcech a zbavují se nepříjemných představ. Když Indiáni pochopili, vyrazili své charakteristické „uf!“ a zvěd po chvílce přemýšlení řekl:

„Snad máte pravdu, já se v koních příliš nevyznám, přestože v mém rodném kraji je jich mnoho. Po břehu nad místem, kde jsou koně, se asi potloukají vlci a ta ubohá zvířata se snaží dovolat člověka, aby jim pomohl. Unkasi,“ pokračoval delawarským nářečím, „Unkasi, skoč do kánoe a hoď mezi tu smečku hořící louč, nebo strach udělá to, o co se marně pokoušejí vlci, a ráno, až se odtud budeme chtít dostat co nejrychleji, budeme bez koní.“

Když mladý Mohykán sešel k řece, aby splnil zvědův příkaz, ozvalo se na břehu táhlé vytí a rychle se ztrácelo v hloubi lesa, jako by se šelmy v náhlé hrůze dobrovolně vzdaly své kořisti.

Unkas se rychle vrátil a všichni tři zálesáci se znovu začali tiše radit.

„Byli jsme jako lovci, jimž mraky zakryly hvězdy a pro něž slunce nadlouho přestalo svítit.“ Sokolí oko se obrátil ke svým společníkům. „Už zase vidím znamení, podle nichž půjdeme, a naše stezky jsou prosty hloží. Usedněme do stínu, který do měsíčního světla vrhá tento buk — jeho stín je temnější než stín sosen —, a čekajme, co se bude dít. Budete-li mluvit, mluďte šeptem. Nejlépe však, a nakonec by to bylo i nejmoudřejší, kdybychom rozmlouvali jen se svými vlastními myšlenkami.“

Zvědovo vystoupení udělalo na všechny dojem. Nebylo v

něm už ani stopy po strachu, který není důstojný muže. Jeho chvilková slabost zřejmě zmizela, když se vysvětlila záhada, s níž si jeho vlastní zkušenost nevěděla rady. A když si nyní uvědomil, v jak těžkém jsou postavení, byl odhodlán čelit nebezpečí s celou energií své odvážné povahy. Zdálo se, že totéž cítí i oba Indiáni, kteří se postavili tak, že mohli přehlédnout oba břehy. Přitom však sami zůstávali dobře ukryti. Za těchto okolností bylo jen rozumné, aby Heyward a jeho společnice se chovali stejně opatrně jako zvěd. Mladý muž přitáhl z jeskyně otep chrastí a položil ji do rozsedliny, která oddělovala obě jeskyně.

Sestry usedly na otep a tak byly skálami chráněny před střelami. Když byly ujištěny, že v případě nebezpečí budou varovány, přestaly se bát. Heyward se usadil nedaleko, aby mohl šepem hovořit se svými společnicemi. David se snažil napodobit zálesáky a lehl si do skalní rozsedliny tak, že jeho nevzhledné končetiny nebylo ani vidět.

Tak uplynulo několik hodin bez jakékoli další příhody. Měsíc dosáhl vrcholu své dráhy a jeho světlo dopadalo na klidně odpočívající sestry, které se ve spánku objímaly. Duncan přikryl obě dívky Cořiným širokým šálem, přestože by se byl ještě rád chvíli na ně díval. David začal vydávat zvuky, které, kdyby nebyl spal, by jistě urážely jeho jemný sluch. Zkrátka všichni kromě Sokolího oka a Mohykánů byli tak ospalí, že brzo usnuli. Jenom jejich ostražití ochránci jako by necítili únavu, nespali. Leželi nehybní jako skála — jako by s ní byli srostlí. Nespouštěli oči z tmavého lemu stromů na obou březích úzké řeky. Nevydali hlásku, jako by ani nedýchali. Bylo zřejmé, že této nesmírné opatrnosti je naučila zkušenost, kterou nedovedla oklamat ani lstivost jejich nepřátel. Nic se nedělo, dokud měsíc nezašel a dokud bledý pruh nad vrcholky stromů dole v ohybu řeky neohlásil, že nastává den.

Tehdy se prvně Sokolí oko pohnul. Doplížil se podél skály k Duncanovi a probudil ho z hlubokého spánku.

„Je čas vydat se na cestu,“ zašeptal. „Probudte dívky a připravte se, abyste mohli nastoupit do kánoe, až ji dostanu ke břehu.“

„Měli jste klidnou noc?“ zeptal se Heyward. „Já jsem to nevydržel a usnul jsem.“

„Zatím tu ještě všude panuje ticho jako o půlnoci. Buďte potichu a pospěšte si.“

To se už Duncan dokonale probral a okamžitě stáhl šál z dívek, které ještě spaly. Cora zvedla ruku, jako by ho chtěla odstrčit, Alice však něžně zašeptala: „Ne, ne, tatínku, neopustil nás. Duncan byl s námi.“

„Ano, sladká nevinnosti,“ zašeptal mladý muž, „Duncan je zde a zůstane s tebou, dokud nebudeš v bezpečí. Coro! Alice! Probudte se! Musíme vyrazit.“

Stalo se však cosi nepředvídaného. Mladší sestra hlasitě

vykřikla a starší, hrůzou strnulá, rychle vstala. Ještě Heyward ani nedomluvil, když se ozval strašný jekot a řev, že se mu srdce skoro zastavilo. Chvíli se zdálo, že je obklopili všichni ďábli a chechtají se hrůzostrašným smíchem. Nikdo nedovedl určit, z které strany křik přichází. Ozýval se z lesa, z vodních hlubin, ze skal, z koryta řeky i ze vzduchu. Tak se to alespoň zdálo poděšeným cestovatelům. Uprostřed toho pekelného rámusu se zvedla vysoká Davidova postava. Mistr pěvec si oběma rukama zakryl uši a vykřikl:

„Odkud přicházejí ty disonanční zvuky? Rozpoutalo se peklo, že lidé vydávají takové skřeky?“

Po tomto neopatrném počínání následovaly jasné záblesky a rychlé rány asi z dvanácti ručnic z protějšího břehu řeky a nešťastný mistr pěvec se v bezvědomí skácel na skálu, na níž tak dlouho spal. Mohykáni odvážně oplatili hrůzný jekot svým nepřátelům, kteří, když se Gamut zhroutil, spustili vítězný divošský pokřik. Následovala rychlá výměna výstřelů z těsné blízkosti, ale obě strany byly příliš zkušené, aby vystavily třeba jen malíček nepřátelské kulce. Duncan s napětím čekal, kdy uslyší úderý pádel. Byl přesvědčen, že se mohou zachránit jedině útekem. Řeka se leskla a tekla jako jindy, avšak po kánoi nebylo na tmavé vodě ani vidu ani slechu. Už se domníval, že zvěd je zrádně opustil, když ze skály pod ním vyrazil záblesk a divoké zaúpění plné bolesti oznámilo, že posel smrti, kterého Sokolí oko vyslal ze své smrtonosné zbraně, našel svou oběť. To stačilo, aby útočníci odtáhli. Pak znovu nastalo ticho.

Duncan využil příznivého okamžiku, skočil ke Gamutovi a odnesl ho do úzké rozsedliny, kde byly ukryty sestry. Za chvíli se celá družina shromáždila na tomto poměrně bezpečném místě.

„Tomu chudákovi se podařilo zachránit si vlastní skalp,“ řekl Sokolí oko, když chladnokrevně přejel rukou Davidovi po hlavě. „Ale dokázal, že člověk má někdy zbytečně dlouhý jazyk. Bylo to čiré šílenství, ukázat rozzuřeným Indiánům šest stop masa a krve na holé skále. Jenom se divím, že ho to nestálo krk.“

„Není mrtev?“ zeptala se Cora. Její zastrašený hlas prozrazoval, jak se předstíraným klidem snaží zakrýt strach. „Můžeme tomu nešťastníkovi nějak pomoci?“

„Ne, ne. Ještě žije, a až si chvíli pospí, přijde k sobě. Do konce života dostal za vyučenou,“ odpověděl Sokolí oko a znovu se úkosem podíval na bezvládné tělo, zatímco s podivuhodnou zručností nabíjel ručnici. „Odnes ho dovnitř, Unkasi, a polož ho na chrastí. Čím déle bude spát, tím lépe pro něho. Pochybují, že by se v těchto skálách dal najít pro tak dlouhé tělo úkryt. Na Irokézy zpěv neplatí.“

„Vy tedy myslíte, že budou útok opakovat?“ zeptal se Heyward.

„Hladový vlk se nespokojí soustem! Ztratili jednoho muže a obvykle, když utrpí ztrátu a když se jim nepodaří neočekávaný útok, pokusí se o další. Budeme je tu mít zas a budou se snažit zmocnit se našich skalpů novou lstí. Jedinou naší nadějí je," pokračoval a přes jeho drsnou tvář přeletěl jako mrak stín starosti, „že udržíme tuto skálu, dokud nám Munro nepošle vojáky na pomoc. Dej bože, aby to bylo brzo a aby jejich velitel dobře znal indiánské zvyky."

„Teď tedy víte, Coro, co nás čeká," řekl Duncan. „Můžete být přesvědčena, že váš zkušený otec ze samé starosti o vás udělá, co bude v jeho silách. Pojdte tedy s Alicí do jeskyně. Tam budete alespoň v bezpečí před vražednými střelami našich nepřátel, tam také budete moci ošetřit našeho nešťastného přítele."

Sestry šly za ním do jeskyně, kde David několikrát zavzdychal. Bylo vidět, že se mu vrací vědomí.

Heyward svěřil raněného péči obou sester a chtěl hned odejít.

„Duncane," řekla Cora rozechvělým hlasem, když Heyward došel ke vchodu jeskyně. Otočil se a podíval se na smrtelně bledou dívku. Rty se jí chvěly a dívala se na něho tak smutně, že se ihned vrátil. „Nezapomeňte, Duncane, že kdyby se vám něco stalo, bude s námi zle. Uvědomte si, jak důležitý úkol vám svěřil náš otec, jak všechno závisí na vaší rozvaze a na tom, jak se budete o nás starat — zkrátka," dodala a začervenala se až po kořínky vlasů, „jak velice a právem jste drahý celé Munroově rodině."

„Může-li ještě něco zvětšit mou lásku k životu, je to toto vaše laskavé prohlášení," odpověděl Heyward a jeho oči bezděky spočinuly na mladistvé mlčící Alici. „Náš statečný hostitel vám dosvědčí, že jako major šedesátého pluku se musím účastnit boje. Avšak naše úloha nebude těžká. Jde jenom o to, abychom zadrželi ty krvelačné psy alespoň na několik drahocenných hodin."

Nečekal na odpověď, opustil sestry a připojil se ke zvědovi a jeho společníkům, kteří stále ještě leželi ukryti v rozsedlině mezi oběma jeskyněmi.

„Už jsem ti řekl, Unkasi, že plýtváš střelným prachem a že prudký zpětný náraz ručnice způsobuje, že netrefíš," vykládal zvěd, když se k nim Heyward přiblížil. „Málo prachu, nemnoho olova a natažená paže, to je nejlepší záruka, že z Minga vyrazíš smrtelný výkřik. Alespoň já mám takovou zkušenost s těmi netvory. Pojdme se ukrýt, přátelé, nikdo nemůže vědět, kdy a kde Makvajové znovu udeří²⁵."

Indiáni mlčky zaujali určené postavení v skalních rozsedlinách, odkud mohli ovládat přístup k vodopádu. Uprostřed ostrůvku se uchýtilo několik nízkých, zakrslých sosen, které tvořily houštinu. Do ní se vrhl rychle jako jelen Sokolí oko, následován hbitým Duncanem. Tam se ukryli, jak

nejlépe mohli, v keřích a mezi balvany. Nad nimi byla holá, oblá skála, po jejíchž obou stranách se prudce řítila voda do propasti, jak už o tom byla řeč. Rozednilo se, bylo možno rozeznat protější břehy, les i jednotlivé předměty pod temným baldachýnem zasmušilých sosen.

Nastalo dlouhé a ostražitě čekání, ale nic neukazovalo na to, že by Indiáni chtěli útok opakovat. Duncanovi se zdálo, že jejich palba byla přece jen účinnější, než se původně domnívali, a že jejich nepřátelé odešli nadobro. Když se s tímto svým názorem svěřil Sokolímu oku, ten nedůvěřivě zavrtěl hlavou.

„Neznáte Makvaje, když si myslíte, že jen tak odtáhnou bez skalpů," odpověděl. „Dnes ráno ječel bolestí jen jediný z těch darebáků, ale bylo jich alespoň čtyřicet. Vědí docela dobře, kolik nás je a jak jsme proti nim slabí, proto nás nepřestanou tak brzo pronásledovat. Tiše! Podívejte se na vrchol vodopádu. Ať visím, jestli tam ti ďáblové nedoplavali a jestli k našemu neštěstí se už nedostali na ostrov. Tiše! Člověče, schovejte se, nebo budete mít vlasy z hlavy pryč, dřív než se nadějete."

Heyward vyhlédl z úkrytu a uviděl to, co právem považoval za vrchol smělosti a rychlosti. Hrana měkké skály byla tak uhlazena, že skála nebyla tak kolmá, jak to bývá u vodopádů. Skupina jejich pomstychtivých nepřátel se nemohla ke špičce ostrova dostat jinak než dát se tam zanést prudkým proudem. Přesto se odvážila do řeky a plavala k této špičce, protože věděla, že dostane-li se k ní, dostane se už lehce ke svým vyhlédnutým obětem. Sotva Sokolí oko domluvil, vynořily se čtyři lidské hlavy nad několika kusy naplaveného dřeva, které se zachytily na holých skálách. Ta dřeva vnukla Indiánům myšlenku, aby se odvážili provést svůj smělý plán. Hned nato bylo vidět, jak se pátý Indián přehoupl přes zelený okraj vodopádu nedaleko ostrova. Snažil se ze všech sil, aby se dostal ke břehu, a nadnášen třpytící se vodou užuž natahoval ruku, aby ho za ni uchopili jeho společníci. Vtom jej znovu strhl vířivý proud. Jako by vyskočil se vztyčenými pažemi a s vytřeštěnými očima. Potom náhle zmizel v hlubokém jícnu propasti, který se pod ním otevřel. Z hlubin se ozval jediný divoký, zoufalý výkřik a pak znovu nastalo hrobové ticho.

Duncana v první chvíli napadlo, aby se vrhl do vody a pomohl tomu nešťastníkovi, ale železný stisk ruky bezcitného zvěda jej zadržel.

„Chcete nás všechny zahubit tím, že ukážete Mingům, kde se skrýváme?" zeptal se přísně Sokolí oko. „Ušetřili jsme jeden náboj a náboje mají teď pro nás takovou cenu jako dech pro štvaného jelena. Nasypete na pánvičku pistole nový střelný prach - prach v mlze vodopádu jistě zvlhl — a připravte se, že až zaútočí, budete muset bojovat zblízka. Já na ně budu střílet."

Přiložil prst k ústům a dlouze pronikavě zahvízdal. Dostal

odpověď ze skal, kde stáli na stráži Mohykáni. Když se ozvalo zapísknutí, Duncan zahlédl, jak se nad několika naplavenými kmeny vynořily hlavy. Zmizely však právě tak náhle, jak se objevily. Potom zaslechl za sebou tichý šustot, a když se ohlédl, uviděl, jak se k němu ve vzdálenosti několika stop plíží Unkas. Když se mladý náčelník neobyčejně opatrně a s chladnokrevným klidem doplížil, řekl mu Sokolí oko něco delawarským nářečím. Pro Heywarda to byla chvíle horečného a netrpělivého napětí, avšak zvěd pokládal právě nyní za vhodné poučit své mladší druhy, jak správně používat střelných zbraní.

„Ze všech zbraní," začal, „je v šikovných rukou nejnebezpečnější puška s dlouhou hlavní, se správným závitem a z dobrého kovu. K tomu ovšem, aby se uplatnily všechny její přednosti, je třeba pevné ruky, bystrého oka a přesného zamíření. Jak málo vědí puškaři o svém řemesle, je vidět z toho, že vyrábějí krátké ručnice a jezdecké — "

Přerušilo ho Unkasovo tiché, energické „uf!"

„Vidím je, chlapče, vidím," pokračoval Sokolí oko, „chystají se k útoku, jinak by nevystrkovali svá špinavá záda. Nechrne je," pokračoval a prohlížel si pazourek na ručnici, „první, který vyleze, si to určitě odnese, i kdyby to byl sám Montcalm."

V té chvíli se lesy rozezvučely křikem a jakoby na znamení vyskočili čtyři Indiáni z úkrytu za naplaveným dřevem. Heyward pocítil nesmírnou touhu vyběhnout a vrhnout se na ně, tak velké a strašlivé napětí panovalo v té chvíli. Avšak rozvážné chování zvěda a Unkase ho zadrželo. Když nepřátelé, kteří se přibližovali dlouhými skoky přes černé skály a přitom vydávali hrůzné skřeky, byli na několik desítek metrů vzdáleni, ručnice Sokolího oka se pomalu zvedla mezi keři a vychrlila na ně svůj smrtící obsah. Indián, který byl nejbliž, vyskočil jako zasažený jelen a střemhlav se zřítíl mezi skály ostrova.

„Teď, Unkasi!" vykřikl zvěd a vytáhl dlouhý nůž. V jeho bystrých očích se zablesklo. „Vezmi si na mušku posledního z těch vřešticích lotrů. Ty zbývající dva určitě dostaneme."

Unkas poslechl a z nepřátel zbyli jen dva. Heyward podal jednu svou pistoli Sokolímu oku a společně seběhli po malém svahu, aby se vrhli na nepřitele. Vystřelili zároveň, oba bez úspěchu.

„Věděl jsem to!" zamručel zvěd a zlostně zahodil do řeky pistoli, kterou tolik opovrhoval. „Jen pojdte, vy darebáci! Jen se pojdte utkat!"

Sotva domluvil, a už se srazil s obrovským, divoce vyhlížejícím Indiánem. Ve stejné chvíli se také Duncan utkal s jiným Indiánem. Sokolí oko a jeho protivník si navzájem obratně sevřeli zdviženou pěst, v níž každý třímal nebezpečný nůž. Skoro minutu stáli a dívali se jeden druhému do očí.

Každý z nich se snažil co nejdříve zápas rozhodnout ve svůj prospěch. Konečně silné svaly bělochovy zvítězily nad méně zkušeným Indiánem. Indiánova paže pomalu povolovala pod rostoucí silou zvěda, který náhle vykroutil ruku, v níž držel nůž, z nepřítelova sevření a vrazil mu ostrou zbraň nahou hrudí do srdce. Heyward zatím těžce bojoval. Jeho lehký kord se při první srážce zlomil. Poněvadž neměl žádnou jinou zbraň, jeho život zcela závisel na jeho tělesné síle a odvaze. Ačkoli mu žádná z těchto vlastností nechyběla, narazil na nepřítele, který se mu ve všem vyrovnal. Naštěstí se mu brzy podařilo protivníka odzbrojit. Indiánův nůž padl na skálu k nohám zápasících a od té chvíle oba bojovali jen o to, kdo koho shodí ze závratné výšky do hlubin vodopádu. Čím dál tím víc se blížili k okraji, kde, jak Duncan věděl, muselo dojít k rozhodnutí. Oba napjali všechny síly, nedokázali však nic jiného, než že se potáceli na pokraji propasti. Heyward cítil, jak mu jeho protivník svírá hrdlo, a viděl posupný a pomstychtivý pohled Indiána, který byl přesvědčen, že svému nepříteli připraví stejný osud, jaký mu chystá běloch. Heyward cítil, jak pomalu podléhá neodolatelné síle, a prožíval celou hrůzu té chvíle. V okamžiku, kdy bylo nebezpečí největší, objevila se před ním snědá ruka a lesklý nůž. Indián uvolnil stisk ruky a z přeříznutých šlach zápěstí mu vytryskla krev. Duncana strhla zpět Unkasova ruka, která mu zachránila život. Avšak Duncan jakoby očarován nemohl odtrhnout oči od zarputilé a zklamané tváře svého nepřítel, který se bezhlesně řítí do bezedné propasti.

„Schovejte se, schovejte!“ křičel Sokolí oko, který právě vyřídil svého nepřítele. „Schovejte se, je-li vám život milý. Ještě není konec!“

Mladý Mohykán hlasitě vyrazil vítězný výkřik a následován Duncanem šplhal po svahu, z něhož sestoupili, než se utkali s Indiány. Šli hledat ve skálách a v křovinách bezpečný úkryt.

KAPITOLA VIII

Zvědovo varování nebylo bezdůvodné. Zatímco zápasili na život a na smrt, jak jsme to právě popsali, ani jediný lidský hlas nepřerušil hukot vodopádu. Indiáni na protějším břehu sledovali boj s bezdechým napětím, a poněvadž výsledek díky mrštnosti a obratnosti obou zápasících dlouho zůstával na vahách, neodvažovali se vystřelit v obavě, že by právě tak dobře mohli zasáhnout svého bojovníka jako nepřítele. Sotva však bylo rozhodnuto, ozval se zuřivý a divoký řev, jaký dovedou vyvolat jen nespoutané, pomstychtivé vášně. Následovaly rychlé záblesky ručnic, které vyslaly své olověné posly přes skálu v salvách, jako by si útočníci chtěli vylít bezmocný vztek na už opuštěném místě smrtelného zápolení.

Odpověděla jim nepřestávající, avšak rozvázná palba z ručnice Čingačgúka, který odvázně zůstal na svém místě po celou dobu zápolení. Když uslyšel vítězný křik Unkasův, potěšený otec odpověděl jediným výkřikem. Pak už jen jeho pilně zaměstnaná ručnice dokazovala, že Čingačgúk nepřestává hájit své postavení. Tak uplynulo rychle několik minut. Útočníci stříleli v salvách i jednotlivě. Ačkoli skály, stromy a křoviny kolem obležených byly na mnoha místech zasaženy, jejich úkryt byl tak bezpečný a byl tak dobře hájen, že jediným, kdo byl z celé malé skupiny raněn, byl David.

„Jen ať si vystřílejí všechen svůj prach.“ řekl klidně zvěd, zatímco střely hvízdaly kolem jeho bezpečného úkrytu, „bude to krásná sbírka olova, až to skončí. Myslím, že se ti darebáci tímhle sportem unaví dřív, než je kamení začne prosit o milost. Unkasi, chlapče, plýtváš prachem, protože ho dáváš mnoho, a puška, která má silný zpětný náraz, jaktěživo nezasáhne cíl. Říkal jsem ti, abys toho poskakujícího lotra vzal pod krajem bílého malování, a tys ho pěkně minul. O celé dva palce šla střela nad! Mingo má zdravý kořínek a podle pravidel lidskosti musí člověk udělat těm hadům rychlý konec.“

Na hrdé tváři mladého Mohykána se objevil klidný úsměv, který prozradil, že Unkas porozuměl tomu, co mu právě anglicky vytýkal zvěd. Neproněsl však jediné slovo na svou obhajobu.

„Neměl byste Unkase obviňovat, že není dost rozvázný a šikovný.“ řekl Duncan. „Chladnokrevně a s největším klidem mi zachránil život. Najde ve mně přítele, kterému nikdy nebude muset připomínat, že jsem mu něco dlužen.“

Unkas se trochu nadzvedl a natáhl ruku, aby mu ji Heyward mohl stisknout. Oba mladí muži se na sebe přátelsky podívali a Duncan v té chvíli zapomněl, že Unkas je Indián. Sokolí oko, který sledoval tento projev přátelství chladně, avšak s laskavým porozuměním, řekl:

„Přátelé často v těchto pustých končinách vděčí jeden druhému za svůj život. Snad smím připomenout, že já sám

jsem Unkasovi prokázal podobnou službu. Nikdy nezapomenu, že i on mi pětkrát zachránil život. Třikrát mě zachránil před Mingy, jednou při přechodu Horicanu a — "

„Tentokrát mířili přesněji než dosud," zvolal Heyward a instinktivně uhnul před střelou, která hvízdla kolem něho a narazila na skálu.

Sokolí oko zvedl beztvary kousek kovu a vrtěl hlavou, když si jej prohlížel. Pak řekl: „Takhle se olovo nikdy nezploští, ledaže by spadlo z nebe."

Ale Unkas pomalu zvedl ručnici k nebi a ukázal na něco, co záhadu okamžitě vysvětlilo. Na protějším břehu řeky, přímo proti nim, rostl rozsochatý dub, a poněvadž neměl dost místa, naklonil se tak, že jeho horní větve visely nad ramenem řeky, které oddělovalo ostrov od břehu. Na vrcholku stromu v listí, které stěží zakrývalo sukovité, zakrslé větve, usadil se jako v hnízdě Indián. Schován za kmenem stromu, občas vyhlédl, aby se přesvědčil, zda jeho zrádná střela zasáhla cíl.

„Ti ďáblové si vylezou na nebesa, jen aby nás zničili," řekl Sokolí oko. „Drž je v šachu, chlapče, než si přinesu svou zvěrobijku. Pak mu to dáme z obou stran."

Unkas čekal na zvěďův povel. Z ručnic vyšlehly záblesky, do vzduchu vyletělo listí a kůra dubu. Avšak Indián na jejich útok odpověděl posměchem a zase vystřelil. Tentokrát srazil Sokolímu oku čepici z hlavy. Z lesa se znovu ozval křik Indiánů a krupobití střel se sneslo nad hlavy obležených. Jako by je Indiáni chtěli připoutat k místu, kde se snadno mohli stát obětí odvážného bojovníka usazeného v koruně stromu.

„S tímhle se musíme vypořádat," řekl zvěd a znepokojeně se rozhlédl kolem. „Unkasi, zavolej otce. Budeme potřebovat všechny své zbraně, abychom toho lotra sundali ze stromu."

Unkas dal otci znamení, a než Sokolí oko znovu nabil svou ručnici, objevil se Čingačgúk. Když syn ukázal zkušenému válečníkovi, kde vězí jejich nebezpečný nepřítel, otec procedil skrze zuby obvyklé „uf!". A pak už nedal najevo nejmenší náznak překvapení nebo znepokojení. Sokolí oko a Mohykáni spolu chvíli vážně rozmlouvali delawarským nářečím. Potom klidně každý z nich šel na místo, jak se právě dohodli.

Indián od chvíle, kdy byl prozrazen, střílel ze stromu často a rychle. Střelbu mu znesnadňovala bdělost jeho nepřátel, kteří okamžitě začali střílet na všechno, co z Indiána bylo vidět. Přesto však Indiánovy střely dopadaly do středu příkrčené skupiny. Heywardův nápadný oblek byl na několika místech roztržen. Jednou Duncanovi po lehkém zranění na rameni vytryskla krev.

Nakonec, když se přesvědčil o trpělivé ostražitosti svých nepřátel, začal Hurón střílet lépe, jen aby zasáhl. Bystré oči Mohykánů postřehly tmavý obrys jeho nohou, které se neopatrně ukázaly mezi řídkým listím několik palců od pně stromu. Oba vystřelili naráz. Když se Indián sklonil ke své

zraněné noze a tak se částečně odkryl, Sokolí oko bleskurychle vystřelil do vrcholku dubu. Listí se zachvělo, ručnice, která ohrožovala naše cestovatele, sletěla dolů a po chvíli marného zápasu bylo vidět, jak se Indiánovo tělo houpe ve větru. Hurón stále ještě zoufale svíral sukovitou suchou větev stromu.

„Dejte mu ještě jednu, ať se netrápí!“ křičel Duncan a s hrůzou se odvrátil. Nechtěl se už dívat na svého bližního, který se octl v tak strašném postavení.

„Ani zrnko prachu!“ bezcitně zvolal Sokolí oko. „Stejně bude za chvíli po něm a my nemáme střelného prachu nazbyt. Boje s Indiány trvají někdy i několik dní. Jde o naše skalpy. A Stvořitel nás obdařil touhou udržet si kůži na hlavě.“

Proti tomuto přísnému a nevyvratitelnému názoru, který navíc právě nyní tak jasně potvrzovalo vychytralé počínání nepřítele, nebylo odvolání. V tu chvíli znovu umlkl křik v lese, přestalo se střílet a oči všech se upíraly na nešťastníka, který se beznadějně houpal mezi nebem a zemí. Jeho tělo se kývalo podle nárazů větru. Přestože Hurón ani jedinkrát nezasténal, chvílemi se pln vzteku podíval na své nepřátele. I zdálky bylo vidět v jeho obličejí smrtelnou úzkost. Tříkrát ze samého soucitu zvedl zvěd ručnici, tříkrát ji však zase sklonil — rozvaha zvítězila nad soucitem. Konečně se jedna Hurónova ruka pustila větve a unaveně poklesla. Snažil se ze všech sil a marně znovu se chytit. Na chvíli bylo vidět, jak sahá zoufale do prázdna. Sokolí oko bleskurychle vystřelil. Nešťastná oběť se zachvěla, ruce a nohy se skrčily, hlava klesla na prsa a tělo sletělo do vody jako kus olova. Řeka, která se ani na chvíli nezastavila, se nad nešťastným Hurónem navždy zavřela.

Po tomto důležitém úspěchu se neozval vítězný jásot. Mohykáni se dívali jeden na druhého v němé hrůze. Z lesa vyrazil výkřik a znovu nastalo ticho. Sokolí oko, který jediný v té chvíli správně ocenil situaci, sám nedovedl ukrýt podiv nad svou vlastní chvilkovou slabostí, a dokonce jej dal i hlasitě najevo.

„Byla to poslední dávka prachu a poslední můj náboj. Jednal jsem jako dítě. Nebylo jedno, jestli se zřítí živý, nebo mrtvý? Stejně by za chvíli o sobě nevěděl. Unkasi, chlapče, přines z kánoe velký roh. Je v něm poslední střelný prach, který nám zbyl. Budeme ho do posledního zrnka potřebovat. Znam dobře Mingy.“

Mladý Mohykán ihned poslechl. Zvěd prohlížel svou prázdnou brašnu a znovu a znovu rozmrzele vyklepával prázdný roh. Jeho bezvysledné počínání však brzy přerušil hlasitý a pronikavý Unkasův výkřik. I nezkušené ucho Duncanovo poznalo, že oznamuje novou, neočekávanou pohromu. Pln obav o ty, které zanechal v jeskyni, vyskočil nedbaje nebezpečí. Také jeho společníci, jako by je poháněla stejná myšlenka, vyběhli ke skalní rozsedlině tak rychle, že

Indiáni neměli čas ani zamířit, a tak těch několik střel nedovedlo nikomu ublížit. Nenadálý výkřik způsobil, že obě sestry i David vyšli z úkrytu. Všichni na první pohled poznali, co bylo příčinou, že jejich mladý, v sebeovládání vycvičený indiánský ochránce ztratil klid.

Viděli, jak nedaleko skály se přes vír k rychle pádícímu proudu řeky žene jejich kánoe. Bylo zřejmé, že ji řídí čísi ruka. Jakmile zvěd spatřil loďku, instinktivně zvedl ručnici. U křesadla vyletěly jiskry, avšak rána se neozvala.

„Pozdě, příliš pozdě!“ vykřikl trpce zklamaný Sokolí oko a spustil ručnici, která mu teď nebyla k ničemu. „Ten lotr se už dostal do proudu, a i kdybychom měli prach, sotva bychom ho zasáhli, tak rychle se vzdaluje.“

Odvážný Hurón zvedl hlavu nad okraj kánoe, a zatímco loďka klouzala rychle po proudu, zamával rukou a vykřikl, jak to dělají Indiáni, když se jim něco podaří. Z lesa mu odpověděl řev a posměch, jako by se padesát ďáblů rouhalo při pádu křesťanské duše.

„Jen se smějte, vy potomci ďábla,“ řekl zvěd. Sedl si na výčnělek skály a netečně pustil ručnici na zem. „Teď nemají tři nejrychlejší a nejspolehlivější ručnice v těchto lesích větší cenu než tři stonky divizny nebo loňské jelení parohy.“

„Co budeme dělat?“ zeptal se Duncan, když první pocit zklamání byl nahrazen touhou něco podniknout. „Co se s námi stane?“

Sokolí oko si jenom prstem přejel kolem temene hlavy. Bylo to tak výmluvné, že nikdo, kdo ten pohyb viděl, se nemohl mýlit, co má znamenat.

„Naše postavení rozhodně není tak zoufalé,“ zvolal Duncan. „Huróni se sem ještě nedostali. Jeskyně se dá hájit. Můžeme jim zabránit v přistání.“

„Čím?“ zeptal se chladnokrevně zvěd. „Unkasovými šípy nebo ženskými slzami? Ne, ne. Vy jste mladý, bohatý a máte přátele. Víím, že ve vašem věku se těžko umírá. Ale nezapomeňte,“ pokračoval a podíval se na Indiány, „že jsme běloši, a ukažme těm divochům, že běloši dovedou právě tak klidně umírat jako Indiáni, když přijde jejich hodina.“

Duncan se rychle ohlédl směrem, kam se díval zvěd. Chování Indiánů potvrdilo jeho nejhorší obavy, Čingačgúk se už hrdě postavil na blízký výčnělek skály, odložil nůž a tomahavk, začal si snímat z hlavy orlí pera a připravovat chumáč vlasů na hlavě k poslednímu hrůznému obřadu. Byl klidný a soustředěný a jeho temné jiskrné oči pomalu ztrácely bojovnou divokost a nabývaly výrazu, který se lépe hodil k tomu, co brzo mělo nastat.

„Naše postavení není beznadějně! Nemůže být beznadějně!“ řekl Duncan. „Možná že právě v této chvíli se již blíží pomoc. Nevidím nikde nepřátele. Mají už dost bojování, v němž riskují víc, než mohou získat.“

„Snad to bude trvat minutu, snad hodinu, než se ti lstiví hadi na nás vrhnou. V takové situaci, jaká je teď, obvyčně někde nablízku zalehnou," řekl Sokolí oko. „Ale až přijdou, nebudeme mít nejmenší naději. Čingačgúku, bratře, byl to náš poslední boj," řekl delawarským nářečím. „Makvajové budou plesat nad smrtí moudrého Mohykána a bledé tváře, jejíž oči viděly v noci jako ve dne a dovedly proniknout mraky, jako by to byl mlžný opar nad studánkou."

„Ať ženy Mingů oplakávají své mrtvé/' odpověděl Čingačgúk s pravou indiánskou pýchou a s klidnou jistotou. „Velký had z kmene Mohykánů se vplížil do jejich vigvamů a otrávil jejich vítězství nářkem dětí, jejichž otcové se nevrátili. Od té doby, co roztály sněhy, jedenáct bojovníků padlo daleko od hrobů svého kmene a nikdo nepoví, kde je hledat, až oněmí jazyk Čingačgúkuv. Ať vytasí své nejostřejší nože, ať mrští nejrychlejším tomahavkem, neboť jejich nejzarytější nepřítel je v jejich rukou. Unkasi, poslední ratolesti ušlechtilého kmene, zavolej na ty zbabělce, ať si pospíší, nebo jejich srdce změknu a stanou se z nich baby."

„Hledají své mrtvé mezi rybami," odpověděl tichý, měkký hlas mladého náčelníka. „Huróni plavou se slizkými úhoři. Padají z dubů jako zralé ovoce a Delawaři se smějí."

„Tak, tak," mručel zvěd, který naslouchal projevům Indiánů s vážnou pozorností. „Rozhodli se a brzo vyprovokují Makvaje, aby všemu udělali konec. Pokud jde o mne, v jehož žilách koluje čistá bělošská krev, sluší se, abych zemřel tak, jak se patří na mou rasu, bez jediného posměšného slova a bez trpkosti v srdci."

„Proč byste měli umřít?" řekla Cora a opustila místo, kde do té chvíle stála, jakoby strachem připoutána ke skále. „Na všech stranách je cesta volná. Utečte tedy do lesů! Odejděte, i tak jsme vám dost zavázány. Nedejte se už déle zdržovat naším nešťastným osudem."

„Málo znáte lstivost Irokézů, domníváte-li se, že nehlídají kdejakou cestu do lesů," odpověděl Sokolí oko, avšak ihned dodal prostě: „Je jisté, že proud by nás brzo zanesl z dosahu jejich ručnic i jejich křiku."

„Zkuste se tedy odtud dostat po řece. Proč váháte? Jestliže zůstanete, zvýšíte jenom počet obětí našich krutých nepřátel."

„Proč?" opakoval zvěd a hrdě se rozhlédl. „Protože je lépe, jestliže muž zemře smířen sám se sebou, než aby žil pronásledován zlým svědomím! Co bychom odpověděli Munroovi, až by se nás zeptal, kde a proč jsme opustili jeho děti?"

„Jděte k němu a řekněte mu, že jste je opustili proto, abyste ho požádali, aby jim rychle poslal pomoc," odpověděla Cora a plna ušlechtilého zápalu přistoupila k zvědovi. „Řekněte mu, že Huróni odvedli jeho děti do pustých končin na severu, že by je však ostražitost a rychlost mohly zachránit. A jestliže se

přese všechno nebi zalíbí, aby jeho pomoc přišla pozdě, vyřídíte mu," pokračovala stále tišším hlasem, až se zdálo, že se zlomil, „lásku, požehnání a poslední modlitby jeho dcer a prostě ho, aby netruchlil nad jejich předčasnou smrtí, ale aby se s pokornou křesťanskou důvěrou těšil, že se se svými dětmi jednou zase setká."

Tvrdá, větrem ošlehaná tvář zálesákova se zachvěla, a když Cora domluvila, zvěd si dlaní podepřel hlavu, jako by hluboce přemýšlel o tom, co mu právě navrhla.

„Má pravdu," řekl konečně sevřenými a chvějícími se rty. „Její slova jsou naplněna křesťanským duchem. Co je správné a vhodné u Indiána, může být hříchem u člověka, v jehož žilách nekoluje ani kapka indiánské krve, která by ho dovedla omluvit. Čingačgúku! Unkasi! Slyšeli jste, co řekla tmavooká žena?"

Mluvil teď ke svým společníkům delawarským nářečím klidně, rozvážně, avšak rozhodně. Starší Mohykán naslouchal s hlubokou vážností a zdálo se, že váží zvědova slova, jako by cítil jejich důležitost. Po chvíli přemýšlení mávl rukou na znamení souhlasu a s oním zvláštním indiánským důrazem řekl anglicky: „Dobře." Potom zastrčil nůž a tomahavk a mlčky sešel k okraji skály, kterou z břehů řeky nebylo skoro vidět. Na okamžik se zastavil, ukázal na lesy, řekl několik slov delawarsky, vysvětloval, kudy půjde, skočil do vody a zmizel všem z očí.

Zvěd se ještě na chvíli zdržel, aby si promluvil se statečnou dívkou, která si oddechla, když uviděla, že její návrh byl přijat.

„Moudrost je někdy dána mladým právě tak jako starým," řekl. „To, co jste navrhla, je moudré, ba víc než moudré: Jestliže vás Huróni odvedou do lesů, lámejte cestou větve křovin a zanechávejte po sobě co nejzřetelnější stopu. Jestliže ji lidské oko najde, buďte jista, že váš přítel půjde za vámi až na konec světa a že vás nikdy neopustí."

Vřele stiskl Coře ruku, uchopil ručnici a chvíli si ji smutně prohlížel. Potom ji zase opatrně odložil a sestoupil k místu, kde právě zmizel Čingačgúk. Chvíli visel přidržuje se skály, velmi opatrně se rozhlédl kolem a trpce dodal: „Kdybychom byli vystačili s prachem, takovéhle potupy bychom se byli nikdy nedočkali." Potom se pustil skály, voda se nad ním zavřela a i on zmizel.

Všichni se teď obrátili k Unkasovi, který nepohnut stál, klidně opřen o rozeklanou skálu. Po chvíli Cora ukázala na řeku a řekla:

„Nikdo nespátril vaše přátele. Jsou teď pravděpodobně v bezpečí. Neměl byste už jít za nimi?"

„Unkas zůstane," odpověděl klidně mladý Mohykán anglicky.

„Abyste ještě zvýšil hrůzu našeho zajetí a zmenšil naději, že budeme vysvobozeny? Jděte, šlechtný mladý muži,"

pokračovala Cora a sklopila před Mohykánovým pohledem oči — možná že si v duchu uvědomila, jaký má na něho vliv — „jděte k mému otci, jak jsem řekla, a staňte se mým nejspolehlivějším poslem. Povězte mu, aby vám svěřil prostředky, kterými by bylo možno vykoupit svobodu jeho dcer. Přeji si, prosím vás, abyste šel.“

Vyrovnaná, klidná tvář mladého náčelníka se zasmušila. Unkas však už neváhal. Bezhlesým mrštným krokem přeběhl skálu a skočil do rozbouřené řeky. Ti, kteří zůstali, skoro ani nedýchali, dokud nezahledli, jak o mnoho dál po proudu vystrčil hlavu, aby nabral dech. Potom se znovu ponořil a už ho neviděli.

Tyto rychlé a zřejmě úspěšné činy zabraly několik minut nyní tak drahocenného času. Když se naposled podívala za Unkasem, obrátila se Cora a chvějícími se rty řekla Heywardovi:

„Slyšela jsem, jak výborně dovedete plavat, Duncane,“ řekla. „Jednejte tedy právě tak moudře jako tito prostí a věrní lidé.“

„Takový důkaz věrnosti si tedy žádá Cora Munroová od toho, kdo ji má chránit,“ řekl mladý muž a smutně, trpce se usmál.

„Teď není čas na plané poklony a na vysvětlování,“ odpověděla. „Nyní je třeba, aby každý dobře věděl, co je jeho povinnost. Nám už nemůžete nijak pomoci, ale váš drahocenný život by měl být zachráněn pro jiné, a vám bližší přátele, než jsme my.“

Neodpověděl, avšak jeho pohled plný něhy utkvěl na krásné Alici, která se k němu tiskla jako důvěřivé dítě.

Cora chvíli mlčela. Zdálo se, že se jí srdce sevřelo bolestí, která byla horší než strach z nebezpečí. Když se opanovala, pokračovala: „Uvažte, že to nejhorší, co nás může potkat, je smrt. A to je daň, kterou všichni musíme odvést, až nám bude přikázáno.“

„Jsou věci horší než smrt/“ řekl Duncan drsně, jako by ho popudilo její naléhání, „avšak zůstane-li s vámi člověk, který je ochoten pro vás zemřít, bude možno tyto zlé věci odvrátit.“

Cora ho přestala přemlouvat. Zahalila si tvář závojem a odvedla Alici do nejzazšího kouta jeskyně. Ta skoro pozbyla vědomí.

KAPITOLA IX

Náhle, jakoby kouzlem přivolané ticho, které se po tolika vzrušujících událostech rozprostřelo kolem, zapůsobilo na Heywardovu rozbouřenou obrazotvornost jako vzrušující sen. Všechno to, co viděl a prožil, se mu hluboce vrylo do paměti. Stále tomu však nemohl uvěřit. Nevěděl, co se stalo s těmi, kteří se vrhli do dravého proudu. Napjatě naslouchal, zda neuslyší signál, který by mu ohlásil, že se podařil odvážný podnik nebo že ztroskotal. Marně. Od chvíle, co zmizel Unkas, nebylo po odvážlivcích ani vidu ani slechu. Heyward nevěděl nic o jejich osudu.

Za těchto hrozných pochybností odvážil se Duncan rozhlédnout se kolem. Nekryl se však za skály, které ještě před okamžikem poskytovaly všem takovou ochranu. Marně pátral po osudu svých bývalých druhů, a také nikde nenašel nic, co by nasvědčovalo, že se skrytí nepřátelé přiblížili. Na zalesněných březích řeky opět nebylo živé duše. Hluk, který se ještě před nedávnem rozléhal pod klenbami lesa, utichl a jen šumění vody sílilo a zase sláblo podle závanů větru v nádherné, ničím nerušené přírodě. Říční orel, který z bezpečí vrcholku suché sosny lhostejně přihlížel pūtce, se nyní snesl ze svého vysokého rozsochatého bidýlka a ve velkých obloucích kroužil nad svou kořistí. A sojka, jejíž pronikavý hlas byl umlčen křikem divochů, se opět odvážila otevřít svůj nelibozvučný zobák a znovu jako by se stala všemocnou paní těchto opuštěných končin. Právě tato znamení, kterými se vyznačuje liduprázdná krajina, přinášela Duncanovi záblesk naděje. S novou vírou v úspěch se chystal k dalším činům.

„Huróny není vidět/“ řekl Davidovi, který se stále ještě nevzpamatoval z omračující rány. „Ukryjme se v jeskyni a všechno svěřme Prozřetelnosti/“

„Vzpomínám si, jak jsme si s dvěma milými dívkami zazpívali, abychom Bohu vzdali chválu a díky,“ odpověděl popletený mistr pěvec, „a potom mě stihl těžký trest za mé hříchy. Upadl jsem v cosí, co spánkem nebylo, a neslyšel jsem nic než falešné zvuky, jaké se budou rozléhat, až se naše dny naplní a až na světě nastane chaos.“

„Ubohý člověče, ve skutečnosti váš vlastní čas se blíží svému naplnění! Ale vstaňte a pojdte se mnou. Odvedu vás tam, kde nebude jiných zvuků kromě vašich žalmů.“

„V hluku vodopádu je melodie — a šumění vod člověk naslouchá rád,“ řekl David a nepřítomně si tiskl rukou čelo. „Není už vzduch naplněn skřeky a křikem, jako by duše zatracenců — “

„Už ne, už ne,“ netrpělivě ho přerušil Heyward, „křik už umlkl a doufám, že ti, kteří křičeli, už odešli. Všechno kromě vody ztichlo a všude je klid. Pojdte tedy tam, kde budete moci vyluzovat zvuky, kterým tak rád nasloucháte.“

David se při této zmínce o svém zaměstnání smutně usmál. Už neváhal a dal se vést na místo, které slibovalo takový požitek jeho unaveným smyslům. Opřel o rámě svého společníka, vešel úzkým vchodem do jeskyně. Duncan sebral otep větví kašty, přitáhl ji před vchod a pečlivě celý otvor zakryl. Za touto křehkou hradbou upravil pokrývky, které tam zanechali zálesáci, a zatemnil zadní konec jeskyně. Do přední části jeskyně vnikalo slabé světlo z úzké skalní rozsedliny, kterou protékalo jedno rameno řeky. O něco níže se toto rameno spojovalo s jiným.

„Nelíbí se mi indiánský zvyk vzdát se bez boje v situaci, která se napohled zdá beznadějná,“ řekl, když zakrýval zadní vchod. „Naše zásada ‚dokud člověk žije, je naděje‘ povzbuzuje člověka víc a vojákovi lépe sluší. Vás, Coro, nemusím planými slovy povzbuzovat. Vaše vlastní statečnost a váš rozum vám řeknou, jak se mají chovat ženy. Ale nemohli bychom uklidnit vaši sestru, která se celá pláčem chvěje ve vaší náruči?“

„Už je mi lépe, Duncane,“ řekla Alice, vyvinula se ze sestřina objetí a snažila se vypadat klidně, přestože jí po tvářích tekly slzy. „O mnoho lépe. V tomto tajném úkrytu jsme jistě v bezpečí. Nikdo nás tu nenajde, nemůže se nám nic zlého stát. Musíme věřit těm šlechetným lidem, kteří se nebáli tolik pro nás vykonat.“

„Teď promluvila Alice jako pravá dcera Munroova,“ řekl Heyward, a když šel kolem ní ke vchodu jeskyně, stiskl jí ruku. „Když má člověk takové příklady odvahy, musel by se stydět, kdyby sám nebyl hrdinou.“ Potom si sedl doprostřed jeskyně a křečovitě sevřel pistoli, která mu zbyla. Jeho zamračené čelo a tvrdý pohled prozrazovaly pevné odhodlání. „Jestli Huróni přijdou, nedostanou nás tak lehce, jak si myslí,“ řekl tiše. Zvrátil hlavu, opřel ji o skálu a trpělivě čekal, co se stane. Nepřestal však bedlivě pozorovat otevřený vchod do úkrytu.

Když umlkl, nastalo hluboké, dlouhé, bezdeché ticho. Svěží ranní vzduch pronikl do jeskyně a nálada jejích obyvatel se znenáhla lepšila. Když mýjela minuta po minutě a nic se nedělo, jejich naděje se pomalu zvětšovala. Nikdo se však o tom neodvážil promluvit, vždyť příští okamžik mohl všechny jejich plány kruté zvrátit.

Jen Davida se tyto proměnlivé nálady nedotkly. Paprsek světla, který vnikal otvorem do jeskyně, ozařoval jeho bledý obličej a padal na knížku, v níž David nepřestával listovat. Hledal píseň, která by se nejlépe hodila k situaci, v níž se octli. Popudem k tomuto jeho počínání byla patrně matná vzpomínka na slib, který mu pro útěchu dal Duncan. Konečně se zdálo, že jeho trpělivé úsilí došlo odměny. Z ničeho nic hlasitě řekl: „Ostrov Wight“, z píšťaly vyloudil táhlý sladký tón a svým melodickým hlasem ještě sladčeji zazpíval první takty žalmu, jehož název právě ohlásil.

„Není to nebezpečné?“ zeptala se Cora a upřela tmavé oči na majora Heywarda.

„Chudák. Jeho hlas je příliš slabý, aby přehlušil hukot vodopádu. Kromě toho je v jeskyni. Dopřejme mu tu radost, dokud nás neohrozí.“

„Ostrov Wight!“ opakoval David a důstojně se rozhlédl, jak to dělával ve škole, když chtěl, aby šeptající žáci zmlkli. „Je to nádherný nápěv na vznešená slova. Zazpívejme jej s náležitou úctou.“

David ještě chvíli počkal, aby si zjednal úplné ticho, a pak začal polohlasně zpívat. Zpočátku mu bylo jen stěží rozumět, za chvíli se však vzrušený a rozechvělý hlas pomateného pěvce nesl nad úzkou klenbou jeskyně. Melodie zapůsobila konejšivě na smysly posluchačů. Byla rozhodně lepší než ubohoučké přebásnění písně krále Davida, které si zpěvák vybral ze sbírky plné podobných výplodů. A tak pro krásu melodie posluchači zapomněli na text písně. Alice si bezděky otřela slzy a upřela na Gamutův obličej uplakané oči, plné upřímného, neskrývaného nadšení. Cora odměnila zbožné úsilí jmenovce židovského krále úsměvem. Heyward brzo přestal pozorovat vchod do jeskyně přísným a bdělým okem a občas se s porozuměním zadíval na Davidovu tvář nebo na vlhké Aliciny oči, v nichž se chvílemi objevil záblesk obdivu. Upřímné sympatie posluchačů povzbudily zpěváka, jehož hlas nabyl své dřívější síly, přitom však neztratil nic ze své dojmavé a kouzelné měkkosti. Zpíval, jak dovedl nejlépe. Jeskyni se nesly táhlé a plné tóny. Vtom venku zazněl výkřik, který umlčel Davidův zbožný zpěv. Jako by byl někdo zpěvákovi hrdlo zadrhl.

„Jsme ztraceni!“ vykřikla Alice a vrhla se Coře do náruče.

„Ještě ne, ještě ne,“ odpověděl rozčileně, ale beze strachu Heyward. „Křik se ozval ze středu ostrova, poněvadž Huróni uviděli své mrtvé druhy. Ještě nás neobjevili. Stále ještě máme naději.“

Ačkoli vyhlídka na únik byla nepatrná, skoro beznadějná, Duncanova slova nebyla zbytečná. Povzbudila obě sestry, takže mlčky čekaly, co se bude dít dál. Brzo po prvním výkřiku se ozval další. Od horního konce ostrova k dolnímu se rozléhaly řvoucí hlasy, až dospěly k holé skále nad jeskyněmi. Potom se po vítězném divokém pokřiku vzduch rozezvučel hrůzným řevem a jekem, jaké ze sebe dovede vydat jen nejdivočejší barbar.

Křik se teď už ozýval ze všech stran. Někteří volali na své druhy z břehu řeky a ti jim odpovídali ze skal nad vodou. Výkřiky bylo také slyšet z míst blízko skalní rozsledliny, která spojovala obě jeskyně. Do křiku se mísil tlumenější jek vycházející z hlubin propasti. Krátce řečeno, holé skály byly za chvíli plny divokého řevu, takže se ustrašení posluchači mohli domnívat, že křik přichází zdola, ve skutečnosti se však ozýval

ze všech stran.

Uprostřed tohoto zmatku se zvedl vítězný pokřik několik kroků od zakrytého vchodu jeskyně. Teď se Heyward už vzdal vší naděje. Byl přesvědčen, že je divoši objevili. Změnil však svůj názor, když uslyšel, jak se Indiáni sbíhají k místu, kde zvěd zanechal svou ručnici. Indiáni se domlouvali svým nářečím, Heyward však rozeznával slova i celé věty v kanadském nářečí²⁶. Najednou všichni Huróni vykřikli: „La longue Carabine!“ a protější lesy ozvěnou opakovaly jméno, jež, jak Duncan dobře věděl, nepřátelé dali slavnému lovcovi a zvědovi anglického vojska. Teď se poprvé dověděl, kdo ještě před chvílí byl jejich společníkem.

„La longue Carabine!²⁷ La longue Carabine!“ neslo se od úst k ústům, až se celá tlupa seběhla kolem ručnice, jejíž nález mohl znamenat, že její obávaný majitel je mrtev. Po hlučné poradě, která byla chvílemi přerušována výbuchy divoké radosti, se Indiáni znovu rozešli. Nepřestali však vykřikovat jméno nepřítele. Heyward vyrozuměl, že doufají, že v některé skalní rozsedlině ostrova najdou lovcovu mrtvolu.

„Teď nám nastala chvíle nejistoty,“ pošeptal chvějícím se sestřím. „Jestliže Indiáni neobjeví náš úkryt, máme velkou naději, že budeme zachráněni. V každém případě víme podle toho, co jsme od nich slyšeli, že se našim přátelům podařilo uniknout a že během dvou hodin můžeme od Webba čekat pomoc.“

Několik minut panovalo ticho plné úzkosti. Heyward dobře věděl, že Indiáni nyní pátrají mnohem bedlivěji a s větší důkladností. Několikrát zaslechl, jak jejich kroky šlapou po kastových větvích a jak přitom zvadlé listí šustí a větve praskají. Konečně se hromada větví trochu naklonila, cíp pokrývky se poodhrnul a slabý paprsek světla vnikl do jeskyně. Plná úzkosti přivinula Cora k sobě Alici a Duncan prudce vstal. Jakoby z nitra skály se ozval křik. Znamenalo to, že Indiáni konečně vstoupili do vedlejší jeskyně. Za chvíli bylo podle velkého počtu hlasů možno soudit, že se tam shromáždila celá tlupa.

Poněvaž obě jeskyně od sebe oddělovala jen krátká chodba a Duncan byl přesvědčen, že už neuniknou, postavil se před Davida a obě sestry, připraven na osudné setkání. V zoufalství nad svým postavením přistoupil k hromadě větví u vchodu do jeskyně. Od krutých pronásledovatelů ho nyní dělilo jen několik kroků. Přiblížil obličej k otvoru, který se nad hromadou větví prve utvořil, a v zoufalé lhostejnosti se dokonce díval na to, jak si počínají Indiáni.

Na dosah ruky bylo vidět svalnatá ramena obrovského Indiána, který hlubokým velitelským hlasem cosi přikazoval svým druhům. Přes jeho ramena Duncan viděl, jak v protější přeplněné jeskyni Indiáni převracejí a přehazují skrovný zvěďův majetek. Davidova krvácející rána zbarvila listí kasty

do ruda. Indiáni věděli, že listí kasty v této době ještě nemůže být rudé. To bylo ovšem znamením úspěchu. Vyrazili proto vítězný výkřik, jako když honící psi zavývají radostí, že znovu našli ztracenou stopu. Potom rozházeli lovcovo vonné lože, vynesli větve z jeskyně a protřepávali je, jako by měli podezření, že je v nich schován ten, kterého tak dlouho nenáviděli a jehož se tolik báli. Divoce pomalovaný bojovník, který nesl náruč větví, přistoupil k náčelníkovi a pln radosti ukazoval na tmavě rudé skvrny, jimiž byly větve pokropeny. Heyward pochopil, co znamenají Indiánovy radostné skřeky, když slyšel, jak rudoch stále opakuje „La longue Carabine“. Když přestal křičet, hodil větve na hromadu, kterou Heyward nakupil před vchodem do druhé jeskyně, a tak zabránil Heywardovi v dalším výhledu. Stejně učinili i ostatní Indiáni. Vytahovali větve ze zvědovy jeskyně, házeli je na hromadu a tak, aniž si to uvědomili, zvyšovali bezpečí těch, které hledali. Naštěstí Indiáni nepředpokládali, že tato hromada větví má někoho chránit, a proto je nenapadlo ji rozházet. Ve spěchu a ve zmatku se domnívali, že ji tam nakupili sami.

Poněvadž pokrývka pod vnějším tlakem povolila a větve, které tvořily hustou spleť, se vlastní silou sesuly do skalní rozsedliny, Duncan si znovu oddechl. Lehkým krokem a se srdcem ještě lehčím se vracel do středu jeskyně k místu, odkud bylo dobře vidět na řeku. Vtom Indiáni, jako by si najednou řekli, všichni opustili skalní rozsedlinu. Vraceli se k místu, odkud prve přišli. Nový nárek prozrazoval, že se opět shromáždili kolem mrtvých těl svých druhů.

Duncan se teprve nyní odvážil pohlédnout na své společnice. Ve chvílích největšího nebezpečí se bál, aby jeho starostlivý výraz ještě nezvýšil hrůzu bezmocných dívek.

„Odešli, Coro,“ zašeptal. „Alice, vrátili se, odkud přišli. Jsme zachráněni! Vzdejme chválu nebesům. Jedině ta nás vysvobodila ze spárů tak krutého nepřítele.“

„Poděkuji tedy nebesům,“ zvolala mladší sestra a plna nadšené vděčnosti padla na kolena na holou skálu, „těm nebesům, která ušetřila starého otce slz a zachránila před smrtí ty, jež tolik miluje — “

Heyward i střízlivější Cora pozorovali s hlubokou účastí, jak upřímně je Alice pohnuta. Heyward byl v duchu přesvědčen, že zbožnost nikdy neměla podobu tak krásnou, jak se nyní projevila v mladistvé Alicině bytosti. Její oči jen zářily, znovu se objevil její půvabný ruměnc a celá tvář byla plna bezmezné vděčnosti Prozřetelnosti. Rty se jí pohybovaly, avšak slova na nich jako by byla náhle zamrzla neznámým chladem. Ruměnc se změnil v smrtelnou bledost. Mírné, slzami zrosené oči strnuly hrůzou. Sepjaté ruce, pozvednuté k nebi, vztáhla teď před sebe a chvějícími se prsty ukazovala dopředu. Heyward se otočil, vzhlédl ke skalnímu výstupku, který tvořil práh otevřeného vchodu do jeskyně, a uviděl zlomyslnou,

rozšklebenou tvář Lstivého lišáka.

Ani při tomto překvapení neopustila Heywarda rozvaha. Z nejistého výrazu Indiánova obličejce poznal, že jeho oči, zvyklé na denní světlo, ještě nepronikly přítmím hluboké jeskyně. Heyward dokonce uvažoval o tom, zda by neměli ustoupit za skalní stěnu a tam se ukrýt. Avšak v Indiánově tváři se náhle objevil výraz radosti a Duncan poznal, že je už příliš pozdě a že jsou prozrazeni.

Tento výraz plný surové vítězoslávy, který oznamoval strašlivou pravdu, ho neobyčejně podráždil. Horkokrevný Duncan zapomněl na všechno. Namířil pistoli a vystřelil. Jeskyní zaburácela jako výbuch sopky rána z pistole. Když proud vzduchu, vanoucí z rokliny, rozptýlil dým, místo, kde se před chvílí objevila tvář zrádného průvodce, bylo prázdné. Heyward se vrhl k východu jeskyně. Tam zahlédl, jak se kolem nízkého úzkého skalního výstupku plíží temná postava Indiána. Brzo však zmizela.

Po výstřelu, který zahřměl z útrob skály, nastalo mezi Indiány zděšené ticho. Když však Lišák vyrazil dlouhý výkřik, jemuž Indiáni ihned porozuměli, odpověděl mu řev všech, kteří ho slyšeli. Po ostrově se znovu rozlehl divoký ryk, a než se Duncan mohl vzpamatovat, otep větví u vchodu byla rozmetána. Do jeskyně vnikli z obou stran Indiáni a Duncan a obě dívky byli vyvlečeni z úkrytu na denní světlo. Tam je obklopila celá tlupa rozradostněných Hurónů.

KAPITOLA X

Jakmile pominulo první leknutí z náhlé pohromy, Duncan si začal prohlížet ty, kteří je zajali, a všímat si jejich chování. Indiáni, proti svému zvyku rozjaření úspěchem, nejenže respektovali ustrašené sestry, ale také jeho. Někteří příslušníci kmene se snažili ohmatat ozdoby Duncanova stejnokroje a jejich oči plné divošské touhy dokazovaly, že se těch tretek chtějí zmocnit. Dříve však než se mohli dopustit obvyklého násilí, zhatil jejich úmysly rozkaz pronesený velitelským hlasem mohutného Indiána, o němž už byla řeč. Heyward byl přesvědčen, že mají být ušetřeni pro nějaký zvlášť důležitý účel.

Zatímco mladí a marniví členové tlupy takto projevovali svou slabost, zkušenější bojovníci nepřestali prohledávat obě jeskyně. Bylo vidět, že nejsou spokojeni s tím, co už objevili. Když se jim nepodařilo najít žádnou další oběť, přistoupili tito nelitostní mstitelé k zajatým mužům a začali zuřivě vykřikovat: „Ea longue Carabine!“ Duncan předstíral, že nerozumí jejich opakovaným otázkám. Davidovi jeho

neznalost francouzštiny ušetřila námahu lhát. Nakonec, unaven neodbytností Indiánů a v obavě, že by mohl své vězňatele ještě více podráždit, začal se Heyward ohlížet po Maguovi. Ten by mohl přeložit jeho odpovědi na otázky, které zněly čím dál tím výhružněji.

Tento Indián se však choval docela jinak než jeho druhové. Zatímco se ostatní ze všech sil snažili uspokojit svou dětinskou touhu po lesklých ozdobách a hrabali se v chudém zvědově majetku nebo s krvežíznivou pomstychtivostí v očích se snažili objevit samého zvěda, Lišák postával nedaleko zajatců a jeho klidné a spokojené chování prozrazovalo, že hlavního účelu své zrady už dosáhl. Když se Heywardovy oči setkaly s očima člověka, který byl ještě přednedávnem jejich průvodcem, Duncan s hrůzou sklopil zrak před zlověstně klidným pohledem Indiánovým. Přemohl však svůj odpor a s odvrácenou tváří oslovil svého vítězného nepřítele:

„Lstivý lišák je příliš velkým náčelníkem," řekl váhavě Heyward, „aby odmítl povědět bezbrannému muži, co říkají vítězové."

„Ptají se na lovce, který zná lesní stezky," odpověděl Magua lámanou angličtinou a vztekle se usmívaje položil ruku na listy, které měl přiloženy na zraněném rameni. „La longue Carabine! Jeho oči jsou bystré, jeho ručnice dobrá, ale ani ona, ani krátká ručnice bílého náčelníka nemohou ublížit Lstivému lišákovi."

„Lišák je příliš statečný, aby vzpomínal na rány, které utržil v boji, nebo na ruce, které je způsobily."

„Bojovalo se, když unavený Indián usedl pod javorem, aby se najedl kukuřice? Kdo naplnil křoviny plížícími se nepřáteli? Kdo vytáhl nůž? Ten, na jehož jazyku byl mír, zatímco jeho srdce mělo barvu krve. Řekl Magua, že byla vykopána válečná sekera a že ji vykopala jeho ruka?"

Poněvadž se Duncan neodvážil připomenout Indiánovi jeho vlastní, tak dobře promyšlenou zradu a poněvadž byl příliš hrdý, aby Indiánův hněv zmírnil tím, že by se nějak vymlouval, mlčel. Ani Maguovi se asi nechtělo pokračovat ve sporu. Pokládal rozmluvu za skončenou, změnil svůj vzpřímený postoj, který v chvilkovém vzrušení zaujal, a znovu se opřel o skálu. Jakmile však netrpělivi Indiáni zpozorovali, že krátká rozmluva skončila, znovu se ozvaly výkřiky „La longue Carabine".

„Slyšíte," řekl Magua s chladnou lhostejností, „Huróni žádají život Dlouhé karabiny, nebo si vezmou krev těch, kteří jej ukrývají."

„Je pryč — unikl. Huróni ho už nedohoní."

Lišák odpověděl s chladným, opovržlivým úsměvem:

„Když běloch zemře, myslí, že dosáhl míru, ale rudoši dovedou mučit i duchy svých nepřátel. Kde je jeho tělo? Ukažte Hurónům jeho skalp."

„Není mrtev. Uprchl.“

Magua zavrtěl nedůvěřivě hlavou.

„Je ptákem, kterému stačí rozepnout křídla? Nebo je rybou, která dovede plavat bez vzduchu? Bílý náčelník dovede číst v knihách, a přitom si myslí, že Huróni jsou hlupáci.“

„Třebaže Dlouhá karabina není rybou, dovede plavat. Plaval po proudu, když spotřeboval střelný prach a když oči Hurónů byly zakryty mrakem.“

„A proč zůstal bílý náčelník?“ zeptal se Indián, který stále ještě nevěřil. „Je kamenem, který padá ke dnu, nebo ho pálí skalp na hlavě?“

„Že nejsem kamenem, to by mohl potvrdit tvůj mrtvý kamarád, který se zřítíl do vodopádu, kdyby ještě žil,“ odpověděl vyprovokovaný Heyward. V hněvu použil nabubřelého způsobu řeči, který nejspíše mohl vzbudit Indiánův obdiv. „Běloch je přesvědčen, že jenom zbabělci opouštějí ženy.“

Magua cosi nesrozumitelně zamumlal mezi zuby a pak se zeptal:

„Dovedou Delawaři právě tak dobře plavat, jako se dovedou plížit houštinami? Kde je Le gros Serpent?²⁸“

Heyward, který z tohoto francouzského názvu poznal, že nepřátelé znají jeho bývalé druhy lépe než on, neochotně odpověděl:

„Také on odešel po vodě.“

„Ani Le Cerf agile²⁹ tu není.“

„Nevím, komu říkáš Rychlý jelen,“ odpověděl Heyward, který se snažil využít kdejaké příležitosti, jen aby získal čas.

„Unkasovi,“ odpověděl Magua. Vyslovil delawarské jméno s ještě většími obtížemi než anglická slova. „Skákající los říká běloch, když volá na mladého Mohykána.“

„Nějak jsme si ta jména popletli, Lišáku,“ řekl Duncan a doufal, že vyvolá rozepři. „Francouzi říkají daňkovi daim, cerf znamená jelen, a élan je správný výraz, když se mluví o losu.“

„Ano,“ zamručel Indián ve svém rodném jazyce, „bledé tváře žvaní jako staré baby. Pro každou věc mají dvě slova, kdežto Indián dává za sebe mluvit zvuku svého hlasu.“ Potom přešel zase do angličtiny a pokračoval vytrvale v chybném názvosloví, kterému ho naučili jeho koloniální učitelé. „Jelen je rychlý, ale slabý. Los je rychlý, ale silný, a syn Hada je Le Cerf agile. Přeskočil řeku a zmizel v lesích.“

„Jestliže myslíš mladého Delawara, ten také odešel po vodě.“

Poněvadž Indián nepovažuje žádný způsob útěku za nepravděpodobný, Magua prohlásil, že věří tomu, co slyšel. Tvářil se, jako by mu na tak bezcenných zajatcích nezáleželo. Jinak si však počínali ostatní Indiáni.

Huróni čekali na výsledek rozmluvy s charakteristickou trpělivostí stále tišeji, až nebylo slyšet jediného hlasu. Když Heyward umlkl, všichni se obrátili k Maguovi a tímto

výmluvným způsobem ho žádali, aby jim řekl, o čem se mluvilo. Jejich tlumočník ukázal na řeku a posunky i slovy jim oznámil, o čem hovořili s Heywardem. Když Indiáni pochopili, co se stalo, spustili strašlivý křik, kterým chtěli projevít, jak velké je jejich zklamání. Jedni běželi k řece a zuřivě mávali pěstmi, jiní plili do vody, aby projevili opovržení nad domnělou zradou, které se měla řeka proti jejich nezadatelným právům vítězů dopustit. Někteří, a nebyli to ti nejslabší a nejméně hrozní, vrhali na zajatce, kteří zbyli na ostrově, zamračené pohledy plné zuřivosti. Krotilo je jen u Indiánů obvyklé sebeovládání. Jeden nebo dva projevili svou zlobu velmi výhružnými posunků, před nimiž dívka nedovedla uchránit ani jejich krásu. Mladý důstojník udělal zoufalý, avšak marný pokus přiskočit k Alici, když viděl, jak si snědá ruka nějakého Indiána ovinula kolem pěsti husté vlasy, které splývaly po zádech děvčete, a jak krouží nožem kolem Aliciny hlavy, jako by chtěl naznačit strašlivý způsob, jakým bude dívka zbavena své nádherné ozdoby. Ale jeho ruce byly spoutány a při prvním pohybu, který učinil, cítil, jak ho mohutný Indián, který tlupě velel, popadl za rameno a sevřel mu je jako svěrákem. Duncan si uvědomil, že by nemělo smyslu bojovat proti této převaze, vzdal se tedy osudu a několika tichými a laskavými slovy se snažil přesvědčit obě sestry, že vyhrůžky Indiánů jsou horší než jejich úmysly.

Přestože se Duncan snažil sestry utěšit jen proto, aby zmírnil jejich strach, nebyl tak nemoudrý, aby klamal sám sebe. Dobře věděl, že autorita indiánského náčelníka nejčastěji spočívá na tělesné převaze, a ne na jeho mravních vlastnostech, má-li vůbec jaké. Nebezpečí bylo tedy tím větší, čím více Indiánů je obklopovalo. Nejprísrnější rozkaz uznávaného vůdce mohl být každou chvíli zvrácen ukvapenou rukou, které by se zachtělo obětovat lidský život duši zemřelého přítele nebo příbuzného. A tak i když navenek zachovával klid a nedával najevo své obavy, srdce mu skočilo do krku, pokaždé když se některý z Indiánů přiblížil k bezmocným sestrám nebo když upřel posupný pohled neklidných očí na tyto křehké postavy, jež byly tak málo schopny bránit se i proti tomu nejslabšímu útoku.

Značně se mu však ulevilo, když viděl, že vůdce svolal své bojovníky k poradě. Porada byla krátká, a poněvadž většina mlčela, dalo se soudit, že usnesení bylo jednomyslné. Z toho, že několik řečníků ukazovalo směrem k Webbovu táboru, bylo zřejmé, že se obávají nebezpečí z této strany. To pravděpodobně uspíšilo jejich rozhodnutí a urychlilo jejich další počínání.

Za této krátké porady přestal Heyward myslet na nejhorší a měl dost času k tomu, aby s obdivem uvažoval o opatrnosti, s jakou se prve Huróni, ačkoli se už nebojovalo, přiblížili.

Víme už, že horní polovina ostrova byla holá skála, na níž se

bylo možno skrýt jen za několika roztroušenými kmeny, které sem byly naplaveny. K sestupu si Indiáni vybrali právě toto místo, a proto přenesli kánoi lesem kolem vodopádu. Do tohoto malého plavidla naložili zbraně a dvanáct mužů se zavěsilo na jeho boky a nechali se loďkou nést. Kánoi řídili dva nejohrovenější bojovníci, kteří v ní stáli tak, aby ji mohli dobře vést při nebezpečné plavbě. Tak se jim podařilo přistát na špičce ostrova v místě, které se stalo jejich odvážným předchůdcům tak osudným. Měli výhodu v tom, že jich bylo víc a že byli ozbrojeni střelnými zbraněmi. Nyní neměl Duncan už nejmenší pochybnosti o tom, jak se Indiáni dostali na ostrov, protože teď přenesli lehký člun z horního konce ostrova a spustili jej na vodu u vchodu do vnější jeskyně. Jakmile se tak stalo, vůdce dal zajatcům znamení, aby sešli k řece a aby vstoupili do kánoe.

Poněvadž jakýkoli odpor byl nemožný a námitky zbytečné, dal Heyward příklad poslušnosti a šel první ke kánoi, kde si brzo k němu přisedly sestry a stále ještě nechápající David.

Huróni přirozeně neznali proudy, jimiž bylo možno mezi víry a peřejemi řeky proplout, dovedli však dobře řídit kánoi, a tak se nedopustili žádné větší chyby. Když Indián, který měl řídit kánoi, vstoupil do člunu, celá tlupa se znovu vrhla do řeky, loďka klouzala po proudu a za několik okamžiků se zajatci octli na jižním břehu řeky, skoro naproti místu, kde předešlého večera přistáli.

Tam se odbyla krátká, ale vážná porada. Během ní byli koně, o nichž se jejich majitelé domnívali, že svou panikou celou hroznou pohromu zavínili, přivedeni z úkrytu v lese na jiné chráněné místo. Tlupa se nyní rozdělila. Velký náčelník, o němž tak často už byla řeč, sedl na Heywardova koně a následován většinou svých lidí zamířil přímo přes řeku a zmizel v lese. Zajatce nechal pod dozorem šesti Indiánů. Jejich velitelem byl Lstivý lišák. Duncan pozoroval každý jejich pohyb s novým neklidem. Neobvyklé chování divochů v něm vzbudilo domněnku, že má být jako zajatec předán Montcalmovi. Poněvadž myšlenky lidí v neštěstí málokdy usínají, je obrazotvornost nejživější právě tehdy, když je povzbuzována nadějí, třeba sebeslabší a sebevzdálenější. Duncan si dokonce představoval, že Montcalm využije Munroovy otcovské lásky, aby ho přiměl k tomu, aby zradil svého krále. O francouzském veliteli sice bylo známo, že je statečný a odvážný, ale vědělo se také, že se dobře vyzná v politických pletichách, které se často neohlízejí na morální stránku věci a které byly poskvrnou tehdejší evropské diplomacie.

Všechny tyto důmyslné úvahy však zvrátili ti, kteří ho zajali. Část tlupy, která odešla s velkým náčelníkem, se dala k dolnímu konci Horicanu, a Heyward a jeho společníci nemohli očekávat nic jiného, než že zůstanou jako zajatci

vydání na milost a nemilost svých divošských vězňů.

Duncan se rozhodl, že se dozví pravdu, třeba byla sebetrpčí, a chtěl vyzkoušet, zda jim v tísní, v níž se octli, nepomůže moc zlata. Přemohl proto odpor k rozhovoru s Maguou a obrátil se na svého bývalého průvodce, který se teď choval vážně a jako člověk, v jehož ruce leží osudy zajatců. Přátelským hlasem, který měl vzbudit co největší důvěru, řekl:

„Chtěl bych Maguovi povědět něco, co smí slyšet jen tak veliký náčelník, jakým je on sám.“

Indián se zpupně podíval na mladého důstojníka a odpověděl:

„Mluvte. Stromy nemají uši.“

„Ale rudí Huróni nejsou hluší. Návrhem, který je vhodný pro velké muže národa, by se mladí bojovníci mohli zpít. Nechce-li Magua naslouchat, královský důstojník bude mlčet.“

Indián řekl ledabyle cosi svým druhům, kteří nemotorně připravovali koně, aby se na ně mohly posadit sestry, poodešel trochu stranou a nenápadným posunkem naznačil Heywardovi, aby šel za ním.

„Teď mluvte!“ řekl, „abych viděl, jestli vaše slova jsou taková, aby je Magua mohl slyšet.“

„Lstivý lišák se ukázal hodným čestného jména, jaké mu dali jeho kanadští otcové,“ začal Heyward. „Uvědomuji si jeho moudrost a všechno, co pro nás udělal, a vzpomenu si na to, až přijde čas odměny. Ano! Lišák dokázal, že je nejen velkým náčelníkem v radě, ale že také ví, jak oklamat své nepřátele.“

„Co udělal Lišák?“ zeptal se chladně Magua.

„Co! Neviděl, že lesy jsou plny cíhajících nepřátelských tlup, jimiž by se nepozorovaně neproplazil ani had? Nezbloudil z cesty, aby oslepil oči Hurónů? Nepředstíral, že se vrací ke svému kmeni, který s ním špatně zacházel a který ho vyhnal ze svých vlgvů jako psa? A když jsme viděli, k čemu se Lišák chystá, nepomáhali jsme mu tím, že jsme se přetvařovali, aby si Huróni mysleli, že běloši věří, že jejich přítel je vlastně jejich nepřítelem? Není to všechno pravda? A když Lstivý lišák svou moudrostí oslepil oči a zacpal uši svého kmene, nezapomněli Huróni, že mu kdysi ukřivdili a že ho přinutili, aby utekl k Mohawkům? A neopustili ho na jižní straně řeky i s jeho zajatci, zatímco se sami pošetile vydali na sever? Což se nechce Lišák vrátit, jako se vrací lišák po vlastních stopách, a přivést šedovlasému Skotovi jeho dcery? Ano, Maguo, vím to všechno a přemýšlel jsem také o tom, že taková moudrost a poctivost musí být odměněna. Předně tě odmění velitel pevnosti William Henry tak, jak velký náčelník odměňuje takové služby. Medaile³⁰ Maguova nebude z cínu, ale z tepaného zlata. Jeho roh bude přetékat střelným prachem, dolarů bude mít jako oblázků na břehu Horicanu a zvěř mu bude lízat ruku, poněvadž bude vědět, že by bylo marné utíkat před ručnicí, kterou bude Magua nosit. Pokud jde o mne, sám

nevím, jak převýšit vděčnost Skotovu, ale já — ano, já — "

„Co dá mladý náčelník, který přichází ze země, kde slunce vychází?" zeptal se Hurón, když zpozoroval, že se Heyward odmlčel, aby vypočítávání darů ukončil darem, který by znamenal vrchol Indiánových přání.

„Zařídí, aby ohnivá voda z ostrovů ve slaném jezeře tekla před Maguův vigvam tak dlouho, až Indiánovo srdce bude lehké jako peří kolibříka a jeho dech sladší než vůně planého zimolezu."

Lišák vážně naslouchal této lstivé Heywardově řeči. Když se mladý muž zmínil o zchytralém počínání, kterým, jak se Duncan domníval, Indián podvedl svůj vlastní kmen, v Maguově obličejí se objevil výraz podezřelé opatrnosti. Když Duncan udělal narážku na křivdu, která — jak předstíral, že věří — vyštvala Huróna z jeho domova, vyšlehl z Indiánových očí blesk tak neovladatelné zuřivosti, že Duncan byl přesvědčen, že udeřil na pravou strunu. A když dospěl k té části své řeči, v níž tak lstivě smísil pomstychtivost se ziskuchtivostí, dosáhl konečně toho, že Magua mu naslouchal neobyčejně pozorně. Otázku, kterou Indián prve položil, pronesl klidně, a jak se na Indiána sluší, důstojně, avšak z jeho zamyšleného výrazu bylo vidět, že odpověď hýla vymyšlena neobyčejně chytře. Hurón chvíli přemýšlel, potom položil ruku na hrubý obvaz na poraněném rameni a řekl důrazně:

„Zanechávají přátelé takovéto stopy?"

„Způsobil by La longue Carabine nepříteli jen tak lehké zranění?"

„Plazí se Delawaři k těm, které milují, jako hadi a kroutí se, aby je uštkli?"

„Promluvil by Le gros Serpent k uším toho, o kom by chtěl, aby byl hluchý?"

„Střílí bílý náčelník do tváří svých bratrů?"

„Mine se někdy cílem, když chce doopravdy zabít?"

odpověděl ihned Duncan a usmál se s předstíranou upřímností.

Po těchto jadrných otázkách a pohotových odpovědích nastalo dlouhé a rozvážlivé ticho. Duncan viděl, že Indián váhá. Aby dovršil své vítězství, chtěl znovu začít vypočítávat odměny, Magua však jej zarazil výmluvným posunkem:

„Dost. Lišák je moudrý náčelník, a co udělá, to se uvidí. Jděte a mlčte. Až Magua promluví, bude čas odpovídat."

Heyward si všiml, že Indiánovy oči jsou ostražitě upřeny na ostatní členy tlupy. Okamžitě proto odstoupil, aby nevzbudil podezření, že se s jejich náčelníkem tajně domlouvá. Magua přistoupil ke koním a tvářil se, jako by byl velmi spokojen, jak horlivě a dovedně si jeho druhové počínají. Potom naznačil Heywardovi, aby pomohl sestrám do sedla. Anglicky mluvil, jen měl-li k tomu velmi vážný důvod.

Duncan už nenašel jinou přijatelnou záminku pro další

odklad, a musel proto, ač nerad, poslechnout. Když udělal to, co mu bylo uloženo, zašeptal několik povzbuzujících slov chvějícím se dívkám, které se tak děsily pohledu na divošské tváře svých vězňitelů, že zřídka kdy zvedly sklopené oči. Davidovu klisnu odvedli Indiáni, kteří odešli s Velkým náčelníkem. Proto její majitel, stejně jako Duncan, musel pěšky. Duncana to však příliš nemrzelo; měl tak alespoň možnost zpomalit rychlost pochodu. Stále obracel toužebný pohled ve směru, kde ležela pevnost Edward. Marně čekal, až zaslechne z této strany lesa nějaký zvuk, který by ohlašoval blížící se pomoc.

Když byli všichni připraveni, dal Magua znamení, aby vyrazili. Sám se postavil do čela skupiny, za ním šel David, který se už vzpamatoval z následků svého zranění a začínal si čím dál tím víc uvědomovat, co se stalo. Za Davidem jely sestry, vedle nich šel Heyward. Indiáni s neúnavnou ostražitostí kráčeli po stranách a za skupinou.

Takto šli mlčky, jen čas od času utrousil Heyward nějaké to slovo, kterým se snažil utěšit dívky, a David pln pokory a odevzdán osudu žalostně vzdychal, aby ulehčil své trpící duši. Mířili k jihu, opačným směrem, než vedla cesta do pevnosti William Henry. Přestože Magua, jak se zdálo, nezměnil původní rozhodnutí vítězů, Heywardovi se nechtělo věřit, že by tak rychle zapomněl na lákavou nabídku, kterou mu před chvílí učinil. Znal příliš dobře Indiány a věděl, že nikdy nejednají přímo, mohou-li použít lsti. Avšak míle za mílí ubíhala nekonečnými lesy a konec cesty se stále neukazoval. Heyward pozoroval slunce, které vrhalo poslední paprsky větvemi stromů, a věřil, že nastane chvíle, kdy vychytralý Magua změni směr a dá se cestou, která bude příznivější jeho nadějím. Chvílemi si představoval, že ostražitý Indián, jen aby se vyhnul Montcalmovu vojsku, směřuje k místu, které dobře znal a kde byli usazeni na rozmezí francouzského a anglického území Evropané. Duncan věděl, že tam má své sídlo a rozsáhlé pozemky vysoký britský důstojník, který byl znám jako oblíbený přítel Šesti národů. Bylo by daleko lépe, kdyby Magua odevzdal své zajatce do rukou sira Williama Johnsona, ³¹než kdyby je odvezl do kanadské divočiny. V prvním případě však by museli urazit lesem mnoho mil. Znamenalo by to, že každý krok by je čím dál tím víc vzdaloval od míst, kde se válčí, a tím i od místa, k němuž jej vázala nejen čest, ale i povinnost.

Jediná Cora pamatovala na radu, kterou jí dal zvěd, když se loučil. Kdykoli se naskytla příležitost, natáhla proto ruku, aby nalomila větvičku, na niž mohla dosáhnout. Avšak Indiáni byli neobyčejně ostražití, a tak Cořino počínání, které mělo zajatce zachránit, bylo nesnadné a nebezpečné. Často se musela vzdát svého úmyslu, když zachytila ostražitý pohled svých vězňitelů. Tehdy předstírala leknutí a rukou, kterou

sahala po větvičce, učinila nervózní pohyb. Jen jednou se jí její záměr podařil, když zlomila větev velké škumpy. Tehdy ji napadlo, aby také upustila rukavici. Toto znamení, které bylo určeno těm, kdo snad půjdou za nimi, zpozoroval jeden z Indiánů. Vrátil jí rukavici a polámal další větve, aby se zdálo, že je polámalo nějaké zvíře, když se snažilo prodrat se křovinami. Potom položil ruku na tomahavk a významně se podíval na Coru. Ta ihned přestala znamenat cestu.

Poněvadž obě tlupy Indiánů měly koně, kteří po sobě zanechávali otisky kopyt, byla po rozdělení Indiánů malá naděje, že by někdo mohl vypátrat zajatce podle zanechaných stop.

Heyward by se byl odvážil protestovat proti takovému jednání, kdyby byl v zamračené Maguově tváři vyčetl alespoň trochu povzbuzení. Ale Indián se po celou tu dobu jenom několikrát ohlédl na ty, kteří šli za ním. Slova však nepromluvil. Řídil se sluncem nebo záhadnými znameními, kterým rozuměl jenom Indiáni, a držel se s instinktivní přesností a skoro s ptačím smyslem pro směr své cesty prérií. Ta jednou vedla malými úrodnými údolími, přes potoky a říčky, jindy zase přes zvlněné pahorkatiny. Ani jednou nezaváhal. Ať bylo stezku sotva rozeznat, ať se ztrácela, ať ležela před ním ušlapaná a zřetelná, stále šel stejným krokem a jistě. Jako by neznal únavy. Kdykoli unavení běloši zvedli oči od zetlelého listí, po němž kráčeli, uviděli, jak se před nimi míhá mezi pni stromů postava Maguova s hlavou předkloněnou, na temeni s lehkým vlajícím perem, které se vlnilo rychlou Indiánovou chůzí. Ale všechn ten spěch nebyl nadarmo. Sotva přešli hluboké údolí, kterým se vinula prudce tekoucí bystřina, Magua náhle začal vystupovat na tak strmý a těžko přístupný pahorek, že sestry musely sestoupit z koní, aby ho mohly následovat. Když dosáhli vrcholu, octli se na řídce zalesněné plošině. Magua ihned usedl pod strom, jako by si chtěl dopřát odpočinku, který celá skupina tolik potřebovala.

KAPITOLA XI

K odpočinku vybral Magua jeden z oněch strmých, jehlancových vrchů, které se podobají navezeným kopcům a s nimiž se tak často můžeme setkat v amerických údolích. Byl to vysoký a strmý vrch, jeho vrcholek byl, jak to bývá, plochý, ale jeden jeho svah byl velmi nepravidelný. K odpočinku se hodil hlavně svou výškou a tvarem, které v případě potřeby by usnadnily obranu a které vylučovaly nebezpečí náhlého přepadu. Poněvadž Heyward už nevěřil, že by mohli být zachráněni, vždyť se čím dál tím víc vzdalovali od pevnosti William Henry, nevěšmal si příliš těchto zvláštností a snažil se jen zlepšit situaci obou dívek, a pokud dovedl, utěšit je. Koním bylo dovoleno pást se na větvích stromů a keřů, jichž několik rostlo na vrcholku pahorku. Zajatci rozložili zbytky svých zásob do stínu buku, jenž nad nimi rozprostíral své vodorovné větve jako obrovský baldachýn.

Přestože pochod byl rychlý, podařilo se jednomu z Indiánů šípem zastřelit zatoulaného koloucha. Vybral lepší maso své oběti a trpělivě je nesl na zádech až k místu, kde se výprava zastavila. Bez jakékoli kuchařské přípravy ihned začal spolu se svými druhy hltat potravu, která jim zřejmě chutnala. Jen Magua seděl stranou a neúčastnil se těchto odporných hodů. Zřejmě o něčem velmi vážně přemýšlel.

Toto pozoruhodné sebeovládání — vždyť Indián měl možnost ukojit hlad — vzbudilo Heywardovu pozornost. Mladý muž byl ochoten věřit, že Hurón uvažuje, jak nejlíp oklamat bdělost svých druhů. Byl by rád Indiánovi v jeho plánech nějak pomohl a chtěl také ještě zvětšit jeho pokušení. Vzdálil se proto od buku a toulal se jakoby bez cíle, až došel k místu, kde seděl Lišák.

„Nenechal Magua svítit už dost dlouho slunce na svou tvář, jen aby unikl nebezpečí, jež mu hrozí ze strany Kanadčanů?“ zeptal se, jako by už nepochyboval o tom, že se mezi nimi vyvinuly dobré vztahy. „Neměl by velitel pevnosti William Henry větší radost, kdyby se setkal se svými dcerami, dřív než další noc zmenší bolest jeho srdce, které se tolik nad jejich ztrátou trápí? Pak by jistě jeho odměna už nebyla tak štedrá.“

„Milují bílé tváře své děti ráno méně než večer?“ zeptal se Lišák chladně.

„Rozhodně ne,“ řekl Heyward a snažil se napravit chybu, které se snad dopustil. „Běloch někdy zapomíná, kde jsou pochováni jeho otcové, někdy přestává vzpomínat na ty, které by měl milovat a jež slíbil ctít. Ale láska otce k dítěti nikdy neumírá.“

„A je srdce bělovlasého náčelníka měkké a bude myslet na děti, které mu darovala jeho squaw? Je přísný ke svým vojákům a jeho oči jsou z kamene.“

„K lenochům a darebákům je přísný, ale rozumným lidem a

těm, kteří si to zaslouží, je velitelem spravedlivým a laskavým. Poznal jsem mnoho otců, kteří měli rádi své děti a byli k nim němí, ale nesetkal jsem se s člověkem, který by víc miloval své dítě než Munro. Ty jsi, Maguo, viděl Šedou hlavu jenom v čele jeho bojovníků, ale já jsem ho viděl, jak měl oči plné slz, když mluvil o dětech, které jsou teď v tvé moci."

Heyward se odmlčel, neboť si nedovedl vysvětlit zvláštní výraz, který se objevil na snědé tváři pozorně naslouchajícího Indiána. Nejdříve se domníval, že Indián si znovu vzpomněl na slíbenou odměnu, když slyšel o otcovské lásce, která mu měla odměnu zajistit. Avšak během Heywardovy řeči se radost v Indiánově tváři změnila v zlomyslnou nenávist. Nebylo těžké uhádnout, že důvodem této změny je horší vlastnost než jen lakomství.

„Jděte," řekl chladně Hurón a rychle se ovládl, „jděte k tmavovlasé dceři a řekněte jí, že Magua s ní chce mluvit. Otec splní to, co dítě slíbí."

Duncan, který si Indiánova slova vysvětloval jeho touhou získat Cořinu záruku, že slíbené dary Magua skutečně dostane, se pomalu a nerad vrátil k místu, kde sestry odpočívaly po namáhavé cestě, aby Lišákovo přání sdělil Coře.

„Víte, jaká přání mívají Indiáni," končil, když ji vedl k Lišákovi. „Člověk musí být ve svých slibech štedrý, pokud jde o střelný prach a o pokrývky. Indiáni si však velmi potrpí na kořalku. Neuškodí, když sama ještě přidáte nějaký ten dárek s půvabem, jak vy to dovedete. Uvědomte si, Coro, že možná na vaší duchapřítomnosti a na vaší chytrosti závisí život váš a život Alicin."

„A také váš, Heywarde."

„Na mém životě záleží málo. Beztak patří mému králi a každý nepřítel, který by mě přemohl, si jej může vzít. Nemám otce, který by na mne čekal, a jen málo přátel zapláče nad mým osudem, který jsem si sám zvolil v bezmezném mladistvém touze po slávě. Teď musíme přestat, Indián je už nedaleko. Maguo, dáma, s kterou si přeješ mluvit, je zde."

Indián pomalu vstal a skoro minutu stál mlčky a bez hnutí. Potom pokynul rukou, aby Heyward odešel, a řekl chladně:

„Když Hurón mluví s ženami, jeho kmen má zavřené uši."

Poněvadž se Duncan neměl k odchodu, Cora řekla s klidným úsměvem:

„Slyšel jste, Heywarde. Poslechněte a odejděte. Jděte k Alici a potěšte ji. Řekněte jí, že máme novou naději."

Počkala, dokud neodešel, potom se obrátila k Indiánovi a důstojně, jak se sluší na dámu, řekla: „Co chtěl Lišák povědět Munroově dceři?"

„Slyšte mě," řekl Indián a uchopil ji pevně za rameno, jako by chtěl, aby jeho slovům věnovala co největší pozornost. Cora se rázně, avšak klidně vymkla z Indiánovy sevřené ruky. „Magua se narodil jako náčelník a bojovník mezi Huróny, kteří

sídlí u jezer. Dvacetkrát viděl, jak slunce zahání sněhy dvaceti zim do řek, než poprvé spatřil bledou tvář. A byl šťasten! Potom přišli do lesů jeho kanadští otcové a naučili ho pít ohnivou vodu a z Maguy se stal darebák. Huróni ho vyhnali od hrobů jeho otců jako štvaného bizona. Běžel po břehu jezera a podél řeky, která z nich vytéká, až došel do města děl³². Tam lovil zvěř a ryby, dokud ho lidé nevyštvali přes lesy přímo do náruče jeho nepřátel. Z náčelníka, který se narodil jako Hurón, se nakonec stal Mohawk."

„Už jsem o tom cosi slyšela," řekla Cora, když zpozorovala, že umkl, aby potlačil vášně, které vzplanuly příliš jasným plamenem při vzpomínce na domněle utrpěné příkoří.

„Byla to Lišákova vina, že jeho hlava nebyla z kamene? Kdo mu dal ohnivou vodu? Kdo z něho udělal lotra? Bílé tváře, jako jste vy."

„Mohu já za to, že jsou na světě lidé nerozumní a bezcharakterní, kteří mají stejnou barvu pleti jako já?"

„Ne. Magua je muž, a ne hlupák. Lidé jako vy nikdy nerozevrou rty, aby se napili ohnivé vody. Velký duch vás obdaroval moudrostí."

„Co mám tedy dělat, aby byly napraveny následky vašeho neštěstí, nebo lépe řečeno vašich chyb?"

„Slyšte mě." opakoval Indián a zase se vážně zatvářil. „Když angličtí a francouzští otcové vykopali válečnou sekeru, Lišák zařal sekeru do válečného kůlu³³ Mohawků a šel bojovat proti svým vlastním. Bledé tváře vyhnaly rudochy z jejich lovišť a teď jim v boji velí běloch. Starý náčelník u jezera Horican, váš otec, byl velitelem našich bojovníků. Řekl Mohawkům: udělejte to, udělejte ono, a oni poslechli. Nařídil, aby Indián, který polkne ohnivou vodu a přijde do plátěných vigvamů jeho bojovníků, byl potrestán. Magua pošetile otevřel ústa, aby pil ohnivý nápoj, a to ho zavedlo do Munroova srubu. Co udělal Šedá hlava? Ať to řekne jeho dcera sama."

„Držel slovo, jednal spravedlivě a viníka potrestal," řekla nebojácně Munroova dcera.

„Spravedlnost!" opakoval Indián a vrhl zuřivý pohled na statečnou Coru. „Je to spravedlnost, nejdřív navést ke zlu a potom za to trestat? To nebyl Magua, to ohnivá voda mluvila a jednala za něho. Ale Munro tomu nevěřil. Dal náčelníka Hurónů svázat a přede všemi bojovníky bledých tváří spráskat jako psa."

Cora mlčela, neboť nevěděla, jak vysvětlit tuto nemoudrou přísnost svého otce, aby jí Indián porozuměl.

„Podívejte se!" pokračoval Indián a odhrnul lehký kalikový oděv, který jen velmi nedokonale zakrýval jeho pomalovaná prsa. „To jsou jizvy po nožích a po kulkách — těmi se může bojovník chlubit před svým národem. Ale Šedá hlava zanechal na zádech náčelníka Hurónů jizvy, které jako žena musí skrývat pod tímto bělošským pomalovaným hadrem."

„Myslela jsem," odpověděla Cora, „že indiánsky bojovník je trpělivý a že jeho duše necítí a nezná bolesti, kterými trpí jeho tělo."

„Když Čipvejové přivázali Maguu ke kůlu a způsobili mu toto poranění," řekl Indián a ukázal na hlubokou jizvu, „Hurón se jim vysmál do obličeje a řekl jim, že tak lehké rány zasazují jenom ženy. Tehdy byla jeho duše v oblacích. Ale když ucítil rány Munroovy, jeho duše trpěla pod březovou metlou. Hurónova duše není nikdy opilá. Nikdy nezapomíná."

„Ale může se usmířit. Jestliže ti můj otec ublížil, ukaž mu, jak dovede Indián odpustit, a vrať mu jeho dcery. Slyšel jsi od majora Heywarda — "

Magua zavrtěl hlavou. Nechtěl znovu slyšet sliby, kterými tolik opovrhoval.

„Co bys chtěl?" pokračovala Cora po trapné přestávce. Čím dále tím více byla přesvědčena, že příliš důvěřivý a šlechetný Duncan byl krutě podveden lstivým Indiánem.

„Hurón oplácí dobro dobrem, zlo zlem."

„Ty se tedy chceš za příkoří, které ti způsobil Munro, mstít na jeho bezbranných dcerách? Nebylo by mužnější, kdybys předstoupil před něho a zjednal si zadostiučinění jako bojovník?"

„Zbraně bílých tváří jsou dlouhé a jejich nože ostré," odpověděl divoch a zlomyslně se usmál. „Proč by se měl Lišák vystavovat puškám jeho bojovníků, když duši Šedé hlavy drží ve své ruce?"

„Řekni tedy, Maguo, co vlastně chceš." Cora se snažila mluvit co nejklidněji. „Chceš nás jako zajatce odvést do lesů, nebo s námi naložíš ještě hůř? Není odměny, není věci, která by zahladila křivdu a která by obměkčila tvé srdce? Propusť alespoň mou sestru a vylej si všechnu svou zlost na mně. Vyměň její bezpečí za bohatství a ukoj svou pomstu jedinou obětí. Ztráta obou dcer by mohla přivést starce do hrobu. Kde bude potom Lišák hledat zadostiučinění?"

„Slyšte mě," řekl znovu Indián. „Jasně oči se mohou vrátit k Horicanu a povědět starému náčelníkovi, co se stalo, jestliže tmavovlasá žena bude přísahat při Velkém duchu svých otců, že nebude lhát."

„Co mám tedy slíbit?" zeptala se Cora, která si stále udržovala nad rozhněvaným Indiánem duševní převahu svou klidnou ženskou důstojností.

„Když Magua opustil svůj lid, jeho ženu dali jinému náčelníkovi. Teď se smířil s Huróny a vrátí se k hrobům svého kmene na březích velkého jezera. Ať dcera anglického náčelníka jde s ním a do smrti žije v jeho vigvamu."

Ačkoli tento návrh Coru velmi pobouřil a přestože se jí zmocnil hnus, přemohla se natolik, že odpověděla, aniž dala najevo nejmenší slabost:

„A co by měl Magua z toho, kdyby s ním sdílela jeho chýši

žena, kterou nemiluje, žena z jiného národa a jiné barvy? Bylo by lépe vzít Munroovo zlato a za jeho dary si koupit srdce některé hurónské dívky."

Indián skoro celou minutu neodpovídal. Chtivě si ji prohlížel od hlavy k patě. Cora sklopila studem oči, které se prvně setkaly s pohledem, jež cudná žena nesnese. Bála se, že její sluch zraní ještě urážlivější návrh. Magua odpověděl hlasem plným zlomyslnosti:

„Když pálila Hurónova záda pod ranami, věděl, kde najde ženu, která bude za to pykat. Munroova dcera mu bude nosit vodu, okopávat kukuřici, vařit zvěřinu. Tělo Šedé hlavy bude spát mezi jeho děly, ale jeho srdce bude ležet na dosah Lišákova nože."

„Netvore! Opravdu si zasloužíš své zrádcové jméno!" vykřikla Cora plna rozhořčení nad urážkou svého otce.

„Jenom ďábel si může vymyslet takovou pomstu! Ale přecenil jsi své síly. Jednou uvidíš, že Munroovo srdce, kterého jsi se zmocnil, přemůže tvou hroznou špatnost."

Na tuto odvážnou výzvu Magua odpověděl příšerným smíchem, který jen potvrdil, že je odhodlán svůj záměr provést. Naznačil Coře, že může odejít, jako by s ní navždy domluvil. Dívka, která už litovala svého unáhlení, musela poslechnout, poněvadž Magua odešel ke svým hltavým druhům. Heyward přiběhl k rozčilené dívce a zeptal se jí, jak dopadla rozmluva, kterou zpovzdáli s takovým zájmem sledoval. Poněvadž nechtěla polekat Alici, neodpověděla přímo. Jen výraz její tváře prozrazoval, s jak velkým neúspěchem se setkala. Úzkostlivýma očima pozorovala každý pohyb Indiánů. Když se jí znovu a znovu sestra ptala, kam je asi povedou, rozčileně ukázala na skupinu Indiánů. Pak přivinula Alici k sobě a zašeptala:

„Tam. Přečti si náš osud v jejich tvářích. Uvidíme, uvidíme." Cořino počínání a těch několik nesouvislých slov říkalo víc než dlouhé řeči. Všichni se obrátili k místu, které i ona pozorovala s napětím, jaké mohla vyvolat jenom vážnost situace, ve které se octli.

Když Magua došel k hloučku povalujících se Indiánů, kteří, přecpáni svým odporným jídlem, leželi nataženi na zemi, promluvil důstojně, jak se sluší na indiánského náčelníka. Po jeho prvních slovech posluchači vstali a uctivě naslouchali. Poněvadž Magua mluvil svým rodným jazykem a poněvadž Huróni zajatce udržovali tomahavky v určité vzdálenosti, mohli se zajatci jen dohadovat podle výmluvných posunků, jimiž Indiáni vždycky doprovázejí svou řeč, o čem Lišák hovoří.

Zpočátku se zdálo, že Magua mluví klidně a rozvážně. Když vzbudil dostatečnou pozornost svých druhů, Heyward z toho, že Magua často ukazoval k velkým jezerům, usoudil, že mluví o zemi jejich otců a o jejich vzdáleném kmeni. Častými projevy

pochvaly a hlasitými výkřiky „uf!“ posluchači doprovázeli Lišákovu řeč. Občas se jeden podíval na druhého na znamení, že s řečníkem souhlasí. Lišák byl příliš obratný, aby toho nevyužil. Mluvil teď o dlouhé a namáhavé pouti, kterou museli podniknout, když opustili svá loviště bez hranic a své osady, kde šťastně žili, jen proto, aby bojovali proti nepřátelům svých kanadských otců. Mluvil o statečných bojovnících, o tom, jaké služby prokázali národu, o jejich zraněních, a kolik ukořistili skalpů. Kdykoli se zmínil o někom z přítomných — a chytrý Indián nikoho nevynechal —, snědá tvář polichoceného zazářila radostí a nebylo jediného, který by nebyl potvrdil pravdu Maguových slov projevy souhlasu. Potom řečník začal mluvit tišeji. Už to nebyl onen jasný hlas, plný vítězoslavného nadšení, který před chvílí vyjmenovával úspěchy a vítězství hurónských válečníků. Mluvil o glennském vodopádu, o nedobytnosti skalnatého ostrova, o přečetných peřejích a vírech. Vyslovil jméno La longue Carabine a čekal, dokud les dole nevrátil poslední ozvěnu hlasitého neutuchajícího křiku, který vyvolalo nenáviděné jméno. Ukázal na mladého zajatého důstojníka a líčil smrt oblíbeného válečníka, jež Heywardova ruka svrhla do hlubin propasti. Nespokojil se pouhou zmínkou o tom, co se stalo Indiánovi, který visel mezi nebem a zemí a poskytoval tak strašlivou podívanou, ale dokonce na větvích stromu předvedl celou tu hrůznou podívanou, statečné chování Indiánovo i jeho smrt. A nakonec se krátce zmínil o tom, jak padli jejich přátelé. Když skončil svůj výpočet, jeho hlas se znovu změnil. Stal se naříkavým a svými hlubokými hrdelními tóny dokonce zněl melodicky. Magua mluvil teď o ženách a o dětech zabitých, o jejich opuštěnosti, o jejich bídě materiální i morální, o tom, jak jsou daleko, a o křivdách dosud nepomstěných, které byly na nich spáchány. Potom náhle zvýšil hlas a svou řeč zakončil otázkou: „Jsou Huróni psi, aby si to všechno nechali líbit? Kdo se odváží oznámit ženě Menowguově, že jeho skalp dostaly ryby a že ho jeho spolubojovníci nepomstili? Kdo se odváží předstoupit s prázdnýma rukama před Wassawattimiovu matku a vydat se jejímu posměchu? Co odpovíme starcům, až se nás budou ptát po skalpech, a my nebudeme mít ani jediný vlas z bělochovy hlavy, abychom jim jej odevzdali? Ženy na nás budou ukazovat. Na jméno Hurónů lpi temná poskvrna a ta musí být smazána krví!“

Jeho hlas zanikl ve výbuchu vzteklého křiku, který teď zaburácel, jako by v lese nebyl jen malý hlouček, ale celý kmen Hurónů. Ti, kteří měli největší zájem na tom, jaký úspěch bude mít Maguova řeč, mohli to až příliš dobře vyčíst z tváří jeho posluchačů. Na jeho lítost nad mrtvými a na jeho smutek odpovídali soucitem a žalem, jeho tvrzení přijímali s projevy souhlasu a jeho chvástání divokým nadšením. Když mluvil o odvaze, výraz jejich tváří byl tvrdý, zračil se v něm souhlas, a

když se zmínil o křivdách, jejich oči hořely vztekem. Když hovořil o posměchu žen, svésili hlavu studem. Když však řekl, že mají možnost pomstít se, uhodil na strunu, která se vždy mocně rozezní v prsou Indiána. Sotva naznačil, že pomsta je na dosah ruky, celá tlupa naráz vyskočila, plna zuřivosti začala vztekle hulákat a vrhla se na zajatce s vytasenými noži a zvednutými tomahavky. Heyward se postavil mezi sestry a nejbližšího útočníka a sevřel ho úžasnou silou. Tak na chvíli zkontroloval jeho zběsilost. Tento neočekávaný odpor poskytl Maguovi čas, aby zakročil. Hlasitým křikem a živými posunkami obrátil pozornost tlupy zase na sebe. Dobře volenými slovy přemluvil své druhy, aby se nemstili hned, ale aby utrpení svých obětí prodloužili. Jeho návrh byl přijat výkřiky souhlasu a také bleskurychle proveden.

Dva silní bojovníci se vrhli na Heywarda a třetí se snažil zmocnit nepříliš čilého mistra pěvce. Avšak ani jediný zajatec se nevzdal bez zoufalého zápasu. Dokonce i David srazil k zemi Indiána, který se na něho sápal. Indiánům se podařilo uchopit Heywarda teprve tehdy, když se zmocnili jeho společníka. Pak jej přemohli spojenými silami. Spoutali ho a přivázali ke stromu, na jehož větvích Magua prve sehnal němhru o padajícím Hurónovi. Když se mladý důstojník zase vzpamatoval, poznal z toho, co uviděl, trpkou pravdu, že totiž všem zajatcům byl určen společný osud. Po jeho pravici stála Cora, právě tak spoutaná jako on, bledá a vzrušená, avšak pevný pohled jejich očí stále sledoval počínání nepřátel. Po jeho levici stála Alice. Jen proto, že byla tato chvějící se, křehká dívka přivázána k sosně, neklesla k zemi. Ruce měla sepnuty jako k modlitbě, ale místo aby vzhlížela k nebi, které jediné je mohlo zachránit, její zrak pln dětské důvěřivosti se mimoděk obracel k Duncanovi. David dobojoval, okolnosti jej umlčely a teď přemýšlel, cože se to podivného s ním stalo.

Huróni se rozhodli pro jiný způsob pomsty a chystali se pomstít se s celou tou barbarskou důmyslností, které je naučila staletí. Někteří sháněli suché větve, aby z nich postavili hranici, jeden z Indiánů dělal třísky, aby hořícími štěpinami mohl probodnout těla zajatců, a několik Indiánů ohnulo vrcholky dvou mladých stromů až k zemi, aby pověsili Heywarda za ruce mezi větve, které se pak měly vymrštit. Avšak Maguova pomsta si vymyslela ještě horší a zlomyslnější zábavu.

Zatímco méně rafinované stvůry připravovaly před očima těch, kteří měli trpět, tyto dobře známé a kruté prostředky mučení, přiblížil se Magua ke Coře a s největší zlomyslností, jakou si jen lze představit, jí připomněl její brzký osud.

„Ha! Co říká Munroova dcera?“ zeptal se. „Její hlava je příliš vznešená, než aby si vybrala podušku v Lišákově vigvamu. Bude to lepší, až se skutálí z tohoto vrchu, aby si s ní mohli

hrát vlci? Její prsy nechtějí kojit Hurónovy děti. Uvidí tedy, jak na ně budou Huróni plivat."

„Co tím myslí ten netvor?" zeptal se udivený Heyward.

„Nic," zněla klidná odpověď. „Je to divoch, krutý a nevědomý divoch a neví, co činí. Vyprosme mu svým posledním dechem slitování a odpuštění."

„Odpuštění?" opakoval rozzuřený Hurón, který ve svém vzteku špatně pochopil smysl jejích slov. „Paměť Indiána je delší než ruce bledých tváří a jeho soucit kratší než jejich spravedlnost. Řekni, mám poslat světlovlasou k jejímu otci a půjdeš s Maguou k velkým jezerům, abys mu nosila vodu a krmila ho kukuřicí?"

Cora s pocitem hnusu, který už nedovedla potlačit, mu naznačila, aby odešel.

„Nech mě," řekla s tak vznešenou důstojností, že na chvíli zkrotila Indiánovu zběsilost. „Rušíš jenom mou modlitbu. Stojíš mezi mnou a mým Bohem."

Magua za chvíli zapomněl na dojem, který na něho učinilo Cořino statečné počínání, ukázal s posměšnou ironií na Alici a pokračoval:

„Podívejte se! To dítě pláče. Je příliš mladá na to, aby zemřela. Pošlete ji k Munroovi, aby mu pročesávala šedé vlasy a aby udržovala život v starcově srdci."

Cora nemohla odolat, aby se nepodívala na mladší sestru. V jejích očích četla úpěnlivý pohled, který prozrazoval přirozenou touhu žít.

„Co to povídá ten člověk, Coro?" zeptala se rozechvělým hlasem Alice. „Řekl, že mě pošle k otci?"

Dlouho se starší sestra dívala na mladší a v její tváři bylo vidět, jak těžký vnitřní boj prodělává. Konečně promluvila hlasem, v němž už nebylo jistoty a klidu, avšak z něhož zněla téměř mateřská něha.

„Alice," řekla, „Hurón nám oběma nabízí život — a nejen nám. Slibuje, že vrátí Duncana — našeho drahého Duncana i tebe našim přátelům — našemu otci — našemu zdrčenému, opuštěnému otci, jestliže potlačím svou vzdornou, nepoddajnou pýchu a svolím — "

Hlas jí selhal. Sepjala ruce a pohlédla vzhůru, jako by ve svých úzkostech hledala posilu u moudrosti, která je nekonečná.

„Pokračuj," vykřikla Alice, „k čemu máš svolit, Coro? Ach, proč to nenabídl mně? Mohla bych zachránit tebe, potěšit našeho starého otce, vysvobodit Duncana. Jak ráda bych chtěla zemřít!"

„Zemřít!" opakovala Cora už klidněji a pevnějším hlasem. „To by bylo lehké. Avšak to, co ode mne žádá Magua, je horší než smrt. Chce“, pokračovala slábnoucím hlasem, poněvadž si znovu uvědomila, jak potupná je Indiánova nabídka, „chce, abych s ním šla do divočiny, tam kde bydlí Huróni, abych tam

zůstala, zkrátka, abych se stala jeho ženou! Řekni, Alice, má drahá, milovaná sestro, co si o tom myslíš! I vy, majore Heywarde, pomozte svou radou. Stojí život za takovou obětí? Přijala bys jej, Alice, z mých rukou za takovou cenu? I vy, Duncane, mi poraďte. Rozhodněte o mně vy dva, vždyť patřím jenom vám."

„Jak bych mohl!" odpověděl pohoršený a užaslý mladý muž. „Coro, Coro, vy si z našeho neštěstí tropíte žerty. O té druhé možnosti nemluvte. Samo pomýšlení na ni je horší než smrt."

„Věděla jsem už napřed, jaká bude vaše odpověď," zvolala Cora. Tváře jí zčervenaly a její tmavé oči ještě jednou zajiskřily vzrušením. „Co říká má Alice? Pro ni se obětuji bez jediného slova."

Heyward a Cora naslouchali plni bolestného napětí a velmi pozorně, avšak Alice neodpovídala. Její něžné a křehké tělo jako by se zhroutilo, když uslyšela sestřin návrh. Svěsila paže, prsty se jí křečovitě sevřely, hlava klesla na prsa. Jako by visela na kmeni stromu. Podobala se nádherné soše znázorňující ženskost, z níž prchá život, ale stále ještě při vědomí. Za chvíli však pomalu zavrtěla hlavou na znamení rozhodného nesouhlasu.

„Ne, ne, ne. Lépe když spolu zemřeme, jako jsme spolu žily."

„Zemři tedy!" zařval Magua a prudce mrštíł tomahavkem po bezbranné dívce a zaskřípal zuby. Když se setkal s tak neočekávanou odhodlaností té, kterou považoval z celé skupiny za nejslabší, už nedovedl ovládnout svůj vztek. Sekera proletěla kolem Heywardova obličeje, uťala Alici několik poletujících kadeří a zasekla se do stromu nad její hlavou. Tento pohled rozzuřil Heywarda k šílenství. Sebral všechny své síly, zpřetrhal pouta a vrhl se na jiného divocha, který se s hlasitým křikem chystal tentokrát přesněji opakovat úder. Srazili se, sevřeli jeden druhého a společně padli na zem. Heyward neměl možnost přidržet nahé tělo svého protivníka. Ten se mu vymkl ze sevřených paží, znovu vstal, klekl mu na prsa a celou váhou svého obrovského těla ho tiskl k zemi. Duncan už viděl, jak se ve vzduchu leskne nůž. Vtom uslyšel, jak nad ním hvízdla střela, a hned nato ránu z ručnice. Cítil, že tlak na prsou povolil, a viděl, jak divoká tvář strnula, když mrtvý Indián padl vedle něho na suché listí.

KAPITOLA XII

Huróni byli ohromeni, když tak zčistajasna smrt navštívila jednoho z nich. Jakmile si však uvědomili smrtonosnou přesnost výstřelu, který stejně dobře mohl zasáhnout nepřítele jako přítele, jakoby jedněmi ústy se ozvalo: „La longue Carabine!" Potom následovalo žalostné a divoké kvílení. Na tento nářek odpověděl hlasitý výkřik z houštiny, kde neopatrni Huróni odložili zbraně. A v příští chvíli Sokolí oko, tak nedočkavý, že se ani nezdržoval nabíjením znovu získané ručnice, se svou zbraní nad hlavou se vyřítit z houští. Přestože zvěd běžel rychle a přímo k zajatcům, předběhla ho mrštná a vysoká postava, s neuvěřitelnou hbitostí a odvahou skočila přímo mezi Huróny, zakroužila hrozivě tomahavkem, zamávala lesknoucím se nožem a zastavila se teprve před Corou. Dříve než si Indiáni uvědomili, co se děje, mihla se před nimi jiná postava, vystrojená jako smrt, a výhružně se postavila vedle Duncana. Bezcitní mučitelé couvli před těmito bojovnými vetřelci. A poněvadž se útočníci objevili tak náhle, vyrazili Huróni obvyklý indiánský výkřik překvapení a po něm opakovali dobře známá a obávaná jména:

„Le Cerf agile! Le gros Serpent!"

Avšak obezřelý a ostražitý vůdce Hurónů neztratil hlavu. Bystrýma očima se rozhlédl po planince a hned pochopil, co se stalo. Začal hlasitě povzbuzovat své bojovníky, sám vytasil dlouhý, nebezpečný nůž a vrhl se s křikem na vyčkávajícího Čingačgúka. To bylo znamení pro ostatní. Ani jedni, ani druzí neměli střelné zbraně, a bylo proto třeba zápolení rozhodnout nejvražednějším způsobem: bojem muže proti muži, útokem, a ne obranou.

Také Unkas vykřikl, skočil na jednoho z nepřátel a jedinou dobře mířenou ranou tomahavku mu rozpoltil hlavu. Heyward vytrhl Maguovu zbraň z kmene stromu a vrhl se do boje. Poněvadž se teď síly na obou stranách vyrovnaly, každý si vybral svého odpůrce. Vrhli se na sebe a zasazovali si rány se zuřivostí smršťe a s rychlostí blesku. Sokolí oko si brzy vybral dalšího nejbližšího protivníka, a když jediným rozmachem své strašlivé zbraně překonal jeho slabou a neobratnou obranu, srazil ho na zem.

Heyward se pokusil mrštit tomahavkem, byl však příliš nedočkavý a nemířil. Tomahavk zasáhl Indiána do čela a na chvíli jej vyřadil z boje. Povzbuzen tímto nevelkým úspěchem, horkokrevný mladý muž se vrhl na nepřítele holýma rukama. Stačil okamžik, aby Duncan poznal, že se unáhlil, neboť hned musel použít celé své obratnosti a odvahy, aby se vyhnul ránám nože zoufale dorážejícího Huróna. Poněvadž už nebyl schopen bojovat s nepřítelem tak hbitým a ostražitým, sevřel jej pažemi a podařilo se mu železným stiskem přidržet Indiánovi paže k tělu. Avšak toto stisknutí brzo Duncana

vyčerpalo. V této zoufalé chvíli uslyšel, jak někdo vedle něho křičí:

„Vyhubte ty darebáky! Nemějte slitování s prokletými Mingy!”

Vtom dopadla pažba ručnice Sokolího oka na holou hlavu Heywardova protivníka. Indiánovy svaly jako by pod tímto úderem splaskly. Vyklouzl z Duncanových sevřených paží a bezvládně se zhroutil.

Když rozpoltil hlavu svému prvnímu protivníkovi, ohlížel se Unkas jako hladový lev po dalším. Pátý Hurón, který se jediný dosud nezúčastnil boje, chvíli váhal. Když viděl, že všichni kolem něho bojují na život a na smrt, rozhodl se s ďábelskou pomstychtivostí, že sám dokončí dílo pomsty. Vrazil vítězoslavný výkřik, rozběhl se k bezbranné Coře, a dřív než k ní doběhl, prudce mrštil sekerou. Tomahavk zavadil o Cořino rameno a přetál vrbové pruty, jimiž byla Cora přivázána ke stromu. Dívka byla osvobozena. Unikla divochovi, nedbala své vlastní bezpečnosti, objala Alici a chvějícími se a ztuhlými prsty se snažila zpřetrhat pruty, jimiž byla její sestra spoutána. Kohokoli jiného by byl obměkčil tento důkaz věrnosti a čisté lásky, jen srdce hurónského netvora nepocítilo soucitu. Popadl Coru za bohaté prameny rozpuštěných vlasů, které jí splývaly po zádech, odtrhl ji od Alice, již se křečovitě držela, a surově ji srazil na kolena. Indián uchopil rozevláté Cořiny vlasy, zvedl je do výšky a s posměšným, vítězoslavným smíchem kroužil nožem kolem krásné hlavy své oběti. Na chvíli se sice mohl divoce radovat, promeškal však osudnou příležitost. V té chvíli si ho totiž všiml Unkas. Odrazil se od země, skočil a jako dělová koule dopadl na prsa svého nepřítele. Ten odletěl po hlavě několik kroků a zůstal ležet. Při prudkém nárazu se mladý Mohykán svalil vedle svého protivníka. Oba vstali a zápasili dál — a oba krváceli. Ale zápas byl brzo rozhodnut. Heywardův tomahavk a ručnice Sokolího oka dopadly na Hurónovu hlavu ve stejné chvíli, kdy Unkasův nůž probodl Indiánovo srdce. Až na potyčku mezi Lstivým lišákem a Velkým hadem boj skončil. Oba indiánští válečníci dokázali, že si zaslouží své přezdívky, jež získali za činy v dřívějších bojích. Chvíli se jen vyhýbali rychlým a prudkým bodnutím, kterými se jeden druhého snažil zabít. Náhle se na sebe vrhli, sevřeli se vzájemně, padli na zem a tam propleteni jako hadi se svíjeli mrštnými a rychlými pohyby. Ti, kteří už zvítězili a nenašli dalšího protivníka, rozeznávali místo, kde leželi oba zkušení a odvážní zápasníci, jen podle oblaku prachu, který se pohyboval od středu planinky k jejímu okraji, jako by jej zvířila větrná smršť. Každý z jiného důvodu — u jednoho to byla synovská láska, u jiného přátelství a u dalšího vděčnost — hnali se Heyward a jeho společníci k místu, kde se bojovalo, a obklopili oblaka prachu, která se vznášela nad bojovníky. Marně pobíhal Unkas kolem oblaku, jen aby vrazil nůž do

srdce nepřítele svého otce, marně Sokolí oko zvedal svou hroznou ručnici, marně se Duncan pokoušel uchopit Huróna za nohy. Jako by jeho ruce ztratily všechnu sílu. Pokryti prachem a krví vypadali oba bojovníci při svých rychlých pohybech jako jedno tělo. Smrt namalovaná na Mohykánových prsou a snědá postava Hurónova se míhaly před jejich očima tak rychle, že Mohykánovi přátelé nevěděli, kam a kdy zasadit ránu, která by ukončila boj. Chvílemi bylo vidět, jak se za kotouči prachu lesknou planoucí Maguovy oči jako oči baziliška z pohádek. Magua těmito bleskurychlými, zarputilými pohledy četl z očí svých nepřátel výsledek boje. Kdykoli však nepřátelská ruka chtěla dopadnout na jeho hlavu, objevil se na jejím místě zamračený obličej Čingačgúkúv. Tak se boj přenesl ze středu planinky na její okraj. Mohykánovi se teď naskytla příležitost zasadit mocnou ránu nožem. Magua náhle uvolnil stisk, padl na záda a zůstal ležet jako mrtvý. Jeho protivník vyskočil a vítězně zajásal, až se lesy rozezvučely.

„Výborně jste to provedli, Delawaři! Zvítězil Mohykán!“ vykřikl Sokolí oko a znovu zvedl pažbu své smrtonosné zbraně: „Rána z milosti neposkvrní bělochovu čest ani ho nezbaví práva na skalp.“

Avšak ve chvíli, kdy smrtící zbraň měla dopadnout, lstivý Hurón se rychle skulil po srážu, vyskočil a zmizel uprostřed nízké houštiny, která se za ním ihned zavřela. Delawaři, kteří se domnívali, že jejich nepřítel je mrtev, vykřikli překvapením a s řevem se rozběhli za Lišákem jako psi za jelenem, avšak na pronikavý výkřik zvěděv se ihned vrátili na vrcholek pahorku.

„To je celý on!“ vykřikl zálesák, který byl vždy proti Mingům předpojatý. „Je to prolhaný a lstivý lotr. Poctivý Delawar by po čestné porážce klidně ležel a dal by se udeřit do hlavy. Ale tihle ničemní Makvajové lpí na životě jako divoké kočky. Ať si jde — jen ať jde. Je sám, nemá ani ručnici, ani luk a od jeho francouzských přátel ho dělí mnoho mil. Chřestýš, který ztratil zuby, nemůže ublížit. Ani on nám nebude nebezpečný, dokud nezanecháme stopy mokasínů na dlouhé cestě písčitou plání. Podívej se, Unkas i,“ dodal delawarským nářečím, „tvůj otec už stahuje skalpy. Nejlépe když obejdeme a prohlédneme ty darebáky, kteří tu zůstali, nebo některý z nich uteče do lesa a bude křičet jako sojka, když jí přistříhnou křídla.“

Když domluvil, začal čestný, avšak nelítostný zvěd obcházet mrtvé a vrážet do jejich neživých prsou ostrý nůž tak chladnokrevně, jako by to byly zdechlíny. Před ním však už starší Mohykán stáhl trofeje vítězství z mrtvých hlav padlých.

Jediný Unkas nedbal zvyků svého kmene, skoro bychom řekli vrozených zvyků, a pln lidského pochopení běžel s Heywardem na pomoc dívkám. Rychle odvázal Alici a vložil ji

Coře do náruče. A jejich city se projeví dlouhým a vřelým, třebaže bezhlesým objetím. Alice s pláčem vyslovovala jméno svého otce. A v jejích něžných, holubičích očích zářily paprsky naděje.

„Jsme zachráněny! Jsme zachráněny!“ šeptala. „Vrátíme se ke svému drahému otci a zármutek už nezlomí jeho srdce. A ty také, Coro, má sestřičko, která pro mne znamenáš víc než matka, i ty jsi zachráněna, a Duncan,“ ohlédla se na mladého muže a s něžným úsměvem dodala: „Ani náš statečný a šlechtitný Heyward nebyl zraněn.“

Na tato vřelá, skoro nesouvislá slova odpověděla Cora tím, že přitiskla dívku k srdci a plna něhy se nad ní sklonila. Ani Heyward se nestyděl zaslzet nad tímto projevem sesterské lásky. A Unkas, na němž bylo ještě vidět známky boje, stál tu sice klidně a napohled bez dojetí, avšak jeho oči, které už ztratily bojovný výraz, byly plny pochopení. V té chvíli stál vysoko nad úrovní svého národa, snad jej i o staletí předstihl.

Během těchto tak přirozených citových projevů nedůvěřivý a bdělý Sokolí oko se přesvědčilo, že Huróni jsou mrtvi a že už nemohou zkalit radost vítězů. Přistoupil k Davidovi a zbavil ho pout, která pěvec až do této chvíle snášel s příkladnou trpělivostí.

„Tak,“ řekl zvěd, když odhodil poslední vrbový prut, „už jste zase pánem svých údů, zdá se mi však, že jich užíváte právě tak nemotorně, jako když jste se narodil. Jestli vás neurazí rada člověka, který není starší než vy, který však strávil většinu svého života v divočině, a jehož zkušenost proto převyšuje jeho věk, poslechněte mě. Radím vám, abyste tu svou trumpetu, kterou nosíte v kapse, prodal prvnímu bláznovi, kterého potkáte, a koupil si za stržené peníze pořádnou zbraň, i kdyby to byla jenom obyčejná pistole. Když se budete pilně a svědomitě učit střílet, snad to někdy dotáhnete. Jsem přesvědčen, že brzo dojdete k názoru, že vrána, která žere zdechliny, je užitečnější pták než drozd, který dovede jen napodobit hlasy. Vrána alespoň odklidí to, co se člověku hnusí, kdežto drozd dovede jen nadělat v lesích zmatek tím, že klame uši, které mu naslouchají.“

„Zbraně a polnice se hodí k bitvě, ale zpěvem vyjádřené díkyvzdání patří k vítězství,“ odpověděl osvobozený David. „Příteli“ dodal a dobrosrdečně podával Sokolímu oku hubenou, jemnou ruku. V očích se mu objevily slzy. „Děkuji vám za to, že vlasy stále ještě rostou na mé hlavě tam, kam je zasadila Prozřetelnost. Jiní lidé je snad mají lesklejší a kudrnatější, avšak já jsem byl vždycky přesvědčen, že mi vždy dobře chránily mozek. To, že jsem se neúčastnil boje, to je spíš vina pohanských pout než nedostatek mé vůle. Dokázal jste, že jste v boji statečný a mrštný, a proto vám děkuji, dříve než se začnu věnovat jiným, důležitějším povinnostem, a také proto, že jste hoden, aby vás křesťan pochválil.“

„To nestojí za řeč. Takové věci byste často zažil, kdybyste byl dost dlouho mezi námi," odpověděl zvěd, dojatý zpěvákovým upřímným projevem vděčnosti. „Už mám zase svou starou družku zvěrobijku," dodal a pohládl pažbu ručnice, „a to samo o sobě znamená vítězství. Tihle Irokézové jsou chytrí, ale tentokrát přelstili sami sebe, když odložili všechny své zbraně příliš daleko. Kdyby Unkas a jeho otec byli trpěliví, jak se na Indiány sluší, byli bychom ty darebáky přepadli třemi puškami, a ne jednou. To by bylo vyřídilo celou smečku toho poskakujícího lotra. Ale tak to bylo souzeno a proti tomu se nedá nic dělat."

„Dobře jste to řekl," odpověděl David, „a jak se na křesťana sluší. Kdo má být spasen, bude spasen, kdo má být zatracen, bude zatracen. Tak nás to učí víra, která je nejjistějším útočištěm věřícího člověka."

Zvěd, který si teď vsedě velmi pečlivě prohlížel svou ručnici, rozmrzele se podíval na Davida a podrážděně ho přerušil.

„Víra sem, víra tam," řekl umíněný zálesák. „To, co mi tu povídáte, je víra darebáků a kletba čestného člověka. Mohu věřit, že tamhletomu Hurónovi bylo souzeno, aby padl, protože jsem to viděl na vlastní oči, že se mu však dostane na věčnosti nějaké odměny nebo že Čingačgúk bude v soudný den zatracen, tomu bych věřil, jen kdybych byl u toho."

„Nemáte právo hlásat takové odvážné učení, o němž se Písmo vůbec nezmiňuje," zvolal David, který byl ovlivněn nejrůznějšími výklady Zjevení, jež v oné době, a zejména v jeho rodné zemi zamlžovaly ušlechtilou prostotu Písma ve snaze proniknout vznešenými tajemstvími Prozřetelnosti. Tyto výklady nahrazovaly čistou víru absurdnostmi a pochybnostmi. „Váš chrám je vybudován na písku a první bouře ho ze základu vyvrátí. Jakých církevních autorit se dovoláváte pro své bludné učení?" (Jako mnoho jiných obhájců nějakého systému ani David se vždycky nevyjadřoval nejpřesněji.) „Jmenujte kapitolu a verš. Ve které ze svátých knih chcete najít podporu pro to, co tvrdíte?"

„Kniha!" opakoval Sokolí oko a neskrýval své opovržení, „Myslíte, že jsem ufňukaný kluk, který se drží bábiny zástěry? A tuhle dobrou ručnici, kterou mám na klíně, pokládáte za husí brk, můj roh na prach za láhev inkoustu a mou brašnu za šátek, který si křížem převážete, abyste si v něm mohl odnést oběd? Kniha! Co mám já, bojovník z divočiny, přestože jsem běloch, společného s knihami? Jednu knihu jsem přečetl, a to, co je v ní, je tak prosté a tak jasné, že k tomu člověk nepotřebuje mnoho učení. Než jsem ji ale přečetl — a tím se smím pochlubit —, trvalo mi to dlouhých čtyřicet let tvrdého života."

„Jak se jmenuje ta kniha?" zeptal se nechápavě David.

„Máte ji otevřenu před očima," odpověděl zvěd, „a ten, komu patří, vám dovoluje číst si v ní podle libosti. Slyšel jsem,

že jsou lidé, kteří čtou knihy jen proto, aby se přesvědčili, že je Bůh. Nevím, ale v městech dovedou lidé tak znetvořit boží dílo, že o to, co je v divočině tak jasné, tam se mezi sebou hádají kramáři a knězi. Kdyby sem některý z nich přišel a chtěl se mnou chodit od rána do večera lesem, poznal by, že je blázen a že jeho největším bláznovstvím je touha vyrovnat se tomu, koho nikdy nemůže dostihnout ani dobrotou, ani mocí."

Jakmile David zjistil, že se pře s člověkem, který celou svou víru založil na pozorování přírody a který se neřídí učením církve, dobrovolně nechal sporu, ze kterého, jak byl přesvědčen, by neměl ani zisk, ani slávu. Během zvědovy řeči si David sedl, vytáhl knížku, kterou měl vždy po ruce, a brýle v ocelových obroučkách a chystal se splnit povinnost, od níž ho zdržel jenom neočekávaný útok na jeho víru. Byl opravdovým minstrelem³⁴ Nového světa, ovšem v době daleko pozdější než slavní pěvci, kteří kdysi opěvovali světskou slávu baronů a knížat, avšak minstrelem podle ducha své doby a země, v níž žil. Chystal se teď oslavit nedávné vítězství, nebo spíš poděkovat za ně zpěvem. Trpělivě čekal, až Sokolí oko domluví, potom pozvedl zrak i hlas a řekl:

„Vyzývám vás, přátelé, abyste na poděkování za toto zázračné osvobození z rukou divochů a nevěřících zazpívali se mnou útěchyplnou a velebnou píseň, nazvanou ‚Northampton‘."

Potom jmenoval stránku a verš žalmu, který vybral, a důstojně přiložil ke rtům píšťalu, jak to dělával v kostele. Tentokrát ho však nikdo nedoprovázel. Obě sestry dosud neustaly v něžných výlevech svých citů, o nichž jsme se už zmínili. David se však nedal odradit malým počtem posluchačů — vždyť ho poslouchal jenom rozmrzelý zvěd —, pozvedl hlas a zazpíval nábožnou píseň. Nikdo ho nepřerušil.

Sokolí oko naslouchal a přitom klidně naplňoval růžek střelným prachem a nabíjel ručnici. Avšak nábožnému zpěvu, kterému chybělo potřebné prostředí i ohlas posluchačů, se nepodařilo probudit city, které dřímaly ve zvědovi. Nikdy tento minstrel — nebo jak jinak nazvat tohoto nadaného pěvce — nezpíval v přítomnosti netečnějšího posluchačstva. Když však uvážíte, s jak opravdovou upřímností David zpíval, jistě uvěříte, že se sotva podařilo některému pěvci světských písní přiblížit se zpěvem do takové blízkosti trůnu, jemuž náleží pocta a chvála nejvyšší. Zvěd za chvíli potřásl hlavou, zabručel několik nesrozumitelných slov, z nichž bylo slyšet jenom „chřtán" a „Irokézové", a odešel, aby prohlédl ukořistěné zbraně Hurónů. Pomáhal mu přitom Čingačgúk, který mezi zbraněmi našel svou ručnici a ručnici svého syna. Také Heyward a David dostali zbraň. Pro každou ručnici bylo dost nábojů.

Když si zálesáci vybrali zbraně a rozdělili si kořist, prohlásil zvěd, že je čas, aby se vydali na cestu. Gamut dozpíval a obě

sestry se uklidnily. S pomocí Duncanovou a mladého Mohykána sestoupily po příkrém svahu, na který přednedávnem vystoupily za tak rozdílných okolností a na jehož vrcholku málem našly smrt. Na úpatí se setkaly se svými narragansetskými koni, kteří tam spásali listí křovin. Nasedly a jely za průvodcem, jenž tak často v nejnebezpečnějších chvílích života dokázal, že je jejich přítel. Nejely však dlouho. Sokolí oko opustil stezku, po které šli Huróni, zahrnul brzo doprava, vešel do houštiny, překročil zurčící potok a zastavil se v úzkém úžlabí ve stínu několika jilmů. Od úpatí osudného pahorku je dělilo jen několik desítek kroků. Koně potřebovali při přechodu mělkého potoka.

Bylo vidět, že zvěd i Indiáni dobře znají toto odlehlé místo, protože jakmile opřeli ručnice o stromy, začali odstraňovat jíl. Za chvíli vytryskl čistý, perlivý pramének vody. Zvěd se rozhlížel, jako by něco hledal, něco, o čem si myslel, že ihned nalezne.

„Ti lajdáci Mohawkové s těmi svými bratry Tuskarory a Onondagy tady pili,“ bručel, „a někam zahodili tykev, ze které se pije. To je odměna za to, když uděláte něco dobrého takovým nemyslícím tvorům. Uprostřed této velké a hrozné divočiny příroda dala vytrysknout z hlubin země studánci. Nevyrovnají se jí ani léky největších lékáren francouzských a anglických kolonií. A podívejte se! Ti darebáci studánku zadupali a celé okolí znečistili, jako by byli divoká zvěř, a ne lidé.“

Unkas mu podal hledanou tykev, která visela na větvi jilmu a které si zvěd ve své zlosti nevšiml. Naplnil ji vodou a poodešel trochu dál, kde půda byla pevnější a suchá. Tam si klidně sedl, a když se dlouze a zřejmě s chutí napil, začal pečlivě prohlížet zbytky potravy, kterou po sobě zanechali Huróni a kterou nesl v torně na rameni.

„Děkuji ti, chlapče,“ pokračoval, když vracel prázdnou tykev Unkasovi. „Teď se podíváme, jak se ti vandrující zákeřní Huróni živí. Jen se podívejte! Ti holomci vědí, který kus zvěřiny je nejlepší, a člověk by řekl, že dovedou vyříznout a upéci jelení hřbet stejně dobře jako nejlepší kuchař. Ale všechno je syrové, protože Irokézové jsou úplní divoši. Unkasi, tu máš křesadlo a rozdělej oheň. Sousto chutného opečeného masa nás po tak dlouhé době posílí.“

Když Heyward viděl, že jejich průvodci začali velmi vážně připravovat jídlo, pomohl dívkám sestoupit z koně a sedl si vedle nich. Byl rád, že si bude moci trochu odpočinout po tom, co právě zažili. Zatímco zvěd a Indiáni připravovali jídlo, začal se pln zvědavosti vyptávat, jak se jim podařilo včas a tak nečekaně je zachránit.

„Jak to, že jsme se s vámi tak brzo zase setkali?“ zeptal se, „a přitom vám nikdo z posádky pevnosti Edward nepomohl?“

„Kdybychom byli šli k místu, kde se zatačí řeka, byli bychom

přišli včas, abychom na vaše těla nakupili listí, ale příliš pozdě, abychom zachránili vaše skalpy," odpověděl chladnokrevně zvěd. „Ne, ne. Místo abychom plýtvali silami a ztratili příležitost tím, že bychom přebrodivili řeku a šli k pevnosti, ukryli jsme se pod břehem Hudsonu a číhali na každý pohyb Huronů."

„Vy jste tedy viděli všechno, co se stalo?"

„Všechno ne, protože Indiáni mají příliš bystrý zrak, aby se dali oklamat, a my jsme se nechtěli prozradit. Bylo také těžké udržet tohoto mohykánského chlapce, aby nevylezl z úkrytu. Ach Unkasi, Unkasi, ty ses choval spíš jako zvědavá ženská než jako bojovník, který jde po nepřátelské stopě."

Unkas se na okamžik pronikavě zadíval na zvědův přísný obličej, ale ani nepromluvil, ani nedal najevo, že ho lovcovo pokárání mrzí. Naopak, Heyward měl dojem, že v chování mladého Mohykána je cosi opovážlivého a že výbuch vášně potlačuje jenom ze zdvořilosti k přítomným a z úcty ke svému bělošskému druhovi.

„Viděli jste, jak nás zajali?" zeptal se Heyward.

„Slyšeli jsme to," zněla překvapivá odpověď. „Lidé, kteří dlouho žijí v lesích, dobře rozumějí indiánskému křiku. Když jsme vylezli z řeky, museli jsme se plížit jako hadi pod listím. Potom jste se nám na chvíli ztratili, až jsme vás znovu uviděli přivázané ke stromům a spoutané, když se vás Indiáni chystali povraždit."

„Naše zachránění bylo dílem Prozřetelnosti. Byl to skoro zázrak, že jste nešli nesprávnou cestou, protože Huroni se rozdělili a obě tlupy měly koně."

„Ano. Svedli nás ze stopy a skutečně bychom byli šli nesprávnou cestou, nebýt Unkase. Sledovali jsme sice stezku, která vede do divočiny, protože jsme správně usoudili, že Indiáni půjdou se zajatci tímto směrem. Když jsme však urazili několik mil a stále jsme nenacházeli ani jedinou zlomenou větvičku, jak jsem vám poradil, nevěděl jsem, co dělat, zvláště když všude byly jen otisky mokasínů."

„Naši vězňové nás z opatrnosti obuli tak, jak byli obuti sami," řekl Duncan, zvedl nohu a ukázal mokasín.

„Ano, to bylo chytré a Indiánům podobné. Ale my jsme příliš zkušený, abychom se dali svést ze stopy tak jednoduchou lstí."

„Čemu tedy děkujeme za svou záchranu?"

„Vlastnosti, za kterou bych se nemusel stydět, kdybych ji jako čistokrevný běloch měl. Můžete za to poděkovat úsudku mladého Mohykána, přestože bych se v těch věcech měl vyznat lépe než on. Ani teď tomu nemohu docela dobře uvěřit, ačkoli jsem všechno viděl na vlastní oči."

„To je zvláštní. Nechtěl byste nám to vysvětlit blíže?"

„Unkas nepřestal tvrdit, že koně, na kterých jedou ženy," pokračoval Sokolí oko a zvědavě se podíval na klisny obou dívek, „našlapují oběma nohama po téže straně současně, což

se rozhodně liší od toho, jak chodí čtvernohá zvířata, s výjimkou medvěda. A tady najednou takhle jdou koně celých dvacet mil, jak to ukazují jejich stopy a jak jsem to na vlastní oči viděl."

„To je právě zvláštní vlastnost těchto zvířat. Pocházejí z pobřeží Narragansetského zálivu v malé provincii Providence Plantations a jsou známa svou vytrvalostí a tím, že se na nich pohodlně jezdí právě pro tento jejich zvláštní chod. Avšak i jiní koně bývají často cvičeni, aby chodili právě tak."

„To je možné, to je možné." řekl Sokolí oko, který velmi pozorně naslouchal tomuto vysvětlení. „Ačkoli jsem čistokrevný běloch, vyznám se lip v jelenech a bobrech než v koních. Major Effingham má mnoho ušlechtilých koní, ale nikdy jsem neviděl, že by některý z nich chodil tímto podivným způsobem."

„To je pravda, protože major oceňuje u koní docela jiné vlastnosti. Ale stejně je to vzácné plemeno, a jak sám vidíte, je mu také svěřován velmi vzácný náklad."

Indiáni nechali vaření a poslouchali. Když Duncan domluvil, významně se na sebe podívali a otec vyrazil nevyhnutelný výkřik překvapení. Zvěd se zamyslel jako člověk, kterému chvíli trvá, než stráví nově získanou zkušenost, a znovu se úkosem zvědavě podíval na koně.

„Myslím, že se v osadách můžete setkat s ještě podivnějšími věcmi." řekl konečně. „Člověk bezohledně zneužívá přírody, když si ji jednou podrobí. Ale ať ti koně šli tak nebo onak, Unkas si jejich chodu všiml a jejich stopa nás zavedla k polámanému keři. Větev, která byla nejbliž ke stopě jednoho z koní, byla ohnuta vzhůru, jako když žena chce utrhnout ze stonku květ. Všechny ostatní větve byly však orvány a ulámány dolů, jako kdyby je rvala silná mužská ruka. Z toho jsem usoudil, že ti mazaní lotři viděli ohnutou větev a ulámali ostatní, abychom si mysleli, že si nějaký jelen třel o větev parohy."

„Jak vidět, váš důvtip vás nezklamal. Skutečně to tak bylo."

„To se dalo lehce poznat," pokračoval zvěd, který si naprosto nebyl vědom, že by byl projevil nějaký obzvláštní důvtip. „A kdyby byl na keři polámal větve kůň, bylo by to také vypadalo jinak. Potom mě napadlo, že Mingové půjdou k této studánce, protože ti lotři dobře vědí, jak vzácná je její voda."

„Je tedy ta studánka tak proslulá?" zeptal se Heyward a s ještě větším zájmem si prohlížel bublající studánku obklopenou tmavohnědou hlínou uprostřed opuštěného údolí.

„Jen málo rudochů, kteří táhnou na jih a na východ od velkých jezer, neslyšelo o jejich vlastnostech. Nechtěl byste ochutnat?"

Heyward vzal tykev, a když spolkl doušek vody, tykev odhodil a začal se ošklibat. Zvěd se smál svým tichým, upřímným smíchem a spokojeně pokyvoval hlavou.

„Musel byste si na ni zvyknout. Mně kdysi chutnala právě tak málo jako vám. Pak jsem jí přišel na chuť a teď po ní toužím jako zvěř po lizu³⁵. Co jsou pro vás kořeněná vína, to je pro Indiána tato voda, zvláště je-li nemocen. Ale Unkas už rozdělal oheň a je čas, abychom mysleli na jídlo. Máme před sebou ještě dlouhou cestu.“

Když zvěd takto náhle ukončil rozmluvu, pustil se do přípravy zbytků jídla, které uniklo nenasytnosti Hurónů. Za chvilku bylo prostě uvařené jídlo hotovo. Zvěd i Mohykán jedli mlčky a soustředěně jako lidé, kteří se chtějí posilnit před velkou, úmornou námahou.

Když byli s touto nutnou a naštěstí příjemnou záležitostí hotovi, všichni tři zálesáci vstali a na rozloučenou se důkladně napili z osamělé a tiché studánky. O padesát let později se kolem ní a dalších okolních studánek měly shromažďovat zástupy boháčů, krásných žen a vynikajících lidí z celé západní polokoule, aby tam hledaly zdraví a zábavu. Potom Sokolí oko oznámil, že je třeba vydat se na cestu. Sestry znovu nasedly na koně. Duncan a David uchopili ručnice a šli za nimi. Zvěd kráčel v čele a Mohykáni vzadu. Celá skupina rychle postupovala po úzké stezce k severu a opuštěné léčivé vody se dál mísily s blízkým potokem. Na sousedním pahorku zůstala těla mrtvých, aby zde zetlela bez pohřebních obřadů. S takovým osudem se zálesáci setkávali příliš často, než aby taková podívaná v některém z nich vyvolala soucit nebo jej zvláště zaujala.

KAPITOLA XIII

Cesta, kterou zvolil Sokolí oko, vedla přes písečnou pláň, místy přerušovanou údolímí a pahorky. Byla to táž cesta, kterou se ubírala skupina za vedení věrolomného Maguy dnes ráno. Slunce už zapadalo za daleké hory, a poněvadž šli stále lesem, horko už nebylo úmorné. Pospíchali, a ještě než se zešeřilo, urazili mnoho mil na své namáhavé cestě.

Lovec, který teď skupinu vedl, volil cestu stejně jako Magua podle jakéhosi instinktu a podle tajných znamení. Málokdy zmírnil rychlost a nikdy se nezastavil, aby se rozmýšlel, kudy jít. Stačil mu jediný pohled na mech na stromech nebo se občas podívat na zapadající slunce nebo soustředěný, třeba krátký pohled na směr četných vodních toků, jimiž se brodili, aby dovedl určit cestu a obejít největší překážky. Mezitím les začal měnit barvu. Pomalu ztrácel onu sytou zeleň, která v tlumenějším světle krásně jeho klenbu a která obvykle doprovází odcházející den.

Sestry se ještě naposled pokoušely zachytit zrakem zlatou

nádheru vytvořenou zapadajícím sluncem, které barvilo rubínovými pruhy nebo lemovalo úzkou zářivě žlutou obrubou husté mraky nad nedalekými pahorky na západě. Sokolí oko se najednou obrátil, ukázal na nádhernou oblohu a řekl:

„Už i nebe nám dává znamení, abychom se posilnili a odpočali si. Bylo by lépe, kdyby člověk rozuměl přírodě a kdyby se učil od ptáků v povětří a od zvěře v polích. Náš spánek bude krátký, protože až vyjde měsíc, budeme muset vstát a znovu se vydat na cestu. Pamatuji si, že tady někde jsem bojoval s Makvaji. Byl to můj první boj, v němž jsem prolil lidskou krev. Tenkrát jsme vybudovali dřevěné opevnění, abychom zachránili své skalpy, po kterých ti darebáci tolik toužili. Jestli mě má znamení nemýlí, najdeme to místo o něco víc vlevo.“

Lovec nečekal na souhlas, ba ani na odpověď, a vnikl do hustého kastového mlází. Počínal si jako člověk, který očekává, že každou chvíli musí objevit cosi, co už zná. Paměť zvěda nezklamala. Když vnikl na několik set stop do houštiny propletené trním, octl se na volném prostranství, v jehož středu byl zelený pahorek. Na jeho vrcholku stálo rozpadávající se dřevěné opevnění, o kterém už byla řeč. Toto hrubé a chátrající zařízení bylo jednou z oněch ochranných staveb, které byly vybudovány ve chvílích naléhavé potřeby a pak byly opuštěny, jakmile nebezpečí pominulo. Nyní se rozpadalo v lesní samotě nikým neopatrováno a skoro zapomenuto jako události, pro které bylo postaveno. Takové památky na to, že tudy prošel člověk a že zde bojoval, vroubí širokou hranici divočiny, která kdysi oddělovala zneprátelené kolonie. Tyto přechetné rozvaliny jsou těsně spjaty se vzpomínkami na koloniální dějiny a dokonale doplňují pochmurný ráz okolní krajiny. Zetlelá střecha z kůry se dávno zřítla, avšak obrovské kmeny sosen, které byly narychlo na sebe navršeny, stále ještě byly na svém místě. Jen jeden roh tohoto obranného zařízení pod tlakem povolil a hrozil, že se náhle zhroutí a s ním i zbytek této neumělé stavby. Heyward a jeho společníci se zdráhali přiblížit se k tak zchátralému stavení, avšak Sokolí oko a Indiáni vešli dovnitř nejen beze strachu, ale plni zájmu. Zatímco zvěd prohlížel ze všech stran zříceniny jako člověk, jehož vzpomínky stále více a více ožívají, Čingačgúk vyprávěl svému synovi delawarským jazykem a s vítěznou pýchou krátkou historii půtky, která byla za jeho mládí svedena na tomto opuštěném místě. Avšak v jeho vyprávění o tomto vítězství byl nádech smutku a jeho hlas, jako vždy při takových příležitostech, zněl měkce a melodicky.

Sestry zatím s radostí sestoupily z koní a těšily se, že si za příjemného večerního chládku pěkně v klidu odpočinou na místě, kam, jak byly přesvědčeny, se mohla dostat jen lesní

zvěř.

„Nebylo by lépe, můj vážený příteli," zeptal se Duncan, když si všiml, že zvěd skončil svou krátkou prohlídku, „kdybychom se ukryli na místě, kam přichází méně lidí?"

„Už je málo lidí naživu, kteří vědí, že tu kdysi stávalo opevnění," odpověděl pomalu a zamyšleně zvěd. „O takové bitvě, jakou zde svedli Mohykáni s Mohawky, se knihy ani povídky nepíší. Byl jsem tenkrát mladík a přidal jsem se k Delawarům, protože jsem věděl, že se tomu kmeni křivdí a že je pomlouván. Čtyřicet dní a čtyřicet nocí u této hromady klád, na kterou jsem udělal plán a zčásti ji i sám postavil, protože, jak víte, nejsem Indián, ale čistokrevný běloch, čekali ti lotři, aby se nás zmocnili. Delawaři také přiložili ruku k dílu, Mohawků bylo dvacet a nás jen deset. Když jsme se jim počtem vyrovnali, vrhli jsme se na ty psy a ani jeden se nevrátil, aby mohl vyprávět, jaký osud potkal jeho druhy. Ano, ano, byl jsem tehdy mlád a na krev jsem nebyl zvyklý. Nesnesl jsem myšlenku, že bytosti, které mají duši jako já, mají ležet na holé zemi, až je roztrhá divoká zvěř a déšť vybilí jejich kosti. Vlastníma rukama jsem pochoval mrtvé pod pahorkem, na kterém teď sedíte. A nesedí se na něm špatně, třebaže je to hromada lidských kostí."

Heyward a sestry bleskurychle vstali z travnatého hrobu. Dívky, přestože samy před nedávnem prožily tak strašné události, nedovedly přemoci pocit hrůzy, když se octly v takové blízkosti hrobu mrtvých Mohawků. Šerosvit lesa, ponurý, houštím obklopený prostor, nad nímž se k nebi v hlubokém mlčení pnuly sosny, a mrtvé ticho, které panovalo široko daleko, ještě jen zvyšovaly tento nepříjemný pocit.

„Odešli a už nikomu neublíží," pokračoval Sokolí oko, smutně se usmál a jen mávl rukou nad zděšením Heywarda a jeho společnic. „Už nikdy nevyrazí válečný pokřik ani nemrští tomahavkem. A z těch všech, kteří jim pomohli k místu, kde teď leží, je naživu už jenom Čingačgúk a já. Tehdy zde bojovali Mohykánovi bratři a příbuzní. Co z nich dodnes zbylo, to vidíte před sebou."

Zraky těch, kteří naslouchali zvědovu vyprávění, se mimoděk obrátily k Indiánům, plny soucitného zájmu o jejich žalostný osud. Jejich temné postavy bylo stále ještě možno rozeznat ve stínu rozvalin. Syn naslouchal vyprávění o svém otci s napjatou pozorností, jakou dovede vyvolat jen příběh, který je ke cti těm, jejichž jména už dávno vyslovoval s úctou právě pro jejich odvahu a pro jiné indiánské ctnosti.

„Myslel jsem, že Delawaři jsou mírumilovný národ a že sami nikdy nevedli válku, protože obranu svého území svěřili právě Mohawkům, které jste zde pobili." řekl Duncan.

„To je jen napůl pravda." odpověděl zvěd, „a přitom je to bídná lež. Taková smlouva byla skutečně uzavřena před dávnými časy. Byla to jen ďábelská lest Holanďanů. Chtěli

odzbroit domorodce, kteří měli největší právo na území, na němž se Holanďané usadili sami. Mohykáni, ačkoli patří ke stejnému kmeni jako Delawaři, nikdy neuzavírali hloupé smlouvy, když měli co dělat s Angličany, ale zachovali si svou bojovnost, což ostatně učinili i Delawaři, když se jim otevřely oči a když viděli, jak pošetile si počínali. Před vámi stojí náčelník z rodu velkých mohykánských sagamorů. Jeho předkové kdysi mohli lovit zvěř na prostorách větších, než jsou ty, které dnes patří Holandské západoindické společnosti, a přitom nemuseli překročit potok nebo přejít pahorek, který by nebyl jejich. Avšak co z toho ze všeho zbylo jejich potomkovi! Možná že nalezne šest stop země, až přijde čas, a snad mu zůstanou, najde-li se ovšem přítel, který mu pochová hlavu tak hluboko, aby ji radlice nedosáhla."

„Už dost!" řekl Heyward, který si uvědomoval, že by tento rozhovor mohl jenom zneklidnit jeho krásné společnice, kdyby pokračoval. „Málokdo z nás dovede bez únavy a vysílení snášet tak dlouhou cestu, kterou jsme právě urazili, jako vy."

„Mé šlachy a kosti dovedou vydržet ledaco," řekl lovec a prohlížel si své svalnaté údy s prostotou, která dokazovala, jak upřímně ho potěšila poklona, které se mu právě dostalo. „Jsou vyšší a silnější muži, ale v městě byste marně hledal člověka, který by dovedl ujít padesát mil, aniž by si musel odpočinout, nebo který by při několikahodinovém lovu neztratil psy z očí. Poněvadž všichni nejsme ze stejného masa a ze stejné krve, musíme předpokládat, že dámy po tom, co dnes zažily, by si rády odpočaly. Unkasi, vyčisti studánku, tvůj otec a já zatím upravíme z kaštových větví nějaké to přístřeší a připravíme pro slečny lůžko z trávy a listí."

Když se lovec s Čingačgúkem dali do práce, aby těm, které doprovázeli, opatřili bezpečné pohodlí, rozhovor umkl. Studánka, pro kterou se domorodci před mnoha lety rozhodli na tomto místě vybudovat své dočasné opevnění, byla brzy vyčištěna. Vyrazil z ní křišťálový pramen a voda se rozlila po zeleném pahorku. Nad jedním rohem opevnění postavili střechu, aby dovnitř nepadala rosa, která v tomto podnebí bývá velmi hustá. Pod střechu nanosili hromady vonných větví a suchého listí, aby si sestry měly na čem odpočinout.

Zatímco pilní zálesáci pracovali, Cora a Alice jedly spíš z donucení než s chutí. Potom odešly dovnitř, a když poděkovaly za všechno, co jim nebesa ušetřila, a poprosily, aby je štěstí nepřestalo provázet po celou nastávající noc, ulehly na vonné lůžko. Chvíli myslely na to, co se stalo, brzy však zapoměly na své starosti a usnuly spánkem, jehož se příroda tak naléhavě domáhá a který byl pln příštích nadějí. Duncan se chystal, že probděl noc blízko obou sester, nedaleko rozpadajícího se opevnění. Když to zvěd zjistil, ukázal na Čingačgúka, sám si lehl do trávy a řekl:

„Bělochovy oči jsou příliš těžké a nevidí na takové hlídce. Na

stráži zůstane Mohykán a my půjdeme spát."

„Minulou noc jsem se na hlídce příliš ne vyznamenal," řekl Heyward. „Odpočinek potřebuji méně než vy. Vy jste se ukázal lepším vojákem než já. Ať jdou tedy všichni spát a já budu hlídat."

„Kdybychom spali pod bílými stany šedesátého pluku a kdyby před námi ležel nepřítel, jako jsou třeba Francouzi, nemohl bych si přát lepšího strážce," odpověděl zvěd. „Ale ve tmě, kdy se člověk může většinou spolehnout jen na znamení divočiny, byl byste platný tolik jako nerozumné dítě a vaše bdění by nebylo k ničemu. Jděte si tedy lehnout zrovna tak jako Unkas a já."

Heyward viděl, že během jeho rozmluvy se zvědem si mladší Indián opravdu lehl na svah pahorku, jako by co nejvíc chtěl využít času, který mu zbýval k odpočinku. Jeho příkladu následoval David, jemuž jazyk doslova „přilnul k dásním"³⁶, poněvadž měl horečku ze zranění, která ještě stoupla po namáhavém pochodu. Duncan se nechtěl zbytečně přít, a proto předstíral, že poslechne, co mu zvěd radí. Pololeže se opřel zády o klády opevnění, avšak v duchu byl pevně rozhodnut, že nezamhouří oka, dokud neodevzdá své drahocenné svěřenky do rukou samého Munroa. Sokolí oko přesvědčen, že ho Duncan poslechl, brzo usnul a za chvíli bezbřehé ticho zaplavilo to opuštěné místo.

Duncanovi se podařilo zachovat několik minut bdělost. Pozorně vnímal všechny kvílivé zvuky, jež se ozývaly z lesa. Když večerní stíny zhoustly, stal se jeho zrak ještě bystřejším. Když se mu hvězdy zatřpytily nad hlavou, dovedl rozeznat postavy svých druhů ležících v trávě. Viděl také Čingačgúka, který seděl zpřímá a nehnuté, jako by byl jedním z těch stromů, jež se zvedaly na všech stranách jako temná hradba. Slyšel také oddechování sester, které ležely několik kroků od něho. Duncanovo ucho zachytilo i šepot lístečku, který se pohnul v závanu tichého větříku. Nakonec mu však začal naříkavý hlas lelka splývat s houkáním sovy. Jeho ospalé oči chvílemi viděly jasné paprsky třpyticích se hvězd. Pak se mu však zdálo, že je vidí přes zavřená víčka. Ve chvílích, kdy jeho bdělost umdlěla, považoval omylem keř za Čingačgúka. Nakonec mu hlava klesla na rameno a tělo se nachýlilo k zemi. Mladý muž tvrdě usnul. Zdálo se mu, že je rytířem z dávných dob a že stojí v noci na stráži před stanem vysvobozené princezny. Ve svém snu doufal, že svou oddaností a bdělostí získá její přízeň.

Unavený Duncan sám nevěděl, jak dlouho spal, ale jeho sny se dávno rozplynuly, když ho probudilo lehké klepání na rameno. Přestože tento dotek byl slabý, ihned se probudil. Vyskočil a okamžitě si nejasně vzpomněl na povinnost, kterou si sám uložil na počátku noci.

„Kdo je to?" zvolal a sáhl tam, kde obyčejně míval kord.

„Mluv! Přítel, nebo nepřítel?“

„Přítel,“ odpověděl tichý hlas Čingačgúkúv. Indián ukázal na měsíc, který svým bledým světlem mezi stromy osvětloval jejich tábořiště, a pokračoval lámanou angličtinou: „Měsíc vychází a bělochova pevnost je daleko — velmi daleko. Čas jít, když spánek zavírá Francouzovi obě oči.“

„Máš pravdu. Zavolej své přátele, osedlejte koně a já zatím připravím své společnice na cestu.“

„Jsme už vzhůru, Duncane,“ ozval se ze srubu měkký, stříbrný hlas Alicin. „A po tak osvěžujícím spánku budeme moci jet velmi rychle. Ale vy jste kvůli nám, po tak namáhavém a únavném dni, bděl celou noc!“

„Řekněte raději, že jsem měl bdít, ale že mě mé nespolehlivé oči zradily. Už dvakrát jsem zklamal důvěru, která mi byla projevna.“

„Ne, Duncane, neříkejte to,“ přerušila ho usmívající se Alice, která vyšla ze srubu do měsíčního světla po odpočinku znovu svěží a krásná. „Vím, že o sebe nedbáte, ale že jste až příliš bdělý, když jde o jiné. Nemohli bychom zde ještě chvíli zůstat, abyste si i vy dopřál odpočinku, který tak potřebujete? S radostí, s největší radostí budu s Corou bdít, abyste si vy a všichni tito stateční muži mohli trochu zdřímnout.“

„Kdyby mě hanba mohla vyléčit z ospalosti, nikdy už bych oka nezamhouřil,“ řekl mladý muž a v rozpacích se zadíval do Alicina bezelstného obličeje.

Ale z té starostlivé tváře nedovedl vyčíst nic, co by potvrdilo jeho probouzející se podezření.

„Nedá se popřít, že potom, co jsem vás svou neopatrností zavedl do nebezpečí, nedovedl jsem, jak se sluší na vojáka, hlídat váš spánek.“

„Nikdo jiný než zase jen Duncan by nesměl Duncana obvinít z takové slabosti. Jděte se tedy vyspat! Věřte, že svou povinnost při hlídání vykonáme přesně, přestože jsme slabé dívky.“

Mladý muž už nemusel dál trapně dokazovat, jaké chyby má, poněvadž ho přerušil Čingačgúkúv výkřik. V té chvíli i mladší Mohykán strnul v napjaté pozornosti.

„Mohykáni slyší nepřítele,“ zašeptal Sokolí oko, který jako všichni ostatní už byl vzhůru a vstal. „Cítí nebezpečí ve vzduchu.“

„Nedej bože!“ vykřikl Heyward. „Už jsme zažili dost krveprolití.“

Mladý důstojník, ještě než domluvil, uchopil ručnici, udělal několik kroků a byl připraven napravit svou neodpustitelnou nedbalost tím, že nasadí vlastní život, aby ochránil ty, které mu byly svěřeny.

„Nějaké lesní zvíře se plíží kolem a hledá potravu,“ zašeptal, jakmile zaslechl tiché a zřejmě vzdálené zvuky, které upoutaly Mohykány.

„Tiše!" odpověděl pozorně naslouchající zvěd. „Je to člověk. I já už slyším jeho krok, ačkoli můj sluch se nedá se sluchem Indiána porovnat. Ten Hurón, který nám utekl, narazil na některou z předsunutých Montcalmových hlídek a teď jdou po nás. Nerad bych prolil další lidskou krev na tomto místě." dodal a úzkostlivě se rozhlédl po temných předmětech, kterými byl obklopen. „Ale co se má stát, stane se. Odved' koně do srubu, Unkasi, a vy, přátelé, se tam také ukryjte. Je sice ubohý, ale je možno se v něm bránit. Už dávno poznal výstřely ručnic."

Okamžitě ho poslechli. Mohykáni odvedli koně do napolo zbořeného srubu. Všichni ostatní šli s nejhlubším mlčením za nimi.

Teď už bylo jasně slyšet blížící se kroky. Nikdo už nepochyboval o tom, kdo je ruší. Zvuk kroků se mísil s hlasy Indiánů, kteří na sebe volali. Lovec šeptal Heywardovi, že mluví nářečím Hurónů. Když tlupa došla k místu, kde koně vešli do houštiny obklopující srub, zřejmě nevěděli co dál, protože ztratili stopu, po které se dosud ubírali.

Podle hlasů se zdálo, že se tu na jediném místě shromáždilo na dvacet mužů, kteří hlasitě vykřikovali svá nejrůznější mínění a rady.

„Ti holomci vědí, že jsme slabí," zašeptal Sokolí oko, který stál vedle Heywarda v hlubokém stínu a díval se mezerou mezi kládami. „Jinak by si tak nehověli a nepochodovali by jako ženské. Poslouchejte ty hady! Jako by každý z nich měl dva jazyky a jedinou nohu."

V boji statečný Duncan nedovedl ve chvíli tak hrozného napětí odpovědět na klidnou a charakteristickou zvědovu poznámku. Ještě pevněji uchoпил ručnici a přitiskl oči k úzkému otvoru a se vzrůstajícím nepokojem pozoroval měsíčním světlem zalité prostranství. Bylo slyšet hlubší velitelský hlas a ticho, které zavládlo za jeho řeči, ukazovalo, s jakou úctou jsou jeho rozkazy, nebo spíše rady přijímány. Nato bylo možno podle šustění listí a praskání suchých větviček poznat, že se Indiáni rozdělili, aby hledali ztracenou stopu. Naštěstí pro pronásledované měsíční světlo, jež osvětlovalo malé prostranství kolem rozvalin, nebylo dost silné, aby proniklo pod temnou klenbu lesa, kde nad vším stále ještě ležel šálivý stín. Huróni hledali marně, neboť naši cestovatelé přešli z úzké cesty do houštin nenadále a tak rychle, že jejich stopy se ztratily v šerých temnotách lesa.

Za chvíli však bylo slyšet, jak neúnavní Indiáni prohledávají houštinu a jak se pomalu blíží k vnitřnímu okraji kastového mlází, jež obklopovalo prostranství.

„Už přicházejí," zašeptal Heyward a snažil se prostrčit ručnici mezerou mezi kládami. „Vystřelme, jakmile se přiblíží."

„Všechno musí zůstat skryto," odpověděl zvěd. „Cvaknutí

kohoutku nebo třeba jen zápach jediného zrnka střelného prachu by stačil, aby se ti hladoví ničemové na nás vrhli. Budeme-li muset bojovat o svůj vlastní život, důvěřujte zkušenosti lidí, kteří znají způsoby divochů a kteří se nezaleknou válečného pokřiku."

Duncan se ohlédl a viděl, jak se rozechvělé sestry krčí v nejzazším koutě stavení a jak Mohykáni stojí ve stínu jako dva vzpřímené sloupy, připraveni, bude-li třeba, udeřit. Potlačil netrpělivost, znovu vyhlédl na volné prostranství a tiše čekal, co se bude dít. Vtom se rozhrnulo křoví a vysoký, ozbrojený Hurón vyšel na volné prostranství. Když se díval na tichý srub, měsíční světlo ozářilo jeho snědý obličej, na němž se objevilo překvapení a zvědavost. Vykřikl, jak to obvykle dělají Indiáni, jsou-li něčím překvapeni, a tiše přivolal jednoho ze svých druhů.

Oba synové lesa stáli chvíli vedle sebe, ukazovali na polozbořené opevnění a hovořili spolu nesrozumitelným jazykem svého kmene. Potom se opatrně a pomalu začali blížit a každou chvíli se zastavovali, aby pozorovali srub, jako polekaná zvěř, která bojuje mezi zvědavostí a strachem. Jeden z Indiánů se náhle zastavil na pahorku. Sehnul se, aby si pahorek prohlédl. Teď si Heyward všiml, že zvěd povytáhl nůž z pochvy a že sklonil hlaveň ručnice. Mladý muž napodobil zvědovy pohyby a chystal se k boji, který se nyní zdál nevyhnutelný.

Divoši byli tak blízko, že sebemenší pohyb některého z koní, ba i hlasitější dech by byl uprchlíky prozradil. Když však Huróni zjistili, jaký je to pahorek, zdálo se, že svou pozornost obrátili jinam. Mluvili spolu tiše a vážně, jako by byli plni úcty a posvátné hrůzy. Potom se opatrně vraceli. Nespouštěli přitom oči z rozvalin, jako by čekali, že z jejich tichých stěn začnou vycházet mrtví. Když došli k okraji volného prostranství, vešli do houštiny a pomalu zmizeli.

Sokolí oko sklonil ručnici, zhluboka vydechl a řekl šeptem, který bylo dobře slyšet:

„Ano, mají úctu k mrtvým. Ta jim tentokrát zachránila život a možná že i životy lepších lidí, než jsou sami.“

Heyward se podíval na svého společníka, avšak neodpověděl a znovu se zadíval za těmi, kteří ho v tu chvíli zajímali víc než zvěd. Slyšel, jak oba Huróni vyšli z houštiny, a brzy poznal, že se všichni pronásledovatelé shromáždili kolem obou Indiánů a pozorně naslouchají jejich vyprávění. Po několika minutách velmi vážného rozhovoru, který se tolik lišil od hlasitého křiku, s jakým se prve shromáždili na tomto místě, hlasy Indiánů začaly slábnout, vzdalovaly se, až konečně zanikly v hloubi lesa.

Sokolí oko počkal, dokud nedostal od naslouchajícího Čingačgúka znamení, že dálka pohltila poslední ohlas kroků a hlasů vzdalující se tlupy. Potom naznačil posunkem

Heywardovi, aby přivedl koně a aby pomohl sestrám do sedla. Jakmile dívky nasedly, vyšla celá skupina velmi opatrně polorozbořenou bránou a dala se opačným směrem, než kudy přišla. Sestry, ještě dřív než vyjely z měsíčního světla do temného lesa, se naposled plaše ohlédly po opuštěném hrobu a rozpadávajících se rozvalinách bývalého opevnění.

KAPITOLA XIV

Když se rychle vzdalovali od srubu a dokud šli hlubokým lesem, všichni mysleli jenom na to, aby se co nejrychleji dostali z nebezpečí, a proto nikdo ani nezašeptal. Vpředu zase kráčel zvěd. I tehdy, když se vzdálil od nepřátel, šel opatrněji než předtím, poněvadž lesy, kterými teď procházel, neznal. Nejednou se zastavil, aby se poradil s Mohykány, ukazoval na měsíc a pozorně si prohlížel kůru stromů. Za těchto krátkých zastávek Heyward a sestry napínali sluch, nebezpečím ještě zbystrěný, aby zachytili nějaký zvuk, který by je upozornil, že nepřítel je nablízku. V takových chvílích jako by celý kraj byl pohroužen do věčného spánku. Jediný zvuk se neozval z lesa. Bylo slyšet jen vzdálené a tiché zurčení potoka. Ptáci, zvířata i lidé, byli-li vůbec v této divoké krajině, jako by spali. Ale slaboučké a tiché zurčení potoka zbavilo vůdce skupiny starostí. Rychle k němu zamířili.

Když došli ke břehům potoka, Sokolí oko se znovu zastavil. Zul si mokasíny a vyzval Heywarda a Gamuta, aby následovali jeho příkladu. Vstoupil do vody a všichni šli skoro hodinu korytem potoka a nezanechávali po sobě jedinou stopu. Měsíc už zapadl za černé mraky, které visely nad západním ostrovem, když vyšli z mělkého potoka, který odbočoval z jejich cesty. Znovu vstoupili na písčitou, avšak zalesněnou rovinu. Tady byl zvěd už zase doma. Šel jistě a rychle jako člověk, který zná svou cestu. Stezka se stávala čím dál tím nerovnější a cestovatelé brzy poznali, že se údolí zužuje a že se právě dostali do jednoho z nejužších míst. Sokolí oko se náhle zastavil, počkal na ostatní a potom tlumeně promluvil, takže v tomto tichém přítmi jeho hlas zněl ještě vážněji.

„Není těžko poznat cestu a najít slané lizy v divočině.“ pravil, „ale kdo by řekl, že právě zde mezi těmito tichými stromy a holými skálami odpočívala velká armáda.“

„Nejsme tedy daleko od pevnosti William Henry?“ zeptal se Heyward a přiblížil se k zvědovi.

„Vede tam dlouhá a namáhavá cesta. A nejhorší je najít ji. Podívejte se,“ řekl a ukázal mezi stromy k místu, kde se na tiché vodní hladině leskly hvězdy. „To je ‚krvavé jezero‘.“

Stojíme na místě, kudy jsem nejen často chodíval, ale zde jsem také bojoval od východu do západu slunce s nepřítelem."

„Je tedy tato kalná a příšerná voda hrobem statečných mužů, kteří padli v boji. Slyšel jsem už o ní, ale ještě nikdy jsem nestál na jejím břehu."

„Tři bitvy jsme svedli s tím Němcem ve francouzských službách za jeden den³⁷," pokračoval Sokolí oko zamyšleně a ani si nevšiml Heywardovy poznámky. „Prudce nás napadl na pochod, když jsme ho sami chtěli zaskočit, a hnal nás jako štvanou zvěř po celém údolí ke břehům Horicanu. Potom jsme se shromáždili za poraženými stromy a postavili jsme se mu na odpor. Velel nám tenkrát sir William — právě za to ho povýšili do šlechtického stavu. A Francouzům jsme i s úroky oplatili ranní hanebnou porážku. Sta jich uvidělo toho dne slunce naposled. Dokonce i jejich velitel, Dieskau, padl do našeho zajetí. Byl celý rozstřílený, takže nakonec se musel vrátit domů, poněvadž už nemohl bojovat."

„Počínali jste si tenkrát skvěle," zvolal Heyward pln mladistvého ohně. „Brzo jsme se o tom doslechli v jižní armádě."

„Ano, ale tím to ještě neskončilo. Na rozkaz samého sira Williama mě poslal major Effingham, abych obešel Francouze a abych donesl zprávu o jejich porážce do pevnosti na Hudsonu. Právě tamhle, kde jsou ty stromy, jsem potkal oddíl, který nám šel na pomoc. Zavedl jsem je k místu, kde se nepřítel právě chystal k jídlu. Francouze ani ve snu nenapadlo, že ještě není konec dnešnímu prolévání krve."

„A vy jste je překvapili?"

„Může-li ovšem smrt být překvapením pro lidi, kteří myslí jenom na to, aby se najedli. K tomu jsme jim však moc příležitosti nedali. Ani oni nás ráno nešetřili. Málokdo z nás neztratil jejich přičiněním přítele nebo příbuzného. Když bylo po všem, naházeli jsme mrtvé, a někdo tvrdí, že mezi nimi byli i umírající, do tohoto jezera. Tyto mé oči viděly, jak se voda zbarvila krví, jako by zde nikdy ze země nevytryskla čistá voda."

„Myslím, že takový hrob se docela dobře hodí pro vojáka a že v něm bude mít klid. Vy jste tedy dlouho sloužil na této hranici?"

„Já?" zvolal zvěd pln vojenské pýchy a ještě víc se vypjal. „V těchto horách je málo míst, která by byla nezazněla ozvěnou mé ručnice, a mezi Horicanem a Hudsonem není jediná čtvereční míle, na níž by má zvěrobijka neskolila nepřítele nebo alespoň dravé zvíře. Je-li tento hrob tak klidný, jak vy říkáte, to už je jiná věc. Mezi vojáky se říká, že má-li člověk po smrti odpočívat klidně, nesmí být pochován, dokud dýchá. Je jisté, že tenkrát večer doktoři neměli moc času, aby zjistili, kdo žije a kdo je mrtev. Tiše! Nevidíte, že se něco pohybuje na břehu jezera?"

„Bude to asi někdo jako my, kdo v tomto hrůzyplném lese hledá, kam by hlavu složil.“

„Takoví jako ten, co tam chodí, se málo starají o střechu nad hlavou a noční rosa nikdy nezmáčí tělo, které tráví své dny ve vodě,“ odpověděl zvěd a stiskl Heywardovi rameno tak křečovitě, že mladý muž na vlastním těle pocítil, jak velká pověrečná hrůza se zmocnila člověka, který se máločeho bál.

„Proboha! Vždyť je to člověk a jde sem. Připravte si zbraně, přátelé, nevíme, s kým se setkáme.“

„Qui vive³⁸?“ zeptal se stroze hluboký hlas. Na tom opuštěném a smutném místě zněl jakoby z jiného světa.

„Co to povídá?“ zašeptal zvěd. „Nemluví to ani indiánsky, ani anglicky.“

„Qui vive?“ opakoval tentýž hlas. Následovalo zachřestění zbraně a výhrůžný postoj.

„France!“ odpověděl Heyward, vystoupil ze stínu stromů a zastavil se na břehu jezera nedaleko hlídky.

„D'ou venez vous — où allez vous, d'aussi bonne heure?“ zeptal se granátník řečí, kterou se mluvilo ve staré Francii.

„Je viens de la découverte et je vais me coucher.“

„Êtes-vous officier du roi?“

„Sans doute, mon camarade; me prends-tu pour un provincial? Je suis capitaine de chasseur (Heyward dobře věděl, že ten, který promluvil, patří k řadovému vojsku), j'ai ici, avec moi, les filles du commandant de la fortification. Aha! Tu en as entendu parler! Je les ai fait prisonnières pres de l'autre fort, et je les conduis au général.“

„Ma foi, mesdames, j'en suis fâché pour vous,“ zvolal mladý francouzský voják a zdvořile zasalutoval, „mais — fortuně de guerre! Vous trouverez notre général un brave homme, et bien poli avec les dames.“

„C'est le caractère³⁹ des gens de guerre,“ řekla Cora s podivuhodným klidem. „Adieu, mon ami; je vous souhaiterais un devoir plus agréable á remplir.“

Voják odpověděl na její zdvořilost hlubokou a uctivou poklonou. Heyward popřál vojákovi: „Bonne nuit, mon camarade,“ a klidně s ostatními pokračoval v cestě. Francouzský voják přecházel dál po břehu tichého jezera a ani ho nenapadlo, že lidé, s nimiž právě hovořil, byli nepřátelé. Prozpěvoval si písničku, která mu přišla na mysl, když uviděl obě dívky, a snad si i vzpomněl na dalekou, krásnou Francii:

„Vive le vin, vive l'amour,“ atd. atd.

„To je dobře, že jste tomu lotrovi rozuměl,“ zašeptal zvěd, když se trochu vzdálili od jezera, a znovu spustil ručnici do ohbí paže. „Hned jsem viděl, že je to jeden z těch protivných Francouzů. Udělal dobře, že s námi mluvil přátelsky a že se choval slušně. Jinak bychom museli hledat nějaké to místo pro jeho kosti tam, kde už odpočívají jeho krajané.“

Zvědovu řeč přerušilo dlouhé a bolestné zasténání, jež se

ozvalo od jezera, jako by se opravdu duše zemřelých vznášely nad hrobem pod vodou.

„Určitě je z masa a krve," pokračoval zvěd, „protože duch by nedovedl tak dobře zacházet se zbraní."

„Byl z masa a krve. Pochybuji, že ten ubožák je ještě naživu," řekl Heyward. Rozhlédl se, avšak neviděl Čingačgúka. Znovu se ozvalo zasténání, tentokrát slabší. Po něm něco těžce dopadlo do vody. Nastalo ticho, jako by nic nebylo porušilo klid na březích hrůzyplného jezera. Když se ještě dohadovali, co se asi stalo, vynořil se z houštiny Čingačgúk. Jednou rukou si připevňoval k pasu krvácející skalp nešťastného mladého Francouze, druhou zastrkoval nůž a tomahavk, na nichž ještě lpěla Francouzova krev. Zařadil se mezi ostatní a tvářil se, jako by byl přesvědčen, že vykonal záslužný čin.

Zvěd pustil pažbu ručnice k zemi, oběma rukama se opřel o hlaveň a hluboce se zamyslel. Potom smutně potřásl hlavou a řekl tiše:

„Kdyby to byl udělal běloch, byl by to krutý a nelidský čin. U Indiána je to však přirozené. To se myslím nedá popřít. Byl bych raději, kdyby se to bylo stalo nějakému zatracenému Mingovi než tomu veselému chlapci ze staré Francie."

„Už dost," řekl Heyward, který se obával, že by si sestry, jež o ničem nevěděly, mohly domyslet, proč se zdrželi. Svůj odpor nad Čingačgúkovým činem přemohl podobnými úvahami jako zvěd. „Už se stalo. Bylo by lépe, kdyby se to bylo nestalo, ale už na věci nic nezměníme. Jak vidět, jsme na nepřátelském území. Kudy myslíte, že máme jít?"

„Správně," řekl Sokolí oko a zase se vzpřímil, „jak říkáte, teď už nemá smyslu na to myslet. Ano, Francouzi obklíčili pevnost, a projít jimi, to bude tvrdý oříšek."

„A času na to je málo," dodal Heyward a podíval se k nebi, kde se zapadající měsíc skryl za mlžným oparem.

„A času na to je málo," opakoval zvěd. „Pomůže-li nám štěstí, jsou dva způsoby, jak to udělat."

„Jmenujte je rychle, protože čas utíká."

„Dívky by musely sestoupit z koní a nechat koně běžet. Mohykány bychom poslali napřed, pak bychom si prorazili cestu francouzskými hlídkami a do pevnosti bychom se dostali přes mrtvoly."

„To by nešlo, to by nešlo," přerušil ho Heyward. „Tak by si mohl počínat voják, kdyby byl sám; ale nikdy s takovým doprovodem."

„Byla by to opravdu cesta plná krve a tak něžné nožky by se jí těžce brodily," odpověděl váhavě zvěd. „Ale jako muž jsem se o ní musel zmínit. Musíme se tedy vrátit a dostat se z okruhu francouzských hlídek. Potom se dáme nejkratší cestou na západ a půjdeme do hor. Tam vás ukryji tak dobře, že všichni pekelní psi v Montcalmově žoldu budou po vás marně slídit několik měsíců."

„Udělejme to tedy hned!“

Nebylo třeba už nic dodávat. Sokolí oko řekl prostě „za mnou“ a dal se na cestu, po které se před chvílí dostali do kritické, ba velmi nebezpečné situace. Šli opatrně a bezhlučně a skoro nemluvili, protože nikdo z nich nevěděl, kdy jim zastoupí cestu nepřátelská hlídka nebo kdy budou přepadeni ze zálohy. Když šli kolem jezera, Heyward a zvěd se úkradkem podívali na jeho děsivě smutnou hladinu. Marně pátrali po postavě, která si ještě před chvílí vykračovala po tichém břehu. Nízké vlny, omývající pravidelnými nárazy břeh, prozrazovaly, že se hladina ještě neuklidnila. Připomněly jim krvavý čin, jehož byli přednedávnem svědky. Mělké jezero stejně jako celá ta ponurá krajina, kterou procházeli, se brzo ztratily v tmách a splynuly s mlžným oparem.

Sokolí oko brzo odbočil z cesty, po které se vraceli, zamířil k horám na západním okraji úzké planiny a rychle vedl družinu do stínu vysokých, rozeklaných horských štítů. Cesta se teď stala namáhavější. Vedla přes rokle, takže postupovali jen zvolna. Pusté temné vrchy ležely po obou stranách a do jisté míry vyvažovaly zvýšenou námahu pocitem bezpečí. Konečně začala skupina pomalu vystupovat po strmé a kamenité stezce, která se kupodivu vinula mezi skálami a stromy. Bylo vidět, že ji vybudovali lidé, kteří během svého dlouhého pobytu v tomto kraji se naučili dobře divočinu znát. Čím výš stoupali, tím víc se rozptylovala hustá tma, která je předzvěstí dne. Všechno nabývalo oněch jasných barev, jimiž příroda obdaruje svět. Když vyšli z kosodřeviny, která se krčila k horským stěnám, na skálu porostlou mechem na vrcholu hory, spatřili, jak se nad zelenými sosnami na druhém břehu Horicanu probouzí zardělé jitro.

Zvěd teď vyzval sestry, aby sestoupily z koní. Sňal unaveným zvířatům otěže a sedla a pustil je, aby si hledala skrovnou obživu v křovinách a na chudé trávě těchto vysokých hor.

„Jděte,“ řekl, „a hledejte si potravu tam, kde vám ji příroda dává. A dejte pozor, abyste se sami nestali v těchto horách potravou žravých vlků.“

„Už je opravdu nebudeme potřebovat?“ zeptal se Heyward.

„Podívejte se a řekněte sám,“ odpověděl zvěd. Přiblížil se k východnímu okraji hory a kývl na ostatní, aby šli za ním.

„Kdyby bylo tak lehké nahlédnout do lidského srdce, jako je snadné z tohoto místa prohlédnout celý Montcalmův tábor, pokrytci by byli vzácní a poctivost Delawarů by musela na hlavu porazit lstivost Mingů.“

Když došli k okraji srázu, stačil jediný pohled, aby poznali, jak pravdivé je zvědovo tvrzení a že k tomuto místu, odkud bylo vidět daleko široko, je dovedl s opravdu vzácnou prozíravostí.

Hora, na níž stáli, se zvedala do výšky asi tisíce stop a podobala se vysokému kuželi, který jako by vystupoval z řady ostatních hor. Celé pohoří se táhlo na míle daleko podél západního břehu jezera až tam, kde se na protějším jeho břehu setkávalo se sesterskými horami. Odtud pokračovalo dál jako změť rozeklaných skalisek, mezi nimiž tu a tam se objevila zeleň. Přímo pod nohama cestovatelů širokým půlkruhem mezi dvěma horami ležel jižní široký břeh Horicanu, který se brzy změnil v nerovnou a poněkud vyvýšenou planinu. Na severu se prostírala průhledná, a jak se z této závratné výšky zdálo, uzounká hladina posvátného jezera, vroubená četnými zálivy, zkrášlená čarovnými ostrohy a nesčetnými ostrůvky. O několik mil dál se hladina jezera halila do mlžného oparu. Mlha se válela nad vodou hnána mírným ranním větrem, ale úzkou mezerou mezi hřebeny hor bylo vidět cestu, kterou se voda drala dál na sever, aby se pak znovu, dřív než odevzdá svou daň Champlainskému jezeru, proměnila v širokou vodní plochu. Na jihu leželo údolí, nebo spíše planina, o které už tak často byla řeč. Na první pohled se tyto hory táhly několik mil jakoby bez konce. Avšak pouhým okem bylo možno vidět, jak se rozdvíhají, aby nakonec splynuly v písčnou pláň, po které jsme doprovázeli své cestovatele na jejich cestě. Podél obou pohoří, která lemovala jeden i druhý břeh jezera a údolí, stoupaly z pustých lesů kotouče lehkých par, jako by vystupoval kouř z komínů neviditelných chalup, nebo se líně valily ze svahů, aby se nakonec smísily s mlhou nad nížinou. Nad údolím plul jediný osamělý sněhobílý oblak a pod ním ležela tichá hladina „krvavého jezera“.

Přímo na břehu jezera, blíž k západnímu než k jeho východnímu konci, stály rozsáhlé hliněné náspy a nízké budovy pevnosti William Henry. Dvě velké bašty jako by byly postaveny na vodě, která omývala jejich základy. Hluboký příkop a rozsáhlé močály střežily přístup k pevnosti. Stromy do určité vzdálenosti kolem pevnosti byly vykáceny, jinde však krajina byla oděna zeleným rouchem, tak jak ji obdarovala příroda. A mezi touto zelení leželo nádherné jezero s průhlednou vodou a nad ním se tyčily kamenné černé vrcholy horských velikánů. Před pevností bylo vidět několik unavených hlídek, které měly varovat před tolika nepřáteli. Za hradbami pevnosti zhlédli cestovatelé vojáky po nočním bdění stále ještě ospalé. Na jihovýchodě, blízko pevnosti, byl tábor obehnaný zákopy. Stál na skalisku, které by se spíš bylo hodilo pro pevnost samu. Sokolí oko upozornil, že v táboře je posádkou pluk, který opustil Hudson ve stejnou dobu jako Heyward a jeho společníci. O něco dál k jihu stoupaly z lesů četné temné, zlověstné sloupy kouře, které bylo možno snadno rozeznat od čistých vodních výparů. Zvěd na ně hned upozornil Heywarda jako na důkaz, že se tam skrývají silné nepřátelské oddíly.

Mladého důstojníka však zaujalo cosi na jihozápadním břehu jezera. Na pruhu země, který se Heywardovi zdál příliš úzký, než aby zde bylo možno umístit tak velkou armádu, který se však ve skutečnosti táhl mnoho set yardů od břehu Horicanu k úpatí hor, bylo vidět bílé stany a vojenská zařízení pro deset tisíc mužů. Děla už byla připravena, a ještě když cestovatelé, plni tak různých pocitů, se dívali na tábor, který se rozkládal pod nimi jako mapa, ozvalo se z údolí dunění děl, jehož burácející ozvěna se nesla podél východní části pohoří.

„Tam dole mají právě budíček.“ řekl rozvážný zvěd zamyšleně, „a hlídky si řekly, že probudí spáče výstřely děl. Opozdlili jsme se o několik hodin. Lesy jsou už plné těch prokletých Montcalmových Irokézů.“

„Pevnost je opravdu obležena/“ odpověděl Duncan, „ale což není možno se tam nějak dostat? Je daleko lepší být v obležené pevnosti než padnout znovu do rukou potulujících se Indiánů.“

„Podívejte se, jak ten výstřel urazil roh velitelova domu,“ řekl zvěd a ukázal Coře sídlo jejího otce. „Ti Francouzi jej rozboří rychleji, než byl postaven, třeba je to dům důkladný a pevný.“

„Heywarde, je mi hrozně, když si pomyslím, že nemohu pomoci,“ řekla neohrožená, ale úzkostlivá Alice. „Pojďme k Montcalmovi a požádejme ho, aby nám dovolil projít. Jistě se neodváží odmítnout ženě takovou laskavost.“

„Než byste našla stan toho Francouze, ztratila byste vlasy na hlavě,“ řekl upřímný zvěd. „Kdybych měl jediný z toho tisíce člunů, které leží prázdné podél břehu, dalo by se to provést. Brzo bude se střelbou konec, protože přichází mlha a ta udělá ze dne noc, a pak bude indiánský šíp nebezpečnější než dělo. A teď, jestli souhlasíte a chcete jít za mnou, mohli bychom vyrazit. Rád bych se dostal do tábora, už jen proto, abych viděl lip na ty Mingy. Podívejte se, jak číhají na kraji tamhle té březové houštiny.“

„Souhlasíme,“ řekla Cora pevně. „Když jde o takovou věc, půjdeme s vámi kamkoli.“

Zvěd se k ní obrátil a s úsměvem plným upřímného souhlasu odpověděl:

„Chtěl bych mít tisíc silných mužů s bystrým zrakem, kteří by se báli smrti tak málo jako vy. Ani týden by to netrvalo a zahnal bych ty francouzské žvanily zpátky do jejich doupat, až by vyli jako psi na řetěze nebo jako hladoví vlci. Ale pojďme,“ dodal a obrátil se k ostatním. „Mlha už padá k zemi tak rychle, že přijdeme na planinu právě včas, abychom se tam schovali. Pamatujte si, kdyby se mi něco stalo, běžte dál tak, abyste stále měli vítr po své levé straně — nebo ještě lépe, dejte se vést Mohykány. Ti dovedou vycítit cestu ve dne jako v noci.“

Potom dal rukou znamení, aby šli za ním, a pustil se odvážně, ale opatrně po strmém svahu. Heyward pomohl

sestrám při sestupu a za několik minut všichni stáli pod horou, po jejímž úbočí nedávno s takovou námahou vystoupili.

Pod vedením Sokolího oka se cestovatelé dostali skoro přímo proti výpadečné bráně v západním valu pevnosti. Ta ležela asi půl míle od místa, kde se zvěd zastavil, aby ho Duncan s oběma dívkami mohl dohonit. Plni nedočkavosti a využívající přirozených úkrytů, předstihli mlhu, která se hustě valila po jezeře. Bylo nyní třeba vyčkat, až mlha svým šedým pláštěm zahalí celý nepřátelský tábor. Mohykáni využili zastávky, aby se vplížili do lesa a zjistili situaci. V malé vzdálenosti za nimi šel zvěd. Chtěl se co nejdříve dovědět, co zjistili, a seznámit se s nejbližším okolím.

Za chvíli se však vrátil, obličej rudý zlostí. Svě zklamání vyjádřil nepříliš jemnými slovy.

„Ti mazaní Francouzi postavili hlídku přímo na naši cestu,“ řekl, „rudochy i bělochy. A my bychom mohli na ně padnout právě tak dobře, jako je v mlze obejít.“

„Nemohli bychom udělat okliku, kterou bychom se nebezpečí vyhnuli, a pak se znovu vrátit na cestu?“ zeptal se Heyward.

„Kdo se jednou v mlze uchýlí z cesty, sotva ji zase najde. Mlhy na Horicanu, to není žádný kouř z dýmky míru nebo dým nad ohněm, kterým chcete zahnat moskyty.“

Ještě nedomluvil, když se ozval praskot a do houštiny vletěla dělová koule, narazila na kmen stromu a dopadla na zem. Poněvadž se jí do cesty postavila překážka, byl její účinek slabý.

Indiáni se ihned rozběhli za tímto neblahým poslem a Unkas začal vážně a velmi rychle mluvit delawarským nářečím.

„Snad máš pravdu, chlapče.“ zašeptal zvěd, když Unkas domluvil. „Nebezpečnou horečku nemůže člověk léčit, jako když bolí zuby. Pojdme tedy, mlha houstne.“

„Počkat!“ vykřikl Heyward, „nejdřív nám vysvětlete, co chcete udělat.“

„Hned vám to řeknu. Je malá naděje, že se nám to podaří, ale je to lepší než nic. Koule, kterou zde vidíte,“ pokračoval zvěd a kopl do neškodného železa, „cestou z pevnosti rozryla půdu a my se pokusíme najít brázdu, kterou vyryla, kdybychom ztratili cestu. Nechrne však řeči a pojdme, nebo se mlha ztratí, až budeme na půl cesty, a obě armády budou do nás střílet.“

Heyward, který pochopil, že teď opravdu nastala chvíle, kdy je třeba spíše činů než slov, se postavil mezi sestry a rychle je vedl kupředu. Nespustil přitom oči ze zvědovy postavy, kterou bylo v mlze sotva vidět. Brzo bylo zřejmé, že Sokolí oko nepřeháněl. Neušli ještě ani dvacet kroků, a už stěží rozeznával jeden druhého.

Odbočili poněkud doleva a právě se chystali znovu zahnout doprava, poněvadž — jak si Heyward myslel — už urazili skoro polovinu vzdálenosti, která je dělila od pevnosti, když

uslyšeli energickou výzvu někoho, kdo zřejmě nebyl dál než dvacet stop:

„Qui va lá⁴⁰?”

„Kupředu!" zašeptal zvěd a znovu zahrnul doleva.

„Kupředu!" opakoval Heyward, když výzvu hrozivě opakovalo dvacet hlasů.

„Cest ni o i“ vykřikl Heyward a spíš vlekl, než vedl obě dívky dál.

„Béte! — qui — moi?”

„Ami de France."

„Tu n'as plus Tair d'un ennemi de la France; arréte! ou pardieu je te ferai ami du diable. Non, feul Camarades, feul."

Rozkaz byl okamžitě vykonán a do mlhy zazněly výstřely padesáti ručnic. Naštěstí bylo špatně vidět a střely proletěly vzduchem o trochu dál, než kde byli prchající. Nebylo to však příliš daleko, a tak se nezkušeným Davidovým uším a oběma dívkám zdálo, že střely hvízdly jen několik palců nad nimi. Znovu zazněl křik. Zřetelně slyšeli, že byl dán rozkaz nejen znovu pálit, ale i pronásledovat. Když Heyward krátce vysvětlil smysl toho, co slyšel, Sokolí oko se zastavilo a rychle, energicky rozhodl:

„Vystřelme. Budou myslet, že posádka pevnosti provedla výpad, ustoupí nebo počkají na posily."

Plán byl velmi dobře vymyšlen, ale nepodařilo se. Jakmile Francouzi uslyšeli výstřely pušek, začala se celá pláň hemžit lidmi a od břehu jezera až k nejzazším koncům lesa rachotily ručnice.

„Přilákáme na sebe celou nepřátelskou armádu a ta na nás zaútočí," řekl Duncan. „Veďte nás dál, přáteli, jde o váš stejně jako o náš život."

Zvěd ochotně poslechl, ale ve spěchu, a protože se situace změnila, ztratil směr. Marně nastavoval obě tváře slabému vánku, ten na obou chladil stejně. V této chvíli, kdy si zvěd nevěděl rady, našel Unkas stopu po dělové kouli, která rozryla tři vedle sebe ležící mraveniště.

„Udělejte mi místo," řekl Sokolí oko, sehnul se, aby viděl, kudy letěla střela, a hned nato vykročil.

Křik, nadávky, hlasy, které na sebe vzájemně volaly, výstřely ručnic, to všechno se teď ozývalo rychle za sebou, bez ustání a ze všech stran. Náhle vzplanula prudká záře, vyvalila se mračna mlhy a ozvaly se výstřely několika děl a jejich rachot se jako ozvěna dunivě odrážel z hor.

„To střílejí z pevnosti“ vykřikl Sokolí oko a ihned odbočil z cesty. „A my blázní se hrneme do lesů přímo pod nože Makvajů."

Jakmile poznali svůj omyl, všichni se snažili co nejrychleji jej napravit. Duncan rád předal Coru Unkasovi, aby ji podpíral, a Cora zas ráda přijala Unkasovu ochotnou pomoc. Pronásledovatelé jim byli zřejmě v patách. Každou chvíli

mohli být zajati nebo zabiti.

„Point de quartier aux coquins⁴¹!“ křičel jeden z horlivých pronásledovatelů, a jak se zdálo, velitel nepřátelského oddílu.

„Nedejte se a připravte se k boji, stateční vojáci šedesátého pluku,“ ozval se náhle nad nimi čísi hlas. „Vyčkejte, až uvidíte nepřítele, mírte nízko a seběhněte z náspu.“

„Tatínku, tatínku,“ ozval se z mlhy pronikavý výkřik, „to jsem já! Alice! Tvá Elsie! Zachraň, ach zachraň své dcery!“

„Zadržte!“ vykřikl muž, který prve mluvil, a jeho hlas se chvěl otcovskou úzkostí. Bylo jej slyšet až daleko v lesích, odkud se vracel jako ozvěna. „To je ona! Bůh mi vrátil mé děti! Otevřte okamžitě výpadovou bránu! Do boje, vojáci šedesátého pluku, do boje! Nestřílejte. Dejte pozor, ať nezabijete mé děti! Zažeňte ty francouzské psy svou ocelí.“

Duncan slyšel, jak zaskřípaly zrezivělé stěžeje vrat. Když běžel podle zvuku k bráně, potkal dlouhou řadu vojáků v tmavočervených kabátech, kteří rychle utíkali po náspu pevnosti. Poznal v nich svůj vlastní prapor královského amerického vojska. Postavil se v jejich čelo a brzo zahnal z prostranství před pevností všechny své pronásledovatele.

Cora a Alice tu chvíli stály a třásly se zděšením, zmatené tím, že Heyward je tak náhle opustil. Avšak dřív než mohly promluvit nebo o věci uvažovat, vynořil se náhle z mlhy důstojník obrovské postavy, jehož vlasy za dlouhá léta služby zešedivěly, a přivinul je k sobě. Po bledých tvářích plných vrásek mu stékaly velké, horké slzy. Zvolal s typicky skotským přízvukem:

„Děkuji ti, Pane! Ať přijde jakékoli nebezpečí, teď je tvůj služebník připraven.“

KAPITOLA XV

Několik příštích dní uplynulo v strádání, neklidu a nebezpečí, které s sebou přinášelo energické obležení nepřítelem. Proti obléhání neměl Munro vhodné obranné prostředky. A Webb s celou svou armádou, která nečinně ležela na březích Hudsonu, jako by úplně zapomněl na tíseň, v níž se octli jeho krajané. Lesy, kterými vedla cesta mezi jezerem a řekou Hudsonem, byly plny Montcalmových Indiánů. Jejich řev a válečný pokřik se rozléhal britským ležením, až stydla krev v žilách vojáků, kteří i bez toho byli ochotni nebezpečí ještě zveličít.

Jinak tomu bylo u obléhaných. Povzbuzování slovem i příkladem velitelů, znovu našli svou bývalou odvalu a v ničem nezadali ani své vlastní pověsti, ani pověsti svého přísného velitele. Francouzský generál, který byl znám jako

výtečný voják, po namáhavém pochodu divočinou opomenul obsadit přilehlé hory. Kdyby to byl učinil, obležení by byli nepochybně na hlavu poraženi. Velitel obeznámený s modernějším způsobem válčení by se takové chyby rozhodně nedopustil. Velkým nedostatkem tehdejšího válečnictví bylo, že velitelé podceňovali význam hor, nebo lépe řečeno, že se báli výstupu na ně. Bylo to snad proto, že boje s Indiány se vedly primitivně, pevností bylo nemnoho, bojovalo se v hustých lesích a dělostřelectva bylo možno použít zřídka. Tento nedostatek bdělosti, na který si Angličané zvykli, trval až do osvobozenecých válek a byl příčinou pádu pevnosti Ticonderogy⁴². Po jejím pádu Burgoyriova armáda vnikla hluboko do země. Dnes žaseme nad takovou nevědomostí nebo hloupostí, nebo jak nejlépe nazvat takové počínání, poněvadž víme, jaký osud by byl asi stihl toho, kdo by byl postavil opevnění na úpatí hory Mount Defiance místo na jejím vrcholku, nebo generála, který by takové opevnění měl hájit.

Turisté, nemocní nebo milovníci přírodních krás, kteří dnes tudy projíždějí se svým čtyřspřežím, aby poznali krajinu nebo nabyli zdraví nebo aby se jen pobavili, nebo ti, kteří nerušeně plují po průplavu, který byl vybudován člověkem, jenž při tomto odvážném podniku dal v sázku svou politickou kariéru, ti by si neměli myslet, že jejich předkové překračovali tyto hory nebo se plavili po těchto řekách tak snadno jako oni. Dopravit jediné těžké dělo a přitom na hrozných cestách neztratit nějakou jeho součástku nebo náboje, aby se z něho nestala jen neužitečná železná roura, to už samo o sobě znamenalo vítězství.

Starosti způsobené tímto stavem věcí těžce doléhaly na energického Skota, kterému byla svěřena obrana pevnosti William Henry. Jeho protivník sice neobsadil hory, avšak umístil své dělostřelectvo s výbornou obsluhou velmi dovedně na rovině. Obležení v pevnosti se proti tomuto útoku připravili narychlo a nedokonale.

Pátý den odpoledne, co začalo obléhání, a čtvrtý den, co se do pevnosti znovu vrátil, využil major Heyward toho, že právě bylo vyhlášeno příměří. Zašel k hradbám jedné z bašt nad jezerem, aby se nadýchal chladného vzduchu a aby zjistil, kam až pronikl nepřítel. Byl sám kromě hlídky, která se procházela po náspu, poněvadž i dělostřelci si pospíšili, aby využili krátkého přerušení své namáhavé práce. Byl krásný, tichý večer a od průzračných vod jezera vál svěží, uklidňující vánek. Jakmile zmlkla děla a přestaly dopadat střely, jako by i příroda využila té příležitosti, aby se objevila ve své nejněžnější a nejúchvatnější podobě. Slunce pomalu zapadalo a jeho paprsky už nebyly tak žhavé, jak tomu bývá v těchto končinách v této roční době. Hory se zdály zelené, svěží a krásné. Jejich obrysy v tlumeném světle nebo v měkkém stínu

zjemněly, když průsvitný obláček proplouval mezi horami a sluncem. Na hladině Horicanu odpočivaly přečetné ostrůvky, jedny nízké, jakoby propadlé, do vody zapuštěné, a jiné, ne nepodobné sametovým hromádkám zelené barvy, jako by se vznášely nad vodou. A mezi ostrůvky se pohupovaly na hladině lesknoucího se jezera loďky klidně rybařících vojáků obležené armády. Vládl zde ruch i klid. Všechno, co bylo součástí přírody, bylo líbezné nebo prostě nádherné, to, co záviselo na náladě a na konání člověka, bylo živé a plné pohybu.

Byly vztyčeny dvě malé bílé vlajky, jedna na krajním valu pevnosti, druhá u předsunutého děla obléhajících. Ohlašovaly příměří, které znamenalo zastavení boje, ale jak se zdálo, i konec nepřátelství mezi bojujícími. Za těmito vlajkami ve větru pomalu povívaly prapory znepřátelené Anglie a Francie.

Stovka veselých a bezstarostných mladých Francouzů táhla sít ke kamenitému břehu v nebezpečné blízkosti hrozivého, avšak mlčícího děla pevnosti a od skal na východní straně se odrážel hlasitý křik a veselý smích, který toto počínání vojáků doprovázel. Jedni nedočkavě pospíchali, aby se věnovali vodním sportům na jezeře, jiní už se šplhali vzhůru po okolních vrších s onou věčnou zvědavostí, kterou se Francouzi vyznačují. Celému tomu počínání přihlíželi se zájmem obležení i obléhající. Občas se dala některá hlídka do zpěvu nebo do tance a to vylákalo z lesních doupat snědé divochy, kteří se shromáždili kolem tanečnicků. Zkrátka jako by šlo o sváteční den plný radostné zábavy, a ne o jedinou hodinu urvanou nebezpečím a útrapám krvavé a nelítostné války.

Duncan stál zamyšleně a všechno to několik minut pozoroval. Náhle byla jeho pozornost upoutána kroky blížícími se k válům před výpadovou bránou, o které jsme se už zmínili. Když popošel, uviděl, že se k pevnosti blíží zvěd v doprovodu francouzského důstojníka. Tvář Sokoliho oka byla ztrhaná, ustaraná. Vypadal skličně, jako by byl hluboce ponížen tím, že se dostal do rukou nepřítele. Byl bez své oblíbené zbraně a ruce měl spoutány za zády řemínky z jelení kůže. Příchod parlamentářů nesoucích bílou vlajku byl v poslední době tak častý, že když Heyward poprvé spatřil zvěda s francouzským důstojníkem, byl přesvědčen, že je to další nepřátelský parlamentář. Jakmile však poznal vysokou postavu a pořad ještě vzdornou, i když skličnou tvář svého zálesáckého přítele, překvapením sebou trhl, obrátil se a pospíchal z bašty do pevnosti.

Uslyšel však jiné hlasy a na chvíli zapomněl na svůj úmysl. Na náspu potkal sestry, které si sem vyšly, aby si na chvíli odpočaly od svého uvěznění v obležené pevnosti a aby se nadýchaly čerstvého vzduchu. Od onoho smutného okamžiku, kdy je opustil na planině jen proto, aby je zachránil, se neviděli. Když je opouštěl, byly úzkostí a únavou vyčerpané.

Teď byly svěží a krásné, třebaže znepokojené a plné starostí. Není divu, že mladý muž teď neměl zájem o nic jiného, než aby si s dívkami pohovořil. Předešel ho však hlas dětsky upřímné Alice.

„Ach vy nevěrníku! Zbabělý rytíři, který jste opustil své dámy na samém kolbišti," zvolala. „Čekáme celé dny, ba celou věčnost, že přijдете, abyste se nám vrhl k nohám a abyste nás prosil o milost a za odpuštění za svůj zbabělý útěk, nebo správněji řečeno, za svůj úprk — protože vy jste opravdu uprchl tak rychle, že by se vám ani štvaný jelen nevyrovnal, jak by to řekl náš vážený přítel zvěd."

„Víte, že Alice vám chce opravdu srdečně poděkovat za nás obě," dodala vážnější a ohleduplnější Cora. „Je pravda, že jsme se trochu divily, proč jste tak náhle odešel ve chvíli, kdy k naší vděčnosti se měly přidat díky našeho otce."

„Váš otec vám jistě dosvědčí, že i po tom, co jsem vás opustil, jsem nezapomněl na vaše bezpečí," odpověděl mladý muž.

„Urputně se bojovalo o tamhleten tábor." Duncan ukázal na blízký tábor obehnaný zákopy. „Kdo je jeho pánem, je i pánem pevnosti a všeho, co je v ní. Od chvíle, co jsme se rozešli, trávil jsem tam celé dny a noci, protože jsem byl přesvědčen, že je to má povinnost. Ale," pokračoval smutně, „kdybych byl věděl, že to, co jsem pokládal za svou vojenskou povinnost, bude takto vykládáno, ze samé hanby bych se byl před vámi neukázal."

„Heywarde! Duncane!" vykřikla Alice a naklonila se, aby viděla jeho zpola odvrácenou tvář, až jí kadeř zlatých vlasů spadla na zardělou líc a skoro zakryla slzy, které jí vstoupily do očí. „Kdyby mě bylo napadlo, že ten můj prostořeký jazyk vám ublíží, nebyla bych řekla ani slovo. Cora může potvrdit, chce-li, jak spravedlivě jsme oceňovaly vaše služby a jak hluboká — skoro bych řekla nesmírná — je naše vděčnost."

„Může Cora potvrdit, že je to pravda?" zvolal Duncan a radostný úsměv zaplašil smutek z jeho tváře. „Co říká naše méně žertovná sestra? Odpustí tomu, kdo pro svou vojenskou povinnost zanedbal povinnost rytíře?"

Cora ihned neodpověděla. Odvrátila tvář k jezeru, jako by hleděla na hladinu Horicanu. Když se zase podívala svými temnými očima na mladého muže, byl v nich výraz bolesti a Duncan se v té chvíli začal o Coru strachovat.

„Vám není dobře, slečno Munroová," vykřikl. „My jsme žertovali a vy trpíte."

„To nic není," odpověděla a s ženskou zdrženlivostí odmítla rámě, které jí nabídl. „Že se na život nedovedu dívat optimisticky, jak dovede má upřímná a nadšená sestra," pokračovala a položila něžně ruku na rameno své sestry, „to je cena, kterou platím za svou zkušenost, a možná že je tím vinna i má nešťastná povaha. Podívejte se," dodala, jako by ji smysl pro povinnost přinutil zbavit se nevolnosti, „rozhlédněte se

kolem sebe, majore Heywarde, a řekněte, jaké vyhlídky má dcera vojáka, jehož největším štěstím je jeho čest a vojenská pověst?"

„Jeho čest nesmí být a ani nebude poskvrněna něčím, co není v jeho moci," odpověděl Duncan vřele. „Ale vaše slova mi připomínají mou vlastní povinnost. Půjdu nyní k vašemu statečnému otci, abych se dověděl o posledních přípravách k obraně pevnosti. Bůh vám žehnej ve všem, ???ušlechtilí? — Coro — musím vás tak nazvat." Upřímně mu podala ruku, rty se jí však chvěly a její tváře se zbarvily popelavě bledou barvou. „Vím, že ať vás potká cokoli, vždycky budete ozdobou a ctí svého rodu. Sbohem, Alice —" jeho hlas, před chvílí plný obdivu, zněl teď něžně — „sbohem, Alice. Brzy se zase shledáme a věřím, že ve vítězství a radosti."

Aniž čekal na odpověď sester, seběhl mladý muž po travnatém svahu bašty, přešel rychle nádvořím a brzy stál před otcem obou dívek. Když Duncan vešel, Munro se procházel dlouhými kroky po malé místnosti.

„Přicházíte jako na zavalanou, majore Heywarde," řekl. „Právě jsem vás chtěl požádat, abyste mě navštívil."

„Je mi líto, že posel, kterého jsem vám tak vřele doporučil, se vrátil v doprovodu francouzské stráže. Doufám, že není důvodu pochybovat o jeho věrnosti."

„Dobře znám věrnost Dlouhé karabiny," odpověděl Munro. „Nemám proti němu nejmenší podezření. Zdá se však, že ho opustilo jeho příslovečné štěstí. Montcalm ho zajal a poslal mi ho zpátky s prokletou francouzskou zdvořilostí a s dojemným povídáním, že ví, jakou ten člověk má pro mne cenu, a že si ho proto netroufá podržet. Takhle si počínají jezuiti, majore Duncane Heywarde, když chtějí člověku připomenout, že je v mizerné situaci."

„A co je s generálem a s jeho pomocí?"

„Nepodíval jste se k jihu, když jste sem šel, a neviděl jste je?" řekl starý voják a trpce se zasmál. „Kdepak! Kdepak! jste nedočkavý chlapec, majore, a nechcete pánům dopřát dost času, aby sem pohodlně dopochodovali."

„Blíží se tedy? Řekl vám to zvěd?"

„Kdy? A kudy? To mi totiž ten hlupák zapomněl povědět. Jak se zdá, Webb mi po něm poslal dopis. A to je na tom na všem to nejpříjemnější. Protože váš markýz Montcalm — ručím vám za to, Duncane, že každý Skot by si takových titulů mohl koupit na tucty — je obvykle tak pozorný, že kdyby v dopise byly špatné zprávy, ušlechtilý francouzský šlechtic by nám je určitě sdělil."

„Posla tedy pustil a dopis si nechal?"

„Ano, tak to udělal, a to jen ze samé ‚bonhomie/⁴³, jak vy tomu říkáte. Vsadil bych se, že ve skutečnosti jeho dědeček byl taneční mistr."

„Ale co říká zvěd? Má přece oči, uši a jazyk. Co vám hlásil?"

„Ach, nic mu nechybí z toho, o čem jste mluvil. Vyličil nám, co viděl a slyšel. Krátce řečeno: na březích Hudsonu stojí pevnost Jeho Veličenstva, která se, jak víte, na počest vévody z Yorku jmenuje Edward, a je v ní plno ozbrojeného vojska, jak to má u takové pevnosti být.“

„A nezpozoroval tam zvěd žádný pohyb, něco, z čeho by bylo možno soudit, že nám jdou na pomoc?“

„Pořádají si tam ráno a večer vojenské přehlídky, a pokud jde o jejich další vojenskou činnost, jeden z těch amerických kolonistů, nějaký mamlas — vy ten výraz, Duncane, jistě znáte, vždyť jste sám poloviční Skot — nasypal střelný prach na oheň, jen aby se mu co nejrychleji uvařila ovesná kaše. Samozřejmě že ji spálil.“ Trpký a ironický tón starého důstojníka se změnil ve vážnější a Munro pokračoval: „A přece v tom dopise musí být něco, co bychom měli vědět.“

„Bylo by třeba se rozhodnout rychle,“ řekl Duncan a byl rád, že plukovník začal mluvit o vážnějších věcech. „Nemohu vám zatajit, že tábor už dlouho neudržíme, a bohužel s pevností to nevypadá o nic lépe. Více než polovina našich děl je puklých.“

„A co jiného se dalo čekat? Několik jsme jich vylovili z jezera, jiná rezivěla v lesích od té doby, co byla objevena Amerika, a zbytek, to jsou hračky, a ne děla. Myslíte, že tři tisíce mil daleko od Velké Británie najdete woolwičský⁴⁴ arzenál?“

„Valy se rozpadají a začínáme mít nedostatek zásob,“ pokračoval Heyward a ani si nevšiml tohoto nového výbuchu plukovníkova rozhořčení. „Vojáci už jeví známky nespokojenosti a začínají být neklidní.“

„Majore Heywarde.“ řekl Munro a obrátil se k Duncanovi s důstojností svého věku, která rovněž patřila k jeho vysoké vojenské hodnosti. „Zešedivěl jsem ve službách Jeho Veličenstva a byl bych špatným důstojníkem, kdybych nevěděl všechno, o čem mluvíte, a kdybych si neuvědomoval, jak kritická je naše situace. Jsme však povinni učinit vše pro čest královských zbraní a něco také pro sebe. Dokud bude naděje, že přijde posila, budeme pevnost hájit, třeba kamením posbíraným na břehu jezera. Proto bychom potřebovali vědět, co je v dopise a jaké má úmysly muž, kterého Earl of Loudon⁴⁵ určil za svého zástupce.“

„Mohl bych vám v tom nějak pomoci?“

„Můžete. Markýz Montcalm mě kromě jiných zdvořilostí pozval k osobní rozmluvě na půl cesty mezi valy pevnosti a jeho táborem, abychom se, jak říká, o některých věcech dohodli. Myslím, že by nebylo moudré, abychom ukazovali, jak nám záleží na tomto setkání s ním, a proto bych chtěl poslat vás, vyššího důstojníka, jako svého zástupce. Špatně by se totiž shodovalo se skotskou ctí, kdyby nějaký cizinec byl zdvořilejší než skotský šlechtic.“

Duncana ani nenapadlo pouštět se do rozhovoru o tom, kdo

je zdvořilejší, a radostně souhlasil s tím, že zastoupí starého vojáka při rozmluvě s Montcalmem. Rozprávěli pak spolu dlouho a důvěrně, a když mladý důstojník dostal od svého zkušeného a bystrého velitele instrukce, oba se rozloučili.

Poněvadž Duncan mohl jednat jenom jako zástupce velitele pevnosti, bylo upuštěno od ceremonií, které by jinak byly doprovázely setkání velitelů dvou nepřátelských vojsk. Stále ještě trvalo příměří, a tak za víření a dunění bubnů, chráněn malou bílou vlajkou, vyšel Duncan za deset minut po tom, co dostal instrukce, z výpadové brány. Francouzský důstojník mu šel naproti a po provedení obvyklých formalit byl Heyward ihned doveden do vzdáleného stanu slavného vojáka, který velel francouzskému vojsku.

Nepřátelský generál přijal mladého muže obklopen svými nejvyššími důstojníky a několika indiánskými náčelníky, kteří ho následovali do pole s bojovníky svých kmenů. Heyward se zarazil, když ve skupince Indiánů uviděl zlomyslnou Maguovu tvář. Ten se na něho díval klidně a s posupností, kterou bylo tak často možno spatřit na tváři tohoto chytrého divocha. Mladý muž dokonce překvapením slabě vykřikl. Okamžitě si však připomněl své poslání a prostředí, ve kterém se octl, ovládl se a obrátil se k nepřátelskému veliteli, který mu už šel vstříc, aby ho uvítal.

Markýz Montcalm byl v době, o které píšeme, v nejlepším věku, a možno říci, na vrcholu své vojenské slávy. Ale i v tomto svém záviděníhodném postavení byl přívětivý a byl znám nejen tím, jak dbá na společenské chování, ale i svou nesmírnou odvahou, která ho o dva roky později stála na Abrahamově vysočině⁴⁶ život. Duncan se přestal dívat na Maguův škodolibý obličej a zvědavě si prohlížel usměvavou a uhlazenou tvář a opravdu vojenský vzhled francouzského generála.

„Monsieur⁴⁷," řekl generál, „j'ai beaucoup de plaisir á — bah! — où est cet interprete?"

„Je crois, monsieur, qu'il ne sera pas nécessaire," odpověděl Duncan skromně, „je parle un peu francais."

„Ah, j'en suis bien a i se," řekl Montcalm, vzal Duncana přátelsky pod paži a odvedl ho do stanu, kde je jiní nemohli slyšet, „je déteste ces friponslá; on ne sait jamais sur quel pied on est avec eux. Eh bieri, monsieur," pokračoval stále francouzský, „ačkoli bych byl hrdý, kdybych byl mohl přivítat vašeho velitele. Jsem šťasten, že se rozhodl vyslat ke mně důstojníka tak vynikajícího a příjemného."

Duncan se hluboce uklonil. Generálova slova ho potěšila, přestože si předtím umínil, že se ničím nedá svést, aby zapomněl na zájmy svého krále. Montcalm, který se na chvíli jakoby v zamyšlení odmlčel, pokračoval:

„Váš velitel je statečný voják a je schopen odrazit mé útoky. Ale monsieur, nebylo by lépe, kdybyste právě nyní začali spíš

myslet na lidské životy než na svou lidskou odvahu? Jedno i druhé patří k dobrým vlastnostem hrdiny."

„My považujeme obě tyto vlastnosti za nerozlučné," odpověděl s úsměvem Duncan, „avšak pokud nás bude statečnost Vaší Excellence nutit k tomu, abychom mysleli na svou odvahu, nevidíme důvodu, proč bychom měli myslet na lidské životy."

Teď se zas Montcalm uklonil, ale byl příliš zkušený, aby nepoznal pochlebování. Chvilu přemýšlel a pak pokračoval:

„Je možné, že mě můj dalekohled klame a že vaše valy odolávají našim dělům lépe, než jsem předpokládal. Víte, kolik čítá naše armáda?"

„Naše odhady se různí." řekl nedbale Duncan, „nebude to však víc než dvacet tisíc mužů."

Francouz se kousl do rtu a pronikavě se podíval na Duncana, jako by chtěl číst jeho myšlenky. Potom pohotově, jak to jen on dovedl, pokračoval, jako by přiznával pravdivost čísla, které bylo dvakrát vyšší, než kolik ve skutečnosti čítala jeho armáda.

„Je to ubohá ostražitost nás vojáků, monsieur, že se nám nikdy nepodaří utajit vlastní sílu, ať děláme co děláme. Kdyby to vůbec bylo možné, člověk by věřil, že se to musí podařit právě v těchto lesích. Ačkoli se domníváte, že je příliš brzo myslet na lidské životy," dodal zchytrale se usmívaje, „snad mi dovolíte, abych věřil, že tak mladý muž jako vy nezapomíná na galantnost. Dověděl jsem se, že velitelovy dcery se dostaly do pevnosti, když už byla obležena."

„To je pravda, monsieur. Ale nejenže neoslabily naše úsilí, ale z jejich statečnosti si můžeme i my vojáci vzít příklad. Kdyby k tomu, aby byl odražen útok vedený tak vynikajícím vojákem, jako je monsieur de Montcalm, stačila odhodlanost, nerozmýšlel bych se a svěřil bych obranu pevnosti William Henry starší z těch dívek."

„V našem Salickém zákoně⁴⁸ máme moudré ustanovení, že francouzská koruna nikdy neudělá z kopí přeslid," řekl suše a trochu povýšeně Montcalm. Okamžitě však dodal svým dřívějším přímým a nenuceným způsobem: „Poněvadž všechny ušlechtilé vlastnosti jsou dědičné, rád vám věřím. Přesto, jak jsem už řekl, odvaha má své meze a nesmí se zapomínat na lidskost. Doufám, monsieur, že jste byl pověřen, abyste vyjednával o kapitulaci pevnosti."

„Přesvědčila se Vaše Excellence, že naše obrana je tak slabá, že je nutno, abychom se vzdali?"

„Mrzelo by mě, kdyby se obrana protahovala příliš dlouho. Pohněvalo by to mé indiánské přátele," pokračoval Montcalm a pohlédl na skupinu vážných a rozhovor pozorně sledujících Indiánů. Na Duncanovu otázku neodpověděl. „Už teď je pro mne velmi obtížné udržet je v mezích válečných zvyklostí."

Heyward mlčel. Hlavou se mu mihla nepěkná vzpomínka na nebezpečí, kterým tak nedávno unikl, a v duchu viděl

bezradné dívky, které s ním sdílely všechna ta utrpení.

„Ces messieursklá⁴⁹,” řekl Montcalm a pokusil se využít výhody, kterou, jak se domníval, získal, „jsou nejkřutější, jsou-li zklamáni. Nemusím vám jistě říkat, jak je nesnadné krotit je v jejich hněvu. Eh bien, monsieur! Promluvíme si o podmínkách?”

„Obávám se, že Vaše Excellence se mýlí, pokud jde o odolnost pevnosti William Henry a o její obránce.”

„Neobléhám Quebec, ale hliněné valy, které hájí dva tisíce tři sta statečných mužů.” zněla lakonická odpověď.

„Je jisté, že naše valy jsou z hlíny a také nejsou umístěny na skálách Cape Diamond⁵⁰. Stojí však na břehu, který pro Dieskaua a jeho armádu znamenal záhubu. Jen několik hodin pochodu odtud je velká armáda, která také patří k nám.”

„Nějakých šest nebo osm tisíc mužů,” odpověděl Montcalm se zřejmou lhostejností. „Jejich velitel se moudře domnívá, že bude lépe, zůstane-li za hradbami, než aby je opustil.”

Teď bylo na Heywardovi, aby se kousl do rtu, když se generál tak chladnokrevně zmínil o počtu vojska, který, jak mladý důstojník věděl, byl přehnaný. Oba chvíli mlčky přemýšleli, a když potom Montcalm znovu obnovil rozmluvu, dal Heywardovi najevo, že je přesvědčen, že jediným účelem návštěvy jeho hosta je kapitulace. Naproti tomu se Heyward snažil vést rozhovor tak, aby francouzský generál prozradil, co se dověděl ze zadrženého dopisu. Avšak žádnému z nich se nepodařilo druhého obelstít. Po delší a bezvýsledné rozmluvě se Duncan rozloučil. Zdvořilost a chytrost nepřátelského velitele udělaly na něho příznivý dojem, avšak o tom, co se chtěl dovědět, věděl toho právě tak málo, jako když přišel. Montcalm ho doprovodil až ke vchodu stanu a znovu opakoval pozvání, aby se s ním velitel pevnosti co nejdříve sešel na volném prostranství mezi oběma vojsky.

Tam se rozloučili a Duncan se vrátil k předsunuté francouzské hlídce, doprovázen francouzskou stráží, jako když přišel. Odtamtud se ihned odebral do pevnosti a do bytu svého velitele.

KAPITOLA XVI

Major Heyward našel Munroa ve společnosti jeho dcer. Alice seděla svému otci na klíně a svými jemnými prsty rozčesávala šedé vlasy nad starcovým čelem. Kdykoli dělal, že se mračí nad jejím dováděním, přitiskla své rty na jeho vrásčité čelo a tak se snažila usmířit jeho předstíraný hněv. Cora, která seděla blízko nich, je tiše a se zájmem pozorovala. Sledovala hravost své sestry s jakousi mateřskou něhou, kterou se vyznačovala její láska k Alici. V uklidňujícím ovzduší rodinného kruhu byla na chvíli zapomenuta nebezpečí, kterými prošly, a nemyslely ani na ta, která jim ještě hrozila. Ve chvílích bezpečí, jež mělo trvat jen krátce, zapomněly dívky na strach a starý válečník na své starosti. Použili krátkého příměří k tomu, aby se na okamžik oddali nejčistším a nejušlechtilejším citům. Duncan, který se nemohl dočkat, aby Munroovi oznámil, že se už vrátil, vstoupil neohlášen a dlouho stál nepozorován a pln dojetí. Ale 193

Aliciny živé a roztěkané oči brzo zahlédly Duncana v zrcadle. Začervenala se, seskočila z otcova klína a hlasitě vykřikla: „Major Heyward!“

„Co je s tím hochem?“ zeptal se otec. „Poslal jsem ho, aby si trochu popovídal s tím Francouzem. Jak rychle jste se vrátil! Je vidět, že jste mladý. Jděte pryč, ženské! Jako by voják neměl dost starostí, i kdyby vás v táboře, takových žvanivých holek, nebylo plno.“

Alice se zasmála a odcházela za sestrou, která okamžitě vyšla z místnosti, jakmile viděla, že jejich přítomnost už není žádoucí. Munro, místo aby se zeptal na výsledek mladíkova posláním, chvíli se procházel po pokoji s rukama za zády a s hlavou sklopenou jako člověk, který hluboce přemýšlí. Konečně zvedl oči, zářící otcovskou láskou, a řekl:

„Jsou to dvě skvělá děvčata, Heywarde, a člověk může být na ně opravdu hrdý.“

„Znáte už mé mínění o svých dcerách, plukovníku Munro.“ „Pravda, chlapče, pravda,“ netrpělivě ho přerušil stařec.

„Vím, že jste si chtěl o té věci pohovořit už první den, kdy jste přišel do tábora. Ale myslel jsem si, že se pro starého vojáka nehodí, aby žehnal snoubencům a mluvil o veselce, když by na svatební hostinu s velkou pravděpodobností mohli přijít nepřátelé jeho krále jako nezvaní hosté. Tak co máte na srdci?“

„Mám sice radost z toho, co říkáte, musím vám však nejdříve vyřídit Montcalmův vzkaz — “

„Čert vzal toho Francouze i s jeho vojskem!“ vykřikl prudce starý voják. „Ještě není pánem pevnosti William Henry a nikdy se jím nestane, bude-li Webb jednat tak, jak má. Ne, pane! Ještě na tom nejsme tak zle, aby si někdo myslel, že Munro nenajde trochu času, aby mohl vyřídit nějakou tu rodinnou záležitost. Vaše matka, Duncane, byla jediné dítě

mého nejlepšího přítele. Vyslechnu vás, i kdyby všichni vyznamenaní Řádem svátého Ludvíka⁵¹ stáli u výpadové brány s tím svým francouzským svátým v čele a úpěnlivě prosili o laskavé slyšení. Pěkní šlechtici, když si mohou šlechtický titul koupit za bečku piva a stát se markýzy za dva krejcare. Bodlák⁵², který představuje důstojnost a tradici, a pod ním „Nemo me impune lacessit“⁵³, to je pravý rytířský řád! Vaši předkové jej nosili, Duncane, a byli ozdobou skotské šlechty!"

Heyward viděl, že jeho nadřízenému působí škodolibé potěšení dávat najevo, jak vzkazem francouzského generála pohrdá, a proto nechtěl Munroovi kazit dobrou náladu, o níž byl přesvědčen, že nebude mít dlouhé trvání. Odpověděl proto, jak jen dovedl lhostejně:

„Jak víte, nepřeji si nic než stát se vaším synem."

„Ano, chlapče, řekl jste to velmi jasně. Ale dovolte mi otázku: mluvil jste také stejně jasně s ní?"

„Na mou čest, nemluvil," zvolal prudce Heyward. „Nemohl jsem přece zneužít důvěry, se kterou jste mi svou dceru svěřil, a využít situace."

„Choval jste se jako gentleman, majore Heywarde, a to je správné. Ale Cora Munroová je dívka příliš rozšafná, příliš rozumná a ušlechtilá, aby potřebovala otcovský dohled."

„Cora!"

„Ano — Cora! Mluvíme přece o tom, že se ucházíte o slečnu Munroovou, že ano?"

„Já — já — já — si nejsem vědom, že bych byl vyslovil její jméno," vykoktal Duncan.

„K jakému sňatku tedy žádáte mé svolení, majore Heywarde?" zeptal se starý voják a napřimil se, dotčen Duncanovou odpovědí.

„Máte ještě jednu, neméně krásnou dceru."

„Alice!" zvolal otec a byl stejně překvapen jako Duncan, když před chvílí opakoval jméno Aliciny sestry.

„Na ni jsem myslel, pane plukovníku."

Mladý muž mlčky čekal, jaký výsledek bude mít jeho neočekávané sdělení. Několik minut se Munro rychle procházel po pokoji. V přísném obličejí mu jenom hrálo a zdálo se, že o něčem velmi vážně přemýšlí. Konečně se před Heywardem zastavil, zadíval se mu do očí a řekl chvějícími se rty:

„Duncane Heywarde, miloval jsem vás pro toho, jehož krev koluje ve vašich žilách. Miloval jsem vás pro vaše dobré vlastnosti, miloval jsem vás také proto, že jsem si byl jist, že přispějete ke štěstí mého dítěte. Ale celá má láska by se změnila v nenávist, kdybych se přesvědčil, že to, čeho se tolik obávám, je pravda."

„Chraň bůh, aby nějaký můj čin nebo myšlenka byly důvodem takové změny," zvolal mladý muž, který ani na

okamžik nesklopil oči před pronikavým plukovníkovým pohledem. Munro, aniž dal najevo, že ví, jak pro Duncana je těžké pochopit to, co sám cítí, pokračoval již mírněji, zejména když viděl, že Duncan zůstal klidný:

„Rád byste byl mým synem, Duncane, a přitom neznáte historii člověka, kterého chcete nazývat otcem. Sedněte si, mladý muži, a já se vám pokusím několika slovy vypovědět tajemství zmučeného srdce starého muže.“

Tedř už ani jeden, ani druhý nemyslel na Montcalmův vzkaz. Oba si přitáhli židli, starý voják se na chvíli smutně zamyslel a mladý muž, aby skryl svou netrpělivost, zdvořile vyčkával. Konečně Munro promluvil:

„Vy už víte, majore Heywarde, že můj rod je starý a čestný,“ začal Skot, „avšak nebyl tak bohatý, jak by to odpovídalo jeho stavu. Byl jsem asi tak starý jako vy, když jsem se zaslíbil Alici Grahamové. Byla jediné dítě sousedního bohatého statkáře. Naše známost se nelíbila jejímu otci, a to nejen proto, že jsem byl chudý, ale i pro jiné důvody. Udělal jsem tedy to, co musí udělat čestný muž — vrátil jsem dívce slovo a ve službách svého krále jsem opustil vlast. Viděl jsem kus světa a prolil mnoho krve v různých zemích, než mě má povinnost zavolala na ostrovy Západní Indie. Osud tomu chtěl, že jsem se tam seznámil s dívkou, která se později stala mou ženou — a Cořinou matkou. Byla dcerou guvernéra jednoho z těchto ostrovů a ženy, jejímž neštěstím, chcete-li, bylo-“ řekl starý muž hrdě, „že byla vzdáleným potomkem oné nešťastné zotročené rasy, která je vykořisťována rozmařilými bohatci. Ano, ano, pane, tito lidé jsou kletbou Skotska, které je svázáno nepřirozeným poutem s těmito cizími kupčíky. Ale kdybych byl mezi nimi našel člověka, který by se byl odvážil povědět jediné křivé slovo o mém dítěti, byl by pocítil celou tíhu otcova hněvu. Vy sám, majore Heywarde, jste se narodil na jihu, kde tyto nešťastné bytosti jsou považovány za nižší druh lidí, než jste vy.“

„To je bohužel pravda,“ řekl Duncan a rozpačitě sklopil oči.

„I vy to vyčítáte mému dítěti! Zdráháte se smísit krev Heywardů s krví ženy nižšího původu — třeba byla sebekrásnější a ctnostnější?“ hněvivě se zeptal podezřívavý otec.

„Bůh mě chraň před tak nerozumným předsudkem,“ odpověděl Heyward a uvědomil si, jak hluboce právě tento předsudek je v něm zakořeněn. „Milá povaha, krása, půvab vaší mladší dcery, plukovníku Munro, to jsou důvody, které mě vedly k tomu, abych požádal o její ruku. Nemůžete mě proto tak nespravedlivě podezřívát.“

„Máte pravdu.“ odpověděl stařec. Jeho hlas znovu zjemněl, ba změkkl. „Alice je obrazem své matky, když ta byla v jejím věku a než poznala, co je zármutek. Když mě smrt oloupila o mou ženu, vrátil jsem se do Skotska. Sňatkem jsem zbohatl. A

představte si, Duncane, má první láska čekala na mne dvacet dlouhých let. Na mne, který na ni zapomněl. Odpustila mi mou nevěru, a poněvadž už nebylo překážek, provdala se za mne."

„A stala se Alicinou matkou?" zvolal Duncan tak radostně, že kdyby Munro nebyl zamyšlen, mohlo to mít pro něj nepříjemné následky.

„Ano." odpověděl stařec, „a draze za to zaplatila. Je z ní jistě svěťice, a nesluší se člověku, který je už jednou nohou v hrobě, aby truchlil nad tak krásně naplněným osudem. Žil jsem s ní jen rok. Je to krátké štěstí pro toho, jehož mládí uvadlo v beznadějném stesku."

V starcově smutku bylo cosi tak hrdého, že se Heyward neodvážil pronést jediné slovo útěchy. Munro seděl a ani si nevšímal Duncanovy přítomnosti. Horké slzy mu kanuly po tváři. Konečně se pohnul, jako by se byl náhle vzpamatoval. Vstal, přešel po pokoji, vzpřímeně se postavil před mladého důstojníka a zeptal se:

„Majore Heywarde, neměl jste mi vyřídit nějaký vzkaz od markýze Montcalma?"

Duncan vstal a ihned stísněným hlasem začal vyřizovat vzkaz, na který už skoro zapomněl. Bylo by zbytečné vykládat podrobně, jak vyhýbavě, a přece zdvořile francouzský generál odrážel každý Heywardův pokus vylákat z něho obsah zadržného dopisu nebo jak rozhodně a zase zdvořile vzkázal Munroovi, že nepřijde-li si pro dopis sám, nedostane ho vůbec. Když Munro naslouchal Duncanovu podrobnému vyprávění, jeho rozechvělé otcovské city pomalu začaly ustupovat před povinnostmi vojáka. A když Duncan domluvil, měl před sebou už starého válečníka plného uražené vojenské pýchy.

„To stačí, majore Heywarde," zvolal rozhněvaný stařec, „stačí to na celou knihu o francouzské zdvořilosti. Ten pán mě pozve, a když za sebe pošlu schopného zástupce, a tím vy, Duncane, jste, i když jste ještě mladý, odpoví mi, že tomu člověk sotva rozumí."

„Možná že měl o vašem zástupci horší mínění než vy. Nezapomeňte, že pozvání, které nyní opakuje, platilo veliteli pevnosti, a ne jeho podřízenému důstojníkovi."

„Což zástupce není vybaven plnou mocí toho, koho zastupuje? Chce mluvit s Munroem! Namouduši, mám chuť vyhovět mu, už jen proto, abych mu ukázal, že se nehodlám vzdát a že nás nevzrušuje početnost jeho armády ani jeho výzvy, abychom kapitulovali. To není špatný nápad, mladý muži!"

Duncan byl přesvědčen, že nejdůležitější je, aby se co nejdříve dověděli, co je v dopise, který nesl zvěd, proto ochotně podporoval tento nápad.

„Není pochyby o tom, že by Montcalm nevěřil v naši

odhodlanost, kdybychom mu ji neukázali," řekl.

„Nikdy jste neřekl nic pravdivějšího. Přál bych si, aby navštívil pevnost za bílého dne, a k tomu ještě jako útočník. Tak by nejjistěji poznal odvalu svých nepřátel a pro nás by to bylo lepší než stálé ostřelování. Krása a mužnost válčení velmi utrpěly, majore Heywarde, chytrostí toho vašeho pana Vaubana⁵⁴. Naši předkové byli nad takovou zbabělostí, jakou si vymyslela věda, povzneseni."

„To je možná pravda, ale my teď musíme jít na chytrost chytrostí. Co byste si přál, pokud jde o rozmluvu s Montcalmem?"

„Sejdu se s tím Francouzem beze strachu a bez váhání a bez odkladu, jak se sluší na služebníka mého krále. Dejte, majore Heywarde, zatroubit fanfáry a oznamte jim po poslu, kdo přijde. Půjdem za ním v doprovodu tělesné stráže, neboť tomu, kdo má hájit čest svého krále, takový čestný doprovod patří. Poslouchejte, Duncane," dodal skoro šeptem, ačkoli byli sami, „bylo by moudré mít v záloze nějakou tu posilu pro případ, že by v tom byla zrada."

Mladý muž využil tohoto rozkazu, aby se vzdálil. Poněvadž se rychle smrákalo, pospíchal, aby zařídil všechno, co bylo třeba. Během několika minut byla vybrána stráž a vyslán parlamentář s bílou vlajkou, který měl oznámit příchod velitele pevnosti. Když Duncan obojí zařídil, odvedl plukovníkovu tělesnou stráž k výpadové bráně, kde už čekal Munro. Jakmile byl skončen ceremoniál, který je obvyklý při odchodu velitele, starý voják a mladý důstojník opustili se svým doprovodem pevnost.

Sotva ušli sto kroků od pevnosti uviděli, jak z úžlabiny, kterou tvořilo koryto potoka tekoucího mezi nepřátelskými dělostřeleckými bateriemi a pevností, vychází skupina vojáků, doprovázející francouzského generála. Od chvíle, kdy Munro opustil pevnost, aby se setkal se svými nepřáteli, bylo jeho vzezření vážné a jeho krok a držení těla opravdu vojenské. Jakmile zahlédl bílé pero, které vlálo na Montcalmově klobouku, oči mu zajiskřily a jeho mohutná a stále ještě statná postava jako by omládl.

„Řekněte hochům, aby byli ostražiti." pošeptal Duncanovi, „a ať mají připraveny ručnice, protože služebníkovu těchto Ludvíků člověk nemůže věřit. Ukážeme jim, jak vypadají lidé, kteří se cítí naprosto bezpečni. Rozumíte mi, majore Heywarde?"

Přerušilo ho víření bubnů blížících se Francouzů. Ihned na ně odpovědělo bubnování Munroových vojáků. Obě strany vyslaly parlamentáře s bílou vlajkou. Opatrný Skot se zastavil a jeho tělesná stráž těsně za ním. Po tomto krátkém pozdravu jim vyšel Montcalm rychlým a svižným krokem vstříc a dvorně smekl před starým vojákem klobouk, až se bílé pero dotklo země. Munro vypadal velitelštěji a mužněji, scházela

mu však Francouzova nenucenost a uhlazenost. Chvíli nikdo z nich nepromluvil. Dívali se na sebe zvědavýma očima a plni zájmu. První přerušil mlčení Montcalm, poněvadž měl vyšší hodnost a poněvadž on pozval Munroa ke schůzce. Po obvyklém pozdravu se obrátil na Duncana, usmál se na něho jako na starého známého a pokračoval francouzským:

„Těší mě, monsieur, že i při této příležitosti budete naším společníkem. Nebudeme potřebovat tlumočníka, protože jste tu vy, je mi, jako kdybych mluvil sám vaším jazykem.“

Duncan poděkoval za poklonu. Montcalm se obrátil na svou tělesnou stráž, která podobně jako stráž Munroova stála těsně za ním, a řekl:

„En arrière, mes enfants — il fait chaud; retirez-vous un peu.“⁵⁵

Major Heyward, dříve než se odhodlal učinit totéž, rozhlédl se kolem. Zmocnil se ho nepříjemný pocit, když spatřil několik skupin Indiánů, kteří stáli na pokraji lesa a zvědavě čekali, co se bude dít.

„Monsieur de Montcalm jistě uzná rozdíl našeho postavení,“ řekl Heyward rozpačitě a ukázal na ty zavilé nepřátele, které bylo vidět skoro na všech stranách. „Kdybychom dali příkaz naší tělesné stráži, aby odešla, byli bychom vydáni na milost a nemilost našim nepřátelům.“

„Monsieur, za vaši bezpečnost ručí svou ctí un gentilhomme francais⁵⁶,“ odpověděl Montcalm a položil si ostentativně ruku na srdce. „To by mělo stačit.“

„To stačí. Odejděte.“ řekl Heyward veliteli stráže. „Vzdalte se mimo doslech a čekejte na rozkazy.“

Munro pozoroval Duncanovo počínání se zřejmým neklidem a požádal ihned o vysvětlení.

„Myslím, že není v našem zájmu, abychom projevovali nedůvěru,“ odpověděl Duncan. „Monsieur de Montcalm nám zaručuje bezpečnost svým slovem, proto jsem nařídil, aby stráž trochu ustoupila. Tím mu dokážeme, že spoléháme na jeho ujištění.“

„Možná že je to správné, ale já příliš nedůvěřuji slovu těchhle markýzů. Jejich šlechtické dekrety jsou příliš nešlechtické, aby si člověk byl jist, že mají pečeť opravdové čestnosti.“

„Zapomínáte, že jednáme s důstojníkem, který se proslavil svými činy v Evropě i v Americe. Od vojáka, který má pověst jako on, se nemusíme ničeho obávat.“

Stařec mávl rezignovaně rukou, avšak jeho přísné rysy dosud prozrazovaly tvrdošjnou nedůvěru, jež pocházela spíše ze zděděného pohrdání nepřitelem než z čehokoli jiného, co by mohlo vyvolat tak nevlídné chování. Montcalm trpělivě čekal, až tato krátká, polohlasem vedená rozmluva skončí. Potom popošel k oběma důstojníkům a započal vyjednávání.

„Požádal jsem vašeho velitele o tuto rozmluvu, monsieur,“

řekl, „poněvadž jsem si byl jist, že se dá přesvědčit, že pro čest svého krále udělal všechno, co bylo v jeho moci, a že teď poslechne hlasu lidskosti. Vždycky dosvědčím, že se bránil statečně a že bojoval tak dlouho, dokud byla naděje.“

Když Heyward přeložil Munrovi to, co řekl Montcalm, Munro odpověděl důstojně, avšak zdvořile:

„Ačkoliv bych si vážil takového svědectví pana Montcalma, bude mít větší cenu, až si je lépe zasloužím.“

Francouzský generál se usmál, když mu Duncan přeložil tuto odpověď, a řekl:

„Co nyní pokládáme za vynikající statečnost, mohli bychom jednou pokládat za zbytečnou tvrdohlavost. Snad by si monsieur přál prohlédnout si můj tábor a přesvědčit se na vlastní oči o počtu našeho vojska a o tom, že jakýkoli odpor by byl marný.“

„Vím, že francouzský král má vynikající vojáky.“ odpověděl klidně Skot, jakmile Duncan skončil s překladem, „ale můj král má právě tolik vojáků, a stejně věrných.“

„Jenže, naštěstí pro nás, je nemá po ruce,“ řekl Montcalm, který ani nečekal na překlad. „Před některými válečnými událostmi se musí statečný voják sklonit se stejnou odvahou, s jakou bojuje proti nepříteli.“

„Kdybych byl věděl, že monsieur Montcalm umí anglicky, nebyl bych se namáhal se svým neobratným překládáním,“ řekl suše rozmrzelý Duncan, když si uvědomil, o čem před chvílí mluvil s Munroem.

„Promiňte, monsieur,“ omlouval se Francouz a jeho snědý obličej se lehce začervenal. „Je velký rozdíl, jestli rozumíme cizímu jazyku nebo jestli jím dovedeme mluvit. Proto budete tak laskav a budete mi dál pomáhat.“ Po krátkém odmlčení dodal: „Tyto hory nám dávají velkou možnost prozkoumat vaše opevnění, pánové, a já vím právě tak dobře, jak je neudržitelné, jako to víte vy sami.“

„Zeptejte se francouzského generála, jestli vidí svým dalekohledem až k Hudsonu,“ řekl pyšně Munro, „a jestli ví, kdy a kudy přijde Webbova armáda.“

„Na to ať odpoví generál Webb sám,“ odpověděl diplomatsky Montcalm a podal nečekaně Munrovi otevřený dopis. „Zde máte důkaz, monsieur, že je sotva pravděpodobné, že by Webbova armáda mohla mému vojsku způsobit nějaké nesnáze.“

Starý voják nečekal, až mu Duncan přeloží generálovu řeč. Uchopil podávaný dopis s dychtivostí, která prozrazovala, jak důležitý je pro něho jeho obsah. Když dopis chvatně přelétl očima, jeho výraz se změnil. Vojenská hrdost ustoupila hlubokému zármutku. Rty se mu začaly chvět, dopis mu vypadl z ruky a hlava mu klesla na prsa jako člověku, jehož naděje byly jedinou ranou zničeny. Duncan zvedl dopis, ani nepožádal o dovolení a v mžiku si přečetl jeho hrozný obsah.

Jejich velitel, místo aby je pobízel k dalšímu odporu, radil k rychlé kapitulaci. Odůvodňoval to jednoduše: je naprosto vyloučeno, aby jim poslal na pomoc byť i jediného vojáka.

„Toto není podvod," zvolal Duncan, když si prohlédl dopis ze všech stran. „Je to Webbův podpis, jistě je to ten zadržený dopis."

„Ten člověk mě zradil!" řekl konečně tipce Munro. „Přivedl potupu až na práh mého domu, který neznal hanby, a uvalil hanbu na mou šedivou hlavu."

„Nemluvte tak!" vykřikl Duncan. „Ještě jsme pány pevnosti i své cti. Prodejme své životy draho!"

„Děkuji ti, chlapče," zvolal stařec, který se už vzpamatoval. „Tentokráte jsi ty připomněl Munroovi, co je jeho povinnost. Vrátime se a vykopeme si hroby tam za těmi hradbami."

„Pánové," řekl Montcalm a přistoupil k nim o krok blíž pln ušlechtilého zájmu, „málo znáte Louise de St. Véran⁵⁷, jestliže se domníváte, že je schopen využít tohoto dopisu k tomu, aby pokořil statečného muže nebo aby se dopustil něčeho, co by mu nebylo ke cti. Než odejdete, vyslechněte mé podmínky."

„Co říká ten Francouz?" zeptal se přísně starý voják. „Pokládá za svou zásluhu, že zajal zvěda, který nesl zprávu z hlavního stanu? Udělal by lépe, kdyby zanechal obléhání a usadil se před pevností Edward, jestli chce nepřítele strašit slovy."

Duncan přeložil Munroovi, co řekl Montcalm.

„Monsieur de Montcalm, vyslechneme vás," dodal klidněji starý voják, když Duncan domluvil.

„Už není možno pevnost udržet," řekl velkomyslný nepřítel, „v zájmu mého krále musí být zbořena. Pokud jde však o vás a o vaše statečné vojáky, nebude vám odepřeno nic, co je drahé vojákovi."

„Co bude s našimi prapory?"

„Odneste je do Anglie a ukažte je svému králi."

„A co s našimi zbraněmi?"

„Nechte šíje. Nikdo jich nedovede použít lépe než vy."

„Jak to bude s naším odchodem? S kapitulací pevnosti?"

„To všechno bude provedeno způsobem pro vás nejčestnějším."

Duncan se obrátil, aby svému veliteli vyložil podmínky. Munro užasle poslouchal. Byl hluboce dojat tak neobvyklou a neočekávanou šlechetností.

„Jděte, Duncane," řekl, „jděte s tímto markýzem, poněvadž je to pravý markýz. Jděte do jeho stanu a všechno zařídte. Dožil jsem se ve svém stáří dvou neočekávaných věcí. Nikdy jsem si nemyslel, že se setkám s Angličanem, který se bojí přijít na pomoc příteli, a s Francouzem, který je tak čestný, že nechce využít své převahy."

Když starý voják domluvil, znovu svěsil hlavu a pomalu se vracel k pevnosti. Jeho zdrcený výraz ohlásil úzkostlivě

čekající posádce, že nepřináší dobré zprávy.

Munro se už nikdy nevzpamatoval z této nečekané rány. Od této chvíle se s ním stala změna, opustila ho jeho energie a zemřel předčasně jako zlomený člověk.

Duncan zůstal, aby dojednal podmínky kapitulace. Když nastupovaly první noční hlídky, vrátil se do pevnosti a po důvěrném rozhovoru s velitelem ji okamžitě zase opustil. Potom bylo oznámeno vojákům, že nepřátelství skončilo — Munro podepsal dohodu, podle níž měla být pevnost ráno vydána nepříteli. Posádka si směla ponechat zbraně, prapory a zavazadla, a tím také, jak se tehdy mezi vojáky věřilo, i čest.

KAPITOLA XVII

Nepřátelské armády, které ležely v pustém kraji okolo jezera Horicanu, strávily noc na 9. srpna 1757 tak, jako by se byly utkaly na jednom z největších evropských bojišť. Poražení mlčeli, byli mrzutí a zdrcení, vítězové jásali. Ale všechno má svůj konec, smutek i radost. Dlouho před rozbřeskem přerušil ticho bezbřehých lesů jenom veselý výkřik nějakého rozradovaného mladého Francouze nebo výhružné varování z pevnosti, aby se před stanovenou chvílí neodvážil přiblížit k naspům. Avšak i tyto občasně výkřiky zmlkly v temné hodině, která předchází den. Kdyby byl v té době někdo naslouchal, nebyl by zaslechl jediný šelest, který by prozradil, že na březích „posvátného jezera“ odpočívá celá armáda.

Za tohoto hlubokého ticha se odhrnul vchod do prostorného stanu ve francouzském táboře a na volné prostranství vyšel nějaký muž. Byl zahalen v plášť, který jej měl chránit před vlhkým chladem lesů stejně tak dobře jako zakrýt, aby ho nikdo nepoznal. Granátník, který stál na stráži před stanem francouzského velitele, jej nezastavil a neznámému muži vzdal obvyklou vojenskou poctu. Muž rychle prošel stanovým městečkem a kráčel k pevnosti William Henry. Kdykoli potkal některou z četných hlídek, rychle jí odpověděl, hlídka se zřejmě s odpovědí spokojila, na nic se nevyptávala a neznámý muž mohl nerušeně pokračovat v cestě.

Když se takto několikrát nakrátko zastavil, došel až k nejpřednější hlídce blízko nepřátelské pevnosti. Když se k ní přiblížil, ozvalo se obvyklé zvolání:

„Qui vive⁵⁸?”

„France," odpověděl.

„Le mot d'ordre?”

„La victoire," odpověděl muž a přistoupil tak blízko, aby hlídka uslyšela jeho hlasitý šepot.

„C'est bien," odpověděl strážný a přehodil pušku přes

rameno, „vous vous promenez bien matin, monsieur.“

„Il est nécessaire d'être vigilant, mon enfant," poznamenal muž, porozhalil plášť, a když procházel kolem strážného, zblízka se mu podíval do tváře a pak pokračoval dál k britské pevnosti. Strážný se postavil do pozoru, a jak řízně vzdával vojenskou poctu, zbraň zařinčela. Když si zase přehodil pušku přes rameno, otočil se, aby pokračoval v obchůzce, a procedil skrz zuby:

„Il faut être vigilant, en vérité! Je crois que nous avons là un caporal qui ne dort jamais.“

Důstojník šel dál a ničím nedal najevo, že zaslechl slova překvapeného strážného, a už se také nezastavil, dokud nedošel k hlubokému příkopu v nebezpečné blízkosti západního valu pevnosti. Ve světle měsíce ukrytého za mraky bylo jen matně vidět obrysy pevnosti. Opatrně se přitiskl ke kmeni stromu, a schován za ním, velmi pozorně si několik minut prohlížel temné, tiché valy anglické pevnosti. Nepočínal si jako zvědavý nahodilý divák. Zajímaly ho hradby a bylo vidět, že se v takových věcech vyzná a že si je proto tak pozorně prohlíží, že nemá v nepřítele důvěru. Konečně se zdálo, že je spokojen. Netrpělivě se podíval na vrchol hory na východě, jako by se nemohl dočkat rána. Právě když se chtěl vrátit, odkud přišel, zaslechl, jak nedaleko nejbližšího rohu pevnosti něco zašustilo. Zastavil se.

Vtom uviděl, jak se k okraji hradby blíží temná postava. Zastavila se a teď zase ona pozorovala vzdálené stany francouzského tábora. Neznámý muž otočil hlavu k východu a opřel se o násep, jako by také on netrpělivě čekal, až se rozední. Pozoroval lesknoucí se hladinu, která se jako obloha ponořená do hlubin jezera třpytila odrazem tisíce hvězd. Klidná štíhlá postava muže, který se v této pozdní hodině opíral o anglické hradby, nemohla pozorného diváka nechat na pochybách, o koho jde. Důstojník, kterého jsme před chvílí viděli vyjít z francouzského tábora, se rozmýšlel, zda se má nepozorovaně vzdálit. Obešel proto opatrně strom. Vtom však upoutal jeho pozornost jiný zvuk. Znovu se zastavil. Uslyšel tiché, skoro neslyšitelné zašplouchání vody a po něm jako by zaskřípěly oblázky. Náhle spatřil, jak se z jezera vynořila temná postava. Bezhlesně se začala krást ke břehu jen několik kroků od místa, kde stál francouzský důstojník. Zvolna zvedala hlaveň ručnice. Ale dříve než vyšla rána, důstojník srazil ručnici k zemi.

„Uf!“ vykřikl divoch, jehož proradný záměr byl tak podivně a neočekávaně zmařen.

Beze slova položil francouzský důstojník Indiánovi ruku na rameno a odvedl ho za hlubokého mlčení dále od místa, kde by jejich rozhovor mohl být nebezpečný a kde rudoch číhal na svou oběť. Důstojník rozhalil plášť, aby bylo vidět stejnokroj a na prsou řád svátého Ludvíka, a přísně se zeptal:

„Co to má znamenat? Neví můj syn, že Angličané a jeho kanadští otcové zakopali válečnou sekeru?“

„Co z toho mají Huróni?“ odpověděl divoch. Také on mluvil francouzský, ale velmi pomalu a špatně. „Ani jeden indiánský bojovník nezískal skalp — a bledé tváře uzavírají přátelství.“

„Ha! Lstivý lišák! Není to až přílišná horlivost u přítele, který ještě donedávna byl naším nepřítelem? Kolikrát zapadlo slunce od doby, co Lišák zaťal sekeru do válečného kůlu Angličanů?“

„Kde je slunce?“ zeptal se rozmrzele divoch. „Za horami. Nesvíí a je studené. Ale až znovu vyjde, bude zase jasné a teplé. Lstivý lišák je sluncem svého kmene. Mezi něho a jeho kmen se postavily mraky a mnohé hory, ale on teď září a nebe je bez mraků.“

„Vím dobře, že Lišák vládne svým rodákům, ještě včera lovil jejich skalpy, a dnes ho poslouchají u poradního ohně.“

„Magua je velký náčelník.“

„Ať to dokáže tím, že naučí svůj lid, jak se chovat k našim novým přátelům.“

„Proč přivedl tedy náčelník Kanadčanů své mladé muže do lesů a dal střílet z děla na pevnost?“ zeptal se vychytralý Indián.

„Aby ji dobyl. Tato země patří mému králi a tvůj otec dostal rozkaz, aby z ní vyhnal anglické vetřelce. Slíbili, že odejdou, a proto je už nenazývá nepřáteli.“

„To je dobře. Magua uchopil sekeru, aby ji zbarvil krví. Teď se leskne. Až bude červená, zakope ji.“

„Ale Magua se zavázal, že neposkvrní francouzskou lilii⁵⁹. Nepřátelé velkého krále za slaným jezerem jsou také jeho nepřáteli. Jeho přátelé jsou přáteli Hurónů.“

„Přáteli!“ opakoval opovržlivě Indián. „Ať otec podá Maguovi ruku.“

Montcalm byl přesvědčen, že s bojovnými kmeny, které zverboval, pořídí víc ústupky než násilím, a proto zdráhavě vyhověl Indiánovu přání. Divoch položil prst francouzského velitele na hlubokou jizvu na svých prsou a rozčileně se zeptal:

„Ví můj otec, co je to?“

„Který bojovník by to nevěděl? Sem se zaryla olověná kulka.“

„A co je toto?“ pokračoval Indián a obrátil se k Montcalmovi zády. Byla nahá, bez kalikové haleny, kterou obvyčně nosíval.

„No toto! To byly kruté rány, které na tomto místě utrpěl můj syn. Kdo to udělal?“

„Magua spal tvrdě v anglických vigvamech a to jsou stopy, které na jeho zádech zanechaly hole,“ odpověděl divoch a hrubě se zasmál. Jeho smích nemohl zakrýt hrozný vztek, kterým se div nezakl. Náhle se však vzpamatoval a důstojně, jak se na Indiána sluší, dodal: „Jděte. Řekněte svým mladým mužům, že je mír. Lstivý lišák ví, jak mluvit s hurónskými

bojovníky."

Bez jediného dalšího slova, a aniž počkal na odpověď, kráčel divoch s ručnicí v ohbí paže nehlesne tábořem k lesům, kde tábořil jeho kmen. Každou chvíli na něho volala některá hlídka, ale Magua hrdě šel dál a nedbal jejich výzev, aby zůstal stát. Nikdo však po něm nevystřelil, poněvadž vojáci poznali podle vzhledu a chůze, že je to Indián, a dobře věděli, jak jsou Indiáni tvrdohlaví.

Dlouho stál smutný Montcalm na břehu, kde ho Magua opustil, a přemýšlel o nezkrotné pomstychtivosti, kterou právě projevil jeho tvrdohlavý spojenec. Jeho dobrá pověst byla už jednou poskvřena strašlivou událostí, která se odehrála za podobných okolností. Uvědomil si, jak těžkou zodpovědnost berou na sebe ti, kteří chtějí svého cíle dosáhnout za každou cenu. Byl si vědom, jak nebezpečné je uvést do pohybu stroj, který lidská moc nakonec není s to zvládnout. Potom zaplašil úvahy, které ve chvíli vítězství považoval za slabost, a vrátil se do svého stanu. Cestou nařídil, aby bylo probuzeno vojsko.

Na první zadunění francouzských bubnů jako ozvěna se ozvaly bubny z pevnosti a za chvíli se celé okolí naplnilo válečnou hudbou, která dlouho pronikavě a vesele doprovázela víření bubnů. Trubky vítězů zněly veselými a radostnými fanfárami tak dlouho, dokud poslední opozdilec nestál na svém místě. Jakmile však pronikavě zazněly anglické píšťaly, francouzské trubky oněměly. Zatím se rozednilo, a když se francouzská armáda seřadila, aby pozdravila svého generála, paprsky vycházejícího slunce ozářily její řady. Potom jim bylo oznámeno to, co už všichni věděli. Vybraný oddíl, který měl střežit brány pevnosti, defiloval před svým velitelem. Byl dán povel, že se oddíl blíží. Celý ten ceremoniál obvyklý při kapitulaci byl proveden přímo pod děly dobyté pevnosti.

Docela jinak to vypadalo v řadách anglo-americké armády. Jakmile zazněl povel, začali se vojáci rychle připravovat na nucený odchod. Zamračeně si přehodili přes rameno nenabitě pušky a zařazovali se na svá místa, jako by ještě byli rozohněni nedávným bojem a jako by netoužili po ničem než jak pomstít pohanu, která se tolik dotkla jejich hrdosti. Ani vojácké chování nemohlo zakrýt jejich pravé smýšlení. Ženy a děti pobíhaly z místa na místo. Některé z nich odnášely skrovné zbytky zavazadel a jiné hledaly v řadách vojska ty, od nichž čekaly ochranu.

Munro se objevil mezi svými zamlklými vojáky klidný, ale sklíčený. Bylo zřejmé, že neočekávaná rána na něho dolehla těžce. Snažil se ze všech sil své neštěstí nést mužně.

Duncan byl dojat tichým a dojemným plukovníkovým zármutkem. Když se zhostil své povinnosti, přistoupil ke starci, aby se ho zeptal, v čem by mu mohl pomoci.

„Mé dcery," zněla krátká, ale výmluvná odpověď.

„Proboha! Copak se o ně dosud nikdo nepostaral?“

„Dnes jsem jenom voják, majore Heywarde,“ řekl stařec.
„Všichni, které zde vidíte, mají stejné právo jako mé vlastní děti dovolávat se mne jako svého otce.“

To Duncanovi stačilo. Neztrácel drahocenný čas a běžel pro sestry do Munroova příbytku. Stály na prahu nízkého stavem připraveny k odchodu a obklopeny hlasitě plačícími ženami, které se sem seběhly, poněvadž instinktivně cítily, že s největší pravděpodobností právě zde najdou ochranu. V Cořině bledé tváři se zračila úzkost, a přece byla plná odhodlám. Avšak Alice měla oči zarudlé od usedavého pláče. Obě dívky uvítaly mladého muže s neskrývanou radostí. Tentokrát promluvila první Cora.

„Pevnost je ztracena,“ řekla se smutným úsměvem. „Doufám však, že jsme neztratili své dobré jméno.“

„Je bez poskvrny. Avšak, drahá slečno Munroová, je čas, abyste víc myslela na sebe než na jiné. Vojenská povinnost — čest vojáka — ta čest, kterou sama tak vysoko ceníte, vyžaduje, abychom s vaším otcem ještě zůstali nějakou dobu s armádou. Kdo vás bude chránit v tomto zmatku plném nebezpečí?“

„Nepotřebujeme ochránce,“ odpověděla Cora. „Kdo by se opovážil ublížit dcerám takového otce, a ještě k tomu v takové situaci?“

„Nenechal bych vás samy, i kdyby mi nabídli místo velitele nejslavnějšího králova pluku.“ pokračoval mladík.

„Nezapomínejte, že Alice nevydrží tolik jako vy, a bůh sám ví, jaké hrůzy na ni čekají.“

„Možná že máte pravdu.“ odpověděla Cora. Znovu se usmála, tentokrát mnohem smutněji. „Poslouchejte! Náhoda nám posílá přítele, když ho potřebujeme nejvíce.“

Duncan chvíli poslouchal a hned pochopil, koho Cora míní. Zaslechl tiché a vážné tóny nábožné písně, kterou slýchal ve východní části anglické kolonie. Šel po zpěvu do sousedního stavení, které jeho obyvatelé už opustili. Našel tam Davida, který vyjadřoval své zbožné city jediným způsobem, jaký kdy uznával. Duncan čekal, až David přestane dávat rukou takt. To totiž znamenalo, že píseň je u konce. Potom se dotkl zpěvákova ramene, aby jej na sebe upozornil, a krátce mu vysvětlil, co si přeje.

„Stane se,“ odpověděl prostomyslný uředník krále izraelského, když mladý muž domluvil. „Shledal jsem dívky příjemnými — je v nich cosi melodického — a slušelo by se, abychom my, kteří jsme společně prošli tolikerým nebezpečím, zůstali spolu i v čase míru. Postarám se o ně, jen co zazpívám chvalozpěv, kterým ukončím svou ranní pobožnost. Chcete zpívat s sebou, příteli? Nápěv obvyklý, žalm ‚SouthweH‘.“

Potom přistrčil Duncanovi knížku, s velkou důkladností udal tón a zazpíval žalm s takovým zanícením, že jej nebylo možno přerušit. Heyward musel čekat, dokud píseň neskončí. Když

viděl, že David sundal brýle a zastrčil knihu do kapsy, pokračoval:

„Vaší povinností bude dbát, aby se nikdo neopovážil přiblížit se k dívkám s nekalými úmysly a aby si nikdo nedovolil před nimi urážet jejich statečného otce nebo si tropit posměch z jeho neštěstí. Budou vám při tom pomáhat Munroovi sluhové.“

„Stane se.“

„Je možné, že vás budou obtěžovat Indiáni nebo nepřátelští marodéři. Stane-li se to, připomeňte jim podmínky kapitulace a pohrozte, že si na ně budete stěžovat Montcalmovi. Postačí jediné slovo.“

„A kdyby ne, bude jistě stačit toto,“ odpověděl David a pln pokorné víry znovu vytáhl svou knížku. „Když vyslovíte tyto verše, nebo spíš když je pronesete hromovým hlasem, zkrotne i ten nejobtížnější zuřivec:

„Proč se bouří národové...?“⁶⁰“

„Tak už dost,“ přerušil Heyward zpěvákovo blouznění, „rozumíme si. Je čas, abychom začali konat svou povinnost.“

Gamut ochotně souhlasil, a tak šli společně vyhledat dívky. Cora přijala svého nového, podivínského ochránce celkem zdvořile. I na Aliciných bledých tvářích, když děkovala Heywardovi za jeho starostlivost, se objevil šibalský úsměv. Duncan je ujistil, že udělal všechno, co mohl. Je přesvědčen, že je cestou nikdo nebude urážet. O nebezpečí se nedá mluvit. Potom pln radosti jim řekl, že se s nimi zase sejde, jakmile se armáda dostane o několik mil blíž k Hudsonu. Nato se s nimi rozloučil.

Zazněl rozkaz k odchodu a anglické vojsko vykročilo. Když se ozvalo troubení, sestry sebou trhly, rozhlédly se a uviděly bílé uniformy francouzských granátníků, kteří už začali obsazovat brány pevnosti. V tom okamžiku jako by jim nad hlavou přelétl obrovský mrak. Když vzhlédly, poznaly, že stojí pod vlajícím francouzským praporem.

„Pojďme!“ řekla Cora. „Toto už není místo vhodné pro děti anglického důstojníka.“

Alice se zavěsila do své sestry a obě opustily nádvoří pevnosti doprovázeny ostatními ženami.

Když procházely bránou, francouzští důstojníci, kteří věděli, o koho jde, se hluboce ukláněli, avšak nevtírali se. Poněvadž všechny povozy a soumary zabrali nemocní a ranění, Cora rozhodla, že obě raději půjdou pěšky, než aby nemocné připravily o jejich skrovné pohodlí. Mnoho raněných a slabých vojáků se vlekle za armádou, poněvadž v tomto pustém kraji nebylo dost dopravních prostředků. Všichni však se dali na pochod. Nemocní a ranění sténali bolestí, ostatní šli zamlklí a smutní, a ženy a děti byly plny hrůzy z toho, co je čeká.

Když zmatený a mlčící dav opustil ochranné valy pevnosti a dostal se na volné prostranství, rozprostřela se před ním celá

krajina jako na dlani. Po pravé straně nedaleko pevnosti a poněkud v pozadí stála francouzská armáda ve zbrani. Jakmile hlídky obsadily pevnost, Montcalm zde soustředil všechny své síly. Francouzští vojáci mlčky pozorovali odcházející poražené Angličany. Neodepřeli jim ani jedinou z vojenských poct, které byly dohodnuty, a i když zvítězili, nikdo z nich se neposmíval ani neurážel své méně šťastné nepřátele. Zástupy Angličanů, v počtu skoro tří tisíc lidí, se pomalu vlekly přes pláň k společnému shromaždišti. Čím víc se blížili k průseku mezi vysokými stromy, odkud vede lesem silnice k Hudsonu, tím víc se vzdálenost mezi jednotlivými proudy zmenšovala. Na okraji lesa jako temný mrak se nakupili Indiáni a pozorovali odchod svých nepřátel. Čekali v povzdálí jako supi a jenom proto, že zde byla armáda silnější než oni sami, která by jim v tom byla zabránila, netroufali si vrhnout se na svou kořist. Několik se jich vloudilo mezi poražené a šli s nimi zamračení a nespokojení, avšak bdělí. Zatím jen nečinně přihlíželi, jak odcházejí jejich nepřátelé.

Oddíl, v jehož čele šel Heyward, už došel k průseku a pomalu mizel v lese, když Cora uslyšela, jak se několik marodérů mezi sebou hádají. Koloniální voják, který opustil svůj oddíl jen proto, aby zachránil majetek, právě draze doplatil na svou neposlušnost: byl oloupen o všechno. Byl to silák a byl příliš lakomý, aby se vzdal majetku bez boje. Několik lidí se vmísilo do sporu. Jedni chtěli loupeži zabránit, druzí při ní pomáhali. Hlasy se stávaly čím dál tím hlučnějšími a zlostnějšími, a jako by ze země vyrostli, objevilo se na sto divochů v místě, kde před několika minutami by je byl na prstech spočítal. Vtom Cora zahlédla Maguu, jak se plíží mezi svými krajany a jak na ně působí svou nebezpečnou, lstivou výmluvností. Zástup žen a dětí se zastavil a všichni se tlačili k sobě jako polekaní a vyplašení ptáci. Avšak touha Indiánů po majetku byla brzo uspokojena a dav pomalu táhl dál.

Divoši teď ustoupili a zdálo se, že nebudou nijak svým nepřátelům bránit v další cestě. Když se však k nim přiblížil zástup žen, situace se zhoršila.

V tomto nebezpečném okamžiku přiložil Magua ruce k ústům a vyrazil osudný, hrůzný výkřik. Na toto znamení, které tak dobře znali, začali se Indiáni sbíhat ze všech stran. A po celé pláni i pod klenbou lesa se rozlehl jek, jaký dosud sotva kdy vydaly lidské rty. Lidé naslouchali té hrůze, při níž stýdla krev. Jejich zděšení bylo takové, jaké snad nastane, až zaznějí trouby svolávající k poslednímu soudu.

Přes dva tisíce rozzuřených divochů vyrazilo na toto znamení z lesa a hnalo se rychle po pláni. Nebudeme popisovat všechny ty ohavnosti, které následovaly. Smrt vládla všude, a to ve své nejstrašlivější a nejodpornější podobě.

Vojenské oddíly se rychle zformovaly v domnění, že pohled na disciplinované vojsko útočníky zastraší. Pokus se do jisté

míry zdařil, přestože si někteří vojáci dali vyrvat z rukou nenabitě pušky v pošetilé naději, že to divochy uklidní.

Nikdo neví, jak dlouho všechny tyto události trvaly. Mohlo to být deset minut (zdálo se, že je to celá věčnost), co sestry stály jako přikovány, zděšené hrůzou a skoro bez pomoci. Po první ráně shlukly se kolem nich nařikající ženy a znemožnily jim útěk. A teď, když strach a smrt podstatně zmenšily počet žen, sestry neměly jinou cestu, leda tu, která vedla k nepřátelským tomahavkům. Na všech stranách bylo slyšet výkřiky, sténání, kletby a nadávky.

V té chvíli Alice zahlédla mohutnou postavu svého otce, který pospíchal přes pláň k francouzskému vojsku. Nedbaje nebezpečí šel k Montcalmovi, aby mu připomněl, že má právo na doprovod, jak bylo dohodnuto, a že doprovod nepřišel. Padesát lesknoucích se seker a ostrých oštěpů ohrožovalo jeho život, ale na divochy, přestože byli rozzuřeni, zapůsobila Munroova hodnota a jeho klid. Starý voják paží, v níž bylo stále ještě dost síly, odstrčil zbraně, kterými mu hrozili. Některé z nich se sklonily samy, když ten, kdo jimi hrozil, neměl dost odvahy k činu. Naštěstí pomstychtivý Magua hledal svou oběť právě v tom vojenském útvaru, který starý voják před chvílí opustil.

„Tatínku... tatínku... jsme tady!“ volala Alice, když šel nedaleko nich, aniž je zpozoroval. „Pojď k nám, tatínku, nebo zemřeme!“

Znovu a znovu volala hlasem, který by byl obměkčil kamenné srdce, avšak odpovědi se jí nedostalo. Jednu chvíli se zdálo, že stařec zaslechl její hlas, poněvadž se zastavil a naslouchal. Avšak Alice se v mdlobách zhroutila a Cora poklekla a skláněla se s neochabující něžností nad nehybným tělem své sestry. Munro zklamaně zavrtěl hlavou a šel dál vědom si své povinnosti.

„Slečno, je to roj ďáblů a toto místo není vhodné pro křesťana. Pojďme a prchněme!“ řekl Gamut, kterého, přestože byl tak bezmocný a nemohl nikomu pomoci, ani nenapadlo, aby opustil dívky, které mu byly svěřeny.

„Odejďte,“ řekla Cora, která nespouštěla oči z omdlelé sestry, „zachraňte se sám. Mně už nepomůžete.“

David pochopil z prostého, ale výmluvného posunku, kterým doprovázela svá slova, že její rozhodnutí je neodvolatelné. Chvíli se díval, jak temné postavy kolem dokola provádějí své ďábelské obřady, jeho vysoká postava se ještě více vzpřímila, vypjal prsa, rysy ve tváři mu ztvrdly a řekl hlasem, jemuž mocné pohnutí dodalo síly:

„Jestliže židovský chlapec⁶¹ dovedl zkrotit zlého ducha, který posedl Saula, zvukem své harfy a slovy posvátné písně, proč by nebylo možné vyzkoušet účinky hudby i zde?“

Potom pozvedl hlas až do nejvyšších poloh a začal zpívat tak hlasitě, že svým zpěvem dokonce přehlušil i lomoz, který

vládl na tomto krvavém bojišti. Nejednen divoch se hnál k bezbranným sestřám, aby je oloupil o jejich oděv a aby si odnesl jejich skalpy. Když však spatřil, jak tu ta podivná postava klidně stojí, jako by do země vrostla, zastavil se a naslouchal. Úžas se brzo změnil v obdiv a Indiáni se vrhli na jiné, méně statečné oběti, a hlasitě chválili odvahu, s níž Bílý bojovník zpíval svou píseň smrti. Povzbuzen svým domnělým úspěchem, David se snažil, jak nejlépe dovedl, zpívat ještě vroucněji v domnění, že jeho zpěv má nadpřirozenou moc. Tento neobvyklý zpěv zaslechl divoch, který pobíhal od jedné skupiny ke druhé, jako by opovrhoval sprostým stádem a hledal oběť důstojnou svého postavení. Byl to Magua. Když zjistil, že jeho bývalé zajatkyň jsou mu zase vydány na milost a nemilost, vyrazil radostný výkřik.

„Pojď," řekl a uchopil zkrvavenou rukou Coru za šaty. „Hurónův vigvam stále ještě na tebe čeká. Nebude ti tam lépe než zde?"

„Pryč!" vykřikla Cora a zakryla si oči, aby neviděla jeho odpornou tvář.

Indián se zlomyslně zasmál, napřáhl krví potřísněnou ruku a odpověděl: „Je zkrvavená, ale ta krev je z bílých žil."

„Netvore! Na tvé duši je krev, moře krve. Ty jsi příčinou toho, co se zde stalo."

„Magua je velký náčelník," odpověděl se smíchem divoch. „Půjde tmavovláška k jeho kmeni?"

„Nikdy! Udeř, jestli chceš, a pomsti se."

Chvilí se rozmýšlel. Potom ten vychytralý Indián uchopil do náruče útlé tělo bezvědomé Alice a běžel přes pláň k lesu.

„Stůj!" křičela Cora a rozčileně běžela za ním. „Pust' to dítě! Darebáku! Co to děláš?"

Ale Magua dělal, jako by neslyšel, nebo spíše věděl, jakou teď má moc nad Corou, a byl rozhodnut, že jí využije.

„Počkejte — slečno — počkejte," volal Gamut na zoufalou Coru. „Posvátné kouzlo už začíná působit a uvidíte, že tento hrozný zmatek brzo skončí."

Když si uvědomil, že si ho nikdo nevšímá, následoval věrný David zoufalou Coru. Znovu zanotoval posvátnou píseň a přitom dlouhýma rukama horlivě mával do taktu. Takto přeběhli pláň, plnou prchajících, raněných a zabitých. Nikdo si na krutého Huróna a na jeho oběť, kterou nesl v náruči, netroufal. Cora by byla nejednou klesla pod ranami rozzuřených divochů, nebýt onoho podivného tvora, který krácel za ní a o němž se užaslí Indiáni domnívali, že ho ochraňuje strážný duch šílenství.

Magua, který se dovedl vyhnout horším nebezpečím a který věděl, jak uniknout pronásledovatelům, vběhl hlubokou roklí do lesa. Tam našel narragansetské koně, které cestovatelé přednedávnem opustili. Hlídal je Indián, který vypadal právě tak sverepě jako Magua. Lstivý lišák položil Alici na jednoho z

koní a naznačil Coře, aby nasedla na druhého.

Přes všechnu hrůzu, kterou v ní vyvolával její věznitel, Coře se ulevilo, když se zbavila krvavé podívané, k níž nedovedla zůstat zcela necitelná. Sedla na koně a vztáhla ruce po své sestře tak toužebně a s takovou láskou, že ani Hurón nemohl její prosbě odolat. Vyzvedl Alici na koně, na němž seděla Cora, uchopil otěže a dal se cestou, která vedla do hloubi lesa. Když David osaměl a zjistil, že nikomu nestojí za to, aby ho zabil, přehodil své dlouhé nohy přes sedlo koně, kterého zde Magua zanechal, a jak to jen dovolovala neschůdná stezka, jel rychle za nimi.

Brzo začali stoupat. Pohyb koně způsobil, že se Alice za chvíli probrala z mdlob. Cora se snažila starat se o sestru, jak mohla nejlépe. Poněvadž naslouchala výkřikům, které se stále ještě ozývaly z pláně, nevšimla si, kudy jedou. Když však dorazili na plochý vrchol hory a když se blížili k jejímu východnímu svahu, poznala místo, kam už jednou byla přivedena za mnohem přátelštější zvědovy ochrany. Magua dovolil dívkám sestoupit z koně. A přestože samy byly zajaty, zvědavost, jež se tak neodlučitelně druží se strachem, je přinutila, aby se dívaly na odporné divadlo, které se odehrávalo pod nimi.

Nikdo dosud neučinil přítrž tomuto krvavému dílu. Zajatci prchali před svými neúprosnými pronásledovateli na všechny strany. A ozbrojené pluky křesťanského krále stály nehybně v apatii, kterou nikdo nikdy nedovedl vysvětlit a která zanechala nesmazatelnou skvrnu na jinak čistém štítu francouzského velitele. Smrt kosila své oběti, dokud ziskuchtivost nezvítězila nad pomstychtivostí. Nárek raněných a skřeky jejich vrahů čím dál tím víc slábly, až všechny ty hrůzné zvuky přestaly doléhat k sluchu dívek nebo zanikly v pronikavém a táhlém řevu vítězných divochů.

KAPITOLA XVIII

Krvavá a nelidská událost, o které jsme se v předešlé kapitole spíš letmo zmínili, než abychom ji dopodrobna popsali, nese na stránkách historie kolonií zasloužený název „Krveprolití v pevnosti William Henry“. Skvrna, která ulpěla na pověsti francouzského velitele už při dřívější podobné události, ztemněla nyní tak, že ji nedovedla smýt ani předčasná a slavná smrt generálova. Dnes už ji smyl čas. A tisíce těch, kteří vědí, jak Montcalm hrdinně zemřel na Abrahamově vysočině, se budou muset teprve dozvědět, jak málo měl tento francouzský voják morální odvahy, bez které není velikosti. Stránky a stránky by mohly být popsány, kdybychom na tomto příkladu

chtěli dokazovat, jak nedokonalý je člověk a jak ušlechtilost, nevšední dvornost a rytířská odvaha ztrácejí pod mrazivým dechem sobectví vliv na konání člověka. Objevil by se před námi člověk s mnoha dobrými vlastnostmi, které však nejsou rozhodující, člověk, který zklamal, když měl dokázat, že zásada je víc než politikaření přinášející chvilkový prospěch. K tomuto odsouzení však jako spisovatelé nemáme právo. A poněvadž historie stejně jako láska ráda zdobí své hrdiny nepravou gloriolou, budou naši potomci v Louisi de Saint Véran pravděpodobně vidět jenom statečného obránce své země a jeho krutá netečnost na březích Oswega a Horicanu bude zapomenuta. S hlubokým politováním nad touto slabostí sesterské múzy vytrácíme se rychle z posvátných míst, která náleží jen jí, a vracíme se ke svému vlastnímu, mnohem skromnějšímu poslání.

Třetí den po pádu pevnosti se chýlil ke konci, avšak s ohledem na naše vyprávění musíme čtenáře ještě na chvíli zdržet na březích posvátného jezera. Když jsme viděli okolí pevnosti naposled, bylo tu všude plno násilí a křiku. Teď tu vládlo ticho a smrt. Krví zbrocení vítězové odtáhli a jejich tábor, který se ještě přednedávnem otrásal veselým jáсотem vítězných vojsk, oněměl. Zůstaly v něm jen opuštěné chýše. Z pevnosti se stala doutnající rozvalina. Hliněné valy byly pokryty zpřeházenými ohořelými trámy, zbytky zničených děl a rozbořeným zdivem.

Také počasí se strašlivě změnilo. Slunce ukrylo své žhavé paprsky za neproniknutelný závoj par a stovky znetvořených lidských těl, která zčernala pod prudkým žárem srpnového slunce, tuhly ve vichřici předčasně se ohlásivší zimy. Mračna bílé mlhy, která plula nad horami k severu, se teď vracela jako obrovská temná plachta hnaná prudkým vichrem. Hladké zrcadlo Horicanu zmizelo. Změnilo se v zelené rozběsněné vody, které bičovaly pobřeží, a jako by ze samého rozhořčení vrhaly kal na hříšný břeh. Čisté jezero si stále ještě uchovávalo část své kouzelné moci, avšak na jeho hladině se už jen odráželo pochmurné šero padající z nízkého nebe. Vlhké a lahodné ovzduší, které obvykle tlumilo nevlídnost a drsnost přírody, zmizelo a severní studený vítr vál nad vodami tak prudce a bez ustání, že nebylo nic, na čem by s radostí spočinulo oko poutníkovo.

Nespoutaný živel sžehl zelenou pláň, jako by ji blesk spálil. Jen tu a tam uprostřed této pouště se zvedal tmavozelený chumáč trávy — první plod země zúrodněné lidskou krví. Příroda, která za normálního osvětlení a v životodárném teple byla tak krásná, se nyní podobala obrazu znázorňujícímu alegorii života, namalovanému v nejvlídnějších i nejtvrděších, a přece tak opravdových barvách.

Suchá stébla trávy, která se tu a tam zvedala po závanech větru, skýtala strašlivý obraz. Příkré skály byly pusté a oko

poutnikovo nepotěšil ani pohled na bezbřehé nebe, pokryté temným přikrovem potrhaných ubíhajících mraků.

I vítr vanul vrtošivé. Někdy se prudce hnal po zemi, jako by šeptal své kvílení do hluchých uší mrtvých. Potom se s pronikavým a žalostným hvizdem zvedl a vpadl do lesa tak prudce, že hnal před sebou ze stromů servané listí a větve. V tomto podivném víření bojovalo s vichřicí několik vyhladovělých havranů. Jakmile však přeletěli zelené moře lesů pod sebou, radostně se snašeli jeden po druhém k příšerné hostině.

Slovem: byl to obraz hrůzy a spouště. A všechny ty, kteří se na něm rouhavě objevili, zasáhlo nemilosrdně ráme smrti. Všechno to však skončilo. A prvně od chvíle, co osnovatelé hanebných činů, jež pomohly znetvořit samu přírodu, odešli, odvážily se přiblížit se k těmto místům živé lidské bytosti. Asi hodinu před západem slunce toho dne vyšlo z úzkého průseku mezi stromy na místě, odkud cesta k Hudsonu pokračuje lesem, pět mužů. Šli k rozbořené pevnosti, zpočátku pomalu a opatrně, jako by mezi hrůzy tohoto místa vstupovali s nechutí nebo jako by se báli, že se ty strašné výjevy budou opakovat.

V čele skupiny kráčel štíhlý muž opatrně a hbitě, jak to dovedou jenom Indiáni. Vystoupil na kdejaký pahorek, aby se rozhlédl po okolí. Posunky pak naznačil svým druhům, kterou cestu považuje za nejbezpečnější. Také muži, kteří ho následovali, šli opatrně a ostražitě, tak jak to dělají ti, kteří bojují v lesích. Jeden z nich — byl to také Indián — šel poněkud stranou a pozoroval blízký okraj lesa očima, které se už dávno naučily rozpoznat i nejnepatrnější nebezpečí. Ostatní tři byli běloši. Avšak jejich oděv byl úpravou i barvou přizpůsoben jejich odvážnému podniku — sledovali divočinou ustupující armádu.

Na každého z nich působila jinak hrůzná podívaná, se kterou se cestou k jezeru neustále setkávali. Mladý muž, který šel v čele skupiny, se občas smutně podíval na znetvořené oběti. Báł se projevit své city, byl však příliš nezkušený, aby dovedl ukrýt své pohnutí. Jeho indiánský druh byl nad takovou slabost povznesen. Míjel kupy mrtvol a stále měl na mysli svůj cíl. V jeho očích byl klid, jaký člověk udržuje jen dlouholetým návykem. Ani dojmy, které prožívali běloši, nebyly stejné, třebaže byly vesměs bolestné. Jeden z bělochů, šedovlasý, s hlubokými vráskami ve tváři — byli byste v něm na první pohled poznali vojáka, i když byl oblečen jako zálesák —, přestože si už dávno zvykl na hrůzy války, nestyděl se hlasitě zanaříkat, když uviděl něco zvlášť hrozného. Mladý muž se pokaždé zachvěl, avšak snažil se s ohledem na svého druha své pohnutí skrýt. Jen muž, který kráčel poslední, se nebál, že ho bude někdo pozorovat, a proto neskrýval to, co si myslel. Ani při pohledu na nejhrůznější zvěrstva se nepohnul jediný

sval v jeho obličej, avšak jeho oči vyjadřovaly bezmezné rozhořčení. Nikdo nemohl být na pochybách, jak velice odsuzuje zločin svých nepřátel.

Čtenář jistě hned poznal v těch, o nichž jsme se právě zmínili, Mohykány a jejich bílé přátele: zvěda, Munroa a Heywarda. Opravdu to byl otec, který hledal své děti. Doprovázel ho mladý muž, jemuž tolik záleželo na štěstí obou dívek, a stateční a věrní zálesáci, kteří už tolikrát prokázali svou dovednost a věrnost během krutých událostí, jež jsme zde už vyličili.

Když Unkas, který kráčel vpředu, došel do středu pláně, vyrazil výkřik, kterým přivolal ostatní své druhy. Mladý náčelník se zastavil před kupou mrtvých žen, které tu ležely jedna přes druhou. Bez ohledu na děsivou hrůzu, kterou vyvolával tento pohled, Munro a Heyward běželi k hromadě rozkládajících se těl a s úsilím, které nedovedl zahlušit ani pohled na znetvořené mrtvoly, se snažili najít mezi rozedranými, pestrými cáry kus šatů těch, které hledali. Otci i zamilovanému Heywardovi se ulevilo, když nic nenašli. Muka nejistoty, která byla stejně nesnesitelná jako nejkrutější pravda, však zůstala. Stáli mlčky a zamýšleni u hrůzně kupy těl, když se přiblížil zvěd. Neohrožený zálesák si prohlížel pln hněvu smutné divadlo a poprvé od chvíle, co vkročil na pláň, promluvil srozumitelně a nahlas.

„Viděl jsem nejedno strašlivé bojiště a často jsem kráčel po krvavé stopě mnoho a mnoho mil,“ řekl, „ale nikde jsem se nesetkal s tak ďábelským dílem jako zde. Pomstychtivost je vlastnost Indiánů a všichni, kdo mě znají, vědí, že v mých žilách nekoluje ani kapka indiánské krve, ale tolik bych chtěl říci — zde, před tváří nebes, uprostřed této pusté a hrozné země, kde je boží moc tak zřejmá —, jestliže se Francouzi ještě někdy odváží přiblížit se na dostřel, poznají, co dovede ručnice jediného člověka, která nepřestane chrlit oheň, dokud pazourek bude sršet jiskrami a dokud bude chytat střelný prach! Tomahavk a nůž ať si podrží ti, kteří s nimi ze svého vrozeného nadání dovedou zacházet. Co myslíš, Čingačgúku, budou se rudí Huróni chvástat tím, co zde napáchali, svým ženám, až vysoko napadne sníh?“ zeptal se delawarským nářečím.

Záblesk záští se mihl snědým obličejem mohykánského náčelníka. Povytáhl nůž z pochvy a mlčky se odvrátil od hrůzně podívané. Po jeho tváři se rozhostil klid tak hluboký, jako by byl nikdy nepoznal pokušení vášně.

„Montcalme! Montcalme!“ vykřikl rozhořčeně zvěd, který se nedovedl tak ovládat jako Indiáni. „Říkají, že přijde čas, kdy všechny lidské skutky budou zváženy jediným pohledem očí, které neznají lidských slabostí. Běda nešťastníku, který bude odsouzen k tomu, aby patřil na tuto pláň s duší navěky zatracenou. Jakože jsem běloch, tamhle leží Indián bez vlasů

na hlavě, kam mu je příroda zasadila. Jdi se na něho podívat, Delaware, možná že je to někdo z tvého kmene. Měli bychom ho pohřbit jako statečného bojovníka. Vidím ti to na očích, sagamore. Za tohle zaplatí některý Hurón, dřív než podzimní větry odvánou pach krve."

Čingačgúk přistoupil k zohavenému tělu, nadzvedl je a nad vši pochybnost zjistil, že mrtvý patřil k jednomu z šesti spojeneckých kmenů, nebo národů, jak se jim říkalo, které, dokud bojovaly ve francouzských řadách, byly smrtelnými nepřáteli Mohykánova vlastního lidu. Nenávistně kopl do mrtvoly a lhostejně se od ní odvrátil, jako by odcházel od zdechliny. Zvěd dobře rozuměl Indiánovu počínání, dělal však, že si ho nevšímá, a se stejným rozhořčením jako předtím mluvil dál o francouzském veliteli.

„Jenom velká moudrost a bezmezná moc smí zahubit tolik lidí," pokračoval, „neboť jenom ona ví, proč to činí. Pokládám za hřích zabít dalšího srnce, dokud nebyl sněden první, ledaže je před námi dlouhá cesta nebo číháme-li na nepřítele. Něco jiného je, bojuje-li jen několik válečníků tváří v tvář svým nepřátelům. Jejich údělem je zemřít s ručnicí nebo s tomahavkem v ruce, podle toho, jsou-li to běloši, nebo Indiáni. Unkasi, pojď tudy a nech, ať se na tom Mingovi usadí havran. Často jsem viděl, jak havrani hodují na mase Oneidů. Nechrne ho, jen ať si pochutná."

„Uf!" vykřikl mladý Mohykán, postavil se na špičky a upřeně se díval před sebe. Jeho pohyb a výkřik zahnal havrana k jiné kořisti.

„Co je, chlapče?" zašeptal zvěd a přikrčil se jako panter, který se chystá ke skoku. „Kdyby to tak byl nějaký opozdílý Francouz, který se tu schoval, aby loupil! Věřím, že dnes nese má zvěrobijka pěkně daleko!"

Unkas neodpověděl, náhle odběhl a za chvíli ho bylo vidět, jak se dere z houštiny a jak vítězoslavně mává kouskem Cořina zeleného jezdeckého závoje. Počínání mladého Indiána, jak mával tím, co našel, jeho další výkřik to všechno způsobilo, že mu jeho druhové běželi naproti.

„Mé dítě," zoufale vykřikl Munro, „přiveď mi mé dítě!"

„Unkas se pokusí," zněla krátká a dojemná odpověď.

Otec jako by neslyšel toto prosté a pevné ujištění. Vytrhl Unkasovi z ruky kousek tylu, mačkal jej v ruce a usilovně pátral očima kolem, pln hrůzy i naděje, jaké tajemství vydá houština.

„Tady nejsou mrtví/' řekl Heyward, „zdá se, že ta spoušť tudy nešla."

„To je jasné, jasnější než nebe nad námi," odpověděl klidně zvěd, „ale buď ona, nebo ti, kteří ji unesli, prošli kolem této houštiny, Pamatuji si dobře, že si tímhle hadříkem zakrývala svůj sličný obličej. Máš pravdu, Unkasi, tmavovlasá tu byla a prchala do lesa jako poděšený kolouch. Kdo může utíkat,

nepočká, až ho zabijí. Podívejme se, jestli tu po ní nezůstaly nějaké stopy. Někdy si myslím, že Indián vidí i stopu, kterou po sobě ve vzduchu zanechal kolibřík."

Mladý Mohykán odběhl, a ještě než zvěd domluvil, ozval se z okraje lesa výkřik, který oznamoval, že Unkas měl úspěch. Když ostatní, plni úzkosti, přiběhli za ním, uviděli, jak se další kus závoje třepetá na nízké větvi buku.

„Pomalů, pomalů," řekl rozvážně zvěd a svou dlouhou ručnicí zatarasil nedočkavému Heywardovi cestu. „Teď víme, co máme dělat, ale nesmíme zničit stopu. Jediný unáhlený krok by nás mohl stát hodinu práce. Nedá se popřít, že jsme jim na stopě."

„Děkuji vám! Děkuji vám, statečný muži," zvolal Munro. „Kam tedy utekly a kde jsou mé děti?"

„Kudy šly, to závisí na mnoha věcech. Jestliže šly samy, zrovna tak dobře mohly chodit kolem dokola jako jít přímo. Nemusely by být dál než dvanáct mil. Jestliže se jich však zmocnili Huróni nebo některý z francouzských Indiánů, budou teď pravděpodobně u kanadských hranic. Ale co na tom záleží?" pokračoval rozvážně zvěd, když zpozoroval, jak se jeho posluchačů zmocnila úzkost a jak jsou zklamáni. „Mohykáni a já máme stopu. Můžete se spolehnout, že po ní půjdeme až do konce, třeba sto mil. Pomalů, Unkasi, jsi netrpělivý jako člověk z města. Zapomínáš, že lehká noha zanechává jenom slaboučkou stopu."

„Uf!" vykřikl Čingačgúk, jenž si prohlížel otvor, který zřejmě někdo vysekal v nízkém podrostu na kraji lesa. Indián se vzpřimil a ukazoval na zem jako člověk, který uviděl odporného hada.

„Tady je zřetelně vidět mužské šlépěje," vykřikl Heyward, když se sklonil nad místem, na které ukazoval Indián. „Šlápł na kraj kaluže — a není pochyby, že to byl muž. Byly zajatý."

„Je to lepší, než kdyby měly umřít hladem v divočině," odpověděl zvěd. „Alespoň bude stopa po nich znatelnější. Vsadím padesát bobřích kůží proti padesáti pazourkům, že neuplyne měsíc, a budeme je mít. Shýbni se, Unkasi, a pokus se z otisku mokasínu vypátrat víc. Je to zřejmě mokasín, a ne bota."

Mladý Mohykán se sehnul, odstranil listí, které bylo naváto kolem, a zkoumal stopu tak bedlivě, jako když si bankéř prohlíží podezřelou směnku. Konečně vstal, spokojen s výsledkem svého zkoumání.

„Tak co, hochu," zeptal se zvěd, který počínání Unkasovo sledoval s velkou pozorností, „říká ti to něco? Dověděl ses z té stopy něco?"

„Lstivý lišák."

„Tak zas ten ???ská křivý ďábel! Nepřestane skákat, dokud si s ním zvěrobijka přátelsky nepromluví."

Heyward jen nerad vzal na vědomí tuto zprávu a vyjádřil

spíše své naděje než pochybnosti, když řekl:

„Mokasín jako mokasín. Tak jisté to není.“

„Mokasín jako mokasín! Stejně tak byste mohl tvrdit, že všechny nohy jsou stejné, a přece všichni víme, že někdo má dlouhé, jiný krátké, někdo široké, jiný úzké. Některé nohy mají vysoký nárt, jiné nízký. Jedny mají špičky dovnitř, jiné ven. Není mokasín jako mokasín, tak jako není kniha jako kniha. A ten, kdo dovede číst v jedné, nemusí vědět, co je v druhé. A tak je to správné, člověk alespoň má možnost prokázat své přirozené nadání. Počkej, Unkasi, já se na to podívám sám. Ani knize, ani mokasínu neškodí, když si o nich udělají svůj názor dva místo jednoho.“ Zvěd se sehnul, aby si prohlédl stopu, a hned zase pokračoval: „Máš pravdu, chlapče. Je to otisk, který jsme tak často viděli při jiné honičce. A ten chlap bude pít při každé příležitosti. Opilý Indián vždycky chodí víc zešíroka než střízlivý divoch. To je zvyk každého opilce, ať je to běloch nebo Indián. A ta délka a šířka, ta je právě tady! Prohlédni si tu stopu, sagamore. Měřil jsi tolikrát otisky, když jsme tu havěť pronásledovali od Glenu k léčivým pramenům.“

Čingačgúk poslechl. Po krátké prohlídce vstal a řekl jediné slovo: „Magua.“

„Ano, to je jisté. Tudy tedy šla tmavovlasá a Magua.“

„A Alice ne?“ zeptal se Heyward.

„Ještě jsme nic nenašli, co by svědčilo o tom, že i ona tudy šla,“ odpověděl zvěd a pozorně se rozhlížel po stromech, po křovinách a po zemi. „Co je to tam? Unkasi, přines sem tu věc, co se houpe tamhle na trní.“

Když Indián poslechl, zvěd vzal do ruky předmět, zvedl jej do výšky a tiše, avšak upřímně se začal smát.

„Je to ta pískavá zpěvákova zbraň! Teď máme stopu, že by po ní mohl jít i slepý,“ řekl. „Unkasi, hledej otisky boty, která je dost dlouhá, aby unesla šest stop a dva palce vysoké klátící se lidské tělo. Z toho člověka by se ještě mohlo něco stát, jen kdyby nechal vřískání a dal se na něco lepšího.“

„Alespoň neopustil dívky,“ poznamenal Heyward, „a Cora a Alice nezůstaly samy.“

„Ano.“ Sokolí oko spustil pušku, opřel se o ni a opovržlivě prohodil: „Alespoň jim má kdo zpívat. Dovede jim ulovit srnce, aby se měly čeho najíst? Nebo pozná cestu podle mechu na bucích a dovede proříznout krk Hurónovi? Jestliže to nedovede, první drozd, se kterým se setká, bude chytřejší než on. Tak co, chlapče, našel jsi nějaký otisk takových krápů?“

„Tady je něco jako šlápěj člověka, který měl na noze botu. Mohla by to být stopa vašeho přítele?“

„Dotýkej se listí lehce, nebo porušíš stopy. Tak! Je to otisk nohy, ale patří tmavovlasé. I tak je malý na někoho, kdo má tak vysokou a ztepilou postavu. Zpěvák by ho přikryl patou.“

„Kde? Nechte mě, ať se podívám na stopu svého dítěte,“ řekl

Munro, rozhrnul křoví a sklonil se nad skoro setřeným otiskem. Ačkoli krok, který zanechal tuto stopu, byl lehký a rychlý, bylo ji ještě celkem dobře vidět. Starý voják si prohlížel stopu očima, které se stále víc a víc zamlžovaly. Zůstal dlouho skloněn a Heyward viděl, jak na šlápějí jeho dcery kanou starcovy slzy. Mladý muž se snažil zabránit výbuchu starcova zoufalství, které se skrývalo pod zdánlivým klidem, tím, že se ho pokoušel nějak zaměstnat, a proto řekl:

„Jsme rozhodně na stopě, měli bychom se proto vydat na cestu. Teď jistě připadá zajatkyním každý okamžik jako věčnost.“

„Honba na nejrychlejšího jelena netrvá vždycky nejdéle,“ odpověděl Sokolí oko a pokračoval ve svém pátrání. „Víme, že tudy prošel ten opilý Hurón — a tmavovláska — a zpěvák, ale kde je ta, co má světlé kadeře a modré oči? Ačkoli je útlá a zdaleka ne tak odvážná jako její sestra, je krásná a je s ní milo pohovořit. Cožpak nemá přítele, že se o ni nikdo nestará?“

„Nedej bože, aby někdy měla o přátele nouzi. Copak ji všichni nehledáme? Já alespoň nepřestanu, dokud ji nenajdu.“

„Pak bychom se tedy měli rozdělit, poněvadž tudy rozhodně nešla. Přestože má nohu menší a lehčí, musela by po sobě zanechat nějaké stopy.“

Heyward se zarazil a všechna jeho nedočkavost dát se na cestu jako by náhle zmizela. Zvěd dělал, že si této náhlé změny v Heywardově náladě nevšímá, a po krátkém přemýšlení pokračoval:

„V této pustině by žádná žena kromě tmavovlásky a její sestry takovéto otisky nezanechala. Víme, že tu byla tmavovláska, ale kde jsou stopy po její sestře? Pojdme dál po této cestě, a jestli nic nenajdeme, budeme se muset vrátit na pláň a hledat jinou stopu. Pojd, Unkasi, a nespouštěj oči ze suchého listí. Já budu pozorovat křoviny a tvůj otec bude slídit po zemi. Pojdme, přátelé, slunce zapadá za hory.“

„A co mám dělat já?“ zeptal se úzkostlivě Heyward.

„Vy!“ odpověděl zvěd, který už se svými indiánskými přáteli pokračoval v cestě v pořadí, jaké právě určil. „Vy můžete jít vzadu, jen dávejte pozor, abyste nezašlápl stopu.“

Ušli sotva několik desítek kroků, když se Indiáni zastavili a začali si velmi bedlivě prohlížet nějaké stopy. Otec i syn mluvili rychle a hlasitě. Chvillemi se dívali na věc, která vzbudila jejich úžas, chvillemi, plni uspokojení, na sebe.

„Našli malou nožku!“ vykřikl zvěd, zapomněl na svůj úkol a pospíchal k Indiánům. „Co to tu máme? Číhali tu na někoho! Ne! Při nejpřesnější ručnici v této zemi, tady už zase byli ti koně, co našlapují po jedné straně. Teď je po tajemství a všechno je jasné jako severní hvězda o půlnoci. Ano, tady nasedly na koně. Tady čekali koně, přivázáni ke stromu. A tam vede široká cesta na sever přímo do Kanady.“

„Ale pořád ještě nemáme nejmenší stopy po Alici — po

mladší slečně Munroové," řekl Duncan.

„Leda by jí byla ta lesklá ozdůbka, kterou Unkas právě zvedl ze země. Podej to sem, chlapče, ať se na to podíváme.“

Heyward okamžitě poznal šperk, který Alice ráda nosívala, a vzpomněl si — zamilovaní mívají spolehlivou paměť —, že onoho osudného rána, kdy došlo ke krveprolití, viděl tento šperk na krásné šiji své milované. Uchopil drahocenný klenot, a když prohlásil, že jej poznává, zmizel šperk udivenému zvědovi z očí. Marně hledal lovec po zemi šperk. Duncan jej vroucně tiskl ke svému bušícímu srdci.

„Ne," řekl zklamaně zvěd a přestal prohrabávat listí pažbou pušky, „je to neklamné znamení stáří, když člověku začne slábnout zrak. Taková lesklá tretka, a já ji nevidím. Na tom nezáleží, hlavně že dovedu ještě pořádně zamířit. To stačí, abych si vyřídil všechny účty s Mingy. Ale přesto bych rád tu věc našel, už proto, abych ji odevzdal její majitelce. Spojily by se tak oba konce toho, čemu říkáme dlouhé stopování. Zatím je mezi námi široká řeka sv. Vavřince a možná že i velká jezera.“

„Proto musíme pospíchat.“ odpověděl Heyward. „Pojďme už.“

„Říká se, že mladá krev a horká krev jsou jedno a totéž. Nejdeme ani na veverka, ani neštve jela, aby skočil do Horicanu. Čeká nás mnoho dní a nocí pod širým nebem a cesta divočinou, kam málokdy vkročí lidská noha a kde člověk je rád, když jí živ a zdráv projde. Na takovou výpravu se Indián nevydá, aniž si vykouřil dýmku u poradního ohně. A přestože jsem běloch, ctím tento jejich moudrý a rozvážný zvyk. Vrátime se proto, večer si rozděláme oheň ve zříceninách staré pevnosti a ráno se svěží dáme do práce jako muži, a ne jako žvanivé báby nebo nedočkaví chlapi.“

Ze zvědova chování Heyward poznal, že by bylo marné se přít. Munro znovu upadl v netečnost, která se ho zmocnila po posledním zdrcujícím neštěstí a z níž ho zřejmě mohlo dostat jenom nějaké nové, mocné vzrušení. Mladý muž udělal z nouze ctnost, vzal starého vojáka pod paží a šel za Indiány a za zvědem, kteří se už začali vracet po stezce vedoucí na pláň.

KAPITOLA XIX

Večerní stíny ještě víc zdůrazňovaly příšernost místa, když skupina vešla do zřícenin pevnosti William Henry. Zvěd a jeho druhové ihned začali konat přípravy, aby zde mohli strávit noc. Byli vážní a zamlklí a bylo na nich vidět, jak hrůzy, které právě zažili, byly nezvyklé i pro tak zkušené zálesáky. Několik trámů opřeli o ohořelou zeď, a když je Unkas lehce přikryl větvemi, byli s přípravami hotovi. Mladý Indián ukázal potom na prosté přístřeší, Heyward pochopil význam jeho mlčenlivého posunku a požádal Munroa, aby vstoupil. Nechal zdrceného starce o samotě a ihned zase vyšel ven. Byl příliš rozčilen, aby si sám odpočal, jako to radil svému starému příteli.

Zatímco Sokolí oko a Indiáni připravovali oheň a pojídali skromný pokrm ze sušeného medvědího masa, Heyward si

238

zašel na baštu rozbořené pevnosti, odkud bylo vidět jezero Horican. Vítr se utiřil a vlny dorážely na písčité břeh pod ním pravidelněji a klidněji. Mraky, jakoby unaveny divokým letem, se trhaly, těžší se stahovaly nad obzorem v černé chuchvalce, lehčí mráčky se stále ještě vznášely nad vodou nebo kroužily mezi vrcholky hor jako poplašené hejno ptáků nad hnízdy. Tu a tam probleskla mlžným oparem rudá, ohnivá hvězda a matně osvětlila šerou oblohu. V horách se už rozprostřela neproniknutelná tma a pláň se podobala obrovské opuštěné márnici, kde se nic nepohnulo a kde ani hlásek nenarušil spánek jejich přemnohých nešťastných obyvatel.

Několik minut stál Duncan uchvácen touto podívanou, která se stávala ještě hrůznější při vzpomínce na nedávné události. Jeho oči bloudily od valu, kde seděli zálesáci kolem plápolajícího ohně, k matnějšimu světlu, které pozvolna uhasínalo na obloze. Potom se dlouho a pln úzkosti díval do husté tmy, která jako děsivý příkrov ležela nad mrtvými. Brzo se mu však zdálo, že se odtud ozývají záhadné zvuky. Byly však tak nejasné a tlumené, že nevěděl, kdo je vydává, a dokonce ani, zda je opravdu slyší. Mladý muž se zastyděl za svůj strach, obrátil se k jezeru a snažil se pozorovat matný jas hvězd, které se chvěly na jeho zvlněné hladině. Přesto však neustále pozorně naslouchal, jako by čekal, že objeví nějaké nenadálé nebezpečí. Konečně se mu zdálo, že ze tmy se zřetelně ozývá rychlý dupot. Duncan už nedovedl potlačit svůj nepokoj, zavolal proto tiše na zvěda a požádal ho, aby přišel za ním. Sokolí oko si hodil ručnici přes rameno a vyhověl Duncanovu přání. Tvářil se však klidně, jako by chtěl ukázat, že je pevně přesvědčen, že jim zde nehrozí nebezpečí.

„Poslouchejte!“ řekl Duncan, když se zvěd klidně postavil vedle něho, „z pláně se ozývají tlumené zvuky, to by znamenalo, že Montcalm ještě s celým vojskem neodtáhl.“

„Pak jsou uši lepší než oči,“ řekl zvěd, kterého Duncanovo sdělení nevyvedlo z klidu, a ukousl si kus medvědího masa. Mluvil obtížně a pomalu jako člověk, jehož ústa dělají dvě věci najednou. „Já sám jsem ho viděl, jak se s celým svým vojskem uhnízdil v Ty, protože Francouzi, jak se jim něco podaří, hned si jdou na oslavu zatančit a pobavit se s ženskými.“

„Já nevím. Ve válce spí Indián málokdy. Možná že se zde nějaký Hurón zdržel loupením, když jeho kmen odtáhl. Bylo by dobře uhasit oheň a postavit hlídku. — Poslouchejte! Slyšíte ten šramot?“

„Indián se málokdy zdrží u hrobů. Zabije třeba tím nejsurovějším způsobem, ale vezme si obyčejně jenom skalp, ledaže by v něm vřela krev a neznal se vztekem. Ale jakmile jednou jeho oběť vypustí duši, zapomene na nepřítelství a rád dopřeje mrtvým zasloužený klid.“

„Myslím, že jsem už zase něco slyšel! Nebo to zašumělo listí v koruně buku? Slyšíte to?“

„Ano, ano, vlk se osměluje, ať je potravy málo nebo dost,“ poznamenal klidně zvěd. „Zaopatřili bychom si pěknou sbírku kůží těch ďáblů, jen kdyby bylo světlo a my měli čas se dát za nimi — co je to?“

„Neběží to vlci, o kterých jste se zmínil?“

Sokolí oko pomalu zavrtěl hlavou a kývl na Duncana, aby šel za ním k místu, kam nesahala zář ohně. Zvěd zpozorněl a napjatě naslouchal, neozve-li se znovu tichý zvuk, který ho tak neočekávaně polekal. Naslouchal marně. Když se nic neozvalo, zašeptal Duncanovi:

„Musíme zavolat Unkase. Ten chlapec má indiánské smysly a snad uslyší to, co my neslyšíme. Poněvadž jsem běloch, příroda mě takovým sluchem neobdařila.“

Mladý Mohykán, který tiše hovořil se svým otcem, se zarazil, když uslyšel houkání sovy, potom vstal a zadíval se k temným válům, jako by pátral, odkud se zahoukání ozvalo. Zvěd zahoukal znovu a Duncan za chvíli uviděl, jak se k nim podél valů opatrně plíží Unkas.

Sokolí oko několika slovy v delawarském nářečí vysvětlil, co si přeje. Jakmile se Unkas dozvěděl, proč ho zvěd zavolal, lehl si na zem, a jak se Duncanovi zdálo, zůstal klidně a nehnuté ležet. Heyward byl tímto počínáním mladého válečníka překvapen a byl zvědav, co udělá Indián, aby se dozvěděl, co se dozvědět chce. Postoupil proto o několik kroků a sehnul se nad tmavý předmět, z něhož ani na chvíli nespustil oči. Vtom však zjistil, že Unkas zmizel a že to, na co se dívá, je jenom tmavý obrys výčnělku na břehu jezera.

„Co se stalo s Mohykánem?“ zeptal se zvěda a ze samého úžasu ustoupil o krok. „Viděl jsem ho, jak si tady lehl na zem, a byl bych přísahal, že tu ještě je.“

„Pst! Mluvte tišeji, člověk neví, čí uši naslouchají, a Mingové nejsou hloupí. Pokud jde o Unkase, ten je už na pláni a s

Makvaji, jestli tu nějací jsou, si to vyřídí sám."

„Myslíte, že Montcalm neodvolal všechny své Indiány? Upozorníme své druhy, aby byli připraveni k boji. Je nás pět a bít se dovedeme."

„Nikommu ani slovo, je-li vám život drahý! Podívejte se na sagamora, jak sedí u ohně jako velký indiánský náčelník! Jestli někdo číhá ve tmě, nikdy, podle toho, jak se Čingačgúk tváří, nepozná, že větríme nebezpečí."

„Ale kdyby ho objevili, znamenalo by to jeho smrt. Ve světle ohně je ho příliš dobře vidět. Určitě padne první."

„To máte pravdu," odpověděl zvěd a projevil větší starost, než bývalo u něho zvykem. „Ale co se dá dělat? Jediný pohled, který by vzbudil podezření, může přivodit útok, dřív než budeme připraveni. Podle znamení, které jsem dal Unkasovi, Čingačgúk poznal, že jsme něco zvěřili. Řeknu mu, že jsme na stopě Mingům, a jeho indiánský pud mu už poví, co má dělat."

Zvěd přiložil prsty k ústům a tiše zasyčel. Duncan v první chvíli uskočil, poněvadž si myslel, že uslyšel hada. Čingačgúk seděl zamyšleně u ohně s hlavou opřenou o ruku. Jakmile však uslyšel varovný sykot plaza, jehož jméno nosil, vzpřímil se a jeho temné oči se začaly rychle a bystře rozhlížet. V tom náhlém a snad bezděčném pohybu nebylo nejmenší známky překvapení nebo neklidu. Jako by si ani nevšiml ručnice, kterou měl na dosah ruky. Tomahavk, který měl za pasem a který povytáhl, aby jej mohl lépe uchopit, nechal dokonce spadnout na zem. Celý se schoulil, jako když člověk uvolní nervy a svaly, aby si odpočal. Zchytrale si zase sedl jako předtím, jen polohu rukou změnil, jako by prve vstal jen proto, aby se protáhl. Potom už čekal, co bude dál, klidně a nebojácně, jak to dovede jenom indiánský válečník.

Méně zkušenému oku by se zdálo, že mohykánský náčelník usnul. Heyward však viděl, že Indiánovo chřípí se chvěje, že Čingačgúk otočil hlavu, jako by se snažil lépe slyšet, a že se bystře a ostražitě rozhlíží.

„Podívejte se, jak je ten chlapík úžasný," zašeptal Sokolí oko a stiskl Heywardovi paži. „Ví, že jediný jeho pohled nebo jediný jeho pohyb by mohl všechno zkazit a že bychom pak byli vydáni na milost a nemilost těch darebáků — "

Přerušil ho záblesk a výstřel z ručnice. Kolem místa, na které se Heyward stále ještě udiveně a pln obdivu díval, se rozletěly jiskry. Hned nato si všiml, že Čingačgúk zmizel. Zvěd namířil ručnici, připraven vystřelit, a netrpělivě čekal, až se objeví nepřítel. Zdálo se však, že tímto jediným a bezvýsledným pokusem zabít Čingačgúka útok skončil. Jednou nebo dvakrát se Heywardovi a zvědovi zdálo, jako by někde daleko zašustilo housti, jako by se tudy něco prodíralo. Za chvíli Sokolí oko upozornil, že se tudy přehnali vlci, kteří o překot prchali před někým, kdo je neočekávaně překvapil. Po chvíli

netrpělivého a bezdechého čekání uslyšeli šplouchnutí vody a po něm další výstřel z ručnice.

„To byl Unkas.“ řekl zvěd. „Ten, chlapec má výbornou ručnici. Zná její zvuk, jako zná otec hlas svého dítěte. Sám jsem ji nosil, dokud jsem si neopatřil lepší.“

„Co to má znamenat?“ zeptal se Duncan. „Vědí o nás, jak se zdá, a rozhodli se nás zničit.“

„Tamto rozházené ohniště, to je nejlepší důkaz, že to s námi moc dobře nemysleli, a tento Indián, to je zase důkaz, že se nic zlého nestalo,“ odpověděl zvěd. Znovu si hodil ručnici chladnokrevně přes rameno a šel za Čingačgúkem, který se vracel do pevnosti a na kterého právě padla zář ohně. „Tak jak to vypadá, sagamore? Jdou po nás Mingové doopravdy, nebo to byl jenom jeden z těch hadů, kteří se plazí za vojskem a skalpují mrtvé bledé tváře, aby se pak po návratu domů mohli chlubit svým ženám, jaké hrdinské činy vykonali?“

Čingačgúk si zase s největším klidem sedl na své místo a neodpověděl, dokud si neprohlédl ohniště, jež zasáhla kulka, která se mu málem mohla stát osudnou. Potom vztyčil prst a pronesl jediné anglické slovo:

„Jeden.“

„Myslel jsem si to,“ řekl Sokolí oko a také si sedl, „a poněvadž zmizel pod vodou, dřív než Unkas na něho vystřelil, určitě bude ten darebák vykládat, jak chytrou léčku připravil dvěma Mohykánům a bílému lovcí — protože s důstojníky při takové přestřelce nikdo nepočítá, jako by ani neexistovali. No, ať si povídá — nechte ho povídat. V každém národě je několik poctivých lidí, kteří pohrdají člověkem, který svým chvástáním uráží zdravý lidský rozum. Bůh ví že mezi Makvaji je jich málo. Střela toho bídáka ti zasvištěla pěkně kolem ucha, sagamore.“

Čingačgúk se lhostejně a bez zájmu obrátil k místu, kam dopadla střela, a potom si klidně sedl jako dřív, jako by ho taková bezvýznamná událost nemohla nijak vyrušit. V té chvíli se objevil Unkas a také on se stejně lhostejnou tváří jako jeho otec si přisedl k ohni.

Udivený Heyward sledoval počínání obou Indiánů s velikým zájmem. Zdálo se mu, že zálesáci se dorozumívají nějakými tajnými znameními, která nedovedl postřehnout. Mladý běloch by se byl jistě snažil pln nedočkavosti mnohmluvně vyličit — a snad by byl i nadsadil —, co se odehrálo v temnotách na pláni. Mladý indiánský náčelník se však spokojil tím, že za sebe nechal mluvit své činy. Pro Indiána to ve skutečnosti nebyla ani vhodná chvíle, ani příležitost, aby se chlubil svými hrdinskými činy. A kdyby se Heyward nebyl začal vyptávat, sotva by o té věci bylo padlo jediné slovo.

„Co se stalo s naším nepřítelem, Unkasi?“ zeptal se Duncan. „Slyšeli jsme tě vystřelit a snad to nebylo nadarmo.“

Mladý náčelník rozhrnul beze slova loveckou halenu a na

důkaz svého vítězství ukázal krvavý chuchvalec vlasů. Čingačgúk uchopil skalp a chvíli si jej velmi pozorně prohlížel. Potom se v jeho tváři objevil výraz ošklivosti, pustil skalp a zvolal:

„Oneida!”

„Oneida!” opakoval zvěd, který náhle ztratil zájem na celé příhodě a začal být skoro tak apatický jako jeho indiánští druhové. Teď se však s neobyčejnou zvědavostí naklonil k Un kaso v i, aby si prohlédl krvavou trofej. „Proboha, jestli nás stopují Oneidové, obklíčí nás ti ďáblové ze všech stran. Ano, bělochovy oči nevidí rozdíl mezi tímto kouskem kůže a skalpem jiného Indiána, a přece sagamor říká, že ten skalp je z Mingovy hlavy. Dokonce ví, jak se jmenuje kmen, ke kterému ten ubožák patřil. A říká to s takovou jistotou, jako by skalp byl list knihy a každý vlas písmeno. Jakým právem se chlubí běloši svou učeností, když divoch dovede přečíst to, co by nedovedl i ten nejmoudřejší běloch! Co myslíš ty, chlapče? K jakému kmeni patřil ten darebák?”

Unkas se podíval na zvěda a klidně odpověděl:

„Oneida.”

„Tak přece Oneida! Když Indián něco řekne, je to obvykle pravda. Když to ale potvrdí další Indián, můžete tomu věřit jako evangeliu.”

„Ten ubožák si nás spletl s Francouzi.” řekl Heyward.

„Nebyl by přece ukládal o život přítele.”

„Spletl si Mohykánovo válečné malování s hurónským! Jako vy byste si spletl bílé kabáty Montcalmových granátníků s červenými kabáty ‚královských Američanů¹.” odpověděl zvěd.

„Ne, ne, ten had věděl, co dělá. Rozhodně se nezmýlil, protože Delawaři s Mingy se nijak zvlášť nemají rádi, ať jsou jejich kmeny na číkoli straně, když se běloši hádají. I když Oneidové slouží králi, který je také mým nejvyšším pánem a velitelem, nebyl bych dlouho váhal, kdyby mi toho darebáka byl osud přivedl do cesty.”

„To by znamenalo porušení našich smluv a nebylo by to správné.”

„Když se člověk stýká s nějakým národem,” pokračoval Sokolí oko, „je-li ten národ čestný a člověk není darebák, začnou se mít rádi. Je pravda, že chytrostí bělochů se podařilo znesvářit mnohé indiánské kmeny, takže dnes Huróni a Oneidové, kteří mluví stejným nebo skoro stejným jazykem, se navzájem skalpují, a dokonce ani Delawaři nejsou jednotní. Ti, co vysedávají u poradních ohňů na břehu své vlastní řeky, bojují na stejné straně s Mingy, kdežto většina jich odešla do Kanady jen proto, že jsou odedávna znepřáteleni s Makvaji. Je z toho ze všeho zmatek a všechno je to proti vžitým pravidlům válčení. Ale Indián se nemění každou chvíli, jak se to děje v politice, takže Mohykáni se mají s Mingy tak rádi jako běloch s hadem.”

„To neslyším rád. Věřil jsem, že Indiáni, kteří žijí na našem území, se přesvědčili, že jsme spravedliví a svobodomyšlní, a proto jsou při nás.“

„Podle mne je přirozené, dáva-li člověk svým zájmům přednost před cizími. Pokud jde o mne, jsem pro spravedlnost, a proto neříkám, že Mingy nenávidím — to by neodpovídalo ani barvě mé pleti, ani mému náboženství —, opakuji jenom, že jedině tma zavinila, že zvěrobijka neměla nic společného se smrtí číhajícího Oneidy.“

Potom, jako by byl uspokojen pádností svých důvodů — ať už odpůrce přesvědčily nebo ne —, poctivý, ale tvrdohlavý zálesák se odvrátil od ohně. Tím rozepře skončila. Heyward odešel na valy. Byl neklidný, poněvadž nebyl obeznámen s válčením v lesích, kde každou chvíli hrozil nějaký zákeřný útok. Jinak se zachovali zvěd a Mohykáni. Jakmile zjistili nebezpečí, dovedli svými neuvěřitelně bystrými smysly, vycvičenými dlouhou zkušeností, odhadnout, o jak velké nebezpečí jde a jak dlouho bude trvat. Jako by ani jeden z nich v nejmenším nepochyboval o tom, že jsou naprosto bezpeční. Dali to najevo tím, že se ihned začali chystat k poradě, co dál podniknout.

Zmatek mezi národy, ba i mezi kmeny, o němž se zmínil Sokolí oko, dosáhl v té době vrcholu. Jednotící pouto jazyka, zájem na společné věci a společný původ přestaly v mnohém mít svůj vliv. To také způsobilo, že Delawaři a Mingové (tak se nazývaly kmeny Šesti národů) bojovali společně, a Mingové číhali na skalpy Hurónů, kteří byli s nimi stejného původu. Dokonce i Delawaři byli rozdělení. Ačkoli láska k půdě, která kdysi patřila jeho předkům, udržovala sagamora Mohykánů s několika věrnými v pevnosti Edward pod prapory anglického krále, převážná většina jeho národa válčila na straně Montcalmově. Čtenář pravděpodobně ví, anebo už se dozvěděl z tohoto vyprávění, že Delawaři nebo Lenapové prohlašovali, že jsou praotci početného národa, kterému kdysi patřila většina východních a severních států Ameriky, a že kmen Mohykánů byl starým a váženým členem tohoto národa.

Zvěd a jeho druhové, kteří se právě chystali k poradě o další své cestě, jež povede mezi tolika rozeštvanými a divokými kmeny, znali dokonale drobné a spletité zájmy, které stavěly přítele proti příteli a přirozené nepřátele nutily, aby bojovali na stejné straně. Duncan věděl dost o indiánských zvycích, aby pochopil, proč přiložili na oheň a proč válečníci, včetně Sokolího oka, usedli kolem dýmajícího ohně s takovou důstojností. Postavil se do rohu pevnosti, odkud mohl vidět, co se děje uvnitř, a odkud mohl postřehnout nebezpečí hrozící zvenčí, a trpělivě čekal na výsledek rady.

Po krátkém a výmluvném mlčení si Čingačgúk zapálil dýmku, jejíž hlavička byla s podivuhodnou dovedností vyřezána z jednoho z těch měkkých kamenů, které se

vyskytují v této zemi, a která měla dřevěný troubel, a začal kouřit. Když několikrát vdechl dým lahodně vonící byliny, podal dýmku zvědovi. Takto obešla dýmka za hlubokého mlčení několikrát kolem. Potom sagamor, jako nejstarší a hodností nejvyšší, několika klidnými a slavnostními slovy navrhl, o čem se budou radit. Odpověděl mu zvěd. Když zvěd s jeho návrhem nesouhlasil, opět promluvil Čingačgúk. Unkas však zůstal jenom tichým a uctivým posluchačem, dokud ho Sokolí oko zdvořile nepožádal, aby projevil své mínění. Z chování řečníků Heyward vyrozuměl, že otec a syn hájí stejný názor a že zvěd prosazuje názor opačný. Spor se stával čím dál živějším, až bylo vidět, že se názory řečníků začínají shodovat.

Přestože přátelský spor byl veden se stupňující se živostí, i to nejdůstojnější křesťanské shromáždění ctihodných duchovních by se mohlo ke svému užitku poučit ze zdrženlivosti, zdvořilosti a umírněnosti debatujících. Unkasova slova byla přijímána stejně pozorně jako slova jeho zkušenějšího otce. A nikdo z nich neprojevil nejmenší netrpělivost a nikdo nezačal mluvit, dokud několik vteřin tiše neuvažoval o tom, co bylo řečeno.

Mohykáni doprovázeli svou řeč posunky tak jasně srozumitelnými, že Heyward mohl bez obtíží sledovat, o čem mluvili. Naproti tomu Duncan nerozuměl, co říká zvěd, poněvadž ten ze samé pýchy, jakou se vyznačují běloši, se choval chladně a zdrženlivě, jak se chovají Angloameričané, nejsou-li rozčileni. Z častých posunků, kterými Indiáni naznačovali cestu lesem, bylo zřejmé, že chtějí, aby se šlo po suchu, kdežto podle toho, jak Sokolí oko ukazoval k Horicanu, bylo vidět, že je pro cestu po vodě.

Už se zdálo, že zvědův návrh bude zamítnut. Ten však vstal, zbavil se svého umělého klidu, zvednutou paží ukázal tolikrát na dráhu slunce, kolik dní by potřebovali, aby došli k cíli. Potom jim vylíčil dlouhou a namáhavou cestu přes hory a řeky. Velmi výmluvným posunkem naznačil, že Munro, který spal a o ničem nevěděl, je starý a slabý. Duncan pochopil, že zvěd se krátce zmínil i o jeho vlastnostech, když napřáhl dlaň a použil přezdívky Otevřená ruka — tak byl Heyward pro svou šlechtnost nazýván u přátelských kmenů. Potom zvěd začal znázorňovat lehké a rychlé pohyby kánoe na rozdíl od klopýtavých kroků zesláblého a unaveného člověka. Nakonec ukázal na Oneidův skalp, a jak se zdálo, dokazoval, že bude třeba vyrazit co nejdříve, a to tak, aby po sobě nezanechali stopy.

Mohykáni naslouchali vážně a jejich tváře živě reagovaly na zvědovu řeč. Znenáhla se dávali přesvědčit, a než Sokolí oko domluvil, jeho slova provázely obvyklé projevy pochvaly. Zkrátka Unkas a jeho otec přijali zvědův názor a vzdali se názoru svého velkomyslně a s upřímností, která, kdyby byli zástupci některého velkého civilizovaného národa, byla by

určitě přivodila jejich politický pád, protože by byli prohlášeni za nedůsledné.

V okamžiku, kdy bylo rozhodnuto, rozepře a všechno ostatní kromě výsledku, k němuž došlo, bylo zapomenuto. Zvěd se nerozhlízel kolem, aby svůj úspěch vyčetl z očí svých nadšených posluchačů, ale jak dlouhý tak široký se natáhl u uhasínajícího ohně, zavřel oči a usnul.

Když teď Mohykáni, kteří ztratili tolik času pro zájmy jiných, zůstali o samotě, věnovali se sami sobě. Čingačgúk odložil přísné chování indiánského náčelníka a začal ke svému synu mluvit něžně a vesele. Unkas se přizpůsobil důvěrnému tónu svého otce, a když podle hlubokého oddychování bylo vidět, že zvěd usnul, začali se oba jeho společníci chovat docela jinak než dosud.

Pro ty, kdož nikdy neslyšeli řeč Indiánů v takových chvílích, kdy pronášejí slova plná lásky a když se smějí, není možno popsat melodičnost jejich řeči. Bohatost jejich hlasů, zvláště hlasu chlapcova, byla obdivuhodná — byly v nich tóny od nejhlubšího basu až k něžným ženským tónům. Otec sledoval synova výmluvná gesta s netajenou radostí a na synův nakažlivý, avšak tichý smích odpovídal úsměvem. Dokud trvaly tyto něžné a přirozené city, nebylo vidět v zjemnělých rysech sagamorovy tváře jedině znamení divokosti. Lidská kostra namalovaná na jeho těle se podobala spíš směšnému panáku než nemilosrdné vyhrůžce znamenající zkázu a spoušť.

Když tak ušlechtilé projevovali své lepší city celou hodinu, Čingačgúk si znenadání ovinul kolem hlavy pokrývku, natáhl se na holou zem a dal tím najevo, že chce spát. Unkas okamžitě zvažněl, pečlivě prohrábl řeřavé oharky, aby jejich teplo sálalo na otcovy nohy, a sám se uložil uprostřed zřícenin pevnosti.

Heyward, který načerpal novou důvěru z bezstarostnosti těchto zkušených zálesáků, brzy následoval jejich příkladu a dávno před půlnocí ti, kteří našli přístřeší v rozbořené pevnosti, spali tak tvrdě jako ti, kteří už o ničem nevěděli.

KAPITOLA XX

Nebe bylo stále ještě poseto hvězdami, když Sokolí oko začal spáče budit. Munro a Heyward odhodili pláště a vstali, ještě dřív než je zálesák přestal tiše budit u vchodu úkrytu, v němž strávili noc. Když vyšli, zvěd už na ně čekal. Pozdravili se jenom posunkem, kterým jejich opatrný vůdce naznačoval, aby mlčeli.

„Pomodlete se v duchu," zašeptal, když se k němu přiblížili, „protože ten, k němuž své modlitby vysíláte, rozumí všem řečem — řeči srdce stejně jako té, kterou šeptají vaše rty. Ale ani nehlesněte. Málokdy dovede běloch v lese mluvit tak, aby jej nebylo slyšet. Viděli jsme to nejlíp u toho ubohého zpěváka. Pojdte," pokračoval a obrátil se k jednomu z valů pevnosti, „půjdete příkopem po této straně, dejte však pozor, abyste šli po kamenech a po kusech dřeva."

Jeho společníci poslechli, třebaže dvěma z nich byla tato nezvyklá opatrnost prozatím hádankou. Když se octli v hlubokém příkopu, kterým byla hliněná pevnost obehnána ze tří stran, zjistili, že cesta je z větší části zatarasena sutinami. Opatrně a s velkou trpělivostí šplhali za zvědem a nakonec se jim podařilo dostat se na písčité břeh Horicanu. „Naši stopu by mohli najít jen čichem," řekl spokojený zvěd a ohlédl se zpět na obtížnou cestu, kterou právě vykonali. „Uprchlíka prozradí tráva, ale mokasín nezanechává otisk na dřevě ani na kameni. Kdybyste měli okované boty, to by bylo jiné, ale v mokasínech z jelenice, správně vydělané, může člověk chodit po kamenech bez starosti. Unkasi, přístrč kánoi blíž k břehu. V písku se otiskne všechno jako do másla. Opatrně, chlapče, opatrně, ať se kánoe nedotkne břehu, nebo ti darebáci poznají, kudy jsme odešli."

Mladý muž si počínal opatrně, zvěd položil prkno ze zřícenin ke kánoi a vybídl oba důstojníky, aby do ní vstoupili. Nato uvedl všechno do dřívějšího nepořádku. Potom se Sokolímu oku podařilo dostat se do malého člunu z březové kůry. Báł se, jak se zdálo, že by po něm mohla zůstat nějaká stopa. Nezanechal ani jedinou. Heyward mlčel, dokud Indiáni nedopádlovali dost daleko od pevnosti do širokého temného stínu, který hory na východní straně vrhaly na lesknoucí se hladinu jezera. Potom se zeptal:

„Proč jsme museli utéci tak tajně a náhle?"

„Kdyby krev jednoho Oneidy dovedla zabarvit tak velkou hladinu průzračného jezera, jako je to, po kterém teď plujeme," řekl zvěd, „odpověděly by vám samy vaše oči. Copak jste zapomněl na toho plíživého hada, kterého Unkas zabil?"

„Určitě ne. Říkali jste však, že byl sám, a mrtvého se přece nemusíme bát."

„Ano, ve svém ďábelském počínání byl sám, avšak Indián z

tak početného kmene se nemusí obávat, že jeho krev bude prolita, aniž by se vzápětí ozval smrtelný výkřik některého z jeho nepřátel."

„Ale naše přítomnost a autorita plukovníka Munroa by nás přece měly chránit proti hněvu našich spojenců, zejména když si ten lotr svůj osud plně zasloužil. Doufám, že se pro tak nepatrný důvod neuchýlíme ani o krok od naší nejkratší cesty."

„Myslíte, že kulka z ručnice toho darebáka by se byla vyhnula samému Jeho Veličenstvu králi, kdyby se jí byl namanul do cesty?" odpověděl tvrdohlavý zvěd. „Proč ten slavný francouzský generál, který velí Kanaďanům, nenařídil, aby Huróni zakopali své tomahavky, když bělochovo slovo má takovou moc nad Indiány?"

Heywardovu odpověď přerušil Munroův vzdech. Mladý muž chvíli mlčel pln ohledu k zármutku svého starého přítele, ale pak pokračoval:

„Tento svůj hřích zodpoví markýz Montcalm svému Bohu." řekl velmi vážně.

„Ano, ano, to, co říkáte, je pravda, poněvadž jste svá slova založil na víře a cti. Je obrovský rozdíl mezi tím, jestli pošlete pluk bělokabátníků, aby zabránil masakru zajatců Indiány, a tím, jestli chcete ukonejšit rozdivočelé Indiány, aby zapomněli, že nosí nůž a tomahavk, když jim budete říkat ‚můj synu¹. Ne, ne,“ pokračoval zvěd a ohlédl se na rychle mizející břeh, na kterém stála pevnost William Henry, a zasmál se tím svým tichým, upřímným způsobem, „rozhodl jsem se, že pocestujeme po vodě. Ti lotři by se museli spřátelit s rybami, aby se dozvěděli, kdo dnes ráno pádloval po jejich jezeře. Než se rozmyslí, kudy nás mají pronásledovat, budeme už dávno na druhém konci Horicanu."

„Naše cesta bude asi plná nebezpečí, když máme nepřátele před sebou i za sebou."

„Plná nebezpečí!" odpověděl klidně Sokolí oko. „Vůbec nebude nebezpečná. Budeme-li ostražitě naslouchat a bystře se dívat, mohli bychom svůj náskok několika hodin před těmi darebáky udržet. Kdybychom nakonec museli použít ručnic, tři z nás s nimi dovedou zacházet zrovna tak dobře jako kdokoli na celém území podél hranic. Je však možné, že nás, jak se říká, trochu proženou. Možná že dojde k nějaké srážce nebo k potyčce nebo k něčemu takovému, ale vždycky to bude tam, kde budeme mít dobré obranné postavení, a ani o střelivo nouze nebude. Ne, tato cesta rozhodně nebude nebezpečná."

Možná že Heyward posuzoval nebezpečí trochu jinak než zvěd. Místo aby odpověděl, seděl a mlčel. Kánoe zatím urazila několik mil. Právě když svítalo, vpluli do úžin jezera a rychle a opatrně se začali proplétat mezi nesčetnými ostrůvky. Touto cestou odtáhl Montcalm se svou armádou a naši cestovatelé nevěděli, zda francouzský generál nenechal v záloze některé

ze svých Indiánů, aby chránili zadní voj jeho vojska a sbírali opozdilce. Blížili se tedy k úžině tiše, jak tomu byli zvyklí.

Čingačgúk odložil pádlo. Unkas a zvěd řídili lehký člun klikatými a spletitými průlivy, kde jim na každém kroku hrozilo nebezpečí, že budou náhle přepadeni. Sagamor se při plavbě ostražitě díval z ostrova na ostrov, z houštiny na houštinu, a kdykoli se vodní hladina rozšířila, upíral svůj bystrý zrak na holé skály a na blízké lesy, které mračně shlížely na úžinu.

Heyward, který s velkým zájmem pozoroval krásu okolí, uvažoval právě o tom, že zvěd přece jenom bezdůvodně přehnal velikost nebezpečí, které jim hrozí, když náhle na Čingačgúkovo znamení přestali pádlovat.

„Uf!“ vykřikl Unkas skoro současně, když jeho otec lehkým úderem pádla do boku kánoe dal znamení, že hrozí nebezpečí.

„Co se děje?“ zeptal se zvěd. „Jezero je tiché, jako by se ho vítr nikdy nedotkl, a vidím po jeho hladině na míle daleko. Nad ní se nečerná ani hlava potáplice⁶².“

Indián pomalu zvedl pádlo a ukázal ve směru, kam se sám upřeně díval. Duncan sledoval pohyb pádla. Nedaleko před nimi ležel jeden ze zalesněných ostrůvků, zdál se však klidný a tichý, jako by tam nikdy nebyla vkročila lidská noha.

„Nevidím nic než zem a vodu,“ řekl, „jak krásný je to pohled.“

„Pst!“ napomenul ho zvěd. „Ano, sagamore, všechno, co děláš, má nějaký důvod. Je to jen stín, a přece není přirozený. Vidíte, jak se mlha zvedá nad ostrovem, majore? A přece to není mlha, vypadá to spíš jako lehký obláček.“

„Je to pára nad vodou.“

„To by řeklo dítě. Ale co ten černější okraj mráčku, který se drží dole a který můžete sledovat až k lískovému keři? Je to kouř. Podle mého mínění nedovolili však, aby se oheň příliš rozhořel.“

„Pojedme tam rychle, abychom měli jistotu,“ řekl netrpělivě Duncan. „Musí jich být jen několik, když se vešli na takový kousíček země.“

„Velmi byste se mýlil, kdybyste posuzoval indiánskou chytrost podle toho, co se o ní píše v knihách, nebo podle chytrosti bělochů. Mohlo by vás to stát život,“ odpověděl Sokolí oko a se svou přísloušnou bystrostí si nepřestal prohlížet kouř nad ostrovem. „Kdybych směl o věci říci své mínění, řekl bych, že si můžeme vybrat: buď se vrátit a přestat myslet na pronásledování Hurónů — “

„Nikdy!“ řekl Heyward až příliš hlasitě.

„Dobře, dobře,“ pokračoval Sokolí oko a prudkým gestem zarazil jeho netrpělivost. „Jsem stejného názoru jako vy, ale mám ve zvyku ukázat na všechny možnosti. Musíme zkusit štěstí, ať jsou v úžinách Indiáni nebo Francouzi, a snažit se proklouznout. Mám pravdu, sagamore?“

Indián místo odpovědi ponořil pádlo do vody a kánoe prudce vyrazila. Poněvadž kánoi řídil Čingačgúk, byla to jasná odpověď. Všichni nyní pádlovali ze všech sil a za chvíli dorazili k místu, odkud mohli přehlédnout celý severní břeh ostrova, který jim dosud zůstal skryt.

„Jsou tam,“ zašeptal zvěd, „dvě kánoe a je taky vidět kouř. Ti darebáci mají pořád ještě mlhu před očima, jinak už bychom slyšeli to jejich prokleté ječení. Pádlujte, přátelé — už se od nich vzdalujeme a už jsme skoro mimo jejich dostřel.“

Dobře známý třesk ručnice, po němž zahlédli, jak po klidné hladině poskočila střela, a pronikavý jekot, který se ozval z ostrova, přerušily zvědovu řeč a byly neklamným znamením, že byli spatřeni. Hned nato naskákalo několik divochů do kánoí a ty se brzy roztančily po vodě a začaly je pronásledovat. Tato děsivá předzvěst nastávajícího boje, pokud to mohl Duncan pozorovat, neměla nejmenší vliv na oba Indiány. Jen údery pádel byly rychlejší a sebranější a nutily loďku, aby letěla jako živý tvor hnaný vlastní vůlí.

„Udržuj je v této vzdálenosti, sagamore,“ Sokolí oko se chladnokrevně ohlédl přes levé rameno a nepřestával pádlovat, „jen je tak drž. V celém hurónském národě jaktěživo nebyla ručnice, která by nesla tak daleko jako moje zvěrobijka. Na tu se člověk může spolehnout.“

Když se zvěd ujistil, že Mohykáni stačí sami udržet potřebnou vzdálenost, rozvážně odložil pádlo a zvedl svou smrtonosnou ručnici. Třikrát zamířil, a když jeho společníci čekali, že užuž vystřelí, pokaždé znovu ručnici sklonil. Pak požádal Indiány, aby pádlovali pomaleji, aby se mohli svým nepřátelům o něco přiblížit. Konečně se zdálo, že je jeho přesné a bystré oko spokojeno. Levou rukou uchopil hlaveň a pomalu zvedal ústí ručnice. Vtom však Unkas, který seděl na přídi, vykřikl a zvěd ani tentokrát nevystřelil.

„Co se děje, chlapče?“ zeptal se Sokolí oko. „Svým výkřikem jsi ušetřil Hurónovi jeho smrtelný výkřik. Proč jsi to udělal?“

Unkas ukázal ke skalnatému břehu nedaleko před nimi, odkud vyrazila jiná válečná kánoe, aby jim zkrížila cestu. Nebylo třeba slov k tomu, aby poznali, že jim hrozí velké nebezpečí. Zvěd odložil ručnici a znovu se chopil pádla a Čingačgúk pootočil před kánoe poněkud k západnímu břehu, aby zvětšil vzdálenost mezi nimi a tímto novým nepřítelem. Divoký a vzrušený pokřik jim připomínal, že nepřátelé jsou také za nimi. Tato vzrušující situace probudila i Munroa z jeho netečnosti.

„Dejme se ke skálám na pevnině,“ řekl, pln odhodlání zkušeného vojáka, „a dejme se s těmi divochy do boje. Bůh chraň, abych já nebo ti, kteří jsou oddáni mně a mým přátelům, ještě někdy důvěřovali některému ze služebníků francouzského krále.“

„Kdo chce dosáhnout úspěchu v boji s Indiány,“ odpověděl

zvěd, „nesmí ze samé pýchy odmítat se poučit z Indiánovy chytrosti. Drž se víc podél břehu, sagamore, budeme se snažit je obeplout. Možná že počítají s tím, že nás budou muset dlouho pronásledovat.“

Sokolí oko se nemýlil. Když Huróni zjistili, že jejich kořist se jim čím dál tím víc vzdaluje, přestali jet přímo za ní, změnilí směr své kánoe tak, že zanedlouho obě kánoe pluly souběžně asi dvě stě yardů od sebe. Obě loďky pluly tak rychle, že se jezero před nimi lehce čerilo a kánoe se vlastní rychlostí houply ze strany na stranu. Snad právě proto a také že všichni pádlovali, Huróni dosud nevystřelili. Prchající se museli brzo vyčerpat a pronásledovatelů bylo víc. Duncan s neklidem pozoroval, že se zvěd úzkostlivě rozhlíží, jako by hledal, jak uniknout.

„Odboč trochu, sagamore,“ řekl houževnatý zálesák, „vidím, že jeden z těch darebáků přestal pádlovat, aby mohl střílet. Jediná zlomená kost by nás mohla stát skalpy. Odboč ještě víc od slunce, aby se mezi nás a mezi ně dostal ostrov.“

Tato rada se neminula účinkem. Nedaleko před nimi ležel podlouhlý, nízký ostrov, a když se k němu dostali, musela pronásledující kánoe plout podél protějšího břehu ostrova. Zvěd a jeho druhové okamžitě využili této výhody, a jakmile je před zraky pronásledovatelů ukryly keře, ještě zdvojnásobili své beztak už neuvěřitelné úsilí. Obě kánoe minuly největší rychlostí dolní nízkou špičku ostrova jako dva závodníci. Avšak prchající měli náskok. Kánoe se tím však k sobě ještě víc přiblížily, poněvadž se jejich vzájemná poloha změnila.

„Dokázal jsi, že se vyznáš v loďkách z březové kůry, Unkasi, když jsi mezi kánoemi Hurónů vybral právě tuto,“ usmál se zvěd, zřejmě více spokojen s rychlostí, kterou předčili své pronásledovatele, než vyhlídkou na konečný únik, který se teď začínal před nimi nadějněji rýsovat. „Ti lotři pádlují zase ze všech sil a my musíme bojovat o své skalpy kouskem plochého dřeva místo hlavněmi z kalené ocele a bystrým okem. Zaberte dlouze a najednou, přátelé.“

„Chystají se vystřelit,“ řekl Heyward, „a poněvadž jsme s nimi v jedné čáře, sotva nás minou.“

„Lehněte si tedy na dno kánoe,“ odpověděl zvěd, „vy a plukovník Budou mít alespoň menší terč.“

Heyward se usmál a odpověděl:

„Byl by to špatný příklad, kdyby se důstojníci poschovávali a obyčejní vojáci nechali po sobě střílet.“

„Bože, bože! Takto chce běloch zase jednou dokázat svou odvahu! Je to zrovna takový nerozum jako mnoho jiných jeho nápadů,“ zvolal zvěd. „Myslíte, že bychom sagamor, Unkas a já váhali schovat se, kdyby nemělo smyslu otevřeně bojovat? Proč si Francouzi postavili svůj Quebec, kdyby vždycky chtěli bojovat jenom v otevřeném poli?“

„Všechno, co říkáte, je pravda, příteli,“ odpověděl Heyward,

„přesto nám však naše povinnost brání udělat to, co si přejete.“

Salva, kterou Huróni vystřelili, přerušila rozmluvu, a když střely začaly hvízdát kolem, Duncan viděl, že Unkas se ohlíží po něm a po Munroovi. Přesto, že nepřítel byl tak blízko a že mladý bojovník sám byl ve velkém nebezpečí, Duncan musel uznat, že na Unkasově tváři se objevil jenom úžas nad tím, že se najdou lidé, kteří jsou ochotni tak zbytečně riskovat život. Čingačgúk znal patrně lépe názory bělochů, poněvadž ani na chvíli neodvrátil svou pozornost od místa, podle kterého řídil směr člunu. Hned nato daleko odletělo lehké pádlo, které z náčelníkových rukou vyrazila nepřátelská střela. Ozval se řev Hurónů, kteří využili této příležitosti, aby vystřelili další salvu. Unkas rychle stočil kánoi a Čingačgúk se naklonil z pádícího člunu, sebral své pádlo, vysoko jím zamával, vyrazil válečný křik Mohykánů a zase se ze všech sil se stejnou dovedností pustil do pádlování.

Z kánoi za nimi naráz zazněly výkřiky: „Le gros Serpent!“ „La longue Garabine!“ „Le Ceil agile!“ a pronásledovatelé znásobili úsilí, aby je dostihli. Zvěd uchopil levou rukou svou zvěrobijku, zvedl ji nad hlavu a vítězně jí zamával na své nepřátele. Divoši odpověděli na tuto urážku novým řevem a hned nato následovala další salva. Střely dopadaly na hladinu jezera, a jedna dokonce prorazila kůru malého člunu. V této kritické chvíli nedali Mohykáni najevo nejmenší vzrušení. V jejich nehybné tváři nebylo ani naděje, ani neklidu. Zvěd se však znovu ohlédl, zasmál se svým tichým smíchem a řekl Heywardovi:

„Ti darebáci rádi slyší rachotit své ručnice, ale mezi Mingy není člověka, který by dovedl správně zamířit na poskakující kánoi. Vidíte, že ti hlupáci nařídili jednomu z nich, aby přestal pádlovat a aby nabíjel, a tak, odhadnuto velmi skromně, urazíme tři stopy a oni jenom dvě.“

Duncan, kterému rozhodně nebylo tak dobře jako jeho společníkům při tomto optimistickém měření vzdálenosti, rád musel přiznat, že díky jejich větší zručnosti a zmatku, který vznikl mezi nepřáteli, zřejmě začínají získávat náskok. Huróni opět vystřelili a jedna střela zasáhla spodní část pádla Sokolího oka, ale nepoškodila je.

„Je to dobré.“ řekl zvěd, když si pozorně prohlédl škrábnutí na svém pádlu, „ta by nebyla prorazila ani kůži dítěte, tím méně kůži mužů, přes jejichž hlavy se přehnal už tolik bouří. A teď, majore, jestli chcete, zkuste to s tímhle plochým dřívkem, a já dám promluvit zvěrobijce.“

Heyward uchopil pádlo a začal pádlovat s horlivostí, která měla nahradit dovednost. Zvěd si přitom prohlížel pánvičku své ručnice. Potom rychle namířil a vystřelil. Hurón na přídi první kánoe vstal, aby učinil totéž, teď se však svalil nazad, pustil ručnici a ta padla do vody. Hned však byl opět na

nohou a začal divoce a zmateně mávat. V téže chvíli jeho druhové přestali pádlovat a obě pronásledující kánoe se k sobě přiblížily a zastavily se. Čingačgúk a Unkas toho využili, aby si oddechli, kdežto Duncan pádloval bez ustání dál. Otec se synem se na sebe tázavě podívali, aby zjistili, jestli nikdo z nich nebyl při střelbě raněn. Oba totiž dobře věděli, že v tak nebezpečné chvíli by nikdo z nich nevykřikl ani nezasténal, aby neprozradil, co se stalo. Několik velkých kapek krve stékalo po sagamorove rameni. Když však Čingačgúk zpozoroval, že Unkas se příliš dlouho dívá na jeho zraněné rameno, nabral do dlaní trochu vody, smyl krev a tímto prostým způsobem dal najevo, že jeho zranění není vážné.

„Pomalů, pomalů, majore,“ řekl zvěd, který znovu nabil ručnici, „jsme už trochu daleko. Rána by nebyla přesná. Vidíte, jak se ti bídáci radí. Nechte je, ať se přiblíží na dostřel — mému oku můžete důvěřovat —, a já ty darebáky proženu po celém Horicanu. Ručím vám za to, že jejich střely nás nanejvýš škrábnou, kdežto má zvěrobijka třemi ranami pošle alespoň dva na onen svět.“

„Zapomínáme na své poslání,“ řekl svědomitý Heyward. „Proboha, využijme náskoku, který máme, a vzdalme se ještě víc od nepřítele.“

„Dejte mi mé děti,“ řekl chraptivě Munro. „Přestaňte si už zahrávat s bolestí otce a vraťte mi mé děti.“

Dlouholetá navyklá úcta k rozkazům nadřízených naučila zvěda poslouchat. Ještě jednou se naposled podíval za vzdalujícími se kánoemi, odložil ručnici, vystřídal unaveného Heywarda, znovu se chopil pádla a s neumdlévajícími silami se dal do pádlování. Stejně usilovně pádlovali Mohykáni a za několik minut byli od nepřátelských kánoí tak daleko, že Duncan mohl opět volně vydechnout.

Jezero se teď začalo rozšiřovat. Pluli jako prve mezi vysokými, rozeklanými horami. Ale ostrovu bylo poskrovnu a lehkou se jim vyhnuli. Údery pádel byly čím dál tím odměřenější a pravidelnější a naši cestovatelé po vysilující honbě, v níž sotva unikli, pádlovali tak klidně, jako by šlo o sportovní utkání, a ne o boj na život a na smrt.

Místo aby se drželi západního břehu, kam je vedlo jejich poslání, ostražitý Mohykán zamířil víc k horám, kam odvedl Momcalm, jak věděli, svou armádu do velké pevnosti Ticonderogy. Poněvadž Huróni se podle všeho vzdali pronásledování, nebylo zřejmého důvodu pro tuto neobyčejnou opatrnost. Pluli však takto několik hodin, dokud se nedostali do zálivu na severním konci jezera. Tam přirazili ke břehu a vystoupili. Sokolí oko a Heyward vyšplhali na přilehlý útes. Když zvěd chvíli pozoroval hladinu jezera pod nimi, ukázal Heywardovi na malý černý předmět, který se pohupoval pod jedním ostrovem, vzdáleným několik mil.

„Vidíte ho?“ zeptal se zvěd. „Kdybyste se při hledání cesty

divočinou měl spolehnout na svou bělošskou zkušenost, zač byste považoval ten předmět?"

„Z té dálky a podle velikosti bych soudil, že je to pták. Je to něco živého?"

„Je to kánoe z dobré březové kůry a řídí ji divocí a mazaní Mingové. Ačkoli Prozřetelnost obdarovala obyvatele lesů očima, jaké nepotřebují lidé v městech, kde mají nejrůznější vynálezy, které napomáhají zraku, žádné lidské oko nemůže postřehnout všechna nebezpečí, která nás obklopují. Tihle darebáci dělají, jako by se zajímali jen o svou večeri, ale až se setmí, půjdou po naší stopě jako psi. Musíme se jich zbavit, nebo nám nezbude než se vzdát pronásledování Lstivého lišáka. Tato jezera jsou někdy užitečná, zvláště když k nim chodí zvěř," pokračoval zvěd a opatrně se rozhlédl, „ale neposkytují úkryt, leda rybám. Bůhví jak to tady bude vypadat, až se jednou osady rozšíří za obě řeky. Pak ztratí lov a boj svou krásu."

„Nemáme-li k tomu nějakou vážnou příčinu, neměli bychom ani chvíli otálet."

„Nelíbí se mi ten kouř, který, jak vidíte, stoupá podél skály nad kánoí," přerušil ho zamyšleně zvěd. „Dal bych krk za to, že ho vidí i jiné oči než naše a že vědí, co znamená. Slova to však nespraví a je čas jednat."

Zvěd se přestal rozhlížet a hluboce zamyšlen sestupoval na břeh. Když oznámil v nářečí Delawarů svým druhům, co viděl, následovala vážná porada. Když skončila, začali všichni tři okamžitě provádět to, na čem se usnesli.

Vyzvedli kánoi z vody a nesli ji na ramenou. Vešli do lesa a zanechávali po sobě tu nejširší a nejnápadnější stopu. Brzo došli k potoku, překročili jej a šli dál, až došli k velké holé skále. Z tohoto místa, kde už jejich šlápěje nebylo vidět, kráčeli opatrně pozpátku stejnou cestou k potoku. Pak šli korytem potoka k jezeru, na něž okamžitě zase spustili kánoi. Toto místo bylo tak nízko, že je z ostrohu nebylo vidět, a okraj jezera byl na určitou vzdálenost lemován hustými převislými keři. Pod touto přirozenou clonou trpělivě a pilně pádlovali dál, až zvěd prohlásil, že si myslí, že by už mohli znovu bezpečně přistát.

Zůstali na místě, až večerní šero úplně zhoustlo a nebylo vidět. Potom se znovu dali na cestu a tiše bez přestání pluli k západnímu břehu. Ačkoli Duncan neviděl na rozeklaných obrysech skal nikde vhodné místo, kde by bylo možno přistát, Mohykán s jistotou a přesností zkušeného lodivoda vplul do zátoky, kterou si předtím vyhlédl.

Znovu vyzvedli člun a odnesli jej do lesa, kde jej ukryli pod hromadu větví. Naši cestovatelé se pak chopili zbraní a ranců a zvěd oznámil Munroovi a Heywardovi, že je s Indiány připraven pokračovat v cestě.

KAPITOLA XXI

Naše družina přistála na hranici území, které obyvatelé Spojených států dodnes znají méně než arabské pouště nebo tatarské stepi. Tehdy to byl neúrodný hornatý kraj, který leží mezi přítoky jezera Champlain a přítoky řek Hudsonu, Mohawku a sv. Vavřince. Od dob našeho příběhu založila zde lidská podnikavost bohatá a vzkvétající města. Avšak dokonce i dnes do opuštěných končin této části Spojených států sotvakdy pronikne někdo jiný než lovec nebo Indián.

Poněvadž však Sokolí oko a Mohykáni už často přešli hory a údolí této rozsáhlé divočiny, pustili se bez obav do jejího nitra. Byli zvyklí na strádání a těžkosti, s nimiž se člověk v divočině setkává. Mnoho hodin se cestovatelé prodírali lesem, řídili se hvězdami nebo tokem některého z potoků, dokud je zvěd nevyzval, aby se zastavili. Když se Sokolí oko krátce poradil s Indiány, rozdělali oheň a vykonali obvyklé přípravy, aby zde mohli strávit zbytek noci.

Když Munro a Duncan viděli bezstarostnost svých zkušenějších druhů, beze strachu usnuli. Příliš pohodlně se jim však nespalo. Když se cestovatelé znovu vydali na cestu, nebylo už po rose ani stopy, slunce rozptýlilo mlhu a lesem se rozlila jasná záře.

Po několika mílech cesty začal Sokolí oko, který kráčel vpředu, postupovat opatrněji a ostražitěji. Často se zastavoval, aby si prohlédl stromy. Nikdy nepřebrodil potok, aniž pozorně prozkoumal, kolik je v něm vody, jak rychle teče a jak je voda zbarvena. Poněvadž nedůvěřoval vlastnímu úsudku, často se vážně radil s Čingačgúkem. Při jedné z těchto porad si Heyward všiml, že Unkas stojí trpělivě a mlčky, že však pozorně naslouchá. Byl by nejraději mladého náčelníka oslovil a zeptal se ho, co si o jejich cestě myslí. Avšak Indiánovo klidné a důstojné chování ho přesvědčilo, že Unkas stejně jako on spoléhá na důvtip a úsudek starších členů družiny. Konečně zvěd promluvil anglicky a několika slovy vysvětlil, v jaké situaci se octli.

„Když jsem zjistil, že se Huróni dali na sever, ke svým domovům, nepotřeboval jsem ani své mnohaleté zkušenosti, abych uhádl, že půjdou údolními a že se budou držet mezi Hudsonem a Horicanem, dokud nedorazí k pramenům kanadských řek, a pak se podle nich dají do nitra francouzského území. A teď jsme se dostali až ke Scaroonu a po nějaké stopě Hurónů není ani vidu ani slechu. Člověk se může mýlit, možná že jsme šli po nesprávné stopě.“

„Bůh nás chraň před takovým omylem,“ zvolal Duncan. „Vraťme se a začněme hledat stopy bedlivěji. Nemohl by nám Unkas v této nepříjemné situaci poradit?“

Mladý Mohykán se podíval na otce, ale jeho tvář se nezměnila, byl zdrženlivý a mlčel dál. Čingačgúk zachytil

synův pohled a pohybem ruky ho vyzval, aby promluvil. Jakmile Unkas dostal otcovo svolení, jeho tvář přestala být vážná a bylo vidět, jak se bystrý chlapec zaradoval. Vyrazil jako jelen, vyběhl na malý svah několik kroků před nimi a tam zůstal radostně stát nad čerstvou zemí, kterou jako by nedávno rozrylo těžké zvíře. Všichni pozorovali nenadálé Unkasovo počínání a z výrazu jeho rozradostněné tváře poznali, že se setkal s úspěchem.

„Je to stopa," řekl zvěd, když došel k místu, kde stál Unkas. „Ten chlapec má bystrý zrak a na svůj věk je velmi chytrý."

„Je zvláštní, že tak dlouho dovedl mlčet o tom, co ví," řekl tiše Duncan, který stál vedle zvěda.

„Zvláštnější by bylo, kdyby byl promluvil bez vyzvání. Ne, ne, vaši mladí běloši, kteří získávají svou učenost z knih a to, co vědí, měří na stránky, si snad mohou myslet, že svými vědomostmi zrovna tak jako nohama předčí své otce. Kde však je učitelkou zkušenost, žák je veden k tomu, aby vážil hodnotu let, a proto ctí stáří."

„Podívejte se," zvolal Unkas a ukázal na sever a na jih, kde bylo vidět po obou stranách zřetelné stopy. „Tmavovlasá šla k severu."

„Ani ohař neběžel jaktěživ po krásnější stopě," odpověděl zvěd a ihned se rozběhl po cestě, kde byly stopy. „Máme štěstí, velké štěstí, a můžeme jít poslepu. Ano, ano, tady jsou oba vaši koně. Hurón cestuje jako bělošský generál. Toho člověka stihl trest boží, proto ztratil rozum. Ten blázen pojedje co nejdříve kočárem a přitom ho budou sledovat tři páry nejbystřejších očí, jaké tato země zná."

Zvědova dobrá nálada a překvapivý úspěch pronásledování, při němž oklikami urazili více než čtyřicet mil, dodaly celé družině novou naději. Šli rychle a jistě, jako po široké silnici. Jestliže skála, potok nebo neobvykle tvrdá zem přetrhly řetěz stop, které sledovali, bystré zvědovo oko brzo v dálce znovu stopu objevilo a jen málokdy se museli na chvíli zastavit. Velmi jim usnadňovalo cestu vědomí, že Magua nemůže jít jinudy než údolím. Z toho lehce usoudili, kam směřuje. Hurón nezapomněl zcela na lsti, kterých používají domorodci, když ustupují před nepřítelem. U potoků, nebo když to půda dovoľovala, se často objevovaly falešné stopy, které náhle měnily směr. Ale cestovatelé se nedali oklamat a na klamné stopě se dlouho nezdrželi.

Pozdě odpoledne minuli Scaroon a mířili dál na západ. Když sestoupili z výšiny do hlubokého údolí, kterým protékala bystrina, narazili znenadání na místo, kde předtím odpočívala Lišákova skupina. U studánky bylo uhaslé ohniště, kolem ležely zbytky zvěřiny a na stromech bylo zřetelně znát, že se na jejich listí pásli koně. Nedaleko odtud našel Heyward malé přístřeší, pod nímž, jak se domníval, odpočívala Cora a Alice. Půda byla všude udupána a šlépěje mužů i zvířat bylo

jasně vidět kolem dokola. Zdálo se však, že zde stopa náhle končí.

Jasně rozeznatelné byly jen otisky koňských kopyt. Podle všeho však koně běhali volně, jen aby si našli potravu. Konečně Unkas, který se spolu se svým otcem snažil najít další stopy koní, objevil cosi, co ukazovalo na to, že koně zde byli ještě přednedávnem. Než začal sledovat stopu, řekl o svém úspěchu svým druhům, a zatímco se radili, mladík se objevil znovu a přiváděl obě klisny. Jejich sedla byla roztrhaná a čabraky ušpiněné, jako by koně byli několik dní volně pobíhali.

„Co to má znamenat?“ řekl Duncan. Zbledl a rozhlížel se kolem, jako by se bál, že křoví a listí se chystá vyzradit své strašlivé tajemství.

„Že naše cesta skončila a že jsme na nepřátelském území,“ odpověděl zvěd. „Kdyby ten lotr byl pospíchal a kdyby dívky neměly koně, aby tlupě stačily, snad by je byl skalpoval. Ale když neměl nepřítel v patách, a s takovými zdatnými zvířaty, jistě by jim ani vlas na hlavě nezkřivil. Víím, co si myslíte. Moc vás to však, jako bělocha, nectí. Avšak kdo si myslí, že i takový Mingo by týral ženu, dřív než ji zabije tomahavkem, nezná Indiány a nic neví o zákonech, které platí v lesích. Slyšel jsem, že francouzští Indiáni přišli do těchto hor lovit losy, jsme asi blízko jejich tábora. Proč by neměli? Ráno i večer se mezi těmito horami ozývají děla z Ty, protože Francouzi se snaží posunout hranici mezi územím našeho krále a mezi kanadským územím. Je sice pravda, že máme dobré a rychlé koně, ale lstiví Huróni jsou už pryč. Pokusme se tedy zjistit, kudy odešli.“

Sokolí oko a Mohykáni se teď ujali svého úkolu velmi vážně. Vyznačili kruh o průměru několika set stop a každý člen skupiny si vzal na starost jeden jeho úsek. Pátrali však marně. Našli mnoho otisků šlépějí, ale všechno to byly šlépěje mužů, kteří se zde pohybovali, ale neměli v úmyslu odejít. Zvěd a jeho druhové znovu a znovu pomalu obcházeli kruh, když se však zase sešli v jeho středu, nebyli o nic moudřejší než předtím.

„Je v tom nějaká čertovina,“ řekl Sokolí oko, když se jeho zrak setkal se zklamanými pohledy jeho pomocníků. „Musíme na to přijít. Začneme znovu u studánky a prohledáme každý kousek půdy. Nemůžeme přece dovolit, aby se Magua před svým kmenem chlubil, že má nohu, po které nezůstane otisk.“

Zvěd šel příkladem napřed a dal se znovu horlivě do pátrání. Obrátili kdejaký list, odházeli klestí a odvalili kdejaký kámen, protože věděli, že Indiáni lstivě právě těmito předměty s velkou trpělivostí a pečlivě zakrývají své stopy. A přece nic neobjevili. Konečně Unkas, který velmi čile provedl svou část úkolu, zahradil zemí prudký potůček, který vytékal ze studánky, a svedl jej jinam. Jakmile úzké koryto pod hrází

vyschlo, sklonil se nad ním a velmi pečlivě si je prohlížel. Ihned nato ohlásil radostný výkřik, že se mladý bojovník setkal s úspěchem. Všichni se hrnuli k místu, na které ukazoval Unkas a kde ve vlhké naplavenině bylo vidět otisk mokasínu.

„Ten chlapec bude jednou ke cti svému národu,“ řekl Sokolí oko a díval se na stopu s obdivem, jaký by asi projevil přírodovědec, kdyby objevil mamutí kel nebo žebro mastodonta. „Ano, a Hurónům bude trnem v oku. Ale toto přece není stopa Indiána! Váha nohy spočívala příliš na patě a prsty jsou roztažené, jako by tu některý z těch francouzských tanečníků tančil kolem dokola. Vrať se, Unkasi, a zjisti, jak velkou stopu po sobě zanechal zpěvák. Najdeš krásný otisk na svahu proti tamté skále.“

Když mladý Indián vykonal, co mu bylo uloženo, zvěd a Čingačgúk si pozorně prohlíželi docela zřetelný otisk. Rozměry se shodovaly a zvěd bez váhání prohlásil, že je to Davidova šlěpěj a že zpěvák byl znovu donucen, aby zaměnil boty za mokasíny.

„Teď je mi to všechno jasné, jako kdybych viděl na vlastní oči Lišákovo lstivé počínání,“ pokračoval. „Zpěvákovi, který je hlavně obdařen hrdlem a velkýma nohama, nařídil, aby šel první a ostatní aby následovali v jeho šlěpějích.“

„Nevidím však žádnou stopu po — “ vykřikl Duncan.

„Po dívkách“ přerušil ho zvěd. „Ten darebák je nesl tak dlouho, až si byl jist, že svedl pronásledovatele ze stopy. Dám krk za to, že za chvíli znovu uvidíme otisky jejich hezkých nožek.“

Všichni teď pokračovali v cestě podél potůčku a úzkostlivě sledovali otisky, které se pravidelně objevovaly. Voda se zase brzo vrátila do svého koryta, ale zvěd, který pozoroval půdu po obou březích, šel stále podle potoka, protože věděl, že stopy jsou pod vodou. Ušli něco přes půl míle a dostali se k místu, kde potok protékal těsně podél velké, suché skály. Zde se zastavili, aby se přesvědčili, zda Huróni neopustili potok.

A to bylo jejich štěstí. Bystrý a čiperný Unkas brzy našel v mechu otisk nohy. Šlápl tam asi některý neopatrný Indián. Šel dál a prodral se do nedaleké houštiny a našel zde čerstvé a zřetelné stopy jako ty, které sledovali, než došli k studánce. Nový výkřik oznámil Unkasovým druhům, že mladík měl opět úspěch. Tím skončilo další pátrání.

„Ano, v tom je vidět pravou indiánskou chytrost,“ řekl zvěd, když se všichni shromáždili. „Bělochovy oči by se jim podařilo klamat.“

„Půjdeme dál?“ zeptal se Heyward.

„Pomalů, pomalů. Známe cestu, ale musíme si všechno dobře rozmyslet. To je má škola, majore. Když se někdo neučí z takové knihy, jako je tato, sotva se naučí víc z dlaně Prozřetelnosti. Všechno je úplně jasné, jen jedno nevíme, jak

ten darebák dopravoval dívky potokem. I Hurón je příliš ohleduplný, aby dovolil, aby se jejich něžné nožky dotkly vody."

„Možná že toto vám pomůže vysvětlit záhadu," řekl Heyward a ukázal na zbytky čehosi, co se podobalo nosítkům, která byla hrubě zrobena z větví a svázána vrbovými pruty. Někdo, když je už nepotřeboval, je sem pohodil.

„Tím je všechno vysvětleno!" vykřikl rozradostněný zvěd. „Ti darebáci potřebovali na cestu potokem několik minut, ale ztratili několik hodin tím, že se snažili zahladit své stopy. Viděl jsem je promarnit celý boží den pro nic za nic. Teď tu máme tři páry mokasínů a dva otisky malých nohou. Je to opravdu podivuhodné, že nějaká lidská bytost dovede chodit po tak malých nohou. Podej mi řemínek, Unkasi, ať změříme délku té nohy. Proboha, vždyť není delší než dětská nožka, a přece jsou ty dívky vysoké a urostlé. Že Prozřetelnost rozdává podle svého a sama moudře ví proč, to musí uznat i nejlepší a nejšťastnější z nás."

„Něžné nohy mých dcer nejsou zvyklé na takové útrapy," řekl Munro a prohlížel si pln otcovské lásky lehké šlápěje svých dětí. „Najdeme je v této divočině, až už budou umírat."

„Toho se nemusíte bát," odpověděl zvěd a pomalu zavrtěl hlavou. „Je to pevný, přímý, i když lehký krok, a není příliš dlouhý. Podívejte se, podpatek se sotva dotýkal země, a tady tmavovlasá skočila lehce z jednoho kořene na druhý. Ne, ne, ručím vám za to, že na tomto místě ani jedna nebyla blízka mdlobám. Teď už zpěváka začaly bolet nohy, sotva se vlekl, je to jasně vidět z jeho stopy. Tady vidíte, jak uklouzl, zde zase šel ze široka a vrávoral. A tamhle to zas vypadá, jako by jel na lyžích. Ba, ba, kdo převážně užívá svého hrdla, sotva může mít dobře vycvičené nohy. Podle takových nepopíratelných důkazů se zkušený lovec dobere pravdy tak jistě a přesně, jako kdyby byl svědkem všech příhod, které dovedl s takovou důmyslností vysvětlit."

Všichni byli tímto zvědočným ujištěním a jeho jasnými a prostými úvahami potěšeni. Po krátké zastávce, při které rychle pojedli, podíval se zvěd na zapadající slunce a začal tak pospíchat, že Heyward a Munro, kterému stále ještě zbývalo dost sil, měli co dělat, aby mu stačili. Cesta teď vedla údolím, o němž jsme se už zmínili. Poněvadž se Huróni už nesnažili zahladit své stopy, nic nezdržovalo postup pronásledovatelů. Dřív však než uplynula hodina, Sokolí oko přestal spěchat. Také se už nedíval přímo před sebe, ale začal se neklidně rozhlížet, jako by tušil, že se blíží nebezpečí. Brzo se znovu zastavil a počkal, až ho ostatní doženou.

„Větrím Huróny," řekl Mohykánům. „Tamhle mezi vrcholky stromů prosvítá obloha. Jsme blízko jejich tábora. Sagamore, ty půjdeš po svahu napravo, Unkas zahne podél potoka doleva a já se pokusím jít po stopě. Kdyby se něco stalo, bude naše

znamení trojí vraní zakrákání. Viděl jsem jednoho z těch ptáků, jak se vznášel tam nad uschlým dubem — to je další znamení, že tábor není daleko."

Indiáni se beze slova rozešli každý svým směrem a Sokolí oko šel opatrně dál s oběma důstojníky. Heyward se přidal k zvědovi, protože toužil co nejdříve uvidět nepřátele, které pronásledovali s takovým úsilím a s takovou úzkostí. Zvěd ho požádal, aby se odplížil k okraji lesa, který byl jako obvykle vrouben houštinami, a tam aby na něho počkal. Sokolí oko si totiž chtěl prohlédnout něco na okraji cesty, co se mu zdálo podezřelé. Duncan poslechl a brzy se mu naskytl neobvyklý pohled.

Na prostoru několika akřů byly stromy vykáceny a poslední paprsky vlahého letního večera jako nádherný protiklad k lesnímu přítmi padaly na mýtinu. Nedaleko místa, kde stál Duncan, se potok rozšířil v jezírko mezi dvěma kopci. Voda padala z této široké nádrže, vytvářejíc tak pravidelný a klidný vodopád, že se zdálo, jako by byl spíš dílem lidských rukou než výtvořem přírody. Na sto hliněných příbytků stálo na břehu jezera, ba i ve vodě, jako by se bylo jezírko rozvodnilo. Jejich podivuhodně okrouhlé střechy, které je měly chránit proti nepohodě, svědčily o větší pili a předvídavosti, než jakou domorodci věnují svým stálým obydlím, nebo dokonce těm, kde dočasně bydlí, jsou-li na lovu nebo na válečné výpravě. Zkrátka celá osada nebo městečko, ať už to nazveme jakkoli, byla úhlednější a úpravnější, než jak to běloši vídali u indiánských obydlí. Zdálo se však, že osada je opuštěna. Alespoň Duncan si to v první chvíli myslel. Potom však uviděl, jak se k němu po čtyřech blíží několik lidských postav, které za sebou táhnou nějaký těžký, a jak se zdálo, strašlivý nástroj. Vtom vyhlédlo z příbytků několik temných hlav a celé okolí se začalo hemžit bytostmi, které běhaly z jedné chýše do druhé tak rychle, že Heyward ani nemohl zjistit, proč si tak počínají. Byl znepokojen tímto podezřelým a nevysvětlitelným ruchem a už se chystal zakrákorat, když nedaleko zašustilo listí a jeho pozornost byla upoutána jiným směrem.

Mladý muž sebou trhl a bezděky o několik kroků couvl, když asi sto kroků před sebou uviděl neznámého Indiána. Okamžitě se však vzpamatoval, a místo aby dal znamení, které se mu mohlo stát osudným, zůstal nehybně stát a pozorně čekal, co bude Indián dělat.

Duncan za chvíli zjistil, že ho Indián nespatriil. Jako by i domorodec pozoroval nízké příbytky osady a záhadný ruch jejích obyvatel. Pod směšným válečným malováním nebylo možno rozeznat, jak se Indián tváří. Duncanovi se však zdálo, že je spíš smutný než divoký. Hlavu měl, jak je u Indiánů zvykem, oholenou, jen na temeni mu zůstal chumáč vlasů a v něm tři nebo čtyři schlíplá sokolí pera. Byl zahalen do roztrhaného kalikového pláště. Vespod měl obyčejnou košili,

jejíchž rukávů použil místo jiného vhodnějšího kusu prádla. Jeho holé nohy byly silně poškrabány trním. Měl však dobré mokasíny z jelení kůže. Celkově vypadal uboze a sešle.

Duncan si stále ještě zvědavě prohlížel svého souseda, když se k němu tiše a opatrně přikradl zvěd.

„Vidíte, dostali jsme se k jejich osadě nebo táboru.“ zašeptal mladý muž, „a tady máte jednoho z těch divochů. Mohl by nám velmi vadit v naší další cestě.“

Sokolí oko sebou trhl, a když uviděl cizince, na něhož Heyward ukázal, zvedl ručnici. Potom nebezpečnou zbraň sklonil a natáhl svůj dlouhý krk, jako by si chtěl Indiána ještě lépe prohlédnout.

„Ten lotr není Hurón,“ řekl, „a také nepatří k žádnému kanadskému kmeni. A přece, jak vidíte na jeho obleku, ten holomek musel oloupit nějakého bělocha. Ano, pěknou to sebranku křiklounů, vrahů a bídáků sebral Montcalm po lesích, když chystal svůj vpád. Nevíte, kam položil ručnici nebo luk?“

„Zdá se, že je beze zbraně. Vypadá, jako by neměl zlé úmysly. Ledaže by dal znamení svým kamarádům, kteří, jak vidíte, se hemží tam dole u vody.“

Zvěd se otočil k Heywardovi a chvíli se na něho díval s netajeným úžasem. Potom se začal strašně smát, ale tím svým tichým zvláštním smíchem, kterému ho naučila dlouhá léta nebezpečí.

Opakoval slova „kamarádům, kteří se hemží tam dole u vody“ a dodal: „Takhle se člověk naučí mluvit ve škole, a když od mládí nežije jinde než ve městě. Ten holomek má strašně dlouhé nohy a věřit mu nesmíme. Mějte ho na mušce, já se zatím k němu připlížím zezadu houštím a chytím ho živého. Za žádných okolností nestřílejte.“

Zvěd už napolo zmizel v houštině, když Heyward natáhl ruku, zastavil ho a zeptal se:

„Kdybych viděl, že vám hrozí nebezpečí, mám vystřelit?“ Sokolí oko se na něho chvíli díval, jako by mu nerozuměl. Potom kývl hlavou, zase se tiše zasmál a odpověděl:

„Střílejte ostošest, majore.“

Hned nato zmizel v houští. Duncan čekal několik minut s horečnou netrpělivostí, než zvěda znovu zahlédl. Viděl, jak se plazí po zemi, od níž bylo těžko rozeznat jeho oblečení, a jak se zezadu blíží k muži, kterého chtěl zajmout. Když se k němu přiblížil na několik kroků, tiše a pomalu vstal. Vtom se ozvalo několik hlasitých plesknutí do vody a Duncan se otočil právě včas, aby viděl, jak se asi sto temných těl najednou vrhlo do vody a rozvířilo hladinu jezírka. Sevřel pevně ručnici a znovu se podíval na Indiána. Nic netušící divoch, místo aby se polekal, natáhl krk a i on pozoroval s nevinnou zvědavostí, cože se to na jezeře děje. Vtom po něm Sokolí oko vztáhl ruku. Ale hned ji bez jakéhokoli zřejmého důvodu spustil a znovu se

začal tiše, avšak upřímně smát. Když tento podivný srdečný smích dozněl, Sokolí oko, místo aby svou oběť popadl za krk, lehce jí poklepal na ramena a vykřikl:

„Tak co, příteli? Chcete učit bobry zpívat?“

„Tak jest.“ zněla pohotová odpověď. „Jestliže jim Bůh dal schopnost užívat tak dokonale jeho darů, jistě jim neodepřel hlasu, jímž by mohli pěti jeho chválu.“

KAPITOLA XXII

Čtenář si snad dovede lépe představit Heywardovo překvapení, než my je dovedeme popsat. To, co pokládal za číhající Indiány, se náhle proměnilo v čtvernohá zvířata, z jezera se stal bobří rybník a z vodopádu hráz, kterou si vybudovali tito pilní a chytří čtvernožci. A z domnělého nepřítele se vyklubal osvědčený přítel, zpěvák žalmů David Gamut. Vzbudil tolik neočekávaných nadějí, pokud jde o zprávy o obou sestrách, že Duncan nečekal, vyběhl ze svého úkrytu a už byl u zvěda a u zpěváka.

Sokolí oko se smál, až se ohýbal. Bez okolků prudce zatočil útlým Davidem a pochvaloval si, jak nádherné oblečení zpěvákovi vybrali Huróni. Potom se zmocnil jeho ruky a stiskl mu ji tak prudce, až ubohému Davidovi vstoupily slzy do očí. Zvěd mu přitom blahopřál k jeho proměně v Indiána.

„Vy jste se právě rozhodl, že naučíte bobry zpívat, vidíte?“ zeptal se. „Ti chytří ďáblové už napolo to řemeslo znají, protože dovedou dávat takt ocasy, jak jste to právě slyšel. Dobře že to udělali v pravý čas, jinak by jim má zvěrobijka byla udala první tón. Znal jsem lidi, kteří sice dovedli číst a psát, a přece byli hloupější než starý zkušený bobr. Ale vrískat nedovedou — ta zvířata se totiž narodila němá. — A jak se vám líbí tenhle zpěv?“

Když se nad jejich hlavami ozval vraní kráкот, David si zacpal citlivé uši, ba i Heyward, který věděl, kdo to zakrákoral, se začal ohlízet po vráně.

„Jen se podívejte,“ řekl se smíchem zvěd a ukázal na ostatní členy družiny, kteří uslyšeli smluvené znamení a už se přibližovali. „Taková hudba má cenu. Přivábila ke mně dvě ručnice, nemluvě o nožích a tomahavcích. Jak vidět, jste živ a zdráv. Teď nám povězte, co se stalo s dívkami.“

„Jsou v zajetí pohanů,“ odpověděl David, „a ačkoli na duchu velmi sklíčeny, pokud jde o tělo, těší se pohodlí a bezpečí.“

„Obě?“ zeptal se bez dechu Heyward.

„Tak jest. Ačkoli byla naše cesta namáhavá a jídla bylo poskrovnu, nemůžeme si na nic stěžovat, leda na duševní příkoří, které nám bylo způsobeno tím, že nás jako zajatce

vedli do daleké země."

„Bůh vám zaplat' za tato slova," zvolal rozechvěle Munro. „Vrátí se tedy ke mně mé děti bez úhony a takové, jaké byly, když jsem je ztratil."

„Nemyslím, že by to bylo tak brzo," odpověděl David.

„Vůdce těch divochů je posedlý zlým duchem, kterého snad dovede zkrotit jen Všemohoucí. Zkoušel jsem to ve dne v noci, zdá se však, že ani zpěv, ani žádná slova se nedotknou jeho duše."

„Kde je ten darebák?" bezohledně ho přerušil zvěd.

„Dnes loví losy se svými mladými muži. A zítra, jak jsem slyšel, půjdou hloub do lesů, blíž ke kanadské hranici. Starší dívku odvedli k sousednímu kmeni, který je usazen za tamtou horou. Mladší dívka je vězněna mezi hurónskými ženami. Jejich osada leží necelé dvě míle odtud na rovině, kde oheň nahradil sekeru a připravil místo pro jejich příbytky."

„Alice, má ubohá Alice," zašeptal Heyward. „Její sestra ji už nemůže utěšit."

„Tak jest. Avšak pokud mohly chvála a díkůvzdání, jak je dovedou vyzpívat žalmy, potěšit zarmoucenou duši, netrpěla."

„Má tedy ráda hudbu?"

„Vážnou a velebnou. Musím však přiznat, že dívka přesto, že dělám, co dovedu, víc pláče, než se směje. V takových chvílích ji nenutím, aby zpívala zbožné písně. Ale je přemnoho nádherných a sladkých chvil, kdy si zazpíváme společně. A divoši nám udiveně naslouchají."

„A jak to, že se smíte volně pohybovat a že vás nikdo nehlídá?"

David se zatvářil pokorně a skromně odpověděl:

„Takový červ jako já není hoden chvály. Ačkoli na tom hrůzném a krvavém bojišti, kterým jsme také my prošli, žalmy načas přestaly působit, opět působí. Smím si proto odejít a vrátit se, kdy chci."

Zvěd se zasmál a poklepal si významně na čelo, ale zvláštní shovívavost indiánů vysvětlil snad nejlépe, když řekl:

„Indiáni nikdy neublíží tomu, kdo nemá všech pět pohromadě. Proč jste se však nevrátil po vlastní stopě (vaše stopa není tak nezřetelná jako stopa veverky) a proč jste nepřinesl zprávu do pevnosti Edward, když vás nikdo nehlídal?"

Zvěd, který jiné posuzoval jen podle své houževnaté a nezdolné povahy, požadoval od Davida něco, co by zpěvák žalmů pravděpodobně za žádných okolností nedokázal. Avšak David stejně pokorně jako předtím odpověděl:

„Přestože by má duše plesala, kdybych mohl navštívit křesťanská obydlí, mé nohy by raději následovaly něžné duše, které byly svěřeny mé péči, třeba až do modlářských končin jezuitů⁶³, než aby couvly o jediný krok, dokud zarmoucené

dívky úpí v zajetí."

Davidova obrazná řeč nebyla příliš srozumitelná, avšak nebylo možno se mýlit v upřímném a pevném pohledu jeho očí a v jeho poutavém obličejí, plném zanícení. Unkas stál těsně vedle Davida a díval se na něho pln úcty. Jeho otec vyjádřil svou spokojenost obvyklým indiánským projevem pochvaly. Zvěd potřásl hlavou a řekl:

„Nebylo nikdy božím úmyslem, aby člověk všechno své úsilí věnoval jenom hlasu a aby zanedbal své ostatní lepší vlohy. Dostal se asi do rukou nějakých hloupých ženských, zatímco měl sbírat vědomosti pod modrým nebem a uprostřed krásných lesů. Tu máš, příteli. Chtěl jsem tou tvou písčklavou písčklavou rozdělat oheň, ale když má pro tebe takovou cenu, vezmi si ji a pískej si na ni dál."

Gamut přijal svou písčklavu s radostí, která podle jeho názoru odpovídala důležitosti jeho poslání. Když znovu a znovu zkoušel její tón podle svého hlasu a když zjistil, že písčklavá stejně jako předtím, začal se velmi vážně chystat, že zazpívá několik dlouhých slok z knížky, o níž tak často už byla řeč.

Heyward však rychle překazil jeho zbožný úmysl spoustou otázek o minulém a současném duševním stavu dívek, s nimiž byl David zajat. Vyptával se teď mnohem soustavněji, než když byl tolik rozrušen. David se sice nepřestal toužebně dívat na svůj poklad, musel však odpovídat, zvláště když se ho začal s velkým zájmem vyptávat i nešťastný otec. Ani zvěd si neodpustil, aby se občas na něco nezeptal. Tak se pronásledovatelé, ačkoli byli často přerušováni písčklavými zvuky znovu nalezeného nástroje, dozvěděli mnohé, co jim mohlo prospět při plnění jejich velkého a obtížného úkolu — vysvobození dívek. David vyprávěl prostě a řekl jim skoro všechno, co chtěli vědět:

Magua čekal na kopci, až nastane vhodný okamžik, aby mohli pokračovat v cestě. Pak se dal podél západního břehu Horicanu směrem ke kanadským hranicím. Poněvadž chytrý Hurón dobře znal všechny stezky a věděl, že mu nehrozí od pronásledovatelů bezprostřední nebezpečí, šli pomalu a nijak zvláště se neunavili. Z Davidova vyprávění bez příkras se dozvěděli, že se Magua se zpěvákovou přítomností celkem smířil a že ani on nebyl zcela prost úcty, s níž Indiáni vzhlížejí na ty, jež Velký duch zbavil rozumu. V noci byla zajatým dívkám věnována největší péče, jen aby neutrpěly na zdraví ve vlhkých lesích, a také proto, aby neutekly. Jak víme, indiáni pustili u studánky koně na svobodu a po celé dlouhé cestě, přestože vedla tak pustým územím, užili kdejaké lsti, jen aby po sobě zastřeli každou stopu. Když přišli do tábora svého kmene, Magua, který nikdy nepřestal být opatrný, zajatce rozdělil. Coru poslal ke kmeni, který se právě v té době na nějaký čas utábořil v přilehlém údolí. David toho však o historii a zvycích Indiánů mnoho nevěděl, a tak nedovedl ani

povědět, jak se ten kmen jmenuje a čím se vyznačuje. Věděl jenom, že se neúčastnil poslední výpravy proti pevnosti William Henry a že tak jako Huróni, i tito Indiáni patří k Montcalmovým spojencům a že udržují přátelský, avšak ostražitý styk s bojovným divošským kmenem, který se náhodou stal jejich dočasným a nepříjemným sousedem.

Mohykáni a zvěd naslouchali tomuto neustále přerušovanému a kusému vyprávění s čím dál tím větším zájmem. Když se David snažil vyličit život kmene, u kterého je Cora vězněna, zvěd se náhle zeptal:

„Viděl jste, jak vypadají jejich nože? Mají anglický, nebo francouzský tvar?“

„Takovými nicotnostmi jsem se nezabýval, snažil jsem se raději dívky utěšit.“

„Možná že jednou nebudete považovat indiánský nůž za takovou opovržením hodnou maličkost,“ odpověděl zvěd a z jeho hlasu bylo vidět, jak pohrdá zpěvákovou hloupostí.

„Měli po sklizni kukuřice hody? — nebo nám alespoň řekněte, jaké měli totemy⁶⁴.“

„Kukuřičných hodů bylo mnoho, protože kukuřice s mlékem chutná v ústech sladce a žaludek ji dobře stráví. Co je to totem, nevím. Jestli je to něco, co patří k hudebnímu umění Indiánů, asi s tím nijak zvlášť nedovedou zacházet. Jaktěživ jsem neslyšel, aby spojili své hlasy k chvále Boží. Podle všeho jsou to jedni z nejbezbožnějších modloslužebníků.“

„Křivdíte Indiánům. I Mingo uctívá jenom pravého a živého boha. Je to bídný výmysl bělochů a musím říci, že nás bílé to nectí, tvrdíme-li, že Indián se klaní obrazům, které sám vytvořil. Je pravda, že se snaží usmířit zlého ducha, ale kdo by nechtěl žít v míru s nepřítelem, kterého nemůže přemoci? — ale o milost a o pomoc vzhlížejí jenom k Velkému a Dobrému duchu.“

„To je možné,“ řekl David, „ale viděl jsem, že mají těla pomalována podivnými a fantastickými kresbami, kterým se obdivují a jež uctívají, jako by jim to předpisovalo jejich náboženství: Zvlášť v jedné hnusné a odporné kresbě si libují.“

„Byl to had?“ rychle se zeptal zvěd.

„Něco takového. Vypadalo to jako ohavná plazící se želva.“

„Uf!“ zvolali jedním hlasem oba Mohykáni, kteří pozorně naslouchali. Zvěd pokyvoval hlavou jako člověk, který se dozvěděl něco důležitého, ale ne příliš potěšujícího. Pak promluvil otec řečí Delawarů klidně a důstojně a okamžitě upoutal pozornost i těch, kteří jeho slovům nerozuměli. Svá slova doprovázel výraznými a energickými pohyby rukou. Náhle zvedl vysoko paži, jeho lehký plášť se rozhrnul a Indián si položil na prsa prst, jako by tím chtěl svou řeč ještě zdůraznit. Duncan sledoval tento pohyb a uviděl na snědé hrudi indiánského náčelníka krásnou, trochu vybledlou modrou želvu. Duncanovi proletělo hlavou všechno, co kdy

slyšel o násilném rozdělení mohutného kmene Delawarů, a jen čekal s nesnesitelnou netrpělivostí na vhodný okamžik, aby mohl promluvit. Jeho přání však předešel zvěd, který se odvrátil od svých indiánských přátel a řekl:

„Zjistili jsme něco, co nám může prospět nebo uškodit, podle toho, jak se Bohu zlíbí. Sagamor je z ušlechtilé krve Delawarů a je velkým náčelníkem jejich Želv. Je jisté, že mezi lidmi, o kterých nám vyprávěl zpěvák, jsou také muži z jeho kmene. Kdyby byl polovinu dechu věnoval moudrým otázkám, místo aby si dělal z krku trumpetu, mohli jsme vědět, kolik mají bojovníků. Jdeme po velmi nebezpečné cestě, neboť přítel, který od nás odvrací tvář, je často krvežíznivější než nepřítel, který usiluje o náš skalp.“

„Vysvětlete nám to,“ řekl Duncan.

„Je to dlouhá a smutná historie, na kterou nerad myslím, protože nelze popřít, že příčinou mnohého zla byli běloši. Důsledek toho byl, že bratr obrátil tomahavk proti bratru a že Mingové jdou s Delawary po stejné stezce.“

„Myslíte, že Cora je u Indiánů, kteří se odtrhli od delawarského kmene?“

Zvěd přikývl. Zdálo se však, že už nechce pokračovat v tomto trapném rozhovoru. Netrpělivý Duncan teď navrhl několik neuvážených a zoufalých způsobů, jak osvobodit sestry. Z Munroa jako by spadla netečnost. Naslouchal divokým plánům mladého muže se zájmem, který se tak málo hodil k jeho šedinám a k jeho věku. Zvěd však nechal zamilovaného Duncana, aby se vymluvil, a pak se jej snažil přesvědčit, že by unáhlenost ve věci, která vyžaduje chladnokrevnou rozvahu a krajní trpělivost, byla šílenstvím.

„Bude nejlíp,“ dodal, „když se tenhle člověk zase vrátí, odkud přišel, a bude se dál potloukat mezi Indiány, aby mohl oznámit dívkám, že jsme nablízku. Pak počká, až mu dáme znamení, aby se s námi přišel poradit. Příteli, rozeznáte krákaní vrány od hvízdání lelka?“

„Lelek je miloučký pták,“ odpověděl David, „zpívá lahodně, ale smutně, jen tempo má trochu rychlé a špatně vypočítané.“

„Zná lelka,“ řekl zvěd. „Dobrá, když se vám jeho hvízdání líbí, bude to naše znamení. Pamatujte si tedy, až uslyšíte lelka zapískat třikrát za sebou, vlezte do houští, kde by ten pták mohl být.“

„Počkat,“ přerušil ho Heyward, „půjdu s ním.“

„Vy?“ podivil se Sokolí oko. „Mrzí vás už dívat se, jak slunce vychází a zapadá?“

„David, to je živý důkaz, že Huróni dovedou být milosrdní.“

„To je pravda, ale David dovede zneužít svého pěveckého nadání jako nikdo, kdo má zdravý rozum.“

„Já také ze sebe dovedu udělat šílence, blázna, hrdinu, zkrátka kohokoli a cokoli, jen abych zachránil tu, kterou miluji. Nechci už slyšet žádné námitky. Jsem rozhodnut.“

Sokolí oko chvíli pozoroval mladého muže v němém úžasu. Ale Duncan, který z úcty k zvědovým znalostem a pro služby, které lovec prokázal, se až dosud s jakousi samozřejmostí podroboval jeho rozkazům, stal se teď sebevědomým a nebylo lehké mu odporovat. Mávnutím ruky odmítal jakékoli námitky, potom však už pokračoval mírněji:

„Máte možnost mě přestrojit. Změňte mě, pomalujte mě, zkrátka udělejte ze mne — třeba blázna.“

„Nesluší se, aby člověk jako já rozhodoval o tom, zda ten, kdo už byl stvořen rukou tak mocnou, jako je ruka Prozřetelnosti, má být nějak změněn,“ mručel rozmrzelý zvěd. „Když posíláte své oddíly do boje, jistě moudře s nimi dohodnete znamení a místo, kde budou tábořit, aby ti, kteří bojují po vašem boku, poznali, kdo je jejich spojencem.“

„Poslyšte,“ přerušil ho Duncan, „slyšel jste od toho věrného průvodce zajatých dívek, že ti Indiáni patří k dvěma kmenům, nebo dokonce k různým národům. Ta, které říkáte tmavovláska, je držena Indiány, o nichž se domníváte, že patří k Delawarům. Druhá, mladší, je nepochybně u našich úhlavních nepřátel Hurónů. Mé mládí a má důstojnická hodnost mě opravňují k tomu, abych se vypravil k Hurónům. Zatímco vy budete vyjednávat se svými přáteli, aby propustili jednu ze sester, já se pokusím vysvobodit druhou, nebo zemřu.“

Mladému muži zářily oči odvahou a v celém jeho chování byla rozhodná odhodlanost. Sokolí oko, ač velmi dobře věděl, jak lstiví jsou Indiáni a do jak nebezpečného podniku se Duncan pouští, nedovedl zvrátit náhlé mladíkově rozhodnutí.

Možná že se mu ten návrh zamlouval právě proto, že i on sám byl tak odvážný a že se čím dál tím raději pouštěl do divokých dobrodružství a že nejistota a nebezpečí do jisté míry patřily k radostem jeho života. Místo aby se nadále stavěl proti Duncanovu plánu, zvěd náhle změnil své chování a sám mu začal pomáhat, jak plán uskutečnit.

„Pojďte,“ řekl a dobromyslně se usmál, „když jde jelen k vodě, musíme jít před ním, a ne za ním. Čingačgúk má tolik barviček jako žena stavitele pevnosti, která maluje přírodu na kusech papíru, hory dělá jako kupky rezavého sena a přitom si můžete na modré nebe sáhnout. Taky sagamor dovede s barvičkami zacházet. Sedněte si na kládu a vsadím krk, že za chvíli z vás udělá opravdového blázna, že se sám sobě budete líbit.“

Duncan poslechl a Mohykán, který pozorně naslouchal celému rozhovoru, se hned dal do díla. Poněvadž se výtečně vyznal v malířském umění svého národa, rychle a s velkou dovedností pomaloval Heywarda fantastickými kresbami, které pro Indiány znamenají, že jde o veselého člověka bez zlých úmyslů. Opatrně se vyhnul všemu, co by mohlo být vykládáno jako tajné válečné malování, zdůraznil však velmi

tahy znamenající přátelství.

Zkrátka změnil důstojníka v šaška. Takové malířské výkony nebyly u Indiánů nic neobvyklého. Poněvadž byl Duncan teď dokonale přestrojen a poněvadž uměl francouzský, mohl být docela dobře pokládán za kouzelníka z Ticonderogy, který se potlouká mezi spojeneckými a spřátelenými kmeny.

Když uznali, že je dostatečně pomalován, zvěd dal Duncanovi několik přátelských rad. Umluvili si znamení a určili místo, kde se sejdou, budou-li mít oba úspěch. Smutněji než zvěd se se svým mladým přítelem loučil Munro. Předstíral při loučení lhostejnost, které by tento upřímný a čestný důstojník za jiných okolností nebyl schopen. Zvěd vzal Heywarda stranou a řekl mu, že by nejraději nechal starého vojáka někde na bezpečném místě v Čingačgúkové péči. On sám se vydá s Unkasem pátrat mezi Indiány, o kterých se domnívají, že patří k Delawarům. Když dal Heywardovi několik posledních rad, pronesl ještě tato vážná a upřímná slova, která Duncana hluboce dojala:

„A teď vám pomáhej Bůh. Projevil jste odvahu, jaká se mi líbí a jakou jsou obdařeni mladí lidé, kteří mají krev v těle a statečné srdce. Věřte však varování zkušeného člověka. Budete muset prokázat větší odvahu a bystrost, než jaké se člověk naučí z knih, budete-li chtít překonat lstivé a odvážné Mingy. Bůh vám pomáhej! Jestliže se Hurónům podaří dostat váš skalp, spolehněte se na slib člověka, který má oporu ve dvou statečných bojovnicích. Za každý váš vlas zaplatí jedním životem. Opakuji, mladý muži, kéž Prozřetelnost žehná vašemu počínání, jehož cílem je jen a jen dobro. A nezapomeňte, že k tomu, aby se vám podařilo ty lotry přelstít, budete se muset dopouštět věcí, kterých se běloch obyčejně nedopouští.“

Duncan vřele stiskl ruku svému vzácnému příteli, který se s ním jen nerad loučil, a znovu poprosil, aby se zvěd postaral o starého důstojníka, a když mu popřál všechno nejlepší, kývl na Davida, aby šel. Sokolí oko se chvíli s upřímným obdivem díval za odvážným a odhodlaným mladým mužem. Potom starostlivě potřásl hlavou, obrátil se a vedl zbytek družiny, který měl na starosti, do hloubi lesa.

Duncanova a Davidova cesta vedla přímo přes bobří osadu a po břehu rybníka.

Když se Duncan octl sám s člověkem tak prostoduchým, který mu rozhodně nemohl v těžkých chvílích nijak pomoci, začal si uvědomovat, jak těžký je jeho úkol. Soumrak ještě zvyšoval ponurost pustého, divokého pralesa po obou stranách jejich cesty. Dokonce bylo cosi děsivého v tichu malých bobřích příbytků, o kterých Duncan věděl, že jsou hojně obydleny. Když se díval na ty podivuhodné stavby a na úžasná bezpečnostní opatření jejich prozíravých obyvatel, napadlo ho, že i zvířata v této nekonečné divočině mají

instinkt, který se skoro vyrovná jeho vlastnímu rozumu. Nemohl bez úzkosti myslet na nerovný zápas, do něhož se tak unáhleně pustil. Potom si vzpomněl na Alici, na její utrpení, na nebezpečí, v němž se octla, a zapomněl na své vlastní. Nepřestával povzbuzovat Davida a šel dál lehkým, rázným krokem mladého a odhodlaného člověka.

Když obešli v půlkruhu rybník, odbočili od potoka a začali stoupat na nízký kopec, jenž čněl nad rovinou, kterou právě přišli. Za půl hodiny se dostali na kraj mýtiny, kde všechno nasvědčovalo, že i ona je dílem bobrů, a kterou tato chytrá zvířata musela z nějakého důvodu opustit, než se přestěhovala na vhodnější místo. Duncan se zde na chvíli zastavil. Váhal opustit skrytou stezku mezi křovinami, jako by chtěl sebrat všechny své síly, než se pokusí o nebezpečný podnik, k němuž, jak byl přesvědčen, bude potřebovat celou svou energii. Využil této zastávky, aby se rychle orientoval.

Na protější straně mýtiny, blízko místa, kde se potok řítí ze skalisek, bylo vidět padesát nebo šedesát chýší, hrubě zrobených z klád a větví splených hlínou. Stály tu bez ladu a skladu a ten, kdo je stavěl, příliš nedbal ani na krásu, ani na úhlednost. Tím se tolik lišily od bobří osady, kterou Duncan viděl dole. Byl proto zvědav, zda jej nečeká ještě větší překvapení než prve. Očekávání mladého důstojníka nezklamalo. V nejasném přítmí uviděl dvacet až třicet postav, jak střídavě povstávají z vysoké, ostré trávy před chýšemi a jak v ní zase mizí, jako by se do země propadaly. Podle toho, co při náhlém a rychlém objevování se těchto postav zahlédl, byl by řekl, že to jsou spíš temné míhající se přízraky nebo jiné nadpozemské bytosti než tvorové stvoření z tak obyčejných věcí, jako je maso a krev. Na chvíli se vynořila vyzáblá nahá postava, prudce zamávala rukama a hned zase zmizela. Pak se neočekávaně objevila někde jinde, mnohem dál, nebo se místo ní zjevila jiná, stejně záhadná bytost. David zpozoroval, že se jeho společník zastavil a že se na něho dívá. Vyrušil ho tedy z jeho pozorování:

„Leží zde ladem mnoho úrodné půdy.“ řekl, „a aniž bych se hříšně vychloubal, rád bych dodal, že za svého krátkého pobytu v těchto pohanských chatrčích jsem mnohému dobrému zrnku dal vedle cesty padnout.“

„Indiáni mají raději lov než těžkou práci.“ odpověděl duchem nepřítomný Heyward a nespouštěl oči z podivuhodných tvorů.

„Pozvednout hlas k chvále boží je pro duši spíš radost než práce. Bohužel, tito chlapi plýtvají svým nadáním. Málokdy jsem se setkal s hochy stejného věku, které by příroda byla obdařila takovým nadáním, pokud jde o zpívání žalmů. A určitě, opakuji, určitě jsem nenašel nikoho, kdo by své nadání tak zanedbával jako oni. Tři noci jsem zde strávil, třikrát jsem se snažil ty spratky shromáždit, jen aby se mnou zapěli

posvátné písně, a třikrát se mi odměnili jekotem a řevem, při němž stydla krev v žilách."

„O kom to mluvíte?"

„O dětech ďáblových, které maří drahocenný čas svým jalovým tatrmanstvím. Ach, tomuto opuštěnému lidu je zcela cizí jakákoli kázeň. V zemi bříz metly neuvídíte. Jaký tedy div, že nejvzácnější dar Prozřetelnosti, jak to právě slyšíte, se mění v takové skřeky."

David si zakryl uši, aby neslyšel řev mladé smečky, který se právě rozlehl lesem. Duncan se musel usmát nad svou vlastní pověřivostí.

„Půjdeme dál," řekl.

Mistr pěvec, pořád ruce na uších, poslechl. A tak šli dál k místu, kterému David občas říkával stany Filištínských.

KAPITOLA XXIII

Je mnohem těžší najít indiánský tábor než vojenský tábor bělochů, který střeží stráže. Indián se rychle a včas dozvídá, že se blíží nebezpečí. Poněvadž rozumí varování lesa a poněvadž mezi ním a těmi, jichž se musí nejvíce obávat, leží dlouhé a těžko schůdné cesty, spí klidně. Avšak nepřítel, kterému se šťastnou náhodou podařilo oklamat bdělost zvědů, málokdy se před táborem setkává se strážemi, které by strhly poplach. Kromě toho kmeny, které byly přátelsky nakloněny Francouzům, dobře věděly, do jak svízelné situace se dostali indiánští spojenci Angličanů právě po kapitulaci pevnosti William Henry, a že jim proto bezprostřední nebezpečí nehrozí.

A tak se Duncan a David octli mezi dětmi, které si hrály na strašidla, jak už o tom byla řeč, aniž si jich kdo všiml. Jakmile však byli zpozorováni, celý houf dětí rázem spustil pronikavý, varovný pokřik a pak jako kouzlem zmizel. Nahá snědá těla příkrčených chlapců tak splynula v této večerní hodině se suchou trávou, že se na první pohled zdálo, jako by je země pohltila. Když se Duncan vzpamatoval z prvního překvapení a pozorněji se rozhlédl kolem, všude viděl, jak se na něho dívají temné bystré oči.

Tato předzvěst toho, jaké pozornosti se bude těšit u dospělých, nebyla pro Heywarda nijak povzbuzující. V té chvíli by se byl mladý důstojník nejraději vrátil. Bylo však už pozdě. Na pokřik dětí se ve dveřích nejbližší chatrče objevil asi tucet Indiánů. Stáli tu v temném, divoce vyhlížejícím hloučku a důstojně čekali, až se k nim nenadálí hosté přiblíží.

David, který byl na takovéto chování zvyklý, šel napřed a rovnou, ničeho si nevšímaje, zamířil právě k této chatrči. Bylo

to nejlepší stavení ve vesnici, i když bylo velmi jednoduše zrobeno z kůry a větví. V něm konal indiánský kmen za svého dočasného pobytu na hranicích anglické kolonie porady a shromáždění. Duncan se musel velmi přemáhat, aby se tvářil lhostejně, když šel kolem temných mohutných postav divochů, kteří se tísnilo na prahu chatrče. Uvědomil si však, že jeho život závisí na duchapřítomnosti. Šel za svým společníkem, o němž se domníval, že ví, co dělá, a snažil se soustředit myšlenky. Krev mu stýdla v žilách, když se octl v těsné blízkosti zavilých a nesmiřitelných nepřátel. Ale dovedl se natolik ovládnout, že vešel do stavení, aniž dal najevo, že má strach. Choval se tak klidně jako Gamut, vytáhl otep chrastí narovnaného v rohu a mlčky si na ni sedl.

Jakmile host vešel, Indiáni opatrně ustoupili od vchodu, rozestavili se kolem něho a trpělivě čekali, až cizinec uzná za hodno své důstojnosti, aby promluvil. Většina z nich stála líně a pohodlně opřena o kůly podpírající vetché stavení. Jenom tři nebo čtyři nejstarší a nej význačnější náčelníci si sedli o kus dopředu na zem.

V chatrči hořela planoucí louč a osvětlovala rudou září střídavě tváře, hned tu, hned jinou, podle toho, jak se plamen třepotal v průvanu. Duncan si prohlížel ve světle louče obličej své hostitelů, aby zjistil, jak jej asi přijmou. Ale nic mu to nebylo platné. V tvářích lidí, s nimiž se právě setkal, se nepohnul ani sval. Náčelníci, usazení vpředu, si ho skoro ani nevšimli. Dívali se do země s výrazem, který mohl znamenat úctu, který si však bylo možno vyložit také jako nedůvěru. Muži stojící ve stínu nebyli už tak zdrženliví. Duncan brzo zpozoroval, že si jej potajmu pátravě prohlízejí od hlavy k patě. Neušlo jim ani jediné hnutí jeho obličej, ani jediná čárka na malování, ani jediné kus jeho oblečení.

Konečně jeden z Indiánů, který měl prošedivělé vlasy, jehož pružné údy a pevný krok však svědčily o tom, že stále ještě neztratil svou mužnou sílu, vystoupil z temného kouta, kam se patrně postavil proto, aby Heyward neviděl, že ho pozoruje, a začal mluvit. Mluvil řečí Wyandotů nebo Hurónů. Proto mu Heyward nerozuměl. Podle posunků, kterými svou řeč doprovázel, se však zdálo, že mluví spíš zdvořile než hněvivě. Heyward zavrtěl hlavou a naznačil posunkem, že nemůže odpovědět.

„Což žádný z mých bratří nemluví francouzský nebo anglicky?“ zeptal se francouzský a rozhlížel se kolem po všech tvářích, doufaje, že někdo přitaká.

Ačkoli ne jeden z nich naklonil hlavu, jako by chtěl pochytit smysl jeho slov, nikdo neodpověděl.

„Velmi by mě mrzelo.“ pokračoval Duncan pomalu a užíval té nejprostší franštiny, jaké byl schopen, „kdybych zjistil, že nikdo z tohoto moudrého a hrdinného národa nerozumí řeči, kterou mluví, Grand Monarque⁶⁵ ke svým dětem. Srdce by ho

bolelo, kdyby se dozvěděl, že jeho rudí bojovníci si ho tak málo váží."

Následovalo dlouhé, vážné mlčení. Nikdo ani pohybem ruky, ani mrknutím oka neprozradil, jakým dojmem působila Duncanova poznámka. Heyward, který věděl, že jeho hostitelé pokládají mlčení za ctnost, rád využil tohoto obyčeje, aby si všechno v hlavě srovnal. Konečně se ozval Indián, který ho prve oslovil. Suše se zeptal řečí, kterou mluví Kanaďané:

„Používá náš Velký otec jazyka Hurónů, když mluví ke svému lidu?"

„Nezná rozdíl mezi svými dětmi, ať je barva jejich pleti rudá, černá nebo bílá," vyhýbavě odpověděl Duncan, „nejraději však má své statečné Huróny."

„Co řekne," zeptal se opatrný náčelník, „až mu běžci spočítají skalpy, které ještě před pěti nocemi rostly na hlavách Angličanů?"

„To byli jeho nepřátelé," řekl Duncan a bezděky se zachvěl. „Určitě poví: ‚Dobře to udělali — mí Huróni jsou velmi stateční.‘"¹

„Tak to náš kanadský otec neřekne. Místo aby se díval kupředu a aby odměnil své Indiány, jeho oči se obracejí dozadu. Vidí mrtvého Angličana, ale Huróny nevidí. Proč?"

„Náčelník tak velký jako on má víc myšlenek než jazyků. Stará se, aby na jeho stezce nebylo nepřátel."

„Kánoe mrtvého bojovníka nepopluje po Horicanu," odpověděl zasmušile divoch. „Jeho uši jsou přístupny slovům Delawarů, kteří nejsou našimi přáteli, a ti je naplňují lží."

„To není možné. Podívejte se, požádal mne, člověka, který se vyzná v léčení, abych šel k jeho dětem, k rudým Hurónům na velkých jezerech, a abych se jich zeptal, jestli někdo z nich není nemocen."

Když jim Duncan pověděl o svém předstíraném povolání, znovu nastalo ticho. Najednou se všechny oči upřely na Heywarda, jako by chtěly zjistit, zda mluví pravdu, nebo zda lže. Pohledy Indiánů byly lak bystré a pronikavé, že Duncan, pln rozechvění, čekal na výsledek tohoto soudu. Naštěstí se ujal Indián, který už mluvil prve, znovu slova.

„Malují si kanadští zaklínači kůži?" pokračoval chladně Hurón. „My jsme slyšeli, že se chlubí svou bledou tváří."

„Když indiánský náčelník přijde mezi své bílé otce," odpověděl Duncan velmi klidně, „odloží svůj oděv z bizoní kůže a nosí halenu, kterou mu nabídnou. Mí bratři mě pomalovali. Proto tak chodím."

Ozval se tichý, pochvalný šepot. Znamenalo to, že poklona, kterou takto složil kmeni, byla přijata příznivě. Starý náčelník na znamení souhlasu napřáhl ruku. Většina Indiánů jej napodobila. Také oni napřáhli ruku a vyrazili krátký, radostný výkřik. Duncan si oddechl, poněvadž byl přesvědčen, že už má za sebou nejhorší část vyslychání. A poněvadž si už

předem připravil prostou a celkem pravděpodobnou historku o svém domnělém povolání, jeho naděje na konečný úspěch začaly růst.

Po chvíli ticha a po krátkém přemýšlení, jaká by byla asi nejvhodnější odpověď na hostovo vysvětlení, jeden z Indiánů vstal a chystal se promluvit. Ještě ani neotevřel ústa, když se z lesa ozval hluboký, strašlivý výkřik a po něm dlouhé, pronikavé vytí, podobné táhlému žalostnému vytí vlků. Při tomto náhlém a děsivém přerušení rozhovoru s Indiány Heyward vyskočil. Nevnímal nic než účinek, jaký měl onen hrůzný výkřik na ostatní. Všichni Indiáni se vyhrnuli z chatrče a všude se ozývaly výkřiky, které skoro přehlušily hrozné zvuky stále ještě přicházející z hloubi lesa. Mladý muž se už nedovedl ovládnout, vyběhl ven a ihned se octl uprostřed zmateného davu, v němž byli všichni obyvatelé tábora. Muži, ženy, děti, starci, bez rozdílu lidé slabí, mladí i silní. Někteří křičeli, jiní tleskali, jako by ze samé radosti zešileli, všichni však vyjadřovali divokou radost nad čímsi neočekávaným. Heyward, který byl prve řevem poděšen, brzo z toho, co následovalo, poznal, o co jde.

Bylo ještě dost světla, a proto bylo vidět průseky mezi stromy, kudy vedly stezky z mýtiny do hloubi lesa. Po jedné stezce vyšlo z lesa několik bojovníků a pomalu se blížili k chatrčím. Indián, který kráčel v čele, nesl krátkou tyč, na níž, jak se později ukázalo, viselo několik lidských skalpů. Děsivé zvuky, které znepokojily Heywarda, to byl „křik smrti“, jak jim celkem výstižně běloši říkají. Každé opakování tohoto křiku mělo kmeni oznámit smrt jednoho nepřítele. Heyward znal tyto zvyky Indiánů, proto mu celá věc byla jasná. Věděl teď, že zmatek byl způsoben neočekávaným návratem bojovníků z úspěšné výpravy. Uklidnil se a byl rád, že mu vlastně tento nenadálý návrat Indiánů pomohl z nepříjemné situace a že si ho teď budou méně všímat.

Několik stop od chatrčí se přicházející bojovníci zastavili. Jejich nařikavý a hrůzný křik, který měl znázorňovat úpění mrtvých i jásos vítězů, úplně zmlkl. Teď jeden z nich promluvil. Jeho řeč už nezněla tak děsivě, avšak ti, jimž byla určena, jí nerozuměli o nic lip než předchozímu křiku. Je těžko udělat si správnou představu o nadšení, se kterým byla Indiánova zpráva přijata. V celém táboře se to začalo hemžit, všechno bylo na nohou. Bojovníci vytasili nože, začali jimi mávat a pak se seřadili do dvou řad od místa, kde se přicházející zastavili, až k chatrčím. Ženy popadly klacky, sekery, zkrátka všechno, co jim přišlo do ruky, a horlivě se hnaly sehrát svou úlohu v kruté hře, která měla začít. Ani děti nechtěly zůstat stranou. Chlapci, kteří ještě nedovedli vládnout zbraní, vytrhávali tomahavky z pasů svých otců a věrně napodobovali divoké počínání svých rodičů.

Na mýtině leželo několik hromad chrastí. Jakási stará

Indiánka pomalu zapalovala jednu po druhé, aby bylo na divadlo, které mělo za chvíli začít, dobře vidět. V záři ohně, jasnější než paprsky schylujícího se dne, bylo všechno kolem zřetelnější, ale i hrůznější. Tento děsivý obraz lemovala temná obruba vysokých sosen. Bojovníci, kteří se právě vrátili, byli nejdále. Vpředu stáli dva muži, zřejmě vybraní mezi ostatními, aby sehráli hlavní úlohu v dramatu, které mělo následovat. Nebylo dost světla, proto nebylo dobře vidět do jejich tváří. Bylo však zřejmé, že každý z nich se chová jinak. Jeden stál zpřímá a pevně, připraven přijmout svůj osud jako hrdina, druhý svěsil hlavu, jako by jej byla ochromila hrůza a přemohl stud. Ušlechtilý Duncan pocítil k prvnímu muži obdiv a soucit, nemohl mu to však nijak projevit. Bedlivě pozoroval každý jeho pohyb. A když viděl jeho krásnou, podivuhodně souměrnou a silnou postavu, snažil se sám sebe přesvědčit, že mladý zajatec bude určitě mít tolik odvahy, aby přestál tak těžkou zkoušku. Mladý muž se mimoděk ještě víc přiblížil k řadám zamračených Hurónů a sotva dýchal, jak ho ta podívaná zajímala. Vtom bylo dáno výkřikem znamení a ticho, jež na okamžik zavládlo, přerušil výbuch řevu, který byl daleko hrozivější než dřívější křik. Druhý, méně statečný zajatec se ani nehnul, první však, jakmile se ozval křik, vyskočil jako jelen. Místo aby proběhl mezi oběma řadami nepřátel, jak to každý čekal, vběhl jenom do uličky, a než měl čas ho někdo udeřit, prudce se otočil, přeskočil přes hlavy dětí a dostal se na vnější stranu uličky seřazených Indiánů, kde mu už takové nebezpečí nehrozilo. Sto hlasů odpovědělo kletbami na tento úskok. V řadách Indiánů vznikl zmatek a rozčilený dav se v divokém nepořádku rozprchl.

Tucet planoucích otepí teď slabě osvětlovalo prostranství, které se podobalo jakémusi pohanskému strašidelnému divadlu, kde zlí démoni konají své krvavé a bezbožné reje. Ti, kteří stáli vzadu, se podobali nadpozemským bytostem a zuřivě a beze smyslu gestikulovali. Na tvářích Indiánů, kteří stáli blízko hořících otepí chrastí, bylo však zřetelně vidět, jak v nich všechno vzkypělo.

Je lehce pochopitelné, že tolik pomstychtivých nepřátel nedovolilo, aby si uprchlík oddechl. Už se zdálo, že se mu podaří doběhnout k lesu, ale nadběhli mu a zahnali ho zpět do středu nemilosrdných pronásledovatelů. Otočil se jako štvaný jelen a rychlostí šípu proletěl šlehajícími plameny, bez pohromy minul několik Indiánů a objevil se na protější straně mýtiny. Několik starších a obratnějších Hurónů se mu však i zde postavilo do cesty a zahnal ho zpět. Znovu vběhl mezi shromážděné Indiány, jako by zde hledal bezpečí. Teď si už Duncan myslel, že odvážný a obratný cizinec je ztracen.

Viděl jen, jak se temná masa lidských těl zmítá a mísí v nepopsatelném zmatku. Ve vzduchu se míhaly paže, lesklé nože, strašlivé klacky, ale rány jako by dopadaly do prázdna.

Strašný dojem ještě zvyšovalo pronikavé ječení žen a zuřivé výkřiky bojovníků. Duncan chvílemi zahlédl, jak štihlá postava zoufale utíká, a víc doufal, než věřil, že zajatec ještě vydrží. Náhle se dav obrátil a začal se blížit k místu, kde stál Duncan. Celou silou se valil na ženy a děti vpředu a srazil je k zemi. V nastalém zmatku se cizinec objevil znovu. Zdálo se, že ví, že je u konce se svými silami. Využil mezery, která na chvíli mezi Huróny vznikla, a udělal poslední zoufalý pokus dostat se do lesa. Jakoby věděl, že od mladého důstojníka se nemá čeho bát, proběhl těsně vedle Duncana. Vysoký, silný Hurón, který si šetřil dosud své síly, byl mu těsně v patách a užuž zvedal paži, aby uprchlíkovi zasadil smrtelnou ránu. Duncan mu nastavil nohu, divoch zakopl a sletěl po hlavě několik kroků před svou vyhlédnutou obětí. Uprchlík toho bleskurychle využil. Otočil se, znovu se mihl před Duncanem jako meteor, a dřív než se Heyward mohl vzpamatovat, uprchlík stál klidně opřen o pomalovaný kůl před náčelníkovou chatrčí.

Duncan věděl, že účast na cizincově útěku by se mu mohla stát osudnou, proto se raději hned vzdálil. Šel za davem, který se rozmrzele a chmurně vracel k chatrčím, jako by to učinil každý jiný dav, který se nedočkal popravy. Ze samé zvědavosti — možná že to byla jiná, lepší vlastnost — se Duncan rozhodl přiblížit se k cizinci. Ten stál, jednou rukou se držel ochranného kůlu a po úžasném výkonu těžce a hlasitě oddychoval. Ničím však neprojevil, že trpí. Byl nyní chráněn pradávným posvátným zvykem, dokud rada kmene nerozhodne o jeho dalším osudu. Podle nálady davu, která panovala na prostranství, nebylo ovšem těžké předvídat, co se stane.

Ve slovníku Hurónů není nadávky, kterou by zklamané ženy nebyly zahrnuly cizince, jemuž se podařilo uniknout. Smály se jeho pokusu o útěk, pošklebovaly se mu, že má lepší nohy než ruce a že prý by si zasloužil křídla, když neumí zacházet s lukem nebo s nožem. Zajatec neodpovídal, zachovával jen důstojnost podivně smíšenou s opovržením.

Jeho klid a jeho úspěch ženy rozlítily. Čím dál tím méně jim bylo rozumět a nakonec nebylo slyšet nic jiného než vrískavé a pronikavé výkřiky. Vtom si prorazila davem cestu žena, která prve s takovou horlivostí zapálila otep chrastí, a postavila se před zajatce. Byla špinavá a vyzáblá a celý zjev této čarodějnice prozrazoval, že zná víc než lidskou lstivost. Rozhalila svůj lehký šat a posměšně natáhla k zajatci dlouhou, vyzáblou ruku a začala mluvit řečí Lenapů⁶⁶, poněvadž ta byla srozumitelnější terči jejich posměšků. Spustila hlasitě;

„Podívej se, Delaware,“ řekla a luskla mu prsty před obličejem, „tvůj národ je plémě bab a v tvé ruce by se lip vyjímala motyka než ručnice. Vaše ženy rodí jeleny, ale kdyby se mezi vámi narodil medvěd, divoká kočka nebo had, utekli

byste. Ať ti hurónská děvčata ušijí sukně a my ti najdeme ženicha."

Následoval výbuch divokého smíchu. Mezi skřípavými hlasy starších, zlomyslnějších žen podivně zněl lahodný a melodický smích dívek. Cizinec si jich však nevšímal. Nehnul ani brvou, jako by tu ani nebyly. Jen občas se jeho oči plné hrdosti zadívaly na zamračené válečníky, kteří bezhlesně stáli v pozadí a pozorovali, co se děje.

Zajatcovo sebeovládání rozzuřilo ženu tak, že si založila ruce v bok, vyzývavě se postavila před cizince a spustila znovu přívál slov, která by se žádný spisovatel neodvážil svěřit papíru. Její počínání však nemělo úspěch. Celý její kmen věděl, jak výtečně dovede nadávat, a přestože už měla pěnu u úst, v nehybné cizincově tváři se nezachvěl ani jediný sval. Jeho lhostejnost rozzuřila i ostatní diváky. Nějaký výrostek by byl rád pomohl dračici tím, že mával před obličejem oběti tomahavkem a také on se začal jalově chvástat. Tehdy teprve se zajatec obrátil ke světlu a podíval se na výrostka s hlubokým opovržením. Hned nato se však zase opřel o sloup. V té chvíli se Duncan setkal s pronikavým pohledem — Unkase.

Heywardovi se ze samého úžasu zatajil dech. Vážné postavení jeho přítele jej hluboce sklíčilo. Sklopil zrak, protože se bál, že kdyby jej někdo zpozoroval, byl by zajatcův osud zpečetěn. Zatím však nebylo důvodu k takové obavě. Právě v té chvíli si jeden bojovníkrazil cestu rozlíceným davem. Bezohledně odstrčil ženy a děti, vzal Unkase za ruku a vedl ho ke dveřím chatrče, kde se měla konat porada. Tam je následovali všichni náčelníci a většina význačných bojovníků. Heywardovi se podařilo bez povšimnutí proklouznout mezi nimi dovnitř.

Trvalo několik minut, než se Huróni rozesadili podle své hodnosti a postavení. Zachovali podobný pořádek, jako když vyslyšeli Heywarda. Starší a vyšší náčelníci si posedali ve velké místnosti kolem planoucí louče. Vzadu bylo vidět temnou řadu osmahlých a pomalovaných tváří mladších a hodností nižších Indiánů. V samém středu chatrče, přímo pod otvorem, kterým pronikalo mihotavé světlo hvězd, stál Unkas — klidný, vzpřímený a soustředěný. Jeho hrdý a nade všechno povznesený postoj zapůsobil i na samé jeho vězňatele. Zůstávali neoblomní, avšak způsob, jakým se často zadívali na Unkase, prozrazoval, že jeho odvalu obdivují.

Jinak tomu bylo s mužem, kterého Duncan viděl před zoufalou honičkou stát vedle svého přítele. Místo aby se také pokusil utéci, zůstal během celého toho divokého zmatku stát jako zkroušená socha hanby a ponížení. Nikdo jej nevyzval, aby také on vešel do chatrče, a nikdo se také nesnížil k tomu, aby jej střežil. Vešel do chatrče, jako by se bez odporu podroboval osudu.

Heyward se mu při první příležitosti podíval do obličeje. Měl strach, že v něm pozná některého ze svých druhů. Byl to neznámý člověk, a co bylo ještě nevysvětlitelnější, hurónský válečník. Místo aby se přidal ke svým soukmenovcům, držel se poníženě stranou, osamělý uprostřed davu, shrbený, aby zabral co nejméně místa. Když všichni zaujali svá místa a v chatrči se rozhostilo ticho, šedovlasý náčelník, kterého jsme už poznali, vstal a zvučně začal mluvit řečí Lenni Lenapů.

„Delaware,“ řekl, „přestože patříš k národu bab, dokázal jsi, že jsi muž. Dal bych ti najíst, kdo však jí s Hurónem, měl by se stát jeho přítelem. Odpočiň si v pokoji, než vyjde ranní slunce, pak nad tebou vyřkneme své poslední slovo.“

„Sedm nocí a právě tolik letních dnů jsem se postil a šel po stopě Hurónů,“ odpověděl chladně Unkas. „Děti Lenapů dovedou vydržet bez jídla, jdou-li za svým spravedlivým cílem.“

„Dva z mých mladých mužů pronásledují tvého druha.“ ujal se slova náčelník, aniž věnoval pozornost zajatcovu vychloubání. „Až se vrátí, řeknou ti naši moudří mužové ‚žij nebo zemři¹‘“

„Což Hurón nemá uši?“ zvolal Unkas pln pohrdání. „Co je Delawar vaším zajatcem, dvakrát slyšel výstřely ručnice, kterou dobře zná. Vaši mladí muži se už nikdy nevrátí.“

Po tomto smělému tvrzení následovalo krátké, hrozivé ticho. Duncan porozuměl, že Mohykán naráží na zvědovu smrtonosnou ručnici, proto se naklonil, aby lépe zjistil, jaký účinek měla Unkasova odpověď na vítěze. Ale náčelník odpověděl prostě;

„Jsou-li Lenapové tak dovední, jak říkáš, proč je jeden z jejich nejstatečnějších bojovníků zde?“

„Pronásledoval prchajícího zbabělce a padl do léčky. I chytrý bobr se někdy chytí.“

Unkas přitom ukázal prstem na osaměle stojícího Huróna, ale bylo pod jeho důstojnost, aby se dál ještě zabýval tak bezcenným člověkem. Unkasova odpověď i jeho chování silně zapůsobily na posluchače. Všichni se nepřátelsky podívali na člověka, na kterého ukázal Unkas. Davem proběhlo tlumené, hrozivé reptání. Tento zlověstný zvuk dolehl k vnějším dveřím, kde stály ženy a děti hlava na hlavě. V temných řadách nebylo místečka, odkud by netrpělivě nevyhlížela zvědavá lidská tvář.

Mezitím se staří náčelníci uprostřed chatrče v krátkých a přerývaných větách radili. Mluvili prostě a energicky. Opět nastalo dlouhé a slavnostní ticho. Všichni věděli, že je předzvěstí vážného a důležitého rozhodnutí. Ti, kteří stáli venku, stavěli se na špičky, aby lépe viděli. Dokonce i viník ze samého vzrušení zapomněl na své provinění. Zvedl hlavu a pln úzkosti se zmateně rozhlédl po shromáždění zamračených náčelníků. Konečně starý náčelník přerušil ticho. Vstal, prošel

kolem nehybného Unkase a pln důstojnosti se postavil před obviněného. V té chvíli jako by pomalu vtančila do kruhu náčelníků vyzáblá babice, která prve spílala Unkasovi. V ruce držela louč. Začala pronášet nesrozumitelná slova, která snad měla být zaklínáním. Nikdo si však vetřelkyně nevšimal.

Přistoupila k Unkasovi a zvedla hořící louč tak, aby v její rudé záři bylo vidět každé hnutí v obličeji mladého muže. Mohykán však zůstal dál pevný a hrdý. Neuznal ani za vhodné setkat se s jejím pátravým pohledem a vytrvale se díval do dálky, jako by chtěl proniknout vším, co mu překáželo v rozhledu, jen aby se dopátral budoucnosti. Babizna byla s prohlídkou Unkasova obličeje spokojena, radostně vykřikla a šla stejnou zkoušku provést na svém provinilém rodákovi.

Mladý Hurón měl válečné malování a jeho krásně urostlé tělo bylo skoro nahé. Ve světle louče bylo zřetelně vidět každý Indiánův sval a Duncan se zhrozil, když poznal, jak se celé Hurónovo tělo chvěje v smrtelné úzkosti. Při této smutné a zahanbující podívané babizna začala tiše a žalostně kvílet. Náčelník vztáhl ruku a jemně ji odstrčil stranou.

„Ohýbající se třtino“ oslovil mladého viníka jménem v jeho rodné řeči, „ačkoli tě Velký duch stvořil na pohled krásného, bylo by lépe, kdyby ses byl nenarodil. Tvůj hlas se rozléhá po osadě, v bitvě však mlčí. Ani jeden z mých mladých mužů nezasekne tomahavk tak hluboko do válečného kůlu — a tak slabě do Angličana. Nepřítel ví, jak vypadají tvá záda, ale barvu tvých očí nikdy neviděl. Tříkrát tě vyzývali, abys přišel, tříkrát jsi jim zapomněl odpovědět. Nikdo z tvého kmene už nevysloví tvé jméno — už teď je zapomenuto.“

Když náčelník zvolna pronášel tato slova — odmlčuje se za každou větou, jen aby jim dodal důrazu —, viník ze samé úcty k náčelníkově hodnosti a k jeho stáří vzhlédl. Na jeho tváři bylo vidět, že v něm bojují stud, hrůza a hrdost. Oči, plné úzkosti, se rozhlížely po lidech, kteří rozhodovali o jeho osudu. Na chvíli v něm zvítězila hrdost. Vstal, obnažil prsa a bez strachu se díval na ostrý, lesknoucí se nůž, který už jeho neúprosný soudce zvedl. Když ostří nože pomalu vnikalo do jeho srdce, usmál se dokonce, jako by se zaradoval, že smrt není tak zlá, jak si představoval. Pak těžce dopadl na tvář k nohám strnulého a nehybného Unkase.

Babizna nařikavě zaječela a pustila louč na zem. Všechno obestřela tma. Rozčilený dav se vytratil z chatrče, jako kdyby vyplašil duchy. Duncanovi se zdálo, že zůstal v chatrči sám s umírající obětí indiánského soudu.

KAPITOLA XXIV

Jediný okamžik stačil, aby mladý muž poznal, že se mýlí. Něčí ruka mu prudce stiskla rameno a Unkas mu tiše zašeptal do ucha:

„Huróni jsou psi. Bojovník se nesmí zachvět při pohledu na krev zbabělce. Šedá hlava a sagamor jsou v bezpečí a ručnice Sokolího oka nespí. Jděte — Unkas a Otevřená ruka se teď nesmějí znát. To je všechno.“

Heyward by byl rád slyšel víc, avšak jeho přítel ho lehce postrčil ke dveřím a připomněl mu, jak by bylo nebezpečné, kdyby se někdo dozvěděl, že spolu mluvili. Jen nerad poslechl, vyšel z chatrče a vmísil se mezi potulující se Indiány. Hasnoucí ohně na mýtině vrhaly matné a nejisté světlo na temné postavy, které mlčky chodily sem a tam. A když chvílemi oheň zaplápolal jasněji, bylo vidět, jak v chatrči nad mrtvým tělem Huróna nehybně stojí Unkas.

Za chvíli vešel do chatrče hlouček bojovníků, který odnesl mrtvé tělo do lesů. Když Indiáni odešli, Duncan se potuloval mezi chatrčemi. Nikdo ho neoslovil, nikdo si ho nevšímal. Snažil se najít nějakou stopu po té, pro kterou se odvážil tak velkého nebezpečí. Mohl teď lehce utéci — kdyby býval chtěl — a přidat se ke svým druhům. K neustálé obavě o Alici se však přidal nový, i když menší zájem o Unkasův osud. Chodil proto dál od chatrče k chatrči, do každé nahlédl, až obešel celou vesnici. Vždy znova byl však zklamán. Zanechal proto marného pátrání a vrátil se do chatrče, kde se náčelníci před chvílí radili, rozhodnut vyhledat Davida a tak se zbavit pochybností.

Když znovu došel k stavení, kde se nedávno konal soud i poprava, mladý muž zjistil, že se rozčilení už utišilo. Válečníci se zase shromáždili, klidně teď pokuřovali a vážně rozmlouvali o tom, co zažili na své poslední výpravě k horní části Horicanu.

Ačkoli jim Duncanův návrat mohl připomenout jeho přítomnost a podezřelé okolnosti jeho návštěvy, nikdo z nich nedal najevo sebemenší zájem. Nedávný hrůzostrašný výjev zatím přál Duncanovým záměrům. Mladý důstojník cítil, že bude muset rychle využít této neočekávané příležitosti.

Bez váhání vešel do chatrče a usedl s vážností, která se nijak nelišila od chování jeho hostitelů. Rychle se přesvědčil, že Unkas je stále ještě tam, kde ho opustil. David se však neobjevil. Unkase střežily jen ostražitě pohledy mladého Huróna, který stál nablízku. Jeden ozbrojený bojovník se však opíral o veřejí úzkých dveří. Jinak mohl zajatec dělat, co chtěl. Nesměl však mluvit a podobal se víc krásně vytesané soše než člověku z masa a krve.

Heyward se nesměl odvážít nějaké dotěrné smělosti, vždyť před chvílí byl svědkem, jak rychle a kruté dovedou lidé, do

jejichž rukou upadl, trestat. Bude raději mlčet a přemýšlet, než aby se dal do řeči. Při hovoru by ho mohli lehce odhalit, a to by se mu mohlo stát osudným. Jeho hostitelé byli jiného názoru. Ještě si ani pořádně nesedl na místo, které si moudře vybral trochu ve stínu, když ho oslovil jeden ze starších bojovníků, jenž mluvil francouzský.

„Můj kanadský otec nezapomíná na své děti," řekl náčelník. „Děkuji mu. Zlý duch přebývá v ženě jednoho z mých mladých mužů. Může cizí zaklínač zlého ducha z ní vyhnat?"

Heyward měl jakési vědomosti o zaklínání, jak je provádějí Indiáni, když se domnívají, že je někdo posedlý. Napadlo ho, že se mu tím naskýtá příležitost, které by mohl využít ke svým dalším cílům. Žádný návrh se mu nemohl víc hodit. UVědomil si však, že se musí chovat důstojně, jak se na zaklínače sluší. Ovládl se a tajuplně odpověděl:

„Jsou všelijací duchové. Někteří ustupují před moudrostí, jiní jsou příliš silní."

„Můj bratr je velký kouzelník," řekl lstivý divoch. „Zkusí to?"

Heyward na souhlas přikývl. Huróna kladná odpověď uspokojila, začal zase pokuřovat a čekal, až nastane vhodný okamžik, aby odešli. Netrpělivý Duncan v duchu proklínal staré indiánské zvyky, které nutí k takovému přetvařování. Snažil se však tvářit se stejně lhostejně jako náčelník, který byl blízkým příbuzným postižené ženy. Minuty mijely a dobrodružnému kouzelníkovi se zdálo, že uplynula hodina, než Hurón odložil dýmku a než se zahalil do pláště, jako by se chystal odvést Heywarda do chatrče, kde bydlela nemocná. Vtom se objevil ve dveřích mohutný bojovník, mlčky prošel kolem shromážděných Indiánů, kteří si jej pozorně prohlíželi, a usedl na druhý konec hromady chrastí, na níž seděl Duncan. Ten pln neklidu se podíval na svého souseda a ucítil, jak mu hrůzou naskakuje husí kůže, když poznal, že vedle něho sedí Magua.

Náhly návrat lstivého a obávaného náčelníka zdržel Huróna. Znovu byly zapáleny dýmky, které už vyhasly. Také nově příchozí beze slova usedl, rozhlédl se kolem, nacpal dýmku a začal lhostejně vtahovat dým, jako by ani nebyl strávil dva únavné dny na dlouhém a namáhavém lovu. Uplynulo deset minut. Duncanovi se zdálo, že je to věčnost. Bojovníci byli už úplně zahaleni oblaky bílého dýmu, a stále ještě nikdo z nich nepromluvil.

„Vítej," řekl konečně jeden z Indiánů. „Našel můj přítel losa?"

„Mladí muži se prohýbají pod svým břemenem/' odpověděl Magua. „Pošli Ohýbající se třtinu na loveckou stezku. Najde je tam."

Po vyslovení zakázaného jména nastalo hluboké, hrozivé ticho. Dýmky vypadaly Indiánům z úst, jako by všichni naráz

byli vdechli cosi nečistého. Kouř se jim v malých obláčkích zatočil nad hlavami a v spirálách rychle unikal otvorem ve střeše chatrče. Když se z místnosti vytratil, bylo dobře vidět na všechny zamračené obličeje. Většina bojovníků sklopila oči k zemi, někteří mladší a nezkušení Indiáni se však nedovedli ubránit, aby neupřeli své divoce planoucí oči na bělovlasého divocha, který seděl mezi dvěma nejváženějšími náčelníky kmene. Ani vzezření, ani oděv Indiánův nijak neukazoval, že je hoden této pocty. Vypadal spíš sklíčeně a tím se jeho chování lišilo od chování ostatních Indiánů. Oděn byl prostě. I on na chvíli sklopil zrak jako ostatní. Když konečně vzhlédl, uvědomil si, že se všichni na něho dívají. Vstal a za hlubokého ticha promluvil:

„Je to lež,“ řekl, „nikdy jsem neměl syna. Ten, jemuž náleželo toto jméno, je zapomenut. Jeho krev byla bledá a nepocházela z žil Hurónů. Zlý Čipiva oklamal mou ženu. Velký duch pravil, že rod Zlomeného klu má vymřít. Šťasten ten, kdo ví, že zlo jeho rodu umírá s ním. Domluvil jsem.“

Řečník, který byl otcem zbabělého mladého Indiána, se rozhlédl, jako by hledal v očích svých posluchačů souhlas se svým stoicismem. Ale přísné zvyky jeho národa byly příliš krutou zkouškou pro slabého starce. Jeho oči říkaly něco jiného než jeho květnatý a vychloubačný jazyk. Chvíli zůstal stát a těšil se z trpkého vítězství. Pak se otočil, jako by nesnesl lidský pohled, zahalil si tvář příkrývkou a bezhlesně, jak to dovedou jen Indiáni, vyšel z chatrče, aby našel ve své vlastní chýši útěchu té, která byla jako on stará, opuštěná a teď i bez dítěte.

Indiáni, kteří věří, že ctnosti i zlé vlastnosti jsou dědičné, mu mlčky dovolili odejít. Potom se jeden z náčelníků zachoval tak, že by si z jeho chování mohli vzít příklad civilizovanější lidé. Odvrátil totiž pozornost mladých mužů od slabosti, jíž právě byli svědky a zdvořile a vesele oslovil nového příchozího, Maguu: „Delawaři slídili kolem mé vesnice, jako když medvědi hledají hrnce medu. Ale kdo kdy viděl Huróna spát?“

Hrozivý mrak, který předchází zaburácení hromu, není chmurnější, než bylo Maguovo čelo, když vykřikl:

„Delawaři od jezer!“

„Nikoli. Ale ti, kteří nosí ženské sukne a žijí u své řeky. Jeden z nich se dostal do blízkosti našeho kmene.“

„Zmocnili se moji mladí muži jeho skalpu?“

„Jeho nohy byly dobré, ale lépe by se mu v rukou vyjímala motyka než tomahavk.“ odpověděl náčelník a ukázal na Unkase, který se ani nehýbal.

Místo aby projevil ženskou zvědavost a aby se pokochal pohledem na zajatce, který pocházel z národa, který pro tolik příčin nenáviděl, Magua nepřestal kouřit. Tvářil se zamyšleně, jak to dělával, když se musel uchýlit ke lsti, když nebylo třeba

jeho výmluvnosti. V duchu sice žasl nad tím, co se dozvěděl od starého otce, na nic se však neptal, rozhodnut vyslechnout zajatce, až se to bude hodit. Teprve po delší chvíli vyklepal popel z dýmky, zastrčil tomahavk, utáhl si opasek, vstal a poprvé se podíval na zajatce, který stál za ním. Unkas, který se tvářil netečně, ostražitě pozoroval každý Maguův pohyb, a jakmile se Indián hnul, prudce se obrátil ke světlu. Zraky obou se setkaly. Skoro minutu stáli tito dva smělí a nezkrotní muži proti sobě a dívali se jeden druhému do očí. Ani jeden nesklopil zrak před zuřivým pohledem druhého. Unkas se vzpřímil a chřípí se mu rozšířila jako zaskočenému tygru. Ale stál tu strnule a nehybně, že při určité dávce fantazie by mohl být pokládán za nádherné a dokonalé ztělesnění boha války svého kmene. Magua se však nedovedl tak ovládnout.

Jeho zpupnost se pomalu měnila v divokou radost. Zhluboka vydechl a vykřikl hrozné jméno:

„Le Cerf agile!”

Jakmile vyslovil tuto tak známou přezdívku, všichni bojovníci vyskočili a na chvíli překvapení úplně přemohlo stoický klid divochů. Jako jediným hlasem opakovali nenáviděné a tolik obávané jméno.

Unkasovo jméno se neslo za stěny chatrče. Ženy a děti, které se tísnily u vchodu, je opakovaly jako ozvěna. Potom znovu zaznělo pronikavé ječení a nárek. Ženy nepřestaly naříkat, avšak vzrušení mezi muži brzo pominulo. Indiáni znovu usedli, jako by se styděli, že se přenáhli. Ale trvalo ještě chvíli, než si přestali zvědavě prohlížet válečníka, který tak často dokázal svou statečnost na nejlepších a nejhrdějších jejich kmene. Unkas měl radost ze svého vítězství, klidně se však jenom usmál, jak to odedávna dělají všichni, kdo chtějí vyjádřit pohrdání. Magua si všiml Unkasova pohrdlivého úsměvu, zvedl ruku a zahrozil zajatci, až lehké stříbrné přívěsky jeho náramků zazvonily.

„Zemřeš, Mohykáne!” vykřikl anglicky hlasem plným pomstychtivosti.

„Ani léčivé vody nevzkřísí mrtvé Huróny,” odpověděl Unkas nářečím Delawarů. „Pospíchající vody omývají jejich kosti. Hurónští muži jsou baby, jejich ženy jsou sovy. Jdi — a svolěj hurónské psy, ať alespoň jednou uvidí pravého bojovníka. Něco uráží mé chřípí — cítím zbabělou krev.”

Tato narážka se hluboce a bolestně dotkla Hurónů. Mnozí rozuměli jazyku, kterým mluvil zajatec. Mezi nimi také Magua. Tento chytrý Indián viděl, že se mu naskytla příležitost, a hned jí využil. Shodil z ramen lehký kožený oděv, napřáhl paži a popustil uzdu své nebezpečné výmluvnosti. Přestože jeho vliv u vlastního kmene nebyl největší právě pro jeho občasnou slabost, které se nedovedl ubránit, a také proto, že svůj kmen opustil, nikdo nemohl popřít, že Magua je odvážný a že dovede výtečně řečnit. Rádi mu naslouchali a

skoro vždycky je dovedl pro své názory získat. A teď se k jeho vrozenému nadání přidala pomstychtivost.

Znovu začal líčit události, které se přihodily při útoku na ostrov u Glennského vodopádu, mluvil o smrti svých druhů a o úniku jejich nejhroznějších nepřátel. Potom se rozpovídal o hoře, kam odvedl zajatce, když se mu dostali do rukou. O tom, jak nepěkně se chtěl zachovat k dívkám, a o tom, jak se mu jeho pomstychtivé plány nepodařily, se nezmínil. Rychle začal vyprávět, jak je přepadla družina La longue Carabine a jak nešťastně toto přepadení skončilo. Na chvíli se odmlčel a rozhlédl se po shromáždění jakoby z úcty k mrtvým, ve skutečnosti však chtěl zjistit, jaký dojem udělalo jeho vyprávění na posluchače. Jako obvykle upíraly se zraky všech na jeho tvář. Každá z těch temných postav, které tu nehybně stály a pozorně naslouchaly, se podobala živé soše.

Magua, který dosud mluvil zvučně a hlasitě, ztišil teď hlas a začal mluvit o zásluhách mrtvých. Nevynechal ani jedinou vlastnost, o které Indiáni tak rádi slyšeli. O jednom mrtvém tvrdil, že se nikdy nevydal na lov marně, o jiném, že si při pronásledování nepřátel nedopřál oddechu. Jeden byl statečný, druhý ušlechtilý. Zkrátka dovedl mluvit tak obratně, že u každého člena kmene, který se skládal jen z několika málo rodin, dovedl udeřit na pravou strunu.

„Jsou kosti mých mladých mužů uloženy na pohřebišti Hurónů?“ končil. „Víte dobře, že nejsou. Jejich duše odešly k zapadajícímu slunci a už přecházejí velké vody k šťastným lovištím. Odešli však bez potravy, bez ručnic, bez nožů, bez mokasinů, nazí a chudí, tak jak přišli na svět. Je to správné? Mají jejich duše vejít do země spravedlivých jako hladoví Irokézové nebo zbabělí Delawaři? Nebo se mají sejít se svými přáteli se zbraní v ruce a s rouchem na těle? Co si pomyslí naši otcové, cože se to stalo z kmene Wyandotů? Zle se podívají na své děti a řeknou: ‚Odejděte. Čipiva se sem vloudil předstíraje, že je Hurón.‘¹ Bratři, nesmíme zapomenout na své mrtvé. Indián nikdy nezapomíná.

Naložíme tomu Mohykánovi na hřbet, až bude vrávorat pod našimi dary, a pak ho pošleme za našimi mladými muži. Volají k nám o pomoc, avšak naše uši neslyší. Říkají: ‚Nezapomeňte na nás.‘¹ Až uvidí, jak se duch tohoto Mohykána za nimi plahočí se svým břemenem, poznají, že jsme nezapomněli. Pak budou šťastni a naše děti řeknou: ‚Tak činili naši otcové, tak musíme činit i my.‘¹ Co je Angličan? Zabili jsme jich mnoho, ale zem je stále ještě plná bledých tváří. Jen krví z žil Indiána může být smyta skvrna na Hurónově jménu. Ať zemře tento Delawar!“

Nebylo těžko uhádnout, jaký účinek bude mít tato řeč pronesená vzrušeně a s důrazem, jaký jí dovedl dát hurónský řečník. Maguovi se takto obratně podařilo zapůsobit na city svých posluchačů a na jejich pověrčivost. Byli sice kdykoli

ochotni přinést krvavou oběť duchům svých soukmenovců, teď však ze samé touhy po pomstě ztratilo jejich chování poslední známku lidskosti. Zvláště jeden bojovník, který vypadal divoce a zuřivě, naslouchal řečnickovým slovům s nápadnou pozorností. Výraz jeho tváře se měnil podle toho, jaké city se ho zmocňovaly. Nakonec se na ní objevila nesmiřitelná zloba. Sotva Magua skončil, Indián vstal, ďábelsky zaječel a jeho tomahavk, jak jím zakroužil nad hlavou, se zaleskl v záři louče. Učinil to tak náhle, že nikdo nedovedl zabránit jeho hroznému záměru. Jako by mu z ruky vyrazil jasný blesk. Ve stejném okamžiku jej však přefal temný, silný pruh. Blesk, to byl letící tomahavk, pruh, to byla Maguova paže, která prudce srazila tomahavk, jen aby nezasáhl cíl. Náčelníkův rychlý a pohotový zásah přišel právě včas. Ostrá zbraň přefala válečné pero v Unkasově kšticí a proletěla tenkou stěnou chatrče, jako by ji byl vymrštil nějaký strašný přístroj.

Duncan viděl toto hrozné počínání, vyskočil pln úzkosti i šlechetného rozhodnutí pomoci příteli. Na první pohled poznal, že se rána minula cíle, a jeho hrůza se proměnila v obdiv. Unkas se ani nehnul, díval se svému nepříteli pevně do očí a s největším klidem. Mramor není chladnější a tvrdší, než byla jeho tvář při tomto náhlém a záludném útoku. Potom, jako by chtěl politovat neobratnost, která vlastně pro něho byla štěstím, usmál se a ve své mateřštině zašeptal několik pohrdlivých slov.

„Ne!“ řekl Magua, když se přesvědčil, že se zajatci nic nestalo, „jeho pokoření musí spatřit světlo slunce, ženy musí vidět, jak se chvěje, jinak by naše pomsta byla jen chlapeckou hrou. Odveďte ho tam, kde panuje ticho. Uvidíme, zda Delawar dovede v noci spát a ráno zemřít.“

Mladí muži, kteří měli zajatce strážiti, mu ihned svázali houžvemi ruce a za hlubokého a zlověstného mlčení ho vyvedli z chatrče. Teprve když byl na prahu, Unkas zaváhal. Otočil se, a když se hrdě rozhlédl po svých nepřítelích, Duncan ke své radosti vyčetl z Unkasova pohledu, že mladý Indián neztratil naději.

Magua byl buď spokojen s tím, co se mu podařilo, nebo příliš myslel na své tajné záměry, a proto se přestal vyptávat. Zahalil se do pokrývky a vyšel z chatrče. Ani si nevšiml člověka, který stál vedle něho a pro kterého by se Maguova pozornost mohla stát osudnou. Heywardovi se po odchodu nebezpečného a chytrého nepřítele značně ulevilo, přestože byl velmi rozhněván a že by byl ze samé odvahy, která mu byla vrozena, nejraději ihned něco podnikl na Unkasovu záchranu. Rozčilení, které Magua vyvolal svou řečí, se pomalu uklidňovalo. Bojovníci si zase posedali a oblaka dýmu znovu naplnila chatrč. Skoro půl hodiny nikdo nepromluvil a jeden se na druhého nepodíval. Takové vážné a hluboké mlčení

následuje obvykle po násilných a pohnutých výjevech u lidí, kteří dovedou právě tak prudce vzplanout, jako se dovedou neuvěřitelně ovládat.

Náčelník, který Duncana požádal o pomoc, dokouřil, a nakonec se přece jen rozhodl odejít. Pohybem prstu naznačil člověku, o němž se domníval, že dovede léčit, aby ho následoval. Když prošli oblaky dýmu, byl Duncan z mnoha důvodů rád, že konečně zase může vdechovat čistý vzduch chladného, osvěžujícího letního večera.

Místo aby prošel mezi chatrčemi, kde už Duncan bezúspěšně pátral, náčelník odbočil a zamířil přímo k úpatí nedaleké hory, která se tyčila nad dočasným tábořištěm Indiánů. Úpatí bylo pokryto hustými křovisky, dali se proto klikatou úzkou stezkou. Chlapci si zase začali hrát na mýtině a napodobili teď běh ke kůlu. Aby se jejich hra co nejvíce podobala skutečnosti, přinesl jeden z nejmělejších hochů několik oharků a položil je na hromady dosud nespálených větví. Záře jednoho z těchto ohňů svítila náčelníkovi a Duncanovi na cestu a divoce vyhlížející krajina se zdála v tomto světle ještě divočejší. Nedaleko holé skály se dostali na louku. Když se ji chystali přejít, někdo přiložil na oheň a světlo dopadlo až sem a jasně ozářilo skálu. Ze tmy se na stezce neočekávaně vynořila tajemně vyhlížející postava.

Když se Indián zastavil a chvíli váhal, má-li jít dál, Duncan jej dohonil. Mladý důstojník si nedovedl vysvětlit, proč velká černá koule, která se zpočátku ani nehнула, se nyní začala pohybovat. Oheň znovu vzplál a v jeho záři bylo teď vidět tajemného tvora zřetelněji. Duncan poznal, že je to medvěd, který se vsedě kolébá. Medvěd si hlasitě pobrukoval, a chvílemi se mu dokonce zaleskly oči, ale nechoval se nijak nepřátelsky. Když se Hurón přesvědčil, že tento podivný vetřelec má mírumilovné úmysly, a když si jej pozorně prohlédl, šel klidně dál.

Duncan, který věděl, že Indiáni často chovají ochočené medvědy, šel za náčelníkem v domnění, že zvíře, které si kmen oblíbilo, se při hledání potravy zatoulalo do houštiny. Hurón, který si prve opatrně prohlížel vetřelce, nyní, přestože šel těsně kolem zvířete, si ho vůbec nevšiml. Ale Heyward, který se bál, že ho medvěd napadne zezadu, se z opatrnosti ohlédl. Zděsil se, když zjistil, že se zvíře batolí po stezce za nimi. Chtěl promluvit, ale v té chvíli otevřel Indián dvířka z kůry do jeskyně ve skále.

Duncan byl rád, že takto lehce unikne před medvědem. Vešel za Indiánem a právě se chystal zavřít dvířka, když uviděl, jak se huňaté zvíře tlačí do dveří a snaží se je otevřít. Octli se teď v dlouhé rovné chodbě mezi skalisky a nemohli se vrátit, aniž narazili na zvíře. Duncanovi nezbylo než jít co nejtěsněji za Indiánem. Medvěd za nimi několikrát zabručel a občas svou obrovskou tlapou sáhl po Duncanovi, jako by mu

chtěl zabránit v další cestě do jeskyně.

Těžko říci, jak dlouho by byly Heywardovy nervy vydržely v této neobyčejné situaci. Naštěstí brzo přišla záchrana. Před nimi neustále svítilo slabé světlo a teď přišli k místu, odkud vycházelo.

Ve velké sluji ve skále bylo několik primitivních příbytků. Přepážky mezi nimi byly zrobeny prostě a důmyslně z kamení, větví a kůry. Otvory ve stropě propouštěly ve dne sluneční světlo, které v noci bylo nahrazeno světlem ohně a loučí. Sem ukryli Huróni drahocennosti, které patřily celému kmeni. A sem také, jak se teď ukázalo, dopravili nemocnou ženu v domnění, že se stala obětí nadpřirozených sil. Byli přesvědčeni, že zlý duch, který ji trápí, k ní pronikne kamennými stěnami mnohem obtížněji než z listí zrobenými střechami chatrčí. Místnost, do které vstoupil Duncan se svým průvodcem, byla vyhrazena jenom pro nemocnou. Duncan přistoupil k jejímu lůžku, kolem něhož stály ženy. A mezi nimi ke svému překvapení našel svého ztraceného přítele Davida.

Jediný pohled přesvědčil falešného lékaře, že není v jeho moci nemocnou uzdravit. Ležela bezvládně, nevnímala, co se kolem ní děje, a naštěstí ani nevěděla o svém utrpení. Heyward rozhodně nelitoval, že má svá zaklínadla pronášet nad někým, kdo je tak nemocný, že mu je lhostejno, budou-li mít úspěch, nebo ne. Výčitky svědomí, které mu působilo pomyšlení, že by se měl dopustit podvodu, se brzo utišily. Snažil se soustředit myšlenky, aby svou úlohu sehrál co nejlépe. Předešel ho však David, který chtěl dokázat, jakou moc má hudba.

Gamut, který se chystal ve chvíli, kdy návštěvníci vešli, ke zpěvu, okamžik váhal, pak vyloudil z píšťaly tón a začal zpívat píseň, jež by byla mohla způsobit zázrak, kdyby byl někdo věřil v její účinek. Nikdo ho nepřerušil. Indiáni ho ctili, poněvadž se domnívali, že je šílený, a Duncan byl rád, že jeho zaklínání bylo na chvíli odloženo, a naslouchal, jak doznívají poslední tóny písně. Vtom sebou trhl, protože zaslechl, jak za ním zpívá nějaký hlas, napolo lidský, napolo hrobový. Ohlédl se a uviděl, jak ve stínu jeskyně sedí medvěd a jak se nepřestává nemotorně kymácet. Zvíře si tiše pobrukovalo melodii a snad i slova písně, kterou zpíval David.

Lehčeji si lze představit účinek, jaký měla tato podivná ozvěna na Davida, než jej popsat. Zpěvák vyvalil oči, jako by nevěřil svému vlastnímu zraku, a ze samého úžasu oněměl. Byl by rád Heywardovi něco důležitého sdělil, teď si však nemohl na nic vzpomenout. Tvářil se, že je pln obdivu, zatím však měl strach. Vykřikl proto jen: „Čeká na vás a je blízko.“ a rychle opustil jeskyni.

KAPITOLA XXV

Byl to tragikomický výjev. Zvíře se nepřestávalo kymáčet, avšak jeho komické pokusy napodobit Davidův zpěv ustaly, jakmile zpěvák odešel. David, jak víme, promluvil anglicky a Duncanovi se zdálo, že Davidova slova mají jakýsi skrytý význam, nemohl však uhodnout, na co David naráží. Všem jeho úvahám udělal rychlý konec náčelník. Přistoupil k lůžku nemocné a požádal ženy, které stály kolem a zvědavě čekaly, až cizinec ukáže, co dovede, aby odešly. Bez odmluv, ale nerady poslechy. A když v dlouhé skalní chodbě zaznělo zdálky bouchnutí dveří, náčelník ukázal na mladou ženu, která o sobě nevěděla, a řekl:

„Teď ať ukáže můj bratr, co dovede.“

Když byl takto falešný lékař Heyward vyzván, aby začal léčit, uvědomil si, že by sebemenší zaváhání mohlo být nebezpečné. Snažil se proto soustředit na přednes zaklínadel a na provedení prapodivných obřadů, kterými indiánští kouzelníci zakrývají svou nevědomost a bezmocnost. Je velmi pravděpodobné, že by se rozčilený Heyward dopustil nějaké chyby, která by se mu mohla stát osudnou, kdyby jej hned na začátku nebylo přerušilo medvědovo bručení. Třikrát se pokusil začít se svým zaklínáním, třikrát byl nevysvětlitelně přerušen. Zabučení bylo pokaždé divočejší a hrozivější.

„Kouzelníci na sebe žárí,“ řekl Hurón. „Odejdu. Bratře, je to žena jednoho z mých nejstatečnějších mladých mužů, udělej pro ni, co jen budeš moci. Ticho!“ okřikl nepokojné zvíře. „Už jdu.“

Náčelník skutečně odešel a Duncan se teď octl v tomto divošském, opuštěném příbytku sám s bezmocnou, chorou ženou a s rozhněvaným nebezpečným zvířetem. Medvěd naslouchal, jak Indián odchází, s oním moudrým výrazem, jaký mívají tato zvířata, až bouchnutí dveří oznámilo, že Indián opustil jeskyni. Potom se přikolébal k Duncanovi a s úplnou samozřejmostí se před ním posadil vzpřímeně jako člověk. Mladík se začal úzkostlivě rozhlížet po zbrani, aby se mohl bránit proti útoku, který teď vážně očekával.

Nálada zvířete jako by se najednou změnila. Medvěd přestal nespokojeně bručet, už se nehněval a celé jeho huňaté tělo se začalo prudce a křečovitě třást. Obrovskými nemotornými tlapami hmatal po rozšklebeném čenichu a Heyward, který bedlivě pozoroval medvědovy pohyby, viděl, jak se ohyzdná hlava zvířete náhle sesunula a místo ní se objevila poctivá mužná tvář zvěda, jenž se z hloubi duše smál svým zvláštním smíchem.

„Pst!“ varoval opatrný zálesák Heywarda, aby nevykřikl. „Ti darebáci nejsou daleko a každý zvuk, který nepatří k zaklínání, by je sem všechny přivolal!“

„Vysvětlete mi, co má znamenat to vaše převlečení a proč se

odvažujete tak zoufalého dobrodružství?"

„Ach, někdy rozhoduje víc náhoda než rozumná úvaha," odpověděl zvěd. „Poněvadž každý příběh se má začít od začátku, povím vám to všechno po pořádku. Když jsme se rozešli, usadil jsem Munroa a Čingačgúka ve staré bobří osadě. Tam jsou před Huróny bezpečnější než v pevnosti Edward, protože k vašim Indiánům z dalekého severozápadu ještě nepřicházejí obchodníci, a ti tak stále ještě uctívají bobry. Potom jsme se s Unkasem vydali do druhého indiánského tábora, jak bylo umluveno. Viděl jste toho chlapce?"

„K svému velkému zármutku, viděl. Byl zajat a odsouzen, aby zemřel při východu slunce."

„Tušil jsem, že ho potká takový osud." odpověděl zvěd, ale tón jeho řeči už nebyl pln důvěry a veselosti. Brzo však zase pokračoval pevným hlasem; „Jsem zde právě proto, že Unkas neměl úspěch. Není přece možné, abych takového chlapce nechal napospas Hurónům. Byla by to sláva pro ty lotry, kdyby mohli ke stejnému kůlu uvázat Skákajícího losa i Dlouhou ručnici. Ani nevím, proč mi to jméno dali, když mezi mou zvěrobijkou a kanadskou ručnicí je takový rozdíl jako mezi křesadlem, kterým se zapaluje dýmka, a mezi pazourkem."

„Vypravujte dál." řekl netrpělivě Heyward. „Huróni se mohou každou chvíli vrátit."

„Nebojte se. Kouzelníkovi je třeba dopřát času jako knězi, který putuje od osady k osadě. Máme tolik času jako misionář, který bude kázat dvě hodiny a teprve začal. Dobrá tedy. Narazili jsme s Unkasem na vracející se tlupu těch ničemů. Chlapec se dostal příliš dopředu. Člověk mu to nemůže mít za zlé, má horkou krev, a nakonec ho jeden zbabělý Hurón, který se dal na útěk, dostal do léčky."

„Hurón za tu svou zbabělost draze zaplatil."

Zvěd si přejel rukou po hrdle a zakýval hlavou, jako by chtěl říci: „Vím, co chcete povědět." Potom pokračoval o něco hlasitěji, ale stále ještě šeptem:

„Dovedete si představit, že jsem se vrhl na Huróny, když chlapec zmizel. Pustil jsem se do boje s několika Huróny, kteří se opozdili, ale to sem nepatří. Když se mi podařilo ty lotry postřílet, lehce jsem se dostal až k chatrčím. A štěstí mi přálo. Přišel jsem k místu, kde se jeden z nejslavnějších kouzelníků kmene převlékal k nějakému velkému zápolení s ďáblem — ale proč tomu říkám štěstí, když, jak teď vidím, to bylo zvláštní řízení Prozřetelnosti? Pořádnou ranou do hlavy jsem toho prolhaného podvodníka na chvíli omráčil, do úst jsem mu dal roubík, aby nekřičel, přivázal jsem ho mezi dva stromy, sebral tu jeho parádu a udělal ze sebe medvěda, aby mohla komedie pokračovat."

„Tu úlohu jste sehrál opravdu báječně. Ani medvěd by to lépe nedokázal."

„Propánaboha, majore,“ odpověděl polichocení zvěd, „tak dlouho jsem se z přírody učil, že bych byl špatný žák, kdybych nedovedl napodobit zvíře, jako je medvěd. Kdyby to byla puma, nebo dokonce panter, to byste teprve viděl! Ale napodobit tak hloupé zvíře, jako je medvěd, to nic není, ale i to by člověk mohl přehnat. Tak, tak, mnozí lidé nevědí, že při napodobování přírody člověk přehání víc, než je třeba. Ale máme toho ještě mnoho na práci. Kde je ta dívka?“

„To vědí jen nebesa. Prohledal jsem všechny chatrče ve vesnici, a nenašel jsem po ní ani stopy.“

„Slyšel jste přece, co říkal zpěvák, když odcházel? Čeká na vás a je blízko/“

„Byl jsem přesvědčen, že mluví o té nemocné ženě.“

„Ten prostáček se polekal a pletl páté přes deváté, ale to, co říkal, nakonec smysl mělo. Jeskyně je rozdělena několika stěnami. Medvěd dovede lézt, proto se podívám, co je za nimi. Mohly by tu být někdy ve skálách ukryty hrnce medu, a jak víte, medvěd si rád pochutná na sladkostech.“

Zvěd se ohlédl, zasmál se svému nápadu a začal šplhat po přepážce, napodobuje přitom neohrabané pohyby medvěda. Když se však vyšplhal nahoru, posunkem naznačil Heywardovi, aby byl tiše, a rychle se spustil dolů.

„Je tam,“ zašeptal. „Projdete-li těmito dveřmi, najdete ji. Rád bych ji potěšil, ale kdyby uviděla takovou obludu, mohla by přijít o rozum. Když se to vezme, majore, vy také nevypadáte v tom svém malování příliš svůdně.“

Duncan, který už netrpělivě vykročil, se ihned obrátil, když uslyšel tak málo povzbudivá slova.

„Vypadám opravdu tak hrozně?“ zeptal se smutně.

„Možná že by se vás vlk nelekl a Královští Američané by se před vámi asi nedali na útěk, ale býval jste hezčí. Váš pomalovaný obličej by se líbil indiánským ženám, bělošky však dávají přednost pleti, jakou mají samy. Podívejte se,“ dodal a ukázal na křišťálový pramének, který vytékal ze skály a snažil se prodrat trhlinami, „tu sagamorovu mazanici můžete lehce smýt, a až se vrátíte, pokusím se vás znovu pomalovat. Kouzelník měnívá své malování jako švihák z města svou parádu.“

Zkušený zálesák nemusel Heywarda dlouho přemlouvat. Ještě ani nedomluvil, a Duncan už smýval své pomalování.

Za chvíli bylo celé to hrůzné a odporné malování pryč a mladý muž znovu vypadal tak, jak ho příroda stvořila. Takto připraven na setkání s dívkou, kterou miloval, rychle se rozloučil se svým druhem a zmizel v chodbě, kterou mu zvěd ukázal. Ten se spokojeně za ním díval, jenom pokyvoval hlavou a v duchu mu přál všechno nejlepší. Potom si začal klidně prohlížet spíž Hurónů. Byla to jeskyně, kam kromě jiných věcí Huróni ukládali ulovenou zvěř.

Duncana vedlo jen mihotající se světélko, ale pro

zamilovaného mladíka to bylo světlo polární hvězdy. Umožnilo mu vplout do přístavu jeho nadějí, kterým byla jen jiná část jeskyně, upravená na bezpečné vězení pro tak důležitou zajatkyňu, jako byla dcera velitele pevnosti William Henry. Po celé místnosti bylo mnoho věcí z kořisti, kterou Indiáni dobyli v nešťastné pevnosti. Uprostřed tohoto nepořádku našel tu, kterou hledal. Byla bledá, ustaraná, poděšená, ale krásná. David ji už předtím připravil na Duncanovu návštěvu.

„Duncane!“ vykřikla třesoucím se hlasem.

„Alice!“ odpověděl, proplétaje se k ní mezi kufry, bednami, zbraněmi a nábytkem.

„Věděla jsem, že mě nikdy neopustíte.“ Podívala se na něho a její obličej plný úzkosti na chvíli zazařil. „Přicházíte sám. Jsem vám vděčná, že jste si na mne vzpomněl, viděla bych však raději, kdybyste nebyl sám.“

Když Duncan upozoroval, že se chvěje a že není schopna stát, poprosil ji, aby si sedla, a vyprávěl jí všechno, co se událo. Alice mu bez dechu naslouchala. Duncan se jenom několika slovy zmínil o zármutku zdrceného otce, aby se jí příliš nedotkl. Po tvářích Munroovy dcery začaly stékat slzy jako ještě nikdy v životě. Duncan ji něžně uklidnil, dívka se utišila a pak už pozorně a klidně naslouchala jeho vyprávění.

„Alice.“ dodal, „teď uvidíte, co všechno vás ještě čeká. Náš zkušený a neocenitelný přítel zvěd nám jistě pomůže dostat se odtud. Budete však muset napnout všechny své síly. Mějte na mysli, že se setkáte se svým milým otcem a že jeho i vaše štěstí závisí na tom, jak budete statečná.“

„Jak jinak bych se mohla zachovat, když jde o mého otce, který toho tolik pro mne vykonal.“

„A pro mne také.“ pokračoval mladý muž a něžně jí oběma dlaněmi stiskl ruku.

Alice mu odpověděla pohledem plným překvapení a Duncan věděl, že se musí vyjádřit jasněji.

„Zde není vhodné místo ani příležitost, abych vám tlumočil své sobecké přání,“ dodal, „ale čí srdce, tak přeplněné jako moje, by si nechtělo ulehčit? Utrpení prý nejvíc sblíží lidi. Naše společná starost o vás mě neobyčejně sblížila s vaším otcem.“

„A má nejdražší Cora, Duncane! Na tu jste jistě nezapomněli!“

„Jak bychom mohli? Nezapomněli jsme na ni. Truchlili jsme pro ni, jako ještě nikdo pro ženu netruchlil. Váš milý otec nezná rozdílu mezi svými dětmi. Ale já — Alice, vy se jistě neurazíte, když vám řeknu, že ji mám méně rád než — “

„Pak tedy nevíte, jaká je má sestra,“ řekla Alice a odtáhla svou ruku. „Vždycky o vás mluvila jako o svém nejmilejším příteli.“

„Byl bych jí rád,“ odpověděl rychle Duncan. „Ba, přál bych

si být jí víc než přítelem. Ale váš otec, Alice, mi dovolil, abych se s vámi spojil ještě pevnějším a dražším poutem, než je přátelství."

Alice se zachvěla a na chvíli plna pohnutí sklopila zrak. Brzo však ovládla své chování, i když ne své city.

„Heywarde," řekla a podívala se mu zpříma do očí plna nevinnosti a oddanosti, „nenaléhejte na mne, dokud neuvidím svého otce a dokud sama nedostanu jeho souhlas."

„Řekl jsem vám všechno," chtěl pokračovat mladý muž, vtom mu však někdo lehce poklepal na rameno. Vyskočil, otočil se a poznal, kdo ho vyrušil. Viděl před sebou temnou postavu a zlomyslnou tvář Maguovu. Hluboký hrdelní smích divochův zněl Duncanovi v té chvíli jako pekelný výsměch ďáblův. Kdyby byl podlehl prvnímu náhlému popudu, byl by se vrhl na Huróna a o jeho a Alicině osudu by byl rozhodl zápas na život a na smrt. Poněvadž však neměl zbraň a poněvadž nevěděl, kdo může přijít jeho vychytralému nepříteli na pomoc, a také proto, že odpovídal za bezpečnost té, která mu v té chvíli byla dražší než kdykoli jindy, rozhodl se nepouštět se zatím s Indiánem do zápasu.

„Co chcete?" zeptala se Alice, zkřížila ruce na prsou a snažila se chovat odměřeně, jak to činila vždy, když ji navštívil její věznitel, jen aby skryla svůj smrtelný strach o Heywarda.

Rozradostněný Indián se začal tvářit vážně, když však uviděl výhružný Duncanův pohled, opatrně ustoupil. Chvíli si upřeně prohlížel oba své zajatce, potom poodešel stranou a zatarasil kládou jiné dveře než ty, kterými vešel Duncan. Ten teď pochopil, proč se Magua objevil tak neočekávaně. Byl přesvědčen, že je neodvratně ztracen, přitiskl proto Alici k sobě a očekával svůj osud bez lítosti, poněvadž věděl, že umře s tou, kterou tolik miluje. Avšak Magua neměl v úmyslu zabít jej hned na místě. Jeho první starostí bylo zajistit nového zajatce. Dokud neučinil všechna opatření, aby nemohli utéci tajným východem, kterým sem přišel, nevšímal si ani Heywarda, ani Alice, kteří stáli uprostřed jeskyně. Heyward sledoval každý jeho pohyb, byl klidný a nepřestal k sobě tisknout zesláblou Alici. Byl také příliš hrdý a ani nevěřil, že by jej Magua ušetřil, a proto se ani nepokusil prosit tolikrát poraženého nepřítele o milost. Když Magua zařídil, co chtěl, přistoupil k zajatcům a řekl anglicky:

„Bledé tváře dovedou polapit chytré bobry, ale rudoši vědí, jak chytit Angličany."

„Huróne, dělej s námi, co chceš!" vykřikl rozčileně Heyward a zapomněl, že svým jednáním neohrožuje jenom svůj život. „Pohrdám tebou i tvou pomstou."

„Bude běloch mluvit stejně, až ho přiváží ke kůlu?" zeptal se Magua a zašklebil se. Nevěřil v Heywardovu odhodlanost.

„Budu. Tak jak ti to říkám do očí, tak to také řeknu před celým tvým kmenem."

„Lstivý lišák je velký náčelník," odpověděl Indián. „Přivede své mladé muže, aby viděli, jak statečně se dovede bledá tvář vysmívat mukám."

Ještě za řeči se obrátil a chtěl odejít chodbou, kterou přišel Duncan. Zaváhal však, když zaslechl jakési bručení. Ve dveřích se objevil medvěd, sedl si a začal se bez přestání kolébat ze strany na stranu. Magua, stejně jako otec nemocné ženy, si ho chvíli pozorně prohlížel, jako by se chtěl přesvědčit, jaký je to medvěd. Nebyl tak pověřivý jako jeho soukmenovci, a když usoudil, že je to přestrojený kouzelník, chtěl s chladným opovržením přejít kolem. Bručení se stávalo čím dál tím hlasitějším a hrozivějším. Magua se proto znovu zastavil. Pak se náhle rozhodl, že se déle nebude zdržovat, a rázně vykročil. Nepravé zvíře trochu popošlo a pak začalo před Maguou couvat, až se zase dostalo do chodby. Tam se postavilo na zadní nohy a mávalo tlapami, jak to dělá pravý medvěd.

„Blázne!" vykřikl hurónským nářečím náčelník, „běž si hrát s dětmi a s ženami a muže nech na pokoji."

Znovu se pokusil obejít domnělého kouzelníka a ani se nenamáhal mu pohrozit nožem nebo tomahavkem, který měl zastrčený u pasu. Zvíře náhle rozevřelo paže, nebo lépe řečeno přední tlapy, a sevřelo Maguu pověstným medvědíím stiskem, že by to ani pravý medvěd lépe nedovedl. Heyward pozoroval celé to počínání Sokolího oka bez dechu. Nejdřív přestal objímat Alici, potom uchopil řemen z jelení kůže, kterým byl ovázán nějaký ranec, a když viděl, že zvěd svými železnými svaly tiskne Maguovy ruce, přiskočil k Indiánovi a pevně mu je svázal. Dřív než to lze popsat, dvacetkrát omotal řemen kolem náčelníkova těla. Když byl hrozný Hurón pořádně spoután, zvěd ho pustil a Duncan položil svého úplně bezmocného nepřítele na záda.

Po celou tu dobu se Magua zuřivě bránil. Když se však přesvědčil, že se dostal do rukou někoho, kdo je mnohem silnější než on sám, už se ani neozval. Teprve když Sokolí oko sňal huňatou medvědí hlavu a ukázal Hurónovi svou drsnou, vážnou tvář, už se neovládl a vyrazil Indiány tak často používané:

„Uf!"

„Tak už jsi zase našel svou řeč," řekl klidně zvěd. „A abys jí nemohl použít k naší záhubě, dovolím si zacpat ti ústa."

Poněvadž nesměli ztrácet čas, zvěd ihned vložil Indiánovi do úst roubík. Teď mohl být Magua bezpečně pokládán za „hors de combat" — za vyřazena z boje.

„Kudy sem ten lotr vlezl?" zeptal se puntičkářský zvěd, když byl hotov, „od chvíle, co jste odešel, nevešla sem živá duše."

Duncan ukázal na dveře, kterými vešel Magua a které byly teď tak zataraseny, že nebylo možno dostat se jimi rychle ven.

„Přiveďte tu dívku," pokračoval jeho přítel, „musíme se

dostat do lesů druhým východem."

„To není možné“ řekl Duncan, „zhroutila se strachem a nemůže se ani hnout. Alice! Má sladká, má jediná Alice, vzpamatujte se. Je nejvyšší čas, abychom utekli. Je to marné! Slyší mě, ale nemůže jít s námi. Jděte, šlechetný a věrný příteli, zachraňte se sám a mě zanechte osudu.“

„Každá cesta má svůj konec a z každého neštěstí plyne nějaké poučení," odpověděl zvěd. „Zabalte ji do těchle indiánských šatů. Schovejte ji celou! Ne, v celé divočině nikdo nemá tak malou nohu jako ona. To by ji mohlo prozradit. Všechno, všecičko. Tak, a teď ji vemte do náruče a pojdte za mnou. Ostatní přenechte mně.“

Duncan, jak jsme mohli vyrozumět ze slov jeho druha, ochotně poslechl. Když zvěd domluvil, mladý důstojník vzal lehoučkou Alici do náruče a šel za zvědem. Nemocnou ženu našli tak, jak ji opustili, stále ještě byla sama. Rychle prošli chodbou ke vchodu jeskyně. Když se přiblížili k dvířkům z kůry, zaslechli hlasy. Znamenalo to, že se přátelé a příbuzní nemocné shromáždili před jeskyní a trpělivě čekají, až budou vyzváni, aby znovu vešli dovnitř.

„Kdybych promluvil," zašeptal zvěd, „má angličtina, kterou mluví jenom běloši, by prozradila těm lotrům, že se mezi ně dostal nepřítel. Musíte na ně s tou svou hatmatilkou, majore. Řekněte jim, že jsme zlého ducha zavřeli v jeskyni a že tu ženu neseme do lesa, abychom pro ni našli léčivé kořínky. Použijte každé lsti, jakou jen znáte, poněvadž to, co děláme, je správné.“

Dveře se pootevřely, jako by někdo zvenku naslouchal, a zvěd musel se svými radami přestat. Zuřivé zabručení zahrnovalo zvědavce, lovec prudce vyrazil dveře a vyšel ven, dál napodobuje medvěda. Duncan šel mu v patách a brzy se octl uprostřed hloučku dvaceti ustaraných příbuzných a přátel.

Hlouček trochu ustoupil a dovolil, aby se otec a Indián, který byl zřejmě manželem nemocné ženy, přiblížili.

„Odehnal můj bratr zlého ducha?" zeptal se otec. „Co to nese v náručí?"

„Tvé dítě," odpověděl Duncan vážně. „Nemoc z ní odešla. Je zavřena ve skálách. Odnáším tvou dceru odtud na místo, kde načerpá sílu proti dalším útokům. Než slunce znovu vyjde, bude ve vigvamu mladého muže.“

Když otec přeložil cizincova slova do hurónštiny, tlumený šepot prozradil, že zpráva byla přijata s uspokojením. Sám náčelník pokynul Duncanovi, aby šel dál, a pyšně zvolal silným, pevným hlasem:

„Jdi — já nemám strach. Půjdu do jeskyně a přemohu zlého ducha.“

Duncan rád poslechl. Přešel už kolem shromážděného hloučku Indiánů, když však uslyšel tato znepokojující slova, zastavil se.

„Můj bratr zešilel!“ vykřikl. „Jak je krutý! Setká se s nemocí a ona do něho vstoupí, anebo až se mu podaří ji vyhnat, nemoc půjde za jeho dcerou do lesů. Ne — ať mé děti počkají venku, a jestliže se duch objeví, ubijte ho klacky. Je chytrý a zaleze do skály, až uvidí, kolik bojovníků je připraveno se s ním utkat.“

Toto podivné varování mělo úspěch. Místo aby vešli do jeskyně, vytáhli otec a manžel tomahavky a chystali pomstu domnělému mučitelu nemocné ženy. Ženy a děti lámaly větve křovin a sbíraly kamení a chystaly se učinit totéž. Toho využili nepraví kouzelníci a zmizeli.

Sokolí oko spoléhal na indiánskou pověřčivost, věděl však, že moudřejší náčelníci sice trpí pověřčivost u svých soukmenovců, že však sami pověřčiví nejsou. Věděl také, jakou má v této situaci cenu čas. Ať byl sebeklam jeho nepřátel, který pomáhal uskutečnit zvědovy plány, sebevětší, nepatrná příčina mohla vzbudit u zchytralých Indiánů podezření a stát se mu osudnou. Zvolil proto stezku, kde nemohli být tak lehce pozorováni, nevešel do vesnice, ale obešel ji. V slábnoucím světle pohasínajících ohňů bylo pořád ještě vidět, jak Indiáni chodí od chatrče k chatrči. Ale děti si už přestaly hrát, ulehly na lůžka z kůží a klid noci se začínal rozprostírat nad povykem a rozčilením tak rušného a důležitého večera.

Alice se na svěžím vzduchu brzo vzpamatovala, a poněvadž ochably spíš její tělesné než duševní síly, nebylo třeba jí vysvětlovat, co se stalo.

„Ráda bych zkusila, zda mohu chodit/“ řekla, když vešli do lesa. A i když na ni nebylo vidět, začervenala se, protože ji až dosud nesl Heyward v náruči. „Už je mi opravdu dobře.“

„Ne, Alice, pořád jste ještě příliš slabá.“

Dívka se mu vyvinula z náruče a Heyward se musel rozloučit se svým drahocenným břemenem. Představitel medvěda jistě nevěděl, jak krásné pocity prožívá milenec, když objímá tu, kterou miluje. Snad mu byl cizí i pocit ušlechtilého studu, který se zmocnil chvějící se Alice. Když se však dostali daleko od chatrčí, začal mluvit o tom, co znal mnohem lépe.

„Po této stezce se dostanete k potoku,“ řekl. „Jděte po jeho severním břehu, až přijdete k vodopádu. Vystupte na kopec po pravé straně a uvidíte ohně toho druhého kmene. Tam požádejte o ochranu. Jsou-li to praví Delawaři, budete v bezpečí.“

S touto dívkou bychom daleko nedošli. Huróni by šli po naší stopě a zmocnili by se našich skalpů, dřív než bychom ušli tucet mil. Jděte, Bůh vás provázej.“

„A co vy?“ zeptal se překvapený Heyward. „Přece se nerozejdeme.“

„Huróni drží v zajetí pýchu Delawarů. Zmocnili se posledního potomka z ušlechtilé krve Mohykánů,“ odpověděl

zvěd. „Půjdu se podívat, co bych mohl pro něho udělat. Kdyby byli dostali váš skalp, majore, byl by za každý váš vlas jeden lotr zaplatil životem. Tak jsem to slíbil. Jestliže ale povedou mladého sagamora ke kůlu, pak teprve Indiáni uvidí, jak dovede umírat čistokrevný běloch.“

Duncana se nijak nedotklo, že tvrdý zálesák dává přednost někomu, kdo by mohl být pokládán za jeho adoptovaného syna, a nepřestal zvěda zrazovat od tak zoufalého podniků. I Alice prosila zvěda, aby se nedával do něčeho, co mělo tak málo naděje na úspěch a co bylo tak nebezpečné. Avšak všechna jejich výmluvnost a všechno přemlouvání bylo marné. Zvěd je sice poslouchal pozorně, ale netrpělivě, a ukončil rozhovor odpovědí, která Alici okamžitě umlčela. I Heyward poznal, že jakékoli další domluvy by byly marné.

„Slyšel jsem,“ řekl zvěd, „že mládí zná cit, který poutá muže k ženě těsněji než otce k synovi. Možná. Zřídka kdy jsem pobýval v místech, kde žijí ženy mé barvy. Snad to tak ve městech zařídila příroda. Vy jste dal v sázku život a všechno, co je vám drahé, abyste vysvobodil tuto dívku. Myslím, že důvodem, proč jste to udělal, je nějaký takový cit. Pokud jde o mne, já jsem toho chlapce naučil zacházet s ručnicí a on se mi za to dobře odměnil. Bojoval jsem po jeho boku v mnohé krvavé šarvátce, a kdykoli jsem slyšel výstřel jeho ručnice jedním uchem a výstřel sagamorův druhým, věděl jsem, že mě zezadu nemůže nikdo ohrozit. V zimě v létě, v noci ve dne jsme společně bloudili divočinou, jedli z jedné mísy, jeden spal a druhý byl na stráž. A po tom po všem aby někdo řekl, že Unkase umučili a já že jsem byl nablízku... Nad námi všemi je jediný vládce, ať má naše pleť barvu jakoukoli, a jeho volám za svědka — kdyby ten mohykánský chlapec měl zahynout proto, že ho přítel opustil, musela by věrnost vymřít a má zvěrobijka by byla tak neškodná, jak neškodná je zpěváková píšťala.“

Duncan pustil zvědovu ruku. Ten se otočil a pevným krokem se vracel k chatrčím. Šťastný a přitom zarmoucený Duncan chvíli stál a díval se s Alicí za odcházejícím zvědem. Potom se oba vydali k vzdálené delawarské vesnici.

KAPITOLA XXVI

Sokolí oko byl pevně rozhodnut vykonat to, co si umínil. Jasně si však uvědomoval všechny obtíže a nebezpečí, se kterými se setká. Když se vracel k vesnici, bystrý a zkušený lovec uvažoval o tom, jak nejlépe přelstít nepřátele, kteří nebyli o nic méně ostražití a podezřívaví než on sám. Jen to, že byl běloch, zachránilo Maguovi a kouzelníkovi život. Byl by je mohl zabít — pro Indiána takový čin by byl samozřejmostí — a pak by se mohl cítit bezpečný. Ovšem on se takového činu dopustit nechtěl. Nezbyvalo mu tedy než věřit houžvím a řemenům, kterými spoutal své zajatce. Zvěd zamířil přímo do středu vesnice.

Když se blížil k chatrčím, šel opatrněji a jeho bystrému zraku nic neušlo. Na kraji vesnice stála rozpadávající se chatrč. Asi pro nedostatek dřeva a vody nebyla dostavěna. Skulinami stěn pronikalo slabé světlo. Byla tedy obydlena. Zvěd k ní zamířil jako rozvázný generál, který se snaží prozkoumat předsunuté postavení nepřítele, než se odváží zaútočit.

Sokolí oko se zase začal chovat jako medvěd a přiblížil se k malému otvoru, kterým mohl přehlédnout vnitřek chatrče. Ukázalo se, že zde bydlí David Gamut. Sem se tedy teď uchýlil věrný mistr pěvec se svým zármutkem, se svými obavami a se svou pokornou vírou v ochranu Prozřetelnosti. Právě ve chvíli, kdy ho za medvěda přestrojený zvěd pozoroval, myslel osamělý David na Sokolí oko.

Přestože David věřil, že za starých časů se děly zázraky, nevěřil, že by se mohly dít i teď. Jinými slovy, bez výhrad věřil, že Balaamova oslice dovedla mluvit, byl však poněkud skeptický, pokud šlo o medvědovu schopnost zpívat. A přece se o tom přesvědčil na vlastní uši. Z výrazu jeho tváře a z jeho chování zvěd usoudil, že David teď neví co a jak. Seděl na hromadě chrástí, hlavu opřenu v dlaních, a hluboce přemýšlel. Občas přiložil několik větví na oheň. Oblečení tohoto ctitele hudby se nijak nezměnilo. Jen na lysé hlavě měl třírohý klobouk, který nestál za to, aby mu ho někdo z jeho chtivých vězňů sebral.

Sokolí oko si vzpomněl, s jakým spěchem David utekl od lůžka nemocné ženy, a lehce si domyslel, o čem David přemýšlí. Nejprve obešel chatrč. Věděl, že do stavení, které stálo o samotě a jehož obyvatele Indiáni pokládají za blázna, nikdo nepříjde. Proto vstoupil nízkými dveřmi dovnitř a octl se přímo před Gamutem. Sokolí oko si sedl k ohni naproti zpěvákovi. Překvapení bylo tak náhlé, že David ztratil hlavu. Sáhł po píšťale, vstal a celý zmaten snažil se začít se svým hudebním zaklínáním.

„Temná a tajemná obludo!“ zvolal, třesoucícma se rukama si nasadil brýle a začal hledat to, k čemu se vždy ve chvílích nouze utíkal, knížku žalmů. „Nevím, kdo jsi ani co chceš,

jestliže však chceš ublížit jednomu z nejpokornějších služebníků Páně, poslyš nejdříve slavný zpěv krále izraelského a čiň pokání."

Medvěd se otrásal smíchem a dobře známý hlas odpověděl: „Odlož tu píšťalu a šetři své hrdlo. Pět slov v obyčejné a srozumitelné angličtině má v tuto chvíli větší cenu než hodina tvého kvílení."

„Kdo jsi?" zeptal se David, naprosto neschopen provést svůj původní úmysl, a stěží popadal dech.

„Mám v sobě zrovna tolik medvědí nebo indiánské krve jako ty. Což jsi už zapomněl, kdo ti dal tu hloupou píšťalu, kterou držíš v ruce?"

„Je to možné?" odpověděl David a oddechl si, poněvadž mu začalo svítat. „Mnoho podivných věcí jsem viděl mezi pohany. Ale toto jsem ještě nezažil."

„Ale, ale," odpověděl Sokolí oko a odkryl svou poctivou tvář, aby Davida přesvědčil. „Podívej se na můj obličej. Není tak bílý jako tvář těch dívek. Je jen sluncem opálený a větrem ošlehaný. A teď k věci."

„Nejdřív mi řekněte, co se stalo s dívkou a s mladým mužem, který ji hledal," přerušil ho David.

„Ti šťastně unikli tomahavkům těch darebáků. Mohl bys mi povědět, kde je Unkas?"

„Je spoután a bojím se velice, že neujde smrti. Velmi mě mrzí, že tak nadaný člověk má zemřít v nevědomosti. Vybral jsem pro něho slavný žalm — "

„Můžeš mě k němu dovést?"

„To nebude těžké." odpověděl váhavě David, „velmi se však bojím, že vaše přítomnost jeho nešťastný osud ještě zhorší, než aby jej zmírnila."

„Nech už těch řečí a veď mě," odpověděl Sokolí oko, znovu si zakryl tvář a první vyšel z chatrče.

Zvěd zjistil cestou, že se David dostal k Unkasovi, poněvadž ho Indiáni pokládali za blázna. Kromě toho se sblížil s jedním ze strážců, jenž uměl trochu anglicky a kterého se David snažil obrátit na víru. Lze pochybovat o tom, že Hurón vůbec věděl, co s ním jeho nový přítel zamýšlí. A poněvadž divoch rád naslouchal lichocení, jako mu rádi naslouchají běloši, kteří jsou civilizovanější než Indiáni, oblíbil si Davida. Je zbytečné mluvit o tom, jak chytře zvěd vytáhl tyto podrobnosti z prostomyslného Davida. Nebudeme se zde ani zdržovat tím, co zpěvákovi nařídil, když se dozvěděl, co potřeboval. O tom všem se čtenář dozví v dalším našem vyprávění.

Chatrč, ve které byl Unkas vězněn, stála v samém středu vesnice a dostat se do ní nebo z ní vyjít nepozorovaně bylo neobyčejně těžké. Ale Sokolí oko neměl v úmyslu počínat si tajně. Spoléhal na své převlečení a na svou schopnost napodobit medvěda, a proto šel přímo k chatrči. Večerní hodina mu však přece jen poskytla trochu té ochrany, o kterou

teď ani příliš nestál. Děti tvrdě spaly a všechny ženy a muži už byli v chatrčích. Jenom čtyři nebo pět Indiánů přecházelo kolem dveří Unkasova vězení a zvědavě, avšak ostražitě pozorovali každé zajatcovo hnutí.

Když uviděli Gamuta v doprovodu jejich nejvýznačnějšího kouzelníka v převlečení, které tak dobře znali, ochotně jim uvolnili cestu. Sami se však neměli k odchodu. Naopak, jejich zvědavost se ještě zvětšila, poněvadž chtěli slyšet tajemné zaklínání, které jistě přišli provést noví návštěvníci.

Poněvadž zvěd nedovedl oslovit Huróny jejich jazykem, musel se spolehnout na Davida. Přes svou prostomyslnost David dobře splnil příkazy, které dostal, ba ještě překonal všechny naděje svého učitele.

„Delawari jsou baby!“ vykřikl zpěvák a obrátil se na Indiána, jenž trochu rozuměl řeči, kterou mluvil David, „Angličané, mí pošetili krajané, jim nařídili, aby vykopali válečnou sekeru a aby pobili své kanadské otce, a oni zapomněli, čím vlastně jsou. Chce můj bratr slyšet, jak Rychlý jelen bude prosit, aby mu vrátili jeho sukně, a chce ho vidět naříkat před Huróny, až bude stát u kůlu?“

Hlasité „u!“ znamenalo, že divoši s radostí budou svědky takového projevu slabosti nepřítele, kterého tak nenáviděli a kterého se tolik báli.

„Ustup tedy a kouzelník dýchne na toho psa! Řekni to mým bratrům.“

Hurón vysvětlil ostatním Indiánům, co David říkal. Teď zase oni vyslechli tento návrh s uspokojením. Nic jiného nebylo možno čekat od těchto primitivních lidí, když se jednalo o tak rafinovanou pomstu. Ustoupili poněkud stranou od vchodu a naznačili domnělému kouzelníkovi, aby vešel. Avšak medvěd, místo aby poslechl, zůstal sedět a nepřestával bručet,

„Kouzelník se bojí, že by jeho dech mohl ovanout také jeho bratry a vzít jim odvalu,“ pokračoval David podle příkazu, který dostal. „Jeho bratři se proto musí postavit ještě dál.“

Huróni, kteří takové neštěstí považovali za nejhroznější pohromu, naráz ustoupili. Byli teď z doslechu, mohli však vidět na vchod do chatrče. Zvěd, jako by byl přesvědčen, že se jim teď nemůže nic stát, vstal a pomalu vešel do chatrče. Byla tichá a temná, kromě zajatce zde nebylo živé duše. Osvětlovaly ji jen hasnoucí oharky ohně, na kterém Indiáni předtím vařili.

Unkas stál vzadu v koutě, nakláněl se, ruce i nohy měl pevně spoutány silnými a do masa se bolestivě zařezávajícími houžvemi. Když se příšera přiblížila k mladému Mohykánovi, ani se na ni nepodíval. Zvěd, který nechal Davida u dveří na stráž, se rozhodl, že neodloží své přestrojení, dokud se nepřesvědčí, že jsou sami. Proto nemluvil a choval se dál jako medvěd. Mladý Mohykán se zpočátku domníval, že jeho nepřátelé na něho pustili skutečného medvěda, aby ho

potrápili a aby vyzkoušeli jeho odvalu. Brzy však vyzkoušel v chování zvířete cosi nepřírodního, co Heywardovi ušlo, a hned viděl, že jde o podvod. Kdyby byl Sokolí oko věděl, jak nízko oceňuje zkušenější Unkas jeho herecký výkon, byl by asi tuto zábavu schválně prodloužil. Avšak výraz pohrdání ve tváři mladého muže si bylo možno vysvětlit všelijak. A tak byl sebevědomý zvěd ušetřen pokoření, že se od Unkase dozví, že jeho hra byla prohlédnuta. Proto jakmile David dal umluvené znamení, ozvalo se v chatrči místo zuřivého medvědího bručení tiché zasyčení.

Unkas se opřel o stěnu a zavřel oči, jako by nechtěl vidět tak opovrženého a nepříjemného tvora. Když se však ozvalo hadí zasyčení, vzpřímil se, rozhlédl se, sklonil nízko hlavu a pátral kolem sebe, až jeho oči spočinuly na medvědovi a zůstaly na něho upřeny, jako by je přitahovala nějaká čarovná moc. Znovu se ozval stejný zvuk. Zřejmě vycházel z tlamy zvířete. Mladý muž se znovu rozhlédl po místnosti, pak se znovu podíval na medvěda a řekl hlubokým, tlumeným hlasem:

„Sokolí oko!”

„Přeřez mu pouta.” požádal Sokolí oko Davida, který se k nim právě přiblížil.

Zpěvák poslechl a Unkas byl zase volný. Teď také zapraskala vyschlá medvědí kůže a zvěd se objevil ve své vlastní podobě. Jako by byl Mohykán věděl, že ho jeho přítel osvobodí, nedal ničím najevo, že by tím byl nějak překvapen. Sokolí oko rozvázal několik řemíků a shodil ze sebe svůj chlupatý oděv. Pak vytáhl dlouhý lesklý nůž a podal jej Unkasovi.

„Huróni jsou venku,” řekl, „musíme dát pozor.”

Ukázal přitom na jiný, podobný nůž. Oba včera v noci obratně ukořistil svým nepřítelům.

„Pojďme,” řekl Unkas.

„Kam?”

„K Želvám. Jsou to děti mých dědů.”

„Dobře, chlapče,” řekl zvěd anglicky — mluvil s Unkasem touto řečí, když byl trochu roztržitý, „myslím, že v tvých žilách koluje stejná krev jako v jejich, ale čas a dálka trochu změnila její barvu. Co uděláme s Mingy, kteří stojí u dveří? Je jich šest a s tímhle zpěvákem se nedá počítat.”

„Huróni se dovedou jenom chvástat/” řekl pohrdavě Unkas. „Na totemu mají losa, a přitom lezou jako hlemýždi. Delawaři jsou dětmi želvy, ale předhoní jelena.”

„Máš pravdu, chlapče. Nepochybují, že bys dovedl kteréhokoli příslušníka kmene předstihnout. A v závodě na dvě míle budeš dávno v cíli, už budeš odpočívat, a ani jednoho z těch darebáků ještě nebude v té druhé vesnici slyšet. Ale běloch se musí víc spoléhat na ruce než na nohy. Já například dovedu Hurónovi rozbít hlavu jako nikdo jiný, ale pokud jde o běh, na ty lotry nestačím.”

Unkas, který byl už u dveří a chtěl vyjít, se najednou zastavil a pak se vrátil. Sokolí oko byl zabrán do vlastních myšlenek a ani si nevšiml, co dělá Unkas. Mluvil dál spíš se sebou než se svým druhem. „Ostatně by nebylo rozumné," řekl, „abychom se vážali jeden na druhého. Bude nejlíp, Unkasi, když utečeš, a já si zase natáhnu medvědí kůži, a poněvadž nedovedu utíkat, zkusím použít lsti."

Mladý Mohykán neodpověděl, klidně založil ruce a opřel se o jeden z kůlů, které podpíraly stěnu chatrče.

„Tak co?" řekl zvěd a podíval se na mladého Mohykána. „Na co čekáš? Já mám dost času, ti darebáci se pustí nejdřív za tebou."

„Unkas zůstane," zněla klidná odpověď.

„Proč?"

„Aby bojoval s bratrem svého otce a aby zemřel s přítelem Delawarů."

„Tak je to dobře, chlapče," odpověděl zvěd a silně stiskl Unkasovi ruku, „jednal bys jako Mingo, a ne jako Mohykán, kdybys mě opustil. Ale myslel jsem si, že ti to nabídnu, protože vím, jak mládí miluje život. Dobře tedy. Co se nám nepodaří dokázat odvahou, budeme muset dokázat lstí. Navleč si kůži. Nepochybuji, že dovedeš dělat medvěda skoro tak dobře jako já."

Ať si Unkas o tom myslel cokoli, v jeho vážném obličejí se neobjevilo nic, čím by dal najevo, že sebe považuje za schopnějšího. Mlčky a obratně si navlékl medvědí kůži a čekal na další rozkazy svého staršího přítele.

„A teď, příteli," řekl Sokolí oko Davidovi, „bude dobře, když se i ty převlékneš, zvláště když nejsi zvyklý dělat Indiána. Ale v divočině se to tak dělá. Tu máš, vezmi si mou loveckou halenu a čepici a dej mi svou pokrývku a klobouk. Musíš mi svěřit svou knihu a taky tu pišťalu. Až se jednou znovu setkáme v lepších časech, dostaneš to všechno zpátky, a ještě ti za to pěkně poděkuju."

David se rozloučil se svými věcmi velmi ochotně. Člověk by dokonce řekl, že si počínal velkomyslně, nebýt toho, že výměnou jen získal. Sokolí oko se rychle převlékl do vypůjčených šatů, a když si nasadil brýle a na hlavu třírohý bobří klobouk, ve světle hvězd mohl být snadno považován za zpěváka, poněvadž postavou si byli podobní. Nato se obrátil k Davidovi a dal mu své poslední rady.

„Jsi moc zbabělý?" zeptal se bez obalu, protože chtěl vědět pravdu, než mu začne dávat rady.

„Mé poslání je mírumilovné a má mysl, a to bych chtěl pokorně doznat, se kloní k milosrdenství a lásce," odpověděl David, kterého se trochu dotklo, že zvěd pochybuje o jeho statečnosti. „Není však člověka na světě, který by mohl říci, že jsem kdy opustil víru v Boha i za okolností nejtěžších."

„Nejnebezpečnější okamžik pro tebe nastane, až divoši zjistí,

že byli podvedeni. Jestli tě tentokrát nepraští do hlavy, poděkuj za to své pomatenosti. Pak můžeš doufat, že zemřeš ve své posteli. Jestli tady zůstaneš, musíš si sednout do stínu a dělat, že jsi Unkas, tak dlouho, dokud Indiáni na to nepřijdou. Potom teprve, jak jsem už řekl, ti nastanou chvíle zkoušky. Můžeš si tedy vybrat, buď utečeš, nebo zde zůstaneš."

„Tak jest," řekl David pevně, „zůstanu tu místo Delawara. Bojoval za mne statečně a odvážně a já jsem ochoten udělat pro něho ještě víc než jen tu zůstat."

„Teď jsi promluvil jako muž a jako člověk, který, kdyby ho byli moudřeji vedli, byl by to dotáhl dál. Skloň hlavu a skrč nohy, jsou strašně dlouhé a hned by tě prozradily. Mlč tak dlouho, dokud to půjde. Nejlíp, až budeš muset promluvit, spust' jeden z těch svých skřeků a Indiáni hned budou vědět, že nemáš všech pět pohromadě. Jestli tě ale skalpují — doufám, že to neudělají —, spolehni se, že Unkas a já tě nezapomeneme pomstít, jak se sluší a patří na pravé bojovníky a věrné přátele."

„Počkat!" řekl David, když viděl, že se po tomto zjištění chystají odejít, „jsem nehodný a pokorný následovník toho, jenž nás učí, abychom se nemstili. Kdybych zahynul, nehleďte kvůli mému skalpu oběti, odpusťte raději těm, kdo mě zahubili, a jestliže si na ně kdy vzpomenete, modlete se, aby jejich duše byly osvíceny a aby dosáhly věčné blaženosti."

Zvěd chvíli mlčel, jako by přemýšlel.

„Něco na tom je," řekl, „ale zákony divočiny jsou jiné. Člověk by se nad tím měl zamyslet." Potom si povzdechl — byl to pravděpodobně jeden z mála projevů touhy po životě, kterého se tak dávno vzdal. „I já bych se chtěl řídit tou tvou zásadou jako pravý běloch, ale jednat s Indiánem je něco jiného než jednat s bělochem. Bůh ti žehnej, příteli. Když tak o tom přemýšlím a myslím na věčnost, zdá se mi, že ani nejsi na tak nesprávné stopě. Mnoho ovšem záleží na tom, jaký člověk je a jak dovede odolat pokušení."

Po těchto slovech zvěd srdečně stiskl Davidovi ruku. Pak vyšel z chatrče provázen novým představitelem medvěda.

Jakmile Sokolí oko viděl, že je Huróni pozorují, začal se chovat jako David. Nataženou rukou si dával takt a začal zpívat něco, co mělo být napodobeninou žalmu. Jeho ubohý podvod by byli Indiáni určitě prohlédli — a to by byl neslavný konec celého tohoto choulostivého podniku —, kdyby měli lepší hudební sluch. Zvěd se svým druhem musel projít v nebezpečné blízkosti temné skupiny divochů, a čím jí byli blíž, tím hlasitěji zvěd zpíval. Když došli až k Indiánům, Hurón, který mluvil anglicky, napřáhl ruku a zastavil domnělého mistra pěvce.

„Jestlipak má ten delawarský pes strach?" vykřikl, naklonil se a snažil se proniknout očima tmou, aby viděl Davidovi do tváře. „Uslyší Huróni jeho nářek?"

Zabručení bylo tak divoké a tak se podobalo zabručení pravého medvěda, že mladý Indián pustil zvěda a popošel, aby se přesvědčil, jestli to, co se před ním valí, je opravdový medvěd, nebo převlečený člověk. Sokolí oko, který se bál, že ho jeho zchytralí nepřátelé poznají podle hlasu, byl rád, že byl přerušen. Pak se znovu dal do zpěvu, který by trochu vzdělanější lidé spíš nazvali hrozným řevem než zpěvem. Ale jeho indiánští posluchači se teď na něho dívali ještě s větší úctou, kterou chovají ke každému, o němž se domnívají, že je blázen. Celý hlouček Indiánů ustoupil, aby uvolnil cestu domnělému kouzelníku a jeho nadšeně zpívajícímu pomocníkovi.

Bylo třeba velké odvahy, aby Unkas se zvědem šli kolem chatrčí zvláště volným a důstojným krokem. Zpozorovali totiž, že Indiáni se už tolik nebojí a že ze samé zvědavosti se přiblížili k chatrči, aby se přesvědčili, jaké účinky mělo zaklínání. Seběmenší nerozvážený nebo netrpělivý Davidův pohyb by je mohl prozradit a bylo třeba získat čas, aby se zvěd dostal do bezpečí. Sokolí oko se rozhodl, že bude ve svém řevu pokračovat. To přilákalo mnoho zvědavců ke dveřím chatrčí, kolem nichž šli.

Jednou nebo dvakrát se jim postavila do cesty, z pověřčivosti nebo z ostražitosti, temná postava indiánského bojovníka. Nikdo je však nezastavil. Jejich hlavními spojenci byla pozdní noční hodina a jejich odvaha.

Zvěd s Unkasem už vyšli z vesnice a blížili se k lesu, v němž měli najít útočiště, když z chatrče, kde byl předtím Unkas vězněn, zazněl hlasitý a táhlý řev. Mohykán v medvědí kůži se vztyčil a zatřásl se, jako by se zvíře, které představoval, chystalo k zoufalému útoku.

„Počkej," řekl zvěd a uchopil svého přítele za rameno, „ať zařvou ještě jednou. To se jenom divili."

Nečekal dlouho. Ozval se nový výbuch řevu, tentokrát v celé vesnici. Unkas shodil medvědí kůži a objevil se v celé své kráse. Sokolí oko mu lehce poklepal na rameno a vyrazil kupředu.

„Teď ať se ti čerti pustí po naší stopě," řekl zvěd a zpod křoví vytáhl dvě ručnice i s náboji a zamával svou zvěrobíjkou. Když podával Unkasovi jeho ručnici, dodal: „Nejméně dva z nich to bude stát život."

Potom uchopili ručnice jako lovci, kteří se chystají vystřelit, dali se do běhu a zmizeli v temném lese.

KAPITOLA XXVII

Jak jsme viděli, přemohla zvědavost Indiánů, kteří postávali kolem Unkasova vězení, strach, že také je ovane kouzelníkův dech. Opatrně a s tlukoucím srdcem se přikradli ke skulině, kterou prosvítala slabá zář ohně. Chvíli pokládali Davida za Unkase. Stalo se však, co Sokolí oko předvídal. Zpěváka unavilo sedět se skrčenýma nohama. Proto pomalu natahoval jednu nohu po druhé, až se jednou dotkl žhavého popela a rozhrnul jej. Huróni si nejdřív mysleli, že se Delawar tak změnil zaklínáním. Když však David, který nevěděl, že je pozorován, otočil hlavu a místo hrdé tváře uvězněného Unkase se objevil prostoduchý, mírný obličej zpěvákův, i nejdůvěřivější Hurón přestal věřit. Všichni vtrhli do chatrče, bez dlouhých okolků ohmatali zajatce a hned poznali, že byli podvedeni. Spustili řev, který před chvílí zaslechli uprchlíci. Potom následovalo zuřivé, vzteklé volání po pomstě. David

346

byl pevně rozhodnut krýt ústup svých přátel, věděl však, že přišla jeho poslední hodina. Neměl ani svou knížku, ani písňalu, musel se proto spolehnout na svou paměť, která ho, pokud jde o žalmy, málokdy zklamala. Začal hlasitě a vroucně zpívat první sloku pohřební písně, jen aby si zpříjemnil cestu na onen svět. Indiáni si včas vzpomněli, že je David pomatený, vyrazili z chatrče a vzbouřili celou vesnici.

Indiánský bojovník je připraven k boji, i když spí, a ani stráž ho nemusí chránit. Ještě ani nedozněl poplašný křik, a už bylo dvě stě mužů připraveno bojovat nebo se pustit za uprchlíky. Brzo se rozšířila zpráva o útěku a celý kmen se shromáždil kolem chatrče, kde se obvykle náčelníci radili, a netrpělivě čekal, o čem se uradí tentokrát. V tak vážné situaci se sotva mohli obejít bez vychytralého Maguy. Ozvalo se jeho jméno a všichni se divili, proč se ještě neobjevil. K jeho chatrči byli posláni poslové, aby jej přivedli.

Mezitím bylo několika nejbystřejším a nejobratnějším mladým mužům přikázáno, aby lesem obešli mýtinu a přesvědčili se, zda jejich delawarští sousedé, které podezřívají z nepěkných úmyslů, něco nechystají. Ženy a děti pobíhaly sem a tam, zkrátka celá vesnice byla znovu v jediném divokém zmatku. Pomalu se však začali uklidňovat a za několik minut se nejstarší a nejvýznačnější náčelníci shromáždili v chatrči, aby se poradili.

Za chvíli oznámil divoký křik, že se blíží skupina Indiánů, kteří asi přinášejí zprávu, jež by mohla vysvětlit záhadu nového překvapení. Dav se ihned rozestoupil. Několik bojovníků přivedlo nešťastného kouzelníka, kterého zvěd nechal tak dlouho spoutaného.

Huróni si toho muže vážili různě — někteří věřili slepě v jeho moc, jiní ho považovali za podvodníka —, teď mu však

všichni naslouchali velmi pozorně. Když skončil, předstoupil otec nemocné ženy a krátce vylíčil, co sám věděl. Huróni potom ihned zahájili pátrání s příznačnou chytrostí divochů.

Místo aby se všichni ve zmatku vrhli k jeskyni, vybrali deset nejmoudřejších a nejstatečnějších náčelníků, aby oni prohledali jeskyni. Poněvadž nesměli ztratit ani chvíli, vybraní náčelníci ihned vstali a beze slova odešli. Když došli ke vchodu jeskyně, mladí muži, kteří šli vpředu, dali přednost starším. Všichni potom prošli dlouhou, temnou chodbou. Byli připraveni třeba zemřít pro společné dobro, přitom však tajně měli strach ze setkání s tajemnou mocí.

V první místnosti jeskyně bylo ticho a ponuro. Žena ležela na stejném místě jako předtím, přestože někteří tvrdili, že viděli, jak ji domnělý lékař bílých mužů odnáší do lesa. Rozpor mezi vyprávěním starého muže a tím, co teď viděli na vlastní oči, že táž žena stále ještě leží na svém lůžku, byl tak velký, že se všichni obrátili na starého Indiána. Toho toto nevyslovené obvinění rozzlobilo. A poněvadž si také nedovedl celou věc vysvětlit, přistoupil k lůžku, sklonil se nad nemocnou a začal si nevěřivě prohlížet její tvář, jako by svým očím nevěřil. Žena byla mrtva.

Na chvíli zvítězil neklamný přirozený cit a starý válečník si zakryl ze samého žalu oči. Když se vzpamatoval, obrátil se k ostatním, ukázal na mrtvolu a řekl jazykem svého lidu:

„Žena mého mladého muže nás opustila. Velký duch se rozhněval na své děti.“

Smutnou zprávu přijali Huróni slavnostním tichem. Když se po krátkém odmlčení jeden starší Indián chystal promluvit, z vedlejší místnosti se přímo mezi ně při kutálel jakýsi temný předmět. Poněvadž nevěděli, co to je, všichni trochu couvli a udiveně se dívali na záhadnou věc. Když na ni dopadlo světlo a když se začala hýbat, objevil se zkřivený, avšak stále vzteklý a zamračený Maguův obličej. Všichni vykřikli úžasem.

Jakmile bylo jasno, co se s náčelníkem stalo, několik Indiánů mu pohotově přeřezalo pouta a vyndalo roubík z úst. Hurón vstal a otrásl se jako lev, když opouští své doupě. Nepromluvil ani slovo, jen si křečovitě pohrával s rukojetí nože a rozhlížel se kolem, jako by hledal někoho, na kom by si zchladil žáhu.

Unkas a zvěd, ba i David měli štěstí, že zde v té chvíli nebyli. Magua by je byl na místě zabil. Zuřil, že se vztekem mohl udusit. Když viděl kolem jen Huróny, zaskřípal zuby, ovládl se však, poněvadž nenašel svou oběť. Všichni viděli Maguovu zuřivost, která hraničila se šílenstvím, a protože se báli, že ho ještě víc vydráždí, nikdo ani nepromluvil. Konečně nejstarší z Indiánů řekl:

„Můj přítel našel nepřítele. Je blízko, aby se Huróni mohli pomstít?“

„Ať Delawar zemře!“ vykřikl Magua hromovým hlasem.

Znovu nastalo rozpačité ticho. Jako prve je přerušil starý

Indián. Řekl opatrně:

„Mohykán má rychlé nohy a doběhne daleko, ale mí mladí muži už se dali po jeho stopě.“

„Je pryč?“ zeptal se Magua hlubokým hrdelním hlasem, který jako by vycházel ze samé hloubi jeho hrudi.

„Zlý duch se dostal mezi nás a Delawar oslepil naše oči.“

„Zlý duch!“ opakoval Magua posměšně. „Je to tentýž duch, který už zahubil tolik Hurónů. Duch, který pobil mé mladé muže u vodopádu, který je zbavil skalpů u léčivé studánky a který teď spoutal Lstivého lišáka!“

„O kom mluví můj přítel?“

„O psu, který pod bledou kůží nosí srdce a lstivost Huróna — o Dlouhé karabině.“

Když bylo vysloveno toto strašné jméno, posluchačů se zmocnilo vzrušení. Když se vzpamatovali a uvědomili si, že jejich strašný a odvážný nepřítel se dostal do samého středu jejich vesnice a co tu všechno napáchal, překvapení se změnilo v hrozný vztek. A všechny ty ničivé vášně, které lomcovaly Maguou, se přenesly na jeho druhy. Někteří ze samé zlosti skřípali zuby, jiní ječeli a někteří zase zuřivě mlátili rukama, jako by bili toho, který je tolik rozhněval. Avšak tento náhlý výbuch hněvu rychle pominul. A Huróni tu zase stáli nehybní, zamračení, plní sebeovládání, jako by se nic nebylo přihodilo.

Magua, který měl čas všechno si promyslet, změnil své chování a začal se tvářit jako člověk, který ví, co je třeba v tak vážné věci podniknout.

„Pojďme k mému lidu/“ řekl. „Čeká na nás.“

Ostatní mlčky souhlasili a celá ta společnost divochů vyšla z jeskyně a vrátila se do poradní chatrče. Když si posedali, oči všech se upřely na Maguu. Viděl, že čekají, až jim vyličí, co se vlastně přihodilo. Vstal a bez zatajování a pravdivě jim začal líčit svůj příběh. Tak vyšel najevo celý podvod, jehož se dopustil Duncan se Sokolím okem. Ani nejpověřivější člen kmene už neměl pochybnosti o tom, jak se všechno událo. Bylo nad slunce jasnější, že Huróni byli hrubě potupeni, nestoudně a hanebně oklamáni. Když si Magua po své řeči zase sedl, celý kmen — byli tu skoro všichni bojovníci — nevycházel z úžasu. Jeden se díval na druhého a všichni se divili, co se vlastně podařilo odvaze jejich nepřátel. Pak ale začali uvažovat o pomstě.

Poslali další bojovníky, aby šli po stopě uprchlíků. Teprve potom se náčelníci doopravdy radili. Starší bojovníci přednesli několik návrhů, Magua jenom mlčky a uctivě naslouchal. Tento chytrý divoch se už vzpamatoval a dovedl se ovládnout. Zase to byl ten starý Magua, který vyřizoval své záležitosti dovedně a obezřetně. Teprve když všichni projevili své mínění, promluvil. Poslouchali ho pozorně už proto, že se vrátilo několik běžců, kteří hlásili, že podle objevených stop utekli jejich nepřátelé do sousedního tábora Delawarů. Magua

ihned využil této důležité zprávy, aby ostatním náčelníkům předložil své plány. Použil k tomu celé své výmluvnosti a lstivosti, a tak jeho návrhy byly jednohlasně přijaty. Stručně řečeno, byly tyto:

Magua nikdy nenechal obě sestry pohromadě. Jak víme, odloučil je ihned, jakmile přišly do hurónské vesnice. Zjistil totiž brzo, že bude-li sám mít u sebe Alici, zajistí si tím bezvýhradnou moc nad Corou. Rozdělil je tak, že Alice zůstala v jeho blízkosti a tu, která pro něho měla větší cenu, svěřil svým spojencům. Celé toto opatření mělo být dočasné. Magua chtěl jednak zalichotit svým sousedům, jednak se choval jako pravý Indián.

Přestože toužil po pomstě — a na tu Indián nikdy nezapomíná —, nepřestával myslet na své vlastní zájmy. Věděl, že bude muset za to, že z mladistvé pošetilosti opustil svůj kmen, dlouho a těžce pykat, než si zase získá důvěru lidu, k němuž kdysi patřil. Kdo nemá důvěru Indiánů, nic u nich neznamena. V této choulostivé a svízelné situaci nezanedbal chytrý divoch nic, co by mohlo posílit jeho vliv. Největším jeho úspěchem bylo, že se mu podařilo získat přízeň u mocných a nebezpečných sousedů. Dosáhl toho, co chtěl. Ani Huróni nejsou výjimkou: oceňují člověka podle toho, jakou hodnotu v něm vidí jiní.

I když se Magua naoko staral o zájmy kmene, nikdy nespouštěl ze zřetele zájmy vlastní. Jeho plány byly však zmařeny nepředvídanými událostmi: ztratil všechny své zajatce a teď se musel ucházet o přízeň těch, které si ještě přednedávnem chtěl podrobit.

Někteří náčelníci navrhovali, aby byli Delawaři náhle a zrádně přepadeni. Přitom by bylo možno zmocnit se zajatců. Všichni se shodovali v tom, že jejich čest, jejich zájmy, klid a štěstí jejich mrtvých soukmenovců vyžadují pomstu, při níž by bylo obětováno několik životů. Tak nebezpečné a tak bezvýsledné plány jim Magua lehce rozmluvil. S obvyklou výmluvností jim vyložil, jak jsou riskantní a neuskutečnitelné. Teprve když odstranil všechny námitky, předložil svůj vlastní návrh.

Nejdřív zalichotil samolibosti svých posluchačů. To byl způsob, který nikdy neselhal a kterým dovedl upoutat pozornost naslouchajících. Když vypočítal všechny příležitosti, kdy Huróni odvážně a chytře ztrestali ty, kteří je urazili, začal chválit jejich moudrost. Líčil barvitě, jak se svou moudrostí liší bobři od jiných zvířat, jaký je rozdíl mezi zvířaty a lidmi a nakonec, oč jsou, zejména Huróni, chytřejší než ostatní lidské pokolení. Když pak náležitě vychválil opatrnost Hurónů, začal vykládat, jak by se jí dalo využít právě v této situaci. Na jedné straně, pravil, je jejich Velký bílý otec, guvernér Kanady, který se přísně dívá na své děti od té doby, co zrudly jejich tomahavky, a na druhé straně stojí národ stejně početný jako

národ Hurónů, mluví jiným jazykem, má jiné zájmy a nemiluje Huróny, využívá však kdejaké příležitosti, jen aby je u Velkého bílého náčelníka očernil. Potom mluvil o jejich právech: jak si zaslouží, aby byli odměněni za své služby, jak jsou daleko od svých lovišť a od rodných vesnic a o tom, že za tak kritických okolností musí jednat opatrně. Když zpozoroval, že staří souhlasí s jeho umírněností, že vsak nejstatečnější bojovníci se přitom mračí, chytře začal mluvit o tom, co slyšeli nejraději: obšírně se rozpovídal, jak jsou moudří a jak jejich moudrost jim nakonec pomůže zvítězit nad nepřáteli. Dokonce udělal skrytou narážku, že budou-li si počínat opatrně, mohli by zničit všechny ty, které nenávidí. Zkrátka mluvil bojovně i umírněně, jasně i v náznacích, jen aby se líbil oběma stranám, takže si každý mohl vybrat, co chtěl. Nakonec nikdo nevěděl přesně, co vlastně zamýšlí.

Řečník nebo politik, který to takto dovede, bývá oblíben u svých posluchačů, ať už o něm budou příští generace soudit jakkoli. Všichni věděli, že více zamlčel, než kolik pověděl. A každý tomu, co nepověděl, rozuměl podle svého.

Není tedy divu, že za takových okolností zvítězil Maguův názor. Kmen souhlasil, že bude nutno jednat rozvážně a jednomyslně, a pověřil vyřízením celé záležitosti náčelníka, který navrhl tak moudré řešení.

Magua tak dosáhl prvního velkého vítězství při uskutečňování svého chytrého plánu. Nejen že znovu získal přízeň svého kmene, ale byl dokonce postaven v jeho čelo. Stal se po pravdě vládcem kmene. Neztratí-li oblibu, nikdo jej nebude moci ohrozit, zejména dokud kmen bude na nepřátelském území. Přestal proto předstírat, že se s náčelníky radí, a začal se tvářit vážně, jak to vyžadovala důstojnost jeho nového postavení.

Byli vysláni běžci, aby pátrali na všech stranách. Špehové dostali rozkaz, aby se přiblížili k vesnici Delawarů. Bojovníci mohli odejít domů s tím, že bude brzo třeba jejich služeb. Ženám a dětem bylo poručeno, aby také ony šly domů a aby mlčely. Když bylo všechno zařízeno, Magua procházel vesnicí a zastavil se u těch, o nichž si myslel, že jim jeho návštěva zalichotí. Utvrdil své přátele v jejich nadějích, posílil kolísající a všechny chválil. Potom odešel do své chatrče. Jeho žena, kterou opustil, když ho Huróni vyhnali, byla mrtvá. Děti neměl, a tak bydlel teď v chatrči sám. Bylo to zchátralé a osamocené stavení, v němž zvěd našel Davida. Magua se zřídka kdy setkal se zpěvákem, vždy se však k němu choval pyšně, pohrdavě a lhostejně.

Tam se tedy Magua uchýlil, když skončil svou práci. Zatímco ostatní spali, sám neznal odpočinek, ani po něm netoužil. Kdyby byl chtěl nějaký zvědavec pozorovat, co dělá nově zvolený náčelník, byl by ho viděl, jak od chvíle, kdy se vrátil domů, až do okamžiku, kdy svolal své bojovníky, sedí v rohu

chatrče a sprádá své plány. Občas zavanul skulinami chatrče vítr a nízký plamen, který poskakoval nad uhasínajícími oharky, na okamžik ozářil zamračeného samotáře. V té chvíli se podobal knížeti temnot, jenž přemýšlí, jak mu svět ublížil, a kuje pomstu.

Dlouho před rozedněním přicházel do Maguovy osamocené chatrče jeden bojovník za druhým, až jich bylo dvacet. Všichni měli ručnice a válečnou výzbroj, ale jejich malování nebylo válečné. Přicházeli nenápadně, někteří se usadili v temných koutech chatrče, jiní stáli nepohnutě jako sochy, až se shromáždila celá tlupa.

Magua potom vstal, dal znamení k odchodu a sám vyšel první. Šli za svým vůdcem jeden za druhým v řadě, které se říká „indiánská“. Na rozdíl od jiných mužů, kteří se také zabývají válečným řemeslem, kradli se z vesnice nenápadně a nepozorovaně. Podobali se spíš tlupě plížících se strašidel než bojovníkům, kteří se pokoušejí získat si chvilkovou slávu zoufale odvážnými činy.

Místo aby se dali stezkou, která vedla přímo do vesnice Delawarů, Magua vedl tlupu podél klikatého potoka a umělého bobřího jezírka. Začínalo už svítat, když došli na mýtinu, kterou zbavila stromů tato moudrá a pracovitá zvířata. Magua, jenž si už zase oblékl svůj dřívější oděv z vydělané kůže, měl na něm kresbu lišky. V jeho tlupě byl však náčelník, jehož znakem nebo „totemem“ byl bobr. Kdyby byl tento muž prošel kolem tak velké obce svých domnělých příbuzných a kdyby je byl nějak nepozdravil, bylo by to pokládáno za nezdrovost. Zastavil se proto a promluvil k nim laskavě a přátelsky, jako by hovořil s rozumnějšími tvory, než jsou bobři. Nazýval je svými bratřenci a připomněl jim, že žijí v pokoji, poněvadž on je ochraňuje, i když tolik hrabivých kupců nutí Indiány, aby je zabíjeli. Slíbil jim další ochranu a napomenul je, aby byli vděční. Potom mluvil o výpravě, které se právě účastní, a dal jim jemně na srozuměnou, aby svým příbuzným sdělili něco ze své moudrosti, která je tolik proslavila⁶⁷.

Během tohoto neobyčejného proslovu se Indiáni tvářili vážně a pozorně naslouchali, jako by všichni schvalovali řečnickovo počínání. Občas se nad hladinou vynořila tmavá těla a Hurón se zaradoval, že nemluvil nadarmo. Sotva domluvil, objevila se v jedné z bobřích staveb velká hlava zvířete. Hliněné stěny stavby byly silně poškozeny, a Indiáni se proto domnívali, že je neobydlena. Řečník přijal tento neobyčejný projev důvěry jako velmi šťastné znamení, a přestože zvíře rychle zmizelo, nešetřil díky a chválou.

Když Magua zjistil, že už ztratili kvůli „rodinným“ záležitostem dost času, dal znovu znamení k pochodu. Indiáni odcházeli krokem, který by obyčejný člověk neuslyšel. V té chvíli se ctihodně vyhlížející bobr znovu odvážil vystrčit

hlavu. Kdyby se byl některý Hurón ohlédl, byl by viděl, jak je zvíře pozoruje s takovým zájmem a tak bystře, že by si člověk mohl myslet, že má lidský rozum. Opravdu, zvíře se chovalo tak rozumně, že i nejzkušenější pozorovatel by si byl sotva dovedl vysvětlit jeho počínání až do chvíle, kdy tlupa vešla do lesa. Potom by mu bylo všechno jasné. Byl by totiž viděl, jak zvíře vylezlo z úkrytu a jak z vážného Čingačgúkova obličej spadla maska z bobří kožešiny.

KAPITOLA XXVIII

Kmen, nebo spíše polovina kmene Delawarů, o níž jsme se už tolikrát zmínili a která tábořila nedaleko vesnice Hurónů, byla, pokud jde o počet bojovníků, stejně silná jako Huróni. Tak jako jejich susedé, i oni následovali Montcalma na území anglické koruny a podnikali četné vpády do lovišť Mohawků. Avšak s onou podivnou opatrností, se kterou se setkáváme u Indiánů, dovedli odříci svou pomoc právě ve chvíli, kdy ji Francouzi nejvíce potřebovali. Tuto neočekávanou nevěrnost svého spojence si Francouzi vysvětlovali všelijak. Převládalo však mínění, že Delawaři dosud pokládali za platnou starou smlouvu, podle které byli pod ochranou Irokézů, patřících do vojenského svazku Šesti národů, a že se teď zdráhají bojovat proti svým bývalým ochráncům. Pokud jde o kmen sám, ten se spokojil tím, že jeho poslové stručně, jak to Indiáni dovedou, oznámili Montcalmovi, že sekery Delawarů jsou tupé a že bude třeba nějakého času, než je nabrousí. Francouzský generál pokládal za moudřejší udržet si přítele, který mu nepřijde na pomoc, než si nerozvážnou přísností udělat z Delawarů otevřené nepřátele.

Toho jitra, kdy Magua vedl tichou družinu z osady bobrů do lesů, slunce, které vysvitlo nad delawarskou vesnicí, zastihlo její obyvatele v plné práci, jako by ani nebylo ráno, ale poledne. Ženy pobíhaly od chatrce k chatrči, jedny připravovaly snídani, jiné byly skloněny nad svou obvyklou prací, ale víc bylo takových, které v práci na chvíli ustaly, aby si něco šeptem sdělil se svými přítelkyněmi. Bojovníci postávali v hloučcích a víc přemýšleli, než hovořili, a když už promluvili, opatrně — jako praví muži — vážili svá slova. Kolem chatrčí bylo vidět lovecké náradí, nikdo však neodcházel. Tu a tam si některý bojovník prohlížel ručnici s pozorností, jakou Indiáni nevěnují svým zbraním, chystají-li se jen na lov. A chvílemi se všichni dívali k velké, tiché chatrči uprostřed vesnice, jako by byla středem jejich zájmu.

Vtom se na okraji ploché skály nad vesnicí objevil muž. Byl beze zbraně a jeho malování spíše dělalo jeho obličej mírnějším

než divočejším. Když se přiblížil, zastavil se na znamení přátelství, zvedl ruku k nebi a pak se jí dotkl prsou. Obyvatelé vesnice na jeho pozdrav polohlasně odpověděli a stejnými projevy přátelství ho zvali dál. Po této výměně pozdravů bylo vidět, jak se temná cizincova postava rýsuje na zarděném ranním nebi. Pak začal sestupovat ze skály a důstojně kráčel ke středu vesnice. Jak se blížil, bylo slyšet chřestění lehkých stříbrných ozdob na jeho pažích a na krku a zvonění rolniček, které vroubily jeho jelenicové mokasíny. Cestou zdvořile zdravil muže, žen si ani nevšiml, jako by mu na nich teď nezáleželo. Když se cizinec přiblížil ke skupině, ve které podle hrdého chování poznal nejvlivnější náčelníky, zastavil se. A tu teprve Delawaři poznali, že tento statný a urostlý muž je dobře známý náčelník Hurónů, Lstivý lišák.

Přijali ho důstojně, mlčky a ostražitě. Bojovníci, kteří stáli vpředu, ustoupili a uvolnili cestu jednomu z nejlepších řečníků, který hovořil všemi nářečími Indiánů ze severu.

„Moudrý Hurón je vítán.“ řekl Delawar v řeči Makvajů, „přišel pojíst sukatuš⁶⁸ se svými bratry od jezer?“

„Přišel,“ odpověděl Magua a sklonil hlavu s důstojností orientálního prince.

Náčelník natáhl ruku, uchopil Huróna za zápěstí a oba se znovu přátelsky pozdravili. Potom Delawar pozval hosta do své chatrče na snídani. Pozvání bylo přijato a oba bojovníci, provázeni třemi nebo čtyřmi starci, zvolna odcházeli. Ostatní Indiáni by byli rádi znali důvod tak neobvyklé návštěvy, nikdo z nich však ani posunkem, ani slovem nedal najevo netrpělivost.

Při skromné snídani, která netrvala dlouho, mluvili opatrně, hlavně o tom, co Magua zažil na svém posledním lovu. Hostitelé ani v nejmenším neprozradili, že Maguovu návštěvu považují za něco jiného než za zdvořilost. Všichni však věděli, že hurónský náčelník k nim přišel s nějakým tajným, pro ně pravděpodobně důležitým záměrem. Když ženy odnesly dřevěné talíře a tykvové láhve, Magua a jeho hostitelé se chystali změřit svou lstivost a důvtip.

„Je tvář mého Velkého kanadského otce znovu obrácena k jeho hurónským dětem?“ zeptal se mluvčí Delawarů.

„Bylo tomu někdy jinak?“ odpověděl Magua. „Velký kanadský otec nazývá můj lid, vřele milovaným¹.“

Delawar vážně přikývl, ačkoli věděl, že Magua nemluví pravdu, a pokračoval:

„Tomahavky tvých mladých mužů byly velmi rudé.“

„To je pravda, teď se však lesknou a jsou tupé, protože Angličané jsou mrtvi a Delawaři jsou našimi sousedy.“

Delawar místo odpovědi na tuto mírumilovnou poklonu pokynul rukou a mlčel. Magua, jako by si byl při narážce na vraždění na něco vzpomněl, se zeptal:

„Je má zajatkyňe mým bratřím na obtíž?“

„Je vítána.“

„Cesta mezi Huróny a Delawary je krátká a je volná. Ať ji můj bratr pošle k mým ženám, jestliže mu je na obtíž.“

„Je vítána,“ odpověděl ještě důrazněji náčelníky Delawarů.

Zklamáný Magua chvíli mlčel, tvářil se však lhostejně, když se mu tento první pokus zmocnit se Cory nezdařil.

„Nechali mí mladí muži dost místa v horách, aby tam Delawaři mohli lovit?“ zeptal se konečně.

„Na svých horách si vládnou Lenapové sami,“ odpověděl Delawar trochu povýšeně.

„Tak je to dobře. U Indiánů platí spravedlnost. Proč by měli leštit tomahavky a brousit nože jeden proti druhému? Což není bledých tváří víc než vlaštovek nebo květů?“

„Správně!“ vykřikli dva jeho posluchači současně.

Magua chvíli čekal, až jeho slova ještě víc zapůsobí na Delawary. Potom pokračoval:

„Nechodí po lesích cizí mokasíny? Nenašli mí bratři stopy bělochů?“

„Ať můj kanadský otec přijde,“ odpověděl mluvčí Delawarů vyhýbavě, „jeho děti ho rády uvidí.“

„Přijde-li Velký náčelník, vykourí s Indiány v jejich vigvamech dýmku míru. Také Huróni ho rádi uvítají. Ale Angličané mají dlouhé ruce a neúnavné nohy. Mým mladým přátelům se zdálo, že uviděli stopy Angličanů blízko delawarské vesnice.“

„Lenapy nezastihnou ve spánku.“

„Tak je to správné. Bojovník, který má otevřené oči, vidí svého nepřítele.“ řekl Magua a znovu změnil rozhovor, když viděl, že proti Delawarově ostražitosti nic nepořídí. „Přinesl jsem svému bratru dary. Jeho kmen nechtěl jít po válečné stezce, poněvadž to nepokládá za správné. Ale jeho přátelé na něho nezapomněli.“

Prohnaný náčelník vstal a důstojně začal rozkládat dary před užaslými očima svých hostitelů. Byly to hlavně ozdoby nevelké ceny, ukradené povražděným ženám v pevnosti William Henry. Při rozdělování těchto tretek si chytrý Hurón počínal stejně lstivě jako při jejich výběru. Cennější věci daroval dvěma nejvýznačnějším náčelníkům — jeden byl jeho hostitelem — a dary méně významným Delawarům doprovodil vhodnými lichotkami, takže nikdo z podarovaných nemohl být dotčen. Zkrátka dovedl šťastně spojit užitečné s příjemným, takže ihned poznal, že jeho chvála a štědrost si získaly obdarované.

Maguovo promyšlené jednání mělo okamžitý výsledek. Delawaři se přestali tvářit vážně, stali se srdečnými, zejména hostitel, když si chvíli spokojeně prohlížel svůj pěkný podíl na kořisti, nepřestal opakovat: „Můj bratr je moudrý náčelník. Je vítán.“

„Huróni milují své přátele Delawary,“ odpověděl Magua.

„Proč by neměli? Jejich pleť barví stejné slunce a jejich spravedliví muži budou po smrti lovit na společných lovištích. Indiáni by měli být přáteli a pozorovat bělochy otevřenýma očima. Nenašel můj bratr v lesích stopy zvěďů?“

Delawar, kterému Angličané říkali Tvrdé srdce a Francouzi Le Coeur dur, zapomněl na tvrdost, která mu pravděpodobně vysloužila takové jméno. Už se netvářil tak přísně a teď mluvil otevřeněji.

„Blízko mého tábora se objevily cizí mokasíny. Jejich stopy vedly až k chatrčím.“

„Vyhnal můj bratr ty psy?“ zeptal se Magua a neudělal nejmenší narážku na náčelníkovy dřívější vyhýbavé odpovědi.

„To jsem nemohl udělat. Cizinec je vždy vítán dětem Lenapů.“

„Cizinec ano, ale ne výzvěd ač.“

„Angličané přece neposílají své ženy jako vyzvědače. Což sám náčelník Hurónů nám neřekl, že v bitvě i on zajal ženy?“

„Nelhal. Angličané vyslali své zvědy. Byli v mých vigvamech, ale nikdo se nenašel, kdo by je byl přivítal. Utekli potom k Delawarům — neboť jak to alespoň říkají, Delawaři jsou jejich přátelé, kteří se odvrátili od svého kanadského otce.“

Tato narážka řála do živého a v moderním státě by Maguovi získala pověst obratného diplomata. Poslední zrada, které se Delawaři dopustili, byla jim jejich francouzskými spojenci vytýkána — a oni to dobře věděli. Věděli také, že Francouzi budou každý jejich čin napříště posuzovat opatrně a s nedůvěrou. Bylo jim jasné, že za takovéto situace musí být velmi opatrní. Jejich vesnice, stovky jejich žen a dětí, jejich majetek, to všechno bylo teď na francouzském území. Proto přijali tato znepokojující Maguova slova — a to si právě Magua přál — se zřejmým nesouhlasem, ne-li s leknutím.

„Ať mi můj otec pohlédne do tváře.“ řekl Tvrdé srdce, „uvidí, že se nezměnila. Je pravda, že mí mladí muži nešli po válečné stezce, zdálo se jim ve snu, aby to nedělali. Ale mají rádi a ctí Velkého bílého náčelníka.“

„Uvěří tomu, až uslyší, že jeho největší nepřítel je hostem v táboře jeho dětí? Až mu řeknou, že prokletý Angličan kouří u vašeho ohně? Že bledá tvář, která pobila tolik jeho přátel, se volně prochází mezi Delawary? Snad si nemyslíte, že můj Velký kanadský otec je hlupák?“

„Kde je Angličan, z něhož Delawaři mají strach?“ zeptal se Tvrdé srdce. „Kdo pobil mé mladé muže? Kdo je smrtelným nepřítelem mého Velkého otce?“

„Dlouhá karabina.“

Když Magua vyslovil jméno, které dobře znali, Delawaři úžasem strnuli. Z toho bylo vidět, že se teprve teď dozvěděli, že muž tak obávaný mezi indiánskými spojenci Francouzů je v jejich moci.

„Co tím chce můj bratr říci?“ zeptal se Tvrdé srdce hlasem, v němž údiv překonal indiánské sebeovládání.

„Hurón nikdy nelže,“ odpověděl chladně Magua, opřel si hlavu o stěnu a zahalil se těsněji do svého pláště. „Ať si Delawarští spočítají své zajatce. Najdou mezi nimi jednoho, jehož pleť není ani rudá, ani bílá.“

Nastalo dlouhé ticho. Všichni přemýšleli. Náčelník se po straně radil se svými druhy a byli vysláni poslové, aby svolali některé z nejvýznačnějších mužů kmene.

Jak přicházel jeden bojovník za druhým, každý se dozvěděl důležitou zprávu, kterou přinesl Magua. Byli překvapeni a každý z nich tlumeně vykřikl obvyklé indiánské „uf!“. Zpráva se nesla od úst k ústům a v celé vesnici zavládlo silné vzrušení. Ženy přestaly pracovat, jen aby zachytily alespoň jediné slůvko, které neopatrně uklouzlo radícím se bojovníkům. Hoši nechali hraní a pobíhali mezi svými otci. Zvědavě se na ně dívali, když uslyšeli, jak se hlasitě diví smělosti nenáviděného nepřítele. Zkrátka každý všeho nechal a celý kmen podle svého zvyku otevřeně projevoval, co cítí.

Když se trochu uklidnili, začala rada starších uvažovat o tom, co by bylo třeba v zájmu cti a bezpečnosti kmene za tak choulostivých a trapných okolností podniknout. Během tohoto jednání a za všeobecného vzrušení se Magua ani nehnul. Zůstal opřen o stěnu chatrče a tvářil se tak lhostejně, jako by ho výsledek jednání vůbec nezajímal. Avšak jeho ostražitému oku neušlo nic z toho, co zamýšlejí jeho hostitelé. Výborně znal povahu lidí, s nimiž jednal, dovedl proto předem uhodnout jejich rozhodnutí a dalo by se říci, že často znal jejich úmysly, dříve než o nich věděli oni sami.

Porada Delawarů byla krátká. Jakmile skončila, nastal všeobecný ruch, který znamenal, že se ihned po poradě bude konat slavnostní shromáždění celého kmene. Taková shromáždění nebyla častá, byla svolávána jen z velmi vážných příčin. Proto chytrý Hurón, který stále seděl stranou jako lstivý a tichý pozorovatel, poznal, že nyní přišla pravá chvíle, aby uskutečnil své plány. Vyšel z chatrče a kráčel na prostranství před vesnicí, kde se už bojovníci začínali shromažďovat.

Netrvalo ani půl hodiny a všichni, včetně žen a dětí, se shromáždili. Toto zdržení způsobily velké přípravy, které bylo nutno vykonat právě proto, že šlo o tak slavnostní a neobvyklou poradu. Když se však slunce vyhouplo nad vrchol hory, pod níž ležela vesnice Delawarů, většina jejich obyvatel už usedla. A když se jeho jasné paprsky objevily nad vrcholky stromů nad horou, ozářily vážně a pozorně naslouchající dav, nad jakým snad nikdy ještě předtím nezasvitlo ranní slunko. Shromáždilo se tu něco přes tisíc lidí.

V tak vážném shromáždění se nenajde jediný Indián, který by se netrpělivě snažil pohnout své posluchače k ukvapené a nevěcné rozpravě jen proto, aby sám vynikl. Taková

přeháhlenost a opovážlivost by znamenala konec ukvapeného řečníka. Jenom nejstarší a nejzkušenější mohli předkládat lidu návrhy. Dokud některý z nich nepromluvil, museli všichni ostatní mlčet. Nerozhodovaly válečné činy ani řečnické umění. Při této poradě jako by si byl starý náčelník, který měl právo promluvit první, vědom závažnosti svého úkolu. Snad proto trvalo mlčení déle než obvykle. Ale ani nejmladší chlapec neprojevil nejmenší známku netrpělivosti nebo překvapení. Všichni měli oči sklopeny, jen občas někdo pozvedl zrak a zadíval se na chatrč, která se v ničem nelišila od ostatních, leda tím, že byla lépe chráněna před nepohodou.

Konečně se ozvalo ono tiché hučení, které dovede strhnout dav, a celý kmen povstal jako na povel. V té chvíli se otevřely dveře chatrče, z ní vyšli tři muži a pomalu se blížili k shromážděným Indiánům. Uprostřed kráčel stařec, kterého ostatní dva podpírali. Měl tolik let, kolika se dožije z lidského pokolení jen málokdo. Jeho postava, kdysi vysoká a štíhlá jako cedr, se nyní ohýbala pod tíhou více než sta let. Dávno zmizela pružná, lehká Indiánova chůze a stařec se ploužil krok za krokem. Jeho tmavá vrásčitá tvář podivně kontrastovala s dlouhými bílými vlasy, které mu padaly na ramena a jež asi nebyly stříhány po celé generace.

Šat toho patriarchy — můžeme tak starce nazývat vzhledem k jeho věku, k jeho příbuzenským vztahům k příslušníkům kmene i vzhledem k jeho vlivu — byl bohatý a nádherný, byl však zhotoven přesně podle prostých obyčejů kmene. Jeho plášť byl z jemně vydělaných kozí a byly na něm nakresleny válečné činy, které stařec v dávných dobách vykonal. Prsa měl ověšena medailemi. Některé byly z masivního stříbra — jedna nebo dvě dokonce ze zlata. Byly to dary, jež dostal během svého dlouhého života od křesťanských panovníků. Ze zlata byly také náramky na zápěstích a kroužky nad kotníky. Poněvadž už dávno zanechal válčení, měl vlasy na celé hlavě. Jeho čelo obepínal diadém s drobnými lesknoucími se ozdobami a se třemi na černo obarvenými pštrosími pery. Pera nápadně kontrastovala s jeho sněhobílými vlasy. Tomahavk vězel ve stříbrné pochvě a rukojeť jeho nože se leskla jako roh z pravého zla ta.

Když se trochu utišil šum, který nastal ze samého vzrušení a radosti nad tím, že se objevil tento uctíváný stařec, od úst k ústům se šeptem neslo jméno „Tamenund“. Magua často slyšel o slávě tohoto moudrého a spravedlivého Delawara. Věděl, že se o něm dokonce říká, že má tajné spojení s Velkým duchem. Jeho jméno, trochu pozměněné, je dnes uctíváno bělochy, kteří se zmocnili území, jemuž tento stařec kdysi vládl. Je pokládán za jakéhosi patrona obrovské říše⁶⁹. Náčelník Hurónů proto zvědavě o několik kroků popošel, aby si mohl zblízka prohlédnout tvář muže, jehož rozhodnutí bude možná mít velký vliv na jeho vlastní osudy.

Starcovy oči byly zavřeny, jako by byly unaveny tím, že se musely tak dlouho dívat na lidské sobectví. Jeho pleť byla jiná než pleť většiny těch, kteří ho obklopovali. Byla mnohem tmavší. Tento temný odstín způsobily přechybné jemné čáry krásného tetování, které měl skoro po celém těle. Přestože Hurón stál tak blízko a mlčky ho pozoroval, stařec si ho ani nevšiml. Opíraje se o dva starce, kteří jej doprovázeli, kráčel k vyvýšenému místu a usedl uprostřed shromážděného kmene důstojně jako vládce a laskavě jako otec.

Lid přijal s nesmírnou úctou a láskou muže, který už jako by nebyl z tohoto světa. Po chvíli mlčení nejstarší náčelníci vstali, pokorně přistoupili k starci a kladli si jeho ruce na hlavu, jako by prosili o požehnání. Mladší se jen dotýkali jeho šatu nebo se k němu jen přiblížili, aby směli dýchat stejný vzduch jako spravedlivý a statečný stařec. Tohoto obřadu se však odvážili jenom nejznamenitější z mladých bojovníků. Všichni ostatní byli šťastni, že se mohou aspoň dívat na muže tak uctívaného a milovaného. Když tyto projevy lásky skončily, náčelníci se vrátili na svá místa a v celém shromáždění zavládlo ticho.

Jeden z Tamenundových starých průvodců něco zašeptal několika mladým mužům. Ti vstali a odešli do chatrče, která dnešního rána byla středem všeobecné pozornosti. Za několik minut se vrátili a přiváděli před soudnou stolicí ty, pro něž byly vykonány všechny tyto slavnostní přípravy. Dav jim uvolnil cestu, a když skupina prošla, zase se semkl a utvořil široký, sevřený půlkruh lidských těl.

KAPITOLA XXIX

Mezi zajatci vpředu stála Cora a něžně držela pod paží Alici. Byla obklopena divoce se tvářícími Indiány, a přece se o sebe nebála. Jen se starostlivě dívala na bledou, ustrašenou tvář chvějící se Alice. Těsně vedle nich stál Heyward a v této chvíli strašné nejistoty nebyl jeho zájem o tu, kterou miloval, o nic větší než o Coru. O obě dívky měl stejnou starost. Sokolí oko stál poněkud vzadu z úcty k vyššímu společenskému postavení svých společníků. Na to nezapomínal ani teď, kdy osud všech byl stejný. Unkas tu nebyl.

Když znovu nastalo úplné ticho, po chvíli obvyklého mlčení jeden ze starých náčelníků, kteří seděli vedle patriarchy, vstal a hlasitě se zeptal velmi srozumitelnou angličtinou:

„Který z mých vězňů je La lohgue Carabine?“

Ani Duncan, ani zvěd neodpověděli. Duncan se však rozhlédl po chmurně mlčícím shromáždění a ucouvl o krok, když spatřil Maguův zlomyslný obličej. Ihned poznal, že tento lstivý Indián tajně způsobil, že teď všichni stojí před soudem

kmene. Rozhodl se proto, že jeho temné plány překazí všemi možnými prostředky. Už jednou zažil indiánský soud a teď se bál, že jeho druh má podstoupit něco podobného. Dlouho neuvažoval a hned se rozhodl, že bude za každou cenu krýt svého přítele. Dřív však než mohl promluvit, ozvala se znovu stejná otázka. Tentokrát silnějším hlasem a důrazněji.

„Dejte nám zbraně a nechte nás odejít do lesů. Naše činy promluví za nás,“ odpověděl hrdě mladý muž.

„To je bojovník, jehož jméno naplnilo naše uši,“ odpověděl náčelník a podíval se na Heywarda se zvědavým zájmem, s jakým se díváme na člověka, který se stal proslulým ať pro své zásluhy, nebo náhodou, nebo pro své ctnosti, nebo proto, že se dopustil zločinu. „Co přivedlo bílého muže do tábora Delawarů?“

„Nutnost. Potřeboval jsem potravu, přístřeší a přátele.“

„Toho nebylo třeba. V lesích je plno zvěře. Bojovníkova hlava nepotřebuje jiného přístřeší než bezmračnou oblohu. A Delawari jsou nepřáteli, a ne přáteli Angličanů. Tak — ústa promluvila, ale srdce mlčelo.“

Duncan byl trochu v rozpacích, co by měl odpovědět, a proto mlčel. Avšak zvěd, který pozorně naslouchal, teď klidně předstoupil před ostatní.

„Když ses ptal, kdo je La longue Carabine, neodpověděl jsem, ne proto, že bych se styděl nebo že bych měl strach,“ řekl. „Čestný muž nezná ani jedno, ani druhé. Ale podle mne Mingové nemají právo dávat jméno někomu, kdo už dostal jméno od svých přátel, kteří dobře znají jeho vlastnosti. Zvláště když jméno, které mi dali Mingové, je nesprávné: zvěrobijka má přece rýhovanou hlaveň a rozhodně to není karabina. Od svých rodičů jsem dostal jméno Nathaniel. Delawari, kteří žijí na březích své řeky, mně lichotivě říkají Sokolí oko, ale Irokézové se mne bez ptaní opovážili nazvat Dlouhá puška.“

Zraky všech přítomných, které byly dosud upřeny na Duncana, se teď rázem obrátily k vzpřímené a pevné postavě nového uchazeče o tak proslulé jméno.

Nebylo nic zvláštního, že si dva lidé přisvojovali právo na tak velkou čest. Neboť podvodníci, ačkoli jich nebylo mnoho, nebyli mezi domorodci neznámí. Pro spravedlivé a přísné smýšlení Delawarů bylo však velmi důležité, aby v té věci nedošlo k omylu.

Někteří starci se začali tajně radit a rozhodli se vyslechnout svého hosta.

„Můj bratr řekl, že se do mého tábora vplížil had. Který z nich to je?“ zeptal se náčelník Maguy.

Hurón ukázal na zvěda.

„Uvěří moudrý Delawar štěkotu vlka?“ vykřikl Duncan, stále více přesvědčen o zlých úmyslech svého starého nepřítel. „Pes nikdy nelže, ale kdo kdy slyšel vlka mluvit

pravdu?"

V Maguových očích se zablesklo. Náhle si však uvědomil, že musí zůstat klidný. S němým pohrdáním se odvrátil, přesvědčen, že chytrí Indiáni se sami dozvedí pravdu. Nemýlil se. Po krátké poradě se Delawar znovu k němu obrátil a tlumočil rozhodnutí náčelníků, avšak velmi opatrně.

„Mého bratra nazvali lhářem," řekl, „a jeho přátelé se proto hněvají. Přesvědčte se, kdo mluvil pravdu. Dejte mým zajatcům ručnice, ať dokáží, kdo z nich je ten pravý."

Magua se tvářil, jako by toto rozhodnutí, o kterém věděl, že bylo učiněno z nedůvěry k němu, pokládal za poklonu. Přikývl proto na souhlas a doufal, že tak výtečný střelec, jako je zvěd, dokáže, že on, Magua, má pravdu. Duncan a zvěd ihned dostali zbraně a byli požádáni, aby přes hlavy sedícího davu vystřelili na hliněnou nádobu, která náhodou stála na pařezu asi padesát yardů daleko.

Heyward se musel v duchu usmát, když si pomyslel, že má závodit se zvědem. Byl však rozhodnut klamat Delawary tak dlouho, dokud se nedozví, co skutečně Magua zamýšlí. Velmi opatrně pozvedl ručnici, třikrát zamířil a vystřelil. Střela uvízla ve stromě několik palců od nádoby. Všichni spokojeně vykřikli, což mělo znamenat, že ránu považují za důkaz velkého střeleckého umění. I Sokolí oko kývl hlavou, jako by chtěl říci, že to bylo lepší, než čekal. Ale místo aby se chystal závodit s tak úspěšným střelcem, opřel se o ručnici a na chvíli se hluboce zamyslel. Byl však vyrušen mladým Indiánem, který mu předtím podal zbraň. Indián se dotkl zvědova ramene a řekl lámanou angličtinou:

„Dokáže to bledá tvář lépe?"

„Ano, Huróne!" vykřikl zvěd, pravou rukou zvedl svou krátkou ručnici a zahrozil jí Maguovi, jako by držel v ruce třtinu. „Ano, Huróne, mohl bych tě teď zabít a žádná moc na světě by mi v tom nedovedla zabránit. Ani sokol kroužící nad holubicí si není tak jist svou kořistí, jako jsem si já teď jist tebou. Kdybych chtěl, mohl bych ti rovnou prostřelit srdce. Proč to neudělám? Proč! — protože mi v tom brání zákony mé rasy a protože bych mohl přivolat zlo na nevinné ženy. Věříš-li v boha, poděkuj mu z hloubi duše — máš k tomu důvod!"

Pocit tajemné hrůzy se zmocnil všech, kdo ho slyšeli a kdo viděli zrudlou zvědovu tvář, oko plné hněvu a jeho dmoucí se hruď.

„Dokaž to." opakoval mladý Delawar, který stál vedle zvěda.

„Co mám dokázat, hlupáku? Co?" vykřikl Sokolí oko a stále hněvivě mával ručnicí nad hlavou. Na Maguu se však už nedíval.

„Jestliže je bílý muž bojovníkem, za kterého se vydává." řekl starý náčelník, „ať střílí lépe."

Zvěd se hlasitě zasmál. Heyward byl překvapen, jak nepřírozeně tentokrát zní lovcův smích. Potom rychle přehodil

ručnici z pravé ruky do levé. Zazněla rána a střepiny nádoby se rozletěly na všechny strany. Skoro v téže chvíli zařinčela ručnice, jak ji zvěd pln pohrdání odhodil.

První dojem, který vyvolal tento nevídaný výkon, byl nesmírný obdiv. Potom to v davu zašumělo, šum se stával čím dál tím hlasitější, až se proměnil v hluk, jak se začali diváci mezi sebou hádat. Někteří se netajili uspokojením nad tak nevídanou zručností, většina však byla přesvědčena, že to byla náhoda. Heyward se snažil tento názor, který mu vyhovoval, ještě utvrdit.

„Byla to náhoda!“ zvolal. „Nikdo nemůže střílet bez míření!“

„Náhoda!“ opakoval rozčileně zálesák, který se teď tvrději snažil dokázat, že on je La longue Carabine, a který nerozuměl, proč mu Heyward dává tajná znamení, aby se neprozradil. „Myslí si také ten váš prolhaný Hurón, že to byla náhoda? Dejte mu ručnici, postavte nás tváří v tvář, aby na nás bylo vidět, a ať Prozřetelnost a naše vlastní oči rozhodnou, kdo má pravdu! Vám to, majore, nenabízím, protože jsme oba běloši a sloužíme stejnému pánu.“

„Že Hurón lže, je jasné,“ odpověděl chladně Heyward, „sám jste slyšel, jak tvrdí, že jste La longue Carabine.“

Je těžko říci, co by byl na to odpověděl umíněný Sokolí oko, jen aby potvrdil svou totožnost, kdyby starý Delawar nebyl znovu zasáhl.

„Sokol, který se snáší z oblak, se může vrátit, kdy se mu zachce.“ řekl. „Dejte jim ručnice.“

Tentokrát se zvěd dychtivě chopil pušky. Ani Magua, který podezřívavě střežil každý střelcův pohyb, neměl už žádný důvod k obavám.

„Teď ať se ukáže před tváří celého kmene Delawarů, kdo z nás je lepší.“ zvolal zvěd a poklepal na ústí své ručnice ukazováčkem, který už tak často stiskl spoušť smrtonosné zbraně. „Vidíte, majore, jak tam na stromě visí tykvvová láhev? Jestli právem patříte mezi ochránce hranic, prostřelte ji.“

Duncan se podíval na láhev a chystal se k novému pokusu. Byla to jedna z těch malých nádob, jaké používají Indiáni, a byla zavěšena na řemeni z jelení kůže na suché větvi nízké jedle asi sto kroků daleko. V té chvíli byl Duncan tak ješitný, že si ani dost dobře neuvědomil, jak je mínění jeho indiánských soudců bezcenné a proč vlastně závodí, a snažil se za každou cenu vyniknout. Už jsme viděli, co dovede. Teď se však rozhodl, že dokáže ještě víc. Kdyby na výsledku závisel jeho život, Duncan by nebyl mířil rozvážněji a opatrněji. Vystřelil. Několik mladých Indiánů se rozběhlo k terči a s jásotem oznámilo, že střela se zaryla do stromu těsně u cíle. Všichni Indiáni vykřikli radostí a zvědavě čekali, co udělá Heywardův soupeř.

„Na Královské Američany je to možná dobré.“ řekl Sokolí oko a znovu se zasmál svým tichým srdečným smíchem, „ale

kdyby se má ručnice byla často o tolik minula cíle, nejedna kuna, jejíž kožešina teď zdobí dámský rukávník, by ještě běhala po lesích. Ano, a ne jeden prokletý Mingo, který se odebral na věčnost, by dodnes v této zemi prováděl svá darebáctví. Doufám, že žena, které tato láhev patří, jich má ve svém vřgavamů víc. Protože do této už nikdy vodu nenabere."

Za řeči zvěd nasypal prach na pánvičku a natáhl spoušť. Potom ustoupil o krok a pomalu zvedal skloněnou zbraň. Ruka se mu ani nezachvěla, když zvedal ručnici stále v témž směru. Když byla hlaveň v patřičné výšce, na jediný okamžik se zastavila, jako by muž i puška byli vytesáni z kamene. Teď z ní vyšlehl jasný plamen. Znovu se mladí Indiáni rozběhli k terči, avšak po krátké prohlídce bylo možno z jejich zklamaných očí vyčíst, že po náboji nenašli ani stopy.

„Tak," řekl náčelník zvědovi opovržlivě, „jsi vlk v psí kůži. Budu mluvit s Dlouhou karabinou — Angličanů."

„Ach, kdybych měl ručnici, podle které mám jméno, jež jsi právě vyslovil, zavázal bych se, že prostřelím řemen, shodím láhev a ta se přitom nerozbije," odpověděl Sokolí oko klidně. „Blázni, jestliže chcete najít kulku nejlepšího střelce v těchto lesích, musíte ji hledat v terči, a ne okolo."

Mladí Indiáni okamžitě pochopili, co myslí — tentokrát zvěd mluvil delawarsky —, strhli láhev ze stromu a s jáсотem ji vysoko zvedli, aby bylo vidět díru v jejím dně. Střela proletěla shora hrdlem. Všichni bojovníci teď propukli nad tímto jedinečným výkonem v obrovský pochvalný jáсот. Otázka byla rozhodnuta a Sokolí oko potvrdil svou slavnou pověst. Zvědavé a obdivuplné zraky, které byly dosud upřeny na Heywarda, se nyní obrátily na větrem ošlehanou zvědovu tvář. Ten se teď stal středem pozornosti prostých a přímých lidí, kteří jej obklopovali. Když hluk utichl, starý náčelník se znovu začal vyptávat.

„Proč jsi chtěl zacpat mé uši?" zeptal se Duncana. „Jsou Delawaři tak hloupí, že nerozeznají mladého kuguára od kočky?"

„Ještě se přesvědčí, že Hurón je zpěvavý pták," řekl Duncan, který se snažil napodobit obraznou řeč Indiánů.

„Dobře. Teď víme, kdo dovede zacpat mužům uši. Bratře/' pokračoval náčelník a podíval se na Maguu, „Delawaři naslouchají."

Když byl Hurón takto osloven a vyzván, aby promluvil, vstal. Kráčel velmi vážně a důstojně do středu kruhu, postavil se proti zajatcům a chystal se promluvit. Avšak než začal, rozhlédl se pomalu po živé hradbě vážných tváří, jako by chtěl zjistit, jaké posluchače má před sebou. Na Sokolí oko se podíval nevraživě, a přece ne bez úcty, na Duncana s bezmeznou nenávistí. Strachem se choulící Alici neuznal hodnu pohledu. Když spatřil odhodlanou, velitelskou a přitom krásnou tvář Cořinu, v jeho očích se objevil výraz,

který je těžko popsat. Potom si vzpomněl na své temné úmysly a začal mluvit řečí, kterou se mluví v Kanadě, poněvadž věděl, že většina jeho posluchačů jí bude rozumět.

„Duch, který stvořil lidi, jim dal pleť různé barvy,“ začal lstivý Hurón. „Někteří jsou černější než líný medvěd. Těm řekl, že budou otroky, a nařídil jim, aby věčně pracovali jako bobři.

Snad je někdy slyšíte naříkat, když vane jižní vítr. Jejich náрек na březích velkého slaného jezera, když je tam přivázejí na velkých kánoích a ženou jako stádo, je hlasitější než bučení bizonů. Některým dal tváře bělejší než lesní hranostaj a nařídil jim, aby se stali kupci, aby se chovali jako psi ke svým ženám a jako vlci ke svým otrokům. Obdařil je holubičí povahou a křídly, která se nikdy neunaví. Obdaroval je četnějším potomstvím, než kolik je listů na stromech, a dal jim takovou chuť, že by snědli celý svět. Dal jim jazyk, který je tak falešný jako mňoukání divoké kočky, srdce králíka, lstivost prasete (a ne lišky) a ruce delší, než jsou nohy losa. Svou řečí zacpávají uši Indiánů, jejich srdce je učí, aby bojovníkům platili, že se za ně bijí, jejich lstivost jim radí, jak se zmocnit plodů země, a jejich ruce uchvátily zem od břehů slané vody až k ostrovům velkého jezera. Jejich chamtivost je chorobná. To, co jim dal Bůh, to jim nestačí. Chtějí všechno. Takové jsou bledé tváře.

Jiné zas obdaroval Velký duch pleť jasnější a rudější než slunce,“ pokračoval Magua a ukázal na ponuré slunce, jež se prodíralo mlhami nad obzorem, „a ty stvořil ke svému obrazu. Pro ně stvořil zem, pokryl ji stromy a naplnil zvěří. Vítr pomáhal kácet lesy, slunce a déšť zrát ovoci a sníh jim přišel připomenout, aby byli vděční. Nepotřebovali cesty, aby po nich chodili. Viděli skrze hory! Když bobři pracovali, oni leželi ve stínu a dívali se. Vítr je chladil v létě, v zimě je hřály kůže. Bojovali mezi sebou jen proto, aby dokázali, že jsou muži. Byli stateční, byli spravedliví, byli šťastní.“

Řečník se odmlčel a znovu se rozhlédl po posluchačích, aby se přesvědčil, zda bylo jeho vyprávění příznivě přijato. Viděl, že všechny oči jsou upřeny na něho, že všichni mají hlavy vztyčeny, chřípí rozšířena, jako by každý z nich si troufal sám napravit křivdy, které byly spáchány na jeho národu.

„Jestliže Velký duch obdařil své rudé děti různými jazyky,“ pokračoval hlubokým, tichým, smutným hlasem, „bylo to proto, aby jim rozuměla všechna zvířata. Některé usídlil uprostřed sněhů s jejich bratrancem medvědem, jiné blíž zapadajícímu slunci, na cestě vedoucí k šťastným lovištím, a zase jiné v zemích kolem velkých řek. Ale těm, kteří ze všech byli největší a které nejvíce miloval, dal písčiny na březích slaného jezera. Znají mí bratři jméno tohoto vyvoleného národa?“

„Lenapové!“ vykřiklo jedním dechem dvacet dychtivých hlasů.

„Byli to Lenni Lenapové," odpověděl Magua a sklonil hlavu, jako by se chtěl poklonit jejich zašlé slávě. „Byl to kmen Lenapů! Slunce vycházelo z vod, jež byly slané, a zapadalo do vod, které byly sladké, a nikdy se neukrylo jejich očím. A proč mam já, Hurón z lesů, vyprávět moudrému lidu o jeho vlastní minulosti? Proč mu mám připomínat bezpráví, která byla na něm spáchána, proč mám mluvit o jeho bývalé velikosti, o jeho činech, slávě, štěstí — o jeho ztrátách, porážkách, o jeho bídě? Což se nenajde mezi mými bratry jediný, kdo to všechno zažil a kdo by mohl dosvědčit, že je to pravda? Domluvil jsem. Můj jazyk již umlká, neboť srdce mé je těžké jako olovo. Poslouchám."

Když Magua náhle domluvil, tváře a oči všech se najednou obrátily k tolik uctívanému Tamenundovi. Od okamžiku, kdy usedl, až do této chvíle se patriarchovy rty ani nepohnuly, jako by ani nežil. Seděl, slabostí ohnut, a snad si ani po celou tu dobu, co zvěd ukazoval svou dovednost, neuvědomoval, co se kolem děje. Když Magua začal dovedně stupňovat krásu svého hlasu, jako by se stařec probouzel. Jednou nebo dvakrát dokonce zvedl hlavu, jako by naslouchal. Když ale Istivý Hurón vyslovil jméno jeho národa, víčka starcova se zvedla a Tamenund se zahleděl na shromáždění kalným, bezvýrazným pohledem. Jako by se na ně díval přízrak. Potom se pokusil zvednout, a když mu jeho průvodci pomohli, vztyčil se v plné své důstojnosti, avšak slabostí se chvěl na celém těle.

„Kdo volá děti Lenapů?" řekl hlubokým hrdelním hlasem, který bylo v bezdechém tichu daleko slyšet. „Kdo to mluví o věcech minulých? Což se z vajíčka nelíhne červ — z červa moucha — která nakonec zahyne? Proč vyprávět Delawarům o tom, co bylo dobré, co však minulo? Poděkujte raději Manitúovi⁷⁰, neboť ten je věčný."

„Je to Wyandot," řekl Magua a přistoupil blíž k hrubě sbitému pódiu, na němž stál stařec, „a přítel Tamenundův."

„Přítel!" opakoval moudrý stařec. Jeho čelo se zamračilo onou přísností, která v dobách jeho mužnosti činila jeho pohled tak strašným. „Vládnou Mingové celým světem? Co sem přivádí Huróna?"

„Spravedlnost. Jeho zajatci jsou u mých bratří a on si přišel pro to, co mu patří."

Tamenund se obrátil k jednomu ze svých průvodců a vyslechl jeho krátké vysvětlení. Potom si chvíli pozorně prohlížel Maguu. Konečně řekl tiše a pomalu:

„Spravedlnost je zákon velkého Manitúa. Dejte, mé děti, cizinci najíst. Potom, Huróne, vezmi, co je tvé, a odejdi."

Když patriarcha vynesl svůj rozsudek, znovu usedl a zavřel oči, jako by mu bylo milejší ve vzpomínkách se ponořit do dávné minulosti než se dívat na okolní svět. Ani jediný Delawar se neodvážil, byť i jen šeptem, projevit nesouhlas s takovým rozhodnutím, tím méně je neposlechnout. Sotva

stařec domluvil, postavilo se několik mladých Indiánů za Heywarda a za zvěda a rychle je spoutali řemeny. Heyward byl příliš zaujat napolo omdlenou Alicí, a dřív než si uvědomil, co se děje, byl bezmocný. A zvěd, který pokládal i ty kmeny Delawarů, které se chovaly nepřátelsky, za civilizovanější, než byli ostatní Indiáni, se bez odporu podrobil. Možná že by se byl nechoval tak trpně, kdyby byl dobře rozuměl jazyku, v němž byl veden předcházející rozhovor. Magua se teď vítězoslavně rozhlédl po celém shromáždění. Když viděl, že zajatci nejsou schopni nejmenšího odporu, podíval se na tu, která pro něho měla největší cenu. Cora snesla jeho pohled pevně a odhodlaně, až Magua zaváhal. Znovu tedy použil lsti. Vytrhl Alici z náruče Indiána, o kterého se dívka opírala, pokynul Heywardovi, aby šel za ním, a snažil se vyjít z davu, který jej obklopoval. Cora, místo aby šla za ním, se vrhla k patriarchovým nohám a pronikavě zvolala:

„Spravedlivý a ctihodný Delaware, dovoláváme se tvé moudrosti a tvé moci! Neposlouchej toho lstivého a nelítostného netvora, který otravuje tvé uši lží, jen aby ukojil svou touhu po krvi. Ty, který jsi tolik toho zažil a který víš, jak svět dovede být zlý, jistě víš, jak pomoci nešťastným.“

Starcovy oči se namáhavě otevřely. Znovu se rozhlédl po shromáždění. Když uslyšel prosebný dívčín hlas, pomalu se k ní obrátil a pak už z ní oči nespustil. Cora se vrhla na kolena, sepjala ruce a přitiskla je k prsům, podobna nádherné živé soše. S posvátnou úctou se dívala na povadlou, a přece majestátní starcovu tvář. Výraz Tamenundovy tváře se pomalu měnil. Jeho nezájem ustoupil obdivu a náhle v ní zazářil onen mladistvý zápal, který před stoletím dovedl strhnout celý kmen Delawarů. Bez pomoci vstal a jakoby bez námahy se zeptal hlasem, nad jehož pevností posluchači žasli:

„Kdo jsi?“

„Žena — která patří k nenáviděnému národu, chceš-li — Angličanka. Nikdy ti však neublížila a nemohla by nikdy ublížit tvému lidu, ani kdyby chtěla. Žena, která tě prosí o pomoc.“

„Povězte mi, mé děti,“ zeptal se chraptivě patriarcha těch, kteří jej obklopovali — nepřestával se však dívat na klečící Coru, „kde tábořili Delawaři?“

„V horách Irokézů, u jasných pramenů Horicanu.“

„Mnohé žhavé léto přišlo a zas odešlo od času, kdy jsem pil vodu z řeky, která patřila Delawarům,“ pokračoval moudrý stařec. „Děti Miquonovy⁷¹ jsou mezi bělochy nejspravedlivější, ale byly žízňivé, a proto si ji vzaly. Rozhodly se, že nás budou pronásledovat až sem?“

„Nikoho nepronásledujeme, po ničem netoužíme,“ odpověděla Cora. „Dostali jsme se k vám jako zajatci proti své vůli a prosíme jenom o dovolení, abychom v míru směli odejít

ke svým. Což nejsi Tamenund — otec — soudce — řekla bych prorok — tohoto lidu?"

„Už dávno jsem Tamenund.“

„Asi před sedmi lety byl na hranicích této země jeden z tvého národa vydán na milost a nemilost bílému náčelníkovi. Tvrdil, že je z rodu dobrého a spravedlivého Tamenunda. ‚Jdi,‘ řekl mu běloch, ‚protože jsi z takového rodu, propouštím tě.¹ Pamatuješ se, jak se jmenoval ten anglický válečník?“

„Vzpomínám si,“ odpověděl patriarcha s podivuhodnou schopností starých lidí přesně se rozpomenout na zážitky svého mládí, „vzpomínám si, že jsem jako chlapec na písčitém mořském břehu viděl od východu přijíždět velkou kánoí s křídly bělejšími než křídla labutě a širšími než křídla orla — “

„Ne, ne, nemluvím o dávných časech, ale o laskavosti, kterou běloch z mé rodiny prokázal jednomu z tvého kmene v době, na kterou se může upamatovat i tvůj nejmladší bojovník.“

„Bylo to tenkrát, když Angličané a Holanďané bojovali o loviště Delawarů? Tehdy byl Tamenund náčelníkem, a první odložil luk, aby jej zaměnil za blesk, který přinesly bledé tváře.“

„Ani tehdy to nebylo,“ znovu ho přerušila Cora, „bylo to mnohem později. Mluvím o věci, která se stala včera. Určitě, určitě jsi nezapomněl.“

„Ještě včera,“ řekl stařec pln dojetí, „děti Lenapů byly pány světa a Mengwové, kteří bydlí v lesích, je uznávali za své sagamory.“

Cora zklamaně sklonila hlavu a chvíli trpce zápasila s bolestí. Potom zvedla krásnou tvář se zářícíma očima a pokračovala hlasem skoro stejně dojemným, jako byl hlas patriarchy:

„Řekni mi, má Tamenund děti?“

Stařec se na ni podíval a na jeho tváři poznamenané věkem se objevil laskavý úsměv. Potom se pomalu rozhlédl po shromáždění a odpověděl:

„Celý kmen jsou jeho děti.“

„Pro sebe nechci nic,“ pokračovala a křečovitě si přitiskla ruce na srdce. Pak sklonila hlavu, až její hořící tváře skoro zmizely ve spoustě tmavých lesklých vlasů, které jí v nepořádku padaly na ramena. „Jako na tebe a na tvé děti, dopadla kletba mých předků i na jejich dítě. Tam stojí dívka, která nikdy nepoznala nepřízeň nebes, až dnes. Je dcerou chřadnoucího starce, jehož dny jsou sečteny. Je mnoho, velmi mnoho těch, kteří ji milují a pro něž znamená potěšení. Je příliš dobrá, příliš ušlechtilá, aby se stala obětí toho padoucha.“

„Vím, že bledé tváře jsou pyšné a chamtivé plémě. Vím, že nejen chtějí půdu, ale že i ten nejposlednější z nich tvrdí, že je lepší než indiánský náčelník. Psi jejich kmene by štěkali a vrány krákaly, kdyby si některý z nich přivedl do svého vigvamu ženu, jejíž pleť by nebyla sněhobílá,“ pokračoval vážně starý náčelník a ani si nevšiml do duše raněné Cory,

jejíž hlava se studem hluboce sklonila. „Ale ať se nevychloubají před tváří Manitúa příliš hlasitě. Přišli do této země z východu a mohli by z ní odejít tam, kam slunce zapadá. Často jsem viděl, jak kobylky zbavily stromy všeho listí, ale doba květů se vždycky vrátila.“

„Máš pravdu,“ řekla Cora a zhluboka vzdychla, jako by se probouzela ze spánku. Zvedla hlavu, shrnula dozadu vlasy a s planoucíma očima v bledé tváři řekla: „Ale proč nevyslechněš všechny? Je zde přece člověk, který patří k tvému vlastnímu kmeni a kterého k tobě nepřivedli. Vyslechni ho, než necháš Huróna vítězně odejít.“

Když jeden z průvodců viděl, že se Tamenund nejistě rozhlíží, řekl:

„Je to had — Indián v žoldu Angličanů. Budeme ho mučit.“

„Ať přijde,“ odpověděl moudrý stařec.

Potom Tamenund znovu usedl. A když se mladí muži chystali vykonat jeho rozkaz, nastalo takové ticho, že bylo slyšet, jak v blízkém lese v ranním vánku šumí listí.

KAPITOLA XXX

Několik napjatých minut nikdo nepromluvil. Potom se vlnící dav rozestoupil, znovu se zavřel a uprostřed živého kruhu stál Unkas. Všechny zraky byly upřeny na starcův obličej. Každý chtěl znát jeho mínění. Teď se však všichni obrátili plni tajného obdivu k rovné, pružné a krásné zajatcově postavě. Ani shromáždění, před nímž stál, ani to, že byl středem pozornosti, neotřáslo sebevědomím mladého Mohykána. Obezřetně se rozhlédl. Nepřátelské pohledy zachmuřených náčelníků snesl se stejným klidem jako zvědavé pohledy dětí. Když však spatřil Tamenunda, zahleděl se na něho, jako by na všechno ostatní zapomněl. Potom pomalu přešel prostranství a zastavil se před stolcem, na němž seděl stařec. Tam zůstal stát. Stařec si ho stále ještě nevšímal. Unkasovi však neuniklo nic z toho, co se dělo kolem. Konečně jeden z náčelníků upozornil starce, že mladý Indián už přišel.

„Jakým jazykem mluví zajatec k Manitúovi?“ zeptal se patriarcha, aniž otevřel oči.

„Jako jeho otcové!“ odpověděl Unkas, „jazykem Delawarů.“

Po tomto nenadálém a neočekávaném prohlášení proběhlo davem tiché a zlé mručení, ne nepodobné zamručení rozhněvaného lva. I na starce zapůsobila Unkasova odpověď, ale jinak. Zakryl si rukou oči, jako by se ani nechtěl podívat na tak hanebného člověka. Hlubokým hlasem opakoval to, co právě slyšel.

„Delawari! Dožil jsem se toho, že od svých poradních ohňů

byly vyhnány kmeny Lenapů a že se musely rozptýlit po horách Irokézů jako stádo jelenů. Viděl jsem cizí sekery porážet v údolích stromy, jež vítr ušetřil. Zvířata, která běhají po horách, i ptáky, kteří létají nad stromy, jsem viděl žít v lidských vigvamech. Nikdy jsem se však dosud nesetkal s Delawarem tak podlým, aby se jako jedovatý had vplížil do tábora svého kmene!"

„Zpěvaví ptáci otevřeli své zobáky," odpověděl Unkas melodickým hlasem, „a Tamenund je slyšel zpívat."

Moudrý stařec sebou trhl a naklonil hlavu na jednu stranu, jako by chtěl zachytit slábnoucí zvuky doznívajícího zpěvu.

„Což Tamenund sní?" zvolal. „Jaký to hlas doléhá k jeho sluchu? Odešla snad zima a nastane pro děti Lenapů zase léto?"

Po těchto nesrozumitelných slovech delawarského proroka následovalo slavnostní a uctivé ticho. Jeho lid si je vyložil jako jeden z oněch tajemných rozhovorů, o nichž Delawaři věřili, že je Tamenund mívá s vyšší bytostí. Všichni teď plni bázně čekali, co se stane. Po chvíli trpělivého čekání se odvážil jeden ze starců Tamenundovi připomenout, že před ním stále ještě stojí zajatec:

„Nepravý Delawar se třese strachem, co řekne Tamenund. Je to pes, který vyje, když mu Angličan ukáže stopu."

„A vy," odpověděl Unkas a přísně se rozhlédl kolem, „vy jste psi, kteří kňučí, když jim Francouz hodí vnitřnosti jelena."

Ve vzduchu se zalesklo dvacet nožů a právě tolik bojovníků vyskočilo po této kousavé, a možná že nezasloužené odpovědi. Avšak pokyn jednoho z náčelníků potlačil výbuch vzteku a zástup se uklidnil. Možná že by se mu to nebylo podařilo, kdyby byl Tamenund nedal najevo, že chce opět promluvit.

„Delaware," řekl stařec, „nejsi hoden svého jména. Můj lid mnoho zim neviděl jasné slunce a bojovník, který opustí svůj kmen, když je slunce skryto za mraky, je zrádcem dvakrát. Manitůův zákon je spravedlivý. Tak to je. Dokud řeky potekou a dokud hory budou stát, dokud stromy budou kvést a zase odkvětat, bude tomu tak. Je váš, mé děti. Naložte s ním spravedlivě."

Nikdo se ani nepohnul, nikdo nedýchal, dokud Tamenund nevyřkl poslední slovo svého soudu. Potom jako by z jediných úst zazněl pomstychtivý řev. Byla to hrůzná předzvěst toho, co chtějí udělat. Uprostřed tohoto divokého křiku prohlásil jeden z náčelníků silným hlasem, že zajatec je odsouzen k hroznému umučení ohněm. Dav se za radostného křiku rozběhl. Nastal shon. Heyward jako smyslů zbavený zápasil se stráží. Sokolí oko se začal úzkostlivě rozhlížet a Cora se znovu vrhla k nohám patriarchy, aby ještě jednou prosila o milost.

V těchto chvílích plných hrůzy jediný Unkas zachoval klid. Díval se na přípravu beze strachu. A když přišli jeho mučitelé,

aby jej odvedli, zůstal odhodlaný a vzpřímený. Jeden z nich, ze všech snad nejvzteklejší a nejdivočejší, uchopil loveckou halenu mladého bojovníka a strhl mu ji z těla. Potom s výkřikem šílené radosti skočil k bezbrannému Unkasovi a chystal se ho odvést ke kůlu. Avšak ve chvíli, kdy se zdálo, že v něm není ani trochu lidského citu, se divoch náhle zastavil, jako by nějaká nadpřirozená moc chtěla Unkase chránit. Vyvalil oči, otevřel ústa a ztuhl úžasem. Pomalu zvedl ruku a ukázal na zajatcova prsa. Ostatní Indiáni se v údivu tlačili kolem něho a prohlíželi si malou světle modrou želvu, krásně vytetovanou na zajatcových prsou.

Na chvíli se Unkas těšil ze svého vítězství a klidně se usmíval. Důstojně a hrdě pokynul davu, aby odstoupil. Postavil se před shromáždění jako král a promluvil hlasem tak silným, že přehlušil výkřiky údivu.

„Mužové Lenni Lenapů!“ řekl, „můj rod je ze všech rodů nejstarší. Váš slabý kmen stojí na krunýři mé želvy. Jaký oheň byste museli, Delawaři, zapálit, aby v něm uhořelo dítě mých otců?“ dodal a ukázal hrdě na prosté tetování na svých prsou. „Krev tohoto plemene by uhasila vaše plameny! Můj rod je praotcem národů!“

„Kdo jsi?“ zeptal se Tamenund a vstal. Vzrušil jej spíš zajatcův hlas než smysl jeho slov.

„Unkas, syn Čingačgúkův,“ odpověděl skromně zajatec. Odvrátil se od davu a ze samé úcty k Tamenundovi sklonil hlavu. „Syn Velkého Unamise⁷².“

„Poslední hodina Tamenundova se blíží,“ zvolal stařec. „Konečně po noci přichází den! Děkuji Manitúovi, že byl nalezen ten, kdo místo mne zasedne u poradního ohně. Unkas, syn Čingačgúkův, byl nalezen! Dovol očím umírajícího orla, aby ještě jednou spatřily vycházející slunce.“

Lehkým krokem, avšak hrdě vystoupil mladý muž na vyvýšené místo, kde ho mohl vidět celý vzrušený a udivený dav. Tamenund mu držel ruku na rameni a dlouho si prohlížel jeho krásný obličej jako člověk, který si vzpomíná na své šťastné dny.

„Stal se z Tamenunda zase chlapec?“ konečně zvolal užaslý prorok. „Což se mi nezdálo po tolik zim, že můj lid byl rozvát jako písek ve větru — a Angličanů že je teď víc než listí na stromech? Tamenundův šíp už ani srnu nepoleká, jeho ruka je vyschlá jako větev mrtvého dubu, hlemýžď by jej předhonil, a přece přede mnou stojí Unkas, takový, jaký býval, když se chystali do boje proti bledým tvářím. Unkas, kuguár svého kmene, nejstarší syn Lenapův, nejmoudřejší sagamor Mohykánů. Řekněte mi, Delawaři, prospal Tamenund sto zim?“

Hluboké ticho, které následovalo po těchto slovech, bylo dostatečným projevem posvátné úcty, s níž lid přijal patriarchova slova. Nikdo se neodvážil odpovědět. Všichni

bez dechu čekali, co se bude dít. Avšak Unkas, který se díval s láskou a úctou milovaného dítěte do starcovy tváře, byl si vědom svého vysokého a teď uznávaného postavení. Proto odpověděl:

„Čtyři bojovníci z rodu Tamenundova přítele žili a zemřeli od té doby, co vedl svůj lid do boje. Krev Želvy kolovala v žilách mnoha náčelníků, ale všichni se vrátili do lůna země, z níž vzešli. Jen Čingačgúk a jeho syn zůstali.“

„Pravda — pravda.“ odpověděl stařec. Vzpamatoval se ze svého příjemného snění a naráz si připomněl skutečnou minulost svého lidu. „Naši moudří mužové často říkali, že dva přímí potomci našeho rodu žijí v horách Angličanů. Proč zůstala jejich místa u poradního ohně Delawarů tak dlouho opuštěná?“

Při těchto slovech mladý muž zvedl hlavu, kterou měl dosud z úcty skloněnu, a hlasitě, aby jej všichni slyšeli, jako by chtěl jednou provždy vysvětlit počínání svých nejblížších, řekl:

„Kdysi jsme spávali tam, kde bylo slyšet hněvivé burácení slaného jezera. Tehdy jsme byli vládci a sagamory země. Když se bledé tváře objevovaly u každého potoka, šli jsme za zvěř zpět k řece, která patřila našemu kmeni. Delawarů tam už nebylo. Jen několik bojovníků zůstalo, aby pili vodu z řeky, kterou milovali. Tehdy řekli mi otcové: ‚Zde budeme lovit. Vody řeky vtékají do slaného jezera. Jestliže půjdeme tam, kde slunce zapadá, najdeme řeky, které tekou do velkých jezer se sladkou vodou. Tam budou Mohykáni umírat, jako umírají mořské ryby v sladkých vodách. Až Manitů poručí a řekne: Pojďte, půjdeme podél řeky k moři a vezmeme si, co nám patří!¹ To je, Delawaři, přesvědčení dětí Želvy! Naše oči se dívají k vycházejícímu slunci, a ne tam, kde zapadá. Víme, odkud přichází, nevíme, kam jde. Domluvil jsem.“

Muži kmene Lenapů naslouchali jeho slovům plni úcty i pověřivosti a v jeho obrazné řeči nalézali tajné kouzlo. Unkas pozoroval účinek své krátké řeči moudrýma očima. A pomalu se přestával tvářit panovačně, když viděl, že jeho posluchači jsou spokojeni. Potom když se rozhlédl po mlčícím davu, který stál kolem Tamenunda, poprvé spatřil spoutaného zvěda. Rychle opustil své místo a hněvivě přefal řemen, kterým byl lovec spoután. Pak nařídil davu, aby se rozestoupil. Indiáni mlčky poslechli a znovu utvořili kruh. Unkas vzal zvěda za ruku a vedl ho k patriarchovi.

„Otče,“ řekl, „pohlédni na tuto bledou tvář. Je to spravedlivý muž a přítel Delawarů.“

„Je synem Miquonovým?“

„Není. Angličané ho dobře znají a Makvajové se ho bojí.“

„Jaké jméno si vysloužil svými činy?“

„Říkáme mu Sokolí oko, neboť jeho oko se nikdy nezmýlí.“

Unkas použil názvu, jaký zvědovi dali Delawaři. „Mingové ho znají lépe podle toho, jak rozsévá smrt mezi jejich bojovníky.“

Říkají mu Dlouhá karabina."

„La longue Carabine!" vykřikl Tamenund, otevřel oči a podíval se přísně na zvěda. „Můj syn nečiní dobře, když ho nazývá přítelem."

„Říkám mu tak proto, že si to zaslouží," odpověděl mladý náčelník klidně, ale pevně. „Je-li Unkas vítán mezi Delawary, pak jsou Delawaři také přáteli Sokolího oka."

„Tato bledá tvář pobila mé mladé muže. Jeho jméno proslavily rány, které zasadil Lenapům."

„Jestliže něco takového našeptal Mingo do ucha Delawarova, dokázal jenom, že je zpěvavý pták," řekl zvěd, který pokládal za vhodné bránit se proti tak těžkým obviněním. Mluvil jazykem muže, kterého oslovil, indiánskou obraznou mluvu však proplétal svými vlastními úslovími. „Nepopírám, že jsem zabíjel Makvaje, a nezapřel bych to ani u jejich poradního ohně. Vědomě jsem však žádnému Delawarovi neublížil. Vždycky jsem byl jejich přítelem."

Mezi Indiány se ozvaly tiché projevy souhlasu. Dívali se jeden na druhého jako lidé, kteří začínají chápat, že se dopustili omylu.

„Kde je Hurón?" zeptal se Tamenund. „Proč zacpává mé uši?"

Pocity, které Magua prožíval ve chvílích Unkasova triumfu, je možné lépe si představit než popsat. Odvážně však předstoupil před patriarchu.

„Spravedlivý Tamenund si neponechá to, co mu Hurón půjčil," řekl.

„Pověz mi, synu mého bratra, má tento cizinec nad tebou právo jako vítěz?" odpověděl stařec a raději si prohlížel ušlechtilou tvář Unkasovu, než by se díval na zlý obličej Lišákův.

„Nemá žádné právo. Kuguár může uvíznout v lécce, kterou nastražily ženy. Je však silný a dovede se z ní dostat."

„A co La longue Carabine?"

„Ten se směje Mingům. Běž, Huróne, a zeptej se svých žen, jakou barvu má medvědí kůže."

„A co ten cizinec, který přišel s bílou dívkou?"

„Ať odejdou po volné cestě."

„A co žena, kterou Hurón nechal u mých bojovníků?"

Unkas neodpověděl.

„A co žena, kterou Mingo přivedl do mého tábora?" opakoval Tamenund vážně.

„Patří mně!" vykřikl Magua a vítězoslavně zahrozil Unkasovi. „Mohykáne, ty víš dobře, že patří mně."

„Můj syn mlčí," řekl Tamenund a snažil se číst v tváři, kterou mladý muž smutně od něho odvracel.

„Je to tak," zněla polohlasná odpověď.

Na chvíli nastalo hluboké ticho. Bylo zřejmé, že shromáždění jen nerado uznává oprávněnost Mingo va požadavku. Konečně

stařec, který jediný mohl rozhodnout, řekl pevným hlasem:

„Huróne, odejdi.“

„Mám odejít tak, jak jsem přišel, spravedlivý Tamenunde, nebo s tím, co jsem svěřil Delawarům? Vigvam Lstivého lišáka je prázdný. Naplň jej tím, co patří Lišákovi.“

Stařec se na chvíli zamyslel. Potom naklonil hlavu k jednomu ze svých druhů a zeptal se:

„Jsou mé uši otevřeny?“

„Jsou.“

„Je tento Mingo náčelníkem?“

„Je prvním svého kmene.“

„Dívko, co bys chtěla víc? Velký bojovník tě chce za ženu, tak tvůj rod nevyumře.“

„Než by mě mělo potkat takové ponížení, raději ať vymře tisíckrát!“ zděšeně vykřikla Cora.

„Huróne, její mysl je ve stanech jejích otců. Dívka, která nechce svolit, nepřináší vigvamů štěstí.“

„Mluví jazykem svého lidu,“ odpověděl krutý Magua a zadíval se posměšně na svou oběť. „Je z rodu kupců a bude smlouvat o svůj souhlas. Ať Tamenund rozhodne sám.“

„Vezmi si vampum⁷³ a naši lásku.“

„Magua chce jen to, co sem přinesl.“

„Odejdi tedy s tím, co je tvé. Veliký Manitů nedovoluje, aby Delawaři byli nespravedliví.“

Magua přistoupil ke své zajatkyňce a pevně ji uchopil za paži. Delawaři beze slova ustoupili a Cora, jako by věděla, že by bylo marné se bránit, chystala se bez odporu poslechnout.

„Počkej! Počkej!“ vykřikl Heyward a vrhl se k Maguovi.

„Měj slitování, Huróne! Výkupné, které za ni obdržíš, tě učiní nejbohatším z celého kmene.“

„Magua je Indián. Nechce korálky od bledých tváří.“

„Zlato, stříbro, střelný prach, olovo — všechno, co bojovník potřebuje, bude v tvém vigvamů, všechno, co sluší a patří největšímu náčelníkovi.“

„Lstivý lišák je velmi silný a dočkal se pomsty,“ zvolal Magua a prudce zatřásl rukou, kterou svíral Cořino bezvládné rámě.

„Mocná Prozřetelnosti!“ Heyward zoufale sepal ruce, „jak můžeš něco takového dopustit? Tebe, spravedlivý Tamenunde, prosím o slitování!“

„Delawar rozhodl,“ odpověděl stařec, zavřel oči a znovu klesl na sedadlo, jako by byl unaven na duši i na těle. „Muži nerozhodují dvakrát.“

„Že náčelník neztrácí čas tím, aby odvolával to, co už jednou rozhodl, je moudré a správné,“ řekl Sokolí oko a dal Duncanovi znamení, aby mlčel. „Je však také moudré, aby každý bojovník dobře uvážil, než udeří svého zajatce do hlavy tomahavkem. Huróne, já tě nemám rád a sotva bych mohl říci, že jsem Mingům prokázal mnoho dobrodiní. Je jisté, že ještě

mnoho tvých bojovníků se setká se mnou v lesích, jestliže tato válka brzo neskončí. Rozhodni tedy sám, zda vezmeš do svého tábora tuto dívku, nebo mne, kterého by tvůj kmen jistě velmi rád viděl beze zbraně."

„Chce Dlouhá karabina obětovat svůj život za ženu?" zeptal se Magua váhavě. Právě se totiž chystal se svou obětí opustit tábor.

„Ne, ne. To jsem neřekl," začal opatrně Sokolí oko, když viděl, jak rád by Magua přijal jeho návrh. „Bylo by špatné vyměnit bojovníka v plné síle za ženu, třeba i nejlepší v zemi. Jsem ochoten odejít na zimní odpočinek už teď a neukončit ho dřív než šest týdnů před rašením nového listí — jestliže dívku propustíš."

Magua zavrtěl hlavou a netrpělivě požádal dav, aby mu uvolnil cestu.

„Dobře tedy," dodal zvěd zamyšleně, jako by se byl ještě nerozhodl, „přidám ti ještě svou zvěrobijku. Věř zkušenému lovcí. Takovou ručnici nenajdeš v celé zemi."

Magua stále pohrdavě mlčel a snažil se uvolnit si cestu.

„Možná že kdybych slíbil, že naučím tvé mladé muže správně zacházet se zbraní, dohodli bychom se," pokračoval zvěd. Čím větší lhostejnost Magua projevoval k jeho návrhu, tím více ztrácel svůj předstíraný klid.

Lišák vztekle poručil Delawarům, kteří mu doposud nechtěli uvolnit cestu, poněvadž doufali, že bude souhlasit se zvědovým návrhem, aby ustoupili. Výhružnými pohledy jim dával najevo, že se znovu bude dovolávat neomylné spravedlnosti jejich proroka.

„Co se má stát, stane se. Dříve nebo později," pokračoval Sokolí oko a smutně se podíval na Unkase. „Ten darebák ví, že je ve výhodě, a využije toho. Bůh ti žehnej, chlapče. Našel jsi přátele mezi svými a doufám, že ti budou stejně věrní, jako ti byl věrný tvůj přítel, který není z indiánského rodu. Dřív nebo později zemřu. Je dobře, že mou smrt bude oplakávat jen několik lidí. Tak i tak se ti darebáci jednoho dne zmocní mého skalpu. Při velkém účtování den nebo dva už nerozhodují. Bůh ti žehnej," dodal drsný lovec, odvrátil hlavu, pak se náhle znovu významně zadíval na mladého muže. „Měl jsem vás oba rád, Unkasi, tebe i tvého otce, přestože nemáme stejnou pleť a že naše povahy jsou rozdílné. Řekni sagamorovi, že i v nejhorších chvílích jsem na něho myslel. A ty si na mě někdy vzpomeň, až půjdeš po šťastné stezce. A ať je jedno nebe nebo dvě, věř, chlapče, že na onen svět vede jediná cesta, na které se všichni poctiví muži sejdou. Ručnici najdeš tam, kde jsme ji schovali. Vezmi si ji na památku. A poněvadž ti tvá víra nezakazuje pomstu, msti se Mingům, jak můžeš. To snad zmírní tvůj zármutek nad mou smrtí a ulehčí tvé duši. Huróne, přijímám tvou nabídku. Propuť tu dívku."

Po této ušlechtilé nabídce se ozval v davu tlumený, ale

zřetelný souhlas. Ani ti nejméně ústupní delawarští bojovníci neskrývali radost nad touto mužnou obětí. Magua na chvíli zaváhal, potom se však pln obdivu i vzteku zadíval na Coru. Bylo rozhodnuto.

Pohrdlivě zvrátil hlavu a řekl klidným, pevným hlasem:

„Lstivý lišák je velký náčelník — a rozhoduje se jen jednou. Pojď/' dodal a položil zajatkyni důvěrně ruku na rameno, aby si pospíšila. „Půjdeme.“

Dívka plna ženské hrlosti a studu ucouvla. V jejích temných očích se zalesklo a nad Maguovou urážkou se jí vehnala krev do tváře až k spánkům a zbarvila ji jako odlesk zapadajícího slunce.

„Jsem tvá zajatkyně, a až bude čas, půjdu s tebou, třeba na smrt. Není třeba násilí," řekla chladně. Nato se obrátila k Sokolímu oku a pokračovala: „Šlechtný lovče, ze srdce vám děkuji. Marně jste se chtěl obětovat. Nebyla bych ani mohla vaši nabídku přijmout. Mohl byste mi však prokázat větší službu, než jakou jste mi ve své laskavosti nabízel. Podívejte se na to umdlévající, ponížené dítě. Neopouštějte Alici, dokud ji nedovedete do civilizovaného světa. Neříkám, že vás její otec odmění — lidi, jako jste vy, člověk nemůže dostatečně odměnit — bude vám však vděčen a bude vám žehnat. A věřte, nebesa si cení požehnání spravedlivého starce. Kéž bych je v této hrozné chvíli mohla slyšet z jeho úst!" Hlas se jí zadrhl a na okamžik se odmlčela. Potom přistoupila k Duncanovi, který podpíral její omdlelou sestru, a pokračovala tlumenějším hlasem, z něhož bylo vidět, jak těžce v ní bojuje láska s ženským ostychem: „Nemusím vám říkat, abyste měl rád tu, která vám bude patřit. Milujete ji, Heywarde. To samo by stačilo prominout tisíc chyb, i kdyby je měla. Je laskavá, jemná, milá a dobrá, jak jen může smrtelný člověk být. Její duše i tělo jsou bez poskvrny. Ani nejhrdější z vás by jí nemohl něco vytknout. Je krásná — ach, tak úžasně krásná!" Cora dojatě položila svou krásnou ruku, jejíž pleť však nebyla tak skvělá jako pleť její sestry, na Alicino alabastrové čelo a shrnula jí z čela zlaté vlasy. „Její duše je čistá a bez poskvrny jako její pleť. Mohla bych toho povědět ještě mnohem víc, víc, než by chladný rozum schvaloval, ale chci ušetřit vás i sebe — " Už jí nebylo rozumět. Sklonila se nad svou sestrou. Když dlouze a vroucně Alici políbila, vzpřímila se, smrtelně bledá, avšak bez jediné slzy v horečných očích. Obrátila se k Indiánovi a řekla hrdě: „A teď, pane, chcete-li, půjdu s vámi.“

„Ano, jdi," zvolal Duncan a vložil Alici do náruče jedné z indiánských dívek, „jdi, Maguo, jdi. Tito Delawaři mají své zákony, které jim nedovolují, aby tě zadrželi. Ale mne — mne žádný takový zákon nezavazuje. Jdi, hnusný netvore — nač čekáš?"

Bylo by těžké popsat výraz, který se objevil v Maguově tváři, když naslouchal této hrozbě. Zpočátku bylo vidět, jak se

bezmezně raduje, pak se jeho radost změnila v lstivý chlad.

„Lesy jsou volné. Otevřená ruka může jít za mnou.“

„Počkejte,“ vykřikl Sokolí oko, uchopil Duncana za ruku a násilím ho zadržel, „nevíte, jak lstivý je ten darebák. Nastraží vám léčku a vaše smrt — “

„Huróne,“ přerušil zvěda Unkas, který podle přísných zvyků svého lidu do této chvíle jen pozorně naslouchal a bedlivě si všímal toho, co se dělo kolem, „Huróne, spravedlnost Delawarů je spravedlností Manitúovou. Vzhlédni k slunci. Dotýká se nyní nejvyšších větví sosén. Tvá cesta je krátká a volná. Až bude slunce stát nad vrcholky stromů, vydají se muži po tvé stopě.“

„Slyším krákat vránu!“ Magua se posměšně zasmál. „Ustupte,“ zvolal a zahrozil davu, který se pomalu začal rozestupovat, aby mu uvolnil cestu. „Kde máte sukňe, Delawari? Pošlete své luky a ručnice Wyandotům, najedí se alespoň zvěřiny a budou mít čím okopávat kukuřici. Psi, králíci, zloději — pliju na vás!“

Vyslechli nadávky, kterými se s nimi loučil v zlověstně mrtvém tichu. A s těmito zlými slovy na rtech odcházel Magua jako vítěz klidně do lesů, doprovázen bezbrannou Corou a chráněn neporušitelnými zákony indiánského pohostinství.

KAPITOLA XXXI

Dokud bylo vidět vzdalujícího se nepřítele a jeho oběť, nikdo se ani nehnul, jako by byli všichni připoutáni k zemi mocí Hurónovi přátelskou. Jakmile však Magua s Corou zmizeli, shromáždění se zavlnilo a zmocnil se ho bezmezný hněv. Unkas zůstal na vyvýšeném místě a díval se za Corou, až barva jejích šatů splynula se zelení listí. Potom sestoupil, mlčky prošel davem a zmizel v chatrči, ze které před nedávnem vyšel. Několik bojovníků si všimlo hněvu mladého náčelníka, a když odcházel, šli za ním k obydlí, kde si chtěl všechno promyslet. Tamenunda a Alici odvedli k ženám a dětem nařídili, aby se rozešly. Nějakou dobu se vesnice podobala úlu starostlivých včel, které jenom čekají na svou královnu, aby se vydaly na dalekou cestu.

Konečně vyšel z Unkasovy chatrče mladý bojovník. Vážně kráčel k zakrslé jedli, která rostla ve skalní trhlině, sloupl z ní kůru a beze slova se vrátil tam, odkud přišel. Po krátké chvíli vyšel z chatrče druhý bojovník, který ulámal ze stromu větev, až z něho zbyl holý peň. Třetí pomaloval kůl temně rudými pruhy. Znamenalo to, že náčelník kmene vyhlásil nepřátelství. Indiáni, kteří stáli před chatrčí, pozorovali to všechno s chmurným a zlověstným mlčením. Konečně se objevil sám

Unkas, do půl těla obnažen. Polovina jeho krásného obličeje byla hrozivě pomalována černou barvou.

Pomalou a důstojně kráčel ke kůlu a začal kolem něho obcházet, jako by tančil starodávný tanec, a zanotoval divokou, nemelodickou válečnou píseň. Jako by to ani člověk nezpíval. Píseň chvíli zněla smutně a naříkavě, někdy se podobala ptačímu zpěvu a pak ji náhle bylo slyšet tak mohutně, až se posluchači zachvěli. Měla jen málo slov a ta se často opakovala. Bylo to něco mezi vzýváním Prozřetelnosti a hymnou na její oslavu a vyprávěním o tom, co by chtěl bojovník vykonat. Končila, jak začala: přiznáním lidské závislosti na Velkém duchu. Kdyby bylo možno přeložit obraznou a melodickou řeč Unkasovu, zněla by óda asi takto:

Manitúl Manitúl Manitúl

Jsi velký, jsi moudrý, jsi dobrý.

Manitúl Manitúl fsi spravedlivý!

Ach, na nebi, v mracích vidím

mnoho temných, mnoho rudých míst.

Na nebi, ach! vidím

velké mraky.

V lesích, ve vzduchu, ach! slyším

řev, jek bez konce a křik.

v lesích, ach! slyším

hrozný řev.

Manitúl Manitúl Manitúl

Jsem slabý, ty jsi silný, jsem pomalý -

Manitúl Manitúl

pomoz mi!

Na konci každé sloky — můžeme-li to tak nazvat — se mladý náčelník odmlčel a poslední notu zazpíval hlasitěji a protáhleji. Tím podivuhodně vystihl to, co cítil. První sloka zněla velebně a měla vyjádřit úctu k Manitúovi, druhá popisovala přírodu a začínající neklid, třetí vyjadřovala dobře známý válečný řev plný hrůzy, který z úst mladého bojovníka zněl jako směs všech strašlivých zvuků, které je slyšet v boji. Poslední sloka se podobala první, byla plna pokory a proseb. Třikrát opakoval svou píseň a třikrát obtančil kůl.

Když Unkas dozpíval první sloku, přidal se k němu jeden z velmi uctívaných náčelníků Lenapů. Zpíval však píseň na jiná slova. Indiáni jeden za druhým se přidávali k tanci, až všichni, kteří v kmeni Delawarů něco znamenali, se octli v tanečním reji. Byla to hrůzná podívaná. Strašlivý výraz v tvářích náčelníků se při zpěvu, v němž převládaly hrdelní hlasy, stal ještě příšernějším. Vtom Unkas zarazil svůj tomahavk hluboko do kůlu a vyrazil válečný pokřik. Tak oznámil, že on sám povede příští válečnou výpravu.

To bylo znamení, které probudilo všechny dřímající vášně kmene. Sto mladíků, kteří se dosud nesměle drželi stranou, se zuřivě vrhlo na symbol svého nepřítele a rozsekali ho, třísku

po třísece, až z jedle zbyly jen kořeny v zemi. V tomto divokém shonu nemilosrdně, plni zuřivosti bojovali Indiáni s každou třískou, jako by to byla živá oběť jejich krutosti. Jednu skalpovali, jinou rozsekali sekerou a do jiné se zasekl smrtonosný nůž. Zkrátka projevy bojovnosti a divoké radosti byly proto tak velké, že výprava byla prohlášena za válečné tažení celého kmene.

Jakmile Unkas zasadil ránu, vystoupil z kruhu a podíval se na slunce, které právě ukazovalo, že příměří s Maguou skončilo. To bylo přijato obvyklým pokřikem. Rozčilený dav začal pronikavě ječet, zanechal symbolického válčení a připravoval se na skutečný boj.

Celý vzhled vesnice se okamžitě změnil. Bojovníci, kteří se už ozbrojili a byli pomalováni, ztichli, jako by je nic nedovedlo vzrušit. Ženy však vyběhly z chatrčí a začaly zpívat radostné i naříkavě písně, které se nakonec tak podivně smíchaly, že bylo těžko povědět, který z těch citů je silnější. Ani jedna nezahálela. Jedny odnášely svůj nejdrahocennější majetek, jiné své děti a opět jiné vedly starce a nemocné do lesa, rozprostírajícího se jako zelený koberec na úbočí hory. Tam také s hlubokým klidem odešel Tamenund, když předtím chvíli, pln dojetí, porozprávěl s Unkasem. Loučil se s ním nerad, jako se nerad loučí otec se synem, kterého dlouho pohřešoval a kterého právě našel. Mezitím Duncan odvedl Alici na bezpečné místo a dychtivě hledal zvěda. Bylo na něm vidět, jak se nemůže dočkat blížícího se boje.

Avšak Sokolí oko byl příliš zvyklý na válečný zpěv a na přípravy domorodců k boji. Proto se nestaral o to, co dělají Indiáni. Snažil se jen odhadnout jejich počet a výzbroj. Ti se jeden po druhém hlásili, že půjdou s Unkasem do boje. Zvěd byl spokojen. Mladý náčelník, jak jsme viděli, si rychle získal všechny bojovníky kmene. Sokolí oko poslal jednoho z indiánských chlapců pro svou zvěrobijku a pro Unkasovu ručnici na místo, kde obě tyto zbraně uložili, než přišli do tábora Delawarů. Ukryli je tehdy proto, aby se nedostaly do rukou Indiánů, a také proto, že bylo lépe přijít mezi Indiány beze zbraní. Tím, že poslal pro svou neocenitelnou ručnici jiného, projevil zvěd svou obvyklou opatrnost. Věděl, že Magua nepřišel sám a že Hurónovi špehové, skrytí na kraji lesa, pozorují každý pohyb svých nových nepřátel. Stejně by byl dopadl jiný dospělý bojovník. Chlapci se však nemohlo nic stát do té doby, dokud se nebude vracet. Když přišel Heyward k Sokolímu oku, zvěd klidně čekal na chlapcův návrat.

Všechno podrobně vysvětlil obratnému a ctižádostivému chlapci. Ten byl neobyčejně pyšný na důvěru, kterou ho lovec poctil. Šel bezstarostně přes mýtinu a do lesa vešel blízko místa, kde byly ukryty ručnice. Jakmile zmizel v houští, začal se plazit jako had. Zbraně našel a už letěl jako šípka úzkým lesním průsekem, který vedl do vesnice. V každé ruce nesl

zbraň. Už doběhl ke skaliskům a s neuvěřitelnou hbitostí je začal přeskakovat. Vtom se ozval z lesa výstřel. Jak vidět, zvěd se nemýlil. Chlapec slabě vykřikl cosi pohrdlivého. Hned však zazněl odjinud z lesa další výstřel. Chlapec se teď znovu vynořil, zvedl ručnici nad hlavu a vítězoslavně spěchal k slavnému lovcí, který ho poctil tak důležitým posláním.

Sokolí oko měl neobyčejný zájem o to, co se stane s chlapcem, když však pln spokojenosti přijímal svou zvěrobijku, na chvíli na všechno zapomněl. Nejdříve zkušeným okem prohlédl ručnici, snad desetkrát nebo patnáctkrát otevřel a zavřel pánvičku a znovu a znovu zkoušel zámek. Teprve potom se obrátil k chlapci a pln laskavého zájmu se ho zeptal, není-li raněn. Klouček se mu hrdě podíval do obličeje, ale neodpověděl.

„Podívejme se, ti darebáci tě, chlapče, zranili.“ pokračoval zvěd a zvedl paži trpělivého chlapce. Byla prostřelena. „Kousek rozmačkaného olšového listí to zahojí. Zatím ti ránu ovážu. Začal jsi své válečné řemeslo hodně brzo, můj statečný chlapče. Ještě se dočkáš nejedné jizvy, než se dostaneš do hrobu. Znáám nejednoho mladíka, kterému se podařilo získat skalp, ale takovou ranou, jako máš ty, se chlubit nemohou. Tak,“ dodal, když mu ránu ovázal, „bude z tebe náčelník.“

Chlapec odešel. Byl pyšnější na svou řinoucí se krev než nejzkušenější dvořan na svou řádovou stužku a hrdě si vykračoval mezi chlapci, kteří ho nepřestávali obdivovat a závidět mu. Avšak teď, když všichni měli mnohem vážnější a důležitější povinnosti, chlapcova statečnost nevzbudila zvláštní pozornost a chválu. Jinak by tomu bylo za klidnějších okolností. Delawaři se tak alespoň dověděli, kde jsou jejich nepřátelé a co zamýšlejí. Proto dostalo několik delawarských bojovníků, lépe vyzbrojených než slabý, třebaže odvážný chlapec, za úkol, aby skryté nepřátele zahnali. To se jim brzo podařilo, poněvadž většina Hurónů ustoupila, když zjistili, že jsou prozrazeni. Delawaři je pronásledovali dost daleko za vesnici, potom se však zastavili, aby vyčkali další rozkazy. Báli se totiž, aby neupadli do léčky. Poněvadž se obě válčící strany skryly, lesy zase ztichly a osaměly jako toho mírného letního rána.

Klidný, přesto však stále netrpělivý Unkas teď shromáždil své náčelníky a rozdělil jim úkoly. O Sokolím oku jim řekl, že je to nad jiné osvědčený bojovník, který nikdy nezklamal. Když zjistil, že byl jeho přítel příznivě přijat, svěřil mu velení nad dvaceti muži, stejně obratnými, zkušenými a odvážnými, jako byl sám. Vysvětlil Delawarům, jakou hodnost má Heyward v anglickém vojsku, a potom ho pověřil stejným úkolem jako zvěda. Avšak Duncan odmítl. Chtěl zůstat u zvěda jako obyčejný voják. Potom mladý Mohykán rozdělil další úkoly mezi indiánské náčelníky, a poněvadž čas kvapil, dal rozkaz k odchodu. Více než dvě stě mužů ho poslechlo

radostně a mlčky.

Do lesa se dostali bez nesnází. Nikoho nepotkali, kdo by mohl strhnout poplach nebo kdo by jim podal zprávy, které potřebovali. Teprve když došli na místo, kde byli skryti jejich vlastní zvědové, zastavili se a náčelníci se shromáždili k tiché poradě. Na ní bylo navrženo několik válečných plánů. Ani jeden se však odhodlanému Unkasovi nelíbil. Kdyby mladý náčelník byl jednal podle vlastního popudu, byl by vedl své druhy hned do boje a výsledek by byl svěřil náhodě. Ale to bylo v rozporu se všemi indiánskými zvyklostmi a názory. Musel být proto — ač nerad — opatrný. Nezbývalo mu než se řídit radami, proti nimž se jeho odvážná povaha nepřestala bouřit, zejména když si vzpomněl na nebezpečí, v němž se octla Cora, a na Maguovu nestoudnost.

Když se několik minut bezúspěšně radili, uviděli, jak k nim z nepřátelské strany spěchá nějaký člověk. Vypadal jako posel, který přináší mírové návrhy. Když se však cizinec přiblížil na sto kroků k úkrytu, kde se Delawaři radili, zaváhal, jako by nevěděl, kudy dál, a nakonec se zastavil. Všichni se teď dívali na Unkase, jako by čekali, co mají udělat.

„Sokolí oko," řekl tiše mladý náčelník, „ten už nikdy nesmí promluvit s Huróny."

„Přišla jeho hodina." odpověděl stručně zvěd, prostrčil dlouhou hlaveň své ručnice listím a rozvážně se chystal vystřelit. Ale místo aby stiskl spoušť, sklonil ústí ručnice a začal se smát svým zvláštním smíchem. „Namouduši já myslel, že ten darebák je Mingo." řekl, „ale když jsem si vybíral, kam ho střelit mezi žebra — tomu nebudeš asi, Unkasi, věřit —, uviděl jsem pišťalu toho muzikanta! Je to ten chlapík Gamut. Kdyby zemřel, nikomu by to neprospělo. Bude-li žít a dovede-li jeho jazyk ještě něco jiného než zpívat, mohl by nám být užitečný. Jestliže se zpěv ještě k něčemu hodí, použij ho. A to bude tomu poctivému chlapíkovi příjemnější než hlas mé zvěrobijky."

Sokolí oko odložil ručnici, odplížil se křovím k Davidovi na doslech a pokusil se opakovat svůj pěvecký výkon, který ho tak bezpečně provedl hurónskou vesnicí.

Výtečný Gamutův sluch se nedal snadno oklamat (a po pravdě řečeno nikdo jiný než Sokolí oko by nebyl schopen nadělat takový rámus). Poněvadž David už jednou tyto zvuky slyšel, ihned věděl, kdo je vydává. Zdálo se, že se tomu chudákovi notně ulevilo. Šel za hlasem — nebylo to pro něho o nic těžší, než kdyby byl šel za salvou dělostřelecké baterie — a netrvalo dlouho a objevil ukrytého pěvce.

„Rád bych věděl, co si o tom pomyslí Huróni," řekl zvěd a zasmál se. Vzal svého společníka pod paží a vedl ho do úkrytu. „Jestli to ti darebáci slyšeli, řeknou si, že jsou tu dva blázni místo jednoho. Ale tady jsme v bezpečí." dodal a ukázal na Unkase a na jeho druhy. „A teď nám pěkně vypravuj, co si

na nás vymysleli Mingové, ale nestoupej a neklesej přitom hlasem."

David se v němém úžasu rozhlížel po divoce vyhlížejících náčelnících. Když však spatřil známé tváře, brzo se uklidnil a začal vypravovat.

„Pohané se shromáždili ve velkém počtu," řekl David, „a bojím se, že mají zlý úmysl. Před hodinou bylo v jejich vesnici tolik řevu a tolik bezbožného veselí a slyšel jsem tolik sluch urážejících zvuků — bylo to opravdu hrozné —, že jsem utíkal k Delawarů ni, abych u nich našel klid."

„Tvé uši by byly tou výměnou mnoho nezískaly, kdybys byl měl rychlejší nohy," odpověděl suše zvěd. „Ale nechrne toho. Kde jsou Huróni?"

„Schovali se v lese, mezi tímto místem a jejich vesnicí. Je jich tolik, že uděláte nejlíp, když se hned vrátíte."

Unkas se podíval po stromech, za nimiž byli ukryti jeho bojovníci, a jen se zeptal:

„Magua?"

„Je mezi nimi. Přivedl dívku, která byla u Delawarů, a nechal ji v jeskyni. Sám se jako vzteklý vlk postavil v čelo svých divochů. Nevím, co ho tak rozzuřilo."

„Říkáte, že ji nechal v jeskyni?" přerušil ho Heyward, „Dobře že víme, kde je. Nemohli bychom udělat něco, abychom Coru rychle vysvobodili?"

Unkas se vážně podíval na zvěda, dřív než se zeptal:

„Co říká Sokolí oko?"

„Dej mi dvacet mužů a já se dám po pravém břehu potoka. U bobří osady se zastavím pro sagamora a pro plukovníka. Pak uslyšíš zahoukám. Při větru, který teď vane, je bude lehce slyšet na míli daleko. Hned nato, Unkasi, zaútočíš zředu. Až se dostanou na dostřel, ručím ti za to dobrým jménem starého hraničáře, dáme jim to, až se jejich řady prohnou jako jasanový luk. Potom vtrhneme do jejich vesnice a odvedeme dívku z jeskyně. Pak bychom měli podle válečných zvyklostí bělochů celou akci zakončit vítězstvím, nebo, jak to dělají Indiáni, zmizet. Není to žádná velká učenost, ten můj plán, majore, ale s trochou odvahy a trpělivosti se dá provést."

„Mně se velice líbí," zvolal Duncan. Viděl, že zvědovi jde v první řadě o osvobození Cory. „Mně se velice líbí. Měli bychom ho hned provést."

Po krátké poradě byl zvědův plán zpřesněn a srozumitelně vysvětlen náčelníkům. Byla smluvena znamení a náčelníci se rozešli na určená místa.

KAPITOLA XXXII

Po celou dobu, co Unkas rozmísťoval své bojovníky, byly lesy tiché, a nebýt těch, kteří se tu sešli k poradě, jako by tu nebylo ani živé duše. Mohli jste se dívat na všechny strany dlouhými stinnými průseky a nikde jste nespatrii nic, co by nebylo součástí v klidu dřímající přírody. Občas bylo slyšet let ptáka mezi větvemi buku, chvílemi veverka upustila šišku a na okamžik upoutala pozornost indiánských bojovníků. Avšak po takovém nahodilém vyrušení znovu nastalo ticho, jen v korunách stromů šuměl vítr. Les se prostíral daleko široko a jen někdy jej přerušil potok nebo jezero. Vládlo zde tak bezdeché a hluboké ticho, jako by lidská noha nikdy nevstoupila do pralesa, který ležel mezi Delawary a vesnicí jejich nepřátel. Avšak Sokolí oko, který zažil už nejedno dobrodružství s Indiány, příliš dobře znal ty, s nimiž se měl zanedlouho utkat. Proto tomuto zrádnému tichu nevěřil.

Když se jeho malá družina shromáždila, uchopil Sokolí oko zvěrobijku, dal jim znamení, aby šli za ním, a vedl je k nedalekému potoku. Tam se zastavil, počkal, až k němu dojdou ostatní bojovníci, a zeptal se delawarsky:

„Ví některý z mých mladých mužů, kam nás potok dovede?“ Jeden z Delawarů napřáhl ruku, ukázal na dva roztažené prsty a odpověděl:

„Dříve než slunce zapadne, malá voda vteče do velké.“ Potom ukázal po proudu potoka: „V obou je dost vody pro bobry.“

„Podle směru potoka a hor by tomu tak mělo být,“ odpověděl zvěd a podíval se vzhůru do prosvítajících korun stromů. „Půjdeme korytem potoka, dokud nenarazíme na Huróny.“

Jeho druhové souhlasili, když však zjistili, že se zvěd, který šel v čele družiny, chystá vyrazit, několik z nich mu dalo znamení, že všechno není v pořádku. Sokolí oko rozuměl jejich pohledům, otočil se a uviděl, že zpěvák jde stále za nimi.

„Je ti známo, příteli,“ zeptal se zvěd vážně s trochou hrdosti, „že tito zálesáci mají vykonat velmi nebezpečný úkol a že jim velí člověk, který je, skromně řečeno, nenechá zahálet? Možná že za pět, možná za třicet minut zavadíme o tělo nějakého živého nebo mrtvého Huróna.“

„Ačkoli jste mi o svých úmyslech neřekli,“ odpověděl David, začervenal se a jeho obvykle klidné a bezvýrazné oči zazářily, „vaši bojovníci mi připomínají syny Jakubovy⁷⁴ táhnoucí do boje proti Síchemským, kteří hříšně toužili po sňatku s ženou z národa vyvoleného. Ušel jsem pěkný kus cesty s dívkou, kterou hledáte, a zažil s ní mnoho dobrého i zlého. Nejsem odvážný bojovník opásaný ostrým mečem, ale rád bych ji pomohl osvobodit.“

Zvěd se chvíli rozmýšlel, co s tímto dobrovolníkem. Potom

odpověděl:

„Neumíš přece zacházet se žádnou zbraní. Nemáš pušku a věř mi, Mingové nezůstávají nikomu nic dlužní.“

„Nerad se vychloubám a nejsem krvežíznivý jako Goliáš⁷⁵,” odpověděl David a vytáhl ze svého strakatého a prapodivného obleku prak, „nezapomněl jsem však na příklad židovského chlapce. S touto starodávnou zbraní jsem kdysi velmi pilně cvičil a z toho, co jsem se v mládí naučil, jsem mnoho nezapomněl.“

„Možná,” řekl Sokolí oko a prohlížel si pohrdavě řemen z jelenice a kus hadru, z nichž byl prak sestrojen, „že tohle by bylo dobré, kdyby se bojovalo luky nebo noži, ale Francouzi podarovali Mingy pořádnými ručnicemi. Zdá se však, že se ti střely vyhýbají — majore, zapomněl jste zajistit kohoutek u své ručnice. Jediná předčasná rána by nás mohla stát dvacet skalpů — mistře pěvče, můžeš jít s námi, pomůžeš nám křičet.“

„Děkuji vám, příteli,” odpověděl David a začal jako jeho královský jmenovec sbírat oblázky z potoka. „Netoužím po zabíjení. Bylo by mi však líto, kdybyste mě nebyl vzal s sebou.“

„Pamatuj si,” dodal zvěd a poklepal si na místo na hlavě, kde byl David raněn, „jdeme bojovat, a ne muzicírovat. Dokud nezazní válečný pokřik, nic se kromě ručnice nesmí ozvat.“

David přikývl, že souhlasí. Sokolí oko se rozhlédl po svých bojovnících a dal znamení k pochodu.

Šli asi míli podél potoka. Třebaže byli chráněni před vyzrazením strmými břehy a hustými křovinami, které rostly kolem, byli opatrní, jako bývají Indiáni, když se chystají k útoku. Po každé straně se víc plazil, než šel, jeden bojovník a přitom nepřestával pozorovat les. Družina se vždy po několika minutách zastavila a Indiáni, nadaní neobyčejně jemným sluchem, naslouchali, zda se odněkud neozvou nepřátelské zvuky. Nenarazili však na žádnou překážku. Došli až k místu, kde se menší potok vléval do většího. Nic nesevěčilo o tom, že byli zpozorováni. Tady se zvěd znovu zastavil, aby prozkoumal les.

„Vypadá to, že budeme mít k boji pěkné počasí,” řekl anglicky a obrátil se k Heywardovi. Díval se, jak velké mraky začínaly táhnout po obloze. „Jasně slunce a lesknoucí se hlaveň, to ti mnoho při míření nepomůže. Všechno mluví v náš prospěch. Vítr vane k nim. Hluk i kouř se bude vracet k Hurónům, a to není maličkost. Když vystřelíme my, vzduch se na naší straně ihned vyčistí. Ale nebudeme se mít za co schovat. Bobři jsou u tohoto potoka usazeni déle než sto let. Něco sežrali, něco spotřebovali na hráze, a jak vidíte, je tu samý ohlodaný strom.“

Sokolí oko opravdu přesně popsal obraz, který se před nimi objevil. Někde byl potok užší, jinde širší. Někde se prodíral

úzkými skalními rozsedlinami, jinde se rozléval po několika akrech rovné půdy a tvořil malá jezírka. Všude podél břehů potoka ležely zbytky stromů. Některé kmeny už uschly a s praskotem se kymácely na vratkých kořenech, jiné byly čerstvě ohlodány a tak zbaveny kůry, v níž koluje tajemná šťáva, bez které není života. Mezi pahýly stromů místy čněly dlouhé, nízké, mechem porostlé hromady jako památníky dávných generací.

Všechny tyto podrobnosti si zvěd prohlížel s neobvyklým zájmem. Věděl, že hurónská vesnice leží necelé půl míle po proudu potoka. A poněvadž se bál nenadálého nebezpečí, znepokojilo jej, že nenacházejí nejmenší stopu po nepříteli. Několikrát chtěl dát rozkaz k útoku, využít překvapení a zmocnit se vesnice, ale jeho zkušenost ho vždy včas varovala před tak nebezpečným pokusem, který měl málo naděje na úspěch. Potom napjatě, trýzněn nejistotou, naslouchal, zda neuslyší něco, co by prozradilo, že je nepřítel tam, kde zůstal Unkas. Avšak slyšel jen, jak se vítr zvedá nad lesem, jak sílí a hrozí změnit se v bouři. Konečně, místo aby trpělivě čekal, jak ho tomu naučila zkušenost, rozhodl se, že celou věc ukončí. Nařídil proto Indiánům, aby se přestali skrývat a aby opatrně šli dál podél potoka.

Když zvěd takto uvažoval, stál ukryt v houštině. Jeho druhové leželi na dně rokle, kterou protékal potůček. Když však uslyšeli jeho tiché zapísknutí, kterému ihned porozuměli, všichni jako temné přízraky vylezli na břeh a mlčky zvěda obstoupili. Sokolí oko ukázal směr, kterým půjdou, a sám vykročil první. Šli za sebou husím pochodem přesně v zvědových šlépějích, takže nakonec po nich zůstala jediná stopa, nepočítáme-li stopy Heywardovy a Davidovy.

Sotva však vyšli z úkrytu, zezadu zazněla salva asi z dvanácti pušek. Jeden z Delawarů vyskočil jako raněný jelen a klesl mrtev k zemi.

„Ach! Toho jsem se nejvíc bál,“ zvolal zvěd anglicky, ale hned dodal delawarsky: „Kryjte se a palte!“

Družina se ihned rozptýlila, a než se Heyward vzpamatoval z překvapení, stál tu sám s Davidem. Naštěstí Huróni už ustoupili a Heyward se nemusel bát, že začnou také po něm střílet. Hned nato se dal zvěd do pronásledování ustupujících Hurónů. Kryl se za stromy a střílel na nepřitele, který pomalu ustupoval.

Útok patrně provedlo jen několik málo Hurónů. Jak se však blížili k vesnici, jejich počet se zvětšoval. Nakonec se jejich palba skoro vyrovnala palbě postupujících Delawarů. Heyward se přidal k Indiánům a začal střílet opatrně a rychle, jak se to od nich naučil. Boj sílil, ale ani jedni, ani druzí se nehýbali z místa. Raněných bylo málo, poněvadž se všichni schovávali za stromy. Nikdo se nevystavoval zásahu, leda když sám mířil.

Situace se však čím dál tím víc měnila v neprospěch Sokolího oka a jeho družiny. Bystrý zvěd si uvědomil, jaké nebezpečí mu hrozí, nevěděl však, jak mu zabránit. Viděl, že by bylo nebezpečnější ustoupit než zůstat na místě. Poznal totiž, že ho nepřítel obkličuje. Proto nemohli Delawaři zůstat skryti a proto také jejich palba skoro ustala. V tomto kritickém okamžiku, kdy byli přesvědčeni, že je pomalu obkličuje celý nepřátelský kmen, uslyšeli, jak se z místa, kde zůstal Unkas, po lese rozléhá křik a palba. Unkas byl o něco blíž než Sokolí oko a jeho družina.

Účinek tohoto útoku se okamžitě projevil: zvědovi a jeho družině se velmi ulehčilo. Huróni zvědův útok předvídali, proto se nepodařil. Mýlili se však co do počtu bojovníků a co do důvodu, pro který byl podniknut. Proto jim zůstalo jen málo mužů, kteří měli odrazit prudký přepad mladého Mohykána. Také se to jasně projevilo, když se boj rychle přenesl z lesa k vesnici. Útočníků bylo čím dál tím méně, poněvadž většina Hurónů běžela pomáhat tam, kde ostatní bojovali proti Unkasovi a jeho druhům. Tam šlo o to, neustoupit.

Sokolí oko, který povzbuzoval své bojovníky slovem i příkladem, dal teď rozkaz, aby se vrhli na nepřítele. Při tomto primitivním druhu válčení se útočilo tak, že bojovník běžel od jednoho úkrytu k druhému, až se dostal co nejbliž k nepříteli. Tento manévr začali Indiáni ihned s úspěchem provádět. Huróni museli ustoupit, boj se rychle přenesl z místa, kde jedni i druzí na sebe celkem dobře viděli, do houštin, kam se napadení schovali. Bojovalo se dlouho a rozhořčeně, a výsledek byl stále nejistý. Z Delawarů nikdo nepadl, bylo jich však dost zraněno právě proto, že jejich postavení bylo nevýhodné.

V tomto rozhodujícím okamžiku se Sokolí oko dostal za strom, za kterým našel úkryt Heyward. Většinu svých bojovníků měl nedaleko po své pravé straně. Nepřestávali střílet, ale jejich úspěch byl nepatrný, poněvadž se nepřítel dobře kryl.

„Jste ještě mlád, majore," řekl zvěd, postavil pažbu své zvěrobijky na zem a opřel se o její hlaveň. Po předchozí námaze byl trochu unaven. „Jednou snad povedete vojsko proti těm darebným Mingům. Tady se můžete poučit, jak bojují Indiáni. Hlavní zásadou jejich boje je mít šikovnou ruku, bystré oko a dobře se krýt. Řeknete mi, co byste si tady počal se setninou Královských Američanů?"

„Probojovali bychom si cestu bajonety."

„Ano, takto uvažuje běloch. Jenže tady v divočině se člověk musí ptát sám sebe, kolik lidí si může dovolit ztratit. Ne, ne. Musím s hanbou doznat, že o tom, kdo vyhraje, budou jednou rozhodovat koně," pokračoval zvěd a zamyšleně pokyvoval hlavou. „Zvířata jsou lepší než lidé a jednou přijdeme na to,

jakou cenu v boji má kůň. Postavte okované kopyto na rudochův mokasín, a jestli nemá Indián nabitou ručnici, jaktěživ ji už nenabije."

„O těchto věcech by bylo lip si popovídat někdy jindy," odpověděl Heyward. „Máme začít útočit?"

„Nevím, proč by si člověk neměl zauvažovat ve chvílích, kdy nemá co dělat/' odpověděl zvěd. „Do útoku se mi moc nechce. Mohli bychom ztratit nějaký ten skalp. Máme-li Unkasovi prospět, musíme se zbavit těch holomků před námi," dodal, naklonil hlavu a čekal, zda neuslyší ohlas vzdáleného boje.

Pak se obrátil a energicky zavolal na své Indiány jejich vlastním jazykem. Odpověděl mu výkřik a na dané znamení všichni rychle opustili své úkryty za stromy. Když Huróni uviděli, jak se před nimi najednou mihlo tolik temných postav, začali bezhlavě, a proto bezvýsledně střílet. Delawaři dlouhými skoky běželi bez zastavení k lesu jako kuguáři za kořistí. Sokolí oko běžel první, mával svou hroznou ručnicí a povzbuzoval všechny svým příkladem. Několik starších a chytřejších Hurónů, kteří se nedali oklamat lstí, která je měla přinutit k palbě, teď přesně vypálilo. Stalo se, čeho se zvěd obával: padli tři bojovníci, kteří běželi první. Ale teď už nic nemohlo útok zastavit. Delawaři se divoce vrhli do houštiny a nemilosrdně zneškodnili jakýkoliv odpor.

Boj muže proti muži trval jen několik minut. Potom napadení rychle ustupovali, až se dostali k protějšímu okraji houštiny. Tam se začali bránit jako štvaná zvěř. V této kritické chvíli, kdy vítězství bylo znovu na vážkách, se ozval za Huróny výstřel. Od bobří osady na mýtině za nimi hvízdla kulka a hned nato následoval divoký, strašlivý válečný pokřik.

„To promluvil sagamor," zvolal Sokolí oko a na pokřik odpověděl hromovým hlasem. „Teď jsou v pasti."

Účinek Čingačgůkova zásahu se okamžitě projevil. Huróni byli překvapeni útokem, který byl veden tak, že se před ním nikde nemohli skrýt. Zklamaně vykřikli a všichni se hnali přes mýtinu. Nemysleli na nic než jak se rychle dostat pryč. Při tomto pokusu o záchranu jich pronásledující Delawaři mnoho postříleli nebo pobili.

‘tib

Nebudeme se zdržovat podrobným líčením, jak se zvěd setkal s Čingačgůkem, a popisováním ještě dojemnější Duncanovy rozmluvy s Munroem. Několik spěšných a stručných slov jim stačilo, aby si vyjasnili situaci. Potom Sokolí oko ukázal na svou družinu a předal velení mohykánskému náčelníkovi. Čingačgůk přijal hodnost, která mu s ohledem na rod a zkušenosti bezesporu patřila, s vážnou důstojností. Takové chování vždycky zvětšuje autoritu indiánského náčelníka. Pak vedl družinu po zvědových stopách zpět houštinou. Jeho bojovníci cestou skalpovali padlé Huróny a ukrývali těla svých mrtvých, až došli k místu, kde jim

Čingačgúk nařídil, aby se zastavili.

Bojovníci, kteří se trochu vzpamatovali z nedávného boje, byli rozestaveni na rovině, kde bylo dost stromů, aby se za ně mohli skrýt. Před nimi byl prudký svah a do dálky několika mil se táhlo úzké, hustě zalesněné údolí. Právě v tomto temném lese Unkas dosud bojoval s hlavními hurónskými silami.

Mohykán a jeho přátelé se přiblížili k okraji srázu a vycvičeným uchem naslouchali ozvěnám boje. Několik ptáků, vyplašených z tichých hnízd, poletovalo nad zalesněným údolím. Občas se nad stromy objevil obláček dýmu a zase se rychle ztrácel v čirém vzduchu. Bylo to znamení, že právě tam se bojuje urputněji než jinde.

„Zanedlouho budou bojovat na svahu," řekl Duncan a ukázal směrem, kde se ozvaly další výstřely. „Jsme příliš uprostřed. Odtud jim mnoho nepomůžeme."

„Dostanou se do údolí a tam je porost hustší," řekl zvěd, „a pak nás budou mít v boku. Máš nejvyšší čas, sagamore, abys vyrazil válečný pokřik a abys už šel se svými bojovníky. Já se téhle šarvátky účastním s bělochy. Znáš mě přece, Mohykáne: ani jeden Hurón nepřeleze kopec, aby se ti dostal do zad. Má zvěrobijka si každého z nich všimne jaksepatří."

Indiánský náčelník ještě chvíli pozoroval boj, který se teď rychle přenesl na svah. To znamenalo, že Delawaři vítězí. Nehnul se, dokud ho střely, které začaly dopadat na suché listí na zemi jako krupobití před bouří, neupozornily, že se blíží přátelé i nepřátelé. Sokolí oko a jeho tři druhové ustoupili o několik kroků do úkrytu a čekali na výsledek s klidem, jaký v takové situaci poskytuje jen dlouholetá zkušenost.

Netrvalo dlouho a ozvěny výstřelů z lesa přestaly. Jako by se teď střílelo na volném prostranství. Pak se sem tam objevil na kraji lesa nějaký prchající bojovník. Začali se shromažďovat na mýtině, jako by se rozhodli právě zde klást poslední odpor. Brzy se k nim přidali další, až bylo vidět, jak se celý houf snědých postav zoufale snaží dostat se do úkrytu. Heyward začal být netrpělivý a pln úzkosti pozoroval Čingačgúka. Náčelník seděl na skále a bylo vidět jenom jeho klidnou tvář. Pozoroval všechno, co se před ním dělo, bez vzrušení a chladnokrevně, jako by byl jen divákem a jako by se sám boje neúčastnil.

„Delawar by už měl udeřit," řekl Duncan.

„Ještě ne, ještě ne," odpověděl zvěd, „až uvidí své přátele, dá jim vědět, že je zde. Podívejte, podívejte, ti lotři se sbíhají ke skupině jedlí jako včely, když se vracejí domů. Propánaboha, do takového klubka rudochů by se strefila i žena."

V tom okamžiku zazněl válečný pokřik a asi dvanáct Hurónů padlo po výstřelu Čingačgúka a jeho družiny. Na řev, který následoval, odpověděl jediný válečný pokřik z lesa, který zahřměl vzduchem, jako by vycházel z tisíce hrdel.

Huróni zaváhali, ti uprostřed začali utíkat a mezerou, která po nich zůstala, vyšel z lesa Unkas v čele stovky bojovníků.

Mladý náčelník mával rukama doprava doleva a ukazoval svým bojovníkům, kde je nepřítel. Ti se rozprchli a dali se do pronásledování Hurónů. Nepřátelé, mezi něž byl vražen klín, znovu hledali úkryt v lesích, avšak vítězni Lenapové na ně nepřestali dotírat. Snad neuplynula ani minuta a hluk se už začal vzdalovat na různé strany. A čím dál tím méně jej bylo pod lesní klenbou slyšet. Skupina Hurónů se však rozhodla, že se neschová. Začala pomalu a odhodlaně, jako smečka zaskočených lvů, stoupat po svahu, který Čingačgúk a jeho družina právě opustili, aby se účastnili boje z větší blízkosti. Podle zlé a divoké tváře a podle toho, jak jej Huróni stále ještě poslouchali, bylo v této skupince na první pohled možno poznat Maguu. Jen aby pronásledování urychlil, zůstal Unkas skoro sám. Jakmile však zahlédl Lstivého lišáka, zapomněl na všechno ostatní. Válečným pokřikem přivolal šest nebo sedm bojovníků a bez ohledu na početní převahu nepřítele se vrhl na Maguu. Ušák, který si byl vědom, jaké chyby se Unkas dopouští, se tajně zaradoval a čekal, až se Mohykán přiblíží. Avšak v okamžiku, kdy se domníval, že jeho unáhlenost mu ho vydala na milost a nemilost, ozval se další výkřik. La longue Carabine, doprovázen všemi svými bílými druhy, pospíchal Unkasovi na pomoc. Hurón se okamžitě otočil a začal rychle po svahu ustupovat.

Nebylo času ani na pozdravy, ani na blahopřání. Ani Unkas nevěděl, že jsou nablízku jeho přátelé, a hnal se jako vítr za Maguou. Marně za ním volal Sokolí oko, aby se kryl, mladý Mohykán nedbal na nebezpečnou palbu nepřátel. Za chvíli nestačili Huróni utíkat. Tato honička netrvala dlouho a běloši stáli na výhodném místě, jinak by byl Delawar předběhl všechny své druhy a byl by na svou nerozváznost zle doplatil. Dříve však než mohlo dojít k takovému neštěstí, pronásledovatelé i pronásledovaní těsně za sebou vběhli do wyandotské vesnice.

Pro Huróny bylo povzbuzením, že se dostali do blízkosti svých domovů. Běh je však unavil. Zastavili se a plni zuřivého zoufalství se chtěli bránit kolem chatrče, kde se konávaly porady. Za chvíli to vypadalo, jako by se tudy přehnala ničivá vichřice. Unkasův tomahavk, zvěrobijka Sokolího oka, a dokonce i doposud neumdlévající ruka Munroova po tento krátký okamžik pracovaly tak pilně, že země byla brzy pokryta nepřáteli. Jen Magua, který nepřestával statečně bojovat a kterého bylo vidět všude, unikal každé nástraze na svůj život. Jako by nad ním bděla ona bájná bytost, která ve starých legendách ochraňuje vyvolené hrdiny. Když Lstivý náčelník viděl, jak jeden jeho bojovník padá za druhým, vztekle vykřikl a vyrazil z vesnice ještě se dvěma přáteli, kteří jediní zůstali naživu. Delawaři zatím stahovali z hlav mrtvých

nepřátel krvavé trofeje svého vítězství.

Ale Unkas, který v půtce marně hledal Maguu, se teď pustil za ním. Sokolí oko, Heyward a David mu byli v patách. Jedině, co zvěd mohl udělat, bylo, že držel ústí své ručnice před svým přítelem a tak chránil Unkase jako čarovným štítem. Jednu chvíli se zdálo, že se Magua znovu, a tentokrát naposled pokusí pomstít své padlé bojovníky. Hned se však svého úmyslu vzdal. Skočil do houštiny pronásledován svými nepřáteli a znenadání vběhl do jeskyně, kterou čtenář už zná. Sokolí oko, který jen z ohledu k Unkasovi přestal střílet, vítězoslavně vykřikl a prohlásil, že teď už jim kořist neunikne. Když se pronásledovatelé dostali do dlouhé, úzké chodby, viděli, jak v ní mizí Huróni. Stovky dětí a žen křičely a ječely, když pronásledovatelé běželi chodbami a podzemními síněmi jeskyně. V matném a mihotavém světle to tu vypadalo jako v pekelné říši stínů, kde bloudí zástupy nešťastných duší a divokých démonů.

Unkas nespouštěl oči z Maguy, jako by v životě měl jediný cíl. Heyward a zvěd byli stále těsně za ním. Také je hnala touha zmocnit se Maguy, i když ne tak slepá jako Unkasova. Temné a ponuré chodby byly čím dál tím spleťtější a prchající Indiány už nebylo tak dobře a tak často vidět. Pronásledovatelé už mysleli, že se jim nepřítel ztratil, vtom však na konci chodby, která zdánlivě vyústovala ven, zahlédli vlající bílý šat.

„To je Cora,“ vykřikl Heyward hlasem, v němž se mísila hrůza s radostí.

„Cora, Cora!“ opakoval Unkas a vrhl se kupředu jako jelen.

„Je to to děvče,“ křičel zvěd. „Jen odvahu, už jdeme, už jdeme!“

Povzbuzení tím, že uviděli Coru, pustili se ještě s větším úsilím do dalšího pronásledování. Cesta teď byla kamenitá, hrbolatá a místy skoro neschůdná. Unkas odhodil pušku a hnal se kupředu neuvěřitelnou rychlostí. Heyward nerozvázně následoval jeho příkladu. Za chvíli, když uslyšeli výstřel, oba poznali, jak nerozumné bylo jejich počínání. Huróni měli dost času, aby na ně chodbou ve skále vystřelili. Mladý Mohykán byl lehce raněn.

„Musíme to skončit,“ řekl zvěd a rychle předběhl své přátele. „Ti lotři jsou tak blízko, že nás všechny postřílejí. Podívejte se, udělali si z toho děvčete štít.“

Jeho druhové snad ani neslyšeli, co říká, běželi však za ním a po neuvěřitelné námaze se dostali tak blízko k prchajícím, že viděli, jak dva Indiáni mezi sebou vlekou Coru. Magua jim nařizoval, kudy a jak mají utíkat. V té chvíli se jasně objevily všechny čtyři postavy u východu z jeskyně a zmizely. Skoro šilení zklamáním, Unkas a Heyward ještě zvýšili své už tak nadlidské úsilí. Když vyběhli z jeskyně na svah, viděli, kudy utíkají pronásledovaní. Stoupali po svahu po nesnadné a

nebezpečné cestě.

Zvědovi překázela jeho ručnice a snad ani neměl tak velký zájem na zajatkyni jako jeho druhové. Dovolil proto, aby ho oba předběhli. Tentokrát byl vpředu před Heywardem Unkas.

Tak se dostali v neuvěřitelně krátkém čase přes skály, přes propasti a přes jiné překážky, které by se jim jindy zdály téměř nepřekonatelné. Nenamáhali se však marně, zjistili totiž, že se Huróni, kteří vlekli Coru, opožďují.

„Stůj, wyandotský pse!“ zvolal Unkas a zahrozil Maguovi lesknoucím se tomahavkem, „poroučím ti, ty darebáku, abys zůstal stát!“

„Dál už nepůjdu,“ vykřikla Cora a znenadání se zastavila na okraji skály nad hlubokou propastí nedaleko vrcholu hory.

„Chceš-li, zabij mě, odporný Huróne. Dál už nepůjdu.“

Huróni, kteří vlekli Coru, ihned zvedli se zlomyslnou radostí, jakou snad pociťuje jenom ďábel, tomahavky, ale Magua jejich zvednuté paže zadržel. Náčelník Hurónů vytrhl svým druhům tomahavky z rukou a hodil je ze skály. Pak vytáhl nůž a obrátil se ke své zajatkyni. V jeho tváři se zračila divoká vášně.

„Ženo, máš na vybranou: vigvam Lstivého lišáka, nebo jeho nůž.“

Cora si ho ani nevšimla, klesla na kolena, zvedla oči a vztáhla paže k nebi a řekla hlasem mírným, ale plným důvěry:

„Patřím tobě. Nalož se mnou, ó Pane, podle vůle své.“

„Ženo,“ opakoval Magua chraptivě a marně se snažil zachytit jediný pohled jejich upřímných, zářících očí, „vyber si!“

Cora však ani neslyšela, ani si nevšimla toho, co říká Magua. Hurón se třásl na celém těle, zvedl vysoko paži, ale znovu ji spustil, jako by váhal. Ještě jednou bojoval sám se sebou. Znovu zvedl nůž — vtom se nad nimi ozval pronikavý výkřik, objevil se Unkas a ze strašlivé výšky skočil na skálu. Magua couvl o krok. Jeden z jeho druhů toho využil a vrazil Coře nůž do prsou.

Hurón se vrhl jako tygr na viníka, který se dal na útěk, avšak v té chvíli dopadl Unkas mezi oba protivníky a oddělil je od sebe. Magua, šílený vztekem nad vraždou a rozrušen, že nemůže viníka potrestat, vrazil nůž do zad ležícího Delawara. A když dokončil svůj zbabělý čin, nelidsky vykřikl. Avšak Unkas se po této ráně zvedl, a jako se vrhá raněný kuguár na svého nepřítele, skočil z posledních svých slábnoucích sil na Cořina vraha a srazil ho k zemi. Potom se přísně a tvrdě podíval na Lstivého lišáka. Ten mohl číst v očích mladého náčelníka, co všechno by Unkas udělal, kdyby ho neopouštěly síly. Magua uchopil bezvládnou paži Delawara, který se už nebránil, a třikrát mu vrazil nůž do prsou. Jeho oběť se nepřestala na něho dívat s výrazem bezmezného pohrdání, dokud mrtva neklesla k jeho nohám.

„Slituj se, slituj se, Huróne," volal Heyward a skoro se hrůzou zalykal, „slituj se a jiní se slitují nad tebou."

Magua mrštil zkrvaveným nožem po prosícím Heywardovi a vykřikl tak zuřivě, divoce a radostně, že tento vítězoslavný Indiánův výkřik uslyšeli i ti, kteří bojovali v údolí tisíc stop pod ním. Odpověděl mu hromový hlas zvěďův. Lovcova vysoká postava se rychle blížila po nebezpečných skaliskách tak směle a nebojácně, jako by dovedla létat. Když lovec doběhl k místu nemilosrdného vraždění, našel již na skále jenom mrtvé.

Jen zběžně na ně pohlédl a potom už začal odhadovat, jak obtížné bude asi vystoupit po svahu. Na vrcholu hory, na samém jejím okraji v závratné výšce, stála jakási postava s hrozivě zdviženýma rukama. Sokolí oko se nestaral, kdo to je, a zvedl ručnici. Avšak když spadl na hlavu jednoho z prchajících Indiánů kámen, objevil se hněvem rozpálený obličej poctivého Gamuta. Vtom vyběhl z trhliny ve skále Magua, lhostejně překročil tělo posledního ze svých druhů, přeskočil širokou rozsedlinu a začal se šplhat na skálu, kde ho David nemohl zasáhnout. Jediným skokem byl by se dostal nad propast a tam by už byl v bezpečí. Dříve než se rozhodl skočit, zastavil se, zahrozil na zvěda a vykřikl:

„Bledé tváře jsou psi! Delawari jsou baby! Magua je nechává na skále krkavcům!"

Chraptivě se zasmál, udělal zoufalý skok, ale nedoskočil. Podařilo se mu pouze zachytit se keře na okraji propasti. Sokolí oko se příkrčil jako šelma chystající se ke skoku. Tak se celý chvěl dychtivostí, že se hlaveň jeho napolo zvednuté ručnice třásla jako list ve větru. Chytrý Magua se nechtěl marně vyčerpat, spustil se, kam až dosáhl, nahmatal výstupek a opřel se o něj nohama. Potom sebral všechny své síly a znovu se pokusil dostat se nahoru. Podařilo se mu dokonce vytáhnout kolena na okraj skály. V této chvíli, kdy celé tělo Indiánovo bylo skrčeno, přiložil Sokolí oko chvějící se ručnici k rameni. Ani okolní skály nebyly pevnější než zvěrobijka, když zvěd vystřelil. Hurónovy paže povolily, tělo se nachýlilo dozadu, dosud se však držel koleny. Zlostně se ohlédl po svém nepříteli a pohrdavě mávl rukou. Vtom pozbyl rovnováhy a na chvíli bylo vidět, jak se jeho temné tělo řítí střemhlav do propasti. Pak se už jen mihlo na své cestě do záhuby kolem křovisek rostoucích na skále.

Příštího dne uvidělo slunce Lenapy ve smutku. Hluk bitvy utichl, stará zášť byla ukojena, za nedávný spor s Mingy se Lenapové pomstili tím, že vyhubili celou nepřátelskou vesnici. Černý hustý kouř vznášející se nad místem, kde kdysi tábořili Huróni, výmluvně zvěstoval osud potulného kmene. Sta krákorajících havranů se vznášelo nad temnými vrcholky hor. Letěli v hejnech přes širé lesy jako děsivý ukazatel cesty k místu, kde se přednedávnem bojovalo. Zkrátka každý, kdo měl zkušenosti z bojů na hranicích obou kolonií, mohl z těchto neklamných známek lehce vyčíst, že tudy prošla indiánská pomsta.

A přece ranní slunce vidělo Lenapy ve smutku. Neozývaly se radostné výkřiky a zpěvy, kterými Indiáni oslavují vítězství. I ten poslední opozdilec se už vrátil, rychle odložil hrůzná
424

znamení svých krvavých činů a připojil se k nářku žalem sklíčeného kmene. Pýchu a jásot nahradila pokora a zlé lidské vášně ustoupily hlubokému, nelíčenému zármutku.

Chatrče byly prázdné, ale před nimi v kruhu stáli bojovníci, vážní a smutní, a za nimi všichni ostatní v hlubokém, ponurém mlčení. Tuto živou stěnu lidských těl ovládal jediný cit. Všechny oči byly upřeny do středu kruhu.

Šest delawarských dívek s dlouhými, černými, hustými vlasy, které jim splývaly přes prsa, tvořilo zvláštní skupinku. Chvillemi sypaly vonné byliny a lesní květy na máry zrobené z větví, na nichž pod příkrovem z indiánských tkanin spočívalo mrtvé tělo odvážné a tak nešťastné Cory. Také její tělo bylo zahaleno do těchto prostých tkanin a její tvář byla navždy skryta před lidskými zraky. U nohou jí seděl zoufalý Munro. Sklonil starou hlavu v pokorné odevzdanosti až k zemi. Na jeho svráštělém čele, na něž mu padaly rozcuchané vlasy, bylo vidět, jak trpí. Vedle Munroa stál, pln pokory, Gamut. Strídatě se neklidně díval na svou knížečku, v níž bylo tolik vznešených zásad, tak podivně vyjádřených, a na člověka, kterého by byl rád utěšil. Také Heyward byl nedaleko. Opíral se o strom a snažil se ze všech sil překonat svůj žal.

Avšak smutek této skupiny byl překonán zármutkem těch, kteří stáli proti nim. Seděl tu Unkas, vážný a klidný, jako by byl živý. Měl na sobě to nejnádhernější, co mu mohl jeho kmen poskytnout. Na hlavě mu vlála nádherná pera. Byl ozdoben vampumy, náhrdelníky, náramky a medailemi. Avšak od této nevídané nádhery se podivně lišily jeho kalné oči a ztuhlé rysy.

Proti mrtvému stál Čingačgúk, beze zbraně, bez malování, bez jakékoli ozdoby. Jen na nahých prsou měl jasně modrý znak svého rodu — želvu. Po dlouhou dobu, co tu čekal celý kmen, mohykánský náčelník se s bolestí díval na studenou

neživou tvář svého syna. Čingačgúk se ani nehýbal a jeho pohled byl tak strnulý, že bylo těžko rozeznat, kdo z nich je živ a kdo mrtev. Jen občasné projevy bolesti na snědé tváři jednoho a mrtvolný klid, který se navždy usadil na tváři druhého, prozrazovaly pravdu.

Blízko Čingačgúka stál zvěd. Zamyšleně se opíral o svou smrtonosnou zbraň. Tamenund, podpírán staršími náčelníky, seděl na vyvýšeném místě a shlížel odtud na zarmoucené shromáždění svého kmene.

Za Čingačgúkem stál důstojník v cizím stejnokroji. Opodál čekal jeho kůň uprostřed vojáků, kteří byli zřejmě připraveni k daleké cestě. Podle stejnokroje bylo možno soudit, že cizinec je jednou z význačných osobností štábu velitele francouzských vojsk Montcalma. Jeho úkolem bylo — jak se teď ukázalo - zajistit mír. Zabránila mu v tom divoká bojovnost indiánských spojenců. Stal se teď tedy jenom němým svědkem následků boje, jemuž přišel pozdě zabránit.

Blížilo se poledne a shromáždění tu čekalo ve stejné bezhlesém mlčení jako za svítání. Jen chvílemi se ozvalo tlumené zavzlykání. Ani ruka se nepohnula během dlouhého a smutného čekání, leda když čas od času přinášela prostou, dojímavou oběť na památku mrtvých. Jen Indiáni dovedou zachovat takovou trpělivost, statečnost a tak se ovládat. Jako by se každá z těch temných, nehybných postav proměnila v kámen.

Konečně stařešina Delawarů vztáhl ruku, opřel se o rámě svých průvodců a vstal, sláb, jako by bylo od včerejška, kdy promluvil ke svému kmeni, do dnešního dne, kdy tu stál vrávorající stařec, uplynulo sto let.

„Muži kmene Lenapů/' řekl dutým hlasem, jenž zněl jako prorocství, „Manitů zahalil svou tvář mrakem. Jeho oko se od vás odvrátilo, jeho uši jsou zavřeny, jeho jazyk neodpovídá. Nevidíte ho, jeho rozhodnutí však znáte. Otevřte svá srdce a vaše duše ať nelžou. Muži kmene Lenapů, Manitů zahalil svou tvář mrakem.“

Po této prosté, a přece tak hrozné zvěsti nastalo ticho tak hluboké a tak strašlivé, jako by sám Velký duch, kterého uctívali, promluvil nadpozemským hlasem. I mrtvý Unkas se zdál živý v porovnání s ponížným a pokorným davem, který ho obklopoval. Když znenáhla pominul bezprostřední dojem ze starcovy řeči, ozval se tichý zpěv k počtě mrtvých. Ženy zpívaly měkce a naříkavě. Nezpívaly všechny najednou, ale když jedna skončila, druhá pokračovala v chvalo zpěvu nebo v nářku. A svému dojetí dávaly výraz takovými slovy, jaká jim v té chvíli diktovaly jejich city. Zpěv byl občas přerušen hlasitými výbuchy žalu. Tenkrát dívky kolem Cořiných mářvaly z jejího těla byliny a květy, jako by zármutkem zešilely. Ale když se nářek utišil, znovu kladly něžně a plny lítosti květy na mrtvou Coru. I když byl jejich zpěv často přerušován

výkřiky a zdál se nesouvislý, měl svůj myšlenkový obsah.

Dívka, kterou pro její vlastnosti vybrali pro tento úkol, začala skromně vyjmenovávat ctnosti mrtvého bojovníka. Svůj zpěv proplétala orientálními obraznými přirovnáními, která si Indiáni pravděpodobně přinesli ze své původní vlasti a která zůstala dodnes pojítkem starých dějin dvou světů. Nazvala ho „kuguárem svého kmene“, mluvila o něm jako o muži, jehož mokasíny nezaněchávaly stopu ani v rose, jehož skok se podobal skoku kolouchovu, jehož oko zářilo víc než hvězda v temné noci a jehož hlas zněl v bitvě jako hrom Manitův. Připomněla mu matku, z níž se zrodil, a líčila, jak šťastná musela být, že měla takového syna. Prosila ho, aby řekl své matce, až se s ní setká na onom světě, že delawarské dívky plakaly nad hrobem jejího dítěte a že mluvily o jejím štěstí.

A po ní zpívaly další dívky ještě dojemněji a něžněji. S jemností a citlivě, jak to dovedou jen ženy, vypravovaly ve svých zpěvech o cizí dívce, která jen o něco dřív opustila tento svět. Byla v tom jistě vůle Velkého ducha. Prosily ho, aby k ní byl laskavý a shovívavý, jestliže nebude vědět, čeho všeho je třeba takovému bojovníkovi, jako je mladý delawarský náčelník. Dlouho vychvalovaly její krásu, které se nic nevyrovná, a její šlechetné rozhodnutí. A v jejich chvále nebylo nejmenší stopy po závisti, jako by samy byly anděly, kteří se dovedou radovat nad každým, kdo je dokonalejší než oni.

A jiné dívky ji zase tiše oslavovaly krásnou, něžnou řečí lásky. Domlouvaly jí, aby byla veselá a aby se nebála toho, co ji čeká. Bude ji doprovázet lovec, který ji zahrne vším, co bude potřebovat, a po jejím boku bude bojovník, který ji ochrání před každým nebezpečím. Slibovaly jí, že její cesta bude příjemná a břímě lehké. Varovaly ji před zbytečným steskem po přátelích z mládí a po místech, kde sídlili její otcové. Ujišťovaly ji, že na „požehnaných lovištích Lenapů“ jsou údolí tak krásná, řeky tak čisté a květy tak vonné jako v „nebi bledých tváří“. Napomínaly ji, aby dbala přání svého druha a aby nikdy nezapomínala, že je mezi nimi rozdíl, jak to moudře určil Manitú. Potom náhle všechny začaly zpěvem vychvalovat Mohykánovy vlastnosti. Prohlásily, že byl vznešený a laskavý, že měl všechny vlastnosti, které z muže dělají bojovníka a které dívky tolik milují. Svě myšlenky vyjadřovaly něžně, v obrazných, někdy těžko pochopitelných rčeních. Prozradily, že za krátkou dobu, co ho znaly, uhádly svou dívčí intuicí, koho miluje. Nemiloval žádnou z delawarských dívek. Byl z rodu, který kdysi vládl na březích slaného jezera, vrátil se však k lidu, který žije tam, kde jsou pochováni jeho otcové. Proč by nemělo být přáno takové lásce? Každý musel vidět, že dívka byla z čistší a ušlechtlejší krve než ostatní z jejího národa. Dokázala svým chováním, že se nebála snášet nebezpečí a strádání, která s sebou přináší život v lesích. A dodávaly: „Moudrý vládce nad světem ji zavedl do

míst, kde najde duše sobě podobné a kde bude navěky šťastna."

Potom změněným hlasem začaly zpívat o dívce, která pláče v nedaleké chatrči. Porovnávaly ji k vločce sněhu, je tak čistá, tak bílá, tak třpytivá, v horku léta taje, v zimních mrazech tuhne. Nepochybovaly, že ji mladý náčelník, jenž má stejnou pleť a stejně truchlí jako ona, pokládá za krásnou. Ani slovem se nezmínily o tom, kterou z obou dívek pokládají za dokonalejší, nebylo však pochyb o tom, že si více váží dívky, nad kterou truchlily. Nepomlčely však o vzácné kráse té druhé. Její kadeře srovnávaly s bujnými úponky révy, její oči s modrou klenbou nebes. Nejčistší oblak, kterého se slunce dotýká svými paprsky, není tak nádherný jako její ruměnc.

Nebylo slyšet nic než tichý zpěv písní doprovázený občasnými projevy zármutku, které ještě jen dodávaly písním na hrůze. Delawaři naslouchali jako okouzlení a z jejich tváří bylo možno vyčíst, jak opravdová a hluboká je jejich lítost nad smrtí zemřelých. David naslouchal něžným hlasům dívek a ještě dlouho potom, co dozpívaly, bylo na něm vidět, že byl zpěvem dojat.

Zvěd, který jediný z bělochů rozuměl, o čem dívky zpívají, se na chvíli vytrhl ze svého zamyšlení a naklonil hlavu, aby lépe slyšel. Když však zpívaly o tom, co čeká Coru a Unkase na onom světě, potřásal hlavou jako člověk, který ví, jak se Indiáni ve své prosté víře mýlí. Znovu sklonil hlavu a stál tak jako předtím, dokud obřad neskončil — může-li se obřadem nazvat slavnost, na níž tolik převládal cit. Naštěstí Heyward a Munro nerozuměli tomu, co dívky zpívaly. Proto se mohli snadněji ovládnout.

Jen Čingačgúk, jediný mezi Indiány, neprojevil o obřad zájem. Po celou dobu se nepřestal dívat upřeně na Unkase. Ani při nejdivočejším a nejdojemnějším nářku dívek se mu v strnulé tváři nepohnul jediný sval. Jako by neslyšel a jako by neviděl nic než vychladlé, bezvládné tělesné pozůstatky svého syna. Jako by si do konce života chtěl zapamatovat podobu toho, kterého tak dlouho miloval a kterého už nikdy neuvidí.

V této chvíli pohřebních obřadů zvolna vyšel ze zástupu bojovník, který se proslavil válečnými činy, zejména v nedávném boji, a postavil se vedle mrtvého.

„Proč jsi nás opustil, pýcho Wapanačků?" oslovil Unkase, jako by nebyl mrtvý; ten ho však už nemohl slyšet. „Tvůj čas byl časem slunce, když prosvítá stromy, tvá sláva zářila víc než slunce polední. Odešel jsi, mladý bojovníku, ale sto Wyandotů ti odklízí trní z cesty do světa duchů. Kdo z těch, kteří tě viděli bojovat, by uvěřil, že i ty můžeš umřít? Nebyl jsi to právě ty, kdo první vedl Uttawu do boje? Tvé nohy se podobaly orlím křídům, tvé paže byly těžší než padající větve jedle a tvůj hlas byl hlasem hřmícího Manitúa. Jazyk Uttawův je slabý," dodal a smutně se rozhlédl, „a jeho srdce nesmírně

těžké. Pýcho Wapanačků, proč jsi nás opustil?"

Po něm přicházeli jiní podle hodnosti, až většina nejvýznačnějších a nejváženějších mužů kmene zpěvem nebo slovy vzdala poctu mrtvému náčelníkovi. Když skončili, nastalo po celém prostranství hluboké, bezdeché ticho.

Vtom se ozval podivný hlas, jako by se zdálky ozývala tlumená hudba. Byl sotva slyšitelný a nezřetelný, takže nebylo možno ani rozeznat, odkud přichází. Neumlkal, byl čím dál vyšší a zřetelnější. Už bylo slyšet často se opakující výkřiky a nakonec i slova. Čingačgúkovy rty se trochu pootevřely: byl to žalozpěv otce. Ačkoli se nikdo na něho nepodíval a nikdo neprojevil nejmenší známku překvapení, z toho, jak celé shromáždění zvedlo hlavu, bylo vidět, že jej všichni napjatě poslouchají. Tak dosud kromě Tamenunda nikoho neposlouchali. Naslouchali však marně. Zpěv zesílil jenom natolik, aby jej bylo slyšet, a potom zase začal slábnout, chvěl se a nakonec ztichl, jako by jej odnesl závan větru. Sagamorovy rty umlkly. Nehnutě zůstal sedět s očima upřenýma na mrtvé tělo. V té chvíli se podobal bytosti, kterou ruka Všemohoucího obdařila lidskou podobou, které však odepřela duši. Delawaři ihned poznali, že jejich přítel není schopen tak velkého vypětí sil, odvrátili proto od něho pozornost. S vrozenou ohleduplností předstírali, že celá jejich mysl je upjata k pohřbu cizí dívky.

Jeden ze starších náčelníků dal znamení ženám, které stály nejbliže místu, kde leželo Cořino tělo. Na toto znamení zvedly dívky máry do výšky hlavy a šly pomalým, pravidelným krokem. Cestou zpívaly další žalostnou píseň na počest mrtvé. Gamut, který pozorně sledoval obřady, jež považoval za pohanské, se teď sklonil k utrápenému otci a zašeptal:

„Odcházejí s pozůstatky vašeho dítěte. Nemáme jít také a postarat se, aby bylo pohřbeno po křesťanském způsobu?"

Munro sebou trhl, jako by byl uslyšel troubení svolávající k poslednímu soudu, neklidně a pln úzkosti se rozhlédl, vstal a šel za prostým průvodem. Choval se jako voják, avšak jeho otcovské srdce překypovalo bolestí. Obklopili jej rozlítostnění přátelé. Bylo to víc než výraz pouhé soustrasti. I mladý Francouz, dojatý předčasným a smutným koncem dívky tak krásné, se k nim přidal. A když se k improvizovanému, a přece uspořádanému průvodu připojila poslední indiánská žena, muži kmene Lenapů znovu obklopili mrtvé Unkasovo tělo. Byli právě tak tiší, vážní a tak nehybní jako prve.

Místo, které se mělo stát Cořiným hrobem, byl malý pahorek, na němž rostlo několik mladých svěžích jedlí, jež vrhaly na hrob smutný stín. Když k němu dívky došly, složily břímě a chvíli čekaly s příznačnou indiánskou trpělivostí a skromností na nějaký důkaz, že ti, kteří utrpěli největší bolest, jsou s pohřbem spokojeni. Konečně zvěd, který jediný znal jejich obyčje, řekl jejich vlastním jazykem:

„Mé dcery si počínaly dobře. Bílí muži jim děkují.“

Spokojeny s touto pochvalou, uložily dívky tělo do prostě, dovedně z březové kůry zrobené rakve a spustily je do jeho temného posledního příbytku. Stejně prostě a tiše zasypaly rakev a přikryly hrob listím. Když však ukončily svou smutnou přátelskou službu, projevíly rozpaky, jako by nevěděly, co jim bude dovoleno ještě udělat. Znovu k nim promluvil zvěd.

„Mé mladé ženy udělaly dost. Duše bledých tváří nepotřebuje ani potravu, ani oděv — to všechno najde ve svém nebi. Vidím,“ dodal a podíval se na Davida, který si připravoval knížku žalmů, aby zanotoval některou z nábožných písní, „že se ke slovu chystá někdo, kdo se lépe vyzná v křesťanských zvycích.“

Ženy, které dosud při obřadech hrály hlavní úlohu, skromně ustoupily a pokorně a s velkým zájmem čekaly, co se stane. A po celou tu dobu, co David vyléval zbožné city své duše svým vlastním způsobem, nedaly najevo jedinou známku překvapení nebo netrpělivosti. Poslouchaly, jako by těm cizím slovům rozuměly a jako by cítily smutek, naději a odevzdanost, o nichž mluvila Davidova píseň.

Vzrušen tím, co právě zažil, a snad proto, že sám byl tak hluboce dojat, mistr pěvec překonával sám sebe. Jeho silný, zvukný hlas nezněl hůř než něžné hlasy dívek. Jeho bohatěji modulovaný zpěv ještě víc dojímал ty, jimž byl určen, poněvadž rozuměli, o čem David zpívá. Skončil píseň, jak ji začal — uprostřed hlubokého, slavnostního ticha.

Když však dozněl poslední tón, kradmé, plaché pohledy a potlačovaný neklid v celém shromáždění prozrazovaly, že všichni čekají, co učiní otec mrtvé dívky. Zdálo se, že si Munro uvědomil, že nastala chvíle, kdy bude muset vynaložit největší úsilí, jakého je snad lidská povaha schopna. Obnažil svou šedou hlavu a pevný a soustředěný se rozhlédl po tiše vyčkávajícím shromáždění, které jej obklopovalo. Potom dal zvědovi rukou znamení, aby poslouchal, a řekl:

„Povězte těmto laskavým a milým ženám, že zdrcený a - nemocný stařec jim děkuje. Řekněte jim, že Všemohoucí, kterého všichni uctíváme, ať mu říkáme jakkoli, nezapomene na jejich dobrotu a že snad není vzdálena chvíle, kdy se všichni shromáždíme kolem jeho trůnu bez rozdílu pohlaví, postavení a barvy.“

Zvěd naslouchal rozechvělému hlasu starého vojáka, a když Munro skončil, zavrtěl pomalu hlavou, jako by pochyboval o tom, že plukovníkova slova měla nějaký účinek.

„Kdybych jim to řekl, bylo by to, jako bych jim vykládal, že sníh nepadá v zimě a že slunce svítí nejtepleji, když na stromech není lístečku.“

Potom se obrátil k ženám a tlumočil jim Munroovu vděčnost tak, jak si myslel, že mu nejlépe porozumějí. Munroovi už zase

ze samého zármutku klesla hlava na prsa. Mladý Francouz, o němž jsme se už zmínili, se lehce dotkl jeho lokte. Když se truchlící stařec vzpamatoval, upozornil ho Francouz na několik mladých Indiánů, kteří se blížili s lehkými zakrytými nosítky, a pak ukázal na slunce.

„Rozumím vám,“ odpověděl Munro a snažil se, aby jeho hlas zněl pevně, „rozumím vám. Je to vůle boží a já se jí podrobuji. Coro, mé dítě! Jestli ti mohly pomoci modlitby zdrceného otce, jsi už teď šťastná. Pojďme, pánové.“ Snažil se zachovat klid, ale bolest, která se chvěla v jeho vrásčité tváři, byla tak silná, že ji nemohl skrýt. „Zde jsme svou povinnost skončili. Pojďme.“

Heyward byl rád, že může opustit místo, kde byl stále méně s to se ovládat. Zatímco ostatní sedali na koně, šel zvědovi stisknout ruku a ještě jednou mu opakoval, co si slíbili — že se totiž zase sejdou v britské armádě. Potom se s úlevou vyhoupl do sedla a ostruhou popohnal koně k nosítkům, odkud se ozýval Alicin tichý, tlumený pláč. A tak zmizeli zrakům Delawarů všichni běloši kromě Sokolího oka: Munro, Montcalmův pobočník, Heyward i David. Brzy je pohltily širošířé lesy této země.

Avšak neštěstí, které sblížilo prosté obyvatele lesů s cizinci, vytvořilo trvalá pouta přátelství mezi Indiány a těmi, kteří s nimi prožili několik dramatických dnů. Minula léta, než vyprávění o bílé dívce a mladém mohykánském bojovníku přestalo zkracovat dlouhé noci a únavné pochody a než mladí stateční muži přestali toužit po pomstě. Ani ti, kteří nehráli v těchto významných událostech nejdůležitější úlohu, nebyli zapomenuti. Od zvěda, který potom dlouhá léta byl pojítkem mezi nimi a civilizovaným světem, se Indiáni dozvěděli, že Šedá hlava brzy odešel k svým otcům. Všichni se mylně domnívali, že příčinou jeho smrti byly vojenské neúspěchy. Otevřená ruka odvedl jeho dceru, která události přežila, do osad bledých tváří. Přestala se rmoutit a její slzy nahradil radostný úsměv, který se lépe hodil k její veselé povaze.

To všechno se však stalo mnohem později. Nyní, po odchodu bělochů, se Sokolí oko vrátil tam, kam ho tolik táhlo srdce. Přišel právě včas, aby ještě naposled spatřil Unkasovu tvář; Delawaři už jej halili do oděvu z koží. Přestali ve své práci a dopřáli statečnému zálesákovi, aby se s mrtvým naposled rozloučil. Potom navždy zahalili jeho tělo a kráčeli k dočasnému hrobu svého náčelníka. Dočasněmu proto, poněvadž jednoho dne měly Unkasovy kosti spočinout mezi kostmi jeho vlastního lidu.

Kolem hrobu panoval stejný smutek, stejně strnulé ticho a všichni tu stáli ve stejné úctě nad mrtvým jako při pohřbu Cořině. Tělo bylo uloženo tváří k východu slunce a na poslední cestu dali mrtvému válečné a lovecké zbraně. V rakvi byl ponechán otvor, který nebyl zasypán, aby se duše mohla,

bude-li to třeba, setkat se svou pozemskou schránkou. Hrob pak s indiánskou důmyslností přikryli, aby ho nenapadla dravá zvěř. Tím skončil hlavní obřad a všichni se teď oddali rozjímání.

Čingačgúk se znovu stal středem pozornosti. Dosud nepromluvil a všichni čekali, že slavný náčelník při tak významné příležitosti pronese několik utěšujících a poučných slov. Přísný a ovládající se Čingačgúk si byl vědom tohoto přání lidu. Zvedl tvář, kterou si předtím zahalil pláštěm, a odhodlaně se rozhlédl kolem. Jeho těsně sevřené výrazné rty se rozevřely a poprvé od chvíle, co začaly obřady, bylo jasně slyšet jeho hlas.

„Proč truchlí mí bratři?“ řekl a pohlédl do zachmuřených tváří smutných bojovníků, kteří ho obstoupili. „Proč pláče mé dcery? Proto, že mladý muž odešel do šťastných lovišť, že jeden z náčelníků skončil čestně svůj život! Byl dobrý, byl věrný, byl statečný. Manitů potřebuje takového bojovníka, a proto ho povolal k sobě. A já, jehož otec i syn nesli jméno Unkas, já jsem usýchající sosna na mýtině bledých tváří. Můj rod opustil břehy slaneho jezera a hory Delawarů. Kdo však může tvrdit, že had kmene zapomněl na svou moudrost? Jsem sám — “

„Ne, ne,“ zvolal Sokolí oko, který pln soucitu hleděl do nehybné tváře svého přítele a jenž se dovedl stejně ovládat jako Čingačgúk sám. Teď už zvěd nemohl klidně poslouchat názory starého Indiána. „Ne, sagamore, nejsi sám. Naše povahy jsou různé, ale naše cesta je společná. Nemám nikoho na světě a mohl bych tak jako ty říci, že nepatřím k žádnému národu. Unkas byl tvůj syn a rodem Indián. Možná že ti byl krví bližší — ale zapomenu-li někdy na chlapce, který tak často v dobách válečných stál po mém boku a tolikrát spával vedle mne v dobách míru, ať zapomene na mne ten, který nás stvořil všechny bez rozdílu, ať barva naší pleti nebo naše povaha je jakákoli. Chlapec nás načas opustil, ale ty, sagamore, nejsi sám.“

Čingačgúk uchopil ruku, kterou mu zvěd upřímně podával přes čerstvý hrob. Při tomto projevu přátelství oba drsní a neohrožení zálesáci sklonili hlavy, horké slzy jim stékaly po tvářích a skrápěly Unkasův hrob jako krupěje deště.

Uprostřed bezdechého ticha, kterým shromáždění přijalo projev přátelství dvou nejslavnějších bojovníků, Tamenund vyzval dav, aby se rozešel.

„To stačí,“ řekl. „Jděte, děti Lenapů, hněv Manitůův neskončil. Proč by měl Tamenund zůstat? Bledé tváře se zmocnily země a čas rudochů se ještě nenaplnil. Žil jsem příliš dlouho. Ráno jsem viděl syny Želvy šťastné a silné, a než padla noc, dožil jsem se smrti posledního bojovníka z moudrého rodu Mohykánů.“

VYSVĚTLIVKY

¹ Alleghanské hory — rozsáhlé pohoří ve východní části Spojených států;

² armáda vedená velitelem vybraným ... pro jeho neobvyklé vojenské nadání— anglický generál Edward Braddock (1695—1755);

³ Washington tehdy mamě upozorňoval evropské generály na nebezpečí, do něhož se bezhlavě vrhají, a nakonec svou rozhodností a odvahou zachránil zbytky britské armády. Pověst, kterou si v této bitvě získal, byla hlavním důvodem, proč byl později vybrán za velitele amerických armád. Stojí za zmínku, že zatímco celá Amerika dobře věděla o Washingtonovi, neobjevuje se jeho jméno v žádném evropském líčení bitvy. Alespoň autor je mamě hledal. Takto tají rodná země za svého současného státního zřízení slávu svého vlastního syna. (Pozn. autora.)

⁴ markýz Louis Joseph Montcalm de St. Veran — francouzský generál (1712až 1759);

⁵ Dlouho existovala konfederace indiánských kmenů, které žily v severozápadní části kolonie New York. Zpočátku byla tato konfederace známa pod jménem „Pět národů“. Později se k ní přidal další kmen a její název se změnil na „Šest národů“. K původní konfederaci patřili Mohawkové, Oneidové, Senekové, Kajugové a Onondagové. Šestým kmenem byli Tuskarorové. Zbytky všech těchto kmenů stále ještě žijí v indiánských rezervacích, avšak jejich počet se denně zmenšuje. Vymírají nebo se stěhují na místa, která lépe vyhovují jejich způsobu života. Zakrátko nezbude v těchto krajích po zvláštním lidu, který zde žil po staletí, ani památky. Jen jejich jména je budou připomínat. Ve státě New York jsou území nazvaná po všech těchto kmenech kromě Mohawků a Tuskarorů. Dmhá největší řeka newyorského státu se jmenuje Mohawk. (Pozn. autora.)

⁶ Ve státě Rhode Island je záliv Narraganset. Jméno dostal podle mocného indiánského kmene, který kdysi žil na jeho březích. Náhoda nebo jeden z nevysvětlitelných vrtochů přírody, s nimiž se někdy setkáváme ve světě zvířat, daly vznik plemenu koní, které kdysi v Americe dobře znali pod jménem

narraganset. Byli malí, měli barvu, které se říká ryzavá, a byli známi jako mimochodníci. Koně tohoto plemene byli a ještě jsou velmi oblíbeni jako koně jezdeckí pro svou vytrvalost a ladnost pohybů. Jejich krok je jistý, proto je vyhledávají hlavně ženy, které musí cestovat v „nových územích“ po velmi nerovných cestách. (Pozn. autora.)

má hudbu v duši — narážka na Shakespearova Kupce benátského (Člověk, který nemá hudbu v duši..., je schopen zrady, úskoku a podlosti);

⁸ Standish — název melodie žalmu. (Srovnej: „Ostrov Wight“ kap.

IX., „Northampton“ kap. XII., „Southwell“ kap. XVIII.) V Anglii jsou melodie žalmů většinou označeny jménem nějakého geografického místa. Zrýmovaný 133. žalm

⁹ Vojenská puška je krátká, lovecká je vždycky dlouhá. (Pozn. autora.)

¹⁰ Mississippi. Zvěď naráží na pověst, která je u indiánských kmenů žijících na pobřeží Atlantského oceánu velmi rozšířena. (Pozn. autora.)

¹¹ slané jezero — Atlantský oceán;

¹² hickory — americký bílý ořešák;

¹³ sagamor — název náčelníka kmene u některých severoamerických indiánských kmenů;

¹⁴ červený kabát — anglická armáda měla v té době červený stejnokroj;

¹⁵ Tato povídka se odehrává na 42. stupni zeměpisné šířky, kde soumrak netrvá nikdy dlouho. (Pozn. autora.)

¹⁶ škumpa — keř nebo strom, který roste v Severní Americe a dosahuje výšky až pěti metrů. V létě má na konci větví husté, žluté laty. Plody škumpy jsou mdé;

¹⁷ Větším indiánským osadám stále ještě říkají běloši ze státu New York „hrady“. „Hrad Oneida“ je dnes jen obyčejná vesnice, pořád se mu ale říká „Hrad Oneida“. (Pozn. autora.)

¹⁸ zrýmovaný 135. žalm;

¹⁹ Lidově říkají Američané koření „příchut“. Zaměňují tak věc za její účinek. V našem případě zvěď používá výrazu „příchut“ místo „sůl“. (Pozn. autora.)

²⁰ kašta lékařská — až 10 m vysoký strom nebo keř. Roste v Severní Americe od východního pobřeží až k řece Missouri. Kořen, kůra, listí i dřevo kašty mají příjemnou feny klovou vůni;

²¹ Glemřs Falls (Glennské vodopády) leží na řece Hudsonu asi čtyřicet nebo padesát mil proti proudu nad místem, kde končí příliv. (Pozn. autora.)

²² tupělo lesní — roste v Severní Americe na mokřích místech jako vysoký strom, který poskytuje tvrdé neštěpné dřevo na hřídele a na soustmžnická díla;

²³ Význam indiánských slov se řídí důrazem a přízvukem. (Pozn. autora.)

²⁴ sosnové pivo — nápoj z kvasnic a odvam mladých výhonků kanadské sosny;

²⁵ Mohli jste pozorovat, že Sokolí oko nazývá své nepřátele různými jmény. Mingo a Makvaj jsou výrazy pohrdlivě. Irokézové je jméno, které těmto Indiánům dali Francouzi. Indiáni zřídka používají stejných jmen, když jeden kmen mluví o dmhém. (Pozn. autora.)

²⁶ kanadské nářečí — francouzština;

²⁷ La longue Carabine — Dlouhá karabina

²⁸ Le gros Serpent — Velký had

³⁰ Dlouho bylo zvykem, že běloši usmiřovali význačné Indiány tím, že je obdarovávali medailemi, které pak Indiáni nosili místo svých divošských ozdob. Na medailích, které dávali Angličané, bývala obyčejně podoba panujícího krále. Na amerických medailích byl obraz prezidenta. (Pozn. autora.)

³¹ sir William Johnson — (1715—1774), anglický generál irského původu

a kolonizátor v Severní Americe. Měl velký vliv u federace Irokézů, nazývané

³² „Šest národů“;

³² město děl — bývalý francouzský přístav Louisbourg, který kdysi ovládal přístup k zálivu sv. Vavřince a k ústí řeky stejného jména. Byl proslulý svým dělostřelectvem a dobrým opevněním. R. 1758 dobyli tohoto přístavu Angličané;

³³ začal sekem do válečného kůlu — znamená to, že bojovník se rozhodl jít do boje

³⁴ minstrel — středověký pěvec, který žil na dvoře knížete nebo jiného velmože;

³⁵ Mnoho zvířat žijících v amerických lesích chodí k místům, kde jsou slané studánky. Těmto místům se říká „hzy“ nebo „slané lizy“, protože čtvernožci často musí lízat zem, aby získali trochu soli. Lovci vyhledávají tyto lizy a číhají na zvěř u stezek vedoucích k takovým místům. (Pozn. autora.)

³⁶ úryvek z 22. žalmu;

³⁷ Událost zde popisovaná se odehrála r. 1755 v bitvě na březích jezera George;

³⁸ Qui vivet... — Kdo tam?

Francie.

Odkud přicházíte a kam jdete tak časně? Přicházím z rozvědky a jdu spát. Jste královský důstojník?

Samozřejmě, kamaráde. Myslíš, že jsem anglický kolonista? Jsem kapitán myslivců a jsou se mnou dcery velitele pevnosti. Aha! Ty jsi o tom už slyšeli Zajal jsem je u dmhé pevnosti a vedu je ke generálovi. Věřte, dámy, je mi to líto. Ale — štěstí válečné! Uvidíte, že náš generál je člověk statečný a že je velmi zdvořilý k dámám;

³⁹ Cest le caractére... — To je vlastnost vojáků. Sbohem, příteli. Přála bych vám, abyste plnil příjemnější povinnosti. Dobrou noc, kamaráde. Ať žije víno, ať žije láska...;

⁴⁰ Qui va lá... — Kdo tam? To jsem já. Hlupáku! Kdo — já? Přítel Francie.

Ty mi spíš vypadáš na nepřítele Francie. Stůj! nebo ke všem čertům udělám z tebe přítele ďábla. Ne! palte! Kamarádi, palte!;

⁴¹ Point de quartier aux coquins! — Žádnou milost těm darebákům!

⁴² pevnost Ticonderoga — stará pevnost na jezeře Champlain na úpatí hory Mount Defiance. Postavili ji Francouzi r. 1755 a Angličané se jí zmocnili r. 1759. V době války o nezávislost přešla do rukou Američanů (1755) a v r. 1777 byla znovu dobyta Angličany, kterým velel generál Burgoyne. Zvěd v Cooperově románu říká pevnosti Ticonderoga krátce „Ty“;

průplav, který byl vybudován člověkem, jenž... dal v sázku svou politickou kariéru — je to kanál Erie mezi jezerem Erie a řekou Hudsonem, vybudovaný z Clintonovy iniciativy. De Witt Clinton (1769—1828) byl starostou města New Yorku a později guvernérem státu New York; Otázka stavby kanálu vyvolala v tehdejších politických kruzích velký spor;

⁴³ bonhomie — dobrota srdce;

⁴⁴ Woolwich Warren — kdysi vojenský arzenál v Londýně;

⁴⁵ Earl John of London nebo Loudoun byl hlavním velitelem anglických armád v Americe v r. 1756;

⁴⁶ Abrahamova vysočina — návrší v Kanadě nad městem Quebecem, na němž dne 13. září 1759 byla svedena rozhodná bitva mezi Angličany a Francouzi. Francouzi byli poraženi a tím ztratili Kanadu. Byl to počátek úpadku francouzské moci v Severní Americe. V bitvě na Abrahamově vysočině padli oba velitelé, anglický generál James Wolfe a francouzský generál markýz de Montcalm;

⁴⁷ Monsieur... — Velice mě těší, že — kde je ten tlumočník?

Myslím, že ho nebudeme potřebovat. Umím trochu francouzský.

Ach, to jsem rád, ty darebáky nenávidím. Člověk nikdy neví, na čem s nimi je. Nuže, pane;

⁴⁸ Salický zákon — zákon Salických Franků ze VI. století je jedním z nej starších zákonů. Vylučoval v některých dynastiích nástupnictví po přeslici;

⁴⁹ Ces messieurs-lá. .. — Tito pánové;

⁵⁰ Cape Diamond — vysoký útes, na kterém stála pevnost města Quebecu;

⁵¹ Řád svátého Ludvíka — francouzský řád udělovaný za vojenské zásluhy;

⁵² Bodlák, který představuje důstojnost a tradici — Skotsko má ve znaku bodlák;

⁵³ Nemo me impune lacessit (lat.) — Nikdo mě beztrestně nenapadne; heslo

Skotska;

⁵⁴ Sebastien Lu Prestr Vauban — (1633—1707), francouzský maršál a vojenský inženýr, specialista na stavbu pevností;

⁵⁵ En arriere... — Dozadu, děti — je horko, ustupte trochu;

⁵⁶ un gentilhomme francais — francouzský šlechtic;

⁵⁷ Louis de St. Véyan — Montcalm;

⁵⁸ Qui vive?... — Kdo tam?

Francie.

Heslo?

Vítězství.

Správně. Vyšel jste si časně na procházku, pane.

Musíme být ostražití, synu.

Opravdu, musíme být ostražití. Myslím, že tu máme kaprála, který nikdy nespí;

⁵⁹ francouzská lilie — monarchistická Francie měla ve znaku lilii;

⁶⁰ 2. žalm;

⁶¹ jestliže židovský chlapec dovedl zkrotit zlého ducha — narážka na biblický příběh, v němž David, příští izraelský král, hrou na harfu a zpěvem krotil zlého ducha, který ovládl izraelského krále Saula;

⁶² potáplice — rod vodních ptáků Dalekého severu. Zdržují se blízko mořských břehů, ale vyskytují se i u sladkovodních jezer. Potáplice, o které mluví zvěd, je potáplice lední. Je veliká jako husa a její peří na hlavě a na krku je černé;

⁶³ do modlářských končin jezuitů — Zpěvák má na mysli Kanadu, tehdy patřící Francouzům, kteří podporovali katolictví. Protestanti považují katolíky za modláře, protože se klaní obrazům svátých;

⁶⁴ totem — kmenový symbol severoamerických indiánských kmenů. Jsou to zpravidla zvířata, řidčeji květiny a zjevy přírodní, jejichž obrazy si příslušníci kmene vytetují na kůži. Je to božstvo primitivních kmenů, od něhož odvozují svůj původ. Je ochranným duchem kmene, jenž se ho někdy obává, někdy ho uctívá. Totemismus je tedy formou primitivního náboženství, představuje však také původní společenskou sílu, stále obnovovanou. Kmeny, které mají týž totem, jsou si vědomy společného původu. Název totemu stává se kmenu jakýmsi jménem rodinným;

⁶⁵ Grand Monarque — velký panovník;

⁶⁶ Lenapové nebo Lenni Lenapové jsou Delawaři;

⁶⁷ Takovéto proslovy k zvířatům nejsou u Indiánů vzácné. Takto oslovují často zvířata, když je zabíjejí, a přitom jim vytýkají zbabělost nebo chválí jejich statečnost. (Pozn. autora.)

⁶⁸ Jídlo z rozemleté kukuřice a fazolí. Velmi často je jedí také běloši. (Pozn. autora.)

⁶⁹ Američané někdy pokládají za svého patrona Tamenaye. Je to zkomolenina

jména slavného náčelníka Tamenunda. O něm a o jeho moci se zachovalo mnoho pověstí. (Pozn. autora.)

⁷⁰ Manitú — podle víry severoamerických Indiánů božská síla, která vládne přírodě;

⁷¹ Williamu Pennovi říkali Delawaři Miquon, a poněvadž s nimi nikdy nejednal násilně nebo nespravedlivě, stala se jeho poctivost příslovečnou. (Pozn. autora.)

⁷² Unamis — želva. (Pozn. autora.)

⁷³ vampum — korálky z ulit, navlečené na šňůře, užívané severoamerickými Indiány jako peníze nebo jako ozdobný pás;

⁷⁴ ... připomínají syny Jakubovy... — narážka na biblický příběh o synech izraelského patriarchy Jakuba, kteří bojovali s obyvateli palestinského města Síchemu, aby pomstili svou sestru Dinu, zneuctěnou synem knížete Emora Hevejského;

... nejsem krvežíznivý jako Goliáš — narážka na biblický příběh o filistínském silákovi Goliášovi, kterého kamenem z praku zabil mladický David, příští izraelský král.